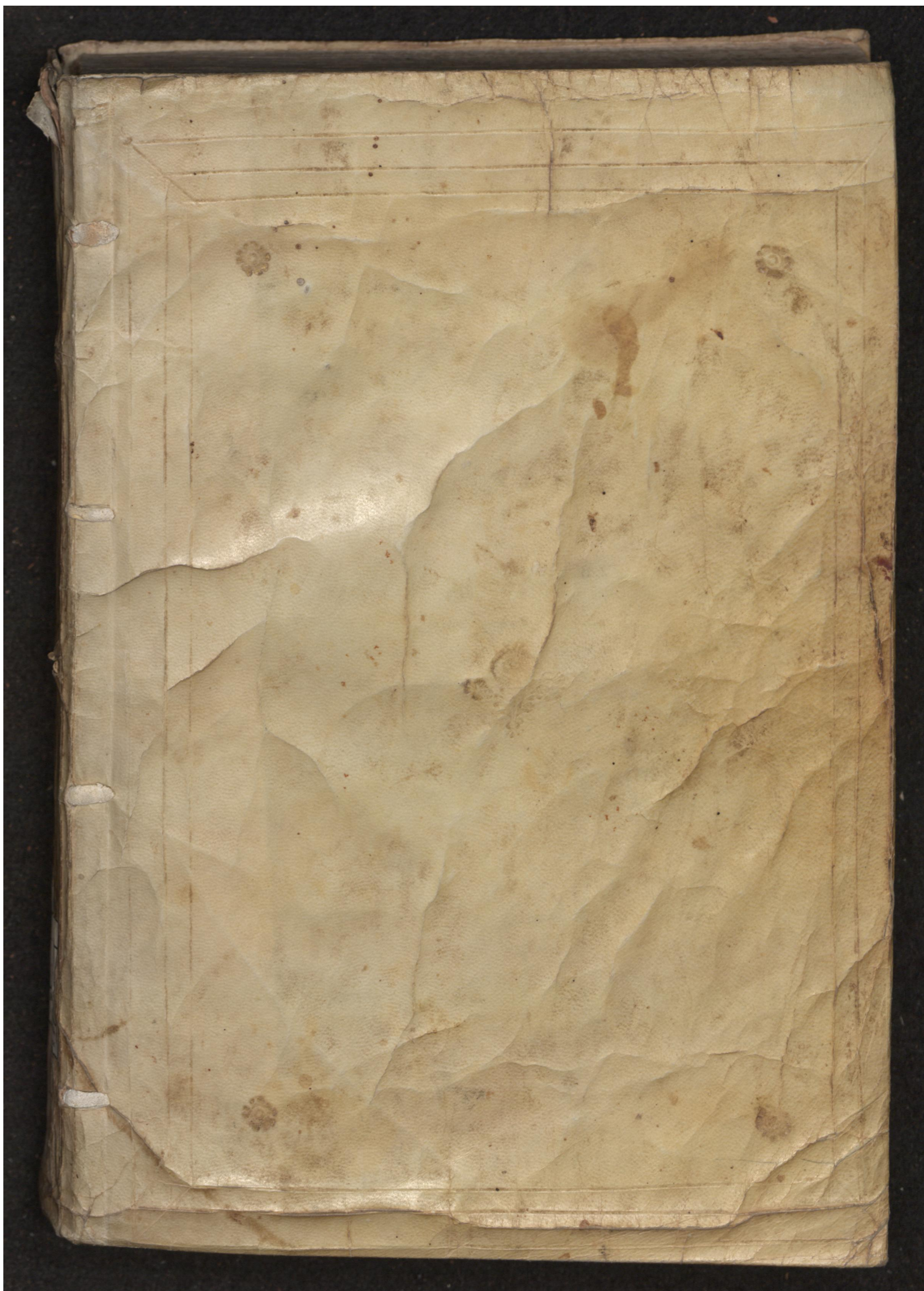
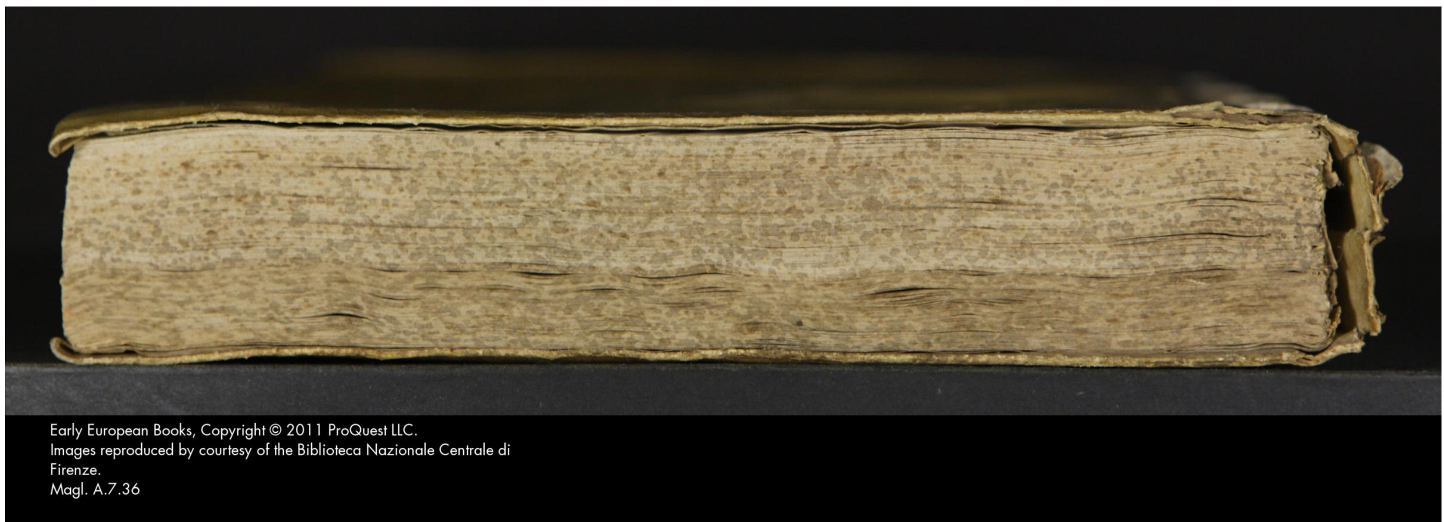

INCUNABULI
7
36
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

S. M.ª Novella

N.º 9387:

festare qđ fieri mime absq; vera poterit dyaletica q̃ ⁊ si in oi scia valđ sit vtilis i phia tñ nãli suã excellẽtiã maifestat Plato vo vt inqt Augustin⁹ đ ci. dei li. viij Omnẽ phiaȝ triplici ptitõe distinxit. vnã moraleȝ q̃ maxie in actõe vsat. alterã naturalẽ q̃ ꝯtemplatõi deputata est. Tertiã rõalem q̃ vex determinat a falso q̃ licȝ vtriq;. i. actõi ⁊ ꝯtemplatõi sit necessaria maxie tñ ꝯtemplatõ per spectõem sibi vẽdicat veritatis itaq; cũ studiũ sapie in actõe ⁊ ꝯtẽplatõe vset mi Reuerendissime D. vñ vna ps eius actiua. altera cõtẽplatiua dici põt. q̃x actiua ad agendã vitã idest ad mores instruendos ptinet. Cõtẽplatiua ãt ad ꝯspiciendas nẽ cãs ⁊ sincerissimã veritateȝ. socrates in actiua excelluisse memorat. Pithagoras vo magis ꝯtẽplatiue qb⁹ potuit intelligẽtie viribus institisse. Proinde Plato vtrũq; iungendo phiaȝ pfecisse laudat. Quid autẽ in his vel de his singl's ptib⁹ Plato senserit. i. vbi fineȝ oiuȝ actõuȝ vbi cãs oium nãx vbi lum̃ oiuȝ rõnuȝ eẽ ꝯgnouerit vl crediderit differẽdo explicar ⁊ lõgũ eẽ arbitror ⁊ impertinẽs isti nr̃o puo opi i quo tñ smones ponunt tminox. ⁊ ipox supositõnũ ⁊ pbatõnuȝ atq; modi argumẽtatõuȝ declaratiui. Et iuxta hũc ordineȝ in q̃tuor principal's ptes tractatulũ istuȝ diuidemus. Prima erit de tminis. Secũda de terminox supositõib⁹. Tertia đ ipsox pbatõib⁹ ⁊. Quarta de argumẽtatõnib⁹. đ vniuersalibus vo quiq; ⁊ de ceȝ p̃dicamẽtis si in postex placebit tue D. distinctũ tractatũ iubẽte deo faciem⁹

Secũda ps phemij.

Rimũ qdeȝ te scire oportet q sex sunt trãscẽdẽtia añq; ad declaratõnuȝ p̃me ptis descẽdã ⁊ sunt. ens. res aliqd. vnũ. vex ⁊ bonũ. đ qbus solũ ad p̃ns sufficit intelligere q termini sunt p̃me intentionis nec de hijs indagare hic oportet quõ exprimunt modum entis generalr ꝯsequenteȝ omne ens ⁊ quõ adducunt hunc modũ siue exp̃mũt ad ens Et quõ tal mod⁹ duplex põt accipi vel secũdum qđ seqt vnũquodq; in se. vel fȝ q ꝯsequit vnũq̃dq; in ordine ad aliud. neq; etiã quõ intelligat illa diuisio entis in actũ ⁊ potentiã poita a pho. v. methafisice q̃ nõ est ꝯiter a doctoribus explicata. Et q̃t modis possit intelligi nõ expedit hic declarare. Sed p̃supponere oportet q ad entis ꝯceptũ omnes alij resoluũtur ꝯceptus q differt ab oib⁹ alijs. quia ab actu essendi sumit res ab essentia. vnuȝ a sui indiuisione. aliquid ab aliox diuisione hoc aũt nomen vuȝ exp̃imit ꝯuenientiam entis ad intellectũ. Et fm hoc diffinit ysach vitate qđ est adequatio rei ⁊ intellect⁹. Sed hoc nomen bonũ ꝯuenientiã entis exp̃mit ad apetitũ. Vñ in p̃ncipio ethicox scribit bonũ est q oia appetũt. Hox aũt ꝯsideratio ad altioreȝ ptinet sciam. Presupponendũ est etiã q oẽ ens aut est rõis qđ est solum in aia. ⁊ ab aia qđ nichil est circũscripto omni actu itellectus aliđ est ens reale qđ põt esse in rex natura circũscripto omni actu itellectus ⁊ hoc diuidit i ens qđ habȝ esse per se qđ est substãtia: ⁊ in ens quod non hẽt esse p se sed in alio ⁊ hoc est accidens q cõuenit nouẽ p̃dicamentis. Hec aũt diuisio cũ alijs duab⁹ quas dimitto causa breuitatis ponitur a pho v. methafisice. c. de ente de qbus non est p̃ns speculatõ. Ad fdam pteȝ huius vltie diuisionis entis ptinent omnes res q̃ significant nominibus prime intentõnis ⁊ de talibus sunt omnes scientie reales. Ad p̃mã vro pteȝ diuisionis q̃ est entiũ p opationem intellectus ptinent omnes secũde intentõnes: gen⁹ species ⁊c. Et noia qbus significant

ſunt noīa ſcde intentōis de qbꝰ eſt dyale
tica. Quid āt ſit intētio vt qd pma ⁊ qd
ſcda ⁊ qd noīe iportet pme itētiōis ⁊ iposi
tionis inferiꝰ declarabit. Et entia talia
rōis q̄uis n̄ diſtingnant ſm modū eſſen
di qm̄ oīa hn̄t eſſe in aīa diſtinguūt tn̄ ſʒ
magis cōe ⁊ minꝰ cōe: qm̄ q̄dā intentōes
ſunt cōes omnibꝰ.x.generibꝰ vt genꝰ ſpe
cies ꝛc. Quedā vō ſūt q̄ ſolū ꝯueniūt vni
generi ⁊ vni ſpēi in vno gnē vt ſuppoſitū
in gnē ſbe ſolū inuenit ⁊ pſona i gnē ſbe
attribuit ſpeciei ſbe r rōnalis ſm q̊ſdam
Et hūc modū eſſendi in aīa ⁊ ſm animā
hn̄t entia rōis q modꝰ eſſendi diſtinguit
in entia q̄ inportant nominibꝰ ſcde impo
ſitōnis vl' intentōis. Modū eſſendi realē
hn̄t omnia entia realia circūſcripto omni
actu in tellectꝰ ⁊ diſtinguunt in.x.gradꝰ
entitatis in re extra ⁊ itra hos modos ac
cipiunt diuerſa reꝝ genera.ſ.x. p̄dicam̄
ta q̄ ſignificāt nominibꝰ pme impoſitōiſ
⁊ intentōnis q̄ ſūt ſba.q̄titas.q̄litas. rela
tio.ꝛc. Et qm̄ ſimpliciū intelligētia ꝯplex
oꝝ p̄cedit ꝯgnitōeʒ: id circo āplius ſcire
oportet in ꝯceptōibꝰ in ꝯplexis t̄minoꝝ
ſi velimꝰ inueſtigare qd ſit vnūqđq; qđ
reduttioneʒ opus eſt facere ad aliqđ qđ
pmo intellectꝰ concipit inconplexuʒ ⁊ ad
qd omnes ꝯceptiones alioꝝ terminoꝝ fi
nal'r reſoluunt Terminꝰ.n.incoplexꝰ ad
cuiꝰ ꝯceptōem omnes alie ꝯceptōes reſol
uunt incōplexoꝝ eſt ens q̄ ab actu eſſen
di ſumit. ſic ēt opʒ i ꝯceptōibus ꝯplexis
ꝓpoſitōibꝰ.ſ.⁊ enūtiatōibꝰ fieri reductō
neʒ in aliq̄ ꝯplexa q̄ ſūt pncipia p ſe itelle
ctui nota. in que alia oīa reſoluunt pmo
pꝰterioꝝ alias eſſʒ pceſſus i infinitū ⁊ pi
ret ſcia. Igit cū cōceptꝰ ꝯplexoꝝ reſolu
at incōceptū incōplexorū nceē eſt q̄ oēs
ꝯceptōes tā ꝯplexoꝝ q̄ incōplexoꝝ fina
lit reſoluant incōceptōes entis. vn̄ a phō
t̄tio de aīa ponit triplex operatio intel
lectꝰ. pma q̄ eſt ſimpliciū intelligētia q̄dī
tattiua. vt cū cōphendit nā lapidis. Se
cūda q̄ ē apphenſoꝝ ꝯpoſitō vel diuiſio
q̄tū ad cōpoſitōem eſt affirmatio vt cuʒ
dr lapis eſt ſba q̄tū ad diuiſioneʒ vt cū
dr lapis non eſt hō ⁊ hec negatio. Tertia
opatio intellectꝰ eſt diſcurſus rōis ſilogi
ſticus. ⁊ q̄libʒ taliū opatōnū eſt q̄dā actꝰ
intelligibil'. Scia.n.q̄ acquirit cū ſit q̄dā
forma accidētal' in pma ſpē q̄litatis i aīa
exiſtens dr actꝰ pmus ⁊ eā hn̄s dr in ac
tu pmo p eā ſʒ actu ꝯſideraꝛ eſt opatio
q̄ egredit a ſcia mō quo actꝰ elicit medi
āte habitu. Et ideo dr actus ſcdus ⁊ hn̄ſ
actualeʒ conſciderationeʒ de ptinentibꝰ
ad ſciāʒ dr eē in actu ſcdo igit actꝰ pmꝰ
eſt ipa forma ⁊ actus ſcdus eſt opatio. ex
omnibus hijs q̄ dcā ſunt vſq; mō elicias
has duas regulas ptinentes omni ſciētie
q̄s ſcire oportet oēm adiſcentem pma eſt
illa Primū pncipiuʒ in qđ oīa alia ſiue
complexa ſiue incōplexa reſoluunt ē ens
ſecūdo accipiendū eſt ꝓ ſecūda pncipiū
compl'xum in qđ omnia alia complexa
reſoluunt eſt de quolibʒ dr eſſe vl' nō eē
⁊ de nullo eoꝝ ābo ſiml' omnes ergo con
ceptiones ⁊ pme ⁊ ſcde.ſ. oēs termini ⁊ p
me ⁊ ſcde intentionis ⁊ complexi ⁊ in cō
plexi p̄ſupponūt illa duo pncipia ⁊ opꝰ
eſt omnē intelligēteʒ in aliq̄ ſcia illa pmo
ſcire ⁊ p̄ſupponere tāq̄ vā ⁊ nota ſine quo
ꝝū cognitione carebit diſciplina. Ex qui
bus ſequit t̄minū non eē pmū pncipium
in qđ fin al'r orō ꝛeſoluit ſed ens.
A terminis igit incipiamꝰ ſmois noſtri
primā ptē tāq̄ a comuniori in dyaletica
qꝛ via doctrine ab vniuerſaliorībꝰ in ali
qua ſcia eſt incohandum.

Incipit tractatus.

Erminꝰ eſt ens orōēʒ potens com
ficere vt ps illiꝰ inmediata. ⁊ eſt i
quē orō reſoluit vt ait phs. ſed tāq̄ in p

es principales intendit qd resolutō fiat ⁊ immediatas. cuiusmodi sunt subiectum copla ⁊ pdicatū. vñ recte a paulo ponit' vt ps ppinq̄ in termini diffinitōe q2 certū est orōe3 scriptā ⁊ orōe3 vocalē esse orōes ex terminis ↄstitutas tamq̄ ex ptib⁹ propinquis seu in mediate integrātibus. Littere vero ⁊ sillabe cōcurrūt ēt ad itegratōne3 illoꝝ ↄplexoꝝ. vt ptes remote sine quibus ↄplexa talia eē mime possent in reꝝ natura. ⁊ si nil significent vt existens i huiusmodi orōibus. tñ sufficit ꝙ significent aliqd s3 ipoꝝ nā3 q2 lr̄a lr̄ā3 sigificat ⁊ silla silla3 [illegible] sigificat. ⁊ dictō dictōe3 qꝝ significata intelligim⁹ esse. Et ↄcurrūt ēt tāq̄ ptes integrātes. q̄uis nō pncipaliter sine quoꝝ concurrētia ⁊ ↄstitutōne. tales ipossibile ē esse enuntiatiōes vocales vl' scriptas q̄ sunt note eaꝝ passionu3 q̄ sunt in anima. Et hic terminū diffinim⁹ nō qui a methaphisico diffinitō appellat' nec qa pho nāli vl' geometra p aliquo re3 aliquā tminate vt sit eiusde3 rei tmin⁹ accipit' sed vt dyaletico sumit' vt supra diximus ⁊ ista declaratio noua termini mihi placet. q̄uis cōis sit ēt bona ⁊ ponit' ibi ens loco generis: q2 ois tmin⁹ est ens ⁊ ñ ecōuerso ptes alie q̄ secunt' ponunt' loco differētie vt iste tmin⁹ hō est potens constituere orōe3 cu3 isto tmino aīal ⁊ copula concurrēte vt homo est aīal qui tmini ita sint extra ppositiōe3 tmini idē significantes sicuti i tali ppositione. ⁊ sunt ptes illi⁹ ppōis imediate lr̄e aūt ⁊ sille pes sūt mediate: vl' remote concurrētes ad illam ↄficiendā orōe3 Prima diuisio tminoꝝ sit ista qd qdā in complexus vt sola dictio vt ly hō ⁊ ly aīal ⁊ ly currens ⁊ hui⁹modi ⁊ qdā est ↄplexus ⁊ ↄplex⁹ aut mediate copla verbali. vt hō currit. aut sine vbo vt hō albus incomplexis eni3 correspondet opatio intellect⁹ q̄ est simplicium intelligētia. complexis vo opatio q̄ ē cōplxoꝝ intelligentia: vt compositio vel disio d quibus infra clari⁹ appebit. Iteꝝ terioru3 qdam ad placitū significatiui sūt vt qui fm impositionē ydiomatū i voce vl' scripto dñr significar' vt eis diuisis nationibus pl3 illis imponer' vt iste tminus homo apd latios est significās hoīe3 apd alias nationes i voce vl' scripto forte aliud vel nichil inuenit' significar'. Quida3 vo naturalr' dicunt' significatiui ⁊ hij sūt apud omnes nationes idem significantes vl' repsentātes vt similitudo hominis herculis aut lapidis in mente. Quidam vro tmini sunt comunes ⁊ sūt q pl'a significāt vt isti tmini hō aīal ⁊ huiusmōi ⁊ qdā sunt re3 vnā tātum discrete significantes vt isti tmini sortes ⁊ plato ⁊ hui⁹mōi Et quidā sunt tmini significātes positiue aliquā re3 vt visus auditus. Quida3 vo illis puatiue ↄtrariant' vt cecus surdus. Et qlib3 tminus finitus p pcedente3 negationem efficit' infinit⁹ vt homo ñ homo ⁊ huiusmodi. Et tmini quidam sunt per se significatiui vt q p se. sūpti aliqd significant ⁊ hñt significatū ide3 in ppositōe sicut extra vt ly homo ly aīal ly albū ly nigꝝ q̄uis duo pmi extra orationem distincte significent ⁊ duo alij concrete seu confuse vel indetminate. Et qdam tmini sunt significātes in ppositōe fm dependētiā aliorū vt termini relatiui ⁊ pnoia demstratiua q in ppositioib⁹ tm̄ significāt ⁊ extra nichil vl' possum⁹ dicer' istos terminos haber' officiu3 vt relatiui representadi ⁊ demstrādi pnoia sic dicimus ois nullus aliquis ⁊ huiusmoi tminos hēre officiū q ppie sincathegoromatici ⁊ sic ↄiunctiones ppositōnes aduerbia ↄiunctōnes nota ↄditionalis ⁊ nota rationis.

Unc aūt restat tminos declarare prie intētionis ⁊ sde ⁊ prime ipositi

tōis ⁊ ſc̄de in qua declaratōe insiſtet̄ mo dicū intēdo qm̄ ad rē nr̄am maxie ptinet ipoꝝ ſpecl'atio. qꝛ logica eſt de ſc̄dis intē tōib⁹ adiunctis p̄mis. Eſt ergo p̄mo ſciē dū ꝙ per hoc nomē intētō importat̄ tēdē tia in aliō. vn̄ intētō dr̄ q̄ ī in aliō tēſio ⁊ ptinꝫ tā ad intellectū intētio ꝙ etiā ad vō lūtatē qꝛ ꝙcūq; iſtoꝝ dr̄ i alteꝝ tēder̄ ex pte volūtatis. hic ō intētōe nolo loq neq; q̄tū ad accū neq; q̄tū ad obiectū. Ex pte aūt intellect⁹ ꝯſiderare ēt de itentōe q̄tuꝫ ad hoc hic n̄ intendo. ſ. ꝙ itentō ſit ex pte itelligentis ſed volo loq de itentōe ⁊ ꝯſi derare intētōeꝫ ex pte rei itellecte hoc mō vꝫ ꝙ res intellecta ꝯſideret̄ cū hitudie ad actū intelligendi inq̄tū ē intellecta. Et ſic q̄dā hitudo ipaꝫ ꝯſequit̄ reꝫ q̄ foꝛāliter i tentō dr̄ Et ideo ſupꝛa rē abſolute addit rei hitudineꝫ ad actū intelligēdi. ita ergo res intellecta dr̄ intentō materialr̄. ſed ab ſolute accepta dicit̄ res ⁊ n̄ intentō ⁊ ſic ꝯſiderādo q̄cūq; reꝫ velis ꝯſiderare nō hn̄do reſpectū ad intellectū ſed vt res eſt nulla tal' dicit̄ intentō: vt lapis i reꝝ nā abſolute ꝯſideratus ⁊ lignū hō aīal ⁊ h⁹ mōi qꝛ tūc eēt intentō ō rōe taliū reꝝ ꝙ ē falſū. Sꝫ foꝛālr intentō dicit̄ ipa hitudō rei intellecte ad actū intelligendi. TER mini. eīm p̄me im poſitionis vl' ſecunde ponunt̄ a gramaticis q apō dyalecticam diſciplinā vn̄r p̄me intentōis illi p̄me im poſitōis ⁊ ſc̄de intentōis illi ſc̄de ipoſitōis qui omnes p̄me itentōis ⁊ impoſitōs idē realr̄ ſignificāt ⁊ ita ſc̄de impoitionis ⁊ in tentōis. DUO eniꝫ modi eſſendi po nun tur generales ſm̄ reꝫ ⁊ ſm̄ rōeꝫ. v. metha ſiſe p̄ma ponit̄ diuiſio eſſendi in eſſe rei ⁊ in eſſe rōnis. Et ita dupl'x eſt gen⁹ inte lligibiliū ad quoꝝ ꝗlibet pōt terminari actus itelligendi. Quedaꝫ eiꝫ entia ſunt vera entia realia intelligibilia circūſcrip ta omni opatōe intellectus vt hō animal albedo ſcīa ⁊ huiuſmodi Alia ſunt q̄ con ueniunt reb⁹ ſm̄ ꝙ obiectiue ſunt intellec tu vt eſſe vniuerſale eſſe gen⁹ vt ſpeties ⁊ hui⁹modi Et ita diximꝰ ꝙ q̄dā ſūt noīa vl' termini p̄me intentōis q̄tū ad illa que hn̄t eſſe in re ⁊ q̄daꝫ nomina vel termini ſunt ſc̄de intentōis q̄tū ad illa q̄ hn̄t eē in ratione ⁊ ita ex pte rei intellecte inq̄tum eſt intellecta ſumit̄ oꝛdo iſte. ſ. ꝙ aliqua ſit p̄ma intentō ⁊ aliq̄ ſit ſecūda ſeu t̄mini quidā p̄me quidā ſc̄de intentōnis ⁊ in vo ce vl' inſcripto ſunt nomina vl' termini q dā pꝛime impoſitōis vt qui ſūt p̄me intē tōis ⁊ quidā ſc̄de impoſitōnis vt qui ſunt ſc̄de intentōis differūt tn̄ ad inuiceꝫ qm̄ il lud ꝙ impoꝛtat̄ noīe p̄me intentōis cōcre tiue ⁊ materialiter ex obiectiue intellectu ⁊ ſbiectiue in re extra vt homo lapis ⁊ huiuſmōdi illō aūt ꝙ ſignificat ſc̄da inten tio nūq; eſt ſubiectie neq; intellectu neque in re extra ſed ſolū habꝫ eſſe in intellectu obiectiue tāq; ꝯn̄s reꝫ verā put eſt obiec tiue in intellcū vt genus ⁊ ſpēs. Aliquid tn̄ eſt ꝙ ſiml' obiectiue ⁊ ſbiectiue eſt in in tellectu vt ſcia ampli⁹ cū aliquis itelligit ſe intelligere vel intelligit ⁊ cogitat ō ſciā in ſe actualit̄ exiſtente. Aliq̄n aliquid ē ſolū in anima obiectiue ⁊ ſubiectiue in re extra vt cū aliquis intelligit albedinem vel lapideꝫ aliquid et aliomō dr̄ eſſe in i tellectu obiectiue qꝛ ꝯſeq̄t̄ rem put eſt obiectiue in intellectu Preterea ſc̄da inte tio ſeu nomē ſc̄de intetionis nullomō ſigni ficat non ens rōis ſed nomen p̄me intentō nis cōcretiue malr̄ ſignificat ens reale vt hō Intentio tn̄ eſt q̄ōdā commune ad pri mā ⁊ ſc̄dā intentōeꝫ vt animal ad hominē ⁊ aſinū ⁊ tā p̄ma q̄ ſc̄da intentio q̄tuꝫ ad illud ꝙ impoꝛtat̄ foꝛmalr̄ in ꝯcreto noīe intentionis eſt ens ratōnis ⁊ quāuis inten tio p̄ma q̄tū ad illud ꝙ dicit̄ ꝯcretiue ⁊ malr̄ non diſtinguat̄ contra ens reale vt

hō aial ꝛc. Tñ q̄tū ad id ꝙ importat for malr̄ ē ens rōis qꝛ vt dximꝰ ɔcretiue formalit̄ intentō significat ip̄az habitudinez rei q̄ ɔsequit̄ eaz vt itellcā est q̄ ē ens rōis ꝛ s̄da intentio ēt de entibꝰ rōis ꝛ ita ɔuenit vtrisqꝫ eē ens rōis q̄tū ad sigifatū formale s3 añq̄ vlteriꝰ ꝑceda᷑ volūtati mee satisfacer̄ intendo pp aliq̄ nouissimis his diebꝰ a q̄busdam meis itellcā discipulis qm̄ iā dudū sup t̄ios pue logice q̄sdā qō nes ɔpilaui vtiles valdeqꝫ euacuātes oēs fere difficlt̄ates q̄ in ꝑncipiis terinoꝝ seu in s̄dis ꝛ p̄mis itētōibꝰ adduci possūt qō tp̄us ꝑfectōnū eaꝝ elapsū ē. xx. vel apliꝰ ānoꝝ in q̄bus maxie sup t̄ios p̄me ꝛ s̄de itētōis ꝓlixiorē s̄monē feci cū ip̄a logica de s̄dis sit intētōnibus adiūctis p̄mis ꝛ declaraui diffinitōez pauli veneti magni loici ꝛ sophiste quā poit de t̄ino p̄me intētōnis ꝛ sup li dato ꝙ ess3 dedi expōez noua quā ab alio ñ audiui nec scriptū inueni ɔtra quā q̄dā fauentinꝰ noie mēgꝰ vir satis ꝑfecto doctus sed ñ dialeticꝰ hec argmenta adducit prio ɔtra poitōez nr̄az est hoc. Terminus s̄de intētionis sigificat solūmodo t̄minū ergo ñ sigificat ñ terminū tenz ɔña ab exposita ad suā exponētē. et añs est veꝝ vt p3 ō mente magistri diffiniendo t̄minū s3cūde intentōnis ergo ɔñs est v̄u3 qō ɔtradicit illi ɔcesso terminus secūde intētōis significet ñ t̄iu3. Secūdū argūtū elicit̄ expōe quā suis limitaōibꝰ asserit eē de m̄te pauli qꝛ inq̄t flm̄ ē dicere determino s̄de intētōnis ꝙ significat ñ t̄iu3seq̄t̄ sigificat ñ t̄iu3 ergo ñ sigificat solūmō terminu3 ɔtra magistrm ꝛ patet consequenti a ɔtrario vnius exponeutis ad contrarium exposite sed primum argumetum suum verto ɔtra ipsu3 ex fundamento suo male intellecto sic terminus secūde intentionis significat solūmodo terminum sed iste terminus nomen non significat solummodo terminum ergo iste terminus nomen nonest terminus secunde intentionis clara est consequentia ꝛ consequens est falsum ꝛ contra mg̃r̃m ergo et añs nō ꝑ secunda pte ergo ꝑ prima sed prima est maior sui silogismi seu añs ꝛ fundamētu3 super ꝙ fundat suam rōez igit̄ ip̄e nichil ɔcludit contra nos. Et ꝙ antecedens nostre ratōnis non sit falsum pro secunda parte sed verissimum arguitur Nam iste terminus nomen sinificat rem que non est terminus ergo iste terminus nomen non significat solummodo terminum clara iterum est ɔsequentia quia iste terminus nomen significat a. posito quod a fuerit iste t̄minꝰ sortes iā corruptus Quoniam iste terminus nomen significat omnia nomina p̄terita presentia et futura Sed a est res que non est terminꝰ vt patet ergo iste terminus nomen significat rem que non est terminus. Confirmatur ratō sic iste terminus nomē significat a ꝛ. a. non est terminus ergo iste terminꝰ nomen significat non t̄minu3 qꝛ a simili sequit̄. b. significat. a. ꝛ a non est verum ergo. b. significat non verum dato quod b. sit aliqua propositio cuius significatū falsum sit. a. secundum suum argumentū etiam arguitur non tenere dicit enim qꝛ sequitur significat non terminum ergo ñ significat solummodo terium contra magistrum ꝛc. Sed illa ɔseq̄ntia non tenet nec de forma nec de materia quod ñ ō mā p3ꝙ nō ō forā arguit̄ qm̄ a sili seq̄t Iste termiꝰ hō significat nō hoiez ergo iste t̄miꝰ hō ñ significat hoiez sed ꝙ nō sequat̄ ostēdit̄ qꝛ añs est verū ꝛ ɔñs falsū. sed ꝙ añs sit verū ꝙ tu forte negares sic arguit̄. nam iste t̄minꝰ homo significat hoiez mortuū et ēt t̄minū corruptū. sed hō mortuꝰ non est hō neqꝫ t̄miꝰ corruptꝰ est t̄miꝰ ergo iste terminꝰ homo significat

eat nõ homines et tñ non sequit̃ ergo nõ
significat homines sicuti ipe mengus arg
uebat a simili de termino secũde intentio
nis preterea falsũ est illud ꝙ ipse dicit ꝙ
illa particula significans non terminũ ex
ponat̃ per illas duas sequentes sed tãtũ
sufficit illa prima ⁊ terminus prime inté
tionis est terminus mentalis significans
non terminum.i.rem que non est termin⁹
quia oppositorũ eadem est disciplina et
de nullo ambo simul duo cõtradictoria
verificant̃ igitur si est termin⁹ prime in
tentionis de necessitate illa sequũtur quo
niaꝫ.a.est terminus prime intentionis ig
itur est significans non terminũ igitur nõ
potest significare rem que est terminus
Nam det̃ oppositum potest significare
a.rem que est terminus sit illa.b.⁊ argui
tur sic a significat.b.quod est ergo.b.est
igit̃ non oportet ꝙ li dato ꝙ esset ponat̃
ꝓpter illud ꝙ dixit mengus qꝛ de neces
sitate sequitur ex opposito tantum prima
ꝑticula igit̃ ponitur li dato ꝙ esset vt di
ximus nos iste etiã bonus vir sibi ipi cõ
tradicit qꝛ dicit de aliquo est verꝫ dicer̃
ꝙ significat rem q̃ non est terminus ⁊ tñ
falsuꝫ est dicer̃ significat non terminũ nã
sit.a.illud ꝙ sigt̃ ꝑ primã suam ꝓpoem
ꝙ quidem est res que non est terminus ⁊
arguit̃ sic illud ꝙ nõ est terminus est.a.
igit̃ a est illd ꝙ est nõ terminus tꝫ ꝯña
a negatiua de ꝑdicato finito cũ costãtia
sbi ad affirmatiuã d̃ ptõ ifinito ꝑ regl'aꝫ
ꝑdi pimeniaꝝ igit̃ si de aliquo est veruꝫ
dicere ꝙ significat reꝫ q̃ nõ est terminus
de eodẽ verꝫ est dicere ꝙ est significãs ñ
tiuꝫ qꝛ res significata q̃ non ẽ terminus
est nõ terminus vt patet d̃ terĩo corrupto
qm̃ terminus corruptus est res significa
ta q̃ ñ est terminus ⁊ est etiam res signifi
cata que est non terminius quia est ali
quod significatum igitur ẽ res significata
que est non terminus ⁊ si arguit̃ est res
significata q̃ est ñ terminus igitur est res
significata que non est tius ꝯcedit̃ ⁊ si e
ex illo ãnte inferat̃ est res significata q̃ ẽ
ñ tminus igit̃ est res sigta concedit̃ Et si
infert̃ igit̃ est negat̃ argumẽtũ bñ fortass
e conceditur ꝙ est res b ñ ꝙ ẽ d̃ fo adia
cẽte et qꝛ ẽt variat̃ suppositio ratione ã
pliationis.vlterius dicit ꝙ significare reꝫ
q̃ non est terminus implus se hꝫ q̃ȝ signi
ficare ñ terminũ sed contra.a.est significãs rem ñ exñteꝫ terminũ igit̃ a.est signifi
cãs reꝫ ñ terminũ tꝫ ꝯña ab affirmatia de
pto finito ad negatiuã d̃ pto ifito etiã fo
pyermeiaꝝ Tũc vltra a est significãs rẽ
ñ tminũ igit̃.a.est significãs non termin
um ergo si.a.est significans rem que non
est terminus seu ñ entẽ terminum sequit̃
ꝙ.a.est significans nõ terminũ consequẽ
tie omnes sunt clare intelligentib⁹ dialeti
cã Et tñ cõtra dicta sua et aliud suũ dic
tũ sequẽs est ẽt falsũ cũ dixit ꝙ res q̃ ñ ẽ
tmi⁹ in plus se hꝫ q̃ȝ nõ tminus qm̃ ñ tm
nus icludit oẽꝫ reꝫ q̃ ñ est tminus sicut di
cimus ꝙ ñ hõ icludit oẽꝫ rẽ q̃ ñ est hõ.et
ois res q̃ ñ est hõ est res q̃ ẽ ñ hõ silr ois
rs q̃ ñ ẽ tetmin⁹ ẽ rs q̃ ẽ ñ terin⁹ ⁊ eõtra
Infert vlteri⁹ ex dcis suis duas ꝯc̃loes
q̃ sũt ipossibiles nã ois ꝯditõal' cui⁹ ãns
põt eẽ verꝫ sine ꝯseq̃nte seu cui⁹ põt eẽ ita
sic significat̃ ꝑ ãns quãuis nõ sit ita sicut
igit̃ ꝑ ꝯñs ẽ ipossibil' vt ꝯcedũt hõi dya
leticãtes ꝑma.n.sua ꝯditõal' talis ẽ si res
sigta sit oẽ signs ñ tmiuꝫ ẽ signs rẽ q̃ ñ t
mi⁹.fa si res sigta sit oẽ signs rẽ q̃ ñ ẽ ter
mi⁹ ẽ signs ñ tmiuꝫ ⁊ pꝫ ꝙ al q̃ cãu poss
ibili stãte ẽ vm ꝙ dixi⁹ posito.n.ꝙ nll⁹
tminus sit res aũt multe aliqua res esset
que nũc est significata seu posset existere
nullo illius existente significãte infinita
argumenta possent adduci contra ipsu
m et fere contra omne dictum ipsius

Qm̄ defecit in doctrina trium modorū demōstratiue ac ꝯñtiaꝝ Necessarium. n. fuit ꝙ li dato ꝙ etiā posuissꝫ paul⁹ quē admodū exposuim⁹ in q̄oib⁹ nr̄is quam sciaꝫ sequit̄ etiā oliꝫ discipul⁹ noster Ricꝰus aretin⁹ bon⁹ dyaleticus. ⁊ ñ fuit in tellect⁹ pauli veneti ꝙ t̄min⁹ s̄de intēt̄ōis significat solūmō t̄minū vt intellexit mēgus s. ꝙ ēt non possꝫ significare rem q̄ non est t̄min⁹ qꝛ pōt significar̄ rē q̄ ñ ē t̄min⁹ vt li terminus q̄ significat oīs t̄minos ⁊ ex ꝯñti corruptos ⁊ q̄ erūt ⁊ p̄ñtes pifoꝛmit̄ ergo significat reꝫ q̄ ñ est termin⁹. Sꝫ da to ꝙ esset illa res sic significata illa esset terminus ⁊ sic li dato ꝙ esset ñ t̄min⁹ de necessitate intelligit̄ in diffinitōe termini p̄me intētōnis. Sed ēt in diffinitōe ter mini s̄de intētōis ⁊ magis ꝓpter tal's t̄mi nos est ibi inserta ⁊ vtrobiqꝫ intellecta ⁊ si dixerit paul⁹ ꝙ t̄min⁹ s̄de intētōis est termin⁹ m̄talis significās solūmō terminū non voluit intelligere ꝙ ꝑ li solūmō ñ pos set etiā significare reꝫ q̄ ñ est termin⁹ sed dato ꝙ illa essꝫ sic significata exñs esset res q̄ ꝓfecto essꝫ termin⁹ si per terminuꝫ s̄de intētōnis ponat̄ significari. Sꝫ intel lexit paul⁹ solūmō. i. ꝙ soluꝫ significatiuꝫ termini s̄de intētionis est termin⁹ ⁊ ñ sig nificat aliquā reꝫ q̄ si existit illa nō sit ter min⁹ ita voluit ꝙ termin⁹ s̄de intētionis sit significās solūmō terminū. Ipe ēt men gus improbat opiōem pauli ꝑgulent̄ cū nostris argumētatōnib⁹ qđ negari mīme potest inspicienti sua ⁊ nostra scripta q̄ ñ op⁹ est adducer̄ impūgnat etiā vnā ꝯcl'ō nē pauli veneti in ꝓbationib⁹ terminoꝝ ꝗuis ipe volēs excusatōem facere dicat n̄rām fuisse loquutionis s̄m opinionem alioꝝ concl'ō talis est ego sum scientioꝛ te ⁊ deo. ⁊ tñ non sum scientioꝛ deo quā dic̄ esse falsā. Sed ipe ꝓbationes termi noꝝ ꝓbationes ñ bñ aduertit immo est

v̄ra in casu posito ꝙ ego sum scientioꝛ te sicut dicimus ⁊ bñ ego sum foꝛtioꝛ leone dato ꝙ tu sis debilioꝛ me. ⁊ dico breuit̄ ꝙ tenet̄ illud copulatū collectiue ⁊ sic ex ponit̄ ego sum foꝛtis tu ⁊ leo estis foꝛtes ⁊ ñ tu ⁊ leo estis foꝛtioꝛes me igit̄ qꝛ dā oppositū tu ⁊ leo estis foꝛtioꝛes me ergo leo est foꝛtioꝛ me. Et tu ē foꝛtioꝛ me hāc ꝯsequētiam non negabūt v̄ri dyaletici ⁊ vltra ergo tu est foꝛtioꝛ me a copulatiua ad alteram suam ꝑtem ⁊ pifoꝛmiter arguat̄ in illa ego sum scientioꝛ te ⁊ deo ꝛc. Nolo āplius hic insistere qm̄ toto t̄pe vite mee opoteret arguere si errores suos vellꝫ q̄s scripsit i dyaletica coꝛrigere dimitto alijs qui venturi sunt legentib⁹ talia: nos aūt reuertamur ad id a quo discessimus p̄se q̄ñtes declaratōem terminoꝝ p̄me ⁊ s̄de intentōis vñ ex dictis sup̄ius sequit̄ illa cōis sentētia ꝙ termin⁹ p̄me intētōis sig nificat rē q̄ non est terminus vt sunt tran sendentia. ⁊ oīs termini qui sumunt̄ a p̄mo modo essendi vt li homo ⁊ li aīal li soꝛ ⁊ huiusmodi. Et terminus s̄de intē tionis significat solūmodo terminū vt no men. dictio. termin⁹. genus. t̄ius. ōrā. in tentio. trāscendēs. vl'e. abstractū. ꝯcretū. p̄dicatū. p̄dicabile. p̄dicamētū. sbꝫ. sbicibi le. vniuocū. equiuocū. diffinitū. diffinitio silligismus. oꝛō. ⁊ huiusmodi. Et quilibet istoꝝ non est significās rem q̄ si ipa sit il la sit ñ terminus vt dcm̄ est ꝯtra mḡrm i declarando intellectū pauli ⁊ ita q̄libet tal' terminus s̄de intentionis est significās solūmodo terminū que nomina s̄daꝝ in tētōuꝫ sumūt̄ a secūdo mō eēndi ētiū. s. s̄ꝫ rōeꝫ ⁊ ista sūt q̄ ꝑti iꝯpl'xis ꝯueniūt ꝑti v̄o ꝯpl'xis vt oꝛō ꝓpō sillus ⁊ diffinitō đ q̄ b⁹ oib⁹ iferi⁹ iubēte đo credo breuit̄ tra ditōnem facere ⁊ si sermo iste nunc de intentionibus fuit aliq̄liter ꝓlixus vl' est

forte cū aliq̄ difficultate in primis dyale
tice gressibus ad intelligendū ipostep in
alijs abreuiabo smonez ⁊ in hoc q̄ dixi
mus aliq̄lr esset insistendū q2 ē fundamē
tuз ferre immo quidez totius rationalis
scie Et est vera dyaletica. Et scias q̄ oēs
tmini fme intentionis sunt prie impositōis
in voce vl' inscripto ⁊ ita tmini fde itētio
nis sūt termini fde impositiōis i voce vl'
inscripto. Dicto de teris prime ⁊ fde intē
tionis deinceps restat smonē incipere in
nomie ⁊ verbo q̄ due ptes orōis interp̄
tant totū qdquid mens ɔcipit ad loq̄nē
dū omnis.n.locutio mentis est interpres
p nomē.n.sba omnium rep significat vt
homo p verbū actio vel passio cuislibet
rei ostendit vt homo currit vel vrit est
igit hec nois diffinitio fm Augustinum
in sua logica. Nomen est vox significati
ua fm placitū sine tpe diffinitū aliquod
sigificatōis in nominatiuo casu cū ē ⁊ n̄ ē
in obliquis casibus nihil ⁊ ɔformis ē ista
diffinitio illi date p̄hi primi p yermeni
as cuius nulla pars ꝛc. vt socrates plato
nichil significat separata. catonis aūt ⁊ q̄
cūq3 talia non sūt noia sed casus nominis
⁊ qm̄ res apud oēs gentes edez sūt. noia
aūt illis diuersa ideo dictū fm placituз
q2 fm volūtatē ponētiū sine tpe vero dic
tuз q2 nomē tempus n̄ hēat sic verba faci
unt omne.n.nomen in nominatio caū ali
quid certū significat in obliquis vero nil
certū nisi a dictis alijs partib9 ad plenā
significatōez nois.n.partes separate nic
hil significāt per se vt so.cra.tes. ⁊ si hoc
nomē domus habet partes significantes
vt do. ⁊ mus. nichil ad prioris nominis
interp̄tatōes ptinз fdi nois significatum
nā mus animal est per se ⁊ do verbuз ali
qd.s.ationis significat sз vtraq3 significa
tio nil ad domum significādam pertinet
⁊ ita incōposita ex plibus sillabis dicen̄

ē vt hircoceru9 nā cū hircoceruum noio
inquit augustinus nec hircū nec ceruū no
mino sed illō aial qō eo sollз noie signifi
cari ⁊ tale nomē sepatū nichil sigificat q̄
ad p̄mā nāз ptineat quā p̄mo significat.
Verbū aūt sic a filosofo diffinit p̄mo p
yermeniap qō significat tpus cui9 ps ni
hil extra significat sepata ⁊ est semp no
ta eop que de altero iudicant ⁊ iō dcm̄
est hoc ūbū ē significat ɔpōez quadaз q̄
sine extremis n̄ est intelliger vn̄ Augusti.
ūbū est vox. significatiua fm placitū cuз
tpe diffinitū aliqd significās vl' accidens
nā oē ūbū certā sigificat actōз ⁊ passioēз
vt video vl' videor ⁊ cuilibз sbe illa actō
vl' passio solet accider vtputa hō viderз
vl' videri.

Ratio est terminus significatiuus
cuius aliq̄ ps significat sepata vt
sortē currer q̄ est impfcā: ⁊ hō est animal
q̄ est perfcā Et omnis perfcā generat per
fectū sensu in aīo auditoris. Imperfecta
vero cōtrariū Est.n.orō genus ad enunti
atōeз ⁊ ad p̄missaз ⁊ ad q̄stionez ⁊ ad p
positionē ⁊ cōclusionez q̄.n. oia idez con
uenire possunt cū diuers tamen respecti
bus dr.n. enūtiatō cū absolute pnūtiat
vt q̄ hō est albus Et ppō quidez potest
esse p̄missa ad cōcl'oez q̄ eadez potest esse
conclusio expremissis.

Ropositio est oratō indicatiua
verum vel falsuз significās sola
enim indicatiua est ppositio iste quidem
sortes incipit sortes desinit non significat
verum vel falsum ideo non sunt ppositō
nes Scias.n.q̄ in omni diffinitione vel
descriptōe tmn9 imediate sequēs vbū qn̄
aliqd diffinit ppe dr eē gen9. sivo diffi
nit in ppē ē loco generis qdqd āt postea
sequit ē drā im ppria diffinitōe vel tenēs
locū differentie in descriptione.

OMNIS ENIM. diffinitio aut
est ppria aut non ppria ppria.n. ex pro
prio constat gnē ⁊ dr̃a ⁊ est eoꝝ q̄ pprie
ponunt̃ in recta linea p̄dicamẽtali vt hō
est aial rationale ⁊ sola spēs diffinit̃ tali
s. diffinitōe q̄ dat̃ p eenalia rei. DIFFI
NITIO .n. est orō qd est eē rei signifi
cās. i. iudicās ⁊ dicens naturaʒ rei
IMPROPRIA. aūt dicit̃ de
scriptō seu declaratio q̄ omni alio fit mō
vt p̄dcē. largo.n.mō assignate sunt deter
mino nomine ⁊ v̄bo diffinitiones ⁊ orōe
⁊ ppositione q̄ oēs sunt descriptoēs seu
declaratoēs illoꝝ qꝛ sic descriptio vl' de
claratio potest competere omni rei de q̄
potest haberi aliqua notitia.

Ubiectū loyce loq̄ndo est de quo
aliqd dr̃ p̄dicatū v̄o est qd ð alte
ro dr̃. copl'a āt semp est illð v̄bū sū es est
implicite vl' explicite exemplū p̄mi de⁹
est bon⁹. exeplū fdi sortes currit. Et scias
ꝙ q̄uis multis modis aliqd dicatur esse
in alio vl' dici de alio quos p̄termitto qꝛ
phisico ptinent tn̄ loyce loq̄ndo supi⁹ est
in suo inferiori ⁊ dr̃ de eo ⁊ sic sortes sb
est hoi ⁊ hō animali Et nota ꝙ sic p̄dica
tū dr̃ ab actu p̄dicandi ⁊ p̄dicabile a po
tētia ⁊ aptitudine. ita subiectū dr̃ ab actu
subijcibile a potētia aptitudie Predicam
entū qd sit ⁊ quō ordineʒ dicat diuersoꝛuʒ
p̄dicatoꝝ alibi patefaciā.

Ropositionū alia cathegorica vt
q̄ habʒ subiectū p̄dicatū ⁊ copulā
q̄ sunt eius ptes principales vt p̄dict e ⁊
alia ypotheca q̄ continʒ in se plēs cathe
goricas aut p notam copl'atiōnis vel dis
iunctionis aut illationis vel condictionis
exēplū p̄mi hō est ⁊ animal est. exeplū
fdi sortes est vl' plato sedet. exemplū t'tij
tu es homo ergo tu es animal exempluʒ
q̄rti si tu curris tu moueris. de ypoteticis
p⁹ea dicem⁹ PROPOSITIO
affirmatiua est in q̄ principale v̄bū affir
matū vt hō ē. negatia v̄o p opositū vt hō
ñ est in q̄ opʒ vim negationis sup v̄bum
cader̃ principale. Propō v̄a est illa que
significat p̄cise sic̄ est ⁊ ñ se ipaʒ falsificat
vt ista homo est animal cui⁹ principale
significatū est veꝝ vt patʒ. Et dr̃ notant̃
ñ se ipaʒ falsificās qm̄ ista ppō hec ppō
est fl'a significat p̄cise sic̄ est vl' saltiʒ prin
cipaliter ⁊ tn̄ ñ est v̄a qꝛ falsificat se.

Ropositio aūt fl'a est q̄ vl' signifi
cat al'r quā est vl' ipa se ipaʒ falsi
ficat vt ista hoc est fl'm se demonstrata
vel p̄dicta ⁊ ideo ñ valʒ illa consēq̄ntia
hec proposito significat p̄cise sic̄ est ergo
est v̄ra sed opʒ adder̃. ⁊ ñ falsificat se ne
que valet ista hec propositio ñ falsificat
se ergo est v̄a vt ista homo est asinus qꝛ
significat al'r q̄ est. sed bn̄ sequit̃ hec pro
positio ñ falsificat se nec significat al'r q̄
est ergo est v̄a. Propō nccā est q̄ signifi
cat p̄cise sic̄ necesse est esse ⁊ ñ asserit se ñ
esse necessariā vt ista deus est. ista vero
hec propositio non est necessaria sed de
monstrata significat p̄cise sic̄ necesse est
esse ⁊ tn̄ non est necessaria qm̄ asserit se
ipsam non esse necessariam.
PROPOSISIO. contingens
est que significat precise sicut contingens
est esse vel asserit se ipsam non esse neces
sariam vt ista rex sedet vel illa hec ppo
sitio non est necessaria se demonstrata q̄
non est necessaria vt dictū est ⁊ est vera
ergo est contingens quoniā omnis propo
sitio vera aut est necessaria aut est contin
gens vnde ista hec propositio non est ne
cessaria significat precise sicut est ⁊ non
falsificat se ⁊ tamen quia asserit se non
esse necessariam non est necessaria ergo
contingens.

PROPOSITIO·impossibilis ē q̄ vł significat sic impossibile ē esse vł asserit se esse impossibilē. vñ bñ sequit hec ppositō significat pcise sicut impossibile ē esse ergo est impossibił vt patz de ista hō est asinus Et etiā legtur hec ppositō asserit se esse ipossibilez ergo est ipossibilis. Itez ponat q.b.sit illa ppō hec ppositio est necessaria ⁊ a sit illa hec ppositio nō est necessaria se demōstrata ⁊.b.demōstrat a.sic pcise significātibꝰ mō necesse est a. ñ esse necessariū ergo a.esse necessariū est impossibile ⁊.b. ppositio sic pcise significat sicut impossibile est esse ergo ē ipossibilis. Illa vō q̄ asrit se esse ipossibilez est ista hec ppositō est ipossibilis se demōstrata EXQUIBUS.īfero hoc pmū corolariū q due ppositōes ꝯuertūtur q̄ꝝ vna est ꝯtingēs ⁊ reliq̄ necessaria pz ḋ istis hec ppositō ñ est necessaria se demōstrā q̄ sit.a ⁊ hec ppositō ñ est necessaria q̄ sit.b.⁊ demōstrat a.sic pcise significātibꝰ Pria.n.est ppositō ꝯtingens s.a.altera vō necā .s.b.vt pz intelligentibus vaz dyaleticā.Et ex isto corolario duo secūtur primū q aliqua ppo sitō significat sicut necesse est esse ⁊ tñ est contingens Secūdum q aliqua ppō est va ⁊ ñ necessaria q̄ tñ est significans sic necē ē eē.patēt ista duo ḋ ppositōe illa q̄ fuit.a i pmo corolario q̄ ē va ⁊ ñ falsificat se ⁊ significat sicut necesse ē esse ⁊ tñ nō est necā sed ꝯtingens vt supra patuit.

AD POSSIBILITATEM vō ppositōis duo coplatiue reqrunt.s. q significet sic possibile est esse ⁊ q nō asserat se ñ esse possibile. exemplū pmi sortes currit Exemplū sdi hec ppositio non est possibił se.demstrata q̄ ppositio licet significet sic possibile est esse tñ ñ est possibił qz se ipaz asserit ñ esse possibilez. Jō ñ valz illa ꝯña hec ppositio significat sic possibile est esse ergo est possibił vt pz ḋ illa asserente ppositione se nō esse ipossibilē neqz ēt seqt hec ppō ñ asrit se eē ipossibilē ergo ē possibił vt pz ḋ ista hō ē lapis ⁊ de similibꝰ ipossibilibꝰ ppositoibꝰ.młta corolaria ex dcis possent inferri q̄ cā breuit obitto Hec āt cū rglis dcis posui de vitate falsitate necitate ꝯtingentia possibilitate ⁊ ipossibilitate ppositionū.qz valde vtiles sunt in dyaletica ⁊ tales necessarie declarationes ad multa soluēda argumenta ⁊ vitates discernendas a sophisticis rationibꝰ.

Hunc aūt ḋ significato ppōis dicedū est ⁊ pmissis mł'tis ppoibꝰ alioꝝ ⁊ distinctōibꝰ de tali re loquētiū vt plixuz smonez dimittā ad id q credo melius rectiusqz tenēdū in hac pte vbis seu tminis clar a loycis speculātibus latis vsitatis venio declarandū.

Significatū ppōis est duplex.s.totale ⁊ ptiale Primū est illḋ qḋ ex ꝯplexione vbali resultat oiuz tminoꝝ ppōnis. Secūdū.s.ptiale est qḋ ex ꝯplexione vbali aliquoꝝ tminoꝝ ⁊ ñ omnium propositōis resultat exemplū illa .n.propositio hō est lapis totali suo significato significat hominez esse lapidem. partiali vro est significās hoiez eē. Alia qdem q̄ ꝯphendunt i ꝯmuitate tminoꝝ aut secūtur ad eandē propositoez ñ credo tal propositōis esse sua significata qm̄ tūc q̄libz proposito saltim affirmatiua oia significaret cū in q̄libz tali rō entis icldat quod oia ꝯtinet ⁊ repñtat tū ēt qz prop ositōes ptinent ad sam opatoem itellecꝰ talia vō significata ꝯphendunt i pma itellectꝰ opatione ⁊ ēt qz ñ video rationez aliq̄ q̄liter ista propositio homo est animal significet repsētatiue asinū eē aial vtvoluit Gaetanꝰ.mł'to tñ largo mō loqn̄do possemꝰ addere tertiū significatū q eēt illḋ vz

quod formalit sequitur ex tali proposi tõe. nõ tãq ex cõplexione illi⁹ ppõis tmi nor sit illud significatū. qz hoc est vnum d duob⁹ prio dcis: sed tãq inclusuz for malr in aliquo illor duor. ptz. n. q ex ista ppositõne hõ ē aial que totalit signifi cat hoīez esse aial. ptialr hoiez esse rõne ɔplexiõis suor terminor. Seqtur etiaz formalr q hõ est subã ⁊ q hõ ē corpus. ⁊ huiusmodi que largo mõ possunt dici significata inclusa vel sequētia in tali vel ex tali propositone seu significato illius resultãte ex formali complexione oīum suor terīor vñ breuit ɔcludēdo dico eē duplr sigificatū ppoitõis asftiuū totale ⁊ asftiuū ptiale: ⁊ vtrūq pōt eē duplr ãt n. q autētice exp̄maria significatõe oīuz terminor sic coīter significãtium resultat illi⁹ ppoīs vel est tale p nouã ipositõem p quo aduertēdū est hãc ɔsequētiã ñ va let a ppositõ q̃tū ad hoc significatū ē ve ra ergo a ppositio est vera qz arguitur a sm qd a simplr patet qz ista ppositõ hõ est lapis est vera q̃tuz ad hoc significatū s. hoīez eē qd est asftiuuz ptiale ⁊ tñ pro positio ē falsa ⁊ impossibil qz significatū suū asftiuuz pncipale seu totale est falsuz SECUNDO aduertēduz est q nulla ppositio vra hēt significatuz aliqd asfti uum vel sequēs qd sit falsum. sed bene q̃ libet ppositio falsa hēt aliqd significatū asftiuum vel seqñs q est falsum vt patz discurrenti. qz regla ē aristotelica qd ex falsis possit sequi verū. sz ex veris nil nisi verū. SIGNIFICATUM ergo ppositionis vere est sic eē ex pte rei sicut per ppositõem significatur. SIGNI FICATUM ergo falsū ppõis est per ɔtrariū. s. nõ sic esse ꝛc. SIGNIFIC ATUM aūt necessariū ppositõis ē ita esse ex pte rei et q non possit alr esse ex p te rei sicut p ppõem significat saltem in sensu ɔpoitionis itelligendo ⁊ de necessit ate cõnexiõis et hoc in reb⁹ creatis intelli gendo tale significatū necessariū in rebus ãt increatis est necessariū absolnte. SI GNIFICATUM vero ɔtingens p positionis est indifferent sic esse posse vl alr esse posse diuisiue sicut p ppoitioem significat. SIGNIFICATUM possibile ppositõis est posse ita esse exp te rei sicut p ppõez significat. SIG nifatū vro ipossibile est qd ipossibile sit sic esse ex pte ri sicut per ppositõez signi ficat exēplū pmi sortes ē homo sorte exi stente. exemplū secūdi plato currit plato ne sedente expēluz tertij hõ est animal in necessitate ɔnexio nis ⁊ deus est in neces sitate absoluta exēplum quarti rex sedet exemplū quiti papa disputat exēplū vi. deus non est vel nichil qd est hõ est aial

Ropositõnū vo cathegoricar q̃dã dr eē viūsal's q̃dã pticlar's q̃dã indefinita q̃dã singularis i viuersali ppositioē subiectū est terminus coīs det minatus signo vniuersali. In pticlari ve ro deteraīnat p aliqd signū pticulare in idiffinita ē subiectū tmin⁹ ɔis sīn aliq̃ sig no in siglri sbiectū ē tmi⁹ discret⁹ vl ɔis cū p noīe dmõstratiuo singlaris numeri exēplū pme qlibet hõ currit. Secūdo ali qs hõ currit. Tertie hõ currit. Quãte so rtes currit vl hoc aial disputat. q̃ oēs p positões dicunt quãte. ⁊ q̃libet cosimil a dyaleticis appellat ppositio q̃ta vñ versus. Que ca. vel yp. qualis ne vel af. u. quãta vel in sin.
Ex huiusmodi vro quãtis ppositonibus ɔstituūt. ɔtraria. ɔtradictoria. subcõtra ria. ⁊ subalt̄na in figura. aut mediantib⁹ his sex tminis. possibile. ipossibile. necess ariū. contingens. ver. falsū. vel alijs con similibus. illis equalentib⁹ vt põt possib

ibiliter non pōt impossibiliter. op₃ neccō cōtingit ɔtingētē ita est vere nō ita est fl̃e ⁊ vocant̄ huiusmodi ꝑpōnes cū aliquo dcōꝝ terminoꝝ modalesq̄ vel fiūt in sen su cōposito aut in sensu diuiso. Nā cum aliquis dcōꝝ terminoꝝ totalr̄ p̄cedit in tali ꝑpōne in qua ponitur vl̄ finalr̄ in ea subsequit̄ vocat̄ ꝑpō illa modalis in sen su ɔposito exemplū necessario oīs hō est aīal vel omnis hō est aīal necessario. Si vo mediat inter subiectū ⁊ p̄dicatū ꝑpō nē fcit ō sēsu diuiso exēplū oīs hō neccō ē aīal. De quib⁹ ꝑpōib⁹ i sēsu cōpositēnis ⁊ sensu diuisionis in parte tertia de ꝓba tōnibus terioꝝ aliquē fmonē faciemus EX HIS AUTEM. ꝑpositōibus mediātibus illis t̄minis modalibus cōsti tuunt̄ cōtraria subcōtraria cōtradictoria ⁊ subalterna q̄ in figura quadrati coiter a loycis solēt ordinari. Exēplū necessario qlibet hō est aīal inpossibilr̄ qlibet hō est aīal possibilit̄ aliquis homo est animal contingenter aliquis homo non ē animal. Item necesse est deum esse. īpossibile est deū eē possibile ē d₃ eē cōtigēs ē deu₃ n̄ eē prima .n.⁊ secūda in hijs duob⁹ exēplis sunt contraria fda ⁊ tertia sunt cōtradic toria ⁊ sic pria cū quarta ⁊ prima cū ter tia ⁊ fda cū q̄rta sunt subalterna. Prete rea quilibet hō pōt curref. nullus hō pōt currere. Aliquis hō pōt curref. aliqs hō nō pōt curref. q̄ ꝑpositōes quatuor sunt i sensu diuiso. ⁊ p̄ma cu₃ fda sunt ɔtraria tertia cū q̄rta subcontraria. fa ⁊ tertia ⁊ p̄ma ⁊ quarta sunt ɔtradictoria. p̄ma ⁊ tertia ⁊ fda cū q̄rta sunt subalterna. Ex alijs etiā ꝑpositionibus in qui busnō poi tur aliqs illoꝝ terioꝝ modalium possunt formari etiā huiusmoi figur̄ q ꝑpositōes vocant̄ de inesse vbi gr̄a. qlib₃ hō currit null⁹ hō currit. aliqs hō currit aliqs hō n̄ currit In qb⁹ aliq̄ r̄gule sūt obfuāde. pria

duo ɔtraria nō possunt eē siml̄ v̄a sed bn̄ sil̄ fl̄a. Scōa duo ɔtradictoria n̄ possūt eē sil̄ vera neq̧ siml̄ falsa. Tertia subcon traria. possunt esse simul v̄ra ⁊ non falsa Quarta si vniuersal̄ ē v̄ra ⁊ ptic̄lāris ⁊ non econuerso. Quita si ptic̄laris est fl̄a vl̄is est falsa. ⁊ n̄ econūso nā ista qlib₃ hō ē alb⁹ ē fl̄a ⁊ tn̄ ista sua ptic̄laf̄s ē v̄a ali qs homo ē alb⁹. Sexta in oībus ɔtradic torijs ⁊ alijs ꝑportionibus ordinatis in fi gura debēt t̄mini p̄cise ꝑ codē vel ꝑ eisdē supponere ⁊ sit ide₃ vbū. idē p̄dicatu₃. ⁊ idē subiectū in vtriusq̧ q̄tū dico ad signi ficationē ⁊ suppositionē t̄minoꝝ. Septi ma vniuersalis affirmaitua hēt vel hēre potest duo ɔtradictōria vnum per nega tionē p̄cedentē totā ꝑpositionē. vt qlibet homo currit non qlib₃ homo currit ⁊ ali ud est ꝑticularis negatiua ut aliqs hō n̄ currit Octaua vl̄is negatiua eodē mō hēt duo ɔtradictoria. vnū p negatoē₃ p̄cedē tē vt nl̄l̄s hō currit. n̄ ul̄i⁹ hō currit ⁊ aliū ꝑticulaf̄s affirātia vt aliqs hō currit. no na vniūsal̄ affirātia ⁊ ptic̄laf̄s affirātiua ⁊ vniuersal̄ negatiua ⁊ ptic̄laris negatia sunt subalterne. Decia regl̄a vniuersalis affirmatiua ⁊ vniuersalis negatiua sunt ɔtrarie ꝑpositōes in figura subcōtraira āt ptic̄laris affirmatiua. ⁊ ꝑticularis nega tiua ill̄ vniuersalib⁹ correspodētes. xi. re gl̄a ē exceptiue ꝑpositōnes ⁊ exclusiue ⁊ ablatiuus in cōsequūtia nō ɔstituūt figu ras dicto mō ⁊ sunt ꝑpositōnes nō q̄te. exēplū p̄me. oīs hō p̄ter sorte₃ currit exē plū fde tātū hō est ail ablatiu⁹ in ɔsequē tia est sole oriēte fit dies ⁊ huuismoi de quibus in ꝓbatonibus t̄minoꝝ dictuci sum⁹ ideo hic ptrāseo ⁊ nō solu₃ inrecto possunt ordinari huiusmodi figure. ⁊ cō traria ⁊ ɔtradictoria ⁊ subcōtraria ⁊ sb alterna. sed ēt in obliqs casib⁹ vt cuiusli bet hois asinus currit. nulli⁹ hois asinus

currit alicuius hominis asinus currit alicuius hominis asinus non currit et sic in alijs Duodecia regula si alcui dcārum ꝓpositionū ꝓbatᷣ negatio illa eqpollꝫ vł tātuꝫ valꝫ q̄tuꝫ sua ɔtradictoria. Si vō negatio postponatᷣ equipollꝫ suo ɔtrario sed ꝑposita negatio ⁊ postposita facit eqpollere suo subalterno exēplū ꝑmi nō quilibet hō currit equipollet isti aliqs hō nō currit exēplū s̄di qlibꝫ hō nō currit eqpollet isti nullus hō currit exemplū tertij non quilibꝫ hō nō currit equipollꝫ isti aliquis hō currit vñ versus. Cōis est pre ɔtradic post. ɔtrad. pre. postqꝫ. subalter.

Riplici.n. mō ɔtingit fieri ɔuersionē in dyaletica simpłr. s. per accidens ⁊ p ɔtrapositionē exēplū primi nullus hō est angelus nullus āgel⁹ est hō Itē aliqs hō disputat aliqđ disputās est hō ita q̄ i ɔuersa ⁊ɔūtēte eadē reāneat q̄titas ⁊ q̄litas. ⁊ scias q̄ vniuersalis negatiua ⁊ pticularis vel indefinita vel singłaris affirmatiua ɔuertunᷣ simpłr exēpluꝫ s̄di. s. per accidēs ɔuertunᷣ viuersałs affirmatiua ⁊ vniuersalis negatiua remanente eadeꝫ q̄litate i ambabus mutata in cōuertente q̄titate vt nllus hō est equus aliquis equ⁹ ñ est hō oīs hō est āīa aliq̄ āīa est hō exēplū tertij p cōtrapositōeꝫ ɔuertūtur vniuersalis affirmatiua ⁊ pticularis vel indefinita vel singłaris negatiua manente eadem q̄litate ⁊ q̄titate. sed mutāᷣ termini finiti in terios ifinitos vt oē aīal est āīa oīs nō āīa est ñ aīal Itē aliqs hō ñ est sapiens aliqđ ñ sapiens nō est ñ hō vñ ponunᷣ coiter isti vsus.

Feci simpłr conuertitᷣ eua per acci.
Asto per contra sic fit conuersio tota.

Ropō ypoteticha ē in q̄ płes ɔiungunᷣ ꝓpōes per notā aut cōditōnaleꝫ vel rōnaleꝫ. aut per notā copłationis vel per notā disiunctonis exemplū Exemplum primi si tu es homo tu es animal vel tu curris ergo tu moueris exemplum secundi tu es homo ⁊ tu es animal exemplū tertij tu curris vel tu moueris. Nota ɔdictionis vel rationis ɔstituunt ɔñtiaꝫ ⁊ ideo in vltia pte de hac mā tractabimus Sed copłatiua est in q̄ coniungunᷣ płes ꝓpositiones p notā copłatiōis ⁊ ista vł ē affirātia ⁊ ē illa i q̄ nō copłatōis affirmāᷣ vł ē negatiua ⁊ est in q̄ talis nota negaᷣ exemplū ꝑmi tu curris ⁊ tu moueris exempluꝫ s̄di ñ tu curris ⁊ tu moueris. ET ITREUM quedā est copulatiua vā ⁊ q̄dā fła exēpluꝫ ꝑmi tu es homo ⁊ deus est. exemplū s̄di tu es hō ⁊ deus nō est ⁊ ad veritatem reqritur omneꝫ pteꝫ esse vram. Ad falsitatem vō vnā sufficit esse falsa. Ad necitataeꝫ aūt vtrāqꝫ pteꝫ necessariā. Ad contingentiaꝫ aūt vnā pteꝫ sufficit ɔtingenteꝫ esse ⁊ vnā alteri nō repūgnanteꝫ exempla patent discurrenti. Et nota q̄ oꝫ ī oī ypoteticha affirmatiua notā ipsius esse affirmataꝫ. In negatiua vō tale notā negari oꝫ ⁊ non ptes q̄ sunt ipi cathegorice exempluꝫ vt tu es hō ⁊ tu es animal q̄ ē affirmatiua exemplū vō negatiue tu curris ñ ⁊ tu sedes vel p negationeꝫ ꝑcēdēteꝫ totā ypoteticā DISIUNCTIUA. est in q̄ płes ɔiungunᷣ cathegorice p notā disiunctionis ⁊ illa vł est affirmatiua in qua tałs nota ñ negaᷣ vel est negatiua in q̄ nota disiūctionis negaᷣ vt ñ tu es hō vel tu curris. exemplū ꝑmi tu es vel deus est. Ad vitateꝫ cuius sufficꝫ qđ ps vna sit vā. ad falsitateꝫ vō vtrāqꝫ pteꝫ falsā esse reqritᷣ. Ad possibilitateꝫ vnā ptem esse possibilem ⁊ ad impossibilitatem q̄lib. reqritᷣ esse impossibile vt deus non est vel homo est lapis Necessaria vō est cū ps vna est nccā vel vna alteri contradicit exemlū ꝑmi deus est vel tu es homo. exempluꝫ secundi

tu es vel tu nõ es. Ad contingẽtiaꝫ vero op oꝛtet qualꝫ ꝑtem cõtingentẽ eſſe ⁊ nullã alteri repugnãteꝫ nec ꝯtradictoꝛia ꝑtiũ repũgnare vbi eſt aduertendum ꝙ diſiunctiua ⁊ copulatiua de ꝑtibus ꝯtradictoriis ꝯtradicunt vt tu curris ⁊ nõ moueris tu nõ curris vel moueris. Item aduertẽdũ eſt ꝙ duorũ ꝯtradictoꝛioꝝ ſi vnũ ẽ ꝯtingẽs ⁊ reliquũ vt tu nõ curris ⁊ moueris. tu curris vel non moueris quoꝝ qðlibꝫ eſt cõtingẽs. ⁊ ſi vnu eſt neceſſariũ reliquũ eſt impoſſibile vt tu nõ curris vel moueris qð eſt neccãriuꝫ ꝯtradicit huic tu curris ⁊ non moueris ꝙ eſt impoſſibile Et hec breuit᷑ de ypoteticis dicta ſufficiãt. De ꝯdictõnali vero ⁊ rõnali vt dixi in quarta ꝑte cũ de cõſequẽtiis agemus declaratõeꝫ faciemus ſufficientem ⁊. ⁊ ita de ſilogiſmo ⁊ de modis ipſius ⁊ oĩs argumẽtatõnis. Solet. n. cõiter a loycis poni arboꝛ q̃dã ad oñdendũ oꝛdinẽ p̄dicamẽti ſubſtãtie vel alioꝝ quaꝫ ego ad pñs deſignare nõ intendo· qm̃ de p̄dicamentis ⁊ vniuerſalib⁹ requirit᷑ ſpecialis tractat⁹. ſufficiat tm̃ mõ te ꝓ quadã generali notitia ſcire ꝙ ſubſtãtia ponit᷑ ꝓ genere generaliſſimo q̃ diuidit᷑ ꝑ coꝛpoꝛeã ⁊ incoꝛpoꝛeaꝫ. ⁊ ſba coꝛpoꝛea ponit᷑ deinde. ſb ſba ſeu coꝛp⁹. ⁊ diuidit᷑ aĩatũ ⁊ in aĩatũ ⁊ coꝛp⁹ aĩatũ ꝑ ſenſibile ⁊ inſenſibile ⁊ deinde aĩal diuidit᷑ per rõnale ⁊ irrõnale. ⁊ ſub aĩali ponunt᷑ ſpẽs ſpecialiſſime vt hõ equ⁹ ⁊ huiuſmoĩ. ſub quibus indiuidua ⁊ declaratões iſtoꝝ oĩuꝫ ꝗꝫ diffinitões diffinitõeꝫ hñtiũ ibi diffuſe ponẽtur cũ deo iubẽte ſꝫ tractatũ vt ꝓmiſi tue D. poſt hũc cõpilabim⁹. Nũc ṽo ad ſcdam ꝑtẽ huius tractatus p̄ncipalem volo deſcẽdere q̃ vtilis valde eſt in oĩ dyaletice parte de ſuppoĩbus. ſ. terioꝝ ĩ qua deuiare in aliquib⁹ intẽdo a cõi opĩoe quã iã tenui. ⁊ in multis publicis diſceptatõibus defẽdi. ⁊ in multis ẽt ꝑtib⁹ ad hebꝛeo maxĩe ꝗ̃tum ad ꝑſonales ſuppõnes comuni vie.

Uppoſitõ ẽ ſtatõ termini pꝛo aliquo ſuppoſito vel ꝑ̈ribus cõnexi in orõe ꝑfecta ꝓ cui⁹ declaratõe intelligendũ eſt ꝙ termini ſi fuerint ſine ꝯnexione verbali non ſupponũt ⁊ etiã opꝫ ex tali cõnexõne ꝑfcũs generari ſenſus in animo auditoꝛis. ⁊ ideo dicitur ꝑfecta. vñ in iſtis hõ eſt ſba. hõ ⁊ equ⁹ ſũt animalia. Termini ſuppõnũt ꝓ ꝑ̈ribus ſuppoſitis. ſꝫ dicẽdo ſoꝛtes ẽ hõ iohes eſt bonus ſupponũt in hiis ꝓpoĩbus ꝓ vno ſuppoſito ꝓ quo. n. ſuppoſito vl' ſuppoſitis trãſit uis verbi vl' ꝑticipii in t̃ium vl' terioſ ſic ſupponẽtes. qꝛ a ṽbo vel ꝑticipio ĩ maioꝛi ꝑte trahũt t̃mini vt ſupponãt. ⁊ aliqñ ẽt mediãte aliquo alio termino cũ ipo verbo ſimul vel ꝑticipio trãſit vis ſuppoĩs in tales terminos ſupponentes. exempli grã hõ eſt. ly hõ non ſupponit niſi ꝓ ſuppoſitis q̃ ſunt. quia vis illius ṽbi eſt nõ trãſit vltra p̄ſentia ſed cũ dico ꝓmitto tibi. x. floꝛenos ly floꝛenos ñ ſuppoĩt tm̃ ꝓ his q ſũt ſꝫ ꝓ his q eẽ poſſũt. qꝛ vis illius ṽbi ꝓmitto vltra pñtia ſe extendit. Item ſi dico albũ poſſibile eſt eſſe nigꝝ vl' ſoꝛtẽ poſſibile ẽ eſſe animal ſoꝛte ñ exiſtente tã ly albũ ꝗꝫ ly ſoꝛtem ſupponũt ꝓ re q̃ põt eẽ. ⁊ vis ſuppoſitõis ñ trãſit ĩ tal's t̃ios ſolũ a ṽbo ſꝫ ſil'a ṽbo ⁊ terio modali. Amplius põt eſſe ꝙ añxp̄s ſit hõ q eſt in tali ꝓpõne non ſupponit ly añxp̄s ꝓ re q̃ eſt. ſed ꝓ re q̃ poteſt eſſe. Et dicit petrus mantuan⁹ ꝙ ly añxp̄s capit ſuppõeꝫ a ṽbo pñtis tp̄is. qꝛ vis illius ṽbi ſic coniũcti cũ illo verbo poteſt tranſit etiam in ea q̃ nõ ſunt Nã tota illa orõ ꝙ añxp̄s ſit hõ cũ eius ꝑtibus ſequit᷑ vim illius verbi poteſt ego aũt credo ꝙ abutriuſqꝫ ṽbis ſuppõneꝫ accipiat. Item tu es intelligẽs hommeꝫ qui non poteſt eſſe in iſta ꝓpõne ly hoĩem ſupponit non ꝓ re q̃ eſt. ſed ꝓ re q̃ intelligit᷑ qꝛ vis illius ꝑticipii tranſit vſqꝫ ad ea q̃ intelligunt᷑. Preterea tu es itelligens chimeram vel montẽ aureũ magnũ vſqꝫ ad celũ ly chi

merã ⁊ ly montez aureũ supponũt nõ ꝑ re
bus q̃ sũt vł esse possũt sed ꝑ hijs q̃ possunt
ymaginari vł intelligi Nullꝰ ergo t̃minꝰ hꝫ
a se ipo vt supponat iõ nõ nisi in oroẽ ꝑfcã
supponit q̃uis eq̃lit̃ significet in orõne sicut
extra orationẽ Et oĩs t̃miꝰ q verificat̃ i ali
qua oroẽ suppoĩt ꝑ hijs pro qbꝰ i tłi ꝑpoẽ
fit verificatio nec tñ oĩs q suppoĩt v̇ificatur
Terminꝰ .n. v̇ificat̃ ꝑ qbꝰ tota ꝑpõ v̇ificat̃
ex ꝯpositiõe suaꝝ ptiũ significãs. vñ in ista
ꝑpoẽ aliqs hõ ẽ albus significat ly hõ oẽm
hoiez p̃teritũ pñtẽ ⁊ futurũ. et tñ nõ suppoĩt
nisi ꝑ hoĩbus pñtibus Et ideo ñ ꝯũtit ꝙ
t̃miꝰ v̇ificet̃ ꝑ eo pro quo suppoĩt ⁊ proq̃
cũqꝫ suppoĩt t̃miꝰ illud significat sed ñ eꝯũ
so. s. ꝙ pro eis supponat q̃ sig̃t vt patuit in
exẽplo dato ⁊ alia dari mł'to possẽt q̃ cã br
euitatis obmitto. Amplius qdẽ sciendũ
est ꝙ oẽs t̃mini ĩcludentes se ipos formalit̃
⁊ significãtes nũq̃ꝫ supponũt nisi pro suo ꝑ
sonali sig̃to vt sũt oẽs t̃mini trãscẽdẽtes qui
sũt t̃mini p̊me intẽtionis Et isti ẽt alij dictio
t̃minus nomen signum et hꝰmodi q sũt t̃mi
ni ꝭde intentõis vñ iste terminꝰ ens sig̃t oẽ
ens ⁊ includit ẽt se ipm ⁊ iste terminꝰ nomẽ
sig̃t oĩa noĩa ⁊ etiã se ipm includit ⁊ sig̃t ⁊
ita de alijs vt intelligenti pꝫ facił'r discurrẽ
do Iteꝝ scieñ est ꝙ oms alij t̃mini nõ se ip
sos sic sig̃ntes ⁊ includẽtes forãlit̃ ꝑse tñ sig
nificatiui sꝑ supponũt ꝑsoãl'r siue sit p̄rie in
tẽtõis siue p̃tũ ꝭde siue sbiectũ p̊me ⁊ p̃dic
atũ ꝭde siue p̊me ⁊ subiectuꝫ ꝭde dũmõ tñ
alicui illoꝝ nõ addat̃ aliqð signũ materia
litatis q̃ sũt ista dictõ iste t̃minꝰ ly q̃ a loy
cis ponũtur ⁊ vbiqꝫ ponit̃ aliquod dcõruꝫ
signoꝝ terminus ille cui ꝯiungit̃ in ꝑpõne
materialiter suppoĩt vt ly hõ est hõ ista dic
tio silogismꝰ est silogismus iste terminus pe
trus est petrus oĩa illaꝝ ꝑpõnum subiecta
sunt termini mãl'r supponentes. Ulteriꝰ
sciẽduꝫ ꝙ oẽs termini q̃ sumunt̃ a prio mõ
essendi possũt ꝯcisderari sic vt impositi sũt
ad significãdũ talez rez quã ita significãt
in ꝑpositione sicut extra ⁊ semꝑ ꝑ huiusm
odi re supponũt ⁊ sunt omnes t̃mini prime
intentionis quoꝝ tñ si in aliqua ꝑpositione
aliqs ponat̃ ꝑ subiecto ⁊ ꝑ p̃dicato ponat̃
aliqs terminꝰ ꝭde intẽtionis qr p̃dicatũ de
clarat qditatẽ subiecti ⁊ est qdã vniuersale
cũ sit ꝭda intentio. dico ꝙ tale subiectuꝫ tũc
ñ suppoĩt in tali propõne pro sig̃to suo vel
supposito vel suppositis pro quo vel pro q
bus supponit cũ in actu coniũgit̃ cũ p̃dica
to ꝙ sit terminꝰ p̊me intẽtonis vel ꝙ ipꝫ sit
p̃dicatũ alicuiꝰ vł ð aliquo ꝙ sit sðm p̊me
itentionis gr̃a exẽpli cũ dicit̃ hõ ẽ spẽs illð
subiectũ hõ non suppoĩt mãl'r vt qdaꝫ dñt
vt infra patebit neqꝫ ẽt supponit pro suis su
ppositis sic̃ in ista hõ est aĩal vel hõ currit
Suppoĩt ergo in illa propoẽ forãl'r pro re
vł intẽtione q̃ est spẽs ⁊ ita v̇ificat̃ ⁊ nõ ał'r
Pro quo vlterius scieñ ꝙ sic̃ q̃daꝫ ꝭda
intẽtõ fundat̃ sup p̊mã intẽtoeꝫ ita vna ꝭda
intento fũdat̃ sup aliã ꝭdaꝫ intentõneꝫ Nã
hoc ꝙ dico spẽs ꝙ est ꝭda intentio fũdatur
in hoc ꝙ dico hõ ꝙ est p̊ma intentõ ita sup
hoc ꝙ est p̃dicabile de mł'tis ꝙ est ꝭda intẽ
tio fũdat̃ hec ꝭda intentõ q̃ est spẽs ⁊ super
spẽm fundat̃ species sbalterna ⁊ sic de alijs
q̃ sunt ꝭde intẽtiõens. Unde in noĩbus tam
p̊me intentionis quã secũde q̃dam dñtur si
ne ꝯplexione vt hõ ⁊ cũ dico species ⁊ q̃dã
cũ ꝯplxione vt hõ currit vel hõ est spẽs vel
species est ꝭda intentio ał'r tamen supponit
in illa hõ currit sðm ⁊ ał'r in illa hõ est spẽs
vel hõ est ꝭda intentio qm̃ in p̊ma p̃suppoĩt
pro suis suppositis ad q̃ significare imposi
tũ est In ꝭda vero sig̃tũ accipit rõne p̃dica
menti ⁊ respcũ intentionis seu rei intellecte
sub quodã ente rõis vel conceptũ vniũsali
pro qua supponit. Ex quibꝰ sequit̃ ꝙ sub
iecta haꝝ ꝑpõnum hõ est spẽs aĩal ẽ genꝰ
⁊ huiusmodi non supponũt materiał'r vt q
dam dicũt ꝙ ostenditur. Nã ille terminus

homo mãliter sũptus de nullo p̄dicat̃ ergo ille terminus homo mãlit̃ sũptus nõ est ali qua spẽs tũ q2 psonalr̃ sumpt⁹ ẽ aliq̃ spẽs ⁊ tinus psoãliter sumptus ñ põt ɔuerti cũ ip somet mãliter sumpto omnia illa patẽt q2 duoꝝ ɔuertibiliuȝ qcqd sig̃t vnũ sig̃t alte rũ dicẽdo.n.hõ currit hõ est spẽs subiecta istaꝝ ppõnum nõ ideȝ sig̃nt iõ ñ ɔuertunt̃ ãplius si staret mãlr̃ tũc illa nõ ẽẽt ppõ hõ est spẽs q2 nõ essȝ aliq̃ ps orõis ille termin⁹ hõ si materialr̃ supponerȝ. q̄ pbat̃ q2 tũc ille terminus hõ esse nomẽ.⁊ pbo q̄ nõ q̃m ẽẽt termin⁹ cois ⁊ arguit̃ q̄ nõ q2 aut gen⁹ aut spẽs nõ p̄muȝ neq3 s̃dum vt patuit q̃m psonalr̃ sũptus ẽ spẽs vel foꝛãliter sũptus vt dcm̃ est. Itẽ ille terminus homo mã liter sũptus nõ ɔuertit̃ cũ sibi sil̃i psoãliter sumpto ergo cũ psonalr̃ sumptus sibi sil̃is sit spẽs ille termin⁹ hõ mãlit̃ sũptus nõ erit spẽs p illismet indiuiduis p qbus est spẽs ille termin⁹ homo sibi similis psoãliter sũp tus nec est spẽs p aliis indiuiduis ergo mã liter sũptus ille terminus homo ñ est spẽs p̄terea ab impositoꝛe illi termino iposituz est ad significãdũ õs hoies caderet.n.a suo mõ significãdi si mãliter supponeret in illa propositõne homo est spẽs vel esset f̃la illa propositio nescio enim videre quomodo ve lint loyci aliqui ɔcedere illũ terminũ homo in illa ppositione materialr̃ suppone⁊ ⁊ ita dicendũ est de illa aial est genus q̄ subiec tum non suppoit mãlr̃ sed foꝛãliter vt dcũȝ est sup̄ de subiecto illius ppositõnis homo est spẽs. Et si dicit̃ in istis ppõnibus ois ẽ terminus q est relatiuum hoc est p nomẽ su biecta supponũt materialr̃ ergo dat̃ suppõ materialis dõm q̄ ille nõ sunt ppões q̃m sinchathegoꝛema hẽt tãtũ offm̃ i ppõne cũ addit̃ alicui terio cui fuire possit. Ter mini aũt relatiui non sunt subiecta nec pre dicata neq3 ptes s̃biecti vel p̄dicati nisi rem ante lataȝ repñtent pnoia etiã demõstrati na sunt cassa ⁊ vana nisi aliqd demõstrẽt te ste p2isciano q2 ille non sunt ppõnes ⁊c. Et ex ɔsequenti termini illi ñ supponũt q2 sup positio ñ est nisi in ppositione vt dictũ est Preterea q̃ ponunt̃ p subiectis illoꝝ triũ ɔpl̃xoꝝ nõ est aliquid illoꝝ aliqua ps ora tionis sic etiã subiectuȝ ipsius ɔpl̃xi ois est signũ non est aliq̃ ps orationis q̃m quocũq3 scripto vl̃ vocali q̄ ponit̃ p subiecto alic⁹ illoꝝ ɔpl̃xoꝝ demõstrato.si illud essȝ nomẽ non esset nisi per modũ significãdi illi datũ gnãle vl̃ speciale ab impositoꝛ. s3 ab impo sitoꝛe datũ est q̄ talis termin⁹ ois significet adiacere vel per modũ alteꝛ multiplicãtis sed nullũ taleȝ habȝ in illo ɔpl̃xo ergo seq̄t̃ q̄ nullus tius potest mãlr̃ supponere.q2 sp tius suppoit p eo q̄ sig̃t ex ipõne seu ex nã li itentõne neq3 habent ab inpositoꝛe q̄ sta re possint materialr̃ ille terminus hõ ⁊ ille terminus ois ⁊ illi alii ⁊ significent se soluȝ ipis remanetibus ptib⁹ orationis Et si ali ud significatũ haberent essȝ illõ diuersuȝ s3 rationeȝ ⁊ sic essent illi termini equoci cum sint t̃mini p̄me impositionis illo modo ma terialr̃ significãtes. Iteȝ si illi ois mate rialr̃ supponeret sil̃i modo essȝ illa ɔgrua oratio oẽm est signuȝ ⁊ ly oẽȝ essȝ p ɔñs ca sus rectus q̄ est f̃lȝ q2 hoc non habȝ ab im positoꝛe neq3 ex naturali intentõe ⁊ ex ɔñti talia ɔlpexa nõ sunt ppões neq3 ẽt illa alia q est relatiũ hoc est pnomẽ demõstratiuuȝ ⁊ similia q̃m ingt p̄scian⁹ q̄ relatiua ⁊ pno mina demõstratiua cassa sũt ⁊ vana sine de monstratõne ⁊ relatõne q2 significatõneȝ ac cipiũt a dmõstrãte vel r̃ferente. Termini vro q ñ significãt non supponũt sed non ecõ uerso Ista adt ppõ hõ est spẽs est f̃la si su biectũ suppoit psoãlit̃ tũ q2 p̄dicatũ ẽ sup ponens p intentõe ⁊ est res respcã q̃ funda tur sup illud subiectũ hõ ideo illõ subiectũ simpl̃r seu foꝛãlr̃ habet supponere p re res pecta seu intẽtõne in illa ppõne hõ est spẽs

⁊ h̃ mō ē ꝓpositio ṽa. ⁊ cū aliq̄ dn̄t ꝙ illō subiectū n̄ est ps orōis n̄ recte dn̄t ymo est nomen p̄me intētōis. ꝙ in tali ꝓpōne ēt sigt res reales q̄ sūt de p̄mo mō essendi entis. Ex qb⁹ vt intellectis oibus orit̄ hitudo q̄ dā p̄ma ad actū intelligēdi q̄ p̄ma dr̄ intentio sup quā fundat̄ s̄da intētio q̄uis in tali ꝓpōne ꝑ illis reb⁹ nō supponat realib⁹ sȝ pro respectis vt dcm̄ est. Et h̃ sufficit vnde aduertēdū ꝙ oēs iste tales ꝓpōes sūt fl̄e s̄ȝ ṽitateȝ iste t̃ius hō ē subiectū iste t̃ius aial est p̄dicatū. In ista ꝓpōne hō est aial ⁊ illa etiā ille t̃ius hō est spēs. in illa hō est spēs sicut ista iste t̃ius hō est spēs demōstrādo sb̃iectū illius ꝓpōis hō currit lȝ sb̃iectū ei⁹ sit spēs. q2 subiectū illi⁹ ꝓpōis n̄ ē ille t̃ius hō q2 n̄ est ille t̃ius exn̄s hō. verꝝ tn̄ vt veri⁹ possimus ꝯceptus m̄tis exp̄mere terios appellamus noibus reꝝ ⁊ grā breuitatis frequēter om̄s huiusmodi loq̄ndi modi admittūt̄

Suppō ꝑsonal' est statio termini significatiue sūpti in ꝓpōe ꝑ aliquo supposito vl' p̄l'ibus in quod vl' i que trāsit vis ṽbi vel termini a q̊ hēt vt supponat hic. n. suppōneȝ mālēȝ tāq̄ sup̄fluā derelinquo. nescio q̄deȝ quō m̄l'ti loici ꝯcedāt ⁊ ponāt eaȝ ⁊ dicūt. ꝙ iste due ꝓpōes sunt ṽe petrus ē nom̄ propr̄uȝ ⁊ petr⁹ n̄ est nomē ꝓp̄uȝ ⁊ ꝙ sn̄t duo sb̃cōtraria sȝ n̄ recte sentiūt q2 si sn̄ supponūt termini eodem modo supponunt vt requirit̄ in subcōtrarijs oibus ⁊ cōtradictorijs nescio videre quō sit illa p̄ma ṽa ex quo ly petrus ibi est nomē cū stet materialiter. ⁊ sic illud p̄dicatū n̄ pōt in illa propositōne ṽificari de subiecto. tū etiā q2 illō subiectū cadit a suo modo significādi nec habet ab impositore. nec ex nāli intētōe vt se ip̄m significet ⁊ si se ip̄m solum signifiat adhuc esset fl'a q2 subiectū sic eēt nomen. ⁊ ex ꝯn̄ti p̄dicatū illō falsificaret̄ de subiecto. ⁊ ideo dico ꝙ vel est fl'a illa ꝓpō vel n̄ ē ꝓpō vt sup̄ dcm̄ est ⁊ ita de alijs ꝯsimilib⁹. Et si q̄rat̄ nūq̄d aliq̄s termin⁹ suppoāt mālit̄ r̄ndet̄ vt sup̄ ꝙ cū additōe alicuius illoꝝ signoꝝ ly. ista dictio. iste terminus ⁊ tn̄ sub illis n̄ licȝ descēdere vt iste t̃ius hō est. iste termin⁹ hō ⁊ si vis facere descēsuȝ sic descendas. ⁊ isti sūt oēs termini q̊ꝝ vnus ē ly hō in mēte ⁊ alter est ly hō in voce. ⁊ alius est ly hō inscripto illis tribus ita demonstratis ergo iste t̃ius hō est ille terminus hō q̊cūq̄ dem̄strato illoꝝ triuȝ ⁊ ita i alijs si vis talē descensuȝ facias. sub subiecto ēt ꝓpositōis cuius p̄dicatū est s̄de intētōis. ⁊ subiectuȝ ē p̄me sine aliquo signo n̄ lȝ descēdere sed bn̄ sub p̄dicato. vt de istis subiectis pȝ istarū ꝓpōnum hō est spēs. aial est genus ⁊ huiusmodi. sȝ bn̄ dicēdo aliquod aial ē gen⁹. aliq̄s homo est spēs posset descensus fieri sub illis subiectis q̄uis ille essent fl'e. ⁊ quō descendat̄ nunc cito apparebit in hijs q̄ secūt̄

Suppositionū personaliū alia discreta alia cois. Suppositio discreta ē statio termini discreti vl' comunis cū ꝓnoie dem̄strativo discreto in ꝓpositione ꝑ aliquo supposito vel p̄l'ibus in qō vl' q̄ trāsit vis termini a quo habȝ vt supponat. vt sortes ē homo hoc aial disputat dem̄strato platone ⁊ h⁹ modi. sed diceudo talis hō currit te demostrato subiectū illud n̄ supponit discrete q̄uis signū sit demonstratiuū. ⁊ hoc q2 illa signa tal'r talis ⁊ tāt⁹ n̄ faciūt ꝓpōnes singl'ares. sed indefinitas cū t̃mino ꝯmuni posita

Suppō cois est statio t̃mini cois i propositione ꝑ supposito vel suppositis in qō vl' in qne trāsit vis illius termini a quo hēt vel supponat vt homo est aliqō animal currit ⁊ huiusmodi. ⁊ diuidit̄ suppositio comunis qm̄ q̄dā est determinata ⁊ quedam est confusa. Determinata aūt ē qn̄ talis terminus cois stat in propositione sine aliquo signo vel cū signo ꝑticl'ari vt homo currit. aliqō aial est albū ⁊ huiusmodi. Sub termino auteȝ stāte determinate fit descensus

ad sua supposita si hʒ plura cū debito me
dio disiūctiue vt aliqs hō ē spēs ⁊ isti sūt ōs
hoies ergo ille hō est spēs vł ille hō est spēs
q̄uis ꝓpō sit fl'a Jtē hō est albꝰ vł aliquis
hō est albꝰ vtrobiqꝫ sub sbiecto mō illo des
cendit᷑ Et scias ꝙ in oi descēsu reqrit᷑ deb
itū mediū alit᷑ ñ esset bonꝰ nec ɔña valeret
vt v̄bi gr'a dicēdo ois hō est al' ergo ille ho
mo est al' et iste hō est al' et sic de singulis
qm̄ aña est v̄m ⁊ necessariū et ɔñs flm̄ i ali
quo casu vt etiā clarius infra patebit et ma
xie cū de ɔñtijs tractabimꝰ. Suppositō
ɔfusa diuidit᷑ ꝑ ɔfusā distributiuā ⁊ ɔfusā
tm̄. Et ɔfusa distributiua ꝑ mobilē ⁊ imob
ilē Suppositō ɔfuse distributiua mobilis ē
stacio t̄mi cois in ꝓpōe ꝓ supposito vł sup
positis in qd̄ vł i q̄ trāsit vis v̄bi vł t̄mini
a quo hʒ ut supponat sup quē t̄minū trāsit
vis t̄mini hn̄tis vim distribuēdi ut ois hō
currit stat ɔfuse distributiue mobilit᷑ illud
sbiectū hō sub quo lʒ descēdere copulatiue
ad ōnia sua supposita vt ⁊ isti sūt oēs hoi
nes ergo ille hō currit ⁊ ille hō currit et sic d̄
alijs Sʒ ꝓ maiori notitia obsuāda sit illa
p̄ma r̄gula circa māʒ istā Omne p̄dicatuʒ
exclusiue affirmatiue ⁊ ꝓpōis negatiue siue
indefinita siue vl'is si fuerit capax ɔfusiōis
stat ɔfuse distributiue vt tm̄ hō est al' aliqs
hō ñ est al' nullꝰ lapis est al' Jn oibꝰ hijs ꝓ
pōnibꝰ illd̄ p̄dicatū al' supponit ɔfuse distr
ibutiue. Secūda r̄gula oē p̄dicatū vl'is
affirmatiue ⁊ omne subiectū exclusiue si fue
rint t̄mini coēs ɔfūdūt᷑ ɔfuse tātū si ab alijs
signis ñ ipediāt᷑ vt ois hō est al' tm̄ hō ē al'
p̄dicatū stat ɔfuse tm̄ in vl'i et sbiectū supp
onit ɔfuse tm̄ i exclusiua Et nō ꝙ ois exclu
siua ɔūtit᷑ cū vl'i d̄ t̄is trāspoitis vt dcā cū
ista oē al' est hō. Tertia regula omne sb
iectū ꝓpositōis vl'is siue affirmatie siue ne
gatiue supponit ɔfuse distributiue si fuerit
capax confusionis vt nullus homo est lapis
omnis homo est risibilis vtrobiqꝫ stat sub
iectum confuse distributiue. Quarta re
gula cuiuslibet exceptiue et modalis de sen
su conposito et cōdictionalis de t̄minis dis
tributis subiectum stat cōfuse distributiue
imobiliter vt omnis homo p̄ter sortem cur
rit necessario omnis homo est animal. si ō
nis homo currit omnis homo currit et hoc
patet discurrenti per omnes descensus qm̄
esset antecedens veruʒ ⁊ consequens falsum
et in condicionali in ordine ad totam ypo
tetichā Et nota ꝙ nota conditionis et ratio
nis et termini facientes sensū compositū ha
bent vim confundendi tam terminos sequē
tes se q̄ꝫ precedentes vt omnis homo est ani
mal necessario seu necessario omnis homo
est animal vtrobiqꝫ stant termini confuse d
istributiue imobiliter et non licet descender᷑
quoniam si descenderetur sic fieret et isti su
nt omnes homines ergo necessario iste hō ē
animal. ⁊c. et antecedens esset verum et nece
ssarium et consequens falsum et impossibi
le similiter si omnis homo est animal ōnis
homo est animal et hij sunt omnes hoīes
ergo si omnis homo est animal iste homo
est animal ⁊c. et esset antecedens verum et
consequens. vna conditionalis falsa cuius
antecedens esset necessarium et consequens
contingens quocunqꝫ homine demonstrato
Si vero dicat᷑ omnis homo est omne ani
mal ly animal stat confuse distributie quia
duo signa vniuersalia affirmatiua caden
tia super aliquod p̄dicatum quorum vnuʒ
confundit illud confuse tantum ⁊ aliud dis
tributiue illud predicatum stabit distribu
tiue sic etiaʒ dicendo omnis homo non est
animal stat predicatum confuse distributi
ue quia subiectuʒ ⁊ predicatum in ꝓpositi
one secuntur naturaʒ signi habētis maiorē
vim quantum ad suppositioneʒ sed propo
nendo negationeʒ toti stabit subiectū deter
minate ⁊ predicatum confuse distributiue
vt non omnis homo est animal per regulaʒ

equipollentiarum. Si vero ambo signa sunt negatiua sequētia se inmediate cadentia super terminos comunes confundunt illos determinate. sed si se ita habent vt mediet subiectum inter illa duo signa negatiua confunditur subiectum confuse distributiue ꝛ predicatum confuse tantum exemplum primi non nullus homo est animal exemplum secundi non aliquis homo non est animal.. In prima stat subiectum determinate ꝛ sic predicatum. In secunda vero stat subiectum confuse distributiue ꝛ p̄dicatū confuse tantū vt patet p regulas equipollētiarum. Aliqui dicunt q̄ dicendo omnis homo animal non est stat ly animal confuse tantum. sed ego credo non esse verum quoniam vel se tenet ex parte subiecti ly animal inilla propositione vel ex parte predicati. ꝛ q̄cumq̄ dicatur stat confuse distributiue vt patet recte intelligenti. vel stabit determinate vt sit sensus animal nō est omnis homo vt fuerit illa de inconsueto modo loquendi. ꝛ sub triplici sensu potest illa comprehendi ꝛ nullo illorum stat vt ipsi dicunt. Credo autem q̄ sit sensus illius omnis homo non est animal que huic equipollet nullus homo est animal. Et tamē pro regula obseruabis q̄ negatio est tam malignantis nature q̄ quicquid inuenit destruit ꝛ suum oppositum inducit vt ait. Augustinus vnde in ista omnis homo est currens stat subiectum confuse distributiue. ꝛ predicatum comfuse tantum. sed negatio preposita facit stare subiectum determinate ꝛ predicatum confuse distributiue Item etiam si duo signa distributiua affirmatiua cadunt inmediate super terminuȝ cōem positum ꝛ rectum aperte post faciūt illum stare determinate vt sortes differt ab omni homine stat ly homine determinate sed dicendo a sorte differt omnis homo ly homo stat distributiue quia non transit vis illius verbi differt in predicatum illud homo quia ab eo non regitur vt patet.

Suppositio confusa distributiua immobilis est statio termini in propositione in quem transit vis signi distributiui pro aliquo supposito vel pluribus sed ab alio termino impediti sub eo non potest fieri descēsus vt necō omnis homo homo est animal impossibile est omneȝ hominem non esse sēper in descensu talium terminoꝝ illaꝝ ꝓpositionū ꝛ similiū ad sua supposita esset consequēs falsuȝ vel impossibile ꝛ antecedens veꝝ vel necessariū ꝛ ideo supponunt tā subiectū quā p̄tū in illis propositionibus cōfuse distributiue immobiliter

Uppositio comfusa tantum etiaȝ diuiditur per mobilem ꝛ in mobilem. Sed mobilis est statio termini comunis in propositione pro supposito vel suppositis in quod vel in que transit vis illius termini a quo habet vt supponat sic q̄ sub illo virtute illius suppositionis licet descendere cū debito medio disiunctim ad omnia sua supposita si plura habet vt omnis homo est animal ꝛ illa sūt omnia animalia ergo omnis homo est hoc animalia vel hoc animal ꝛ sic de singulis. Sed immobilis est in qua licet termini sint comfusi. tum sub eis nō potest fieri descensus ad sua supposita ꝛ nota q̄ cuiuslibet modalis de sensu composito ꝛ cuiuslibet conditionalis de terminis non distributis. termini sunt huiusmodi ꝛ etiam predicatuȝ reduplicatiue eodem modo se habet. Exemplum primi necessario homo est animal. Exemplum secūdi si homo est animal est. Exemplum tertij homo inquantum homo est animal. predicatum illius reduplicatiue. ꝛ omnes alij termini aliarum propositionum stant confuse tantum. sub quibus non licet descendere quia semper antecedens esset verum ꝛ consequens falsū in descensibus illis vt pȝ

Et scias quod quamuis dictio reduplicatiua confundat predicatum confuse tantum imobiliter vt dictum est tamen suum casuale cõfundit confuse tantum mobiliter et dictio etiam exceptiua confundit suum casuale eodem modo vt omne aial pter hoies currit stat ly hominem confuse tãtũ mobiliter. Et etiam termini concernentes aptũ mentis cõfundunt cõfuse tantum mobiliter vba dico ad aptum mentis spectantia nõ includẽtia negationem vt volo placet diligo lib3 amo cupio et huiusmodi vt volo panem stat ly panem confuse tantum mobiliter. et aduerbia numeralia et hoc aduerbium imediate et copulatum diuisiue tentum code3 modo supponunt exemplum primi bis comedi panem. exemplum secundi imediate post hoc edit aliquod animal. exemplum tertij hic et rome est aliquis homo Omnes illi termini comunes supponunt confuse tantum mobiliter et terminus etiam rectus ex natura excessus conparatiui gradus confunditur confuse tantum mobiliter a tali gradu conpatiuo Unde nota quod gradus conpatiuus et superlatiuus quia in se includunt negationem cõfundunt confuse distributiue mobiliter terminum comunem rectum ab eis sequentem se non impeditum vt sum fortissimus hominum sum longior planta decem cubitis su3 grauior auro vna libra et huiusmodi. ly auro et ly planta et ly hominum stant confuse distributiue mobiliter sed illi termini decem cubitis et ly libra stant confuse tantum. et ita dicendum est de istis terminis ita sicut differt aliud non idem ex eo nolo ignoro nescio careo indigeo sine absque. qui omnes habent eandem vim confundendi terminum scilicet comunem rectum ab eis confuse distributiue mobiliter vt ignoro aliquam propositionem exeo vel careo pecunia et huiusmodi Sed dicendo equo est fortior leo tam ly equo. quam ly leo supponunt determinate quia virtus signi non transit in aliquem illorum terminorum sicut dicendo leo est fortior equo vel leo est ita fortis sicut aliquis equus vtrobique ly equo et equus stant confuse distributiue sed ly aliud et ly differt non distribuunt nisi ablatiuos rectos quia hec non esset vera tu es aliud ens ab asino cuius tamen exponentes sunt vere quia tu es ens et asinus est ens et tu nõ es illud ens quod est asinus ergo tu es aliud ens ab asino. Ulterius aduerte quod omnes termini modales nominaliter verbaliter et aduerbialiter sumpti facientes sensum compositum et ista verba incipit et desinit et verba obligatoria promitto teneor et nota cõdictionis, si vel rationis ergo omnes terminos comunes non distributos confundunt confuse tantum inmobiliter quia si descenderetur essent descensus falsi propositionibus veris existentibus vt patet discurrendo per exempla posita et que possent poni

Circa materiam rellatiuorum oportet te primo scire quod rellatiuum substantie nihil significat nisi secundum quod ab antecedente suo recipit. quia rellatiuum est ante late rei representatiuum et facit secundam notitiam illius de quo facta est prima per suum antecedens. et certe ex hoc inferre possumus quod nullum est relatiuum diuersitatis nescio enim quomodo isti termini alius reliquus etc. ponantur a loycis rellatiua cum rem nullam ante latam representent in istis propositionibus vnus homo currit et alius homo disputat vnus homo currit et reliquus sedet quia etiam si referrent suum antecedens in talibus propositionibus per ide3 isti termini diuersus et differens referrent in istis propositionibus vnus homo currit et diuersus disputat. hõ currit et differẽs disputat et eẽnt termi rllatiui qđ tñ ẽ falsu3

Item dato q essent relatiua ly alius alter et reliquus supponerent pro eisdem relatiuum substantie diuersitatis et suum ans quod est falsum patet in hac propositione vnus homo currit et alter disputat ponendo q omnis homo curat et omnis homo disputet antecedens enim supponit ibi pro omni homine et verificatur pro omni homine. Ideo sequitur q pro eodem supponit et verificatur ly homo et ly aliter quod ponitur pro relatiuo diuersitatis. Ulterius scias q si antecedens relatiui idemptitatis substantie sit affirmatum et pro nichilo verificetur q relatiuum pro nullo supponit quia relatiuum supponit pro eo pro quo verificatur suum antecedens. vt homo est asinus et ille currit. tamen aliquando in propositione negatiua supponit relatiuum quamuis antecedens pro nihilo supponat vt antexps non est et ille erit

Item si ans singulariter pro vno verificetur et non sit aptum verificari pro pluribus supponit relatiuum discrete. vt sortes est homo et ille currit. ly ille supponit discrete aliquando contingit ans verificari et relatiuum non supponere vt in ista chimera intelligitur et illa est. Si autem verificatur ans determinate. relatiuum tunc supponit determinate vt homo est albus et ille currit. Sed ante distributiue verificato et apto verificari pro vno solo relatiuo supponente supponit ipsum discrete. vt omnis homo est sortes et ille est albus. Si vero distributiue verificetur ans et pro pluribus aptum natum verificari supponit relatiuum distributiue. vt omnis homo currit. et ille disputat. Et si verificatur confuse tantum ans et aptum verificari pro vno solo supponit relatiuum discrete sed verificato antecedente pro pluribus et ponatur in eadem cathegorica supponit sicut suum ans sed in diuersa supponit determinate. Ex quo sequitur q ille sunt false promitto denarium quem promitto. tu indiges oculo quo ego indigeo ad videndum. quia antecedentia affirmata pro nullo verificantur. ideo illorum relatiua pro nullo supponunt. et si supponunt ly denarium stat confuse tantum et ly quem determinate. Sed antecedente pro aliquo verificato relatiuum supponit generaliter solum pro illo pro quo verificatur ans suum et non in comparatione ad aliud extremum quia sic hec esset falsa omnis homo est albus q est rationale quia illa significaret q omnis homo est albus quod albus quod est omnis homo est rationale. consequens tamen est falsum. quia tamen albus quod est rationale est homo ergo omnis homo est albus quod est rationale. Item sequitur q omnis homo currit si ipse sedet et q aliquis homo est mortuus si ipse est viuus si positio illa esset vera. et q tales copulatiue sunt false aliquis homo est. et quilibet homo est ille qui secunda pars significat q quilibet homo est aliquis homo qui est. et hoc significat q quilibet homo est ille homo qui est quilibet homo et hoc significat q quilibet homo est quilibet homo et hoc significat q quilibet homo est ille homo qui est quilibet homo est. et quod aliquis homo est suus filius. et nullus homo est suus filius nullus homo est cuiuslibet hominis filius. et aliquis homo est suus filius. quia aliquis homo est alicuius hominis filius qui est filius. et ita sequitur q relatiuum non supponit distributiue nisi eius antecedens sic supponat. Unde relatiuum non connotat inherentiam predicati ad subiectum vel subiecti ad predicatum sed solum supponat pro illo pro quo verificatur suum antecedens predicatum de subiecto vel econtra. Et circa istam materiam de relatiuis scias q relatiua substantie idemptitatis sunt aut reciproca aut non reciproca reciproca vero vt meus tuus suus non reciproca. vt ille quis vel qui. Et quedam etiam eodem modo ponuntur relatiua idemtitatis accidentis. vt talis qualis diuersitatis vero neque substantie neque accidentis. credo ea esse relatiua que a loycis coiter ponuntur vt alius alter reliquus aliusmodi et sic de aliis. et ita de hiis opinionem placet sequi non comunem sed petri mantuani. Et dicit ipse q hec propositio aliquis homo currit si ipse disputat secundum positionem que illi non placet non significat quod aliquis homo curat si ipse qui currit disputat

h sigt q aliqs puta sortes vl plato et sic de alijs currit. si sortes vl plato et sic de alijs disputat. Et vlterius poit q rellatiuu gnalit supponens suppoit pro illo solu pro q verificat suu ans in opatoe ad tota cathegorica inq e ipm ans qz alit aliqn verificaret relatiuu3 n verificato neq supponente anecedente ut i ista p3 chimera est et illa intellr et ita p3 q relatiuu no odit simplr cu suo ante quo ad significatu et modu significadi qz n eet rlatiuu

Ite rlatiuu inuentu e vt dicit gmaticus ad tolledu equocatoe3 et ofusione io dicedo aliqs ho q e alb currit si siplr oduteret significar3 tm qtu h nugatoriu ho homo e alb currit relatiuu tn n suppoit nisi vificet suu ans et refert suu ans in opatoe ad tota3 ppone3 sui antis vn in hac sortes currit et ille disputat h sgt q ille sortes currens disputat. Sed vlteri prosuppositoe relatiuoz intelligendu e q relatiuu aliqn suppoit n supponete suo ante et tn no vificato ante relatiuu n supponit et accipit relatiuu suppositoe3 a vificatione sui antis n at a suppositoe ut p3 inpropositionib istis anxps n est et ille erit chimera no est et illa intellr. Secudo intelligendu est q rlatiuu in eade cathegorica n otractius sigt q suu ans io dixerut gmatici q relatiuu inuetu est ad tollendu3 equocatoe3. i. vltate qd n est intelligendu q faciat ans suu speali sigre h qz ipm rlatiuu cu suo ante pauciora signt q ans solu. S3 rlatiuu in diusa cathegorica a suo ante pautiora s gt et otractius sigt de pse et suppoit pro illo pro q vificat suu ans in opatoe ad oppositione sui antis. vn n val3 ista oitia ois ho est al qd e ratoale ergo ois ho e al qd aial qd est omnis ho est rationale sicut n seqt omnis ho q est albus currit ergo omnis ho q omnis homo est albus currit qz relatiuu n rfert nisi suu ans et signu in opatione ad rsiduu cathegorice sue Et si arguit ois ho e al et illd est rationale ergo ois ho e al et illd al qd e ois ho e rationale Negat oitia qz ly illd rfert ans suu pro illo pro q ans ipm vificat de altero extremo Sed extremu n est ly omnis ho ut dictu est ideo illa est va propositio omni homo est al et illud e rationale qz suu otradictoriu est flm preposita illi toti copulatione negatione. neq melius ouenit otradictoriu assignare q p ppposita negatione3 toti propositioni. aut p eius remotione3 vbi pposita est vl etia disiuctiua fca de ptibus oradicentibus ptibus illius copulatiue affirmatiue. Itez tertio intelligendu q si ans rellatiui supponit coit. et relatiuu eode modo supponit distributiue vel discrete aut ofuse tm sicut tminus cois supponit h3 vim tminu pueniétis facientis ipm supponere distributiue vl ofuse tm Et grati ci qde3 intellexerut rellatiuu significare discretius n hntes osideratione3 ad modu supponendi et dixerut speculates q rellatiuum significat re3 qua significat suu ans. h significat ea re3 discretius et otractius. vn dicendo ho currit et ille disputat significat fa ps illius copulatiue q ille homo currens disputat Illud. n. oplexu homo currens qd est cu illo rellatiuo odutibile homine3 distintius significat q ille tminus solu ho q suu3 ans est. Preterea in hac propositione omnis homo est homo albus ly homo albus qd est pdicatu adhuc homine3 significat distinctius q ille tmi ho q est sbiectu in illa ho currit qvis ly ho supponat in illa ho currit detmiate et ly ho albus ofuse tm in altera Et aduerte q n v3 illa oña ans isti relati ui est aptu vificari pro vno solo ergo relatiuu supponit discrete vt p3 i ista ho e sortes et ille ho est aial. suppoit ly ille deteriate et oiter sicut suu ans. S3 relatm supponens relatu ad ans supponens discrete suppoit discrete vt sortes est ho et ille est aial supponit ly ille discrete sicut suu ans. Amplius est quarto loco intelligedu q relatm suppo

nens coīter sup q̄ꝺ cadit negatio aut terius
h̄ıs cōfundere distributiue disponit ſʒ vim
illius termini hn̄tis ɔfūdere vl' distribuere
vn̄ in illa ꝓpōe. hō currit ⁊ n̄ ille disputat
supponit ly ille distributiue ⁊ in ista aliqs
hō currit. ⁊ qlibet hō est ille supponit ly ille
ɔfuse tm̄. Et aduerte ꝙ q̄uis ista ɔn̄a sit b
ona ois hō q est albꝰ currit ergo ois hō cu
rrit q est albꝰ. tn̄ ex isto ɔn̄te n̄ sequit̄. ergo
ois hō currit ⁊ ille est albꝰ qꝛ arguit̄ a sēsu
cōposito ad sensuʒ diuisuʒ. nā li qui ē albꝰ
tenet se ex ꝑte subiecti ad q̄ꝺ refert̄ ⁊ non
obstat ꝙ mediet v̄buʒ int̄ an̄s ⁊ relatm̄ ad
hoc ꝙ illa n̄ dicat̄ ꝺ sensu cōposito nec pōt
illꝺ relatm̄ ꝛeferri ad ly currit qm̄ ly currit
n̄ pōt eē sbꝫ illius relatiui. Et ꝓpterea
est sciendū ꝙ n̄ est dr̄a inter has ꝓpōes ois
ꝓpositio est vera cuius contradictorium
est falsum ⁊ omnis ꝓpō cuius contradic
torium est falsum est vera in casu in quo q̄
libet proppsitio habeat suū contradictoriū
Et dicūt aliq ꝙ illa ꝓpositio est neganda
omnis ꝓpō vl' eius ɔtradictoria est v̄a qꝛ
q̄libʒ talis est f̄l'a illa ꝓpō vl' eius ɔtradict
oria est v̄a q̄cūqꝫ ꝓpositione demonstrā qꝛ
ex illa q̄ est de disiūcto extremo seq̄t̄ disiū
tiua f̄l'a. seq̄t̄. n. hec ꝓpositio vel eius ɔtra
dictoria est v̄a demonstrādo illā homo est
asinus ergo illa est v̄a vel eius ɔtradictoria
est v̄a ɔseqn̄tia tʒ sicut seq̄t̄ sortes vel asinꝰ
currit ergo sortes currit vel asinus currit. a
ꝓpōe de disiūcto extremo ad illius disiūct
iuā int̄minus simplicibus Ego aūt n̄ video
qn̄o valeat illa ɔn̄tia neqꝫ video illā disiūcti
uā esse falsā ⁊ dico ꝙ illa vl'is bn̄ est falsa
si totū disiūctū se tʒ ex ꝑte sbiecti n̄ āt est fal
sa si tenet̄ disiūctū illud a ꝑte p̄dicati ut pʒ
ꝑ suas exponētes sicuti pari modo dicimꝰ
de illa omnis homo vel asinus est asinus.
Et vlteriꝰ dico ꝙ illa ē ɔcedēda aliq̄ ꝓ
positio est vera si sua ɔtradictoria est vera
qꝛ eꝰ an̄s siḡt ꝙ aliq̄ ꝓpō est v̄a si ɔtradic
toria alicꝰ ꝓpōnis q̄ est v̄a. ē v̄a ⁊ negatur
ista nulla ꝓpō est vera si sua ɔtradictoria
est v̄a qꝛ illi repugnat ⁊ silr̄ ē illa f̄l'a q̄libet
ꝓpō ē f̄l'a si sua ɔtraditoria ē f̄l'a Et silr̄ ista
negat̄ oē al' si ip̄m est rudibile ē asinꝰ ⁊ ista
alia est etiā negāda ois hō si ip̄e est lapis ē
irationalis. qm̄ ōs tales ɔditōales hn̄t relat
tiuū ꝙ suppoit ꝺt̄miate ꝭ si distributiue rel
latiuū supponeret foret q̄libʒ illaꝝ vera bn̄
tn̄ ɔcedit̄ ꝙ aliqꝺ al' est rudibile si ip̄m ē asi
nꝰ. ⁊ n̄ seq̄t̄ h al' si ip̄m est rudibile est asinꝰ
⁊ h al' si ip̄m est rudibile est asinꝰ ⁊ sic vlte
riꝰ ergo oē al' si ip̄m est rudibile est asinꝰ si
cut n̄ seq̄t̄ hec ꝓpō ē v̄a si sua ɔtradictoria
est v̄a ⁊ illa ē v̄a si sua ɔtradictoria est v̄a
et sic de singulis ergo ois ꝓpō est v̄a si sua
ɔtradictoria est vera qꝛ vtriusꝫ ɔsequentie
ɔn̄s est ɔditōalis ip̄ossibilis. Preterea est
negāda illa ꝓpō ois hō est suꝰ filiꝰ qꝛ illud
r̄latiuū est r̄ciprocū. et si verificat̄ reddēdo
singula singulis ut sit sensꝰ ꝙ sortes est su
us filiꝰ ⁊ plato est suus filiꝰ et sic de alijs q̄
oia naturalit̄ sūt ip̄ossibilia sic etiā ⁊ in illa
verificat̄ relatiuū ois hō videt se r̄ddendo
singula singulis ⁊ nō seq̄t̄ ois hō videt oēꝫ
hominēʒ ergo ōnis hō videt se nec seq̄t̄ ali
qs hē est filius alicuiꝰ hois q est filius ergo
aliqs hō est suus filius et iō ɔcedit̄ ꝙ nullꝰ
hō est suus filius. Ulterius sciēdū ꝙ illa
ɔditionalis est necessaria aliq̄ ꝓpō est vera
si sua ɔtradictoria est v̄a. sicut ois ꝓpō est
v̄a si sua ɔtradictoria est vera. et n̄ seq̄t̄ ois
ꝓpō est v̄a si sua ɔtradictoria est vera Et
illa hō est asinus est ꝓpositio ergo hō est as
inus est ꝓpositio v̄a si sua ɔtradictoria est
v̄a nec est maior vl'is qꝛ est ypotetica et sic̄
dicit̄ ꝺ illa sic dicit̄ ꝺ talibus omne aial
si ē rudibile est asinus. sortes est al' si est ru
dibile ergo sortes est asinus n̄ vʒ ɔn̄tia qꝛ
maior n̄ est vl'is ꝭ ɔditionalis ɔūtibilis cū
illa oē al' ē rudibile si ip̄m est asinꝰ et nō cū
illa ōne q̄ꝺ aial si ipsū est rudibile est asinꝰ

quia secunda est cathegorica vniuersalis de
condictionato subiecto aliqd ponẽs prima
ãt nichil ponit. ⁊ hec de suppositione relatī
uorum dicta sufficiant.

In materia ampliationum ⁊ appel
lationũ multa ab aliquib⁹ dcã sunt
⁊ varie ponuntur ⁊ varie ponuntur regule
sed dimissa prolixitate ꝓmonis ⁊ opiorium
diuersaꝝ intentonez breuit ꝯ vtrisq; sil' ma
teriis aliqd simul intendo ptractaꝛ ⁊ adhe
rebo opinioni coĩ q̃uis apud me forte me
lior ɔtraria via vt in pl'ib⁹ iudiceť sustinerī
tñ põt vt̃q; oĩ qdẽ tã ãpliatõe q̃ȝ appellatõe
ꝓmo supponeť opȝ supp̃onis diffinitõem ñ
n. esset ãpliatio neq; termini aliquam forãȝ
appellarent nisi supponerẽt. Terminus
ergo ãpliatiue supponens respcũ vbi vl' pti
cipii de p̃terito ãpliaꝛ ad supponendũ pro
eo q̄ est vel fuit respcũ vbi vel pticipii ꝯ fu
turo pro eo q̄ est vel erit nisi fiat limitatio
talis termini p aliqđ verbũ pñtis tpis Exe
plũ ꝓmi puer fuit senex Exemplũ ꝯdi albũ
erit qñ nullam habebit albedinez Exẽpluȝ
tertii homo qui est fuit qr ly hõ nõ amplia
tur ad supponendũ pro eo q̄ est vel fuit sȝ
restringiť propť illđ verbũ ẽ ad pñs temp⁹
Ista etiã verba potest. incipit. desinit. con
tingit. ⁊ sua pticipia ⁊ vba teriata in bilis
vel in bile ãpliant pro eo q̄ est vel põt esse
vel incipit vel desinit vel contingit esse tale
Exẽpla ponunť albũ põt esse nigruȝ papa
põt esse laycus. creãs põt eẽ deus q̃uis de
us nichil creet sed illa verba intelligo ima
ginor cogito ⁊ huiusmodi ãpliãť ad suppo
nendũ pro eo q̄ est vl' põt eẽ vel imaginarī
vel intelligi. vt intelligo chimerã ⁊c. Sȝ qd
quid ɔtingit intelligeꝛ ɔtingit ⁊ significare
⁊ supponeꝛ ideo illa verba sig̃t ⁊ supponit
etiam eodeȝ mõ ãpliare dñr ⁊ ꝓm hoc dia
letici concedũt ɔmuniter hac ꝑpõnes intel
ligo non ens intelligo non intelligibile intel
ligo chimerã ⁊ h⁹modi q̃uis hoc mihi satiſ

appareat difficile trãseat pro nunc. Et ex
his inferũt q̄ a tertio adiacente ad ꝓm adi
acens non valȝ ɔña affirmatiue i terminis
ãpliatiuis qr nõ sequiť adam est mortuus
ergo adã est. Et ĩlla debet sic ɔuerti aliqđ
mortuum est vel fuit adaȝ ⁊ non aliqđ mo
rtuuȝ est adaȝ neq; sequiť omne futuꝝ est
añxp̃s est futurus ergo añxp̃s est qr ly añ
xp̃s in miori supponit ãpliatiue ⁊ nõ in cõ
clusione ⁊ qr ly futuꝝ in maiori est nomen
⁊ in miori est pticipiũ. qr qñ pticipiũ inme
diate nõ post poniť verbo est nomẽ qr tũc
non fit vnũ ex verbo ⁊ pticipio ideo mior
debuit esse ista añxps est aliqđ futuꝝ que
est ĩl'a vñ nõ sequiť añxps est futur⁹ ergo
añxp̃s est aliquod futuꝝ. In mã appel
latõnũ comuniter ponunť tres spẽs quedã
ãpliatõnis ⁊ q̃dã tpis ⁊ q̃dã forme exẽplũ
ꝓmi iohẽs incipit esse ep̃s. vtrũq; extremũ
appellat ãpliatõem ꝑ eo q̄ est vl' incipit eẽ
tale ⁊ ita faciũt illa verba potest contingit
desinit ⁊ sua pticipia q̃ significãt aptitudĩ
nem. Exemplum secunde speciei vt mathe
us est presbiť est ibi in extremis vtriusq; tẽ
poris appellatio vt tãtum pro eo q̄ est qđ
cũque eoruȝ supponat ratione illius verbĩ
est quod appellat tantuȝ tempus presens.
Si vero esset verbũ de preterito aut de fu
turo tunc termini illud tempus appellarẽt
Exemplũ ꝓmi gregorius fuit sapiẽs exẽplũ
ꝯdi Iohẽs erit dyaletic⁹ ly sapiẽs in ꝓma
supponit ⁊ appellat ꝑ eo quod fuit tale. ⁊
ly dyaletic⁹ in ꝯda ꝑ eo q̄ erit tale. Et ter
mini qui dicuntur appellare tempus opoȝ
vt sequanť verba vel sua pticipia ⁊ ideo ɔ
cediť q̄ aliquod nigruȝ fuit sortes ⁊ tñ sor
tes non fuit aliquod nigrum dato quot sor
tes sit nũc primo niger ⁊ ante hoc fuerit sem
per albus. similiter conceditur epȝ videbis
⁊ non videbis ep̃m dato quod videbis io
hẽȝ q post hoc erit episcopus ⁊ nũc sit lay
c⁹ ⁊ q̄ tu videbis ip̃m qñ erit layc⁹ ⁊ ñ p⁹

Exemplū tertie speciei appellatonū fit a ter
minis actū mentis vel habitū ɔcernentibus
vt sunt illa vba ɔgnosco.volo.appeto.desi
dero ⁊ huiusmodi .Appellant enī formā
tmini sequentes huiusmodi vba excepto pno
mine demonstratiuo vt dicendo cognosco
hūc hoiēz seu volo hoc qꝛ nō ē ibi appłato
forme qꝛ int significatū ⁊ ppam rōnem nō
est ibi differētia sed cū dico ɔgnosco hoiēz
appellat formā significat.n. qꝛ ɔgnosco ali
qd ea rōe q̄ hō. Jtē ɔgnosco iohēz ly iohēz
appellat suā formam qꝛ significat qꝛ cogno
sco iohēm sub rōne qua est iohannes Et iō
conceduntr iste ɔclōes pma xpm crucifixū
d ūgine natū adorauit aristotiles ⁊ tn̄ Ari
stotiles nō adorauit xpm crucifixū de vgie
natū qꝛ illud ūbū adorauit appellat forām
in fda pte ɔclōnis .Secūda coclusio prēz
meū velle. esse in fouea ⁊ tn̄ n̄ vellem prēm
meū esse in fouea qꝛ ly vellem in fda parte
ɔclōnis appellat formam ⁊ n̄ in pma. Ter
tia ɔclō potū venenosūz desidero bibere .⁊
tn̄ n̄ desidero bibere potū venenosūz qm̄ ly
desidero in pma pte cōclōnis non appellat
formā sed bn̄ in secunda pte ⁊ certum est qꝛ
non desidero bibere aliquid sub forma seu
ratione qua sit potus venenosus.

In tertia parte pncipali nr̄i tractatus
de pbationibus tminoꝝ materiam d
clarabimus valde vtilem ⁊ necc̄riam in oī
parte ratōnalis discipline . Circa quā doc
trinam pmo sciendū est qꝛ omnis ppōnis p
batio est a primo termino inchoanda . Se
cundo sciendum est qꝛ propositio d prono
mine demonstrante non probatr sed dicitr
inmediata qm̄ carꝫ medio per quod possit
pbari. Tertio sciendū est qꝛ omnes ppōes
pbande sūt aut resolubilit.aut exponiblr
āt officiabilr āt discriptiblr āt p cās vitatis
Quarta intelligendū est qꝛ omnis ppō rso
lubil est aut indiffinita vl pticularis aut sin
gularis ⁊ qlibꝫ tal pbatr p duo pnomina
demonstratiua qꝛ vnū applicatr pdicato
alteꝝ vo sbiecto ppositionis rsoluende Ex
empli grā aliqs hō disputat sic pbatur hic
disputat ⁊ hic est aliqs hō ergo aliquis hō
disputat Et ideo dr qꝛ abrsoluentibus ad re
solutam valet ɔn̄tia ⁊ ita pbatr indefinita
et singlaris Et nota qꝛ semper pme rsoluen
tis pnomen est in eo casu in q̄ est subiectū
seu pars pma ipius subiecti resolute ⁊ semp
fa resoluens est in recto cū pnomine dmon
stratiuo ut angeli est motus celi q̄ sic pbatur
hus est motus celi ⁊ h est angelus ergo āgeli est
motus celi Et ita d alijs casibus dicatur et
eodem modo fiat pbatio ut dcm̄ est. Jta ēt
de copłato ⁊ de disiūcto ⁊ condictionato
subiectis vl predicatis fiat pbatio per hui
usmodi duo pronomina demonstratiua.
Et si etiam fiat de particularibus proposi
tionibus probatio ⁊ in diffinitis ⁊ singula
ribus affirmatiuis ⁊ negatiuis q̄uis nega
tiue huiusmodi ppōnes habeant etiam ali
um modū probādi ⁊ hoc vbi subiectū pro
aliquo supponit qꝛ si pro nullo supponeret
tn̄ per suum ɔtradictoriū essꝫ probanda vt
illa chimera nō est hō q̄ dr vera ex eo qd
suum ɔtradictorium est flm ⁊ negatiua cu
ius subiectū pro aliquo supponit vl proba
tur dcō modo resolutorio vel per suūz ɔtra
dictoriū Et iuxta huiusmodi resoluēdi mo
dū comunitr aliq̄ ponunt ⁊ concedunt con
clusioēs. Prima minori te.⁊ quolibꝫ maio
ri te tu es maior.fa maiori te.⁊ q̄libet mi
nori te tu es minor.tertia ɔclusio albū pōt esse
nigrū.quarta ɔclusio pdestinatus pōt eē psci
tus ⁊ multe alie ponūtr quas causa breuita
tis obmitto.

EXPONIBILES PRO
positiones. Multiplice sūt sed pri
mo d vniūsalibus affirmatiuis fiat
pmo que exponitr per duas ppositiōes qua
rū pma vocatr piacēs q̄ est tota ppō a mo
ta signo.et fa est vlis negatiua i qua poitr

inter subiectū totum et predicatum. ly quin cui coniungit hoc relatiuū ille illa illud i casu in quo erat subiectū totius ppositionis exponibilis vt quilibet homo ē animal. sic exponit homo est animal et nihil est homo seu nullus est homo quin ille sit animal. et ēt in obliquis casibus huiusmodi applicet expositio. Et ita propositiōes de subiecto disiuncto vniuersales dico vel de predicato et de subiecto et predicato copulatis et conditionatis dicatur. vt omnis homo vel asinus est asinus. homo vel asinus est asinus et nihil est homo vel asinus quin illud sit asinus et hoc modo est falsa propter falsitatē secunde exponentis que ad hoc vt sit vera debet esse et nihil est homo quin illud vel asinus sit asinus. Uniuersalis vero negatiua pbatur vel per suū contradictoriū vel per suas singulares cū debito medio. Exemplū pmi nullus homo est lapis que est vera qz suum contradictoriū est falsum. Exemplū secūdi nec iste homo est lapis. nec iste homo est lapis. et isti sunt omnes homines seu. et sic de singulis. ergo nullus homo est lapis. Et solent circa istam materiā poni multe conclusiones que et sic possint probabiliter sustineri. tamen eas in maiori parte nō reputo hic pro nunc veras ideo illas derelinquo. Sufficiat te tm̄ pro nunc scire modum exponendi vniuersales affirmatiuas et modos quibus negatiua vniuersalis propositio pbat. Nunc autē termini expositiones positiui et cōpatiui gradus et superlatiui breuiter declarabo. Et scias q omne positiuū per tres exponitur ppositiones in quarū duabus extrema compationis conueniūt. et in tertia negatur compatiuū exempli gratia. leo est ita fortis sicut aper. leo est fortis. aper est fortis. et non aper ē fortior leone. Compatiuus vero habet duas exponentes in quibus cōueniunt compationis extrema. et tertiam exponentē vbi secundū extremū per positiuū compabiliter sumptuz negatur a primo extremo salua semper in singulis probationibus hic supra et inferius suppositione terminorum. Exemplū Johānes ē sapiētior Gregorio sic exponitur Johānes est sapiens et Gregorius est sapiēs. nō Gregor. est ita sapiens sicut Johānes. Item ego sum aptior te ad ridendū. ego sum aptus ad ridendum et tu es aptus ad ridendū non tu es ita aptus sicut ego. Item leo est fortior apro et lupo. leo est fortis. aper et lupus sunt fortes. non aper et lupus sunt ita fortes sicut leo. Sed superlatiuū respectiue sumptū exponitur per tres ppositiōes quarum due conueniunt fm gradū positionis. et in tertia fit excessus gradus fm superabundantiā vnius extremi ad alterum vel pluriū. Exemplum sortes est fortissimus istorum demonstratis platone et Cicerone. et sic exponitur sortes ē fortis. plato et Cicero sunt fortes. nō plato et Cicero sunt ita fortes sed valde minus q̄ sor. ergo etc. Potest etiam absolute summi superlatiuus gradus vt sic. sor. est maximus absolute et non respectiue que sic exponitur sor. est magnus et sor. non potest esse maius in sua latitudine ergo sor. est maximus. Ex quibus conceditur q decem sunt generalissima et nullum istorū est generalissimū illorū. etiam sor. est fortissimus istorū. et tamen sortes non est fortissimus. Iterū tu es calidissimus omniū hominū. et tamē es frigidissimus etc. Ista quidē verba differt aliud non idem exponunt etiā per tres propositiones quarū due sunt affirmatiue. et tertia negatiua. exemplū homo differt ab omni lapide. sic exponitur. homo est lapis est. et homo n̄ est omnis lapis. Item sor. differt a platōe. sor. est plato est. sor non est plato. Et ita de preterito et futuro dicatur. Ex quibus conceditur tu es aliud adeo. et tamen tu non es aliud ab aliquo ente. Item tu non es idem chimere. et tamen tu non es non idez chime

re. Iterum pater est alius a filio. ⁊ tamē pater non est aliud a filio in diuinis. Exceptiua autem affirmatiua per duas exponitur ꝓpositiones in quarū prima remouetˀ predicatū apte extra capta. ⁊ in secūda affirmatˀ idē predicatū de subiecto cū pte extra capta infinitata. exemplū quilibet hō ꝑter asinū currit. asinus nō currit. ⁊ quilibet homo non asinus currit ⁊c. Illa vero q̄ probatur per suā contradictoriū est cui negatio preponitˀ. Sed exceptiua negatiua habet duas exponētes in quarū prima affirmatˀ predicatū de pte extra capta. ⁊ in secunda negatur predicatū de subiecto cū pte extra capta infinitata. exemplū nullus equus preter hominē currit. homo currit ⁊ nullꝰ equꝰ non homo currit. Item omnis homo p̄ter sortem non currit. sor. currit ⁊ omnis homo nō sor. currit ergo ⁊c. Requiritur enim ad primam exceptiuā quod illud a quo fit exceptio stet cōfuse distributiue ⁊ q̄ pars extra capta sit minꝰ cōmunis illo a quo fit exceptio. vt nullus homo preter sor. currit et huiusmodi. supra vero respeximus non tantum propriā exceptiuam. sed cuiuslibet exceptiue expositionē. Et iuxta huiusmodi exceptiuarū expositionē multe solent conclusiones quas causa breuiter derelinquo. vt citius ad tractatū consequentiarū ⁊ argumentationum omniū peruenire possim. Exclusiue propositiōes multis modis possunt fieri. primo cū nota exclusionis precedit ⁊ cadit supra subiectum tm̄. ⁊ exponitur per copulatum vt cū dicimus tm̄ sor. currit sor. et nihil non sor. currit ita quod sit copulatum ⁊ non copulatiua. Secundo cum cadit supra totum ⁊ tunc exponitur per copulatiuā vt tm̄ sor. currit sor. currit ⁊ nihil nō sor. currit. quarū prima est preiacēs. secūda est negatiua de subiecto infinito. tertio cū cadit nota exclusionis inter partes subiecti ⁊ tūc exponitur per copulatū. verbi gratia. sor. tātum disputans placet sor. disputans ⁊ non disputās placet. quarto cū nota est intrr subiectū ⁊ predicatū siue precedat siue sequatˀ copulā principalē ⁊ tunc probatˀ per copulatiuā. vt sor. tm̄ est homo. sor. est homo. et sor. non est nō hō. quinto cū nota exclusiōis est inter ꝑtes predicati ⁊ tūc exponitˀ per copulatiuā. vt sor. est animal tm̄ ridēs. sor. est animal ridēs ⁊ sor. nō est aīal nō ridens. ita ꝙ cadat infinitatio vbi nota exclusionis ꝑus erat. Et he expositiones ad exclusiuas ꝑtinent sine negatione. Sed cū negatione alij quattuor adducuntˀ modi qui ēt ad tres reduci possunt. Exemplū primi vt tm̄ sor. nō currit que vel ꝑ copulatū potest expositionē ⁊ significat ꝙ sor. ⁊ nihil nō sor. nō currit. vel ꝙ sor. nō currit ⁊ q̄libet nō sor. currit que significāt ꝙ illud quod est sor. ⁊ nō aliud q̄ sor. id est nō currēs. secūdo cū cadit inter ꝑtes subiecti. ⁊ tūc probatˀ per copulatum vt sor. tm̄ disputās nō currit. sor. disputans et non nō disputās nō currit. tertio vel quarto cū nota exclusionis est inter subiectū ⁊ p̄dicatum ⁊ precedit copulā tūc probatˀ per copulatiuā. vt sor. tm̄ nō est disputās sor. non est disputās. ⁊ sor. est q̄libet nō disputans Et quecūqꝫ alia posset assignari propositio exclusiua que nō videretˀ ſm aliquē dictorꝫ modorꝫ illa potest ⁊ debet ad aliquē illorū reduci. ⁊ nullus aliter pōt modus exclusiōis inueniri preter istos nouē assignatos quiqꝫ. s. affirmatiuos ⁊ quattuor negatiuos. Ego tamē credo ꝙ oēs possint reduci isto modo qm̄ vel exclusiua est affirmatiua vel negatiua. si negatiua ipsa melius probatˀ per contradictoriā sibi affirmatiuaꝫ que vel hꝫ notam exclusionis precedentē totaliter vel subsequentē totaliter que prime equiualet vel mediat aut precedēs verbū post subiectum vel subsequēs verbum ante predicatū q̄ considseratˀ ſm viꝫ ipsius quā hꝫ sup terminuꝫ in quē cadit ⁊ fit eius probatio ſm aliqueꝫ

supradictoꝝ modoꝝ vel ſm exigentiā ꝑmi termini. Exempla ⁊ concluſiones que circa iſtaꝫ materiā poſſent adduci cā breuitatis admitto. Propoſitiões aūt que ſunt de notis reduplicatiuis.ſ.inq̄tum ꝓut ꝑ ſe ſm qđ vel ſumunť ſpecificatiue ⁊ ſic non expo nunť ſed deſcribunť.exemplū. Ego peto a te pecuniā inquantum heres.i.ego peto a te pecuniā qꝛ rōne qua heres vel ſumunť ſpe cificatiue.⁊ ſic ꝑ tres exponunť ꝓpoſitões quarū due ſunt abſolute ⁊ tertia cōditiona ta trāſcendēter.exemplū ſoꝛ.inq̄tū hō ē ani mal.ſoꝛ.eſt hō.ſoꝛ.eſt aīal.⁊ ſi aliq̄d eſt hō illud eſt aīal.negatiue aūt ſic.hō nō inquan tū hō eſt angelꝰ.hō eſt hō.hō nō eſt angelus ⁊ ſi aliq̄d eſt hō id nō eſt angelꝰ. Quando aūt negatio totā p̄cedit ꝓpōem tūc ꝑ ſuum ꝓbať ꝯtradictoꝛiū. Iſte aūt terminus ime diate cū p̄cedit ī aliqua ꝓpōe facit illam ex poni ꝑ duas exponētes.quarū pꝛima ē pꝛe iacens.⁊ ſecunda vniuerſalis negatiua ſibi coꝛreſpōdens.exemplū imediate poſt h̄ erit ſoꝛ.poſt hoc erit ſoꝛ.⁊ nullū erit inſtās poſt hoc q̄n inter illđ ⁊ h̄ erit ſort. Si vero nega tio pꝛeponiť eodē mō vt diximꝰ ꝑ ſuū pꝛo batur ꝯtradictoꝛiū.ſi vero mediat vt dictū eſt exponiť.exempla ⁊ ꝯcluſiones dimitto

Propoſitiões aūt de ly neceſſario cum toti pꝛeponiť ꝑ vnā pꝛimā pꝛeiacentē.⁊ ꝑ aliā ſam ꝑ oppoſitas qualitates exponitur ſm exigentiā verbi.exemplū neceſſario deꝰ eſt deꝰ eſt ⁊ nō pōt eſſe q̄n deus ſit.⁊ ita de p̄terito ⁊ futuro. Si aūt negatio p̄cedat ꝑ ſuū ꝯtradictoꝛiū ꝓbať vel exponiť. Et cū ſimili mō de ly ꝯtingenter ꝓpōnes ꝑ duas exponunť.quaꝝ pꝛima p̄iacens.⁊ ſcđa per oppoſitas qualitates ſm verbi exigētiā. vt ꝯtingenter.ſoꝛ.currit.ſoꝛ.currit ⁊ pōt eſſe ꝙ ſoꝛ.non currat.ergo ⁊c. Et ita de aliis in p̄ terito ⁊ futuro dicať.vn̄ ꝯcediť ꝙ omis hō ꝯtingenter eſt ⁊ tā non ꝯtingenter imo neceſ ſario ois hō eſt. Et ſic de multis aliis ꝓpo ſitionibꝰ quaꝝ veritas attendēda eſt penes ꝓbationē pꝛimi termini. Propoſitiones vero quaꝝ pꝛimꝰ terminꝰ eſt ly ab eterno noīaliter ſūptꝰ ſunt reſolubil̄ꝫ ꝓbande. ſed aduerbial̄ꝫ ꝓ eternaliter ꝑ duas exponētes ſm exigentiā verbi ſunt exponēde.exemplū ab eterno deꝰ fuit ante aliqđ tempꝰ deus fuit ⁊ non eſt vel fuit aliqđ tempꝰ finitū q̄n ante illud deꝰ fuerit. Itē ab eterno aīa itel lectiua erit poſt aliqđ tempꝰ aīa itellectiua erit.⁊ non eſt vel erit aliqđ tempꝰ finitū q̄n potius illud aīa itellectiua erit.ſed q̄n nega tio pꝛecedit ꝑ ſuū ꝯtradictoꝛiū eſt ꝓbanda

Propoſitiones vero de ly ſp ſꝫ exigen tiam ſui verbi ſic ꝓbať ſemp tu es aliquan do tu es ⁊ non eſt aliq̄ aliq̄n q̄n tūc tu ſis.⁊ ſic de pꝛeterito ⁊ futuro dicať. Si vero ab ſolute ſumať ly ſemp ꝓ oī tēpoꝛis differen tia tantūmodo eternis ꝯpetit veritas ꝓpoſi tionis ex ly ſemp ꝯſtitute ⁊ non aliis vt ptꝫ intelligēti de iſta ſemp deꝰ fuit ⁊c. Ulte rius eſt itelligendū ꝙ iſti termini totus tota totū poſſūt teneri ſincathegramatice.⁊ tūc valent q̄tū hoc ꝯplexū q̄libet pars ⁊ equa let vl̄i affirmatiē ⁊ eodē modo ſicut illa ꝓ bať. Alio mō cathegramatice ſumunť ⁊ tā tū valent q̄tū ens perfectū cui nihil deeſt. et ſic teneť q̄n aliqđ cathegrama precedit. vt ſoꝛ.eſt totꝰ albꝰ.i.ſoꝛ.eſt quoddā ens perfe ctū cui nihil deeſt ī albedine.vel ſoꝛ.eſt totꝰ bonꝰ vel hō ⁊ hmōi.ſed q̄n p̄cedit ly totus vel ly tota aut ly totū tūc teneť p̄mo modo dicto vt totꝰ homo ē bonꝰ ſeu totꝰ homo ē q̄tus vel totus ſoꝛ.eſt albꝰ.vel totꝰ ſoꝛ. eſt aliq̄d ſoꝛ.qꝛ pars ſoꝛ.eſt aliq̄d ſoꝛ. ⁊ nulla eſt pars ſoꝛtis q̄n illa ſit aliquid ſoꝛtis. Si vero negatio p̄cedit ꝓbatur per ꝯtradicto riū.ſi aūt ſequiť non exponiť qꝛ equiualet vl̄i negatiue ⁊ per ſua ꝓbať ſingularia vel ꝯtradictoꝛiū vt totus ſoꝛ.non eſt albꝰ ⁊ iu xta hmōi expoſitiones ꝯcediť ꝙ totus ſoꝛ. eſt aliquid ſoꝛtis.licet non totus ſoꝛ.ſit mi

nor forte. et etiā q̄uis totus sor. sit pars sor tis nō tamen totus hō est pars sortis. et conceditur quod in capite toto est totū quod ē in mundo et similiter in anima tota est tota sapientia mūdi. nō tamen totū quod est in mundo est in capite toto nec tota sapientia mundi est in anima tota. Similiter autem ꝓpositiones quarū primus terminus ē ly infinit⁹ possūt teneri cathegorematice et sincathegorematice. primo modo tantū valet quantū vnū ens sine principio et sine fine et tunc non exponitur. alio modo cū precedit intelligitur. Et sic probatur infinitū tempus est elapsum aliquantū tempus est elapsum et duplum ad illud et triplū ad illud et sic infinitum. Uel sic nullū est vel fuit aliquantū tempus finitū elapsum quin maius illo sit elapsum. et ita durali numero sunt exponende propositiones. cum vero negatio precedat aut sequatur eodē modo probabiliter vt diximus de ly totus. Officiabiles propositiones sunt in quibus dictū siue oratio infinitiua determinat᷑ aliquo termino modali vel concernente actū mentis in sensu cōposito constitute. exempla necesse est deum esse possibile est hominē currere. Scio hominem esse animal. Prima sic probat᷑ hec propositio est necessaria deus est que adeq̄te significat deum esse ergo ꝛc. Secūda sic probat᷑ hec ꝓpositio ē possibilis homo currit que significat adequate hominem currere ergo ꝛc. Tertia sic officiatur. hec propositio est scita a me. homo est animal que adequate significat hominem esse animal. Et sic de multis alijs propositionibus constitutis a terminis modalibus vel cōcernentib⁹ actū mentis totaliter precedentibus aut sb sequentibus finaliter et iuxta hunc modum concedit᷑ q̄ albū potest esse nigrū. et tamen impossibile est albū esse nigrū. Similiter ꝑdestinatus potest esse prescitus. et tamen impossibile est predestinatū esse prescitū. Itē

omnem hominem cōtingens est esse. et tamē necesse est omnem homicē esse. Item impossibile est omnem hominem non esse. et tamē omnem hominem possibile est no esse. Amplius tu scis alterum istoꝝ esse veꝝ demonstratis duobus cōtradictorijs tibi dubijs. et tamen neutrū istoꝝ scis esse veꝝ. Item est aduertendū q̄ termini isti possunt summi resolubiliter alio mō officiabiliter vt dixim⁹ et primo modo potest concedi qȝ necessariū est qȝ deus nunquā fuit nec erit nec est. et tamen necessariū est deum esse fuisse et fore ꝑmo modo resolutorie. secūdo officialiter. et sic possunt probari et cōcedi multe ꝓpositiones. que quāuis prima apparentia contradicere videant᷑. non tamen sic est ꝓpter diuersum modū accipiendi illos terminos. qz in vna resolubiliter et in altera officiabiliter

Descriptibiles vero propositiones sūt in quibus termini cōcedentes actū mentis determinant incomplexū qȝ vel nō est signū complexi vel est signū cōplexi. primo modo cognosco sortem. cognosco aliquid ea ratione qua sortes. Intelligo scientiā. intelligo aliquid ea ratione qua scientia. Desidero bonum. desidero aliquid ea ratiōe qua bonū. Si autem secūdo modo vt incomplexū. vt in complexū signum sit cōplexi sic describit᷑ Scio a propositionē. scio adequatū significatum a ꝓpositionis q̄ scio adequate significari per a. Dubito. a. et. b. ꝓpositiones dubito adequata significata. a. et. b. ꝓpositionum que scio adequate significari per. a. et b. ꝓpositiones. Item credo hanc ꝓpositionem. credo adequatū significatum huius ꝓpositionis qȝ scio adequate significari per hanc. Et est sciendum qȝ verba ista. Scio credo. dubito non possunt determinare nisi cōplexum implicite vel explicite. vnde non bene dicitur. scio sortem. Sed illa verba intelligo. cognosco. possunt indifferēter determinare cōplexum et incōplexum. Nā indif

ferenter possum⁹ dicere. intelligo sortē ⁊ intelligo a ꝓpositionē. ⁊ intelligo sortez currere. Et ſm hunc modū solēt cōcedi multe conclusiones quas causa breuitatis obmitto.

Ista autē verba incipit ⁊ desinit ⁊ ablatiuus in ꝯsequētia faciūt ꝓpositiones ꝓbabiles ꝑ multas causas veritatis. Nā incipit ꝓbatur ꝑ disiunctiuā ex duab⁹ copulatis constitutā quarū prima fit ex affirmatiua de presenti ⁊ negatiua de preterito ⁊ secunda ex negatiua de presenti ⁊ affirmatiua ꝺ futuro. vt sor. est alb⁹ ⁊ nō imediate ante instans qꝺ est p̄ns. sor. fuit albus. vel sor. non est alb⁹. ⁊ imediate post hoc instās qꝺ est p̄sens sor. erit albus. ergo sor. incipit esse alb⁹ Desinit probat̄ ꝑ disiūctiuā ꝯstitutā ex contradictorijs copulatis ad incipit. Quarum prima fit ex affirmatiua de p̄nti ⁊ negatiua de futuro. ⁊ scd̄a ex negatiua ꝺ p̄nti ⁊ affirmatiua de preterito. vt sor. est ⁊ nō imediate post instās qꝺ est p̄ns. sor. erit. vel sor. nō est. ⁊ imediate ante hoc instās q̄ est p̄ns. sortes fuit. ergo sor. desinit esse. ⁊ in hac materia deincipit ⁊ desinit multe fiūt ⁊ cōceduntur cōclusiones q̄ materia ampla ē circa mľta soluēda sophismata de qbus sup regulaſ Hentisberi diffuse ptractatū. ⁊ ideo silētio pertransco. Ablatiu⁹ in ꝯn̄a probat̄ per disiunctiuā ex tēporali ꝯditionali ⁊ causali cōposita. vt sole oriēte fit dies. sic probatur q̄ꝛ sol orit̄ fit dies. si sol orit̄ fit dieſ quādo sol orit̄ fit dies ergo. ⁊c. Et ꝯceditur iuxta hūc modū ꝓbādi q̄ nō aliquo hoīe currēte tu es asin⁹. nec nullo hoīe currēte tu es asin⁹ ⁊ licet nō aliq̄ hoīe currēte tu es asin⁹. tn̄ aliquo hoīe currēte tu nō es asin⁹. Circa quaꝫ materiā ē notandū qꝺ oīs ꝓpō q̄ ꝓbat̄ coplatiue siue resolubiľr siue exponibiľr siue officiabiľr siue descriptibiľr ei⁹ ꝯtradictorium ē ꝓbabile ꝑ disiūctiuā ꝯpositā ex ptib⁹ ꝯtradictorijs. exemplū sor. nō currit. ꝓbat̄ ꝑ hāc disiūctiuā. hoc nō currit vel hoc nō ē sor. q̄ꝛ hec ꝓpō sor. currit q̄ ē sua ꝯtradictoria ꝓbat̄ per hāc copulatiuā hoc currit. ⁊ hoc ē sor. ⁊ ita de alijs ē dicendū. Et ex omnib⁹ his scias qꝺ quotiēscūq̄ arguit̄ ab aliqua ꝓpositione ꝓbabili ꝑ causas veritatis ad aliquā suarū causarū valet ꝯsequētia. ⁊ ita ab exponibili ad aliquā exponentiuꝫ. ⁊ ab officiabili ad officiatā. ⁊ a descriptibili ad descriptā. ⁊ a resolubili ad resolutā. ⁊ exempla patēt in singulis discurrēdo. Et est vltimo loco notandū circa p̄ntem mām qꝺ ꝓpositio imediata nō pōt ꝓbari q̄ꝛ ꝑ se nota est. Si sit mediata ē affirmatiua vel negatiua. si negatiua ꝓbat̄ ꝑ causas veritatis. vľ ꝑ suū ꝯtradictoriū vel ꝑ singulares. si affirmatiua vel cathegorica vel ypothetica. Si primū videas. an primus termin⁹ sit mediatus. ⁊ ab eo inchoāda est ꝓpōnis probatio aliter te ipsū decipes. Et prim⁹ terminus a quo incipit ꝓpōnis. ꝓbatio ē ſm denomīationē sumēdus. nō aūt ſm situ vt in modalibus appareat ꝓpositionibus. In ypotheticis ēt nota illarū ſ;ꝫ situ quasi semp ē media ⁊ ſm denoīationē est p̄ma. ⁊ scd̄a ꝓbatione rōe primi termini ad alioꝝ accedas ꝓbationē. si sint mediati ꝓpositionū cathegoricarū vsq̄ ad imediata. Si vero ꝓpositio fuerit ypothetica. tunc vide an Cathegorice sit ꝓbanda vel ypothetice. si cathegorice sicut diximuſ ꝓbabit̄. exemplū necessario tu curris vľ tu nō curris. si ly necessario cadat in totū. lꝫ illa sit ypothetica disiūctiua cum in ea ꝯiungāt̄ plures cathegorice ꝑ notā disiunctiōis tn̄ nō est ypothetice disiūctiue ꝓbāda ſꝫ exponibiliter cathegorice vt tu curris vel tu nō curris. ⁊ nō pōt esse quin tu curras vel tu nō curras. ergo necessario tu curris vel tu nō curris. simľr ista necessariū est te moueri si tu curris ⁊ si ly necessarium cadat in totū. lꝫ sit ypothetica ꝯditionalis. tn̄ nō est ꝯditionabiľr ꝓbanda. sed officiabiľr ꝓbanda. Ubi vero ē ypothetica ypotheti

ce ꝓbanda. sic aut copulatiue aut disiunctiue aut cōditionaliter ſm qd requiritur in illarū ꝓbationib⁹. Et ita de singulis ꝓpositionib⁹ tibi occurrētibus diligenter indagabis q̄ sit vnaqueqꝫ illaꝝ ⁊ qualiter sit ꝓbāda ſm suprascriptas regulas breuiter adductas ſm cōem viā ⁊ opinionē logicantiū. et maxime pue dyaletice quā in tractatu isto de ꝓbationib⁹ terminoꝝ secuti sum⁹.

Sed recapitulādo breuiter ea que dixim⁹ de ꝓbationib⁹ terminoꝝ aliquas regulas vtiles hic inferam⁹. Prima arguendo a resoluētibus ad resolutā vꝫ ꝯña vt hoc est albū ⁊ hoc ē aīal. ergo aīal est albū sed nō ecōuerso qꝛ tūc posset añs esse verū sine ꝯsequēte. Scđa regula ab exponibili vniuersali affirmatiua ad q̄libet suaꝝ exponentiū vꝫ ꝯña ⁊ ecōuerso ab vtrisqꝫ simꝉ ⁊ nō ab vna solū. vt oīs hō currit. ergo hō currit ⁊ nihil ē hō qn ille currat ergo ⁊c̄. Tertia regula a gradu positiuo compabiliter sūpto ad aliquā suaꝝ exponentiū vꝫ ꝯña ⁊ nō ecōtra vt tu es ita fortis sicut sor. ergo tu es fortis vꝉ ergo nō sor. est fortior te. non tñ ecōtra ab vna exponentiū vꝫ sed ab oibus simul vt patet. ⁊ ꝯsimiꝉr dicat̄ de ꝓpōne exponibili cōparatiui grad⁹ ⁊ suplatiui. vt apparet exēplificātibus. Quarta regula arguēdo a ꝓpōne exponibili respectu huius verbi differt ⁊ alioꝝ equalentiū ad aliquā suaꝝ exponentiū vel ad oēs simꝉ vꝫ ꝯña. vt sor. differt a platone. ergo sor. est ⁊ pla. ē. vel ergo sor. nō ē pla. sed ab ista vltia exponēte ad illam expositā nō tꝫ cū ex negatiua nō sequatur affirmatiua ꝺ forma bñ vꝫ cū aliqua illarū. vt sor. nō ē pla. ⁊ sor. ē. ergo sor. differt a pla. qm̄ differētia illa p̄supponit ambo extrema. ideo oꝫ ex negatiua illa cū illis duabus affirmatiuis exponētibus arguere aut ex illis affirmatiuis tm̄ ⁊ bñ sequit̄ q̄ sor. differt a pla.

Quinta regula ab exceptiua affirmatiua ad aliquam suarum exponentium valet cōsequentia ⁊ ad omēs simul. vt oīs homo preter sor. currit. ergo sor. nō currit. vel ergo oīs hō nō sor. currit. ⁊ ab ista secunda exponēte ad illā exceptiuā bene etiaꝫ vꝫ argumentū q̄uis nō ab illa prima solū ad suā expositā. Sexta regula ab exclusiua affirmatiua ad oēs suas exponētes simul ⁊ ecōuerso valet consequentia vt tm̄ sor. currit ergo sortes currit ⁊ nihil non sor. currit ⁊ econtra cuiuscūqꝫ modi fuerit exclusiua. aliꝺ exemplum. duodecim sunt Apostoli dei et non plures quā duodecim sunt apostoli dei ergo tantū duodecim sunt Apostoli dei.

Septima regula a reduplicatiua ad suas exponentes valet consequentia. vt sor. in quantū homo est animal rationale. ergo sortes est homo ⁊ sor. est animal rationale ⁊ si aliquid est homo illud est animal rationale ⁊ econuerso. imo a prima exponente ad illam expositam est consequentia de forma

Octaua regula a propositiōe exponibili de ly imediate ad suas exponentes valꝫ consequentia ⁊ econtra vt imediate post h̄ erit sor. ergo post hoc erit sor. ⁊ nullum erit distans post hoc quin inter illud. ⁊ hoc erit sor. ⁊ econtra. ⁊ ab illa secūda exponēte ad aliam expositam arguendo etiam valet cōsequentia vt patet.

Nona regula a sensu composito ad propositionem declarantem seu probantē talē sensum vel exprimentē non valet consequētia sed bene econtra. vt possibile est sor. currere. ergo hec propositio est possibilis. sor. currit que adequate significat sort. currere. nec sequitur necesse est deum esse. ergo hec propositio est necessaria deus est que adequate significat deum esse nec sequitur scio deum esse. ergo hec ꝓpositio est scita a me deus est que adequate significat deum esse sed bene econtra valent omnes ille cōsequētie. vnde est hic intelligendum q̄ septeꝫ po

muntur cōmuniter modi a logicis sensus cō positionis ꝛ diuisionis quamuis aliqui ad dant octauū. sed ille potius propter forme appellationem quam habet terminus a pte predicati qui illam non habet a pte subiec ti. talis modus arguendi dicitur peccare et per fallaciam accidentis seu figure dictio nis. vnde non sequitur sor. percipio loqui. ergo percipio sor. loqui nec sequitur venien tem. cognosco ergo cognosco venientē. nec ēt valet patrem tuum intelligo vel percipio vl' cognosco. ergo cognosco seu percipio aut in telligo patrem tuum. appellant enim ratio nem seu formam illi termini sequentes ver bum ꝛ limitant' ab illo concipiente actum intellectus temporis autē appellatio est ac ceptio termini habentis respectum ad solū tempus importatum per verbum vt dicen do. hoc erit album ly album tantū respicit tempus futurum ꝛ requiritur ꝙ aliquando erit ita ꝙ hoc est album ad hoc vt illa sit ve ra. sed in ista album erit hoc ly album stat ampliatiue ꝛ supponit pro eo ꝛ non requiri tur ꝙ erit ita ꝙ erit album. ꝛ ita dicatur re spectu de preterito. vnde non sequitur albū fuit hoc. ergo hoc fuit albū. dato ꝙ per ly hoc demonstretur sor. qui nunc primo sit al bus qui tamē fuerit per decem annos ante quia est antecedens verum ꝛ cōsequens fal sum vt patet ꝛ qui volunt talem modū di cunt in sensu composito esse propositionem in qua terminus stat appellatiue. ꝛ in sensu diuiso. in qua idem terminus non stat ap pellatiue. sed alij modi compositionis ꝛ di uisionis veriori modo positi sunt septem.

Prim⁹ mediantibus terminis modali bus vt potest possibile ꝛ impossibile ꝛ alijs

Secundus modus mediantibus termi nis habentibus vim confundendi confuse tantum siue mobiliter siue immobiliter. vt requiro. indigeo. presuppono. promitto. te neo. incipit. ꝛ huiusmodi.

Terti⁹ mediantibus terminis relatiuis vt qui que ꝙ. ꝛ resolutionē in ꝛ. ꝛ ille. illa. il lud.

Quarto mediantibus terminis cathego rimatice vel sincathegorimatice tentis vt i finitus. infinita. infinitum. totus. tota. totū. ꝛ huiusmodi.

Quinto mediantibus cōiunctionibus ꝛ ꝛ vel. aliquando tentis collectiue. aliquan do vero diuisiue.

Sexto mediantibus his dictionib⁹ ali quando erit ita vel ita erit aut sic erit ꝛc.

Septimo mediantibus terminis actuū intellectus vel voluntatis concernentib⁹ vt scio. volo. imaginor. desidero. ꝛ alijs. vnde breuiter arguendo ab vno sensu ad alterum non semper valet consequentia de forma ꝫ vt plurimū fallit nisi multe seruentur condi tiones quas ponit Hesberus ꝛ alij loquen tes in tali materia. vñ non sequitur impossi bile est te pertransire hoc spatium. ergo tu non potes pertransire hoc spatium. Nō po test esse ꝙ album sit nigrum. ergo nullū al bum potest esse nigrum. Tu scis alterū isto rum contradictoriorum esse verū. ergo al terum istorum scis esse verum homo appa ret asinus. ergo apparet ꝙ homo sit asinus anima ātechristi necessario erit. ergo necessa rio anima antechristi erit. Aliquando erit ita ꝙ anima antechristi necessaria erit. er go anima ātechristi necessario erit. Tu scis a. propositionem esse veram. ergo a. propo sitionem tu scis esse veram. Item tu vis ꝑ cuttere istum hominem. ꝛ iste homo est cle ricus. ergo tu vis percuttere clericum. Ad omnem motum requiritur proportio maio ris inequalitatis. ergo proportio maioris in equalitatis requiritur ad omnem mo tum. Omnis homo habet caput. ergo ca put habet omis homo. Immediate post ꝫ

erit aliqđ tēpus.ergo aliquod tēpus imedi
ate post hoc erit. Infinitus numerus ē finitus
ergo finitas numerus ē infinitus.quattuor sūt
duo ꝛ duo ergo quatuor sūt duo.ita erit ꝙ
tu eris oīs hō q est Rome. ergo tu eris oīs
hō qui est Rome. Tu teneris soluere isti ali
quē denariū.ergo aliquē denariū tu teneris
soluere isti.tu incipis ꝑtransire aliquod spa
tium vel ptem huius magnitudinis. ergo a
liquē ptem huius magnitudinis incipis per
transire soz.indiget aliquo oculo ad viden
dū.ergo aliquo oculo indiget soz. ad viden
dū neq; etiā.sequit̄ cōiter oīs hō est aīal qđ
est rationale.ergo oīs hō est animal ꝛ illud
est rōnale. Infinitas ptes h₃ soz.que sunt fi
nite.ergo infinitas ptes h₃ soz. ꝛ ille sunt in
finite.omnis ꝓpō cuius ꝯtradictoria est ve
ra est falsa.ergo omnis ꝓpō est falsa cuius
ꝯtradictoria est vera. Quoniā in istis dili
gēter aduertendū quid significet vnus sensus
ꝛ quid alter qm̄ nulla predictaꝝ ꝯsequētia
rū est bona ꝙuis siles videant̄ sensus ꝭ₃ vo
cem differūt tñ valde ꝭm intellectū ꝛ differē
tes sunt ꝛ in ptinentes quo ad veritatē ꝛ fal
sitatē ꝛ formā arguēdi ꝭm doctrinā Hesbe
ri in suo descensu cōposito ꝛ diuiso ꝛ alibi.
Decima regula a descriptibili ad descriptā
vbi terminus ꝯscernens actū mētis nō deter
minat incōplexū significās cōplexū valet ar
gumentū ꝛ ecōtra.ꝛ etiā si determinat incō
plexū significās ꝯplexū. vnde sequit̄ cogno
sco Johannē.ergo cognosco aliqđ ea ratio
ne qua Joh.ē.exemplū scđi scio a ꝓpositi
onem.ergo scio adequatū significatū. a pro
positionis ꝙ quidē scio adequate significa
ri per.a.ꝛ ita de alijs. Undecima regula
ab vna causa veritatis ad propositione₃ ꝓ
babilē per illā.v₃ cōsequentia ꝛ nō econuer
so respectu istoꝝ terminoꝝ incipit ꝛ desinit
sed a ꝓpositiōe tali de ly incipit vel desinit
ad omnes eius cās veritatis arguēdo bene v₃
ꝯña.exēplū sor.incipit esse albus.ergo soz.nūc

est albus ꝛ nō imediate ante hoc fuit albus
vel ergo.soz.nūc nō est albus. ꝛ immediate
post hoc erit albus.sed ab vna istaꝝ ꝓba
tionum ad illam propositionem exponibi
lem non valet consequētia quia posset ꝑ ali
am causam veritatis soz.incipe esse albus.
Duodecima regula a temporali vel con
ditionali vel causali ad propositionem de
ablatiuo inconsequētia v₃ ꝯsequentia ꝛ ecō
uerso diuisim ꝛ coniunctim.
Decima tertia regula arguendo a ꝓpo
sitione de ly ab eterno aduerbialiter sump
to ad ambas suas exponentes ꝛ ad quam
libet de per se.v₃ consequentia sed non ab
vna illarum tantū nisi aliquādo gratia ma
terie.
Decima quarta regula ab exponentibus
de ly totus ad expositam ꝛ ecōuerso v₃ ar
gumentum vt totus soz.est aliquis soz.ergo
pars sortis est aliquid soz.ꝛ nulla est ps soz
tis quin illa ꝛc.
Ultima regula arguendo a propositiōe
de ly infinitum ad suas exponentes v₃ con
sequentia ꝛ econtra ab omnibus illis simul
sed non ab vna illarum tantū.vnde sequit̄
finita sunt finita ꝛ non sunt tot finita quin
plura illis sint finita. ergo infinita sunt fini
ta ꝛ in singulari vt infinitū tempus est elap
sum.ꝛ duplum ad illud ꝛ triplum ad illud
ꝛ sic in infinitū ergo ꝛc.

Deinceps de speciebus argumentatiōis
ꝛ de consequentijs. in quarta parte sequen
ti nostri tractatus sermonē faciemus.

Omnia enim que arguuntur ait Apostolus ad Epheseos.v.a lumine manifestant̄ oē .n. qđ manifestat̄ lumē est oīa aūt q̄ arguunt̄ tanq̄ reproba a lumine vere doctrine manifestant̄ esse talia itaq; igit̄ vt videamus qūo caute ambulemus nō q̄si insipiētes ꝭ vt sapiētes q iter bona ꝛ mala optie iudicare sciūt ea ꝓsequnda illa

fugiendo id circo vt bñ iudicare de ꝓsequē
dis ⁊ vitandis secundum artem dyaletice.
Valeam⁹ ⁊ veꝝ a falso discernere ab argu
mēto incipiam⁹ orationē. Argumētū ē orō
ꝓbatiua alicui⁹ dubietatis vel vt in topi-
cis diffinit̄. ē rō rei dubie faciēs fidem. Est
āt genus ad enthimema inductionē ⁊ exem
plū. spēs āt orationis. nā totus ꝓcessus sylo-
gisticus hꝫ veritatē ex medio in q̊ virtualit̄
ꝯtinet̄ tota ꝯclusio succincta quadā breui
tate ⁊ inde argumēti nomē tractū ē q̄ꝛ ꝑ ꝓ
cessum hōis virtute medij ⁊ virtute luminis
naturalis fit manifestatio rei. ⁊ talis ꝓcess⁹
fit naturalis a notis ad ignota. Enthimēa
āt est sylogism⁹ ex vna ꝯstās ꝓpōe explici
te altera seruata in mēte ex qbus infert̄ con
clusio. ⁊ iō vocat̄ sylogism⁹ trūcatus. verbi
gratia. forma hōis est aīa intellectiua. ergo
forma hōis est sbā in quo enthimemate re
seruat̄. ista maior in mēte oīs aīa intellecti
ua ē sbā. vñ. ij. prioꝝ. Enthimema inqt phi
losoph⁹ ꝯstat ex ycotib⁹ ⁊ signis ycos est ꝓ
positio ꝓbabilis. ꝓbabile ē qd̄ scitur eē fac
tū vt in plurib⁹. vnde ycos est ꝓpō qñ scit̄
esse facta vt in plurib⁹. vt odire odiētes a-
mare amātes. ꝑ signa enī corꝑis nobis nota
sylogism⁹ dispōes aīe nobis ignotas. ideo
intelligendū ꝙ exñte minori de inesse ⁊ ma
iori de necessario sequit̄ ꝯclusio de necessa
rio. i. prioꝝ. ⁊ ita vtraqꝫ p̄missaꝝ de neces
sario exñte. sed ꝯclusione exñte falsa. necessa
riū est aliquā premissaꝝ suaꝝ falsam eē. sꝫ
qñ maior extremitas ⁊ minor extremitas
ad inuicē cōuertunt̄. necesse ē mediū ꝯuerti
⁊ hoc ē in demōstratiuo sylogismo potissi
me p̄mi modi p̄me figure q̄ est maxime fa
ciēs scire. Silogismus āt est aut necessarius
aut ꝓbabi̾s. vel demōstratiu⁹. ij. prioꝝ. vñ
quattuor modis cōtingit aīo demōstrare ꝓ
positū ⁊ est petitio p̄ncipij. primo qñ nō de
mōstrat oīo ꝓpositū. scd̄o qñ demōstrat ꝑ
ignotiora. tertio q̄ꝛ demōstrat ꝑ ea q̄ sūt eq̄
liter vero. quarto qñ demōstrat prius ꝑ po
sterius ibidē phs. Inductio aūt est ꝓcessus
ab oībus ꝑticularib⁹ sił sūptis sufficienter
enumeratis ad suā vłem. vt iste hō est aīal
⁊ iste hō est aīal. ⁊ sic de singulis. ergo oīs
hō est aīal. ⁊ ita negatiue. exemplū aūt ē ar
gumentatio ab vno sił̄i ad aliud sił̄e. vt iste
ignis calefacit. ergo iste alius ignis a simili
calefacit. Silogismoꝝ tres sūt spēs. nā qui
dā demōstratiu⁹ q̄ ꝓcedit ex veris ⁊ neces
sarijs causis. ꝯclusionis quidā dyaleticus
seu ꝓbabilis ⁊ tertius elēcus delenco agit
phs in li. elencoꝝ. nā elēcus est inqd ꝯtradi
ctio vnius ⁊ eiusdē fm idē ⁊ in eodē tp̄e. so
phista aūt est copiosus ab apparēte ⁊ non
exñte. est. n. in eo sciētia apparens ⁊ nō exi
stens quos despiciūt sapientes. deinceps d̄
silogismo demōstratiuo aliquā breuē facia
mus orationē. Mediū. n. in demōstratione
legit̄. i. posterioꝝ est rō p̄mi termini. i. mai
oris extremitatis. demōstratio. n. eoꝝ est q̄
sunt ꝑ se ⁊ nō eoꝝ q̄ sūt ꝑ accñs. oē aūt ꝙ ē
aut ꝑ se aut ꝑ accñs est. accñā aūt nō sūt ne
cessaria sꝫ q̄ sunt necessario insūt rebus i eo
ꝙ qd est. i. ꝑ diffinitionē vñ medio exñte ex
necessitate erit ⁊ ꝯclusio ex necessitate. ⁊ id̄o
in demōstratiōe nō est solū necessitas ꝯñe ꝯ
ꝯñtis q̄ꝛ ꝯclusio existit necessaria. necessitas
aūt ꝯñe est cuiuslibet silogismi ⁊ ꝑꝑea ex ne
cessarijs silogizare ꝓpriū est demōstratōis
ex veris aūt ⁊ nō necessarijs silogismū ꝯsta
re asserit phs. i. posterioꝝ ⁊ sicut sēp ex ve
ris sequit̄ veꝝ. sic ex necessarijs necessariū
imediuꝫ. n. ꝓpter seipm necessariū est inesse
termīo. i. miori extremitati. ⁊ primū medio
maiori extremitati q̄ꝛ necesse est mediū et
maior ⁊ mior extrēitas ex eodē gener̄ eē po
sterioꝝ. primo in oī. n. demōstratiōe de ne
necessitate sunt due ꝓpositiones ⁊ tres ter
mini ⁊ sunt tria necessaria quorū vnum est
ꝙ domonstrat̄ vt paxio que de aliquo de
mōstrat̄ ex quaꝝ suo subiecto ꝯferit̄ ꝯclusio

⁊ secūdū est dignitas dignitates autem sunt ex quibus est demōstratio. tertiū est subiectum cuius passiones ⁊ per se accidentia d̄monstratio ostendit sicut dicit̄ esse ꝓprium ꝙ separat ipsum subiectū ab omni alio qđ non est illud subiectum quia aliter non bn̄ assignatum esset ꝓprium quinto topicoꝝ per cōclusioneꝫ aūt ꝓprie habemus doctrinam ⁊ disciplinam principia enim ante demonstrationem ⁊ conclusionē precognoscūtur necessario premissas vero ante conclusionem non equaliter precognoscere oportet prius autem in demonstratione particulari minore maiorem precognoscimus ac etiam conclusione in vniuersali auteꝫ ⁊ maiorem ⁊ mioreꝫ simul prius cōclusione quorundā vero simul.naꝫ in isto silogismo oīs triāgulus habet tres ⁊c hic qui est in semicirculo est triangulus ergo ⁊c.simul minor cū conclusio ne ⁊ prius maior cognoscit̄ sed h̄ contingit ⁊ non est necessarium quia possꝫ minor prius fuisse ꝓposita ⁊ cognita quaꝫ cōclusio sed si nunquā fuerit prius adducta ⁊ declarata que sit ꝓpositio in mediata posita sub maiori statiꝫ inducēs cognoscit minorem cum conclusione ⁊ non prius tempore quamuis bene prius natura quelibet premissarum.prior sit conclusione cuꝫ sint premisse conclusionis causa ⁊ causatum natura causa precedit nec est hoc in voce intelligendū sed secundū intellectum qm̄ itellect⁹ causat sciētiam subito ⁊ sine successione statim habita maioris ⁊ minoris cognitione habet ⁊ conclusionis scientiaꝫ ⁊ ideo inducens prius ꝯgnoscit quaꝫ ꝓferat propōnes autem in mediate non sic cognoscunt̄ quia non per mediū faciunt doctrinā ⁊ disciplinam ⁊ sunt ꝓpositiones singulares que nō dicunt̄ seu predicantur de aliquo posteriorū primo facile quideꝫ est demōstrare oīa vt dicendo hoc est hoc ꝙ solum est in teris conuertibilib⁹ verum eadem enīꝫ esse priā

⁊ notiora sibi ipsis est impossibile ⁊ ideo circulariter demōstrare non conuenit nisi i terminis conuertibilibus ⁊ proprijs est amplius intelligendū ꝙ scire secundum linconiensem primo posteriorum multis capitur modis primo communiter ⁊ sic dicitur scientia veritatis comprehenso ⁊ hoc modo contingentia sciuntur vt sor. currere ⁊c. secundo ꝓprie ⁊ dicit̄ comprehensio veritatis eoꝝ que frequentius vel vno modo sēper contingunt vt naturalia contingentia vt scire senem canescere iuuenem vero non quoꝝ est demonstratio comuiter dicta tertio magis ꝓprie ⁊ est comprehensio veritatis eoꝝ que semper vno modo se habent ⁊ sciuntur sic in mathematicis taꝫ conclusiones quā principia quarto dicit linconiēs ꝙ cū veritas sit id ꝙ est ⁊ ꝯprehensio veritatis ꝯprehensio eius quod est ⁊ esse eius quod dependet ab alio non cognoscitur nisi per esse illius a quo dependet manifestuꝫ est ꝙ maxime ꝓprie dicit̄ scire comprehēsio eius quod in mutabiliter est per ꝯprehēsionem eius a quo illud habet esse in mutabile ⁊ hoc est per comprehensionem cause inmutabilis in essendo ⁊ in causando ⁊ h̄ est simpliciter ⁊ maxime scire cognoscere causam rei in mutabilem in se ⁊ in mutabilem in causando ⁊ hoc est illud scire ꝙ per demonstrationeꝫ ꝓprie dictam acquiritur ⁊ omnes alios modos sciendi respectu isti⁹ vocat philosophus esse sophisticos inquid ipse ⁊ per accidens ⁊ ad hanc quidem sciēciam requirit̄ cognitio rei scibilis ⁊ cognitio cause rei scibilis ⁊ ꝙ cognoscat̄ illa esse causa illius scibilis ⁊ quarto ꝙ illa causa i possibilis sit aliter se habere que oīa a philosopho ponuntur primo posterioruꝫ cum diffiniens. scire inquit oppinamur vnūqđ que simpliciter ⁊ non sophistico modo ꝙ ē secundū accidens cū causā arbitramur ꝯgnoscere ꝓpter quā res ē ⁊ qm̄ illius ē cā ⁊

q non conting it aliter se habere cuius simpliciter est scire hoc impossibile est se aliter habere vnde philophus probat suum dictum sic quoniam tam sapientes quam insipientes opinantur se scire sed sapientes opinantur ⁊ sciunt alij vero nomine vnde illud cuius simpliciter est sciētia scilicet a priori est impossibile alitr se habere quoniam causa ⁊ effectus simul sunt ⁊ non sūt ⁊ vno deficiente non permanet alterum simul enim sunt correlatiua vnde secundo posteriorū cā ⁊ effectus debēt eē pportōnata vñ eius q est in fieri causa debet esse fieri q vero ē i facto esse causa debet eē in facto eē.cum igit causa scibilis simplr sit impossibilis aliter se habere ⁊ ipsum scibile ē īpossibile aliter se habere.Aliam tamē diffinitōe3 adducit phs datā p cā3 efficiente3 ipsius scie q̄uis nō sit cā pncipalis qa ipe intellectus pricipalis cā existit scie ē tñ ēt aliquo mō cā efficiēs appellāda q̄ tlis ē Scire est p demōstratōem intelligere vnde dicit linconiensis q noticia pricipioru3 gignit notitiā cōclonis ⁊ si instaret aliqs qm̄ cois fmo est q accidēs cōcretum diffinit p additamētū subiecti dicit q ibi scir sumit illud cōcretū p isto abstracto sciā vel dicamus q diffinitur per intelligere qd qdem psupponit subiectū ⁊ subintelligit q2 simpliciter in itelliger claudit q2 q̄lib3 accidēs de se nō hēt eē nisi ihereat.nec ēt inconueit h itelligere.s.q vere sit finis demſtratōis qm̄ cause sibi inuicē pñt eē cē p oē.n.gen cē cōtigit demōstrare.vñ ho pterior si q̄rat qd est tonitruus dicit q ē extictio ignis in nube ⁊ si q̄rat qd tonat dicit q ignis i nube extinctus vel extiguit.ambulare etiā post cenā est cā sanitatis ppt ñ dimittere cibos in ore stomaci vnde dicit q deābulatō est cā sanitatis ingenere cē efficientis ⁊ sanitas est cā deābulatōis in genere cē finalis ⁊ iō fdo phisicorum aliq̄ sibi inuicē pñt esse cause ⁊ ide3 aliter se hñs oppoitorum est cā forma n.finis ⁊ efficiēs sepe coincidūt materia ⁊ efficiēs vel mā ⁊ finis vnq̄ nō coicidūt ibidē sciā ergo est illorum quorum est demōstratō ⁊ nō de his q̄ sūt fm accidēs est demōstratio. Demōstratō aūt ait phs ē silogism apodīticon.i.faciēs scire qm̄ in habēdo demōstratōe3 scimus aliqui libri hñt apotheticon que diffinitio est formalis ⁊ data p cā3 vltimata3.s.finalē q2 scia est finalis cā demōstratōis nec oīs silogismus ē faciens scire nec ois est demōstratio sed hñ ecōuerso ⁊ d demſtratiuo ⁊ scire nūc hec breuiē dicta sufficiāt de aliorum vero diffinitōne ⁊ distinctione aliqua3 breuē p iuniorib seu primis dialeticātibus mō declaratōne3 faciamus. Tractatus silogismorum

Silogismus est orō in q̄ quibusdā positis sc3 duab pmissis ⁊ cōcessis necesse est aliud euenire vel sequi sc3 cōclōe3 ⁊ q̄uis in silogismo sint d necessitate plures enūtiatōnes ipe tñ totus silogismus vna dicit orō rōne pfectionis siue ordinis nō vna indiuisibilitatis sicut pūctus sed vna p aggregationē vel perfectionem ⁊ ordine3 veluti mundum dicimus esse vnū ⁊ sunt tres enūtiatōnes q̄rum vna maior altera minor.⁊ tertia cōclusio appellat ⁊ in isto sicut in quocūque alio ponūtur tres termini vnus maior extremitas alt minor ⁊ tertius medi dicitur terminus ⁊ si maior extremitas pdicat de minori in conclusione dicitur conclusio directa si vero minor de maiori pdicat conclo dicitur indirecta. Triplicit variantur modi siligismorum in figura que est terminoru3 debita iuxta mediū dispō principaliter q2 causa est concludēdi pricipalis ⁊ in prima figura nouem reperti adhuc aliquam distinctionem sortiuntur quia quattuor eius directe quinque vero indirecte concludunt vt indirecta omne eternum est immortale

omne infinitũ est eternũ ergo omne infinitũ est imortale. exemplum de indirecta ut omne desiderabile est appetibile. omnis beatitudo est desiderabilis. ergo aliquod appetibile est beatitudo in baralypton. In secunda auté figura quattuor tm̃ collocantur modi in quibus semper directe concluditur et idem predicatũ est in vtraq; premissa. exemplum in cesare nullus bonus est malus omnis ignorans est malus. ergo nullus ignorãs est bonus. In tertia vero figura sex ponuntur modi in quibus bis est subiectũ etiã directe concludentes. exemplum in darapti. omnis fortitudo est desiderãda. omnis fortitudo est aliqua virtus. ergo aliqua virtus est desideranda et possunt exempla in infinitum adduci ꝛ variari que causa breuitatis obmitto desiderans ad vtiliora transire vnde cõmunis versus est paruulorum. sub pre. prima bis. pre secunda. tertia. bis. sub ponitur etiã alter versicul⁹ de modo reductionum istorum. xv. modorum ad primos quattuor qui est simpliciter vti vult. S. p. vero per acci. M. vult transponi. C. per impossibile duci. omnes enĩ supra scripti modi preter quattuor primos reducuntur ad eosdem quattuor. Nam per conuersionem simplicem conuertitur propositio illa in cuius syllaba ponitur littera. s. ꝛ per accidẽs in qua ponitur littera. p. m. autem denotat transpositioné premissarum de maiori i minorem ꝛ econuerso. sed. c. per impossibile reducttonem fieri demõstrat vt in barocho ad barbara sic fiat omnis sapiens est intellectiuum aliquod brutum non est intellectiuum. ergo aliquod brutum non est sapiens reducatur omne sapiens est intellectiuũ omne brutum est sapiens. ergo omne brutum ẽ intellectiuũ. In bocardo autem sic aliqua virtus non est sapientia. omnis virtus ẽ desideranda. ergo aliquod desiderium non ẽ sapientia reductio. omne desiderium est sapientia. omnis virtus est desideranda. ergo omnis virtus est sapientia. Modi enĩ qui incipiũt per. b. ad barbara. ꝛ qui per. c. ad celarent. ꝛ qui per. d. ad darij. ꝛ qui per. f. ad ferio reducuntur ꝛ de facili habita conuersionum noticia possunt conuerti ꝛ reduci. Nam baralypton a barbara sic. omnis ignorans est infructuosus. omnis stultus est ignorans. ergo infructuosus est stultus conuertendo conclusionem per accidens. ꝛ i barocho aliud exemplum. omnis homo ẽ substantia aliqđ animal non est substantia. ergo aliqđ animal non est homo stante maiore. ꝛ ex opposito cõclusionis fiat minor. infertur oppositum minoris sic. omnis homo est substantia. omne animal est homo. ergo omne animal est substãtia. in bocbardo vero sic aliqua substantia nõ est viuens. omis substantia est ens. ergo aliquod ens non est viuens ex opposito cõclusionis fiat maior permanente minori sicut est infertur oppositum maioris camestres ad celarent sic reducetur omnis beatus est contentus. null⁹ viator est contentus. ergo nullus viator est beatus conuertendo conclusionem simpliciter ꝛ similiter minorem ꝛ facta cõuersione đ minori fiat maior. ꝛ de maiori minor. Felapton a ferio sic reducitur nulla bonitas ẽ maligna. omnis bonitas est desideranda. ergo desiderandum non est malignum. minorẽ conuertendo per accidens a darij vero sic fit reductio. exemplũ in datisi. omne viuẽs est delectabile. viuens est existens. ergo existens est delectabile. omne viuens est delectabile. existens est viuens. ergo existẽs ẽ delectabile. ꝛ sic alij modi reducuntur. ꝛ ista breuiter de silogismis dicta sufficiunt. Nũc vero de ꝯsequentijs aggrediamur sermonẽ.

De consequentiis

Quoniam super consequentias strodi specialem tractatum feci ut iterum ne quod iam dictum est sub aliis verbis commemorem hic persequar eundem sermonem faciens absque prohemio ibidem eiusdem seruato diuisionis ordine. Primo namque de consequentia opiniones omnes recitabo et diuisionem consequentie bone in materialem tantum et de formam et quid sit vtrumque cum quibusdam dubitationibus declarabo. Secundo vero regulas generales quas xxiiij. ponit strodus quibusdam questionibus tribus decisis articulis designabo. Tertio loco de quatuor regulis aristotilis generalibus secundi perihermeniarum declarationem inducemus. Circa primam partem huius tractatus est sciendum quod vna fuit opinio magistri que tenuit quod consequentia est illatio consequentis ex antecedente vbi dicit paulus pergulensis quod per illationem debemus intelligere actum intellectus quo infertur consequens ex antecedente et talis illatio seu actus est operatio et intelligere quedam intellectus sicut actus copulatiuus est intelligere copulatiue Quam extitisse viam magistri probo quoniam vt statim post diuisionem apparet quod per consequentiam bonam strodus intelligit debitum actum intellectus et per consequentiam malam indebitum actum intellectus Item ly illatio non potest sumi pro propositione illatiua quia tunc non poneretur loco generis cum omnis propositio illatiua sit consequentia et econuerso. Sed contra strodus dicit in principio sui tractatus quod consequentia est propositio rationalis et quod sicut aliqua conditionalis est vera cuius tamen antecedens et consequens sunt falsa ita et aliqua consequentia est bona cuius tam antecedens quam consequens sunt falsa que omnia propositioni competere videntur Item magister in probatione .xxiiij. regule sic arguit consequentia est intellecta ergo et eius consequens tenet consequentia inquid ipse quia intellectus compositorum presupponit intelligentiam simplicium quasi dicat consequentia est propositio intellecta ergo consequens quod est eius pars est intellectum Item ex suppositione 5a xiiij. regule videtur concludi consequentiam esse propositionem

Ad primum respondetur quod cum strodus dicit consequentiam esse propositionem rationalem intellexit vel sumpsit consequentiam materialiter et per hoc plura soluuntur argumenta vel dicatur quod ipse loquitur ibi distinctiue quia dicit quod consequentia est propositio rationalis vel discursus vel argumentatio. discursus autem est intellectus actus vt patet improprie tamen consequentia est argumentatio quia omne argumentum est consequentia et non econuerso. Nam argumentum est ratio rei dubie faciens fidem. consequentia vero in qua arguitur ab eodem ad idem non est huiusmodi quare etc. Ad secundum dico quod illa propositio intellectus compositorum presupponit intelligentiam simplicium potest dupliciter considerari. Primo modo quod intellectus intelligens propositionem compositiue presupponit intelligentiam simplicium componentium et hoc est verum tam incomplexis verbalibus distantibus verbaliter quam in hiis que non verbaliter distant exemplum patet intellectus intelligens hanc propositionem homo est animal intelligit propositionem compositiue et presupponit noticiam simplicium partium vt puta hominis et animalis. exemplum secundi intellectus intelligens hominem album intelligit propositionem compositiue et presupponit noticiam simplicium partium vt puta hominis et albi et non solum est verum hoc componendo ymo etiam diuidendo. Nam intelligendo quod homo non est lapis oportet presupponere intelligentiam hominis et illius quod diuiditur ab homine et ita intelligendo propositionem istam ipsa est vera non tamen sumpsit eam sic strodus Alio modo potest considerari sit quod intellectus intelligens respectum seu rellationem inter aliqua plura intelligit seu presupponit intelligentiam cuiuscumque extremi quia aliter staret intelligere respectum inter te et chimeram vel inter te et non intelligibile et tamen non intelligere te nec chimeram quod est impossibile et sic dico quod sumpsit eam strodus quoniam certum est quod si consequentia est intellecta quod oportet quod consequens et antecedens sint intellecta Nam si consequens non esset intellectum ergo nec consequentia vt patet non tamen requiritur quod intelligatur antecedens et consequens descriptibiliter sed tamen sub ratione referendi .s. inquantum antecedens et consequens. vnde nota quod .intelligere consequentiam contingit dupliciter .s. descriptibiliter et sic presupponit intelligengitiam cuiuscumque extremi descriptibiliter. Aliomodo intelligitur consequentia vt actus et il

A

latio qdā ꝛ sufficit intelligere añs ꝛ ꝯñs iō descriptibilit sed vt antecedēs ꝛ ꝯñs talis respectus seu relationis.s.sub rōne referēdi

Ad aliud qd adducit ex suppositiōe xiij. regule respondetur negando ꝙ ibi intelligat strodus ꝯñtiaꝫ esse ꝓpōeꝫ aut qd ex verbis eius eligi possit nā ista sūt vba strodi loco passūpto facta tali ꝯña pori q̄ fuit.s.si añs est scitū ergo cōsequēs est scitū tu intelligis respectū quē habet cōsequēs ad añs ex quo intelligis istaꝫ cōsequētiā esse bonā sed intellectus talis respectus p̄supponit intelligentiam extremoꝝ qꝛ aliter inquit ipe staret itelligere respectū inter te ꝛ chimeraꝫ vel inter te ꝛ nō intelligibile ꝛ tm̄ nō intelligere te nec chimeram qd est ipossibile ergo tu intelligis extrema quoꝝ vnū est cōsequens ergo intelligis antecedens ergo sicut cōsequēs p̄ncipaliter significat itelligis vel scis ip̄m significare ꝙ erat cōsequēs p̄us illatū Ex qbus verbis appꝫ potius cōsequētiaꝫ esse rellationeꝫ seu respectū cōsequētis ad antecedens q̄ ꝓpōeꝫ Ex qbus dictis appꝫ expositionē pau.pgu.esse recte assignatā cū dicit ꝙ p illationeꝫ intellexit strodus actū intellectus Et ꝫm illam p̄mā opinioneꝫ est sciendūꝫ ꝙ cōsequētia bona est illa cui⁹ nō pōt esse ita sicut significat p ātecedēs ꝛ nō esse ita sicut significat p cōsequens mala vero p oppositū diffinitur. Secūdo sciendū est ꝙ cōsequentia bona de forma est cui⁹ si sicut adequate significat p ātecedēs intelligit sic sicut significat adequate per cōsequēs eiusdē intelligit vel cōsequentia de forma est cuius cōsequēs est de intellectu sui ātecedentis cōsequentia vō de materia tm̄ est p oppositū diffinita cui⁹.s.cōsequens nō est de intellectu ātecedentis seruatis tm̄ cōdictionib⁹ seruādis in ꝯña bona vt ꝙ sibi cōpetat diffinitio bone cōsequentie aliter oīs mala esset bona de materia tm̄ Tertio sciendū est ꝙ oīs cōsequentia bona et formalis est bona materialis et non ecōuerso et oīs bona materialis tm̄ est bona materialis et non econtra pꝫ.qm̄ consequentia bona in cōi cōtrahit p speciales modos ad consequentiā bonaꝫ de forma ꝛ bonā de materia tm̄ Illd aūt ꝙ contrahit hꝫ rōeꝫ materie iō cōsequentia bona i comuni ꝛ bona in materialis idē sūt Ex quib⁹ pꝫ. ꝙ ista est bona de forma tu non es homo ergo tu nō es al' hoīe demonstrato cū consequens sit d itellectu sui āntis ad modū queꝫ iferi⁹ ꝫm intentionem mgr̄i i vltia poitione declarabim⁹. Seqt ꝫo istas consequētias esse bonas de forma tu credis p̄cise ꝙ aliquis homo decipit ergo aliquis homo decipitur.tm̄ pater est ergo nō tm̄ pat est.tu scis te esse lapidem ergo tu nō scis te ēe lapideꝫ tu es lapis ergo tu ñ es homo hoīe vtrobiqꝫ demonstrato et sic de his sīlib⁹ vt p eādeꝫ rationeꝫ adductaꝫ patere potest Seqt tertio pau.venetū ꝛ alios pleroꝫ logicos parū adūtisse afferentes illā nō esse de forma in p̄mo correlario adductam et alias p̄iter consequentias i ꝫo correlario positas ꝛ illud ꝙ ipi dicūt ꝙ non qlibꝫ sibi similis in forma ꝛc̄.est friuolū dictū ꝛ ñ alia ratione poitū nisi vt multa fugiant a regula ex eo ꝙ ꝓpūꝫ verūqꝫ modū ꝛ coūnioreꝫ ad omnes consequentias iueniendas d forma neglexerūt et ideo tot ac tātas distinctiones de consequentia in bonā materialeꝫ ꝛ in bonā de materia ꝛ in bonā de forma q̄ formaleꝫ adduxerūt.qui ex doctrina strodi videntur esse supflui ꝛ ꝫm veritateꝫ qm̄ oīs cōsequentia bona aut est bona de forma aut est bona de materia tm̄ et inferi⁹ viā cognoscendi vtrāqꝫ illarū afferebim⁹ Nāqd aūt strodus insensu conposito aut diuiso itellexerit datas descriptiones breuiter infra patebit in quodā dubio. Secūda positio ē iohannis venatoris discrepantis astrodo qm̄ ipse vult ꝙ ꝯñtia sit ꝓpositio rationalis qꝛ nihil est concedendū aut negādū nisi pro

pō. Sȝ ɔña est cōcedēda aut negāda ergo ꝛc. Itē pbꝰ pmo poꝝ describēdo silogismū inqd silogismꝰ est orō ꝛc. Omnis āt silogismus est ɔña ergo ꝛc. Strodꝰ vō dicit ɔñaȝ eē illatōeȝ.i.actū intellectus vt dcm̄ est q̄ āt sit de forma ⁊ q̄ de materia tm̄ ⁊ qd bona ⁊ q̄ mala quo icidit cū opi.mgr̄i. Est āt ⁊ altera in hac pte opi.asserēs ɔñaȝ esse r̄spectū ō pdicameto passionis quo ɔñs passiue sequit̄ ex añcedente vū in actu intellectꝰ qui illatō dr̄ est tria ɔsciderare. Primū est motꝰ intētionalr̄ q̄ est intelligere illatiue f̄dū est respcūs in predicamento actōis quo añs mediate intellectu infert ɔñs ⁊ tertiū est respcūs in predicamēto passionis quo passiue infert̄ ɔñs ex añte. Et istō ppe est ɔña qm̄ afine vnūquodq̧ denoīare iustū est ideo cū ɔñs teneat locū termini ad quē ⁊ sit finis intentꝰ qa est illud qō ex alio ifert̄ ⁊ sup qō pncipalis hitudo fundet̄ potiꝰ ɔña dr̄ f̄m istā positōeȝ respectꝰ de pdicamēto passiois ⁊ f̄m ipaȝ ppe i intellectu est ɔña ad extra āt similitudiarie.qd aūt sit mala ⁊ q̄ bona ɔña tenȝ cū positōe mgr̄i.Et qꝛ de ɔña bona ⁊ ō bona ⁊ formali multas poit diuisiones vt in ɔñaȝ bonā simplr̄ de forā seu vt semper ⁊ in consequentiam bona de forāvt nūc quas ad pñs nimis plixus essē declarare iō obitto. Quarta opi.fuit ferabrich ponētis ɔñam esse relatōem qa cōsecutiōeȝ qua forālit̄ ɔñs denoīat̄ seq ex añcedente f̄m quā positōeȝ.prio sciēdū est q̧ nulla datur ɔsequētia mala. Secūdo sciendū est q̧ nulla ɔsequentia est ppe ɔcedēda aut negāda cū ipsa sit quoddā incōplexū.Tertio sciendū est q̧ ɔsequētia est ɔcedenda esse bona aut mala. ⁊ si pponat̄ aliq̄ ppō rōalis fl'a illa negat̄ sed nō relatio q̄ ibi ɔittit̄ negatur aut ɔcedit̄ q̄uis concedat̄ q̧ illa sit mala ⁊ neget̄ ipam eē bonā. Ex qbus dictis appȝ q̄ sit consequentia bona de forma

Quinta positio est petri mantuani inqt enīȝ ipse q̧ ɔñtia est ppō rōnalis vl̄ cōdictionalis inter cuiꝰ ptes pncipales ē talis habitudo q̧ nō pōt ɔtradictoriuȝ ɔñtis sine noua t̄mini vl̄ termino; ū ipositione seu significatōe stare cū añte vl̄ vni tali s̄bordinata.⁊ vlterius s̄bdit petrus mātuanꝰ aliā diuisiones ɔñtiaꝝ bonarū in bonā ut nūc ⁊ i bonā vt semp.exēplū pmi vt tu nō fuisti ergo deꝰ nō est q̄ tm̄ aliqū fuit falsa vt anteq̄ esses. ls sit nūc bona q̄ fundat̄ sup hoc q̧ deus non possit facere genitū esse ingenituȝ seu iā ptā nō esse ptā.⁊ q̧ potētia nō est ad ptm̄ ⁊ ita p nullā potētiam verificari posset hec ppō adā nō fuit ideo nulla potentia posset facere quod starent ista sil' sic significando adā nō fuit ⁊ deus est penes aūt oppositā oppinionē quā inferiꝰ adducemꝰ.s.q̧ aliqd qō iā fuit pōt deus facere nō fuisse pōt illa copulatia verificari sic sigificando ⁊ ita negaretur q̧ aliqua essȝ ɔña vt nūc q̧ credo cōcedendū esse qꝛ alr̄ nō oīs mala ɔsequentia essȝ impossibilis qꝛ iā hec est mala antexpl̄ nō fuit ergo tu curris ⁊ aliqādo f̄m istaȝ positōeȝ q̄ tenet ɔsequētiaȝ vt nūc erit bona cū fuerit ita significans. Consequētiaruȝ vero simplr̄ aut semp quedā est formalis ⁊ q̄daȝ materialis materialis est simplr̄ ppō rōal' vel ɔdictioālis inter cuiꝰ ptes pncipales talis habitudo est q̧ nō pōt ɔtradictorium ɔsequētis sine noua termini vl̄ terminoruȝ significatione stare cū antecedente leiusdeȝ nec potuit nec poterit nec potest esse ɔūtibilis ⁊ sine noua sui impositōne cū vna tali cui nō valȝ vel valere pōt oīs sibi similis informa sine noua sui ipositione formalis vō ɔña est rōnalis ppō vl̄ ɔdictional' inter cuiꝰ tales ptes talis est habitudo q̧ nō pōt ɔtradictoriū ɔñtis sine noua t̄mini vl̄ terminoꝝ significatione stare cū añte eiusdeȝ nec potuit nec poterit vl̄ q̄ pōt esse conūtibilis sine noua sui ipositione cū vna tali cui valȝ vel valere pot q̄libet sibi similis in forma

sine noua t̄minoꝝ impositōe vel ordiatōne Ex qua positōe seqꝛ p̄mo q͡ non valꝫ hec c ɔ̄ña ñ pōt esse ita sicut sig̃tur p añs a ɔ̄ñtie gn sit ita sic sig̃t p ɔ̄ñs ei⁹ dē ergo illa ɔ̄ña est bona qꝛ ista ɔ̄ña chimera nō ē ergo de⁹ nō est est ɔ̄sequētia nō bona ⁊ ñ nō pōt esse sic sig̃tur ꝛc. sic. s. q͡ nō pōt esse ita q͡ chime ra nō sit gn ita sit q͡ deus nō sit Nec ēt seq tur de forā nō pōt esse qd̄ añs hui⁹ ɔ̄ñe sit vꝫ gn ɔ̄ñs eius sit vꝫ ergo ista ɔ̄ña est bo na pꝫ qꝛ ista ɔ̄ña nō est bona hec est va hō est asin⁹ ergo hō est asinus cū oppositū ɔ̄ñ tis stat cū añcedēte sine noua ipositōe. lꝫ nō ɔ̄ficet cuꝫ eo sine noua ipōne alia correla ria sequūtur ex ista positōe q̄ cā breuitatis obmitto ⁊ inferius ex eis aliq̄ addncent q̄ nūqd va aut falsa sit ibi clarius apparebit

Sexta opio tenet qd̄ ɔ̄ña est vitas necā significabil p ꝑpōeꝫ rōaleꝫ p declaratōne cuius duo ponūtur documēta. Primū est q͡ sic sanū m̄ltipl̄r ɔ̄peteꝛ dr multis iiij. me thafisice tex. cōmenti ꝯdi qm̄ vrina est sana qꝛ signū saitatis medicina sana qꝛ effectiua sanitatis ⁊ aial sanū qꝛ receptiuū sanitatis ita ⁊ vitas m̄ltis dr modis qm̄ ꝑpō va dr qꝛ veꝝ sig̃t ⁊ intellectio va qꝛ vere itelligi⁹ ⁊ relatio vera qꝛ vere ɔ̄formaꝛ itellect⁹ ad rem ⁊ res dr vera qꝛ sic est de q̄ vitate loq tur pħs in p̄dicamentis dicēs q͡ ex eo q͡ rs est vel nō est orō vera vel fl̄a dr esse intelli gēdo p esse veritatē ⁊ p nō esse falsitatē vꝫ n. ⁊ ens cōuertunt ⁊ falsuꝫ ⁊ nō ens ꝯdo me tha. tex. comen. q̄rti q̄ꝛ oīe esse ɔ̄plxum est vitas vbi. n. nulla ꝑpō essꝫ veritas hec nō minus eēt. s. deus ē nec minus vitas ista eēt s. si de⁹ est substātia deus ē ens. Secūdum documētū ē qn̄ aliqd ɔ̄petit pl'ib⁹ vni p at tributōem ad alterū ⁊ alteri absolute ꝑiori modo ɔ̄petit cui absolute ɔ̄petit q̄ cui per at tributionē pꝫ ex iiij. metha. tex. ⁊ ɔ̄mē. ꝯdo verius. n. sanū al' dr q̄ vrina vel medicina cū ad ipꝫ oia sana dicant. Ex q̄bus ɔ̄cl'dis

tur p̄rio q͡ nulla est ɔ̄ña mala ꝫ istaꝫ opi. pꝫ ex diffinitōe quā posuit ipius ɔ̄ñe. Seq tur ꝯdo q͡ magis aut p̄us veritas ē hec ɔ̄ña si deus est substātia deus est ens q̄ hec rea lis deus est substantia ergo deus est ens. ꝑ positio. n. talis rōalis aut ɔ̄dictionaꝛ non dr ɔ̄ña nisi qꝛ cū sequiꝛ ex pte rei seu verū est q͡ si deus ē sb̄a deus est ens. Sed ɔ̄tra istā positionē arguiꝛ p̄mo sic vbi. n. nichil essꝫ ad huc sequereꝛ q͡ nichil essꝫ ⁊ si nulla veri tas creata eēt ad deū eē sb̄aꝫ seq̄reꝛ deum esse ens ergo ɔ̄ña non est talis veritas. ꝯdo sic talis ɔ̄ña simitas est ergo nasus est nō vr esse sb̄a aliq̄ nec accidēs cū in nullo subiec to esse videaꝛ. tertio sequitur q͡ in aliq̄ ɔ̄ña bona nichil ex altero seq̄tur qd̄ vr asurdus tenet ɔ̄ña qm̄ in ista si homo est lapis hō ē in aiatus nichil sequiꝛ cū hoieꝫ esse iaiatū non sequaꝛ ex aliquo ex eo q͡ nichil est. q̄r to sic suppono q͡ nlla ꝑpō sit fuerit aut erit nec esse possit casus est amittend⁹ ꝫm istas positionē quo stāte ex pte rei multe eēnt ve ritates q̄ essent ɔ̄ñe ⁊ tm̄ non cōsiderarenꝛ a dyaletico sed a metha. vt pꝫ de istis si de⁹ est deus est ens si substātia est substātia est ens ⁊ sic de aliis q͡ tm̄ vr eē fl̄m ⁊ q͡ illud se quaꝛ pꝫ qm̄ dyaleticus nō habet cōsicde rare nisi terminos ⁊ ꝑpositiones non āt me tha. vt methafisic⁹ sed entitates ⁊ veritates absolute inq̄tū tales hēt p̄mus pħs cōside rare Preterea suppono qd̄ veritas duob⁹ modis ɔ̄sidereꝛ p̄mo vt est passio entis cō uertibil' cū eo in concreto ⁊ non in extracto ga omne veꝝ est ens ⁊ econuerso. Secūdo modo vt est passio ꝑpōnis tm̄ a dyaletico vt sit ɔ̄siderabilis quo stāte veriori modo competit veritas huic consequentie si deus est substantia deus est ens q̄ huic ꝑpoī rō nali deus est subā ergo de⁹ est ens cum illi ɔ̄petat absolute isti vero ꝑpositioni p attri butionē ad illā veritatē absolutā ergo veri ori modo ɔ̄sequētia ē ɔ̄siderabilis a metha

fisico inquantu tal' q̄ a dyaletico vt dyale tic⁹ tenet oña qa methafisicus ɔsiderat talē veritatē q̄ est oña absolnte. dyaleticus ve ro considerat illā p attributoēз ad ppōз ra tionalē vt isti volūt ⁊ tū oñs est falsuз vt pз cū pncipalis artifex ɔsideratōis oñe sit dy aletic⁹ totū añs ɔcedit ista opi. Iteз q̄uis ppō reddat' vera ex veritate ex pte rei nō tū videt' q̄ veriori mō ɔpetat rei veritas q̄ ppōi qm̄ equocatio est de veritate cum vna sit passio ētis vt illa q̄ rei ɔpetit ⁊ alia est passio ppōis. Preterea veritas ɔsistit i quoddā esse idiuisibili ita q̄ q̄ pmū aliqd falsitatis incipit esse pmixtuз veritati ppō desinit esse vera ⁊ incipit esse falsa in eodeз instanti. Ideo nō videt' q̄ isti ppōi sortes currit magis ɔpetat veritas ipo currente q̄ huic deus est substātia Itē videt' dubi ū q̄ omne esse cōplexum sit veritas sicut non ois hō ē risibilitas qm̄ nulla passio p̄dicat' i abs tracto de suo subiecto nec de ɔtētis sub ipo sed bn̄ incōcreto vt pз ⁊ ɔfirmat' naз ista p pō hō est lapis est quoddā ens ɔplexū ⁊ tū nō est aliqua veritas q̄uis sit q̄dā vex seu pl'a vera qз pl'a entia. Et si arguit' est enti tas ergo veritas nego añs sicut. n. sortes nō est hūanitas lз sit hō ita illa ppō non est en titas sed est ens vel entia. itē stante cau q̄rti argumēti multe essent oñe quax nulla poss et ɔsiderari a dyaletico quod videt' absu rdū. Preterea ex ista pōne sequit' qd non valet ista oña d forma nulla ppō potest eē ergo nulla consequentia potest esse quoniaз potest oppositum oñtis ymaginari stare cū añte cū possit omne p⁹ absolutū raelr disti ctū ⁊ independēs a suo posteriori apud in tellectū ymo etiā inre stare absq̄ suo posteri ori. consequētia aūt ex eo q̄ est veritas ne cessaria realit' distincta ab omni ppōne ⁊ independēs pōt imaginari esse nulla pposi tione existente. Consequens est f'lm qm̄ ex opposito oñtis illius oñe infert' oppositum

añtis qm̄ sequit' aliqua oña potest eē ergo aliqua ppō potest esse vt pз. item suppono q̄ oña bona sit illa cuius si fiat vnacopul atiua ex opposito oñtis ⁊ ex añte illa sit i possibilis ⁊ mala cuius tal' copulatiua est possibilis quo stāte arguo sic ista oña ē bo na hō est ergo animal est ergo si fiat huius modi copl'atiua illa est impossibilis fiat er go ⁊ arguo sic ista copl'atiua est ergo est p positio ergo ptes pncipales sunt ppositio nes sed vna est añs illius oñe ⁊ altera ē op positū oñtis ergo añs ⁊ oñs illius oñtie sūt ppositiones. Clara est oña qm̄ oppositum ppositionis non est nisi ppositio. Et ex eo deз sequit' q̄ nulla existente ppositione ista non esset oña si deus est substātia deus est ens qa non haberet añs ⁊ oñs. Ultimo si nulla veritas creata esset nōne ex pte rei si deus est subā de⁹ est ens ymo per fundam̄ tū hui⁹ opi. ɔpetit illi veriori mō q̄ sit oñ tia qm̄ conuenit sibi ex pte rei sic. s. si deus est subā deus est ens ⁊ non ratione alterius vel per attributionē ad altex ⁊ cuicūq̄ alte ri competit aut ɔpetere potest hoc nō est ni si p attributionē ad sic esse ex pte ri q̄ si de us est subā deus est ens ⁊ tū illa non ē oña qз non est veritas necessaria ꝛc. quod videt' implicare ɔtradictionem. Ad pmum res pondetur q̄ vbi nichil esset ad ipm nichil sequeret' nec esset aliqua veritas sed si nic hil essз nichil esset. Ad secundum dicit' q̄ ista veritas est accidēs multiplicatuз ad omneз pūctū mūdi qз vbiq̄ est scita vel sci bilis igitur vbiq̄ est veritas talis ipa tamē subiectiue est in deo non quideз p inhere n tiam aut informa tioneз sed per presentiaз ⁊ indistantiam vnde ante creationem mun di infinite erant veritates in deo vt mūdus est creabilis ⁊ sor. ⁊ plato nec ppt' hoc de⁹ est potentia passiua aut compositus cuз sit actus purissimus xij. metha. tex. ⁊ comen. vltio ⁊ omnino immobilis viij. naturaliuз

tex. ꝯ cōmēto q̄nquagesimo q̄nto ⁊ qa ip̄m est p̄mū v̄m a quo oīa alia esse ⁊ veritates habēt p esse ⁊ veritatē eius vt inquit cōmētator ſo sapiētie comēto iiij. ideo magis in deo q̄ȝ in alia pte mūdi repit̄.temp⁹.n.ē vbiq̄ q̄rto naturaliū tex. ⁊ cōmēto lxxxv subiectiue tū est in mūdo vt eodē q̄rto colligitur. Ad tertiū cōcedit̄ añs nec ipsūȝ est absurdū qm̄ ñ dicit̄ cōñā qr oportȝ aliqd sequi sed qa ē talis veritas necessaria ad modū iam expressuȝ Sed respōsio ſdi argum̄ti videt̄ dubia p̄mo nāq̄ nō videt̄ ꝙ talis veritas sit accidens multiplicatū ad oēȝ pūtū mūdi qr tūc infinite essent huiusmodi vitates actualit̄ existentes ꝙ videt̄ ſſm. Tū ēt videt̄ incōueniēs ꝙ talis veritas sit vbique qr tūc assimularet̄ ipi deo cuȝ ēt qr in digito sor.essent infinite huiusmoi veritates cū ibi sint infinita pūta. Preterea nō videtur maior rō q̄r tal's veritas sit poti⁹ subiectiue in deo q̄ȝ in intellectu sor.aut in centro terre cū ibi presential'r sit p indistātiaȝ ⁊ nō inherentiaȝ ymo videt̄ ꝙ subiectiue sit in intellectu. Responsio iteȝ ad tertiuȝ argumentū nō videt̄ satisfacere qm̄ cōñā nō dicitur cōñā nisi qr aliqd ex altero sequit̄ vt puta cōñs ex ipo añte ⁊ quacūq̄ formali existēte cōñā necessario cōñs ex suo añte infertur ymo stāte ista opinione ad hoīeȝ esse ex pte rei necessario sequit̄ aliquid ꝙ est aial esse

Ex hijs infero has cōsequentias esse de forā p̄ma homo ē risibilis ergo homo pōt ridere ⁊ econuerso. secūda homo non pōt rōnari ergo homo non est rōnalis ⁊ ecōtra tertia.a.non pōt significari per.b.ergo.a.ñ est significabile per.b.vel.a.b. ⁊ ecōuerso q̄rta cōclusio terra ē mobilis ergo terra potest moueri ⁊ suppono ꝙ illi termini risibile ⁊ rationale accipiant̄ pro passione hoīs ⁊ eius differentia.secūdo suppono ꝙ illi termini sic capti solū tm̄ significent q̄ntum hñs potentiā seu animaȝ ex sui natura risus aut rationis producti nam sicut ⁊ inhibile tantum significat quantum habens animam seu potentiam extra natura suiper se vel per accidens hymitus producti nam qd dico ppt̄ partes equihabentes formas ptiales.tertio suppono ꝙ nihil ex sui natura habeat potētiā pductiuam alicui⁹ in aliq̄ nisi illud sit potens recipe illud pducendū q̄rto suqpono ꝙ hoc verbum potest dupliciter cōsideret̄ primo vt denotat subiectū potēs ⁊ habens potentiam seu principium ex natura ipsius motus ant risus vel hymitus ⁊ huiusmodi receptiuuȝ alio mō vt importat subieitū habens potentiam habilit̄ reducibilem ad actum ratione organi vel instrumenti p̄mo mō ista ē vera sortes pōt ridere ⁊ ista etiam sortes potest currere supposito ꝙ careat labijs ⁊ pedibus sed secūdo modo ille sunt false vt patet intuēti .hijs stantibus pȝ cōñas illas esse bonas vnde lȝ compositum fuerit sic dispositū ꝙ non habeat organizationes per quas exerceat vel exercere possit aliquos actus tamē non minus remanet naturalis potentia seu anima q̄uis auferat̄ ex natura naturalis act⁹ ex alterius requisiti defecta puta instrumentī vel alterius.

Ltima positio quaȝ puto eē viorem est ꝙ consequētia est relatio ratiois consequentis ad antecedens qua per actus intellectus consequēs denominat̄ sequi ex antecedente. Contra quā opoi.arguo p̄mo sic data ista positione sequit̄ ꝙ nullo intellectu consciderāte ista existens in mente sortis homo est ergo animal est non est consequentia consequens est falsum ⁊ consequentiaȝ pbo sic vbicunq̄ non est actus intellectus ibi nō est consequētia sed in data consequentia est huiusmodi ergo ⁊c.tenȝ consequentia cum maiori per positionem ⁊ minor probatur quoniā vbi non est intelligere ibi nō ē act⁹ intellect⁹ ſ i mēte sor.ñ est itelligere

ergo ꝛc. Clara est consequentia cum maiori
⁊ minoꝛ patet qm̄ ibi non est cōsiderare er
go nec intelligere. cōsequentia nota cū itelli
ger̄ p̄supponat ꝯsiderar̄ assumptū patet ex
casu. Secūdo ex ista oppi. sequit̄ q̄ pꝛola
ta ista ꝓpositōne soꝛ. currit ergo sortes mo
uet̄ ista nō essꝫ cōsequentia nullo intellectu
ꝯsiderāte ꝯsequens videt̄ esse contra comu
nem scolā logycoꝝ ⁊ ꝯña pꝫ ⁊ idem argui
tur de eadem ꝓpōe scripta. Preterea ex
ea sequit̄ q̄ nulla datur ꝯsequētia mala cō
sequēs iteꝝ videt̄ falsum ⁊ ꝯña ꝓbatur sic
vbicūqꝫ non est aliqua consequtio ibi nihil
ex altero sequitur sed inq̄cūqꝫ ꝯña mala est
huiusmodi igitur ꝛc. Tenet ꝯsequentia cum
maiori ⁊ minoꝛ exemplariter patet vt in
ista tu curris ergo tu sedes ⁊ i quacunqꝫ ma
la in qua nichil ex altero sequit̄ vt patet.
Item omne p̄us absolutū realr̄ distinctum
a suo posteriori stat esse p diuinam poten
tiam vel apud intellectū absqꝫ suo posteri
ori sed illud qd̄ est antecedens vel pōt esse
antecedens respectu alicuius ⁊ illud q̄ pōt
esse ꝯsequens respectu eiusdeꝫ ⁊ intellectus
⁊ nota rōnis sunt absoluta ⁊ p̄oꝛa relatiōe
⁊ ab ea realiter distincta ergo stat illa esse
absqꝫ tali relatione que est consequentia sed
hoc videtur falsum cum illis positis statiꝫ
ponatur relatio ꝯsequentis ad antecedens
⁊ consequentia patet cum maiori minoꝛ de
se clara est. Ad pꝛimū respondet̄ negan
do ꝯsequentiam ⁊ appꝛobationeꝫ nego ma
ioꝛem vbi sciendum est q̄ cum dicitur con
sequentia est relatio rationis ꝯsequentis ad
antecedens qua cōsequens per actum intel
lectus denominatur sequi ex ātecedente lꝫ
denominatur sequi dicit potentiaꝫ seu acti
tudineꝫ ⁊ non actum non. n. opꝫ ad hec vt
sit ꝯsequentia q̄ semp actualiter intellectus
intelligat requiritur bene q̄ per talem actū
intellectus possit aliqd ex aliquo iferri seu
sequi ita q̄ cū actualit̄ cōsequēs sequit̄ ex

antecedente necessario requirit̄ act⁹ intel
lectus ⁊ si instat̄ ꝯtra nullus actus intellec
tus necc̄o reqrit̄ ad inferendū ꝯñs ꝛc. Igit̄
nō necessario reqrit̄ act⁹ intellectus in infe
rendo ꝯñs respondet̄ ꝯcedendo a͡ñs sed ne
gādo ꝯñaꝫ sicut non sequit̄ nulla ꝓportio
maioris inequalitatis necessario requiritur
ad motū ergo nō requirit̄ necessario ꝓpoꝛ
tio maioris inequalitatis ad motū cuꝫ a͡ñs
sit veꝝ ⁊ ꝯñs falsuꝫ ita ⁊ ibi i cōseq̄ntia ar
gumēti facti. ⁊ cōfirmatur rn̄sio eī ꝓpter
intellectū non actualr̄ ꝯsiderare nō tollitur
qn in intellcū non sit ꝯña nā apud tenentes
spēs esse concept⁹ in aīa nullo intellectu cō
siderante ad huc tales sunt entia rerū ⁊ ꝓꝫ
alios ēt multe relatōes ⁊ multi termini sunt
entia rationis non existente actuali consi de
ratōe intellectus ⁊ ita de ꝯsequētia q̄ est re
latio rationis ꝛc. dicat̄ vbi aduertē q̄ talis
relatio q̄ est ꝯña dupl̄r potest considerari
seu accipi vno mō vt potentialis seu funda
mentalis. aliomō vt actualis secūdo modo
est ꝯña cum intellectus actualit̄ considerās
infert consequēs ex antecedente sed primo
modo dicit̄ ꝯña in intellectu ipso non infe
rente nec considerante cuꝫ omnibus tamen
aliis requisitis ꝛc. Ad secundum dicitur
ꝯcedendo consequens ⁊ consequentiam quo
niam per illam opp. ꝯsequentia non est nisi
in intellectu ⁊ sic pꝫ rn̄sio etiaꝫ ad illud de
ꝓpositione scripta. Ad aliud iteꝝ ꝯceditur
ꝯñs ⁊ consequentia ⁊ si infertur q̄ diuisio
ꝯsequentie in bonam ⁊ malā est insufficiens
dicit̄ q̄ est diuisio nominis in sua significa
ata sicut diuiditur enuntiatio a phylo so.
p̄mo peryer. in vnam ⁊ plures. plures aūt
non sunt enuntiatio. ens preterea diuiditur
in vnum ⁊ multa. multa vero non sunt ens
Item aurum diuiditur in veꝝ ⁊ falsuꝫ au
rum falsum non est auruꝫ ex quibus conclu
do q̄ non omne diuisuꝫ pꝛedicatur de suis
diuidentibus ⁊ ita dico q̄ consequētia ma

la non est consequentia ꝙ etiam aliter pro
bari pōt nā si consequētia mala essꝫ ꝯsequē
tia ergo valeret hoc argumētuꝫ sequit̄ ma
le ergo seqtur ꝯsequēs est falsuꝫ ergo ⁊ añs
falsitas ꝯsequētis ꝓbatur qm̄ tūc ex veris
posset sequi falsum ꝯtra pħm ṗmo ṗoruꝫ
qm̄ a simili seqtur falsuꝫ male seqtur ex ve
ro ergo sequitur flm̄ ex vero pꝫ ꝯña vt sup̄
Jtē sicut se habent bonū ⁊ malū circa vir
tutes ita bonū ⁊ malū circa ꝯñam sed sic ē
ꝙ virtus bona est virtus ⁊ virtus mala nō
est virtꝰ ita ꝯseqñtia bona ē ꝯsequētia ⁊ cō
sequētia mala nō est ꝯsequētia. Jtē debite
inferre est inferre ergo indebite inferre non
debꝫ esse inferre pꝫ ꝯsequētia ex se. Jtē sic
falsum ⁊ verum circa ens ita bonū ⁊ malū
circa ꝯsequētiam sed ens falsuꝫ non est ens
vt patꝫ ergo ⁊ ꝯña fl̄a nō est ꝯña. Ad vl
timū argumentū dicit̄ ꝙ si illud ꝙ pōt esse
añs ⁊ illud ꝙ pōt esse ꝯñs ⁊ nota rōis ſm
debitum ordineꝫ nihil in intellcū ꝙ statim ē
relatio actualis ꝯñtis ad añs qm̄ per talem
debitū ordinē nisi aliud itelligo nisi ꝙ intel
lectus consequens vt ꝯñs ⁊ añs vt añs con
sideret ⁊ notā rōnis vt notam ⁊ ꝙ inferat ⁊
ad huc nullo intellectu conscideráte sic erit
ibi ꝯña nec possunt illa sic esse in intellcū ꝑ
diuinā potētiam nisi sit ibi ꝯña seu relatio
nec est verꝫ ꝙ omne ṗus absolutū real̄r dis
ffinitū ꝛc. possit esse ꝑ diuinā potētiā existēs
absqꝫ suo posteriori qm̄ subiectū distinguit̄
real̄r a ꝓpria passione vt tenēt pleriqꝫ doc
tores cuius tm̄ oppositū credo esse verum ⁊
tm̄ non pōt ab illa separi. Preterea creatu
ra est prior respcū quē hēt ad deuꝫ ipsaꝫ cō
seruātē ⁊ realit̄ distinuigit̄ ab illo ſm aliq̄s
cuiꝰ oppo. tenēt scotiste ⁊ tm̄ n̄ pōt ꝯſuari ꝑ
dinam potentiam absque tali respectu ⁊
vt thomiste tenent hoc de materia prima
que est prior forma ⁊ est ens absolutum ⁊
realiter distinctum ab illa ⁊c. ⁊ tamen non
potest existere per diuinam potentiam ab
sque forma vt dicunt isti ꝙ tamen credo
eē falsuꝫ. hec tm̄ materia altiorem ꝑquireret
ꝑscrutationē vbi ēt aduerte ꝙ nec ꝯpoitū a
relatōe pōt separi quā hēt ad māꝫ ⁊ forām
licet ꝯuersō sil̄r inherētia accidētis nō abs
oluti sꝫ respectiui nō pōt separi ab accidēte
⁊ vniuersal̄r ois illa relatio est insepabilis
a fūdamēto cui. s. fūdamēto repūgnat ex se eē
sine t̄mino vt pꝫ de creatura respcū dei ⁊ sic
de aliis exēplis vniuersal̄r tm̄ ois relatō di
stinguit̄ foral̄r a fūdamēto q̄uis nō ois di
fferat real̄r pꝫ hoc qꝛ si fundat̄ in absoluto
pꝫ ꝙ absolutū ⁊ respectiuū cadūt sub oppo
sitis differentiis diuidētibꝰ ens si in relatio
ne pꝫ ꝙ fūdamentū intel̄r eē i potentia ad
relationē ⁊ sic foral̄r differūt. Jtē fūdamētū
suꝑ qȯ fundat̄ relatio q̄ dr̄ ꝯña ē ṗus tali
relatione ⁊ tm̄ nō pōt esse absqꝫ illa qꝛ statiꝫ
posito antecedēte ꝯsequēte ⁊ nota rōnis in i
tellcū est ꝯña ⁊ si drꝰ qd est tale fūdamētum
rñdet̄ ꝙ añs ⁊ ꝯñs sunt fūdamētū obiectiue
⁊ effectiue ipiꝰ ꝯñe itellcūs v̇o ſbiectie ⁊ effe
ctiue ⁊ nota rōnis foral̄r vbi aduerte ꝙ ipe
intellectꝰ est potentia actiua t̄minās ipam
relatōeꝫ q̄ est ꝯña q̄ fundat̄ in añcedente ⁊
ꝯñte passiue ⁊ obiectie ⁊ suꝑ notā rōis forā
lit̄ i ipo aūt itellcū t̄mināte actiue ⁊ ſbiectie
tāqꝫ i nobiliori ⁊ pricipaliori agēte sicut cū
sil̄r dicimꝰ de relatōne dei ad creaturas q̄
fūdat̄ ſbiectie passiue i ipis creaturis i d̄o
āt actiue t̄minatie tāqꝫ i t̄io a q̄ ⁊ n̄ ſbiectie
cū ipe deus sit actus purissimꝰ xij. metha.
Dr̄ aūt magis ꝯña q̄ꝫ alio noie nūcupatur
est ꝓpt̄ fineꝫ intentū ṗncipal̄r ab ipso intel
lectu qm̄ a fine vnū qꝙꝫ denoiare iustuꝫ est
ſdo de aia finis aūt ꝯñe est isfere ꝯñs ex añ
cedente vt pꝫ. Sed posset ad huc al̄r rñde
ri negādo ꝙ illud ꝙ est vl̄ pōt esse añs resp
ectu alicuiꝰ ⁊ illud ꝙ est vel pōt esse ꝯseqñs
respcū eiusdē i intellectu ⁊ nota ratōnis exi
stentia sint absoluta ymo si absqꝫ aliquo or
dine sint in itellectu cū nota rationis statim

sunt respectiua ꝛ est ibi imediate ɔña ꝛ dico ꝙ tale fundamentũ sup qd fundat relatio q est ɔña est ideꝫ realr cũ tali relatõne. Contra ibi non est act intellect posito ꝙ intellcũs nõ ɔsideret de illis ergo ibi nõ est cõsequentia respondet negando argumentuꝫ ratio est quia ibi est relatio qua per actum intellectus consequens denominat se qui.i.actũ natũ est seq ex antecedente vnde nõ opꝫ ꝙ ad hoc ꝙ sit ɔña sit actualis opatur intellcũs sed sufficit ꝙ sit ibi relatio rõis ɔñtis ad antecedens qua p actũ intellectus denoiatur seq ɔñs ex añcedente vt ly denoiat seq dic potentiã vel actitudineꝫ ꝛ non actum sed contra illud ꝙ dicitur ꝙ relatio fundatur obiectiue in antecedens ꝛ consequens facit istam consequentiam homo est asinus ergo homo est rudibil ꝛ patet ꝙ ibi nõ est relatio rõnis q fundet sup antecedẽs ꝛ ɔsequens cũ vtrũqꝫ illoꝝ nõ sit itelligibile respondetur ꝙ quamuis nullum illorum sit intelligibile tamẽ est tanta ibi dependentia vnius ad alterum cum vnum sit de intellectu ꝛ quiditate alterius quot oportet in vtrisque fundari relatio que dicitur consequentia ꝛ istam dependentiam non possumus inuenire in consequentie materiali, tantuꝫ cuius antecedens est impossibile aut antecedens ꝛ consequens vt patet cum nullum sit de quiditate alterius ꝛ per vnum esse de intellectu ꝛ quiditate alterius intelligo ꝙ ex opposito consequentis ꝛ antecedente talis consequentie fiat vna copulatiua ex qua sequuntur duo contradictoria formaliter vnum merito antecedentis ꝛ alterum merito oppositi consequentis vt inferius latius in quibusdam premissis declarabimus ꝛc.

Per istã etiã.opp.possemus pbare ꝙ consequentia materialis tm̃ nõ sit cõsequẽtia sic vbicũqꝫ nõ est cõsequtio ibi nõ est cõsequentia sed in nulla cõsequẽtia materiali tãtũ est cõsequtio ergo ꝛc. Clara est cõsequentia cuꝫ maiori et minor pbat sic in qlibꝫ tali cõsequentia de materia tm̃ nõ est relatio ratõis cõsequẽtis ꝛc.ergo ibi nõ est cõsequẽtia tenꝫ argumẽtũ et assũptũ patet iductiue nã in ista cõsequẽtia hõ est asin ergo tu curris nõ est relatio ratõis qm̃ illud ꝙ nullo mõ est intelligibile in eo nõ fundat rellatio ratõnis sed illud ãtecedens est huiusmodi ergo minor patet cum ex ipso sequantur duo cõtradictoria formaliter nec valet dicere ꝙ sufficit alterũ illoꝝ.s.aut antecedens aut cõsequẽs sit intelligibile quia formo hoc argumentuꝫ homo est asinus ergo leo est capra et patet ꝙ nullum illorum extremorum est intelligibile ex eo ꝙ ex quolibet ipsorum sequuntur duo contradictoria et ex consequenti ibi nõ potest esse relatio rationis ergo nec consequentia Et si allegetur strodus qui videtur sentire oppositum cum ipse ponat consequentiam materialem tantum dicitur ꝙ hoc estcontra ipsum et sic tenentes.inferi vero secundum opinionem ipsius magistri de cõsequentia formali et de materia tantum que communiter tenetur pertractabo.

Posset etiam allegari philophus adducens illas duas regulas secundo prioꝝ prima ex impossibili sequitur quodlibet. secunda necessarium sequitur a quolibet.

Ad quod respondetur ꝙ ipse philosophus intellexit ꝙ ex impossibli sequitur quolibet de forma idest tam possibile quam impossibile quam necessariuꝫ ꝛ contingens vt patet in hijs exemplis primum omnis lapis currit omnis homo ẽ lapis ergo omnis homo currit vbi patet añcedens esse impossibile consequens vero possibile ꝛ contingens.secundum exemplum omne animal est lapis omnis homo est animal ergo omnis homo est lapis vbi antecedens est ipossibile ꝛ ɔsequens similiter.tertiũ exẽplũ ois lapis ẽ aial ois homo est lapis ergo ois

homo est animal in quo argumento antece
dens est impossibile ⁊ consequens necessari
um ⁊ sic de alijs his silib⁹ ⁊ iste fuit itellcūs
phi i scdo po⁊ ponētis illas duas regulas

Dubitatōnes in p̄senti materia addu
cende sunt iiij. Prima nūquid diffi
nitio ɔsequētie bone sit recte a strodo assi g
nata. Secunda vtꝝ ɔsequentia de forma
bene diffiniat̄ sic ɔsequentia bona de forā
est cuius si sicut significat̄ per antecedēs in
telligit̄ sic eē sicut sigificatur p ɔsequēs itel
ligitur vel cuius ɔsequens est de formali in
tellectu antecedētis. tertia an cōsequētia ha
beat ɔtradictoriū quarta nūqd ille due re
gule. s. ex impossibili sequit̄ qlibet ⁊ neces
sarium sequit̄ ad qlibꝫ sit sufficient euacu
antes materiā ɔn̄e bone ⁊ materialis tātū
Sed antequā procedatur vlterius aliqua
p̄supponā vtilia cū qbusdā correlarijs pro
singulis rationibus soluendis circa p̄ntem
materiam occurrentib⁹. Primū suppo
situ ōis ɔsequentia bona ē necessaria ⁊ om
nis mala est impossibilis hoc patet de mē
te strodi ⁊ rōe pbat̄ sic vbi suppono dictū
phi i libro pgerminiaꝝ q si aliq ppō sigifi
cat sicut nō pōt n̄ eē illa sigt sicut necesse est
eē ⁊ eadē licet nō in materia insolubiliū vt
patet de ista hec ppō sigt sicut necesse est
esse se ipsa demōstrata. Suppono scdo q
tunc ɔn̄tia sigt sicut pōt non esse qn̄ signifi
cat talr̄ q pōt esse sicut significatur p ante
cedēs licet nō sit vel possit esse sicut sigificat
p ɔsequēs qd̄ est idem dicere quod tūc sig
nificat sicut pōt non esse quando est mala.
hijs stantib⁹ arguo sic ista cōsequentia hō
est azinus ergo baculus stat in angulo est
bona ⁊ necessaria ergo ⁊ quelibet alia cla
ra est consequentia quia non est maior ratō
de vna ⁊ de altera antecedens probatur
sic illa sigt sicut necesse est esse ergo est ne
cessaria assumptū pbat̄ q₂ sigt sic nō pōt
n̄ eē ergo sigt sic necesse ē eē pꝫ ɔn̄a p pmū

suppositū qa si n̄ dēt oppo. s. q illa sigt sic
pōt nō esse ⁊ si sic ergo ē mala q₂ significat
talr̄ q pōt esse sicut significat̄ p an̄s et non
esse sicut significat̄ p ɔn̄s qd̄ est inpossibile
ex eo q sic esse sicut significat̄ p an̄s est im
possibile esse ut patet et cū oppositū ɔsequē
tie bone sit ɔn̄a n̄ bona et mala ⁊ oppositū
necessarij sit ipossibile habet̄ q qlibꝫ mala
ɔsequētia est ipossibilis et pbat̄ ratione sit
a aliqua ɔn̄a mala et arguitur sic sicut per
ip̄aꝫ significat̄ est ipossibile ergo ip̄a est im
possibilis tenet ɔn̄a et an̄s pbat̄ q₂ si esset
possibile ponat̄ in esse ⁊ tūc tale significatū
esset verū ergo ɔsequentia vā ⁊ bona ergo
necessaria ergo significatū eius est necessari
um et sic absq̧ aliqua t̄mini noua aut termi
norum ipositōe mutaret̄ de falsitate in ver
itate q est falsū Secūdū suppositū p̄nci
pale est q ɔcedere ɔn̄aꝫ nō ē cōcedere an̄s
aut cōsequēs nec negare cōsequētiā est eius
an̄s aut cōsequēs negare patet qm̄ aliqua
est consequentia bona cuius antecedens et
consequens sūt falsa vt tu es lapis ergo tu
non es homo et aliqua est mala cōsequētia
cuius tam antecedens quam cōsequens sūt
vera vt tu es homo ergo sum homo.

Tertiū suppositū ē aliō ē cōcedere ɔn̄am
⁊ aliō est cōcedere illā esse bonā ⁊ aliud est
negare ɔn̄aꝫ ⁊ negar̄ ip̄aꝫ eē bonā hoc hab
etur ex doctrina hesberi in secundo princi
pali p̄mi sophismatis ⁊ probat̄ rōne nam
si fiat tibi ista cōsequētia sor. est ergo antro
pos ē ⁊ ponat̄ q nescias quid ille termini
ātropos sigificꝫ sꝫ exhibeas tantā fidē tuo
p̄ceptori q sibi oīa q̄ dicit credas eē vā q̄
stante dicat p̄ceptor tuus ista cōsequentia
est bona. s. prius facta ⁊ patet q cūꝫ ita sit
ex parte rei q illa est bona ⁊ tu ita firmiter
credis sequitur te scire illā eē boāꝫ ⁊ per cō
sequēs debes concedere illā esse bonā ⁊ ve
ram ⁊ tamē non debes ɔcedere illā quoniā
non intelligis illam quia intelligere ɔsequē

tiam est intelligere significatũ antecedẽtis ⁊ consequẽtis qualiter ibi nõ cõtingit .s. intel ligere consequentiam descriptibiliter requi ritur.n.intelliger signum antecedentis ⁊ cõ sequentis. Sed intelligere aut cõcedere cõ sequentiam esse bonã est concedere illatio nem esse veram ⁊ a sentire quod consequ ens debite ex antecedente infertur ⁊ negare consequentiam esse malam est asentire ꝙ consequens indebite infertur ex antecede nte. Quartum suppositum est ꝙ illa regula que communiter a lopcis allegatur s. arguendo adisiunctiua cum destructione vnius partis ꝛc. debet sic intelligi arguẽdo ab vna copulatiua cuius pma pars princi palis est vna disiunctiua ⁊ secunda ps est altera pars disiunctiue destructa sup aliã partem valet consequentia de forma aliter non tenet regula illa vniuersaliter ꝙ proba tur quia facio istam consequentiam tu es lapis vel tu sedes sed tu non sedes ergo tu es lapis. Et qro vtrũ antecedens sit vna dis iunctiua vel vna copulatiua modo iã dic to si secundũ habeo intentũ si pmũ contra illa consequentia est bona ⁊ antecedens po ssibile ergo ⁊ consequens argumentum est bonum ⁊ consequens est falsum vt pꝫ ⁊ se cunda pars antecedentis probatur quoni am ad possibilitatẽ disiunctiue sufficit vnã partem esse possibilem sed illa tu sedes que est pars illius disiunctiue est possibilis er go ⁊ tota disiũctia ergo sequitur ꝙ illud añs est falsum.s.ꝙ illud sit vna disiunctiua q̃r ꝛc. Supponitur qnto ꝙ arguẽdo adisiũc tiua ad alteram partẽ sequẽtẽ de forma ex qlibꝫ pte disiunctiue valet argumentum de forma qñ ex opposito consequentis ⁊ ex añte fit vna coplatiua cuius pma ps pncip alis est disiũctiua data ⁊ 2da est vna ps eius dẽ disiũctiue destructa ⁊ ille modus est vni uersaliter verus in singlis aliter nõ ideo non seq tur sor.est homo vel sor.non est lapis ergo

sor.nõ est lapis. Supponitur sexto ꝙ ar guẽdo a primo ad vltimũ est cõseqñtia bo na de forã qñ consequẽtie oẽs intermedie sũt bone ⁊ formales nõ variatẽ pꝫ. Su pponitur septio ꝙ cuiuslibꝫ yppotetice coplati ue ⁊ disiunctiue cõuenit dupliciter assignare cõ tradictoriũ vno mõ p psuppositũ toti nega tionẽ altero mõ vt in disiũctiua p coplati uã fcãm ex ptibus ɔtradicentibus ptibus dis iunctiue ⁊ in coplatiua p disiunctiuã fcãm de ptibus ɔtradicentibus ptibus coplatiue ꝫ ɔña vero inferius in tertio dubio videbitur nũqd hẽat contradictoriũ ⁊ qd sit illud ⁊ i telligo ꝙ contradictio sit nois ⁊ rei ⁊ nõ tm̃ rei aut nois ⁊ qõ nullũ cathegorema addẽ dũ aut remouendũ est iassignãdo cõtradic toriũ alicui patet. Supponitur octauo ꝙ cõseqñtia de forma est illa cuius non est ymagiabilis coplatiua fcã ex opposito ɔñtis ⁊ añte. Et ex ea sequntur duo ɔtradictoria de forã vnũ merito añcedentis ⁊ alterum merito oppositi ɔñtis eiusdẽ coplatiue ⁊ hꝫ est verũ i singlis vt pꝫ in ista ɔña sor.est sor vel sor.nõ est asinus ergo sor.non est asinus ⁊ de quacũqꝫ sili cuius ɔñe copulatia ex opp osito ɔñtis ⁊ añte nõ est ymagiabilis. Ex ea tamen sequũtur contradictoria mõ dcõ ꝛc. Nono suppono dcm̃ phi pmo porũ.s. ex falsis verũ ⁊ ex veris nil nisi verũ.i.seq tur patet qm̃ si falsũ sequeretur ex vero tũc oppo.ɔñtis talis ɔsequẽtie esset verũ vt pꝫ dato ꝙ ɔñs haberet oppositũ ⁊ sic starꝫ cũ antecedente ex eo ꝙ verũ non ẽ vero repũg nans ⁊ per ɔsequens illa ɔsequentia non est bona vt pꝫ q̃r ꝛc. Decimo suppono ꝙ il la ɔsequẽtia est de materia tm̃ cuius copla tiua fcã ex opposito ɔsequẽtis ⁊ anteceden te eiusdẽ ɔsequẽtie est ipossibilis siue ẏtima giabilis siue iymagiabilis dũmõ aliter ɔstitutã sit quã i pmissis haitis iã expssũ ẽ. Ex hiis sequitur primo ꝙ arguendo adisiunctiua ad alteram ptẽ nõ vꝫ argumẽtum de forma nisi

si ex opposito ɔ̃sequentis ⁊ antecedēte fiat
copulatiua cuius ps ṕncipalis sit disiuncti
ua que fuit antecedens ⁊ ₰da pars fuerit
vna pars ṕncipalis illius disiunctiue dest
ructa ⁊ pars disiunctiue q̃ est ɔ̃sequēs seq̄t
de forā ex qualibet parte disiunctiue q̃ est
añecedēs ꝺ p̱ se vt pȝ in ista tu es homo vł
tu es aīal ergo tu es aīal vt pȝ de ɔ̃sequen
tia habita in viiȷ.suppōe ⁊ de quacūq̧ simi
li. Sequit̄ secundo ꝙ ista disiunctiua
tu nō es ⁊ nullus baculus stat in angulo vł
tu es nō contradicit isti copulatiue .s. tu es
⁊ tu non es q̄uis ista non sit ymaginabilis
s.tu es ⁊ tu non es ⁊ tu non es ⁊ nullus ba
culus stat in āgulo vel tu es. Sequitur
tertio ꝙ arguēdo ab ista disiūctiua tu non
es ⁊ nullus baculus stat in āgulo vel tu es
ad aliquā eius p̱tē nō valȝ argumētū de fo
ꝛma ⁊ ita loquoꝛ semp̱ in istis coꝛꝛelariȷs
qm̄ nulla ps illius disiunctiue sequit̄ de fo
ꝛma ex qualibet p̱te disiunctiue de per se.
Sequit̄ quarto ꝙ ista ɔ̃sequentia nō ē
bona de foꝛma.s.tu es ⁊ tu nō es ergo tu es
vł bacul⁹ stat i angulo ⁊ tu ñ es ⁊ hoc tenē
do ɔ̃ñs illꝺ copłatiue qꝛ ex oppoito ɔ̃ñtis ⁊
añcedēte nō fit copłatia mō exp̄sso i suppo
sitis vt pȝ ɔ̃siderāti ꝫ bñ valȝ argum̄t.ꝺ foꝛ
ma tenēdo ɔ̃ñs illꝺ disiūctie q̄r.ꝛc. Qu
ito sequit̄ ꝙ arguēdo a copłatia ad disiūc
tiaȝ cui⁹ ps ṕncipał seq̄tur foꝛāłr ex tali co
płatia ɔ̃ña est viūsałr i oīb⁹ bona de foꝛā
vt pȝ de ista tu es hō ⁊ tu es aīal ergo rex
sedȝ vł tu es ał ⁊ ꝺ q̄cūq̧ sili c⁹ ex opposi
to ɔ̃ñtis ⁊ añte fiat copłatia ex q̃ sequāt̄ foꝛ
małr duo ɔ̃tradictoꝛia mō iā dcō. Sex
to seq̄t̄ istū modū viūsałr in singłis valeṙ.s
arguēdo ab vna p̱pōe cathe.ad vnā copła
tiaȝ cui⁹ q̄lȝ ps seq̄t̄ foꝛāłr ex tłi cathego.
de per se vt i ista patet tu es homo ergo tu
es homo ⁊ tu es animal ⁊ in aliȷs similibus
Septimo sequitur ꝙ ista bacul⁹ stat in
āgulo nō deducit̄ recte ꝺ ṕmo ad vłtiūȝ ex
ista cathe.tu differs a te vt voluit petr⁹ de
mātua nec ex ista copłatiā tu es ⁊ tu nō es
vt dicūt płiq̧ loyci vt pȝ. Octauo īfert̄
ꝙ q̄cq̄d seq̄t̄ ꝺ foꝛā ad ɔ̃ñs alicui⁹ bone cō
seq̄ñtie seq̄t̄ ad añs ei⁹dē ⁊ oē illꝺ ꝙ foꝛāłr
repūgnat ɔ̃ñti alicui⁹ foꝛāł ɔ̃ñe repūgnat añ
cedēti ei⁹dē. Et si.c.est ꝺ ītellecu b.⁊.b.ꝺ ī
tellecū a.ꝙ ēt c.ē de ītelleetu.a.vbi.c.sit cō
sequēs ꝙ foꝛāłr seq̄t̄ ad.b.⁊.b.ɔ̃ñs foꝛālit̄
seq̄ñs ad.a.vt pȝ ītelligēti. Seq̄t̄ nono
ꝙ arguēdo a ɔ̃dictōali ad disiūctiuā fcām
ex opposito añtis ⁊ ɔ̃ñte talis ɔ̃dictōalis nō
valȝ argu.de foꝛā q̄r nō seq̄t̄ si tu es hō tu
es ał ergo tu non es hō vel tu es animal qm̄
ex copulatiua facta ex opposito conseq̄ñtis
cū añcedente ꝛc.nō sequūt̄ ɔ̃tradictoꝛia foꝛā
lit̄ mō iā dcō. Ultio īfert̄ ꝙ nlła ɔ̃dictō
nał poit aliq̄d in eē.i.p̱p̱ ɔ̃cedeṙ ɔ̃dictonalē
nō oppȝ ɔ̃cedeṙ ei⁹ añs aut ɔ̃ñs ꝙ foꝛālit̄ se
quatur ex ipsa pȝ de mēte strodi in suis ɔ̃ñ
tiȷs ⁊ ex suppositis ⁊ correlariȷs adductis
Js hitis arguo ad p̱tē negatiaȝ ṕme
dubitatōis sic illa diffito cōpetit ali
qb⁹ malis ɔ̃ñtiȷs ergo illā ñ valeṙ maifestū ē
tenȝ ɔ̃ña vi .topy.qꝛ bona diffito ñ dēt ɔ̃pe
tere hiȷs q̃ sub ꝺscripto nō ɔ̃tinent̄ añs p̱
bat̄ nā ista de⁹ ē ergo aliq̄ p̱pō est ē mala
⁊ tu nō pōt eē ita sic̄ sig̃tur p̱ añs ⁊ nō eē ita
ꝛc.qꝛ si ñ deṙ oppositū.s.ꝙ pōt ⁊ ponat̄ i eē
⁊ arguit̄ sic est ita sic̄ sig̃t̄ p̱ añs ⁊ nō ē ita
ꝛc.ergo añs ē ergo aliq̄ p̱pō ē ⁊ ex alia p̱te
nō ē ita sicut sig̃tur p̱ ɔ̃ñs sed p̱ ip̄m sig̃tur
ꝙ aliq̄ p̱pō ē ergo ñ est ita ꝙ aliqua p̱pō ē
ergo nulla p̱pō ē q̃ sūt duo ɔ̃tradictoria ꝯ
ɔ̃firmat̄ ideȝ añs ꝺ ista alia ɔ̃ña mala.s.nł
la p̱pō est negatiua ergo tu sedes cui ɔ̃petit
descriptio data ꝙ p̱bat̄ qꝛ si nō deṙ oppo
sitū.s.ꝙ pōt eē ita sic̄ sig̃t̄ ꝛc.⁊ ñ esse ita ꝛc.
⁊ poāt̄ i eē ⁊ arguit̄ sic ē ita sic̄ sig̃t̄ p̱ añs
ꝛc.⁊.ñ eē ita ꝛc ergo añs ē ergo aliqua p̱pō
negatiua ē tenȝ ɔ̃ña qꝛ antecedens est p̱pō
sitio qua subicitur terminus comunis signo

vniuersali negatiuo determinatus vt pꝫ ⁊
ex alia parte sequitur ita est sicut significa
tur per antecedens sed per ipsum adequa
te significatur quod nulla propositio nega
tiua est ergo nulla propositio negatiua est
ꝙ est contradictio. Item ista consequentia
est non bona nulla propositio est ergo aliq̄
ꝓpositio est ⁊ tam̄ sibi competit descriptio
data ꝙ ꝓbat̄ qꝛ si nō det̄ oppo.s.ꝙ pōt eē
⁊c. ⁊ ponat̄ i eē ergo añs ē ergo aliq̄ ꝓpō ē
ergo est ita sicut sigt̄ur adequate p ꝯñs ꝙ ē
oppositū ꝑde ptis illi⁹ copulatiue posite in
esse pōt ēt inferri ꝯtradictio vt in hitis sup̄
ꝯseqñtijs deducta ē. Preterea ista ꝯña oīs
hō currit ergo aliqua ꝓpō est pticlaris nō
est bona ⁊ tñ sibi cōpetit descriptio data
ꝓbat̄ qꝛ si nō det̄ oppositū.s. descriptōis
s.ꝙ pōt esse ita ⁊c. ⁊ ponat̄ in eē ⁊ arguo sic
est ita sic̄ sigt̄ur p añs ⁊ nō est ita sic̄ sigt̄ur
p ꝯñs ergo añs ē. Et vltra seqtur ergo ꝯñs
est ergo cū ipm ꝯñs sit vna ꝓpō pticlaris er
go aliq̄ ꝓpō pticlaris est ⁊ ex alia pte nō ē
ita sic̄ p ꝯñs sigt̄ur ergo. Sꝫ p ꝯñs adequa
te sigt̄ur ꝙ aliqua ꝓpō est pticlaris ergo ñ
est ita ꝙ aliqua ꝓpō est pticlaris ꝙ est ꝯtra
dictio.s.ꝙ est ita ꝙ aliqua ꝓpō pticlaris ē
⁊ ꝙ nō ē ita ꝙ aliqua ꝓpō ⁊c. Quarto ista
ꝯña est bona tu es hō ergo tu curris dato ꝙ
subordinaret̄ vni bone ⁊ tñ nō pōt esse ita
sic̄ sigt̄ur p añs ⁊ nō eē ita sic̄ ⁊c. ergo diffi
nitio mala. Itē ista ꝯña est bona oīs ꝓpō ē
vniuersal̄ ergo aliq̄ ñ est pticlaris ⁊ tñ esse
ita sic̄ sigt̄ur p añs pōt eē licet non sit sic̄ si
gnificat̄ p ꝯñs ꝓbat̄ qm̄ añs pōt esse vꝫ si
ne ꝯñte probat̄ quia hoc pōt esse verum si
ne ꝯñte demstrādo ꝓpōem q̄ est añs p ly h
⁊ hoc est vel pōt esse añs ergo ⁊c. tenet argu
mētū resolutorie ⁊ q̄libꝫ ps añcedētis ē ma
nifesta. Ultio sic ista ꝯña nō est bona.s. nul
la ꝓpō est ergo aliqua ꝓpō est ⁊ tñ nō pōt
añs esse veꝝ sine ꝯñte vt pꝫ qm̄ ad veritatē
añtis sequit̄ veritas ꝯñtis. Ad istaꝫ du

bitatōeꝫ respondent qdā ꝙ diffinitio data
est sufficiens ꝓ cuius declaratōe aliqua pre
supponūt. Primo ꝙ significare verum
aut falsuꝫ dupl̄r ꝯtingit aut p modū ꝯpl̄xi
aut p modū incōpl̄xi ⁊ ꝙ significare veruꝫ
aut fl̄m per modū ꝯpl̄xi ⁊ significare veruꝫ
aut fl̄m ꝑcise iuxta ꝯpositōeꝫ suoꝝ t̄mino
ruꝫ ꝯuertunt̄. Secundo ꝑsupponūt ꝙ si
aliquid est ꝓpō illud sigt̄ verum aut falsū
p modū ꝯplexi ⁊ p ꝯñs dicūt ꝙ ipossibile ē
aliquā ꝓpōem ⁊ ꝯña significare al̄r quam
iuxta ꝯpōeꝫ suoꝝ t̄inoꝝ cū q̊ tñ stat ꝙ ali
qd sigificet veꝝ aut fl̄m p modū ꝯpl̄xi ꝙ ñ
sit ꝓpō vt pꝫ de hoc disiūcto. a. vel. b. da
to ꝙ ly. a. sigificet te esse ⁊ ly .b. te nō esse.
Tertio ꝑmittūt de mēte strodi.c. illo mo
di igit̄ arguēdi ꝙ p ly ita esse positū in de
scriptōe bone ꝯñe intell̄r sigt̄um adequatuꝫ
ꝓpōis q̄ est añs siue sit affirātm̄ siue non ⁊
p non esse sigtuꝫ ꝯtradictoriū ꝓpōnis q̄ est
cōsequens ⁊ ꝙ in descriptōe tali ly eē ita ⁊c.
sumit̄ material̄r ⁊ non forālit̄. Quarto su
pponūt ꝙ oīs ꝯña est ꝓpō iuxta mentē stro
di ex quo infert gaetanū ⁊ pau.per. errasse
volētes talē descriptōeꝫ esse datā de ꝯña si
gnificante iuxta ꝯpōeꝫ suoꝝ t̄minoꝝ ⁊ non
de ꝯña bona absolute ⁊ dic̄ ista positio ꝙ
illi errant ꝓpt̄ ponere conseqñtiā sigificātē
al̄r quā iuxta ꝯpōeꝫ ⁊c. ꝑdo qꝛ aliq̄ esset ꝯña
que nec essꝫ bona neqꝫ mala ꝙ vꝫ ad surdū
pꝫ de ꝯña quā dicūt esse bonā cuius tñ añs
est veꝝ ⁊ ꝯñs falsum Quib⁹ ꝑmissis soluit
ad ꝑmū argumētū dicēs illā ꝯñaꝫ esse malā
qa ipa est ꝯsequētia sigificans adequate ꝙ
de⁹ est ergo aliqua ꝓpō est ⁊ potest esse ita
ꝙ deus sit ⁊ nulla ꝓpō sit ergo infert̄ ꝙ sit
mala Et ita solui possunt alia argumēta ꝑ
ter illud qntum ꝙ fuit hoc ista ꝯsequētia est
bona omnis ꝓpō est vniuersalis ergo aliq̄
non est pticlaris ⁊ hoc solui pōt ꝑm istam
positōneꝫ ex dictis suis vt patet. Sed
ista opp. videtur dubia propter multa pri

mo nãq₃ sub̃ pͥmũ suppositũ non est v̄m nisi ĩtelligat̃ ꝙ significaret v̄m aut f̃lm ꝑ modũ conplexi in conplexione ꝓpõnis ex conexiõe ad inuicez suoꝝ ẽmioꝝ ⁊ iuxta cõpositõez suoꝝ ẽmioꝝ significare v̄m aut falsũ ↄ̃ûtũt̃ ⁊ sic significare v̄m aut f̃lm ⁊c̃. est passio ꝓpõis ⁊ ita nihil põt talit̃ significar̃ nisi sit ꝓpositio ⁊ ꝑ ↄ̃ñs illð disiũctũ . a vel b ꝙ ipi adduxerũt nõ significat v̄m ãt falsũ ꝑ modð ↄplexi ꝫ inconplexi ⁊ ita de q̊cũq₃ simili Et est sciendũ ꝙ tal̃r significar̃ v̄m aut f̃lm per modũ conplexi contingit dupl̃r autẽtice seu simplicit̃ ⁊ ₛm qd ꝑ nouã ipositionẽ. exemplũ pͥmi vt ista hõ est al̃ nulla ẽmini aut terminoꝝ facta noua ipositione significat per modũ cõplexi autẽtice v̄u₃ aut falsum ⁊ sic de alijs. Exemplũ ₛdi vt ista tu curris supposito ꝙ significar₃ deũ esse vel subordinaret̃ huic ꝓpõi deus est ⁊ h̃ intellexerũt recte pl̃es dyaletici. hesberꝰ ei₃ in tractatu insolubilium inquit ꝙ ꝗdam est insolubile ꝙ est autentice seu simpliciter tale aliud v̄o ₛm qd ⁊ ꝑ nouã impõez ⁊ alij m̃lti hoc idez senserũt. Secũdo sciendu₃ est ꝙ cõsequẽtia bona in comuni diuidit̃ in bona₃ simpliciter seu absolute ⁊ in bonã ₛm qd ⁊ pͥme assignauit strodꝰ supra diffinitõem. Ex quibus p₃ pͥmo ꝙ omnis ꝓpõ ⁊ omnis ↄsequentia est vera v̄l f̃la seu significat v̄m aut f̃lm ꝑ modũ ↄpl̃xi ⁊ ex cõsequẽti app₃ pau. ꝑgu. ⁊ ghaetanũ nõ errasse asserendo diffinitõe. ↄsequentie bone esse datã de cõsequentia bona simpl̃r ⁊ autentice tali ⁊ nõ de bona in comuni ⁊ ad argumentũ contra eos adductum ð ↄsequentia mala vni bone subordinata r̃ndet̃ ꝙ tal̃ cõsequentia est bona secundũ quid ⁊ non simpliciter ⁊ auctentice vbi sciendum est ꝙ si ponatur ꝙ ista cõsequentia tu es homo ergo tu es animal subordinaret̃ huic tu es homo ergo tu sedes illa esset mala ₛm qd ⁊ non simpl̃r et significaret v̄m aut falsũ per modũ cõplexi

non autẽtice sed per nouã ipositionẽ illo casu stãte et ideo non sequitur a ↄ̃ña est mala ₛm qd ergo est mala simplicit̃ nec seqtur. a consequentia est bona ₛm quid ergo est bona simpliciter exemplũ pͥmi positũ est ð cõsequentia adducta vni male s̃bordinata vt de illa tu es homo ergo tu es al̃ exemplũ secũdi vt patet de ↄ̃ña mala in quarto argumento adducta in pͥncipio dubij q̃ s̃bordinabat̃ vni bone et per hoc patet solutio illiꝰ quarti argumenti. ꝫ bñ sequit̃ a ↄ̃ña est mala ₛm qd ergo est mala Itẽ seqt̃ a ↄ̃ña est bona ₛm quid ergo est bona q̃m̃ bona in coi diuidit̃ in bonã simpl̃r de q̃ strodꝰ descriptione₃ assignat ⁊ in bona ₛm qd v̄l ꝑ nouam impositionẽ. ⁊ ita ↄsequentia mala in comuni eodem modo diuiditur. Ex qbꝰ app₃ ꝙ si ista ꝓpositio deus est deus subordinaretur huic mons aureus est ⁊ significaret vt ista ꝙ tũc talis ꝓpositio deus est deus significaret verum v̄l falsum secũdũ qd ꝑ modũ ↄpl̃xi ⁊ ita ꝑ nouam impositionem esset f̃la ⁊ si illo caũ stante ꝓponat̃ deus est deus dico ꝙ debemus ↄceder̃ ⁊ si instatur contra illa ꝓpositio deus est deus sig̃t montem aureũ esse ⁊ hoc est f̃lm ergo illa est f̃la ergo neganda dicit̃ concedendo ꝙ illa sit neganda cũ tñ ꝓpoit̃ deus est deus i illo casu dẽt ↄcedi nec incõueñt ↄceder̃ ꝙ aliq̃ ꝓpo nccã sit negãda in tꝑe oligatõis cũ illð ñ sit auctẽtice s₃ ꝑ nouaã ipositõez. ⁊ hoc voluerũt dyaletici ꝙ nullũ necessariũ autẽtice tale sit negãdũ in arte obligatoria ₛo errat illa. opp. cũ i quarto pͥmisso dicat esse de mẽte strodi consequentiam eẽ propõnem q̃m̃ hoc non est verum vt patuit in pͥncipio tractatus ₛm expositionem pau. perg. Tertio non videt̃ vera ꝓpt̃ id ꝙ asserit in tertio supposito. s. ꝙ ꝑ ly esse ita sicut ⁊c̃. intellgamus esse absolute significatũ absq₃ r̃spectu ad ꝓpõnem significãtem q̃ est añs et hoc dicũt esse de mente strodi .c. illo modi

igit̃ arguendi ꝛc. sed h̄ non videt̃ verum p̄mo nāq; videt̃ in conueniens q̄ si consequentia est ꝓpositio ut ipi affirmāt q̄ per esse ita sicut signifitat̃ p̄ añs ꝛc. itelligam⁹ rem significatā absolute non hn̄do r̄spectum ad signū seu ꝓpositionez q̄ est añs significātez talem rem Item p̄ rez non ꝓp̄e significat̃ distinguendo rez contra vocem ⁊ conceptuz sed p̄ ꝓpositionez et t̃mios signficat̃ ergo videt̃ q̄ strod⁹ itellexerit rez formalit̃ significatā Preterea iqt strod⁹.c. illo p̄allegato sp̄ eē ita debem⁹ itelligere rez suppositā significationi ergo concludit̃ poti⁹ ip̄m itellexisse rē significatā formalit̃ tz ɔñā q̄ itelliger̃ rez significatā forālit̃ non est aliō q̄ȝ intelligere rez suppositam significari aut significationi ⁊ exɔ̄lso vl̃ dicat̃ q̄ magr̃ p̄ ly esse i descriptione ɔñie itellexit rez p̄ncipaliter itellectā.i. nō solū d̄bem⁹ itelliger̃ rez esse aut fuisse ꝟ fore ⁊ de possibili ⁊ ymagiabili ꝑm exigētiā t̃mi ibidē positi vt v̄bi gr̄a in istis exēplis p̄mū adā fuit hō ergo adā fuit al̃.ꝑm añxp̄s erit hō ergo antexp̄s erit al̃. tertium tu potes esse hō ergo tu potes eē al̃. quartū tu ymaginaris esse hō ergo tu ymaginaris esse al̃ et sic de singulis sp̄ intelligendo rem talez p̄sentez aut futurā aut p̄teritā vl̃ ymaginatā significatā formalit̃ ꝛc. Aliqui alit̃ respondent ad dubitationez istā negādo q̄ ex r̄gula seq̄t̃ aliq̄ȝ adductaꝝ ɔñaꝝ fore bonā p̄t illā penl̃tiaz ⁊ amittūt q̄ i q̊libz illatū pōt eē ita sicut sig̃t̃ p̄ añs ⁊ non esse ita ⁊c. Et cū dr̃ pōat̃ i eē amittūt ⁊ cū argum̃tū ē ita sic̃ sig̃t̃ p̄ añs ergo añs ē ɔcedūt añs ⁊ negāt ɔñaz p̄pea q̄ illō v̄bū sig̃t̃ āpliat ⁊ iō q̄ arguit̃ a terio āpliatm̄ ad ip̄z n̄ āpliatm̄ n̄ valz ɔña. sȝ illa r̄spōsio videt̃ dū ppt̃ h̄ q̄ si ɔñia ē ⁊ ē ita sic̃ sḡt̃ p̄ añs seq̄t̃ q̄ añs est Iō al̄r rn̄dēt alij ⁊ dicūt q̄ diffinitio ɔñtie bone est intelligēda i sensu diuiso sic ɔña bona ē illa cui⁹ sit eē sic̃ sig̃tur p̄ añs nō potest esse gn sit esse sicut significat̃ p̄ ɔñs sit ⁊ ita

cū arguēdo dr̃ ponat̃ in eē r̄ndent nō mittēdo qm̄ nō debēt ꝓpōes de sensu diuiso poni in eē vbi q̄ nō lȝ oīs ꝓpō d̄ sensu ɔposito de possibili posita in esse ex ip̄a n̄ seq̄tur incōueiens sed bn̄ d̄ sensu diso. exemplū p̄mi possibile ē te currere. exēpluz ꝯdi albuz pōt esse nigꝝ cū hoc tn̄ stat q̄ aliq̄ d̄ sensu diso possibilis possit poni in eē ex q̄ etiā nō seq̄t̃ ipossibile vt pȝ de ista soꝛ. pōt currer̃ ⁊ de q̄cūq; sil̃. Sȝ ɔtra istā rn̄sionē pōt argui sic ponat̃ q̄ a. sit sig̃tuz añcedentis alic⁹ bone ɔñe ⁊.b. sig̃tum ɔñtis ei⁹dez vt puta istius hō ē ergo al̃ est ⁊ arguit̃ sic sic esse sic̃ sig̃t̃ p̄ a potest esse licet sic esse sicut significatur p̄.b. nō sit ⁊ sic ēt sic̃ sig̃tur p̄.a. est sic̃ sig̃t̃ p̄ añs vel pōt esse ergo ꝛc. Clara est ɔña ⁊ añs ē maifestuz nisi poneret̃ q̄ nō essȝ aliq̄ ꝓpō i mūdo vbi illa hō est ad hoc possem⁹ rn̄der̃ ⁊ si difficile sit negādo illo cau̇ stāte añs. s. q̄ sic eē sic̃ sig̃tur p̄.a. possit eē lȝ non sic esse. ⁊c. p̄mo dico q̄ si est sicut sig̃tur per a. vl̃ pōt eē ⁊c. q̄ ēt est sic̃ sig̃t̃ p̄.b. vl̃ pōt eē qm̄ est sicut sig̃tur p̄ illud q̄ est vl̃ pōt esse vel intelligi vel ymaginari esse ɔñs q̄r. ⁊c. Ego tn̄ al̄r credo esse dicēdū q̄ diffitio ɔñe nec sit in sensu ɔpoito nec in sensu diso intelligēda sȝ sic ɔña bona est illa cuius si ex opposito cosequentis ⁊ antecedēte eiusdē fiat vna copulatia illa ē impossibilis ⁊ iste fnit intellect⁹ strodi cū dixi ɔñaz bonā esse illaz cui⁹ nō pōt esse ita sicut sig̃t̃ p̄ añs ⁊ nō eē ita ⁊c.i. cui⁹ nō ē possibilis copulatiua fcā ex opposito ɔñtis ⁊ ex ipso añte si fiat vt dictū est alit̃.n. p̄ illā descriptōez nō possem⁹ ꝓbare aliquā ɔñaz esse bonā cū illa sit vna ꝓpō de sēsu ɔposito negatiua pura ex q̄ nō pōt formal̄r seq aliq̄ ꝓpō affirmatiua pura vn̄ ad ꝓbādū aliquā ɔñaz esse bonā debē⁹ sic arguere. a ɔña est significās sic adequate hō ē ergo al̃ est cui⁹ ex opposito cōsequētis et suo añte fit copl̃atiua ipossibil̃ vl̃ si fiat ista ē possibil̃s ergo a q̄ ē i ɔsequētia bona

Similr ad pbãdũ ɔñam malaȝ debemus sic arguere a.ɔña est significãs sic adequate tu es hõ ergo tu curris ⁊ si fiat ex opposito eius ɔñtis ⁊ añte ei⁹dẽ vna copulatiã illa ẽ possibil' ergo a.ɔña ẽ mala Ex hijs sequit' p̃mo q illa ɔña est bona de forma s.si ita est sic adequate significat' p añs.a. ɔsequẽtie ita ẽ sicut adequate significat' per ɔñs ergo si fiat copl'atiua ex opposito ɔñtis ⁊ añte a.consequẽtie illa est impossibilis ⁊ ecõuerso Et notãter dicit' si fiat copulatia ⁊c.qm̃ posito q nulla esset ppõ nec esse posset p̃t istã rationalẽ tu es hõ ergo tu es animal nõ possȝ pbari q copl'atiua talis esset possibilis nec etiã q esset impossibilis alit' talis copulatiua esset ⁊ sic aliq ppõ p̃ter illam rõnalẽ esset q est ɔtra cañ Sequitur secũdo q hoc argumẽtum est de forma a.est ɔña cuius non est possibilis copulatiua ex opposito cõsequẽtis ⁊ antecedẽte ei⁹dem si fiat ergo a.est consequentiã cuius non potest antecedens esse verum sine consequente vero ⁊ ecõuerso ⁊ intelligo hoc cõsequẽs q a.sit consequẽtia cuius nõ est possibilis copulatiua facta ex opposito consequentis veri ⁊ ipso antecedente vero si fiat qm̃ iste ppões vȝ nõ põt añs eẽ veꝝ siñ ɔñte ⁊ ñ põt eẽ ita sic sig̃t' p añs nisi sit ita ⁊c. Nõ intelligunt' a strodo sub alio sensu nisi q nõ est possibil' copl'atia fcã ex opposito ɔñtis ⁊ ex ipo añcedẽte ⁊c. Nõ tñ seq̃t' nõ põt añs eẽ vꝫ a.ɔña sine ɔñte ergo a ɔña ẽ bona nec idẽ ɔñs infert' ex hoc añte. s.non põt eẽ ita sic sig̃tur p añs.a.ɔñe ⁊ nõ eẽ ita sic sig̃tur p ɔñs qm̃ vbi ponat' q nll'a ɔña sit nec aliq ppõ sit nec eẽ possit.sȝ bñ fuerũt ⁊ a. fuerit ista ɔña tu curris ergo tu moueris ⁊ pȝ q añs ẽ vꝫ illi⁹ ɔñe fcẽ ⁊ ɔñs flȝ ⁊ ɔtra cañ ⁊ qa ẽt ex negatia pura ñ seq̃t' pura affirãtia vt p xi.regl'am iferi⁹ patebit.

Seq̃t' tertio hãc ɔña. eẽ d forã.s.a.ɔña ẽ bona sigificãs pcise p̃marie iuxta cõpõeȝ suorum terminorum sic ergo si ita est sicut adeq̃te significat' p añs a.ɔñe ita est sic adeq̃te sig̃tur p cõsequens ⁊ ex eodeȝ añte infertuȝ etiã de forma hoc ɔñs. s. non põt esse ita sicut adequate significat' p añs a ɔñe et non esse ita sicut significat' p ɔñs capiendo hãc ppõeȝ vȝ.nõ põt esse ita ⁊c.ad modũ expsium q añt ille sint de forma patet qm̃ ex opposito ɔñtis et añte si fiat copulatiue illa ñ est ymaginabilis ad modũ queȝ declaraui m⁹ sup̃ i suppositis ⁊ correlarijs ⁊ ita paȝ q q̃libet haꝝ cõsequẽtiaꝝ est bona de forma p̃ma si hõ est al' est ergo nõ põt esse ita sicut significat' per antecedẽs ⁊ non esse q hõ sit ⁊ al' non sit vl' ergo nõ potest esse ita sicut sig̃t' per cõsequens.ba est illa ɔña est mala nõ si hõ ẽ aial est ergo põt eẽ q hõ sit et al' nõ sit vel ergo põt esse ita sicut significat' per antecedens et nõ esse ita ⁊c. Sequit' quarto.q ista cõsequẽtia est de forma si ita est sicut adequate significat' per antecedens a ɔñe ita est sicut adequate significat' per cõsequẽs eiusdẽ sed per eius antecedẽs adequate significat' q hõ est et per ei⁹ cõsequẽs q aial est ergo si homo est animal est paȝ qꝛ oppositũ cõsequẽtis nõ est ymaginabile stare cũ antecedẽte Aliqui vero dicũt q ista cõsequẽtia non valȝ.s.si ita est sic adequate significat' per añs a cõsequentie mẽtalis ita est sicut adeq̃te significatur per cõsequẽs eiusdem sed per eius antecedens significat' q deus est et per eius cõsequens q aliqua ppõ est ergo si deus est aliqua propositio est ratio est dicũt isti qm̃ cõsequẽs ẽ ipossibile ⁊ añs possibile loquẽdo de ly ita esse vt iportat rẽ aliquã hãc significatã formalit' sed cõtra q̃ro ab ipis quid intelligant p a vl' cõsequẽtiã d forma aut bonã seu cõseq̃ntiã malã.si p̃mũ.valȝ tũc ille mod⁹ arguẽdi ⁊ ita illa cõsequentia ẽ bona ħ ãtecedẽns ẽ ipossibile sicut ⁊ cõsequẽs si vero per a intelligãt cõsequẽtiã malã tũc pȝ q illud ãte

cedens est impossibile cū oīs ꝯsequēt a ma la sit impossibilis ⁊ ꝯsequēs similr est imp ossibile ⁊ sic ꝯña illa pncipalr adducta est bona qr ꝛc. Ad ratōnes ioppositū p3 respō sio ex dictis in corpore questionis.

D ptem negatiuā fde dubitatōis ar guit. primo sic in nulla istaꝝ ꝯsequē tiaꝝ homo est ergo risibile est tu es homo ergo tu nō es lapis ꝯseqñs est de intellectu antecedētis cū stet intelliger eaꝝ añcedētia non intellectis ꝯsequētib⁹ vt patet Secū do sic illa est bona de forma deus est ergo aliquid est ⁊ ecōuerso ⁊ tamē oppo. ꝯsequē tis fde ꝯsequētie est ymaginabile stare cum antecedēte absq; implicatione ꝯtradictōnis clara est ꝯña fda ps antecedentis p3 qm̄ in tellectus bene pōt ymaginari absq; implica tōe ꝯtradictōis illas stare sil aliqd est ⁊ nul lus deus est ⁊ pma ps antecedētis pbatur qm̄ sequit de forma aliqd est ergo cāusm est vel non cāu3 est ⁊ si cātu3 est cā fm ord ine3 est ⁊ si cā fm ordine3 ē pma cā ē ⁊ si cā pma est deus est ⁊ si qd non cātū est deus est q2 si aliquid est hui⁹ illud ē deus ergo a pmo ad vltiū3 sequit si aliqd est deus ē ⁊ sic illa duo ꝯuertunt deus est ⁊ aliquid ē loquendo ꝺ ꝯuerti sic q arguendo ab vno ad reliquū sit bonū argumentū de forma.

Tertio sic ⁊ suppono pmo dcm̄ petri de mātua i tractatu ꝺ scire ⁊ dubitare. s. q ad hoc q tu cognoscas sor. op3 q tu ꝯgnoscas ipsu3 p cōceptū sor. vel p istū ṫminu3 sor. ⁊ ad hoc q tu cognoscas vel scias sor. esse o3 q p illa3 ppositionem sor. est illud scias ⁊ sic ꝺ alijs. Secdo pono q tu hēas istā pp ōe3 hō est in mēte tua ⁊ nullā aliā qb⁹ supp ositis facio istā ꝯseqñtiā de forā homo est ergo animal est ⁊ p3 q ex diffinitōne iā da ta ipa nō est de forā vt p3 qa non si sic esse sicut sigtur p antecedens itelligit sic eē sicut significatur p ꝯñs intelligit qm̄ sic eē sicut significat p añs iitelligit nūc ꝺ scō ⁊ tamē

sic esse sic sigt p ꝯñs non intelligitur vt p3

Quarto sic ista ꝯña est de forā homo ē ergo antropos est ⁊ tamē stat q sic esse sic sigtur p antecedens intelligit ⁊ nō sic esse si cut significatur p ꝯñs intelligit vt p3 supp osito q tu ignores significatōes grecoꝝ ṫmi noꝝ ⁊ scias significatōnes ṫminoru3 apud latinos. Quinto ista ꝯsequentia non est bona de forma tu non es ergo tu es ⁊ tamē si sic esse sicut sigtur p antecedens intelligit sic esse sicut significat p ꝯsequens intellr q pbat qm̄ nullus pōt intelligere vnā negati uam nisi intelligat sup q cadit negatio eo q affirmatio est pōr apud intellectū sua nega tione vt fdo elencorum colligit vbi dixit phs q in non facere intelligitur facere.

Sexto sic illa ꝯsequentia est de forma tu es homo ergo tu es aial ⁊ tamen pōt esse q te esse hominem intelligat absq; hoc q te esse aial intelligat q pbat. nam hec ppō ē po ssibilis tu es hō intelligit ⁊ tu es aial non i telligit ergo pōt esse q tu es homo intelligi tur vel intelligat ⁊ tu es aial nō intelligatur

Ad pmū istoꝝ rñdet ghaetanus q du plr dicit esse modus arguendi forālis sim plr. s. ⁊ fm qd. Et in quolib3 istoꝝ ꝯñs est de intellcū antecedentis ita q nō est ymagi nabile oppositū ꝯsequētis stare cū antecedē te absq; ꝯtradictōne q etiam intellexit me rito ābaꝝ ptium añcedentis. s. ⁊ oppositi ꝯsequentis. Differūt tamē hij modi in hoc q ꝯsequentia simplr forālis vltra id q dic tum est reqrit q similis modus arguēdi te neat in omni materia vt cum arguit a conū tibili ad cōuertibile qñ vero nō tenet in oi materia dūmō ꝯsequens sit ꝺ itellectu añce dētis vt dcm̄ ē tūc ē forālis f3 qd vt tm̄ pr est ergo ñ tm̄ pr ē eo q extra rlatiuoꝝ mate ria non valet talis modus arguēdi ⁊ ingd ipe q strodus ꝯsequētiū simplr boa3 ꝺ forā descripsit ⁊ ita soluit pmū argumentū dicē do q vtrobiq; cōsequēs est de intellectu añ

cedentis ad modũ declaratuʒ ex qbus fm ipsuʒ appʒ q̄ ista tu es ⁊ tu nõ es ergo baculus stat in angulo est de materia tm̃. Sequit̃ 2do q̄ nõ valet ista ꝯña fm ipʒ ꝯseqñs a. ꝯsequẽtie est de intellectu antecedentis vt declaratũ est ergo. a. cõseqñtia est formalis simplr̃ sed opoʒ in antecedente supplere ⁊ talis mod⁹ arguendi tenet in omni materia. Aliqui võ ꝯtra ipʒ ⁊ pau. perg. obiciũt ꝓbãdo hanc esse de forma tu es ⁊ tu non es ergo baculus stat in angulo qa ꝯñs est de itellectu antecedẽtis ad moduʒ expssum sed hoc nõ dicit̃ esse veꝝ. vt patet ex dictis ⁊ qñ ipsi dicũt q̄ tenet vigore deductionis a pmo ad vltimũ ꝛc. Dico q̄ non est veruʒ vt supius patuit deducũt. n. ipsi hãc sic tu es tu nõ es ergo tu es vel baculus stat in angulo ⁊ tu nõ es tenẽdo ꝯñs copl'atiue vt ipi dicunt valʒ. n. qa quelibʒ eius ps tã prima q̄ est disiunctiua quã secunda q̄ est simplr̃ cathegorica. Sequit̃ simpl'r de forma ex suo antecedente ⁊ tũc vltra arguũt tu es vel baculus stat in angulo tenet cõsequentia a disiunctiua cum destructione vnius partis super alteraʒ pteʒ ergo a pmo ad vltimũ seqtur tu es ⁊ tu nõ es ergo bacul⁹ stat in angulo Sed certũ est q̄ hoc non est veꝝ qꝛ ipsi accipiũt illud cousequẽs prime ꝯsequẽtie copulatiue. ⁊ postea illđ idẽ disiũctiue formãdo añs secũde ꝯsequentie modo talis variatio nõ debet esse in deductiõe arguẽdi a primo ad vltimũ ad hoc vt sit de forma. Preterea illa cõsequẽtia prima nõ valet tenẽdo illud ꝯñs copulatiue vt supra in suppositis ⁊ correlarijs declaratũ ẽ. Et si dicit̃ tenẽdo illud cõsequẽs disiũctiue. nunquid ꝯña illa sit de forma dico q̄ sic. Sed postmodũ in secũda cõsequẽtia dʒ illud teneri copulatiue ad hoc vt ualeat argumẽtũ secundũ a disiũctiua cũ destructione vni⁹ ptis ꝛc. q̄ nõ itelligit̃ sic sed a copulatiua cui⁹ prima ps pñcipalis ẽ vna disiũctiua ⁊ scđa ps principalis ẽ altera ps sue ptis pricipalis que ẽ vna disiũctiua destructa vt in suppositis ⁊ correlarijs supra declaratũ ẽ. ꝛc. Preterea si illud cõsequẽs semp teneret̃ disiũctiue tũc in arguẽdo nulla eius ps principalis esset destructa vt pʒ qm̃ oʒ sic arguere tu es vel baculus stat i angulo ⁊ tu nõ es sʒ tu nõ es. ergo vl' baccul⁹ stat in angulo. sed tu nõ es destruẽdo aliã pteʒ sic. s. sed null⁹ baccul⁹ stat in angulo vel tu es. ergo tu es tenẽdo q̄ una ps principalis illi⁹ disiũctiue sit ista. s. tu es ⁊ altera sit ista. s. baccul⁹ stat in angulo ⁊ tu nõ es ⁊ hoc si disiũctiue tenet̃ qꝛ principal' nota debet esse h⁹ vel si autẽ principalis nota essʒ ly ⁊ tũc teneret̃ copulatiue vt patʒ. ⁊ sic nõ ualeret primũ argumentũ. licet ualerʒ secundũ vt dictũ ẽ. sed tenẽdo in pria consequẽtia illud disiunctiue vʒ illud argumẽtũ ⁊ post modũ in 2da ꝯsequentia tenẽdo illđ ideʒ ꝯsequens q̄ efficit̃ añs copulatiue vʒ sil'r 2da ꝯseqñtia sed nõ deducit̃ recte vltimũ ꝯseqñs ex pmo antecedente vt declaratũ est q̄r. ꝛc. Alit̃ mod⁹ soluendi ẽ pau. pg. asserentis descriptõeʒ intelligi in sensu diuiso vt in littera patet. Et ideo soluit ad argumẽtũ pncipale dicẽdo quãlibʒ illaꝝ consequẽtiaꝝ esse đ forma qm̃ illud q̄ adeq̃te significat̃ p añs alicuius illaꝝ est illud q̄ adequate signtur p ꝯsequẽs q̄ requirit̃ in formali ꝯsequẽtia simplr̃ tũc expositorie sic arguit hoc intelligit̃ demõstrãdo te esse hoiem ⁊ hoc est te non esse lapidem ergo te nõ esse lapidem intelligit̃ ⁊ credo q̄ ipse per 2daʒ ptem antecedentis hoc intelligat. s. ⁊ hoc cã est hui⁹ q̄ est te nõ esse lapideʒ vel sic ⁊ hoc est illud q̄ non intelligit̃ cũ opposito huius q̄ est te non esse lapidẽ qm̃ cũ dixit ꝯseqũtiam de forma esse illam cuius si sic esse sic significat̃ p antecedẽs intelligit̃ sic esse ꝛc. Intellexit q̄ sic eẽ sic significat̃ p ãtecedẽs ꝛc. Non intelligitur cum opposito huius q̄ est sic esse sicut significatur p ꝯsequens ⁊

ita dicit q̄ qa talis silogismus expositori⁹ nō cōpetit in alijs cōsequentijs non de forā ideo vbi applicat̄ huiusmodi silogism⁹ il la ɔsequentia est simplr̄ de forma vel etiā alr̄ possumus dicere q̄ in p̄da parte antece dentis illius silogismi expositorij . s. ⁊ hoc est te nō esse lapidem q̄ sequitur a te esse hominē non est peticio p̄ncipij sed eius de claratio. Et ideo q̄libet istarum est de forma pr̄ est ergo filius est hō est ergo aīal ē ⁊ h⁹ modi. Iste aūt non sunt de forma tu nō es ergo tu es tu es ⁊ tu nō es ergo bacul⁹ stat in angulo vt patz ex supius declaratis ideo non obstant quorundā obiectiōes cōtra eū si recte intelligat̄. Alij respōdent ad primū argumentū sic concedendo quālibet illarū esse de forma cū nō sit possibile imaginari oppositū ɔsequentis vel suū significatū sta re cū ipso ancedente vel cuz suo significato absq̄ implicatiōe ɔtradictiōis resultātis me rito ambarū partiū vt oppositi ɔn̄tis ⁊ an̄ cedentis ⁊ hoc mō dixit strodū intellexisse cū diffiniuit ɔsequentiā bonā de forma per hoc q̄ dicit ɔn̄s esse de itellectu formali an tecedentis ⁊ nō intellexit q̄ resultaret repug nātia vni⁹ partis tm̄ cū in exemplificando dicit. pōt eni intelligi hominem esse lapidē absq̄ hoc q̄ intelligā baculū stare i angulo cū nulla contradictio includat̄ in hac copu latiua hō est lapis ⁊ nullus bacul⁹ stat i an gulo nisi merito vnius ptis tm̄. s. an̄cedētis Et ex hoc inferūt aliqui diffinitionē talem esse datā in sensu ɔposito ⁊ hoc pp exemplū positū a strodo in sensu composito q̄ tamē non credo esse verū vt infra patebit. dicunt etiā q̄ per hūc modū coperti sunt formales modi arguendi simpl'r boni de forma. Et dicūt q̄ aliquid sequitur de forma ad ɔn̄s alicui⁹ ɔn̄e bone de forma ⁊ nō ad an̄s ei usdē ⁊. a. est d̄ itellectu. b. ⁊. b. de intellectu. c. ⁊ tm̄. c. nō esset de intellectu. a. loquendo d̄ esse de intellectu vt supra declaratū est. pz de hoc ɔsequente q̄ sit. a. baculus stat in an gulo q̄ deducebat̄ de primo ad vltimum sicut ɔtra Ghaetanū supra patuit q̄ seque bat̄ ex hoc ɔn̄te q̄ sit. b. s. tu es vel bacul⁹ stat i angulo ⁊ tu non es ⁊. b. seq̄bat̄ de for ma. ex hoc primo antecedente q̄ sit. a. scili cet tu es ⁊ tu non es.

Ex q̄bus etiā inferūt q̄ aliq̄d sequit̄ de forā ex vno ɔuertibiliū q̄ nō sequit̄ ex al tero itelligendo p conuertibilia ea que mu tuo se inferūt de forma Sed q̄lib3 istorū est manifeste falsum vt supra p̄batū est.

Iō est alit̄ dicēdū q̄ diffinitio ɔn̄e bone de forā nec est i sensu diso nec i sensu ɔposi to intelligenda sed solū sic ɔn̄a bona d̄ forā est illa cuius cōseq̄n̄s est de forāli intellectu antecedentis ⁊ non sicut totū essentiale est de intellectu ptium. s. materie aut forme vt p̄mo phisi. tex. ⁊ ɔmen. v. colligit̄ nec etiā sicut illud q̄ p̄dicat̄ in p̄mo mō dicendi p se de aliquo q̄ p̄dicatū tale est d̄ intellectu subiecti sed ɔseq̄ns esse de intellcū antece dentis debet sic intelligi q̄ non sit ymagia bile opositū ɔsequentis stare cū ātecedente absq̄ implicatōne ɔtradictōis sic q̄ ex ipis fiat vna cop'latiua ex qua merito vtriusq̄ ptis p̄ncipalis sequātur duo ɔtradictoria formaliter vt pz in hijs tu es hō ergo tu es aīal tu curris ergo tu moueris tu es asinus ergo tu n̄ curris ⁊ huiusmoi nā ex opposito ɔsequentis ⁊ an̄cedente cuiuslibet istarum fit vna copulatiua ex qua sequuntur formal'r duo ɔtradictoria vt pz intuenti. Iste vero tu es asinus ergo papa sedet tu es lapis er go tu nō curris ⁊ hijs siles nō sunt de forā q̄m q̄uis cuiuslibet istarum opp. ɔseq̄n̄tis non stet cū antecedente tamen illa non forālit̄ re pūgnant ⁊ hoc clare affirmat thisber i trac tatu de insolubilib⁹ iuxta finem vbi sic in quit multa enim sunt que non stant simul q̄ tamen non repūgnant vnde illa tu es asin⁹ ⁊ tu non es capra seu rex sedet nō stāt simul

⁊ tamen ipsa non formaliter repugnat ecce ergo ꝙ ipse qui pnceps dyaletificantiũ fuit ⁊ sophistaꝝ tenet ꝙ formaliter repugnare dicunt̃ illa ex qbus sequunt̃ duo cõtradictoria de forma merito vtriusq partis ⁊ non vni⁹ tm̃ qm̃ bene clarũ fuit apud ipsũ ꝙ ex ipsa copulatiua ⁊ tu es asin⁹ tu nõ es capra seu ex illa tu es asin⁹ ⁊ rex sedet sequuntur duo ↄtradictoria sed hoc ẽ merito vni⁹ partis illius tm̃.s.tu es asin⁹ que ẽ impossibilis simpliciter vbi semp per ly tu demõstretur hõ.⁊ ita soluit̃ primũ argumentũ dicẽdo ꝙ in qualibet illarũ ↄñs est de intellectu añcedentis ad modũ expressuꝫ ⁊ ꝙ hoc fuerit d̃ intẽtione magistri pꝫ.nã cũ ipse etiã diffiniuit ↄñam de materia tm̃. dixit ꝙ ↄña de materia tm̃ est cui⁹ cõseqũes nõ est de intellectu formali añcedẽtis q̃ diffinitio opponitur diffinitiõi cõsequẽtie bone de forma vt pꝫ.Ex quib⁹ sequit̃ ꝙ illa est de forma hõ est ergo risibile ẽ.nõ eni video qualiter possibile sit ꝙ aliqs intellect⁹ p eodẽ instãti imaginaret̃ hominẽ esse ⁊ nullũ risibile esse. Nũquid aũt sit possibile p aliquã potentiã propriã passionẽ separi a suo subiecto non est p̃ntis speculatiõis q̃uis credã ptem affirmatiuã dubij impossibilẽ esse. Nunqd aũt illa etiã sit de forma.corpus ꝙ est substãtia est ergo corp⁹ ꝙ est quãtitas est difficilis esset perscrutatio qm̃ opporteret videre an quãtitas realiter distinguat̃ a substantia ⁊ nunqd dimensiões intermiate sint inate materie ⁊ multa alia quorũ specificatio ad altiorẽ ptinet artificẽ ideo per transeo.

Ad secundũ argumentũ r̃ndetur negando illã ↄñam esse de forma vicꝫ aliqd est ergo deus ẽ ⁊ ad pbationẽ cũ dicit̃ ꝙ ibi arguit̃ a cõuertibili ad conuertibile. dico ƀm doctrinã Tisberi in tractatu de scire ⁊ dubitare circa r̃nsionẽ quarti argumẽti principalis ꝙ aliqua cõuerti dupliciter cõtingit. s.coĩter ⁊ ppe. pprie dicunt̃ illa cõuerti q̃ mutuo forãlit̃ se iferũt p aliquid vnũ mediũ necessariũ ⁊ sic cõuertunt̃ ille ppões homo currit ⁊ risibile currit q̃.n.mutuo se inferũt formaliter p hoc mediũ necessariuꝫ.s. si alĩqd est homo illud est risibile ⁊ econtra ⁊ sic etiã cõuertunt̃ hoc ẽ ⁊ sor.ẽ sorte demõstrato quoniã si hoc est sor.est ⁊ econuerso ⁊ sic de talib⁹ ⁊ hoc mõ dicim⁹ valere argumẽtuꝫ d̃ forã a ↄuertibili ad ↄuertibile ⁊ ñ alr̃ Communiter aũt dicũtur illa conuerti q̃ forãl̃r se iferũt ⁊ ñ p aliqd vnũ medium sꝫ p plã media ⁊ sic ↄuertunt̃ ille ppões deus est ⁊ aliqd est quoꝝ vna ex altera infert̃ ⁊ ecõuerso p plã media vt in argumẽto patuit ⁊ sic ƀm tisberum in qualibet illaꝝ ↄñs infert̃ forãliter ex añcedente hec tñ sententia dubia est ppt̃ ƀm deũ qm̃ nõ videt̃ ꝙ ille ppões deus est ⁊ aliqd est mutuo inferãt se de forma nec videt̃ ꝙ valeat illa ↄña de forma in sua deductione.s.si qd non cãtuꝫ est deus est cũ sit ymagiabile oppositũ ↄñtis stare cũ añcedente absq implicatõne ↄtradictionis mõ dcõ ⁊ sic soluitur ƥda rõ. Ad tertiũ pꝫ responsio ex supius ƀitis in corpe questionis. Ad quartũ dico ꝙ diffinitõ intelligit̃ qñ aliqs sciret sigificatões termiõrũ qualit̃ ñ ↄtingit ibi cũ ↄñs sit grecũ vt pꝫ

Ad qntũ patuit sup̃ qd dicendũ sit.

Ad sextũ dico ꝙ nisi diffinitõ ↄñe intelligat̃ vt expssum est in corpe q̃stionis ꝙ argumentũ ↄcludit sed ƀm intellectũ datũ nichil pbat ↄtra diffinitõeꝫ habitaꝫ vt patet

Tertia dubitatõ ẽ nũqd ↄña habeat contradictoriuꝫ ⁊ arguit̃ ꝙ non cẽ contradictoriũ est affirmatiuum vel negatiuum nulla ↄsequentia est negatiua vel affirmatiua ergo ꝛc.Clara est ↄña cũ maiori ⁊ minor pbat̃ sic nulla ypothetica est affirmãtiua vel negatiua sꝫ ois ↄsequẽtia est ppõ ypotetica vt ad p̃ns suppono ƀm viam comunẽ ergo ꝛc maior pbat̃ prio sic affirmatio est alicuius de aliquo ⁊ negatio est ali

cuius ab aliquo primo posteriorũ sed hoc non contingit in ypoteticis ergo &c. Secun do sic boetius dicit q affirãtio vel negatio sunt passiones cathegorice ppõis ergo &c. Secũdo pncipalit sic cũ pponit negatio tali ꝯsequentie ipa non est ppõ q̃ ñ ꝯdictioãl nec rationalis cũ per eã denotet tolli illatõ nec aliqua ex ypoteticis nec cathegoricavt p3 &c. Tertio sic dato hoc seq̃ret q iste due ꝯñe essent cõtradictorie tu es hõ ergo tu es asin⁹ ⁊ nõ tu es hõ ergo tu es asin⁹ ⁊ cũ prima sit ipossibilis. fa erit necessaria ⁊ tñ illius añs est ver ⁊ ꝯñs falsũ ergo &c. Ad hoc dubiũ rñdet pau. pereg. dupl' assignari cõtradictoriũ ꝯñe p negationẽ. s. toti ppositaz ⁊ p aduersatiuã vt in ista tu es hõ ergo tu es aimal assignat' hoc mõ põt esse q nõ sis aial q̃uis sis hõ ⁊ altero mõ pponendo negationez toti ⁊ ita i alijs ⁊ nõ incõuenit. inquit ipse vni⁹ duo fore ꝯtradictoria sicut ⁊ vni⁹ disiunctie vt p3 in primis gressib⁹ loyce quã viã uisus est sentire phs dicẽs q qcquid cõtingit affirmare ꝯtingit negare vt p3 pmo p germenias. s3 ꝯñã affirmat' ergo ipa negat'. affirmatio aũt ⁊ negatio cõtradictorie opponunt'. Aliqui vero credunt ipsi obuiare pp sui argumentũ adductũ in oppositũ ⁊ adducũt aliõ p q volũt pbare nõ posse assignari ꝯtradictoriũ p aduersatiuaz vt dixit pau. argumentũ est tale q si sic tũc haberet negare duo ꝯtradictoria sed hoc ẽ fl3 ergo &c. probat' ꝯñã q ponat' q nihil nec aliqual' fuerit foret. aut esset nec esse possit ⁊ proponat' illa ꝯñã tu es hõ ergo tu sedes haberet negare eã at etiã ei⁹ ꝯtradictoriuz s. põt esse q tu nõ sedeas q̃uis sis hõ cuz repugnet posito. S3 ad hoc argumentũ rñdetur ⁊ pri⁹ adduco argumentũ cõtra ipsũ p suppono i primis q q̃lib3 copulatiua facta ex opposito ꝯñtis ⁊ añte alicuius ꝯñe male est ꝯcedenda esse possibil' si fiat ⁊ q̃libet fcã ex opposito ꝯñtis ⁊ añtis bone ꝯñe est ꝯcedenda esse impossibilis si fiat. fo suppono q q̃libet ppõ possibilis extra materiã isolubiliũ põt vel potuit aut poterit esse vera. Quib⁹ ſtãtib⁹ supposito etiã ipsoꝝ cãu q̃ oia fm intellectũ adinuicẽ nõ repugnãt propono illaz ꝯñam tu es hõ ergo tu sedes et ẽ negãda fm istos. Dinde ppono illa copulatiua est possibilis tu es hõ ⁊ tu nõ sedes si fiat si dicis q nõ ergo nõ ẽ possibilis si fiat ergo illa ꝯñã est bona ergo necessaria ergo nõ negãda. si vo tu dicis q illa copulatiua est possibil' si ipsa fiat ergo põt esse vã vel potuit aut poterit eẽ vã. ⁊ hoc repugnat casui vt p3. iõ illo casu ſtãte quẽ ipsi adducũt nõ est illa ꝯñã negãda nec aliq̃ alia ꝯñã mala est negãda. s3 q̃libet bona est ꝯcedẽda. ⁊ si arguit' ista ẽ ꝯcedẽda ergo ista ẽ negat' añs vt casui repugnãs. ⁊ ita soluit' argumentuz ipsoꝝ cõtra pau. ⁊ si casu illo ſtãte pponat' illa ꝯñã. rñdeas ad illã nõ cõcedo vl' non nego ⁊ cũ sil' ad suũ ꝯtradictoriũ rñdeas si pponat' ⁊ ita vlteri⁹ elicias rñsiones. Preterea illo cãu ſtãte ppono tal' cãus nõ ẽ possibilis fm imaginationẽ ⁊ p3 q ẽ neganda vt repugnãs ⁊ vt fl'a fm eos ergo sua ꝯtradictoria ẽ cõcedẽda. s. tal' cãus ẽ possibilis fm &c. ergo sub ꝯtradictoria ẽ vl' ẽt tal' cãus fm imaginationẽ ẽ quoꝝ q̃libet repugnãs casui ⁊ ita possum⁹ al' rñdere nõ admittẽdo casũ. iõ dico q ꝯtradictoriũ ꝯñe dupl' assignari ꝯtigit ppe. s. ⁊ im ppe. ppe vero cũ toti ꝯñe pponit' negatio aut pposita remouet'. fo vo im ppe ⁊ silitudiarie. s. per ppões de sensu ꝯposito cui⁹ subiectũ est añs assignate ꝯñe ⁊ pdicatũ est aduersatia ppõ cũ opposito ꝯñtis eiusdẽ ꝯñe ⁊ hoc pbat' ⁊ psuppono. pmo q ista equaleãt vl' ꝯuertant' loquẽdo de cõuerti ppe vt bitũ ẽ supra tu es hõ ergo tu es aial ⁊ ita ẽ q tu es hõ ergo tu es al' ⁊ ecõuerso. ⁊ iste ẽt si curris tu moueris. ⁊ ita ẽ q si tu curris tu moueris ⁊ ecõuerso q idẽ ẽ. fo suppono q qcq̃d ꝯtradic' vni eq

ualēti ↄtradic̄ r̄liq̄ ⁊ ecōt̄ ⁊ qcqd r̄pugt̄ vnī equalēti l̄ ↄūtibl̄i r̄puggt̄ alt̄i ⁊ extra⁊ cuicū ꝙ r̄pugt̄ vnū equalētiū illi r̄pugt̄ reliquū. His statib⁹ arguit̄ sic illa equalēt ⁊ ↄūtū tur tu es hō ergo tu es al̄ ⁊ ita ē ꝙ tu es hō ergo tu es al̄ sꝫ ista .s. ita ē ꝙ tu es hō ergo tu es al̄ ↄtradicit isti vꝫ nō ē ita ꝙ tu es hō ergo tu es aīal ergo ista contradicit ēt illi sī tu es hō tu es al̄ ⁊ ita de alijs. Preterea ex qualibet ↄn̄a de forā seqt̄ forāl̄r oppositū illi⁹ adūsatie poīte seu ꝑpōis ꝺ sēsu ↄposito ↄstituta ex opposito ↄn̄tis ↄn̄tie ⁊ ex an̄te e⁹ dē vt dcm̄ ē ⁊ an̄s ī q̄libꝫ t̄li ↄn̄a ē necc̄z cū q̄libꝫ bōa sit neccā. ergo ⁊ ↄn̄s ē necessariū ergo oppositū ↄn̄tis ē ipossibile dato ꝙ sit ꝫ tale oppositū ē ꝑpō q̄ꝫ dicim⁹ ēē ↄtradicto riū ergo illa ē ipossibil̄ ⁊ ↄn̄a illa ē nccia. er go possibil̄. possibile āt ⁊ ipossibile ↄtradic torie opponūt̄ q̄ꝫtū ad nō posse sil̄ stare ⁊ q̄ ad rē q̄ꝫuis nō sꝑ q̄ ad significatū ⁊ nomē ꝙ āt ex q̄libꝫ ↄn̄a de forma seqt̄ formal̄r. op positū tal̄ adūsatie pꝫ v̄bi gr̄a ex illa tu es hō ergo tu es al̄ seqt̄ de forma ergo nō pōt ēē ꝙ sis hō q̄ꝫuis nō sis al̄ qꝛ oppositū ↄn̄tis nō pōt imagiari stare cū an̄te mō dcō econ uerso v̄o nō vꝫ argumētū de forma qꝛ ex ne gatia nō seqt̄ affirmatia ⁊ cū sil̄r dicendū ē ꝙ arguēdo a ↄn̄a de mā tm̄ ad oppositū ta lis aduersatie ↄn̄a ē bōa de forma vt pꝫ in ductie. Ad ꝑmū arg. in oppositū negat̄ mi nor ⁊ ad ꝑbōeꝫ nego maiorē ⁊ ad dcm̄ ph̄i ꝑo posterioꝝ dico ꝙ ipē loqt̄ ibi de ꝑpōi b⁹ cathego. cū inqt affirmatio ē alic⁹ ꝺ ali quo qm̄ ibi dat modū iueniēdi ꝑmissas ve ras ⁊ imediatas ex qb⁹ fit demr̄o cū stat āt illas ēē ꝑpōes cathego. ⁊ ꝙ ista ēt fuerit in tētio ph̄i. pꝫ in ꝑte illa vbi declarat qd ē ꝑ positio imediata vbi dic̄ ꝙ ꝑpō ē enūtiatio altera ꝑs ↄtradcōis vnū de vno .s. accipiēs vbi pꝫ ꝙ intētio sua elōgat̄ multū a ꝑpōni b⁹ ypothe. nec sꝑ affirmatio ī cathegoricis ē alic⁹ de aliq̄. sꝫ interdū alic⁹ de aliqb⁹ vt in ista sortes ⁊ plat. currūt nec negatio ē sꝑ alic⁹ ab aliq̄ vt pꝫ in ista sor. ⁊ pla. nō sunt asin⁹ in q̄ aliqd ab aliqbus remouet̄ vt pꝫ Et iō non toll̄r ex h̄ qn ypothetice sint affir matiue vel nega. vn̄ ois ꝑpō ypothetica af firmatia vel nega. equalet vni cathegorice affirmatiue vl̄ nega. de ↄdictionato vel co pulato seu disiūcto extrēo v̄bi gr̄a tu es hō ⁊ tu es al̄ equalet isti. ita est ꝙ tu es hō ⁊ tu es al̄. Itē ista alia tu curris vel tu non mo ueris equiualet isti nō est ita ꝙ tu curris vl̄ tu nō mouerís. ⁊ ita in alijs ypotheticis. ad dcm̄ boetij dico ↄcedēdo illꝺ ⁊ nego ↄn̄am qn̄ ifert̄ ergo ypotetice n̄ sūt affirātie nec ne gatie qm̄ boeti⁹ n̄ itell̄xit ꝙ afirātō ⁊ negatō ēēnt passiones solū cathego. ꝑpōis iō dico ꝙ ypotetice sūt affirātie ⁊ negatie ⁊ ꝙ h̄ to tū disiūctū affirātio vl̄ negatō ē passio ꝑpō nis in coī seu isti⁹ t̄mi. ꝑpō ⁊ n̄ āliq̄ ꝑs illi⁹ disiūcti sic̄ rectū vel curuū linee ē passio ⁊ n̄ rectū nec curuū cū nō ois linea sit recta nec ois sit curua ꝫ q̄libꝫ ē recta vl̄ curua ita ois ꝑpō ē affirātiua vl̄ nega. nec ois ē affirātia ⁊ nō ois ē negatiua vn̄ affirātō vel negatio ꝑꝑe ē passio ꝑmo ⁊ ꝑ se ⁊ hꝫ ꝙ ipꝫ ↄpetēs ꝑpōi in coī seu isti t̄io ꝑpō ⁊ cuicūqꝫ ꝑpōi ↄ petit illi ↄpetit rōe supioris s̄biecti cui ꝑmo ↄuenit. Ad hꝫ arg. ꝑncipale r̄ndet̄ negādo ꝙ illa nō reāneat ꝑpō ymo dico ꝙ reānet ypotetica ꝑpō q̄ equalꝫ vni cathe. negatie de ↄditionato extreō vnde si rō sua valeret ꝑbaret̄ ꝙ nulla ēēt ꝑpō cathego. negatiua ↄsequēs est fl̄z ꝑbat̄ ↄsequētia qm̄ ī q̄lꝫ tali denoīat̄ tolli copula ꝑ quā illa ē ꝑpō cathe gorica qm̄ eādē viꝫ hꝫ negatio suꝑ copulati uā facientē ꝑpōeꝫ cathego. qualē hꝫ suꝑ co pulā ⁊ notā faciētē ꝑpōeꝫ ypothe. ergo sic̄ ꝑ aduētū negōis suꝑ ꝑpōem ypothe. tollit̄ ꝙ nō sit ꝑpō ita ⁊ ꝑ aduētū negatōis suꝑ ꝑ pōeꝫ cathe. toll̄r ꝙ n̄ sit ꝑpō sꝫ q̄libꝫ istoꝝ est fl̄z ideo ad vtrūqꝫ r̄spodet̄ ꝙ per aduen tū negatōis suꝑ ꝑpōem ypotheti. toll̄r ꝙ n̄ sit affirātiua nisi ꝑus sit affirātia ⁊ ita in ꝑ positiōib⁹ cathego. ↄtingit ꝙ si ꝑponat̄ ne

gatio vbo i ppoe affirātia tolls q nō sit ca thegorica affirātia vbi p⁹ erat s; ñ tollr gn sit ppō.itē arg.illō nihil ɔcludit ɔtra pau. pg.cū ipe nō teneat ɔña; eē ppōe; s; respcū; de pdicamto passiōis nec ēt voluit illō esse de mēte strodi vt supius ōnsu; ē. Ad vlti. arg.rñdet q ille due ɔñe cōtradicūt. nā sigt pria b.s.ita ē q tu es hō ergo tu es asin⁹. ⁊ ſa sigt hoc.s.nō ē ita q tu es hō ergo tu es asin⁹ q vt p; ɔtradictorie opponūt.aliq vo al; soluūt arg.sic q ille ɔtradicūt ⁊ q nō in couenit i ɔña negatia añs eē ver ⁊ ɔñs fl; s; pria rñsio magis mihi placet qauis ⁊ ista ēt satis conlona sit veritati.

Uarta dubitatio ē nūqd ille due regle qs ponit phs prio prior ⁊ strod⁹ i lra sint sufficiēt euacuātes mā; ɔñe bone mālis tm q pria ē illa ex ipossibili seqt qōlibet ſa neccm seqt a qlib; ⁊ arguit prio q ñ sic ista ɔña tu es ergo de⁹ ē nō est de mā tm ⁊ tñ ɔñs ē neccm ⁊ ibi nō arguit b; aliquē mo dū bonū arguēdi de forma ergo ⁊c. añs p ſa pte clar ē ⁊ pria pbat illa ɔña ē de for ma ergo ⁊c. Assūptū p; qm ex opposito ɔñ tis cū añte sequūt duo ɔtradictoria merito ābar ptiū ⁊c.añs pbat q; seqt tu es ⁊ nul lus de⁹ ē ergo null⁹ de⁹ ē.a copulatia ad al terā ptē seqt etiā tu es ⁊ null⁹ de⁹ ē ergo tu es p eādē regulā ⁊ vltra seqt tu es ergo ali qō cātū ē.ex q seqt ergo aliq cā ē ergo de⁹ ē ergo de prio ad vltimū ifert tu es ⁊ null⁹ de⁹ ē ergo deus ē. Itē ɔfirmat q illa sit d forma tu es ergo deus ē qm illa deus ē de ducit a prio ad vltimū ex illa tu es sic .tu es ergo aliqō cātū ē vl nullū cātū est. aliqō cātū ē vel nullū cātū ē s; nō nullū cātū est er go aliqō cātū ē ergo cā bm ordinē ē ergo pri ma cā ē ex q infert q de⁹ est quare ⁊c. Scdo sic illa ɔña tu es asin⁹ ergo tu nō cur ris hoie demrat o nō ē de mā tm in q tñ añ cedēs ē ipossibile ⁊ nō arguit b; aliquē mo dū formalē ergo ⁊c.pria ps añcedētis pba tur qm illa ɔña ē de forma ergo nō de mā tm añs p; ex opposito ɔñtis ⁊ añcedente fit vna copulatia vel si fiat ex illa sequūt duo ɔtradictoria formal; merito ābar ptiu; vt p; discurrēti. Tertio sic illa ɔña ē bona d mā tm ois sol lucet i illa domo ergo ille sol lucet i ista domo ⁊ tñ nec añs est ipossibile vt p; nec ɔñs ē necessariū q; nō sp lucet sol in illa domo ergo ⁊c.añs pbat sic illa ɔña ē bona ⁊ nō de forma ergo est bona d mā tm t; ɔña cū qlib; pte añcedentis vt p; ⁊c.

Circa illā dubitatōe; ē pmo scicēdū q oi ɔña ē bona ⁊ mālis ⁊ ɔuſo.i.ois ɔña boā ē boā d mā.i.ppt mā; qm illō q didit pali q didētia ē qd māle seu tenēs rōe matrie di uidētia vro bñt rōnē forē cū ergo ɔña i coi diuidat p ɔña; bonā de forā ⁊ p ɔñam bo nā d mā tm seqt q ɔña in coi ē qd materia le didētia vo ipa; ɔña; bonā in coi sūt forā lia ⁊ spēs distincte iō ingt strod⁹ q ois ɔña bona ⁊ forālis ē boā ⁊ mālis ⁊ ñ ɔuſo pp b q ɔña de mā tm ē boā de materia ⁊ tñ ɔ tra distiguit forāli ɔñe. Secūdo sciedum q qlib; illar reglar ē vā qm ex opposito ɔñtis ⁊ añcedēte ɔñe de materia tm cui⁹ añ cedēs est ipossibile aut cui⁹ ɔñs est necāriū fit vna cplatiua ipossibil dato q ɔñs hēat oppositū p; bcalculāti mā; eo ēt q cui⁹l; ta lis ɔñe nō pōt eē sic sigt p⁹añs qn sit ita sic sigt p ɔñs ergo ⁊c. Tetio sciēn ē q impossi ble iiij.modis accipit pmū ē ipossible clau dēs ɔtradictoria vt ista tu differs a te ⁊ h⁹ moi.b; ē ipossible sigificās sic ipossible ē eē vt ista tu es asin⁹ ⁊ h⁹moi.tertiū ē possible p accñs vt ppoel sle d futuro ⁊ sle d ptō ut sūt adā est ⁊ antexps fuit ⁊ hmōi.qrtū ē i possibile asserens se eē ipossibile vt illa hec ē ipossibil se ipsa demōstrata. Ex prio.n.⁊ scdo ipossibili seqt qōlib; ⁊ ñ ex alijs ⁊ ita dico q neccm q opponit pō aut bo impossi bili sequit ad quodlibet. Quarto scien dū est q nō valet ista ɔña vic;.a.est ɔña cu ius nec añs est impossibile nec ɔñs est neces sariū ergo.a.nō est bona ɔña de materia tā

tuꝫ vt pꝫ de fl'la adducta .in tertio argumē to ante oppositū q̄ est bona de materia tm̄ vt patuit. Et iō dico ꝙ q̄libet ꝯn̄a in qua nō arguit᷑ ꝓm aliquē modū formalē cuius an̄s est ipossibile aut ꝯn̄s necessariū vel ē depen dentia seu habitudo terminoꝝ sui an̄tis ⁊ ꝯn̄tis est de materia tm̄ ⁊ ita soluit᷑ illud ter tiuꝫ argumentū qm̄ illa est bona pp depen dētiā ⁊ habitudinē suoꝝ termioꝝ ad iuicē.

Ad primū argumētū rn̄det᷑ negādo illā eē de forā tu es ergo deꝰ est ⁊ ad ꝓbatōem nego ꝙ sequant᷑ illa duo ꝯtradictoria ſꝫ tm̄ vnū sequit᷑ illō.ſ.nll's deꝰ ē ⁊ cū ꝓbabatur alteꝝ seq p discursuꝫ a pmo ad vltimuꝫ ne go illā ꝯn̄aꝫ tu es ergo aliq̄ cātū est esse de forma cū oppositū ꝯn̄tis sit ymagiabile sta re cū antecedente vt pꝫ est bn̄ de mā tm̄ cū ꝯn̄s sit necessariuꝫ. Ad ꝯfirātōeꝫ nego ꝙ illa deus est recte deducat᷑ de prio ad vltimuꝫ qm̄ illud ꝙ est ꝯn̄s in vna ꝯn̄ia nō est postea an̄s i altera ꝙ tam̄ reqrit᷑ vt discursꝰ sit bo nus sed est variatū ex eo ꝙ in ꝯn̄te pme ꝯn̄e ꝯn̄s est totū hoc aliq̄ cātū est vel nullum cā tum est. Et postea an̄s ē hoc in ſcda ꝯn̄a ali quod cātum est vel nulluꝫ cātuꝫ est sed non nulluꝫ cātuꝫ est q̄r.ꝛc. Ad ſcduꝫ argumen tū concedo ꝙ illa est deforā tu es asinꝰ ergo tu nō curris ⁊ ꝯcedo ꝙ sequant᷑ ibi illa duo ꝯtradictoria vt ꝓbabat argumentum.

Ad tertiuꝫ patuit supius rn̄sio.

Up ē nc̄ vt q̄stiōes ꝛgulaꝝ gnāliū no titiā declarātes adducamꝰ in ſa pte pncipali hꝰ tractatꝰ.quaꝝ pria est. Nūqd pma ⁊ ſa ꝛgl'e sint veꝛ ⁊ arguit᷑ m'ltiplicitꝛ ꝙ non. Prio sic ⁊ pono ꝙ tm̄ ꝓpō affir matiua sit vera ⁊ q̄libet talis ita ꝙ nulla ne gatiua sit vera quo stāte ista ꝯn̄a est bona tātuꝫ ꝓpō affirmatiua est vera ergo nulla negatiua est vera ⁊ an̄s est veꝝ p casum ⁊ ꝯn̄s fl'm qm̄ ꝯn̄s est vna ꝓpō negatia ⁊ p ca sum nulla talis est vera. Scd̄o sic ista ꝯn̄a est bona hoc est fl'm ergo hoc est fl'm et an̄s ē veꝝ ⁊ ꝯn̄s flꝫ ergo falsa ꝛgl'a ꝯseq̄ntia clara ⁊ q̄libet ps sui antecedētis q: pono ꝙ p ly hoc i antecedēte ꝯseq̄ns demōstret᷑ ⁊ i ꝯseq̄nte p ly hoc ideꝫ etiā demonstret᷑.

Tertio sic ista ꝯseq̄ntia est bona hoc ca put hꝫ iste hō demōstrādo sor.⁊ hoc caput hꝫ iste hō demōstrādo pla.⁊ sic de singulis siq sunt vl' siq̄ sunt ergo caput hꝫ omis hō ⁊ an̄s est veꝝ vt pꝫ ⁊ ꝯn̄s fl'm vt manifestū ē cū nullū caput habeat ois hō ergo ꝛgl'a fl'a pma ps an̄tis ꝓbat᷑ qm̄ ibi arguit᷑ ad des census ꝛmi ad ipm terminū vl' a singularibꝰ illiꝰ termi hō distributi ad ipm terminū.cō firmat᷑ rō sic caput hꝫ iste hō ⁊ caput habꝫ iste hō ⁊ sic de singl'is siq sūt vl' si q̄ sūt ergo caput hꝫ ois hō ista ꝯn̄a ē bona p eādeꝫ ra tioneꝫ ⁊ tm̄ an̄s est veꝝ ⁊ ꝯseq̄ns fl'm vt pꝫ.

Quarto sic ponat᷑ ꝙ hec sint oēs ꝓpōes ois ꝓpō viueꝛsal' est fl'a ⁊ ois hō est asinus pma sit.a.⁊ ſcda.b.⁊ vtrq̄ istaꝝ viueꝛsaliū hēat vnā singl'arem taleꝫ vꝫ ista ꝓpō viuer sal' est fl'a ita ꝙ sicut duo sunt supposita illi us termini ꝯis ꝓpō i illa viueꝛsali ois ꝓpō vniuersalis est fl'a ita sint due singl'ares cor rn̄dentes vtrq̄ illoꝝ suppoitoꝝ ⁊ volo ꝙ a nō sic pcise sigificꝫ q: tūc casus nō est aitten dꝰ eo ꝙ esset insolubilis simpl'r vt pꝫ pmo casū stāte arguit᷑ sic q̄libꝫ singl'aris huiꝰ.a. viueꝛsal's est vā ⁊ cuilibꝫ supposito sbiecti coꝛꝛespondꝫ vna sigl'is ergo.a .viuersal' est vā ista ꝯn̄a est bona vt pꝫ qa ille est modus ꝓbadi viueꝛsaleꝫ esse vraꝫ ⁊ tm̄ an̄s est vm ⁊ ꝯn̄s flꝫ ergo ꝛgl'a fl'ā ⁊ ꝯfirātur hꝫ sic illo ca su stāte ois ꝓpō viueꝛsal' est falsa ⁊ a. ꝓpō sic sig̃t ergo.a.ꝓpō est vera ꝯn̄a est bona ⁊ an̄s est vm ⁊ ꝯn̄s fl'm vt pꝫ. Quinto sic illa ꝯn̄a est bona iste hō est hō ⁊ econuerso ⁊ iste hō est homo ⁊ ecōueꝛso ⁊ sic de singul'is Si qui sunt ergo omnis hō est homo ⁊ ecō uerso ⁊ an̄s est verū vt patet ⁊ tm̄ ꝯn̄s est fal sum pp secundā ptem q̄ equalet huic indef finite homo est ois hō q̄ est falsa vt patꝫ ali

ter omnis homo esset omnis homo ⁊ ꝙ consequentia sit bona clarum est quia arguitur a singularibus sufficiēter enumeratis ad suam vniuersalē cū debito medio vt patet. ⁊ ita arguere valet argumentum teste philosopho primo priorū ⁊ confirmat᷑ sic ratio illa consequentia est bona. aliquis homo est ⁊ iste homo est ille ⁊ aliquis homo est ⁊ iste homo est ille ⁊ sic de singulis siqui sunt. ergo aliquis homo est ⁊ quilibet homo est ille ⁊ antecedens est verū ⁊ consequens falsū ergo regula falsa. falsitas consequentis patꝫ quia illud consequens significat ꝙ quilibet homo est aliquis homo qui est vel ꝙ aliqs homo est quilibet homo qui est quorū quilibet est falsum. Sexto sic. Ista consequētia est bona. s. ille homo nō currit demōstrādo sor. nec iste homo currit demonstrando pla. ⁊ non sunt plures homines masculi. ergo nullꝰ homo currit ⁊ tamen aliquādo erit ita ꝙ antecedens eius est verū ⁊ consequēs falsum ⁊ pono ꝙ illi duo homines masculi corrumpant᷑ remanentibus mulieribus parientibus. alios masculos qui currāt ⁊ tunc patet ꝙ demōstrando illius cōsequentie easdem priores singulares quia aliter nō esset eadem cōsequentia patet ꝙ ille sunt vere. s. nec iste homo currit nec iste homo currit demonstrādo sor. in prima ⁊ pla. in secūda ⁊ non sunt plures homines masculi. ergo nullus homo currit ista cōsequentia si fuit simpliciter bona cū nunc sit est etiā bona ⁊ antecedens est verū ⁊ ꝯsequens falsuꝫ vt patꝫ prima pars āntecedentis est clara ⁊ secūda ꝓbatur per suū oppositū ꝙ est falsum. s. ⁊ sūt plures homines masculi quia sequit᷑ ex hoc ꝙ illi etiā sunt ꝙ est falsum quoniā ꝙ semel corruptū ē āpliꝰ redir̄ ñ pōt scđo de gn̄atōe

Ultimo sic ista ꝓpositio vl'is ē necessaria omnis homo ē animal ergo predicatuꝫ verificatur necessario ꝺ subiecto ista consequentia est bona ⁊ antecedens est veꝝ ⁊ tñ consequēs est falsuꝫ quoniā predicatū illud nō verificat᷑ necessario de subiecto quoniā pōt non esse ⁊ per ꝯsequēs illud predicatū animal contingent᷑ verificat᷑ de subiecto.

In oppositū est magister ꝓbans illas regulas veras esse ⁊ supponit primo ꝙ in qualibet illaꝝ regulaꝝ quaruꝫ quelibet est vna cōsequētia ex opposito cōsequētis cum minori infert᷑ oppositū maioris verbi grā prima regula est hec ꝯsequētia si aliqua cōsequentia est bona ⁊ antecedens eius est verū ⁊ cōsequēs eiusdeꝫ ē veꝝ dicit ergo magister hūc moduꝫ arguēdi valere consequēs illius non est veꝝ ⁊ antecedēs est veꝝ ergo illa consequētia nō valꝫ ⁊ ita in singulis cōsequentijs valet regula illa generalis.

Supponit secundo ꝙ per ly esse ita ⁊c. In descriptionibus bone ⁊ male consequētie accipiat᷑ ꝓ re significationi supposita seu principalit᷑ itellecta qualiter supra exposuimus deinde ꝓbatur regula prima sic nam si ipsa non est vera det᷑ oppositū consequētis regule. s. ꝙ cōsequens eius non sit verum cū minori. s. ꝙ antecedēs sit veꝝ ex quo infert᷑ consequentiā nō valere ꝙ est oppositū prime partis regule. Item sequit᷑ cōsequēs est falsum ⁊ antecedēs est veꝝ ergo pōt esse ita sic eē significat᷑ per antecedēs ⁊ non esse ita ⁊c. ergo consequentia non est bona ex qua probatione sequit᷑ veritas secūde regule quā aliter ꝓbare nō expedit. Et dicit vlterius magister ꝙ lꝫ sint vere regule habite nō tñ sequit᷑ a cōsequētia ē bona ⁊ aṅs eius fuit veꝝ. ergo ⁊ ꝯñs qm̄ posito ꝙ nūc prio sit. a. ista ꝯña tu es hō ergo tu es aial ⁊ aṅs fuerit aṅ hoc ⁊ nūq̄ aṅ hoc fuerit ꝯñs pꝫ falsitas illiꝰ ꝯñe. ⁊ ita de futuro dicat᷑ sed cū ly erit ita vꝫ modꝰ ille arguēdi a ꝯña ē bōa ⁊ ita fuit ꝙ aṅs eiꝰ ē veꝝ ergo ita fuit ꝙ ꝯñs eiꝰ ē veꝝ ⁊ sic cōpletur primus articulus.

In secūdo articulo aliqua sunt itelligenda. primo itelligēdū ē vt clariores rn̄siones ad

agumenta eligi possint q terminoꝝ distri
butiuorum qdam sunt distributi mobiliter
quidam imobiliter exemplū primi oīs ho
mo ē aīal exemplū sc̄di necessario oīs hō est
⁊c. sub sc̄do tertio n̄ fit descensus vt p3 in loy
ca q2 aūs esset veꝝ ⁊ ɔn̄s falsū. s bn̄ descen
di pōt sub primo. Si vero talis termin⁹ di
stribut⁹ sit mobiliter aut ē distribut⁹ respec
tu termini stātis determiate aut nō. exēplū
secūdi oīs hō ē aīal. exēplū primi caput h3
oīs hō vbi ly hō ē distribut⁹ respectu termi
ni illi⁹ caput stātis determinate. si prio mō
sit distribut⁹ sub tali termino d3 fieri descē
sus cū ly. idē additū illi termino stāti deter
minate in oībus singularibus. alijs a prima
vt patet i ista caput h3 oīs hō in qua fit de
scēsus sub li hō. sic ⁊ isti sunt oēs homīes. er
go caput h3 iste hō demōstrādo soꝛ. ⁊ idem
caput h3 iste hō demōstrādo pla. ⁊ sic d̄ sin
gulis alijs. Siq̄ sunt ergo caput h3 omīs hō
cū simil' in ista. aliquis hō ē ⁊ qlibet hō ē il
le fit descēsus sub illo termio hō distributo
sic ⁊ isti sūt oēs hoīes ergo aliqs hō ē ⁊ iste
hō est ille demōstrando sor. per li. iste ⁊ p ly
ille pla. ⁊ aliquis hō est ⁊ iste hō demōstrā
do Ciceronē ē ille idē. ita q li idē addat̄ p̄
dicato cuiuslibet singularis alicuius. a pria
qm̄ in illa ꝑpositione fit distributio respec
tu termini stātis determiate apte post quia
illud relatiuū supponit determinate rōe sui
antecedētis. Et ideo descēdēdo sub secūda
pte istius copl'atie aliqs hō est ⁊ qlibet hō ē
ille sic debem⁹ arguere aliquis hō est ⁊ iste
hō demōstrādo soꝛ. est ille ⁊ idē aliquis hō
est ⁊ iste homo demōstrādo pla. ē ille ⁊ idē
aliqs hō est ⁊ iste homo demōstrādo Cice.
est ille ⁊ sic de singulis. siqui sunt ergo ⁊c.
Si vero ille terminus distribut⁹ mobiliter
nō sit distribut⁹ respcū termini stātis deter
minate tūc ad descēsum talis termini nō o3
in singularib⁹ ponere li idē vt patet in indu
cēdo istā oīs hō est aīal stāte suorū termino
rū primaria suppositione ⁊ significatione.
Si uero talis termin⁹ distribut⁹ sit i nume
ro plurali aut stat collectiue aut diuisiue.
Exemplū primi omēs apostoli dei sunt. xij.
omia vniuersalia sūt quinq3 ⁊ h⁹mōi vbi ly
oēs ⁊ ly oīa. Si primo modo teneant̄ pro
positiones ille sunt vere ⁊ sic inducit̄ prima
isti demōstrando duos ex apostolis dei ⁊
isti demōstrādo duos alios ⁊ isti ⁊ isti ⁊ sic
de singulis vsque ad. xij. sunt duodecim
⁊ isti ⁊ isti ⁊ sic de singulis alijs vsq3 ad. xij.
sunt oēs apostoli dei ergo ⁊c. Et hoc tenen
do totū antecedēs collectiue ⁊ ita pōt descē
di collectiue sub illa propositione omia vni
uersalia sunt quinq3 ad hoc vt sit vera que
etiā eodē modo. s. collectiue in singulari nu
mero induci possunt. si autē diuisiue tenean
tur sunt oēs ille vniuersales false. Si vero
talis terminus distributus sit in materia in
solubiliū nō distribut⁹ rōne termini stantis
determinate sub illo non pōt ꝓprie fieri in
ductio vt patet si ponat̄ q iste sint oēs pro
positiōes. oīs ꝓpositio vniuersalis ē falsa ⁊
oīs hō est asinus ⁊ prima sit. a. ⁊ scd̄a. b. ⁊
habeāt has duas singulares solūmō ista ꝓ
positio vl'is est f'la demōstrādo p̄mā. ⁊ ista
ꝓpō vl'is est falsa demōstrādo scd̄ā. ⁊ tc̄. p3
si debet induci oppo3 sic arguere ista vniū
salis est falsa demōstrata. b. ⁊ ista vniuersa
lis est falsa d̄mōstrata. a. ⁊ sic d̄ singl'is alijs
si q̄ est vel si que sunt ergo omnis ꝓpositio
vniuersalis est falsa ⁊ p3 q antecedēs ibi ē
veꝝ ⁊ ɔsequēs semper est falsum dū ip3 est
cū ipsum sit insolubile q semp est falsū pp
suū significatū copulatiuū s3 tisbeꝝ nō po
no tn̄ q. a. ꝓpō vniuersalis significet p̄cise
sic quia non amitteretur caūs ⁊ vlterius in
ducendo illā vniuersale3 virtualit̄ sic qlib3
singularis. a. vniuersalis est vera ⁊ cuilibet
supposito subiecti. a. cu3 rn̄dit sua singl'aris
sic p̄cise sigificās ex ɔpositiōe sue vniuersa
lis ergo ⁊c. Dico q bene ualet iste modus

arguendi sed nõ seruit in ꝓpõnibus vniuer
salibus insolubilib⁹ ad ꝓbandũ illas ẽẽ ve
ras. ⁊ dico ꝙ q̃uis q̃libet singularis sit ve
ra.a.vniuersalis sic precise significando q̸
sunt ꝓpositiones vere nõ insolubiles ⁊ cuili
bet supposito subiecti.a.vniuersalis cum re
spõdeat sua singularis nõ tñ sic precise signi
ficãs sicut sua vniuersalis quoniã vniuersa
lis illa que est.a. non significat precise neq̧
termini illi⁹ vl'is significãt ꝑcise q̸ casus nõ
esset admittẽd⁹ tñ illa vniuersalis nõ ẽ vera
Si vero termin⁹ distributus sit respcũ ter
mini stantis discrete sic fit inductio sor. est
iste homo demõstrando.a.⁊ sor. est iste hõ
demõstrãdo.b.⁊ sic de singulis ergo sor. ẽ
ois homo sub termino coi singl'ariter distri
buto respcũ termini stãtis determiate possu
mus descendere inductiue ⁊ talis t erminus
aut est dependens hoc est in eãdez cathego
rica aut in diuersa exemplũ primi hõ ẽ ois
hõ exemplũ ſdi.aliqs hõ est ⁊ q̃libet hõ est
ille ⁊ q̃libet formaliter inducit̃ ꝑ suas singu
lares addito ly idẽ suppositis singulariuz.
alius a prima vt dictũ est supra. ⁊ ita patz
ꝙ hmõi inductiões intelligunt̃ de vniuersa
li ꝓpositione.s.de qualibet ꝓpositiõe habẽ
te terminũ distributũ tã singulariter q̃z plu
raliter verbi gratia omis hõ habet caput ⁊
caput habet ois hõ oẽs homies similes cur
rũt ⁊ oia vniuersalia sunt quinq̧ sub quib⁹
oibus terminis distributis mobiliter põt fie
ri inductio.Scḋo intelligendũ ẽ ꝙ quadru
plex est mod⁹ probãdi aliquã vniuersalez.
primo ꝑ suas exponẽtes . secũdo ꝑ suũ con
tradictoriũ vt patet de ista. ois hõ est aial
que pro bat̃ sic hõ est aial ⁊ nihil est hõ qn
illud sit aial.secũdo sic hoc suũ contradicto
riũ est falsum.s.aliquis hõ nõ est aial. ergo
ipsa est vera.tertio mõ põt ꝓbari inductiue
⁊ hoc du pliciter . virtualiter ⁊ alio mõ for
maliter.secũdo mõ probat̃ iste hõ est aial.
⁊ iste hõ est aial ⁊ sic de singulis siqui sunt.
ergo ois hõ est aial.alio mõ probat̃ virtua
liter sic ⁊ iste ẽ pulcher mod⁹ probãdi quo
sepi⁹ utit̃ Hisberus in sophismatib⁹ ⁊ est
iste q̃libet singularis hui⁹ vniuersalis est ve
ra ⁊ cuilibet supposito subiecti cũ respõdet
sua singularis precise significãs ex cõpositi
one termiorũ sue vniuersalis.ergo talis vni
uersalis est vera.ponit̃ nãq̧ prima ꝑticula
quoniã si quel bet singularis non esset vera
⁊ vniuersalis nõ esset vera qm̃ inductio ẽ co
pulatia ad c⁹ fl'tatẽ sufficit ꝑ ẽ vnã eẽ falsã
dicit̃ secũdo ⁊ cuilibz supposito subiecti.⁊c
Quia aliter starent singl'ares oẽs alicuius
vniuersal' esse veras ⁊ vniuersalẽ falsaz vt
posito ꝙ.x.hoies sint in mundo quoꝝ tres
sint albi reliqui nigri ⁊ q ñ sint pl'es singl'a
res q̃z tres vz iste hõ est alb⁹ ⁊ iste hõ est al
bus ⁊ iste hõ est alb⁹ demõstratis sor.pla.
⁊ Ci.tũc pz ꝙ ista vniuersal' est falsa i casu
illo qlibz hõ est albus ⁊ tñ q̃libet singl'aris
eius est vera ⁊ hoc qa nõ sunt tot singl'ares
illius termini hõ quot sunt eius supposita
nam cũ sint ꝑ casum solũ decem supposita
debent etiã formari tot singl'ares correspõ
dentes illis suppositis ⁊ tũc essent septẽ sin
gl'ares fl'e ⁊ tres vere ⁊ ita inducendo illaz
vniuersalez esset añs falsum sicut ⁊ ꝯsequẽs
Dicit̃ tertio ꝑcise significãs ex cõpositiõ
ne sunt vniuersalis qa nisi sic esset sequeret̃
ꝙ aliqua vniuersalis esset falsa cuius singu
lares essent vere vt pz de caũ poito de.a.q̃
erat ista ꝓpõ vniuersalis omnis ꝓpõ vniũ
salis est falsa posito vt supra ⁊c. Et ꝑ illaz
tertiã ꝑticulam volumus maifestare q̃liter
non tenet modus iste virtual' ad induc'dũ
aliquã vniuersalez in materia insolubiliuz
⁊ ad ꝓbãdum eã esse veraz sed bene extra
in singul's propositionibus vniuersalibus
tenet talis mod⁹ inducendi vñ licet valeat
h̃ argumẽtũ ad ꝓbãdũ . a.viũsalẽ isolubilẽ
vam q̃lz sigl'is hui⁹ viũsal's ẽ va ⁊ cuilibz
supposito sbiecti cũ rñdet sua singul'is ꝑci

se significās ex ꝯpōne sue vniuersal' ergo vn
iuersalis est vera tamen antecedens est fl'm
ꝑ ea pte vicȝ ꝙ singl'ares significent ꝑcise ex
ꝯpōne sue viuersal's qm̄ singulares significāt
sic ⁊ ꝑcise sic vniuersalis aūt licet significet
sic nō tamē ꝑcise sic sȝ significare precise sic
⁊ significare nō ꝑcise sic non sūt idem signifi
catōes ⁊ ꝓpe loquendo ꝓpō.a.vniuersalis
non est cathegorica sed est virtual'r ypoteti
ca qa significat ypothetice ꝙ oīs ꝓpō vni
uersalis est fl'a ⁊ ꝙ ipa est vera illa aūt ꝓpō
aliquis hō est ⁊ quilibet homo est ille est in
ducibilis tā forālit' ꝙ̄ virtualit' nec obstat
ꝙ sit ypothetica primo mō sic iducitur ali
qshomo est ⁊ ille hō est ille ⁊ aliquis homo
est ⁊ ille homo est ille idem vel sic ⁊ idem
aliquis homo est ⁊ ille hō est ille idem vter
que modus est bonus ⁊ ql' ibȝ tal' singl'aris
tm̄ sigt̄ q̄tū ille aut si fieret decēsus hoc mō
inducendo aliquis hō est ⁊ soꝛ.est ille ⁊ ali
quis hō est ⁊ plato est ille ideȝ ⁊ aliqs hō ē
⁊ ci.est ille ideȝ ⁊ sic de singl's si qs est vel si
qui sunt q̄ vt pȝ sunt fl'a sicut ⁊ illa viuersal'
sub qua fit inductio Sed inducendo ſdo
modo.s.virtualit' illam vniuersalem sic ar
guitur q̄libet singularis huius vniuersalis ē
vera cū prima pte ⁊ cuilibȝ supposito sub
iecti cum respondet vna singularis ꝑcise si
gnificans ex compositōe sue vniuersalis er
go vniuersalis est vera.sed an̄s est falsum
ꝑ prima pte ⁊ ille modus ꝓbandi virtua
lit' aliquā vniuersaleȝ est valde vsitatus ab
hesbero in sophismatibꝰ ⁊ ꝑsertiȝ in primo
ꝑncipali sui primi sophismatis.Et aduerte
ꝙ hesberus in inducendo virtualit' aliqueȝ
terminū cōeȝ distributū existenteȝ in diuer
sa cathegorica addit illā pticulā aliā.s.q̄li
bet singl'aris ſde ptis est vera cū prima pte
⁊ cuilibȝ supposito sbiecti ꝛc.ergo ꝛc.⁊ hoc
ſgrit' in ypoteticis i qbꝰ est t'minꝰ cōis dist
ributis in cathegoricis vero nō. Tertio
intelligendū est ꝙ circa mediuȝ inductōis si
ngl'ariū vl' a singl'aribꝰ ad vniuersaleȝ tres
sūt oppi. prima oppi. dicit ꝙ medium in
inductione dēt esse hoc.s.⁊ isti sunt oēs vel
oia Sed illa oppi.nō videt' vera qm̄ non
video q̄liter possit induci p illud mediū ill'
vniuersalis quā ponit hesberus circa fineȝ
tractatus ꝺ relatis vȝ.oia cōpossibilia isto
ꝝ sunt poito ꝙ tm̄ sint iiij.ꝓpōes in mun
do.s.ille rex sedet ⁊ nullus rex sedet tu cur
ris ⁊ tu non curris quo stante patet vniuer
saleȝ esse veraȝ tam per exponentes quam
per cōtradictoriū et tū nō pōt induci p illꝺ
mediū quod ꝓbat' qꝛ si sic iducat' ergo sic
illa ꝯpossibilia istoꝝ sūt ꝺmōstrādo illa tu
curris et rex sedȝ ⁊ illa ꝯpossibila istoꝝ sūt
ꝺmōstrādo illa nullꝰ rex sedȝ ⁊ tu n̄ curris
et illa sūt oia ꝯpossibilia istorū ergo ꝛc.ꝯn̄a
est bona p istā opp.sed arguo ꝙ nō et q̄ro
qd demōstrat' p mediū aut solum illa duo
tu curris et rex sedet aut alia duo aut tria
ex illis aut iiij.non primo mō nec ſdo quia
illa nō sūt oia ꝯpossibilia illoꝝ si tertio aut
q̄rto mō pȝ ꝙ illa nō sūt oia ꝯpossibilia qꝛ
duo ꝯtradictoria nō sūt ꝯpossibilia.s.ꝺmō
strādo tria illoꝝ opportet demōstrare duo
cōtradictoria si iiij.opȝ demonstrare iiij.sȝ
certū est ꝙ talia cōtradictoria nō sunt com
possibilia igit' sequit' ꝙ arguēdo a singula
ribꝰ sufficient' enumeratis ad suā vniūsaleȝ
cum hoc medio ⁊ isti sunt oēs vel ⁊ ista sūt
oia nō valet ꝯsequentia simpl'r de forma.
Secundo ꝯtra eam arguo sic ex ea opp.
sequit' quod aliqua ē vniuersal' q̄ nō pōt in
duci ⁊ pono ꝙ sint duo hoies albi ⁊ duo
sunt nigri ⁊ non sint plures ⁊ ꝙ isti duo al
bi currāt ⁊ ēt ipi duo nigri tūc hec viūsal' ē
ꝟa oēs hoies sil'es currūt ⁊ accipio ꝯpatōeȝ
seu sil'itudinē in eadeȝ specie q̄ vl'is ꝓbat' p
suas exponētes sic homines similes currunt
et nulli sūt hoies sil'es qn illi currāt ergo ꝛc.
Que exponētes sūt vere vt patet ꝯtradicto
riū etiā talis vniūsalis ē falsū ut pȝ.ergo ꝛc.

⁊ q̄ nõ possit induci per illud mediũ proba
tur ⁊ quero quãdo sic inducit̃ isti hoies si
miles currũt demõstrãdo albos ⁊ isti hoies
similes currũt demõstrãdo nigros ⁊ isti sũt
oẽs homines similes quid demõstrat̃ p ly
⁊ isti sũt oẽs hoies similes aut solũ duo al
bi aut solum duo nigri aut tres ex illis aut
oẽs quattuor sit prio aut secũdo mõ illi nõ
sunt oẽs homies similes. si tertio aut quarto
mõ illi nõ sunt similes. scda opi. dicit q̄ me
diũ inductiõe debet esse hoc vt puta ad in
ducendũ istã vniuersalẽ. ois hõ est animal
sic fieri debet inductio. iste hõ est animal ⁊
iste hõ est animal ⁊ nõ sunt plures homĩes
ergo ⁊c. ⁊ illud ẽ mediũ generale tam in ꝓ
positione vniuersali negatiua q̄ȝ in affirma
tiua. Sed ex illa opi. sequit̃ q̄ aliqua esset
consequẽtia qua esset simpliciter bona ⁊ ta
men aliquãdo nõ erit bona ipso existẽte ea
dẽ cõsequẽtia q̄ uidet̃ etiã cõtra mentẽ om
nium vere loycorũ ⁊ q̄ hoc sequatur ꝓbat
penultimũ argumentũ ante oppositũ ad q̄
patet respõsio p hoc q̄ illud assumebat̃ ꝓ
debito medio inductiõis nõ est debitũ me
diũ. Tertia opi. quã tenet Thesber⁹ in pmo
sophismate ẽ q̄ mediũ in inductione debet
esse ly. ⁊ sic de singulis ⁊ ego addo aliã pti
culã istã. s. siqui sunt vel sique sũt. aut siqua
vel siquis ẽ aut si q̄ est ⁊ hmõi pp hoc q̄ a
liter ista vniuersalis omnis sol lucet nõ pos
set induci p illud mediũ sic absolute sumptũ
cũ illius nõ sit nisi vna singularis. ⁊ ideo oȝ
addere ly si quis alius ẽ vt sic inducẽdo il
le sol lucet ⁊ sic de singulis si quis alius est
ergo ⁊c. ⁊ ita inducit̃ ista omnis fenix est ⁊
debet intelligi ly ⁊ sic de singulis vt est di
stributiuũ significãs idẽ q̄ ⁊ sic de oĩnib⁹
aliis siquis ẽ vel si qui sunt ⁊c. ⁊ nõ capit̃ vt
est nomẽ ordinale ⁊ aduerte q̄ ly ⁊ sic d̃ sin
gulis refert̃ ad res ⁊ nõ ad ꝓpositiones sin
gulares ⁊ illa est sententia Thesberi in pri
mo sophismate ⁊ sm hoc medium bene pos
sunt induci ille vniuersales ꝓpositiões. vni
uersales omnia cõponobilia isteꝝ sunt oẽs
homines similes currũt que non possunt in
duci iuxta aliã opi. posito casu superiori in
ducitur. secũda sic isti homines similes cur
rũt demõstrãdo albos et isti homines simi
les currunt demonstrando nigros ⁊ sic de
singulis aliis. ab istis siqui sunt ergo omnes
homines similes currũt ⁊ ita inducat̃ alia
⁊ sic de singulis ꝓpositionibus vniuersali
bus. Quarto intelligendũ est q̄ nõ est incõ
ueniens aliquã ꝓpositionẽ esse vniuersaleȝ
cuius quelibet singularis ẽ cõtingens. ⁊ ipa
vniuersalis necessaria. patet de ista omnis
hõ est nec incõuenit aliquã vniuersaleȝ esse
possibilẽ cuius quelibet singularis sit impos
sibilis. vt patet de ista omne animal exñs
in ista domo est leo vbi tamẽ in domo illa
nõ sint nisi canis ⁊ asinus. patet ⁊ ita etiaȝ
ecõuerso aliqua ẽ vniuersalis impossibilis
vt ista omne instãs est corruptũ cuius queli
bet singularis est possibilis. videlicet hͦ in
stans est corruptũ ⁊ hoc instãs est corruptũ
⁊ diuisiue tamẽ sumẽdo singulares etc. Itẽ
aliqua ẽ vniuersalis contigẽs cuius quelibȝ
singularis ẽ necessaria. patet de ista omẽ ce
lum vel antechristus mouet̃ tenẽdo totum
disiunctũ apte subiecti. patet q̄ illa est ɔtin
gens quoniã ꝓ primo instanti esse antechri
sti aliquid erit celũ vel antechristus q̄ non
mouebit̃ q2 ipse añchristus erit celũ vl̃ an
techristus ⁊ ipse in primo instãti sui esse nõ
mouebit̃ quoniã nõ dat̃ primũ instãs esse
alicuius motus. ergo ⁊c. ⁊ p cõsequẽs secun
da exponẽs illius vniuersalis aliquãdo erit
falsa ⁊ tamẽ quelibet singularis ẽ necessaria
vt patet in singulis ⁊ quelibet illaꝝ vniuer
saliũ inducit̃ per illud mediũ. s. ⁊ sic de sin
gulis siquis est vel siqua sunt vel ⁊c. Et ad
uerte q̄ nõ incõuenit idẽ predicatũ verifica
ri necessario de aliquo subiecto vniuersalit̃
sumpto ⁊ ɔtingẽter de quolibet supposito il

L

lius subiecti vt patet de ly animal q necessario verificatur de subiecto huius propositionis necessarie omnis homo est animal ⁊ contingenter de quolibet supposito illius termini homo vt patet quonia͂ omis homo contingẽter est animal licet nõ sit contingẽs hominem esse animal imo necessario homo est animal nec etia͂ incõuenit aliq predicatum contingẽter verificat de aliquo subiecto vniuersaliter sumpto ⁊ tamen illud idem predicatũ necessario verificari de quolibet supposito subiecti vt patet de predicato huius. omne celũ vel antechristus mouetur q contingẽter verificatur de subiecto tal' vniuersalis ⁊ tamẽ verificatur necessario de q̄libet supposito subiecti. nec obstat q aliqui dicunt q vbi ponatur q nulla propositio ẽ vel q illud p̄dicatũ animal nõ sit illud tũc nõ verificatur ⁊ ex consequẽti quia potest nõ esse illud predicatũ ideo contingẽter verificatur de illo subiecto homo. Sꝫ propter eandẽ rationẽ illa propositio omnis homo est animal nõ esset necessaria quoniam ipsa potest nõ esse ⁊ potest nõ esse suũ predicatũ q tamen est cõtra eos qui dicunt illam esse necessaria͂ ⁊ nõ valere hanc consequentiam vniuersalis est necessaria ergo predicatum suũ verificatur necessario de subiecto q tamen nõ credo esse verum quonia͂ nõ dicitur propositio necessaria quia nõ possit nõ esse. Sed quia significat sicut necesse est esse aut sicut nõ potest nõ esse. ⁊ ita nõ dico predicatum verificari necessario de subiecto ex eo q nõ potest nõ esse sed quia ex ipso cuꝫ suo subiecto constituit propositio necessaria significans modo dicto ⁊ per hoc soluitur vltimum argumentum ante oppositũ. ⁊c.

Quantũ ad tertiũ articulũ respõdeamꝰ ad argumenta ante oppositum. Ad primum dicitur q regula debet intelligi in cõsequentijs in quibus nõ repugnat consequẽs esse verũ qualiter nõ est in proposito ⁊ hoc tenẽdo viam calculatoris ⁊ similiter. Ad secũdum argumentũ per hoc patet respõsio quoniam consequẽs illud repugnat esse verum quare ⁊c. Strodus autẽ ad istud fm argumẽtum aliter respõderet nõ amittendo casum cum impossibile sit partem supponere pro toto cuius est pars fm ipsum cuius tamen oppositũ credo esse verũ vbi ponat q. a. sit ista propositio. a. est propositio affirmatiua vbi apparet partem supponere pro toto cuius est pars Thisbertus diceret illam consequẽtiam nõ valere quoniam cõsequens est insolubile ad q esse verum sequitur ipsum esse falsum ⁊ antecedẽs est veruꝫ ideo consequẽtia nõ valet. Ad tertiũ respondetur negãdo illud argumẽtum ⁊ dico q ibi nõ fit rectus discẽsus vt patuit in corpore questionis quonia͂ oportet addere omnibus subiectis singulariũ preter prima͂ ly idem ⁊ tũc antecedens erit falsuꝫ sicut ⁊ cõsequens ⁊ per hoc soluitur ad confirmationem vbi pono hãc regula͂ q arguẽdo a pluribus propositionibus determinatis ad vnam determinata͂ nõ vꝫ argumẽtum simpliciter de forma. Ad quartum respõdetur amissio casu negãdo illa͂ consequẽtiam quoniam male inducitur vt supra patuit. oportet enim supplere antecedẽti hoc. s. ⁊ singulares significãt ex cõpositione terminorũ sue vniuersalis ⁊ hoc est falsum vt declaratuꝫ est. Ad quintuꝫ respõdetur negãdo illaꝫ consequẽtiaꝫ ⁊ inductioneꝫ. Sed debet sic argui ⁊ fieri inductio. ad hoc vt valeat argumẽtuꝫ illud. iste homo est hõ ⁊ econuerso iste homo ẽ idẽ homo ⁊ ecõuerso ⁊ sic d̄ singulis ergo ⁊c. Sed negetur tunc antecedẽs quia est falsum sicut ⁊ consequens. nec ponitur ly idem propter inductionẽ prime ꝑpositionis huius. s. vniuersalis ois homo est homo cum nõ sit ibi res stans determinate. sed additur propter conuersam ꝑpositionẽ indeffinitam inclusaꝫ in ly econuerso cuius

propositionis subiectū stat determinate qa
subordinatur seu equiualet huic homo est
omnis homo. Ad confirmationē itēꝝ nego
illam inductionē quoniā oportet fieri indu
ctio cū ly idē addito omnibus appositis
illarū singulariū aut termino stanti deter
minate vt supra habitū est sed tunc antece
dens est falsum sicut ⁊ consequēs. Ad sex
tum patuit responsio in īpugnatione secūd
opinionis de medio inductionis quoniā il
la consequētia non est bona cū nō arguat
a singularibus sufficiēter enumeratis cum
debito medio ad suam vniuersalem vt pa
tuit supra. Ad vltimū iā responsum est
Onsequēter queritur nunquid ter
tia ⁊ quarta regule sint vere ⁊ ar
guitur ꝙ nō. Primo sic quelibet
illarū consequentiaꝝ est bona. prima ē ista
aliquādo erit ita ꝙ tu eris omē animal cur
rens ergo tu eris omne animal currēs ⁊ ali
quando erit ita ꝙ antecedēs eius est veruꝫ
vt puta clas posito ꝙ nullū animal currat
clas preter te ⁊ tamē tunc erit ita ꝙ ꝯsequēs
eius est falsum vt patet quoniam ex ipso se
quit ꝙ tu eris sor. dato ꝙ post clas currat
sor. secūda consequētia ē illa aliquādo erit
ita ita ꝙ anima antechristi necessario erit.
ergo anima antechristi necessario erit que ē
bona. ⁊ aliquādo erit ita ꝙ antecedēs eius
est verū ⁊ tunc nō erit ita. consequēs eius est
verū vt patet ⁊ ꝙ quelibet talis consequen
tia sit de forma patet a simili. nā sequit ali
quādo erit ita ꝙ iste sol est oīs sol. ergo iste
sol erit omnis sol in quarū qualibet ꝯsequē
tiarum arguit a sensu cōposito ad sensuꝫ di
uisum ratione sexti modi. ⁊ ita arguere va
et argumentū. Secūdo arguit sic ⁊ pono
ꝙ per totā horam futurā vsq ad vltimū in
stans suū inclusiue. consequētia illa sit. s. tu
curris ergo tu moueris ⁊ nūꝗ curras in di
cta hora sed bene ī secūda hora ꝯtinue cur
ras sic ꝙ post vltimum instans prime hore
future nō remaneat consequēs date ꝯtrarie
tūc patet ꝙ in illo vltimo instanti erit ita ꝙ
illud ꝙ est vel erit antecedēs erit verū ⁊ ta
men in eodē instanti nō erit ita ꝙ illud ꝙ ē
vel erit consequēs erit veꝝ ⁊ per consequēs
non erit tunc ꝙ consequēs erit verū pꝫ quo
niam cōsequēs illud nūꝗ erit post illud vl
timū instans. Tertio sic. Illa consequētia
est bona deus est ergo homo nō est asinus
⁊ aliquādo erit. ita ꝙ antecedēs eius est ve
rum ⁊ tamē nunquā erit. ita ꝙ consequens
eius est veruꝫ. ergo regula falsa. tertia pars
antecedētis patet quoniā homiē nō esse asi
num nō est nec aliquid erit. alie partes ante
cedentis patēt. Quarto sic. Ista consequē
tia nō valet. a. consequētia est bona ⁊ ante
cedens eius erit vꝫ. ergo ⁊ ꝯsequens eiꝰ erit
verū. ergo a cōsimili non vꝫ cū ly ita erit. te
net ꝯsequentia qꝛ nō videt ratio diuersita
tis. Quinto sic ponat ꝙ nunꝗ eris papa
⁊ arguo sic quādocūꝗ tu eris papa tu eris
homo ergo aliquādo quādo tu eris Papa
tu eris homo illa cōsequētia est bona ⁊ ali
quādo erit. ita ꝙ antecedēs eius est veꝝ vt
clas quoniā tūc suū oppositū erit falsū hoc
s. aliquo tēpore quo eris Papa nō eris hō
vt patet ⁊ tamē nunꝗ erit. ita ꝙ ꝯsequēs ei
us est verū ꝙ probat illo casu tamen stāte.
s. ꝙ nunꝗ eris Papa ⁊ arguo sic aliquādo
quādo eris papa tu eris homo ergo aliquo
tēpore quo eris papa tu eris hō. ergo aliq
tēpore eris papa ⁊ illo eris hō ergo aliq tē
pore eris papa omēs ꝯsequētie inter medie
sunt formales nō variate. ⁊ vltimū ꝯsequēs
est falsum ⁊ erit falsum ergo ⁊ primuꝫ ante
cedens. quare ⁊c. Vltimo sic ponat ꝙ tu
nūꝗ fuisti Rome sed ibidē eris hinc ad an
num quo stāte arguo sic tu fuisti Rome er
go hō est asinus consequētia ista est bona ⁊
aliquādo erit ita sicut significat per antece
dens qꝛ hinc ad annū ⁊ tamen nūꝗ erit ita
sicut significat per ꝯsequens vt patet ꝙ cō

sequētia sit bona ꝓbat̄ quoniā an̄s est ipos sibile cū sit ꝓpositio falsa de preterito ꝛc.

In oppositū ē magister in littera probans illas regulas esse veras sic. nā si regula tertia nō est vera det̄ oppositū ꝯsequētis regule.s.ꝙ nunq̄ erit ita vel fuit ita sicut significatur ꝑ ꝯsequēs ꝛ aliquādo erit ita vel fuit ita sicut significat̄ per an̄s ꝛ ꝙ consequētia illa sit bona ꝛ ex isto sequit̄ cōtradictio.nā ex illa copulatiua sequit̄ ꝙ talis ꝯsequētia nō est seu nō erit bona quoniā sibi competit aut cōpetet descriptio male ꝯsequētie vt patet intuēti.hoc autē est manifeste falsū3 quare reddit̄ regula vera. ex cuius ꝓbatione sequit̄ quartā regulā esse verā.s.si ꝯsequentia ē bona ꝛ aliquādo nō erit ita vel nō fuit ita sicut adequate significat̄ per ꝯsequens tūc nō fuit ita vel nō erit ita sicut adequate significat̄ per antecedēs.ꝛ ita ꝯplet̄ p̄mus articul9. In secūdo argumēto primo notādum est ſm Strodū in littera ꝙ non v3 ille modus arguēdi.s.a cōsequētia est bona ergo quandocūq3 erit ita sicut adequate significat̄ per an̄s tūc erit ita sicut adequate significat̄ per consequēs vbi.a.sit illa ꝯsequētia tu es papa ergo tu es presbiter i qua oppositū consequētis stat cū an̄te stat enī ꝙ nūquā erit ita sicut adequate significat̄ ꝑ an̄s a quādo erit ita sicut adequate significatur per consequēs ꝛ ꝙ cōsequētia sit bona.

Secūdo notandū est ꝙ sensus cōpositus et sensus diuisus respectu sexti modi cātur mediantib9 his dictionibus ita erit ita fuit sic erit vel sic fuit ꝛ est sensus cōpositus cū i ꝓpositione ponit̄ dicta determinatio vt ita erit ꝙ tu es omnis hō diuisus vero cū non ponitur talis determinatio vt tu eris homo qui erit ꝛ valet argumētū arguēdo ab vno sensu ad reliquū ꝛ cōtra quādo arguitur in terminis simplicib9 absq3 cōfusione ꝛ absq3 termini relatiui implicatione.ꝛ in terminis compatiuis respectu simplicis compatiōis ꝛ ista clare tractant̄ ab Hentisbero in.vi. compositiōis ꝛ diuisionis vbi plurima ponuntur exempla.vnde bene sequitur tu eris Rome ergo aliquādo erit ita ꝙ tu es Rome ꝛ ecōuerso.Itē sequitur aliquando erit ita ꝙ tu es maior.Pla. ergo tu eris maior pla.ꝛ sic de aliis. Tertio notandū ꝙ arguendo a sensu cōposito ad sensum diuisu3 respectu tertii modi qui causat̄ respectu relatiuorū terminoꝝ v3 argumentū arguēdo in terminis simplicib9 nō distributiuis nec in t̄minis confundētibus cōfuse tm̄ qm̄ non sequitur infinitas partes habet sortes equales nō cōicantes que sunt ꝑtes sor.ergo sor. habet infinitas ꝑtes equales nō cōicantes ꝛ ille sunt ꝑtes sor.nec sequit̄ omnis homo q̄ est albus ē virtuosus ergo oīs hō est albus ꝛ ille ē virtuosus.sed bene sequit̄ sor.q currit mouet̄ ergo sor.currit qui mouetur ꝛ sic de aliis.illa enī clare habent̄ a Thisbero in tertio mō tractat9 sensus cōpositi ꝛ diuisi.

Quantū ad tertiū articulum respōdeo ad argumēta. Ad primū dico ꝙ nulla illaru3 duaꝝ ꝯsequentiaꝝ est de forma vt patuit in scđo notato q2 ibi nō sunt condictiōes q̄ requirunt̄ ad hoc vt valeat argumentum a sensu cōposito ad diuisu3 vt patet tertia vero ꝯsequētia tenet gratia materie seu habitudinis terminoꝝ. Ad secundū dico ꝙ regula intelligit̄ sic si ꝯsequētia est bona ꝛ aliquādo erit ita ꝙ an̄s eius est verū tunc erit ita ꝙ consequēs eius est veꝝ ꝛ ita in quocūꝙ instanti illius hore vel alterius hore future erit.ita ꝙ an̄s eius ꝯn̄e est verū tūc erit et ita ꝙ eius ꝯn̄s est veꝝ dato ꝙ ꝯn̄a sit bōa aliter possum9 respōdere nō amittēdo illu3 casum qm̄ siue illud ꝯn̄s esset res permanēs siue res successiua sequeret̄ ex casu illo rei successiue vel ꝑmanētis dari vltimū instās esse.hoc autē est cōtra sententiā omniū philosophoꝝ ꝛ presertim Arist.viii.phisicorū ꝛ ꝙ illud sequat̄ p3 q2 ponit̄ ꝙ illa ꝯn̄a et

illud cõsequẽs maneat ꝑ totã illã horã vsq̧
ad vltimum instans illius hore inclusiue ⁊
ꝙ illud consequẽs post illud vltimũ instans
non sit ergo sequit̃ ꝙ in illo vltimo instanti
est ⁊ nõ imediate post illud vltimũ instans
erit quare ⁊c. Ad tertiũ respondet̃ negã
do ꝙ nunq̃ erit ita ꝙ cõsequens illius ꝯñe
est verũ ⁊ cũ dicebat̃ ꝙ hominẽ nõ esse asi
num nihil est dicit̃ ꝙ hoc est falsuȝ imo ho
minẽ nõ esse asinũ vel homo nõ est asinus
quoddã verũ est necessariũ. Ad quartũ
dico ꝙ magna ẽ ratio diuersitatis iter has
ꝓpositiones aliquãdo fuit ita ꝙ sor. est ois
homo ⁊ sor. fuit omis homo ⁊ inter has ali
quando fuit ita ꝙ ꝯñs. a. ꝯsequentie ẽ verũ
⁊ consequẽs. a cõsequẽtie fuit verũ quoniã
prima ⁊ tertia sunt ꝓpositiões de sensu cõ
posito. secũda vero ⁊ quarta sunt de sensu
diuiso. illa enĩ de sensu cõposito requirunt
verificationẽ istantaneã qualiter non requi
runt alia de sensu diuiso. vnde ille de sensu
cõposito denotãt ꝙ ꝓ aliquo tẽpore deter
minato vel instãti ita erit seu ita est ꝙ sort.
est omnis homo vel ꝙ añs est verũ ⁊ ratio
ne de ly ita erit vel ita fuit cõtrahuntur ad
limitatũ tempus ad ꝙ nõ limitant̃ alie de
sensu diuiso sed indifferẽter possunt verifica
ri ꝓ tempore futuro aut preterito ⁊ nõ pro
aliquo futuro tp̃e nec ꝓ aliquo p̃terito de
terminat̃. Sed ꝓ toto tp̃e futuro aut prete
rito verificari habent tales ꝓpositiones ꝺ
sensu diuiso. ⁊ sic apparet cũ magna est dif
ferentia inter illos modos arguẽdi cũ vnus
valeat ⁊ alter nõ vt etiã patuit supra ꝺ mẽ
te Strodi. Ad quintũ respondet̃ amisso
casu concedẽdo illã consequentiã. s. quãdo
cũq̧ tu eris papa tu eris homo. ergo aliquã
do quãdo tu eris papa tu eris homo. ⁊ ne
go ꝙ aliquãdo erit ita ꝙ añs eius est verũ
imo illo casu stante semꝑ illud añs erit fal
sum. ⁊ dico ꝙ oppositũ illius añtis est verũ
illud. s. adductũ aliquo tp̃e quo eris Papa

nam eris hõ ⁊ concedo vlterius ꝙ nunquã
erit ita ꝙ cõsequens illius cõsequentie ẽ ve
rum ⁊ ad cõsequentiã illã factã a sensu com
posito ad diuisum dico ꝙ est bona de for
ma. s. aliquo tp̃e quo eris papa tu eris ho
mo ergo aliquo tp̃e tu eris papa. ⁊ illo eris
homo ⁊ cõcedo ꝙ vltimũ consequẽs illi⁹ deȝ
ductionis de primo ad vltimũ est falsuȝ e
contra casum sicut ⁊ primum antecedẽs ex
quo deducit̃. Ad vltimũ argumentũ re
spondẽt aliqui ꝙ regule sunt vere de conse
quẽtia formali ⁊ non de materia tm̃. aliter
dicit̃ ꝙ añs est impossibile ꝑ accidẽs tũ est
impossibili nõ sequit̃ quodlibȝ vt dic ex q̃
melius tamẽ ẽ dicere ꝙ añs nõ est impossi
bile ⁊ sic ꝯña nõ est bona. nã illud añs põt
esse verũ. ⁊ quãdo dicit̃ est ꝓpositio falsa
de preterito ergo est impossibilis neget̃ cõ
sequentia cuius ratio est q2 veritas eius de
pendet a futuro. Sed ꝓpositio falsa ꝺ pre
terito cuius veritas non dependet a futuro
bene est impossibilis.

Ueritur tertio. Utrũ quinta ⁊ sex
ta regule sint vere. ⁊ arguit̃ ꝓmo
ꝙ nõ ⁊ pono ꝙ ista cõuertant̃ de
us est ⁊ homo est asinus quo stante arguo
sic. illa cõsequentia est bona deus est ergo
hõ est asinus q2 arguit̃ a cõuertibili ad con
uertibile vt patet. ⁊ scis ipsam esse bonã et
añs est cõcedendũ ⁊ ꝯñs nõ ergo regula fal
sa. Secũdo sic hoc est a te negandum er
go hoc est a te negandũ illa ꝯña est bona ꝺ
forma ⁊ scita esse bona. vt patet. ⁊ añs ẽ cõ
cedendũ ⁊ ꝯñs negandũ ergo regula falsa ⁊
ponat̃ ꝙ per ly hoc demõstret̃ ipse met ꝓ
positio que est ꝯñs que significet sic. ⁊ preci
se ⁊ sit. b. ⁊. a. sit vna alia propositio sibi si
milis vt ista hoc est a te negandū vbi ꝑ ly
hoc demõstret̃. b. ⁊ ꝑ ꝯñs sit negandū. Ar
guit̃ primo sic ꝯña illa est bona ⁊. a. est ve
ruȝ ergo ⁊. b. tũc vltra. b. est verũ significãs
precise ꝙ hoc est a te negandum se ipso de

mõstrato.ergo hoc ē a te negandũ. Jtē si.b
est cõcedendũ ergo cõcedendũ ē ita esse sicͣ
ꝑ ipsum significatᷣ.sed ꝑ ipm significatᷣ ꝑ̄ci
se ꝙ hoc ē a te negandũ ergo nõ est cõceden
dũ.itē.a.est verũ significãs precise ꝙ.b. est
a te negandũ.ergo.b.ē a te negandũ ergo ñ
concedendũ.ꝙ autē ãñs illius ɔñe sit conce
dendũ ex se manifestũ ē. Tertio arguitᷣ sic
⁊ pono ꝙ tu exhibeas tantã fidē sorti ꝙ cre
das oia dicta ab ipso esse vera ⁊ dicat sor.
tibi illa ɔña est bona hõ ē ergo antropos ē
que in rei veritate ē bona.nescias tamen tu
quid significetᷣ ꝑ ly antropos sed bene qd
significatᷣ ꝑ ly hõ est ⁊ patet ꝙ illa ɔña est
bona ⁊ scita esse bõa qm̃ sic firmiter credis
absꝗ excitatione. ⁊ ita est ex ꝑte rei.s.ꝙ est
bona ⁊ tamē ãñs est cõcedendũ ⁊ ɔñs non
vt patet qꝛ nõ est intellectũ ergo ⁊c. Jtē po
natur ꝙ firmiter credas auctoritate precep
toris hãc ꝓpositionē antropos ē seq ex illa
hõ est ⁊ tũc patet ꝙ ista ɔña est bona ⁊ con
cedēda esse bona ⁊ ãñs est cõcedendũ ⁊ con
sequēs nõ ergo regula falsa ꝙ consequēs nõ
sit cõcedendũ patet qꝛ ipsum nõ est intellec
tum.ergo ⁊c.quelibet alia ꝑs ãñtis est ma
nifesta. Quarto ⁊ vltimo arguo sic pona
tur ꝙ oẽs ꝓpositiones scite esse vere ⁊ scite
esse false ꝑ totã horã futurã sic remaneant.
scite esse vere ⁊ scite esse false ⁊ cũ hoc ꝙ qñ
cunꝗ aliqua ꝓpositio cõceditur a te preter
istã tu es hõ ꝙ illa significat precise homi
nē esse asinũ ⁊ quãprimũ cõcedis aliquã ꝓ
positionē illa statim significet vt dictũ ē. et
hoc quãdo ꝓpositio talis esset alia ab ista
tu es hõ quo instãte arguo sic tu scis istã cõ
sequentiã esse bonã.s.tu es hõ ergo tu es a
nimal ⁊ ē cõcedēda a te ⁊ tamē ãñs est con
cedendũ ⁊ ɔñs nõ ergo regula falsa ꝙ ɔñs
nõ sit cõcedendũ ꝓbatᷣ qꝛ si cõcederetᷣ ipm
significaret precise hominē esse asinuꝫ ⁊ sic
concederes ꝓpositionē impossibilē ꝙ est in
conueniēs ⁊c. Jn oppositũ est magister in

littera probãs illas duas regulas veras eē
sic si regula quinta nõ est vera deṯ ergo op
positũ ɔñtis regule.s.ꝙ ɔñs nõ est cõceden
dũ ⁊ ãñs est cõcedendũ ⁊ ɔña est cõcedēda
⁊ arguo sic ex ipso sequitᷣ ꝙ ɔñs illud nõ ē
cõcedendũ a copulatiua ad alterã ꝑtem er
go est negandũ dubitandũ vel distinguēdũ
si negandũ.ergo aut scitũ esse falsum aut re
pugnãs si primũ ergo ⁊ ãñs est falsum . cla
ra est ɔña ꝑ secundã regulã ⁊ cũ ãñs sit con
cedendũ.ergo tanꝗ̃ sequēs ex aliquo bene
amisso tenet ɔña quoniã omne cõcedenduꝫ
aut est verũ ⁊ scitũ aut falsum sequēs ⁊ itel
lectũ. Et vltra ãñs sequitᷣ ex aliquo bene a
misso.ergo ɔñs sequitᷣ ex eodē tenet ɔseq̄ꝫ
tia quoniã ex quocũꝗ sequitᷣ ãñs alicuius
bone ɔñe.ex eodē sequitᷣ ɔñs ꝙ sic declara
tur.pono ꝙ ãñs alicuiꝰ cõsequētie cõceden
de sit.a.⁊ ɔñs.b.admissum vero ⁊ cõcessuꝫ
sit.c.tũc si.b.nõ sequitᷣ ex.c.sicͣ.a. ergo stat
sic esse sicut significatᷣ ꝑ.c.licet non sic sit si
cut adequate significatᷣ per.b.ponatᷣ inesse
⁊ arguitᷣ sic ab.c.ad.a.vꝫ ɔña ⁊.c. est verꝫ
vt supponitᷣ qꝛ ita est sicut adequate per ip
sum significatᷣ.ergo ⁊.a.est verũ tenet cõse
quentia per primã regulã.⁊ tũc vltra.a. est
verũ ⁊.b.ē falsum qꝛ nõ ē ita sicut ꝑ ipsum
adequate significatᷣ vt positũ ē inesse ergo
arguēdo ab.a.a.b.nõ valet ɔña ꝙ ē oppo
situ prime copulatiue.⁊ aduerte ꝙ Strodꝰ
in ꝓbando illã regulã cũ dixit si ɔñs non ē
cõcedendũ est negandũ aut dubitandũ vel
distinguēdũ ipse assũpsit difficiliꝰ mēbruꝫ
illiꝰ diuisionis.⁊ ex illo ꝓbauit regulã esse
verã ⁊ dimisit alia mēbra faciliora tãquã
manifesta qm̃ certũ est ꝙ si ɔñs esset negan
dũ tanꝗ̃ repugnãs ꝙ pari rõne ãñs esset ne
gandũ.⁊ repugnãs qꝛ si ɔñs alicuiꝰ ɔñe bo
ne alicui repugnat eidē repugnat suum ãñs
vt ꝑ vicesimã regulã inferiꝰ patebit imo hꝫ
sequitᷣ ex ꝓbatione prima qm̃ si ex quocũ
ꝗ sequitᷣ ãñs alicuiꝰ ɔñe bone ex eodē seq

tur cōsequens ergo cuicūq₃ repugnat ꝯñs ⁊ añs eiusdē repugnabit illi nec pōt dici ꝙ cō sequens ꝯñtie concedēde sit distinguēdū qꝛ tūc ⁊ ꝯña esset distinguēda ergo nō cōcedē da. imo talis nō esset ꝯña cuiꝰ ꝯñs esset eq uoca ꝓpositio. Nec etiā esset dubitandū ta le ꝯñs ꝯseq̄tie cōcedende qꝛ tūc ꝯña non esset cōcedēda qm̄ si est concedēda ipsa est intellecta ⁊ scita ⁊ per ꝯñs antecedēs ⁊ ꝯñs sunt intellecta sigs tamē vellet pp vire negā do istā regulā ⁊ ad oēs ꝓbatiōes cōceden do oēs ꝯñas ⁊ quodlibet añs ⁊ negādo qđ libet consequēs nō esset cōtra ipsum dispu tādū qm̄ videt̄ hoc esse propriū intellectui ꝙ si cōcedit ꝯsequentiā ⁊ antecedēs ꝙ debe at cōcedere ꝯsequēs eiusdē quare ⁊c. Ex ꝓ batione huius q̄nte regule sequitur veritas sexte regule quā ꝓbare nō oportet. ⁊ ita fi nitur primus articulus questionis. Quan tum ad ſm articulū est primo notandū ſm doctrinā Thisberi in secūdo pricipali ꝑmi sophismatis. ꝙ quinq₃ modis dicit̄ ꝓposi tio cōcedēda. primo nanq₃ qꝛ significat ipsi respōsali totaliter sicut scit esse quatenus est ꝓpositio vna ⁊ aduerte ꝙ in prima ꝑticula includit̄ ꝙ respondēs ita firmiter credat q̄ liter ꝓpositio significat ⁊ absq₃ excitatione ⁊ includit̄ ita esse ex ꝑte rei sicut ꝑ ipsa₃ ꝓ positionē significat̄. scđa ꝑticula ponit̄ pro pter ꝓpositiones includentes plures sensus seu equiuocas sicut sunt asinꝰ ē risibilis ca nis currit ⁊ similes. Secūdo mō dicit̄ ꝓ positio concedēda qꝛ alia hmōi est cōceden da ⁊ ꝑ hoc dico ꝙ ꝓpositio mētalis est con cedenda qꝛ alia in voce vel similis est cōce denda ⁊ ꝙ ꝓpositio aliqua amissa est cōce denda qꝛ alia sibi similis est cōcedenda sci licet que fuit posita. Tertio dicit̄ concedē da ꝓpositio qꝛ fit vel est vera pro tempore prolationis interrogātis. licet ꝑ tēpore ꝓla tionis respondentis sit falsa seu efficiat̄ fal sa vt si te tacēte ꝓponatur tu taces est cōce

denda ⁊ tamen patet ꝙ loqueris dum tu re spondes. Quarto modo dicitur ꝓpositio cōcedenda qꝛ apud cōmunē modū loquen di disputantiū est cōcedenda qꝛ vera vel ne cessaria nulla mutatiōe facta ex ꝑte rei qua liter tunc significabat̄ per ipsam sed solum sit nūc falsa per nouā impositionē. exemplū vt posito ꝙ hec ꝓpositio deus est significa ret precise ⁊ adequate hominē esse asinū tūc propositio illa deus est. est concedēda tam nominaliter q̄ ꝑticipialiter. nominaliter ve ro qꝛ tēdit a đ rē importatā per illos termi nos deus ⁊ est. ꝑticipialiter vero qꝛ est ve ra ⁊ necessaria apud cōem modū loquendi disputantiū qꝛ ſm Thisbe₃ licet nunc sit fa cta falsa per nouā impositionē tamen nō ꝑ dit suū significatū ⁊ dignitatē quā habebat ante. licet sit falsa in tali obligatione non ta men sequitur ꝙ sit falsa simpliciter. s. apud cōem modū ⁊c. Et ideo est concedēda quā uis significet hominē esse asinū Strodꝰ ve ro aliter diceret ꝙ incōuenit cōcedere ꝓpo sitionē significantē precise ⁊ adequate ho minē esse asinū dum illud sit auctentice tale modo ois noua impositio valida ⁊ autenti ca est ſm Strodū ac si a primis impositori bus habita esset quare ⁊c. Ultimo dicit̄ ꝓpositio concedenda qꝛ sibi similis in scri pto est cōcedēda vt si proponit̄ ista hoc in stās est demōstrato instāti ꝑsenti q̄ est cōce denda ⁊ tm̄ est falsa quia quādocūq₃ ꝓlata fuit aliqua littera. trāsiuit statim hoc instās ⁊ hoc ē ꝙ ipsa est ꝯcedenda qꝛ similis i scri pto est ꝯcedenda. ⁊ ita illa in voce consimi liter est ꝯcedenda qꝛ similis i scripto est con cedenda vt ista. hoc instās est que h₃ esse ꝑ manens in voce vero h₃ esse successiuu₃ vt patet. Secūdo notandū est ſm doctrina₃ Strodi ꝙ illud est ꝯcedendū negandū du bitandū ꝙ est dignū ꝯcedi negari dubitari vel distingui ⁊ dicit̄ dignū ꝯcedi qꝛ est sci tum esse verū nō repugnās ⁊ intellectu₃ aut

sequēs ex aliquo bene amisso aut ex ɔcesso seu cōcess s vel oppositis bene negati ɼ illō dignū est negari ꝙ ē scitū esse falsum non se quēs aut repugnās alicui bene amisso aut bene ɔcesso. ɼ illud dignū ē dubitari. ꝙ est dubiū aliquo quattuoꝛ vel quinqꝫ modoꝝ quos ponit Thisber. in pꝛimo sophismate vt inferiꝰ foꝛte declarabimꝰ. dignū autē di stingui ē illud ꝙ ē ꝓpositio equiuoca. ɼ ad uerte ꝙ oꝫ supplere intellectū ad illud ꝙ est ɔcedendū aut negandū qꝛ qꝺlibet hoꝝ pꝛe supponit itelligere. lꝫ Strodus in suppositi onibꝰ ly itellectū nō addat. vnde stat ꝙ ali quid sit scitū esse verū ɼ intellectū esse verū ꝙ tamē ne sit scitū nec sit intellectū ɼ ꝑ cōse quēs nec sit ɔcedendū nec negandū. licet cō cedēdū sit illud esse verū ɼ negādū sit illud esse falsum aut verū. patet hoc de illa ꝓpo sitione antropos ē q̄ sit firmiter credita esse vera auctoꝛitate ꝑceptoꝛis ɼ tamē nō intel ligas suū significatū que ē intellecta esse ve ra ɼ cōcedēda esse vera ɼ negandum est il lam esse falsam vt patet. ɼ ita aliq̄d dicitur esse sequēs ꝙ est scitū esse sequens ꝙ tamen nō est ɔcedēdū. licet sit intellectū esse sequēs ɼ ɔcedendū esse sequens. ɼ ita dicat̄ ꝙ ali qꝺ est repugnās ꝙ est scitū esse repugnās ɼ tamen nō est negandū. licet sit ɔcedenduꝫ il lud esse repugnās. patet de ꝑpōe greca nō intellecta quā scias esse sequenteꝫ vel scias illā esse repugnātem auctoꝛitate ꝑceptoꝛis ɼ ꝑ hoc dico ꝙ nulla ꝓpositio est ɔcedēda aut negāda nisi sit intellecta. ɼ ita cū simili ter dico ꝙ ꝓpositio dubia scita esse sequēs est ɔcedenda dūmodo sit intellecta. vbi au tem nescires illā esse sequenteꝫ nō incōuenit dubitare eā quid aūt sit rn̄dendū ad falsuꝫ extra tempꝰ obligatiōis firmiter creditū di cit Shaeta. ꝙ debemꝰ rn̄dere per hoc ver bū credo ɼ nō ɔcedere illud nec hoc incōue nit qm̄ si tale falsum nō est scitū esse verum nec intellectū nō video qualiter sit cōceden dum nec est verum ꝙ omne credere sit con cedere.

Tertio notandū est ꝙ ɔcedendū aut negā dū duobꝰ modis accipiunt̄. vno mō ꝑtici pialiter. alio mō nominaliter. ꝑticipialiter vero qm̄ debemꝰ respōdere ꝑ hoc verbum ɔcedo aut ꝑ hoc verbū nego qualiter iuxta cōem modū loquendi disputātium aucten tice respōderet̄ ac si nulla impositio facta esset. nomīaliter vero qm̄ talis ꝓpositio di gna est ɔcedi aut negari qm̄ ɔuertit̄ cūꝫ ali qua vera ɼ necessaria. aut ꝑ nouā impositi onem qualiter nō respōderet̄ absqꝫ aliqua impositione ad quā simpliciter ɼ auctenti ce bene respondēdo. respōdendū est per hoc verbū cōcedo seu ꝑ hoc verbū nego. licꝫ ta men digna sit cōcedi ɼ ꝑ hoc dicit paulus perg. ꝙ si ponant̄ iste ꝓpositiones cōuerti. deus ē ɼ hō est ɼ homo ē lapis ꝙ illa hō est lapis ē concedēda nominaliter qꝛ est digna cōcedi cū cōuertat̄ cū necessaria ꝑse non ta men est cōcedēda ꝑticipialiter cū nō debea mus eā cōcedere sed negare bene respōden do cū ꝓponit̄ qualiter respōderet̄ ac si nul la obligatio facta esset. Contra quā solutio nem arguūt aliqui pluribus mediis. pꝛimo sic. Illa ꝓpositio homo est lapis nō ē seq̄ns nec vera ergo nō est cōcedenda nominaliter secūdo sic arguūt contradictionē afferere vi detur ꝙ aliquid sit concedendū ɼ non debe at responderi ꝑ hoc verbū concedo sequituꝛ enim ipsa est cōcedenda a te ergo debes ip sam cōcedere ergo per hoc verbum ɔcedo respondere.

Ad pꝛimū istoꝝ respōdet̄ negando ꝙ illa homo est lapis nec sit sequens neqꝫ vera im mo debemus concedere oppositū quoniaꝫ sequitur ex illa deus est ergo est sequens. Item illa est vera deus est ergo ɼ illa hō ē lapis tenent consequentia quoniā si vnū cō nertibilium est verū ɼ alterum ɼ vnum seq tur ex altero. scis ergo illam esse sequentem

⁊ istam consequentiã esse bonã ⁊ tamen nõ scis illam vt infra patebit istam.s.deus ẽ ergo homo est lapis. Ad secundũ dicitur ꝙ non inconuenit aliquid esse concedendu; ⁊ non debeat responderi per hoc verbũ cõcedo ⁊ ad probationẽ nego istam consequẽtiam ista est concedẽda a te.ergo debes ipsam concedere quonia; stat oppositum consequentis cum antecedente quia vt dictum est concedendũ diuiditur in concedendũ nominaliter ⁊ inconcedẽdũ pticipialiter. vnd̃ per illud consequens denotatur ꝙ sit concedenda pticipialiter ⁊ per antecedens nullu; illorum denotatur quoniã abstrahit a concedendo nominaliter ⁊ a concedendo pticipialiter.arguitur enim ibi ac si argueret sic a . est consequentia bona ergo est bona de forma que consequentia nihil valet vt patet.⁊cе.

Tertio arguũt sic contra pau.perg. quoniam videtur implicatio contradictionis ꝙ vna propositio sit digna concedi ⁊ negetur bene respondendo.Sed hoc nõ inconuenit quoniam illa propositio homo est lapis pticipialiter est neganda ⁊ nominaliter est concedenda ergo bene respondetur negando et tamen est digna concedi ⁊ ad probatione; nego illam consequentiam.s.bene respondetur.negando ergo est digna negari quonia; arguitur a negando pticipialiter ad negandum nominaliter ⁊ si dicitur omne ꝙ est dignum fieri si fit bene fit respondetur ꝙ hoc non est verum quoniam habere voluntate; ⁊ desiderium eundi ad obseruantiam dignum est simpliciter cuilibet homini ⁊ tamẽ non si fieret aput omnes homines bene fieret quoniã si sor.sciret firmiter ꝙ quãdo ipse vel si ipse iret ad obseruantiã ꝙ esset causa damnationis anime sue vel esset captus ab infidelibꝰ ⁊ oporteret ipsum negare christum patet ꝙ illud quando fieret a sorte nõ bene fieret quia illud non bene fit ex quo aliquis sit sequi dampnationem anime sue. sed illud est huiusmodi ergo etcetera . ⁊ tamen illud est dignun fieri apud omnes homines. Item ponatur ꝙ ista sit digna concedi . homo est asinus quo stante propono ista est digna concedi . ⁊ patet ꝙ est concedenda quia posita ⁊ amissa tanquam possibilis.deinde ꝓpono homo est asinus . ⁊ patet ꝙ est concedenda.Ex ista opinione quoniam illud ꝙ est dignum fieri si fit bene fit sed illud est dignum fieri scilicet concedi vt positum ergo si fit id est si ꝯceditur bene fit id est bene conceditur.sed contra illam non est vera neqꝫ sequens.ergo non est concedenda tenet consequẽtia prima pars antecedẽtis.patet scilicet ꝙ illa non sit vera ⁊ secũda probatur quoniam non sequitur ista est digna concedi homo est asinus ergo homo est asinus cum antecedens sit verũ ⁊ consequẽs falsum.sed bene concedendum est ꝙ sit digna concedi vt patet.

Quarto sic.Ad omne scitum non repugnans ⁊ omne sequens est respondendũ per hoc verbum concedo . sed illa homo est lapis est scita non repugnans vel sequens . ergo ad ipsam est respondendum per hoc verbum concedo. Ad hoc respondetur concedendo ꝙ ad ipsam est respondendu; per hoc verbum concedo cum tamen proponitur ipsa est neganda ad ipsam bene respondendo neqꝫ hoc est inconueniens . ista enim quarta ratio videtur cõtra dicẽ prime rationi adducte contra magistrum Pau.perg. vt p; intuenti.⁊ ita apparet ꝙ quelibet huiusmodi rationes nihil concludunt.

Quantun ad tertium articulum respondeo ad rationes. Ad prima; dicitur amisso casu negando istam consequentiam scilicet consequentia est bona ⁊ scita esse bona ⁊ antecedens est concedendum . ergo ⁊ consequẽs s; o; i añte supplere hoc scilicet ⁊ cõsequentia est concedẽda ⁊ illud negatur nec

sequit̃ ex casu ꝙ sit concedenda quãuis se
quatur ꝙ sit bona ⁊ scita esse bona ⁊ hoc tu
debes concedere ꝙ bene scis in illo casu ꝙ
arguit̃ a conuertibili ad cõuertibile non ta
men debes cõcedere illã cũ ille ppositiões
nõ simpliciter cõuertantur ꝙ requiritur ad
hoc ꝙ consequentia a cõuertibili ad cõuer
tibile sit concedenda ⁊ iuxta hoc dico ꝙ cõ
sequentia concedenda est illa que extra ca
sum bene respõdendo concederet̃ ad quam
imediate cũ proponitur es formaliter ob
ligatus ⁊ si contra hoc obiicitur sic per te.
illa consequentia in illo casu est bona conse
quentia ergo ⁊ extra tenet ꝯsequẽtia qꝛ ois
bona est necessaria ⁊ ois mala est impossi
bilis. Respondet̃ cõcedo ꝙ illa est bona tã
quã sequens ex casu quãuis in rei veritate
sit mala ⁊ impossibilis nõ tamen debet ne
gari ꝙ sit mala. licet sit neganda cũ propo
nitur vel dicatur. cũ proponitur ipsa ẽ bo
na nego ⁊ cuꝫ dicitur vel si dicitur hic. Ar
guitur a cõuertibili ad conuertibile. ergo ip
sa est bona antecedens est ꝯcedenduꝫ ex ca
su. ergo ⁊ consequens possumus dupliciter
respõdere. vno modo ꝯcedendo ꝯsequẽs
⁊ si dicitur tu negas illud ergo male respon
des concedendo me male respõdere tanquã
sequens. alio modo possumus respondere
negãdo añs ⁊ si arguitur p casum ꝯuertun
tur ergo cõuertuntur negat̃ ꝯsequentia quo
niam arguit̃ ad ſm quid ad simpliciter. vn
de dico ꝙ quãuis positum sit ꝙ conuertan
tur. non tamen simpliciter ⁊ in rei veritate
cõuertuntur. vnde nõ posses me tñ obliga
re ꝙ ego concederẽ illam homo est asinus
licet in certo casu concederem ꝙ esset conce
denda. vnde si poneres ꝙ illa ex primaria
significatione ⁊ iuxta cõem modũ loquendi
⁊ intelligendi significaret deũ esse tũc opor
teret cõcedere ꝙ est ꝯcedẽda qm̃ ex cõi mõ
loquẽdi significat taliter q̃liter ẽ. ⁊ tñ cũ p
positioni in rei veritate ẽ negãda cũ sit falsa
⁊ ipossibilis in casu tñ debet cõcedi ipsam
esse necessariã. Aliqui vero dicũt vt pe. de
mantua in suis obligationib⁹ ꝙ illa homo
est asinus quãdo ꝓponit̃ est ꝯcedẽda quaꝫ
respõsionẽ ad p̃sens nõ credo esse veraꝫ ⁊ si
forte videat̃ posse eligi ex dictis Strodi ex
prima suppositione quinte regule. Ad secũ
dã rationeꝫ respõdeo ſm doctrinã Thisbe
ri in insolubilib⁹ quã insequit̃ cõis via nõ
amittẽdo casum ⁊ dato ꝙ nõ poneret ly p̃
cise casus ẽ amittẽdus sed negat̃ ꝙ illa con
sequentia sit bona nec arguit̃ a conuertibi
li quia antecedens est ꝓpositio cathegorica
significãs precise sic. consequens vero signi
ficat copulatiue ⁊ ypothetice vt patet intel
ligenti sed ſm suisset. dico ꝙ illa est bona ⁊
ꝙ antecedens est concedendũ ⁊ consequens
non quia asserit se esse negandũ ⁊ quando
cunqꝫ proponit̃ est concedendum. ⁊ quãdo
arguitur consequentia ẽ bona ⁊ añs ẽ verũ
ergo ⁊ ꝯsequẽs negat̃ argumentum vt patꝫ
ex via sua ad aliud cũ dicitur tu concedis
consequens. ergo debes concedere. ita etiaꝫ
sicut ⁊c. cõcedo ꝯsequens licet nõ valeat cõ
sequentia ad aliud conceditur argumentuꝫ
⁊ si arguit̃ sic ꝯsequens est negandũ ⁊ sic p̃
cise significat. ergo ꝯsequens est veruꝫ ⁊ est
insolubile ergo ⁊c. Dicitur negando ꝯsequẽ
tiã vnde non sequit̃ ista ꝓpositio significat
precise sicut est ergo est vera vt patet ex do
ctrina sua in tractatu insolubiliuꝫ sed opor
tet addere ⁊ non asserit se esse neganda vel
se non esse veram. Ad argumentuꝫ princi
pale potest sic etiam breuius respondere cõ
cedendo consequentiam esse concedendã et
antecedens ⁊ consequens non quoniam cõ
sequens asserit se non esse concedendũ est er
go repugnans ipsum esse concedenduꝫ neqꝫ
hoc contradicit regule quoniam regula itel
ligitur quando consequens nõ est repugnãs
esse concedendũ ⁊ quando ipsum remanet
tale in tempore pro quo conceditur.

Ad tertiũ respõdetur amisso casu q̄ nõ inconuenit aliquam consequentiam esse sci tam esse bonam. imo concedendam esse bo nam ⁊ antecedens sit cõcedendũ ⁊ ꝯsequẽs non ratio est quia consequentia non est con cedenda quia nõ scita ⁊ intellecta ex eo q̄ꝺ eius consequens non est scitum nec intellec tum. Ad aliud dicitur q̄ illud non incõ uenit quoniam illud consequẽs non est scitũ ⁊ intellectũ q̄ requiritur ad hoc vt sit conce dendum. licet sit intellectum esse sequens ne q̄ꝫ hoc incõuenit vt supra patuit ⁊ hoc non est contra regulã. Ad vltimũ argumẽtuꝫ dicunt aliqui concedendo consequẽs sed ne gant se concedere quia habent q̄ inconueni enti cõcedere se male respondere. alij dicũt concedendo illud consequẽs ⁊ dicunt q̄ nõ inconuenit concedere vt sequens se male re spondere. alij dicunt concedẽdo illud conse quens loqui ad mentẽ magistri ⁊ non incon uenit concedere propositionẽ significantem precise hominẽ esse asinum cum illud nõ sit auctentice tale sed per nouam impositioneꝫ ⁊ ista responsio est satis conformis dictis ipsius magistri qui in respondendo negat hanc consequentiã consequens est conceden dum a me ⁊ quandocũqꝫ concedã illud sig nificat hominẽ esse asinum. ergo propositio precise significans ⁊c. quia non dico q̄ ista est concedenda a me quia erit cõcessa a me vel concedam illam sed quia ipsa est digna concedi cum sit vera non repugnãs nec de beo illam concedere propter impositionem predictã ⁊ ista sunt verba Strodi nec vult pau. perg. q̄ in illo casu debeamus illã con cedere bene respondendo sed debet cõcedi q̄ consequens illud sit concedendũ quia di gnum concedi ad modum Strodi ⁊ adhuc si concederetur nõ esset inconueniens cum il lud non sit autenticum significatum. s. homi nem esse asinum in illo casu. breuius etiam possumus respondere ad mentem magistri q̄ non inconuenit aliquam esse propositio onem ad quã nullo modo sit respondenduꝫ in littera patuit. ⁊ ita dico ad illud cõseq̄ns in casu magistri ⁊ hoc non est contra regulã vt patuit. aduertas q̄ si in casu ponatur no ta conditionalis hoc modo. s. si tibi propo nitur loco de ly quandocũqꝫ cum alijs par ticulis casus non est amittendus quia ponit conditionalem impossibilem ⁊c.

Queritur quarto. Nunquid septia ⁊ octaua regule sint vere ⁊ argui tur q̄ non. primo sic quicquid vi det ẽ homo ergo q̄cquid videt. potest esse homo ista consequentia est bona cuius an tecedens est possibile ⁊ consequens impossi bile ergo regula falsa tenet consequentia et prima pars antecedentis patet. quia argui tur abesse aposse secũda pars antecedentis patet ⁊ tertia probatur quia eius contradi ctorium est verũ. s. hoc aliquid q̄ videt non potest esse homo vt leo ⁊ asinus q̄ intelligẽ ti. patet secũdo sic ista consequentia est bõa nihil demonstratur. ergo nec hoc ens demõ stratur nec hoc ens demonstrat̃ ⁊ sic de sin gulis ergo ⁊c. ⁊ antecedens est possibile ⁊ ta men consequens est impossibile. ergo regu la falsa tenet consequentia cuꝫ prima parte antecedentis quia ibi arguitur a conuertibi li ad omnes suas singulares. ⁊ secunda ps antecedentis patet. tertia vero probat̃ quo niam consequens non potest esse verum sic precise significando vt patet. Item ista cõ sequentia est bona impossibile est. ergo im possibile est ⁊ antecedens est possibile quia possibile est aliquam propositionẽ impossi bilem esse vt patet. ⁊ tamen consequens est ĩpossibile qꝛ ĩpossibile ẽ aliq̄ ĩpossibile esse. ꝓma ista ꝯña ẽ bõa vꝫ h̄ ꝓpõ ẽ possibil̃ sic ꝓcise significãdo nlla ꝓpõ ẽ negatiã ergo ip sa põt esse v̄a ⁊ añs eius consequentie est possibile. vt patet ⁊ tamen consequens est

impossibile quoniã ad ipsum esse possibile sequuntur duo contradictoria vt patet dis currenti ⁊ inferius. hoc etiã declarabimus. Item ista ꝯña est bona. vȝ ista propositio ē contingens ad vtrũlibet ergo potest esse fal sa ⁊ tamen añs est possibile ⁊ consequens ī possibile vbi per ly ista demonstratur hec propositio aliqua propositio est ꝑticularis que nullo modo potest esse falsa sic precise significãdo vt infra patebit. Primo ista cõ sequētia ē bona tu potes moueri ergo possi bile est te moueri ⁊ añs est possibile ⁊ cõse quens impossibile quoniaȝ si cõseques essȝ possibile cuȝ sit propositio de sensu compo sito requirens verificationem istantaneam sequeretur ꝙ tu posses moueri in istanti et ꝙ motus posset esse in istanti quorum q̃dli bet est falsum. ꝙ autem ꝯña sit bona. patet a sensu diuiso ad cõpositũ in terminis sim plicibus ⁊ cum alijs requisitis possibilitas antecedentis patet d e se. Ultimo sic il la consequentia est bona quãdocunqȝ fuerit ista propositio signa erũt in sole luna ⁊ stel lis. ipsa fuit falsa ergo nunqȝ dixit eam qa aliter sequeretur ꝙ esset possibile ꝙ christ9 benedictus dicit vl̃ dixerit falsũ ꝙ ē absur dum ⁊ tamen antecedens huius consequen tie est possibilile quoniam est futurũ cõtin gens ꝙ deus potest facere nõ fore ⁊ tamen consequens est impossibile quoniã illud est preteritum quoddã cuius esse non depēdet a futuro ⁊ cum hoc solo posse priuetur de9 ingenita facere vt ꝙ genita sunt que senten tia est philosophi. vi ethico. vbi dicit. Nõ enim de preterito electio est sed de futuro possibili actũ a ntē ne factum sit fieri nõ po test itaqȝ recte agaton hoc solo deus priua tur infecta facere quecũqȝ sunt facta . ⁊ ista sunt verba philosophi ad litteram ⁊c.

In oppositum est magister in littera ꝓ bans illas regulas veras esse sic si regula se ptima non est vera detur oppositum conse quentis regule cum antecedente scilicetqȝ cõ sequens non sit possibile ⁊ antecedens sit possibile ⁊ consequentia est bona . ⁊ tunc se quitur ꝙ consequens sit impossibile qȝ om nis propositio vel est possibilis vel est im possibilis ⁊ tunc vltra consequens est ipossi bile ergo non potest esse. ita sicut per ipsum adequate significatur ⁊ antecedēs est possi bile ergo potest esse sicut per ipsum adequa te significatur. ergo consequentia nõ est bo na ꝙ est oppositum prime partis regule ex cuius probatione sequitur veritas octaue regule quare ⁊c. ita completur primus arti culus. In secundo articulo sunt aliqua notanda. primo secundũ Strodum notan dum est ꝙ nõ omne possibile potest esse ve rũ sic precise significãdo probatur de istis nulla propositio est vniuersalis. nulla ꝓpo sitio est vera nulla propositio est negatiua. omnis propositio ē falsa ⁊ huiusmodi quo niam ad veritatē alicuius istarum sequitur formaliter contradictio ꝙ probatur. naȝ se quitur nulla propositio est vniuersalis. ista est vera ergo ista est ⁊ ista est aliqua propo sitio vniuersalis vt patet ergo aliqua ꝓpo sitio vniuersalis est ⁊ ex alia parte sequitur ipsa est vera significans precise ꝙ nulla ꝓ positio est vniuersalis ergo nulla propositõ est vniuersalis ꝙ est contradictio ⁊ ita in a lijs deducere potes . ꝙ autem quelibet illa rum sit possibilis. patet. Notandũ secũ do ꝙ aliqua propositio est contingens ad vtrũlibet ⁊ tamen impossibile est ipsam eē falsam vt patet de istis aliqua propositio ē aliqua propositio est ꝑsonalis per huiusmo di ⁊ probatur ꝙ illa non possit esse falsa sic adequate significando sequitur eniȝ hec fal sa. ergo aliqua preposi io est falsa tenet cõ sequentia quoniam ex opposito cõsequētis sequitur oppositũ antecedētis ⁊ ex ista par te sequitur hec propositio est falsa aliqua propositio est significans precise sic. ergo

nulla propositio est falsa quare sequitur cõtradictio vt patet.

Notandũ est tertio ꝙ alicui⁹ ꝯñe bone antecedẽs põt esse veꝝ sine ꝯsequente sic p̃cise significãtibus patet quoniã cum antecedens ⁊ ꝯsequens sint distincte ꝓpositiones antecedens potest corrũpi ꝯñte non corrupto vt patet de añte huius ꝯñe tu es homo ergo tu es animal ⁊ de quocũꝙ alio nec hͦ incõuenit quoniã sicut concedendũ est ꝙ oẽ inferi⁹ potest esse absꝙ suo superiori ⁊ pater potest esse absꝙ filio.licet nõ possit esse ꝙ inferius sit absꝙ suo superiori ⁊ impossibile sit patrẽ esse absꝙ filio.ita ⁊ impossibile est ꝯsequentie bone antecedẽs esse verũ sine consequente quãuis quodlibet antecedens ꝯsequentie bone.possit esse verum sine consequente. Aliqui tamen dicũt hoc argumentum non valere videlicet.a. consequentia est bona ⁊ eius antecedẽs potest esse verum ergo consequens eiusdẽ potest esse veꝝ loquendo de antecedente ⁊ consenquẽte vt sunt propositiones ꝙ ipsi probãt sic de antecedente huius consequentie bone omis ꝓpositio est affirmatiua ergo nulla est negatiua cuius consequentie bone antecedẽs potest esse verum ⁊ tamen consequens non potest esse verũ quoniam si antecedens potest esse veruꝫ ergo potest esse ꝙ antecedens sit verum sic significando vt est propositio sp intelligendo.⁊ si sic ponatur inesse ⁊ arguo sic hoc antecedens est verum ergo ꝯsequẽs est sed consequens nõ est nisi propositio negatiua ergo aliqua propositio negatiua est ergo non est verum ꝙ omis ꝓpositio sit affirmatiua. Ex quo sequitur ꝙ antecedẽs nõ est verum ꝙ est oppositũ concessi sed bene dicunt valere argumentũ de antecedente ⁊ ꝯñte vt sunt significata ꝓpositionũ. sed credo argumentũ vtroꝙ modo tenere ⁊ nego hanc ꝯñam in ratione sua adductã.s. antecedens potest esse veꝝ ergo potest esse ꝙ antecedẽs sit verũ qꝛ arguitur in terminis repugnãtibus relatiue a sensu diuiso ad compositũ ⁊ adhuc dato ꝙ concederet̃ ꝯñ. respondeo aliter ad argumentũ admittẽdo illũ ꝙ ipsi dicunt ponat̃ inesse ⁊ subsequẽter cũ proponit̃ antecedẽs esse veꝝ aut ꝯsequentiam esse bonã non cõcedendo illud tanꝙ repugnans posito.imo debemus cõcedere tãquã falsum sequens consequentiaꝫ hanc nõ valere.s. omnis propositio est affirmatiua. ergo nulla est negatiua vt inquit Strodus in littera quoniam ex eo ꝙ positum est sequtur ꝙ consequentia illa non sit quare nec antecedens eius est neꝙ ꝯsequens neꝙ illa est bona neꝙ est mala quorum quodlibet ẽ cõcedendum tanꝙ falsum sequens ex eo ꝙ in esse positum est vt patet. Sed quia dictuꝫ est ꝙ omẽ inferius potest esse absꝙ suo superiori ideo aduerte ꝙ tenendo opinioneꝫ realistarum illud nõ esset verũ quoniã hoc vniuersale reale homo non potest esse absꝙ hͦ vniuersali animal.sed Strodus fuit terminista ponens vniuersalia esse tantũ terminos ⁊ inferioritatẽ.⁊ superioritatẽ esse passiõis terminorum. ⁊ ita verum est ꝙ dictum est scilicet ꝙ omne inferius potest ⁊c. quoniaꝫ quilibet terminus inferior potest esse absꝙ termino superiori ⁊ econuerso.⁊ hoc est verum de terminis in voce ⁊ in scripto vt autem sunt conceptus est dubium quoniã aliqui tenent ꝙ vniuersalia prioritate originis prius sint nota nobis quã minus vniuersalia ꝙcredo esse verum in noticia distincta incõfusa vero min⁹ vniuersale credo ꝙ via originis sit nobis prius ⁊ magis notum. sꝫ illa consideratio alibi perscrutanda est idõ pertranseo ad propositum ergo nostrum attende ꝙ duplex est inferius ⁊ similiter superius est duplex quoniam quot modis dicitur vnum oppositoruꝫ tot dicitur reliquum inferius autem ⁊ superius relatiue opponuntur ⁊ superius dicit̃ dupliciter p se scꝫ

⁊ per accidens ⁊ ita inferius per ſe verum
duobus modis dicitur materialiter.ſ.⁊ for
maliter . ⁊ ita dico ꝙ binarius reſpectu nu
meri dr̃. dr̃ per ſe formaliter inferius ⁊ nu
merus ſuperius.⁊ tale inferius nõ poteſt eſ
ſe ſine ſuo ſuperiori . genus autem reſpectu
ſpeciei dicitur ſuperius materialiter ⁊ ſpeci
es dicitur quid inferius reſpectu ſui generiſ
⁊ nullũ iſtorũ poteſt eſſe abſq; altero vt pa
tet.alias autem ꝙ eſt ſuperius ad hominez
bene poteſt eſſe abſq; homine. licet non ecõ
tra q̃uis ly hõ poſſit eſſe abſq; ly animal ⁊
econuerſo ſor.dicitur inferius per accidenſ
reſpectu hominis quia poteſt homo eſſe lз
non ſit ſor.⁊ ſic homo reſpectu ſortis dicit̃
ſuperius per accidens ⁊ aduerte ꝙ intelligo
de eſſe actuali ⁊ non predicamentali quoni
am accidit ſorti ꝙ ſit homo ⁊ econuerſo ta
men illa eſt ꝑ ſe.ſor.eſt homo in primo mo
do vt patet . tertio notandum ꝙ magna eſt
differentia in has propoſitiones motus eſt
in inſtanti ⁊ in inſtãti eſt motus patet iuxta
eorum probationes cũ prima ſit falſa ⁊ ſe
cunda vera ⁊ inter has alias eſt differẽtia
poſſibile eſt te moueri ⁊ poſſibile eſt te mo
ueri ſuper hoc ſpatiũ quoniam quelibet eſt
de ſenſu compoſito ⁊ requirunt verificatio
nem in iſtanti ideo nõ repugnat pro aliquo
in inſtanti.verum eſſe te moueri ⁊ non dico
ꝙ motus menſuretur inſtanti ſeu ꝙ inſtans
ſit menſura mot᷒ ſed ꝙ non repugnat in ali
quo inſtanti verum eſſe te moueri ⁊ quod ĩ
aliquo inſtanti ſit motuſ.licet aliquãdo mo
tum repugnat eſſe in inſtanti.illa vero poſſi
bile eſt te moueri ſuꝑ hoc ſpaciũ nõ eſt poſ
ſibilis ideo cõcedit Thiber.in quinto prici
pali p̃mi ſophiſmatis ꝙ agens agit ⁊ nihil
agit ꝙ tu ꝑtranſis ⁊ nullũ ſpaciũ ꝑtranſis.
ita ꝙ dicit hoc argumentũ valere tu potes
pertranſire.ergo poſſibile eſt te pertranſire
⁊ econuerſo.ſi vero addatur ly ſpaciuз nõ
valet argumentum quare.⁊c. Quantuз

ad tertium articulũ reſpondeo ad rationes.
Ad primam negetur argumentũ quoniam
abeſſe apoſſe in ſenſu diuiſo conſequentia
non eſt ſimpliciter bona de forma.ſed bene
in ſenſu compoſito.⁊ vnde ibi arguitur ad
minus cõmune a magis cõmune vt patet.
quicquid eſt vides in actu eſt vidẽs ĩ potẽ
tia.⁊ ideo nõ valet argumentũ.poſſum᷒ eti
am dicere ⁊ forte melius ꝙ conſequẽtia ſit
bona ⁊ quo caſu antecedens eſt poſſibile ⁊
conſequens in eodeз eſt poſſibile.⁊ in eo ca
ſu quo conſequens eſt impoſſibile ⁊ antece
dens ſimiliter eſt impoſſibile vt patet conſi
deranti. Ad ſecundã rationem reſpondetur
negando ꝙ conſequens illius conſequentie
ſit impoſſibile ⁊ ad probationem nego iſtã
conſequentiã. conſequens nõ poteſt eſſe ve
rum ſic preciſe ſignificãdo.ergo non eſt poſ
ſibile quoniam multe ſunt propoſitões poſ
ſibiles que tamen ſic adequate ſignificãdo
non poſſunt eſſe vere vt ſupra patuit in pri
mo notato ⁊ aduerte vlterius ꝙ ſtat aliquã
vniuerſalem eſſe verã.ſic preciſe ſignifican
do cui᷒ aliquot ſingulares nõ poſſũt eẽ ve
re.ſic p̃ciſe ſignificãdo ⁊ aliq̃ ſic ſignificãdo
p̃ciſe poſſunt eſſe vere .vt pз de iſta vl̃i ni
hil demõſtrat̃ ⁊ de his ſuis ſingularib᷒ hз
nõ demõſtrat̃.⁊ hз nõ demõſtrat̃.⁊ pla. nõ
demõſtrat̃ ⁊ ſor.nõ demõſtrat̃ ⁊ ſic de ſin
gulis ɔñaꝝ ſingulariũ p̃me due nõ poſſunt
eſſe vere. Ad tertiũ dico ꝙ ſumendo ly im
poſſibile vniformiter ĩ añte ⁊ ɔñte vt puta
ꝓpoſitione impoſſibili ſic tamẽ añs eſt poſ
ſibile quã ɔñs qm̃ poſſibile eſt aliquã ꝓpo
ſitionẽ impoſſibileз eſſe. Si vero ꝓ ſignifi
cato ſumat̃ ly ĩpoſſibile in añte ⁊ ɔñte . ſic
quodlibet illoꝝ eſt ĩpoſſibile.ſi vero diffor
miter ſumat̃ vt in añte ꝓ ꝓpoẽ ⁊ in conſe
quente ꝓ ſignificato ſic nõ valet ɔña vt pз
Ad quartã neget̃ ɔña qꝛ non eſſe poſſibile
põt eſſe verũ vt dictũ eſt. Ad quintã iteruз
nego argumentum qm̃ aliqꝙ eſt ɔtigens ad

vtrumlibet quod tamen non potest esse falsum vt declaratum est supra. Ad sextam cōcedēdo argumētū et nego quod ɔñs sit īpossibile et ad probationē nego istā consequentiam ista ꝓpositio possibile ē te moueri est ō sensu cōposito requirēs verificationē in instāti ergo tu potes moueri in instāti vel possibile est te moueri in instāti vel ergo motus potest esse in instāti quāuis in instāti non repugnet verū esse te moueri et in instāti possit esse motus. Petrus vero mātuanus negaret omnes huiōi ꝓpositiones in instāti est motus et motus ē in instāti tu potes moueri et possibile est te moueri et sic de aliis. Realiste vero omēs illas concederēt. sed hec materia altissimū exquireret negotiū ideo pertranseo. Ad vltimā rationē nego consequentiā et dico quod nō incōuenit quod aliquando fuit ita quod christus dicit falsum nō assentiēdo ei sed bene esset incōueniens imo impossibile quod tali falso christus benedictus assentiret cū ipse sit actus purissimus et cū in eo aliquis error esse nō possit. vnde prouidētia dei in prouidēdo aliqđ futurū contingens et quod non catiue a futuro dependēs nō ponit necessitatem in preuisis. sed ista sunt altioris speculationis et in pertinētia presenti ꝓposito ideo hic tacenda sunt. sed ꝓlatio illius ꝓpositionis facta a christo benedicto non potest impediri cū iam facta sit et a futuro nō dependeat et hoc solo posse priuatur deus etc. Grego. enim de Arimino. ij. sententiarum dist. i. ca. iij. in questione de eternitate mundi videtur asserere oppositum et quod deus potest facere preteritū non esse preteritū loquendo de potestate dei absoluta et asserit hoc esse de intentione magistri primo sententiarum distinctione quadragesima secunda primi libri questione prima. Scotus autem doctor subtilis oppositum tenet quoniā facere preteritū non esse preteritum est facere nihil. Sed ista nimis altissima sunt ideo cum etiā in ptinē tia sint ab aliis per tractanda esse puto in altero loco vt in theologia quare etc.

Consequenter queritur. Nunquid nona et decima regule sint vere et arguitur multipliciter quod non. Primo sic contingens est antechristum esse ergo contingenter antechristus erit ista consequētia est bona et antecedens est necessarium et consequens contingēs ergo regula falsa tenet consequentia cum secunda parte antecedentis. et tertia probatur ista propositio contingenter antechristus erit aliquando erit falsa quia post primum instans nō esse antechristi vt patet per suas exponētes que sunt iste antechristus erit et potest esse quod antechristus nō erit ergo etc. quarum exponētium prima erit falsa. post corruptionem ipsius antechristi prima pars antecedentis probatur quoniam necesse est quod sit cōtingens antechristū esse quod probatur. Nam ratio cōtingentis cōsistit in hoc quod possibile est esse tale et possibile est nō esse tale. modo si possibile est aliquid esse tale aut si possibile est ipsum non esse tale necesse est quod sit possibile ipsum esse tale aut ipsum nō esse tale quod probatur quoniam si possibile est ipsum esse tale et nō sit necesse ipsum esse tale sequitur quod possibile est non esse possibile ipsum esse tale. ex quo sequitur quod impossibile est ipsum esse tale, quod est oppositum assumpti. et ita deducitur altera pars scilicet quod si possibile ē aliquid nō esse tale quod necesse est quod sit possibile ipsum esse tale. et ita concluditur quod si contingens est aliquid esse tale quod necesse est quod sit contingēs ipsum esse tale. secundo sic illa consequentia est vera cōtingens. est ergo contingens est et antecedens est necessarium et consequens cōtingens ergo regula falsa tenet consequētia cum prima parte antecedētis quoniā necesse est aliquid contingens esse et secūda ꝓbatur quoniā suum significatum cōtingēs quoniam ɔtin

gens esse est contingens sicut hominis esse ẽ homo. vij. metaphisice. Tertio sic illa conse quentia est bona de forma cõtingenter iste homo est animal ⁊ cõtingenter ille homo ẽ animal ⁊ sic de singulis ergo cõtingẽter om nis homo est animal ⁊ antecedens est neces sariũ ⁊ cõsequens nõ ergo regula falsa tenꝫ ꝯsequẽtia a singularibus sufficienter enume ratis cũ debito medio ad suã vniuersalem ⁊ prima ps antecedentis ꝓbatur quoniã si cõtingenter aliquid tale possibile est ipsum esse tale ⁊ possibile est ipsum nõ esse tale sꝫ si possibile est esse tale necesse est ꝙ sit pos sibile esse tale vt argutũ est in prima ratiõe ergo ⁊c.. secũda ps antecedentis probatur quoniã illa est falsa qꝛ necessario omnis ho mo est animal nõ ergo contingẽter. quarto sic illa cõsequentia est bona de forma neces sario homo est animal ⁊ hec sunt omĩa ani malia ergo necessario homo ẽ hoc animal vel hoc vel h̃ ⁊c. ⁊ añs est necessariũ vt pa tet ⁊ ꝯsequens cõtingens. Item etiã istius bone ꝯsequentie homo inq̃tum homo ẽ ani mal ergo homo inquantũ homo est sor. an tecedens est necessariũ ⁊ ꝯsequens ꝯtingens imo falsum ꝙ ꝯsequentia sit bona probaт̃ a simili qꝛ sequiт̃ homo inquãtũ homo est animal ergo homo inquantũ homo est sub stãtia viuens aut corpus ⁊ hmõi. Quinto sic ponaт̃ ꝙ ois homo currat ⁊ facio istaꝫ ꝯsequentiã possibiliter omnis hõ currit. er go omnis hõ currit q̃ ꝯsequentia est de for ma qꝛ arguiт̃ ab exposita ad vnã suaꝝ ex ponentiũ ⁊ tamen antecedens est necessariũ ⁊ ꝯsequens ꝯtingens ergo regula falsa ꝙ cõ sequens sit cõtingens patet ꝙ antecedens sit necessariũ probaт̃ quoniã si possibiliter om nis hõ nõ currit necesse est ꝙ possibiliter ois homo currat sed possibiliter ois currit ergo necesse est ꝙ possibiliter ois homo currat te net ꝯsequentia a cõdictionali cũ cũpositiõe sui antecedentis ad ꝯsequens eiusdem. sed

secũda pars antecedentis patet ex casu ⁊ p̃ ma probaт̃ qꝛ si nõ est vera deт̃ oppositũꝫ ꝯsequentis cũ antecedente cũ sit vna condic tionalis. s. ꝙ possibiliter omĩs homo currit ⁊ non necesse est ꝙ possibiliter omnis ho mo currat ⁊ arguo sic ex illa copulatiua se quitur ꝙ nõ necesse estꝙ possibiliter ois hõ currat. ex qua sequitur ista vꝫ. possibile est ꝙ non possibiliter omis homo currat ab v no equiualenti ad reliquũ sed illud ꝯseq̃ns est impossibile ⁊ casui repugnãs ergo ⁊ sua equiualens est impossibilis ergo opposita equiualentis est necessaria ꝙ est propositũ ex illo eni vltimo ꝯsequente inferт̃ ꝙ possi bile est ꝙ impossibiliter ⁊ omnis currat ꝙ est falsum ⁊ impossibile ⁊ repugnãs casui vt patet quare ⁊c. Ultimo sic ponaт̃ ꝙ de us ab eterno sciuerit ꝙ añchristus erit quo stãte qꝛ possibile ⁊ verũ ꝫm fideꝫ arguo sic anima añchristi necessario erit ergo anima añchristi erit ista ꝯsequẽtia est bona vt cla rum est ⁊ antecedens est necessariũ ⁊ conse quens ꝯtingens ergo regula falsa tenet con sequentia ⁊ tertia pars antecedentis patet quoniam poterit esse ꝙ añchristus nõ erit qꝛ poterit impediri eius euentus. ergo ista non est necessaria añchristus erit secũda ps antecedentis probaт̃ sic necessario omne ꝙ erit eueniet sed añchristus erit ergo necessa rio eueniet. clara est ꝯsequentia cuꝫ minori ex casu maior est philosophi. ij. per germe nias. scđo ꝓbo eãdem ptem antecedẽtis sic hec essentia est necessaria demonstrata essẽ tia diuia sꝫ hec essentia est scientia demon strata scientia dei de añchristo qui erit. er go hec scientia est necessaria. ergo nõ potest impediri quin añchristus erit ⁊c. In op positũ est magister iu littera probãs illas re gulas veras esse sic. naꝫ si nona regula non est vera deт̃ oppositũ ꝯsequentis regule cũ antecedente. s. ꝙ ꝯsequens non est necessari uꝫ ⁊ antecedens est necessariũ ⁊ ꝯsequentia

est bona ⁊ sequitur cum consequens sit pro positio ꝙ ipsum est impossibile aut ꝯtingēs ⁊ quocūq; dato sequitur ꝙ potest ipsum cō sequens esse falsum ⁊ tamen cum antecedēs sit necessariū non potest ipsum esse falsum. Ex quibus infert᷑ consequentiā non valere ꝙ est oppositū prime partis regule ⁊ ex ꝓ batione hui⁹ apparet veritas decime regu le. Circa secundū articulū est primo no tandū ꝙ aliqui sunt termini imobilitantes qui imobilitant descensum tm̄ vt ly inquā tum ly vt ly perse primo vt homo inquan tum homo est animal aut per se .primo ho mo est risibilis. Ex primo enim nō sequitur ergo homo inquātū homo est soz. aut est h̄ animal ⁊ si etiā adiungeretur hoc mediū.s. ⁊ ista sunt omnia animalia quia sub ly ani mal nō contingit fieri descensus. Ex secūda etiā non sequitur ergo per se primo soz. est risibilis quia nō licet descendere qui tamen termini non impediunt ad scensum.ideo be ne sequit᷑ homo inquātū homo est animal ergo homo inquantū homo est substātia vi uens ⁊ huiusmodi ascēdendo quia omia su periora ad hominē sunt de essentia homis ⁊ indifferenter quodlibet superius est de es sentia sui inferioris ⁊ nō econtra ideo valet consequētia ascēdēdo ⁊ non descendendo. aduerte tamen ꝙ quāuis in predicatiōe su pioris de inferiori ⁊ econtra predicatum.⁊ subiectū sint idē realiter ⁊ essentialiter: vnū tamen nō semper est de essentia alterius. li cet vnu; semper ab altero formaliter distin guatur. Secūdo notandu; est ꝙ isti ter mini modales.s.verū falsum possibile ⁊ im possibile necessariū ⁊ contingēs confundunt confuse tantum omnes terminos sequentes capaces confusionis sed nō semper habent imobilitare quoniā bene sequitur possibile est hominē currere ⁊ isti sunt omēs homies ergo possibile est hunc hominē vel hunc vł hunc hominē currere quoniā oppositu; con

sequentis non est imaginabile absq; contra dictione.modo dicto stare cum antecedēte vt patet quoniā nō possumus imaginari ꝙ possibile sit hominē currere ⁊ isti sint omēs homines ⁊ nō possibile sit hunc vel hūc ho minem currere ⁊ etiā econtra v; argumen tum de forma propter eandē rationem imo credo ꝙ affirmatiue arguēdo a termino cō fuso a ly possibile cu; debito medio ad de scensum talis termini. ⁊ sic contra valet ar gumentū de forma sed cum ly impossibile nō sic est quia non sequitur impossibile est hominē currere ⁊ isti sunt omnes homines. ergo impossibile est hūc hominē currere vł hunc vel hūc.⁊ sic de singulis quia possibi le est imaginari oppositū consequentis sta re cū antecedente nec ecōtra etiā valet argu mentū propter eandē rationē ⁊ etiam nega tiue non sequitur possibie est hunc homines vel hunc hominē nō esse.⁊ sic de singulis ⁊ isti sunt omnes homines ergo possibile est hominē nō esse quia antecedens est verum ⁊ possibile ⁊ consequēs est falsum ⁊ imposi sibile.vnde loyci voluerūt ly possibile imo bilitare quia simpliciter ⁊ vniuersaliter pro positio de ly possibile nō probatur per hui usmodi assignatas singulares in arguendo quoniā aliter semper valeret argumētu; ab illis singularibus ad tale; propositionē de ly possibile ⁊ ecōuerso ꝙ est falsum vt pat; ⁊ ita dico de ly possibiliter ⁊ de ly impos sibiliter.aduerte tamen ꝙ isti termini dupli citer considerari possunt scilicet vt faciūt ꝓ positionē officiabilē. ⁊ sic conuertunt᷑ cum possibile ⁊ cum ly impossibile altero modo vt faciunt propositionē exponibilē ⁊ sic dif ferunt.⁊ hoc modo concedit᷑ ꝙ possibile ē adam esse.licet nō possibiliter ipse sit ly au tem necessario aut necesse imobilitant etia; decensu; quia nō sequitur necessario homo est animal ⁊ isti sunt omēs homies ergo ne cessario hic vel hic homo est animal ⁊ sic d̄

D

singulis quia antecedēs est verū ⁊ cōsequēs falsū. sed bene valet argumentū de forma arguēdo ⁊ econuerso vt patet. Et ita ly contingenter habet vim imobilitādi. vnde non sequitur cōtingenter iste homo est animal ⁊ contingēter iste homo ē animal ergo contingenter omnis homo ē animal nec etiā valet si arguat cum debito medio quoniā tunc antecedēs esset verū ⁊ consequēs falsum vt patet. Sed arguēdo econuerso cum debito medio valet argumentū de forma qꝛ sequitur contingēter omnis homo ē animal ⁊ isti sunt omēs homines. ergo contingēter ille homo est animal ⁊ ɔtingēter ille homo est animal ⁊ sic de singulis ⁊ etiā sine medio valet argumentū si ly contingenter teneat modaliter vt cōuertitur cū ly contingēs. Si vero teneret vt facit propositionē exponibilem in cōsequente ⁊ in añte. tunc nō valet consequētia de forma. sed bene de materia quoniam non sequit formaliter cōtingenter omnis homo ē animal ergo cōtingenter iste homo est animal. licet bene de materia tantū quia antecedēs est impossibile ex eo ꝙ suū oppositū est necessariū. h. s. necessario omis homo est animal. ⁊ ita habes ꝙ aliquis terminus habet vim imobilitādi cuius vis nō cognoscit nisi per suū contradictoriū vt patet de ly cōtingenter. verbi gratia dicendo cōtingenter oīs homo est animal vbi ly contingenter imobilitat ꝙ cognoscitur per hoc suū contradictoriū. vꝫ necessario oīs homo ē animal vbi ly necessario imobilitat ꝙ propositio est vera ⁊ necessaria ⁊ etiā ista sua equiualens nō cōtingenter omnis homo est animal ⁊ per ɔsequens sua contradictoria est falsa ⁊ impossibilis. hoc. s. contingenter omnis homo est animal in quibꝰ propositionibus termini sunt imobilitati. nec dico ꝓpter hoc consequentia illa non valeat. vt ɔtingenter omis homo est animal ⁊ isti sūt omnes homines ergo ɔtingenter ille homo est animal ⁊ ɔtingēter ille homo est animal sed ⁊ dico ꝙ illa propositio nō potest sic ꝓbari per illas singulares quoniā tūc ab illis singularibus ad illā ꝓpositionē valeret argumentū ꝙ nō est verū vt supra patuit cuꝫ antecedēs esset verū ⁊ ɔsequēs falsum. Ita dico de ly verū ⁊ falsum ꝙ aliquando imobilitant aliquādo nō. exemplū primi vt patet dicendo verū ē omneꝫ hominē nō currere. ⁊ isti sunt omnes homines ergo veruꝫ est hunc hominē non currere illa cōsequētia nō est bona quia antecedēs est verū ⁊ consequens falsum dato ꝙ aliquis homo curret ⁊ aliquis nō ⁊ ideo patet ꝙ ibi nō licet descendere. exemplū secūdi vt in ista verum est omnē hominē esse animal in ꝗ licet fieri descensus quoniā sequit verū est omnē hominem esse animal ⁊ isti sunt omēs homines. ergo verū est hunc hominē esse animal. ⁊ si dicitur ꝙ hinc ad centum annos erit tunc antecedēs verū ⁊ consequēs falsum illius cōsequentie dato ꝙ tunc ille homo nō sit. Respondetur ꝙ illo dato non erit tunc eadem consequētia qꝛ non erit ideꝫ antecedens ꝙ nunc est quia nō demōstrabunt precise idē homines. tunc post centū annos qui nūc demonstrat ꝙ tamen oportet ad hoc vt sit eadem consequētia vt patet. vlterius aduerte ꝙ isti termini modales sunt termini sincategoramatici. non eni aliquid significāt sed habent officiū in rep̄sentādo. vnde nō oportet ꝙ si contingēter antechristus erit aut si contingens sit antechristū fore ꝙ ipse modo cōtingenti. aut contingētia quadā erit necessario sed apud intellectū representat ꝙ possibile est ipsum esse ⁊ ꝙ possibile est ipsum non esse ⁊ nō est necessariū ꝙ aliqua contingentia sibi cō respondeat ex pte rei.

Quarto notandū est ꝙ circa p̄scientiam dei eternā de rebus futuris fuit vna opinio que imaginabat deum ab eterno ⁊ in prio signo voluisse petrū esse saluū paulum vero

non ꝛ hec volitio nõ dependet ab re ipsa cū res illa nõ sit neq propter ipsorū merita cū illa etiã nõ sint sed sine alio respectu sic voluit. quare sic sibi placuit ꝛ quia ex ꝯsequēti Petrus acceptabat gratiã gratis datam quã tam peccatoribꝰ q̃ iustis semper dat siue accipiat siue nõ ꝛ ab eterno videt petrū sic accipe gratiã gratis datã ꝛ in codē istã ti ab eterno infundit petro gratiã gratū facientem. ꝛ videt paulū nõ acceptare gratiã gratis datã ideo vult ipsum dampnari ꝛ sibi nõ largit gratiã gratū facientē ꝛ hoc i secundo signo. in tertio autem signo statuit sic esse futurum sic voluit. ꝛ ita ista opin. etiã non ponit aliquem esse predestinatum aut prescitū ꝛ propter hoc vult deus aliqd malū si vult paulum in secundo signo propter sua peccata esse dampnatū. ꝛ licet hoc nõ sit bonū pro paulo. est tamen bonū pro alijs nec vult malū sed bene pmittit malum ꝛ talis pmissio ꝛ volitio dei est prius q̃ sint nostri actus bonoꝝ aut malorū operū. ꝛ ita quãuis deus pmittat malū antequã fiat nõ tamen est deus causa mali. nec vult malū imo ipse est maximꝰ cõditor bonorū adiutorq bonaꝝ voluntatū malarū iudicator q omnes ordinat omniū dator potestatū non voluntatū punitorq maloꝝ ꝛ vitiorū. ꝛ ita vt martyres ꝛ alij spiritus beatoꝝ maiorez gloriã ꝯsequerent melius fuit adã peccasse q̃ nõ imo nulli fuissent martyres si adã nõ peccasset. Alia est opi. quã tenet Scotꝰ doctor subtilis ꝛ omnes ferre theologi in prio sententiaꝝ quã recitat ibidē magister sententiarū q deus ab eterno predestinauit sortes fore saluum ꝛ prescíuit plo esse dampnatū vnū propter bona opera que videt ipsū eē facturꝝ ꝛ ipsum acceptare bonas inspirationes ꝛ se totū diuinis preceptis adhibere aliū vero ecõuerso ꝛ sic vult ab eterno ꝛ dat gratiã accipiendi tales bonas inspiratiões nec propter hoc dicitur deus acceptator p

sonarum nec desperet aliquis dicēdo si deus me predestinauit ero saluus ꝛ non poterit nõ saluari. ꝛ ita si presciuit nõ potero saluari. nam siquis bono ac recto animo deū timeat ꝛ in omnibꝰ sibi obediat impossibile est q ipse dampnetur econuerso. hoc tamen altissima ē materia ꝛ altiori indigēs negotio ac perscrutatione sed quia ante oppositum tactū fuit argumentū de preuidētia dī ac ipiꝰ sciētia. ideo nõ potui silentio pertrãsire ꝛ pro maiori declaratione circa idem ꝛ doctrina est vlterius sciendū q triplex est propositio contingens quedam de presenti quedam de preterito ꝛ quedā de futuro. exēplū primi vt sor. odit Plato aut sor. currit ꝛ huiusmodi exemplū secundi vt sor. fuit que licet nunc sit necessaria quia nõ potest non esse sicut per eam significatur tamen aliquando ipsa fuit falsa quia anteq sor. esset contingenter. sor. fuit. exemplū tertij vt tu curres q̃ est incertior quã alie due de futuro enim contingenti non est determinata veritas inquit philosophꝰ q intelligit apud nos sed nõ apud deū. Sed cõtra ponatur q sor. currat ꝛ arguo sic si sor. currit sor. curret ista consequentia est bona ꝛ scita esse bona ꝛ antecedens est scitum esse verū ergo ꝛ consequens est scitū esse verum sꝫ cõsequens est futurū contingens ergo ꝛc. Respondetur q de tali futuro contingenti habetur veritas ex condictione seu ex suppositione ꝛ nõ determinate sicut intellexit philosophus vel dicatur q de tali contingenti futuro cuius veritas dependet a pricipali veritate nõ inconuenit q habeatur determinata veritas sed sic nõ intellexit Aristo. quare ꝛc. Et est sciendū vlterius q q̃uis deus sciat omnia cõtingentia futura nõ tamen necessario illa erunt ergo poterūt nõ esse volūtati enim diuine obijciuntur multa contingentia futura de quibus volūtarie dicit ꝛ nõ necessario hoc vel hoc esse futurū ꝛ nõ pro

pter hoc tollitur quin possit eligere opposi tum.i no potest eligere illud aliud sed non vult. ⁊ ita quicquid deus ad extra agit con tingenter agit ad intra vero necessario vt theologi tenent quia non posset non genera re filium. ⁊ ita dico ꝙ anima antechristi li cet sit determinate adeo ꝙ erit vel ꝙ debe at esse posset tamen deus ipsam non creare ⁊ posset impediri euentus antechristi. vnde ⁊ si deꝰ velit aut voluerit ab eterno me ire Romam ex eo ꝙ possum non ire Romã possum facere deum nõ sciuisse illud.s. me ire Romam ⁊ hoc contingenter facerem si cut ⁊ ipse deus non necessario voluit me ire Romam ⁊ ex consequẽti possẽ facere ꝙ de us nunꝙ sciuerit illud.s. me ire romam. nec propter hoc dico voluntatem dei dependi ab actibus nostris sed bene volitio dei de tali contingenti futuro exigit talem actum ⁊ econtra quoniã volitio dicitur respectu vo liti. nec vnum ipsorũ dependet ab altero. li cet vnum requirat aliud ad suũ esse. Alteri us sciendum est ꝙ nõ valet ista consequen tia deus est sciens sor. fore ⁊ post decem an nos non sciet sor. esse vel fore ergo fiet tunc mutatio in deo quoniam cum scientia sit q̃ dam relatio presupponit terminũ a quo ⁊ terminũ ad quem. ideo sciẽtia dei de sor. p̃ supponit sor. esse qui est terminus ad quem deus vero est terminus a quo ⁊ corrupto. sor. non est amplius sciam in deo de sor. et talis mutatio sufficit ꝙ fiat in altero extre morum quoniã scientia sor. est quedam re latio ⁊ cum talis desinat esse scientia neces sario fit mutatio aut in deo qui est terminꝰ a quo aut in sor. qui est terminus ad quem nõ potest fieri mutatio i deo. ergo fit in sor. ⁊ quãuis sciẽtia dĩ de sor. futuro sit q̃dã re latio. tamen ipsa respectu dei nõ requirit ex trema actualiter existẽtia. nec necesse est ex trema relationis existentia esse actu sed suf ficit ea esse actu secundũ relationẽ referendi

⁊ nõ ẽm existentiam. nam prius ⁊ posterius licet non simul existant sunt tamen simul se cundũ rationem qua referuntur. nam quan do prius est sub ratione prioritatis tunc po sterius est sub ratiõe posterioritatis seu po sterioris ⁊ hec est intentio Antoni andree in questionibus de vniuersalibus. ita consimi liter dicendum est de scientia dei de sor. fu turo vel dicatur ꝙ sor. respectu dei nec ẽ fu turus nec preteritus quia in deo nec cadit preteritum nec futurũ sed bene in nobis qui sumus in tempore. Et si dicitur quomodo vult deus ab eterno. sor. esse ⁊ postea vult eum non esse respondetur ꝙ non est hoc in conueniens imo verum. nã deus omĩa ab eterno simul vult. licet nõ vellit ea esse simł ab eterno sed aliquid vult esse in vno tẽpo re aliquid aliud in alio tempore ⁊ per aliꝗ tempus scit ⁊ vult sor. esse ⁊ per aliquod tẽ pus vult ipsum sor. non esse ⁊ omnes huius modi actus voluntatis ⁊ scientie sunt idem realiter in deo sed distinguuntur formaliter Et ẽm diuersas rationes formales sumptas a rebus vnde volitio dei respectu sort. di stinguitur a volitione dei respectu Plato. formaliter tñ. ex quibus habitis inferunt̃ alique conclusiones.

Prima conclusio necessario erit omne ꝙ erit. licet nõ omne ꝙ erit necessario erit sꝫ contingenter erit prima pars cõclusionis pa tet officiando ipsã ⁊ secũda clara est ex su perius dictis. Secũda cõclusio ab eter no ⁊ in eodẽ istanti deus vult ⁊ scit. sor. esse ⁊ non esse. licet nõ sciat nec velit sor. esse et non esse ab eterno ⁊ in eodem istanti illa cõ clusio habet duas partes. prima est vera in sensu diuisionis respectu termini concernen tis actum mentis causati. ⁊ in quinto modo sensus compositi ⁊ diuisi accipiẽdo illã quo niam aliter tũc esset falsa si ly ⁊ teneret̃ col lectiue modo ab eterno deus nõ vult sor. es se ⁊ non esse simul ⁊ collectiue secũda pars

cõclusionis patet quia sua opposita est falsa. hec. s. deus vult ⁊ scit ab eterno sor. esse ⁊ sor. non esse vt patet per suas officiãtes quarum prima est illa hec propositio est scita ⁊ volita a deo. sor. est ⁊ sor. non est que ẽ falsa vt patet ⁊c. Tertia cõclusio nõ omne corruptibile necessario corrumpetur. licet necessario corrũpetur omẽ corruptibile. ⁊ si aliquid existit ꝙ sit corruptibile necessario illud corrumpetur prima pars ꝯclusionis. patet quia sor. est corruptibilis ⁊ tamen ipse non necessario corrumpetur quonia3 post sui corruptionẽ sor. non corrumpetur vt patet secunda pars cõclusionis est philosophi quinto methaphisice. tertia pars clara quonia3 est vna condictionalis necessaria vt p3 quare ⁊c. Quarta cõclusio est illa si deus scit sor. esse futurũ. sor. erit ⁊ nõ necessario. sed ꝯtingẽter. sor. erit prima pars conclusionis. patet quoniam sciẽtia presupponit scitum si ergo deus scit. sor. esse futurnm sor. erit secũda pars cõclusionis. patet ex prima parte. tertia probatur quoniam contingenter sor. erit. ergo non necessario. sor. erit. sed contra ponatur ꝙ deus ab eterno sciuit sor. esse futurum tunc sor. erit per te ⁊ tamen possibile est ꝙ non erit per te quia contingenter erit ponatur. ergo inesse scilicet ꝙ sortes nõ erit ⁊ sequitur ꝙ deus non sciuit. sor. esse futurum ⁊ iam sciuit per casu3 ergo ⁊c. Respõdetur ꝙ stante primo casu scilicet ꝙ deus scit ⁊c. non pono inesse nec admitto secundũ quoniam illa implicant in simul. si autẽ vis ꝙ cedat prima obligatio ⁊ ꝙ illud non sit mihi positum ⁊ admissum scilicet ꝙ deus sciuit sor. esse futuru3 ⁊c. Admittatur secũda obligatio ⁊ dico ꝙ deus nunquã sciuit sortem esse futurum quia sum obligatus ad hoc scilicet ꝙ sortes nõ erit ⁊ per consequẽs debeo concedere ꝙ deus non sciuit sortem esse futuru3. vnde licet deus sciuerit ab eterno multa de me vel de sor. que contingẽter erunt ⁊ que possum facere ꝙ non erunt. tamen ego nec facerem illud ⁊ dato ꝙ me obligares ꝙ facerem ⁊ admitterem tanquam possibile debeo concedere ꝙ deus nunquã vult neq3 sciuit illa de me nec de sor. quare ⁊c. Quantum ad tertium articulum respondeo ad argumenta.

Ad primum dico ꝙ si ly contingenter tenetur in consequente prout facit propositionem officiabilem ⁊ vt conuertitur cum ly contingens sic tam antecedens quam consequens illius consequentie est necessarium ⁊ consequentia bona. si vero sumatur inquantum facit propositionem exponibilem sic cõsequentia illa non valet quoniam post mortem ipsius antechristi contingens est antechristum fore ⁊ tamen tunc non contingẽter antechristus erit quoniam ꝙ semel corruptum est amplius redire non potest primo ⁊ secundo de generatione. illa enim prima exponens antechristus erit illius contingenter antechristus erit erit falsa post corruptionẽ eius amplius non potest esse antechristus vt patet. ⁊ sic illa erit vera nõ contingenter antechristus erit.

Ad secundum dico ꝙ tam antecedẽs ꝙ̃ consequens illius consequentie est necessariu3 ⁊ dico ꝙ tenendo ly contingens modaliter ꝙ contingens esse non est contingens sed necessariu3 quoniã contingens esse est necessarium tenendo vtrũq3 terminũ modaliter si autem teneatur ly contingens nominaliter ẽ sensus ꝙ contingens esse est ipsum ens contingens ⁊ ista fuit intentio philosophi cum dicit ꝙ hominis esse est ipse homo ⁊ tenendo sic nominaliter est ꝓpositio illa resoluenda contingens esse est contingens ⁊ non officialiter probanda.

Ad tertium dico ꝙ si ly contingenter in antecedente teneatur modaliter tunc est an

tecedens necessarium sed consequentia ibi facta non est bona nec arguitur a singulari bus cum ly contingēter sit imobilitans sub quo non licet descendere consequēs vero dicitur esse impossibile illius cōsequentie siue modaliter siue exponibiliter teneatur. si vero in antecedente sumatur exponibiliter est antecedens illius consequentie contingēs vt patet. Ad quartū negatur consequentia quoniā sub ly necessario nō licet descēdere vt patuit. Ad quintū dicitur amisso casu q consequentia est bona ꝛ antecedens ē contingēs sicut ꝛ consequens tenendo illud antecedēs exponibiliter si vero teneatur officiabiliter sic negetur consequētia quoniā potest imaginari oppositū consequentis stare cum antecedēte.

Ad vltimum respondet amisso casu cōcedendo consequentiā ꝛ negādo antecedēs esse necessariū vt declaratū est supra quoniā quāuis deus ab eterno viderit animā antechristi esse futurā nō tamen ipsa necessario erit sed ipsa contingenter erit vt necesse est q sit contingens eam fore ꝛ aliquādo erit. ita q ipsa necessario est vt in primo instanti esse antechristi tenendo secundū fidem humanam animā esse imortalem quare ꝛc

Queritur sexto. Nunquid. xi. ꝛ. xii. regule sint vere ꝛ arguit multipliciter q non. primo sic illa consequentia est bona. deus non est ergo deus ē quoniam tam antecedens est impossibile quam consequens est necessariū ꝛ antecedēs ē pure negatiuum ꝛ consequens pure affirmatiuum ergo pura affirmatiua sequitur ex pura negatiua ergo regula falsa.

Secūdo sic philosophus. ii. perg. dicit illa equiualere necesse est te esse ꝛ non possibile est te nō esse ergo ab vna ad reliquam est consequētia bona de forma ꝛ vna ē pura affirmatiua ꝛ altera est pura negatiua. ergo ꝛc. Tertio sic philosophus in prio elencoꝝ dicit q in nō facere intelligitur facere sed facere est pure affirmatiuū ꝛ nō facere est pure negatiuū igit pure negatiuū itelligit in pure affirmatiuū cuius oppositum dicit in littera. Item sequit nō est ita q nihil est ergo aliquid ē vbi añs est pure negatiuū ꝛ consequēs pure affirmatiuū. ergo ꝛc. q ɔña illa sit bona patet q oppositū ɔñtis est impossibile cū añte vt q nihil sit ꝛ tamē nō est ita q nihil sit. Item illa ɔña ē bona sor. est hō ergo sor. nō est lapis ꝛ añs est pure affirmatiuū ɔñs vero pure negatiuū ergo pure negatiuum est de intellectu pure affirmatiui. Ultimo sic ex hac ꝓpositiōe tm̄ hō currit sequit de forma illa pura negatiua. nihil nō hō currit ꝛ ista est pura affirmatiua hō currit ergo ɔñs est de intellectu illius añtis ergo eadē ꝓpositio claudit oppositos intellect9 cuius cōtrariū asserit magister in littera. In oppositū est Strodus in littera probās istas regulas veras eē sic omne ɔñs bone ɔsequētie de forma est de intellectu sui añtis sed nulla pura affirmatiua est de intellectu pure negatiue. ergo si pura affirmatiua sequit de forma ex pura negatiua. tūc pura negatiua esset de intellectu formali pure affirmatiue q ē incōueniens q sic idē añs clauderet oppositos intellectus. s. ipsū negatiuū ꝛ ipm̄ affirmatiuū illatū. Ex cuius ꝓbatione sequit veritas. xii. regule. s. si ɔña est bona de forma ꝛ ɔñs est pure affirmatiuū añs eiusdē vel aliqua ei9 ps est pura affirmatiua vel nō ē pura negatiua q dico qm̄ ista ɔña ē de forma. nullus hō preter sortē currit ergo sor. currit ꝛ añs nō est pure negatiuū ꝛ ɔñs est pure affirmatiuū. illa vero ɔña non tm̄ hō currit ergo nihil q ē hō currit est de forma. sed añs non est pure negatiuū cū sit exclusiua ꝓpositio

ɔñs vero ē pure negatiuū.

Quantū ad sm articulū est primo notā
dū iuxta doctrinā Strodi in littera ꝙ ly ñ
interdū tenet negatiue. aliquādo vero infi
nite. primo mō tenet quādo vis eius trāsit
in verbū seu in totā cōpositionē vt in ꝑmis
dyaletice gressib⁹ habitū est. secūdo mō te
netur quādo vis eius trāsit in predicatū vel
in ptem aut in subiectū vel in ptem vt dicē
do non homo est lapis lignum est non sor.
⁊ huiusmodi.

Secūdo notādū ē ꝙ affirmatiua pura
est illa ex qua sequit̄ aliqđ ɔñs de forma
pure affirmatiuū. Negatiua vero pura ē il
la ex qua nō sequitur aliqđ ɔñs pure affir
matiuū. exemplū primi tu es hō. exemplum
secūdi tu nō es lapis ⁊ hmōi. Non tamē ꝓ
pter hoc vʒ ista ɔña ex. a. sequit̄. b. ɔñs pu
re affirmatiuū. ergo. a. est pure affirmatiuū
vbi. a. sit ista exc ptiua null⁹ hō preter sor.
currit. ⁊. b. sit ista sor. currit. Tertio no
tandū ꝙ isti termini modales. s. necesse pos
sibile ⁊ hmōi. possunt cōsiderari dupliciter
vno mō vt signa ⁊ vt faciūt ꝓpositiones of
ficiabiles. alio mō absolute ⁊ vt sunt signi
ficata simplr ex pte rei sine respectu ad ali
quod signū vel ꝓpositionē seu aduerbiali
ter. primo mō vbi nulla ꝓpositio esset non
est necesse aliquid esse nec etiā possibile est
deū esse ⁊ hmōi sed bene. scđo mō quia v
bi nulla ꝓpositio esset iā ex pte rei necesse ē
deū esse ⁊ possibiliter tu curris quāuis offi
ciabiliter nō sit possibile te currere vbi nul
la ꝓpositio esset quare ⁊c. Quarto no
tandū ꝙ aliqua est negatiua de terminis tā
tū ⁊ aliqua ē negatiua de terminis ⁊ de sig
nificato. exemplū primi vt nō aliqs hō non
currit que est negatiua de terminis tm̄ cum
termini ibi positi sint negatiui non tamen ē
negatiua de significato quia equiualet isti
quilibet homo currit que est affirmatiua.
exemplum secundi vt aliquis homo nō cur
rit que est negatiua de terminis ⁊ de signi
ficato. modo dico ꝙ ex negatiua de termi
nis tantū que est affirmatiua de significato
sequitur affirmatiua ⁊ per hoc soluitur se
cundū argumentū quoniam ista non possi
bile est te non esse est affirmatiua de signifi
cato negatiua tamen de terminis nec hoc
inconuenit. similiter ex negatiua de termis
⁊ de significato bene potest etiā sequi affir
matiua de terminis ⁊ negatiua de significa
to vt nulla chimera est ergo ita est ꝙ nulla
chimera est vbi patet ꝙ secūda est negatia
de significato ⁊ affirmatiua est de terminis
patet quoniam verbum principale est affir
matiuum sed ꝙ sit negatiua de significato.
patet quia illa significat sic scilicet vere nul
la chimera est. vnde hoc verbum est aliqñ
tenetur verbaliter vt quando exercet actuʒ
copulandi ⁊ aliquando aduerbialiter ⁊ tūc
idem importat ꝙ vere. vnde ista propositō
scilicet est ꝙ celum mouetur significat quā
tum ista vere celum mouetur. Sed ꝙ ex ne
gatiua de terminis ⁊ de significato sequat̄
affirmatiua de terminis ⁊ de significato h̄
est inconueniens. Et secundum hoc possunt
teneri iste conclusiones. prima ex negatiua
de terminis affirmatiua de significato. be
ne sequitur affirmatiua tam de significato
quā de terminis. secunda ex negatiua đ ter
minis ⁊ de significato bene sequit̄ affirma
tiua de terminis. negatiua tamen de signi
ficato. tertia ex negatiua tam de terminis
quam de significato nunquā sequitur affir
matiua de terminis ⁊ de significato. Et ita
apparet dubitationē quaʒ aliqui adducūt
esse solutam. videlicet nunquid ista sit pura
negatiua non possibile est te non esse ⁊ ad
argumenta que ipsi adducunt contra Sae
tanum ⁊ Paulum pergr. facilis apparet.
responsio etiaʒ ex dictis supra ⁊ illa causa

breuitatis obmitto.

Aliquas cõclusiones adducit Strodus in littera quarũ prima est ista. aliquis solũ verũ intelligit. intelligẽdo homines esse lapidem negatiue. ⁊ nota ꝙ hoc intelligitur adequate aliter non quoniã quicquid intelligit in negatiua intelligitur in affirmatiua ſ3 nõ adequate. Secũda conclusio est aliquis solum falsum intelligit. intelligendo deu3 esse negatiue ꝙ etiam intelligitur adequate.

Tertia nullus solum verum intelligit. intelligendo hominem esse asinum affirmatie

Quarta nullus solũ falsum intelligit. intelligendo deum esse affirmatiue.

Quantũ ad tertium articulu3 respõdeo ad argumenta. Ad primum dicit magister ꝙ solum argumentũ probat ꝙ ex negatiua sequitur affirmatiua de materia sed illõ nõ inconuenit quoniam regule ille intelligũtur de consequẽtia de forma quare ⁊c.

Ad secundu3 dicit ipse ꝙ illa equiualet cum debito medio affirmatiuo cuius ratio est dicit Gaetanus q2 ſm Strodũ ista propositio non possibile est te non esse valet tantum quantum ista v3. ista non est possibilis tu nõ es ⁊ illa necesse est te esse quantu3 hec ista propositio est necessaria. tu es ⁊ verum est ꝙ vbi nulla propositio esset non est possibile deum esse vt dictũ est supra. aliter etiã responsum est ⁊ melius.

Ad tertiũ dicit magister ꝙ licet facere intelligatur in non facere non tamen sequit affirmatiuum ex negatiuo. talem enim intellectum facere nõ intelligitur affirmatiue ſ3 negatiue. ⁊ ideo tale facere nõ est affirmatiuũ vnde quãdo volo intelligere cecum oportet me intelligere ipsum videntẽ priuari a tali visione quoniã in intellectu priuatiui intelligitur positiuum. Negatio enim concipit ꝑ conceptũ positiuũ entis sicut priuatio ꝑ habitum. Ad quartum respondetur negando consequentiam illam esse de forma. ⁊ dicitur ꝙ oppositum consequentis potest imaginari stare cum antecedente vt ꝙ nihil est ⁊ ꝙ non est ita ꝙ nihil est imo sequitur de forma nihil est ergo non est ita ꝙ nihil ẽ ga ex opposito cõsequentis infertur oppositum antecedentis ⁊ ex eodem antecedente sequitur. ergo non est ita ꝙ aliquid est ꝓpter eãdem rationem. potest ad hoc aliter responderi concedẽdo argumentũ ⁊ dicitur ꝙ illa propositio que est antecedens est negatiua de terminis ⁊ affirmatiua de significato et ex tali negatiua sequi affirmatiua non incõuenit. vnde illa consequẽtia tenet pro tanto quia negatio preposita facit equiualere suo contradictorio. Nam ista nõ est ita ꝙ nihil est equiualet isti aliquid est. vnde illud antecedens potest teneri vt dictum est per regulam equiualentiarũ ⁊ sic valet argumentu3 de forma. ⁊ ita non sumpsit illud magister alio modo potest sic accipi. v3 nõ est ita ꝙ nihil est id est nulla res est que sit nihil est q̃re nec substantia nec accidens ⁊ sic stat imaginari oppositũ consequentis cum antecedẽte vt ꝙ nihil est ⁊ ꝙ nulla res est que sit nihil est. Ad quintum dico ꝙ nõ incõuenit ex pura affirmatiua sequi de forma negatiua pura sed econuerso est inconueniẽs. ⁊ si dicitur ergo negatio est prior affirmatione quoniam illud est prius a quo non conuertitur subsistendi consequentia. respondet negando consequentiam ⁊ ad philosophu3 dico ꝙ ipse intelligit ꝙ si aliquid est ⁊ ad ipsum sequitur existentia alterius ⁊ non econtra ꝙ illud est prius vt homo est ergo animal est sed non econtra de forma v3 ꝯñã.

Ad vltimum respondetur ꝙ non inconuenit ex illa exclusiua sequi pura affirmatiua ⁊ pura negatiua. ⁊ per consequens quod illa claudat intellectum affirmatiuum ⁊ negatiuum quoniam illa non est pura affir-

matiua seu pura negatiua ꝙ, autꝫ ex pura negatiua sequatur de forma affirmatiua ⁊ negatiua est incōueniens quia ex quo inferret de forma affirmatiua ipsa nō esset pura negatiua. Ex affirmatiua autē bene potest sequi affirmatiua ⁊ negatiua vt tu es homo ergo tu es homo ⁊ tu nō es lapis. ⁊ diuisim quelibet pars illius ↄsequentis sequitur de forma ex illo antecedēte vt patet intuenti. quare ⁊c.

Queritur septimo. Nunquid decima tertia ⁊ decima quarta regule sint vere ⁊ arguit̄ multipliciter ꝙ nō. Primo sic ponat̄ ꝙ scias sor. esse vnuꝫ ex tribus hominibus. s. sor. pla. ⁊ Cice. nescias tamē quis illorū determinate est sor. sed scias ꝙ per ly ille demōstrat̄ sor. istorū triū in consequēte istius consequētis. s. si sortes ē iste istorū est sor. ista ↄsequentia est bona ⁊ scita eē bona ⁊ tamē antecedēs est scitū ꝑ casum ⁊ consequēs nō vt probat̄ quoniam quocūqꝫ illorū demōstrato tu dubitas an ille hō sit sor. vt patet ex casu. ꝙ autem illa cōsequentia sit scita esse bona probatur quoniā tu scis bene ꝙ nō est possibile pro illo verificari antecedēs ꝑ quo non verificatur consequēs manēte ipsorū primaria significatione. Secūdo sit illa cōsequētia est bona hoc est nescitū a te ergo hoc est nescitū a te ⁊ scita esse bona seu scita ⁊ antecedens est scitū ⁊ consequēs nō ergo regula falsa tenet consequētia cū pria pte antecedētis vbi per ly hoc semꝑ demōstret̄ consequēs talis consequētie ⁊ secūda probat̄ sic tu scis ꝙ h̄ est nescitū a te consequēte demōstrato ⁊ scis antecedēs sic adequate significare. ergo antecedens est scitū a te tenet consequētia cuꝫ secūda pte antecedētis ⁊ prima probat̄ qꝛ si nō scires ꝙ illud consequēs est nescitum a te cū de illo cōsideres vt suppono. ergo sequtur ꝙ tu scis ꝙ illud consequēs est scitū a te vel tibi. dubiū ꝙ est falsum vt patet intuenti ꝙ antē consequēs sit nescitū probat̄ quia antecedēs est verū significans adequate ꝙ hoc ē nescitū a te demōstrādo ↄ̄ñs. ergo consequēs ē nescitū a te ⁊ si diceret̄ ꝙ ↄ̄ñs ē scitū tūc inferunt̄ formaliter duo contradictoria vt faciliter deduci pōt. Tertio sic illa ↄ̄ña est bona ⁊ scita a te. oīs ꝑpositio scita a te est affirmatiua. ergo nulla ē negatiua ⁊ añs ē scitū a te ⁊ ↄ̄ñs nō ergo regula falsa tenet ↄ̄ña cū prima ⁊ secūda pte añtis vbi pono ꝙ tm̄ in mūdo sit illa ↄ̄ña ⁊ eius antecedēs ⁊ ↄ̄ñs tertia ps añtis ꝓbat̄ qm̄ illud ↄ̄ñs sciri implicat formaliter cōtradictioneꝫ cū illud sit vna ꝑpositio negatiua vt patet.

Quarto sic ponat̄ ꝙ tu scias. a. esse alterū istorū contradictoriorꝫ tibi dubiorum rex sedet vel nullꝰ rex sedet. Nescias tamē ꝙ istorū determiate sit. a. sicut nescis ꝙ istorū determinate est verū sed bene scis ꝙ illō ꝙ est verū est. a. ⁊ ecōuerso ⁊ volo ꝙ vnum a sit oē. a. casus ē amittēdus qꝛ possibilis ⁊ quo stāte facio illā ↄ̄ñam. a. est verū. ergo h̄ est verꝫ vbi scias ꝑ subiectū ↄ̄ñtis demōstrari. a. ⁊ patet ꝙ ipsa est bona ⁊ scita esse bona ⁊ añs est scitū ⁊ ↄ̄ñs est tibi dubiū. ergo regula falsa tenet ↄ̄ña cū prima ⁊ secūda pte añtis. ⁊ tertia probat̄ qm̄ quocūqꝫ istorum demōstrato illud est tibi dubiū siue demōstretur illa rex sedet siue illa nullus rex sedet per subiectū illius consequētis quelibet illarum est tibi dubia. ⁊ per hoc argumentum potest probari ꝙ ideꝫ sit scitum ⁊ dubium quare ⁊c. In oppositū est magister i littera probans regulas illas veras esse. ⁊ ꝑ̄mo adducit hanc consequentiam antecedēs istius consequentie est scitum a te. ergo sicut illud significat principaliter. scis esse et sicut illud principaliter significat scis illud significare que consequentia est bona ⁊ formalr̄ simpliciter. ⁊ vltra infert aliā ↄ̄ñaꝫ hāc s. tu scis hoc ↄ̄ñs seq ex hoc antecedente seu ex illo antecedēte ergo sicut h̄ ↄ̄ñs pn̄cipalr̄

significat scis ipm significare q̄ tñ scd̄a ɔ̄ña
non valet ⁊ quādo Rodulphus dicit quia
si nō stat ꝙ tu scias aliqđ seq ex intellecto a
te ꝙ tñ nō itelligis ꝙ est ipossibile q₂ tūc sta
ret te scire illā ɔ̄ñam esse bonā tu es ergo tu
es buf. ɔ̄ñs falsū quare nō itelligis ɔ̄ñs nul
la pōt assignari cā quare ⁊c. Intelligas ɔ̄se
quentiā ⁊ p ɔ̄ñs nō itelligis ɔ̄ñam ⁊ p ɔ̄ñs
nō intelligis ɔ̄ñam esse bonā ⁊ sic nō scis il
lā esse bonā. rñdet ɔcedo ꝙ est possibile ꝙ
ego sciā aliqd seq ex aliquo intellecto a me
⁊ tñ illud ꝙ sequit nō est itellectū a me q̄re
nō valet illa ɔ̄ña tu nō itelligis ɔ̄ñs ergo nō
itelligis seu nō scis ɔ̄ñam esse bonā qm̄ auc
toritate pceptoris possū scire h ɔ̄ñs ātropos
ē ꝙ nō ē itellectum a me seq ex isto añte hō
ē itellecto a me ⁊ ita scirē ɔ̄ñam illā esse bo
nā ⁊ tñ nō itelligerē nec scirē illā ɔ̄ñam. ⁊ si
volum⁹ saluare magistrū dicam⁹ ꝙ ipe su
psit h ɔplexū scita esse bona p scita vel di
cam⁹ ꝙ ipe itellexit ꝙ illđ esset merito tue
ɔgnitiōis vl' itellectiōis. ⁊ certū ē ꝙ si meri
to tue itellectiōis scires aliquā ɔ̄ñam eē bo
nā ꝙ ēt tu scires ⁊ itelligeres illā ɔ̄ñā. nec v₃
argumētū ab aliis adductū cōtra h. s. ꝙ tūc
facilis oriret fuga rñti qm̄ nō ꝙ argumētū
sit demōstratio imo ñ adducit dubitationē
aliquā apparēter ɔtra pau. perg. sicut nec i
aliis locis ꝙ cuilibet sani capitis māifestū ē
scđo arguūt ꝙ nō videt ipsis incōuenire ꝙ
aliqs sua itellectiōe sciat ɔ̄ñam esse bonā et
tñ nō itelligat ɔ̄ñam. vide q̄tā vi₃ h₃ ista se
cūda rō cū oppositū directe asserit pau. per
gul. Uer₃ tñ ē ꝙ si regula. xiiij. absolute loq̄n
do hēret hāc ptīculā. s. ⁊ intellecta vltra vba
Strodi quā forte magr itellexit vel sic iace
ret. s. si ɔ̄ña ē bona ⁊ scita ⁊ añs ē scitū ergo
⁊ ɔ̄ñs nō fuisset op⁹ tot limitationib⁹ nec tā
tas difficultates adducere quare ⁊c. Cōse
quēter dicit magr ꝙ facta ɔ̄ña pore tu itel
ligis respectū quē h₃ ɔ̄ñs ad añs. Ex quo i
telligis istā ɔ̄ñam esse bonā sed intellect⁹ ta
lis respect⁹ psupponit intellectū extremoꝝ
q₂ aliter staret intelligere respectū inter te ⁊
chimerā vel iter te ⁊ nō itelligibile ⁊ tñ non
intelligere te nec chimerā. Et vlteri⁹ infert.
ergo tu itelligis extrema quoꝝ vnū est ɔ̄ñs
ergo tu itelligis ɔ̄ñs ergo sicut ɔ̄ñs pricipali
ter significat. ita itelligis vel scis ipsū signifi
care ꝙ erat ɔ̄ñs prius illatū. qbus declara
tis vltra arguit Strod⁹ sic tu scis illā ɔ̄ña₃
esse bonā ergo scis ꝙ nō pōt esse ita sicut sig
nificat per añs nisi sit ita sicut significatur
p ɔ̄ñs ⁊ scis ꝙ ē pncipaliter sicut significat
p añs vt pri⁹ est assertmu ergo scis ꝙ ita est
sicut p ɔ̄ñs pncipaliter significat ⁊ qual₃ cō
sequens pricipal₃ significat scis vel itelligis
ipm significare quā ɔ̄ñam nō credo esse va
lidā nisi suppleat añti illa particula ⁊ scis
vel intelligis ɔ̄ñam quā pbationē alij puta
rūt valere dicentes ɔtra ipsoꝝ dictis ꝙ nō
sit valida p₃ de ɔ̄ña scita esse bona auctori
tate pceptoris i qua scio ꝙ nō pōt esse ita si
cut significat p añs nisi sit ita ⁊c. ⁊ scio esse
ita sicut pncipal₃ significat p añs ⁊ tñ non
scio ita esse sicut pncipal₃ significat p ɔ̄ñs
dato ꝙ añs sit latinū ⁊ ɔ̄ñs grecū nisi tamē
glosent dicta magistri vt supra expressum
est. Et vltimo infert ergo ɔ̄ñs est scitum a te
tenet ɔ̄ña inquit ipse a descriptione ad de
scriptū. Non tamē credo ꝙ si quis intelligit
respectū inter aliqua vel sciat esse respectu₃
inter aliqua ꝙ ipse sciat vl' intelligat descri
ptibiliter quodlibet extremū sed sufficit ea
intelligere subesse relato qualiter autem ista
propositio intellect⁹ compositoꝝ presuppo
nit intelligentiam simpliciū partiu₃ compo
nentiu₃ habeat intelligi supra principio tra
ctatus declaratū est ⁊ ita completur prim⁹
articulus questionis.

Circa secundū articulū est primo notan
dum ꝙ quadruplex est indiuiduū vacuum
vt aliquis hō aliquis bos ⁊ hmōi circū lo
cutū vt sofronici filius de quo porphirius

in vniuersalibus loquitur dato q̄ Sofroni co vnicus sit filius quia si plures haberet esset terminus cōmunis. signatū indiuiduū est illud q̄ fit per terminū cōmunem mediante pronomine demōstratiuo vel solo pronomine demōstrāte. vt iste homo hoc est hic homo ⁊ huiusmodi. Indiuiduū nominatiuū est illud q̄ importat̄ ⁊ significatur per proprium nomē vt soz. plato. Cice. ⁊ huiusmodi est in tertio modo accipiēdo indiuiduū potest soz. tripliciter cōsiderari. vno modo substantialiter ⁊ absolute. ⁊ ita soz. ⁊ ille homo cōuertunt̄ secūdo modo denotatiue vt compositū tale denotat ⁊ includit materiā ⁊ hanc formā. tertio modo vt habet illa septem accidentia que ponunt̄ ab vr. s. forma figura locus tempus cū nomine sanguis patria sunt septē que non habet vnus ⁊ aliter potest etiā soz. sumi equiuoce vt. s. est terminus equiuoce significans duos vel tres vel plures homines sic vocatos vt sumpsit in quarto principali primi sophismatis Hentisber. potest etiam considerari soz. in mēte ⁊ sic est terminus cōmunis vniuocus. ⁊ ita concedendū est q̄ illa ē vera multi sunt soz. ⁊ tamen negandū est q̄ multi sin soz. quia hoc vadit ad rem. vnde si esset vnus qui ꝑ prio nomine vocaretur. iste homo q̄ aliqua dignitate vel prima cognomīe vero ille homo hoc est possibile ⁊ sint multi ozti mediate vel imediate ab isto sic vocato certū ē q̄ debet negari ista multi sunt ille homo quia ly iste homo supponit pticipialiter pro illo sic vocato proprio nomine ⁊ est idē q̄ dicere multi sunt vnus homo q̄ est falsum cōcedítur tamen q̄ illa est vera multi sūt ille homo semper sumēdo ly multi collecti siue collectiue significat enim illa propositio multi sunt ille hō q̄ multi sunt de cognatōe istius hominis. ita vocati ⁊ nō q̄ multi sint ille homo. Ita si esset quedā parētella soz. seu sortium ⁊ soz. esset nomen singulare significās

istū hominem. tunc illa propositio est vera multi sunt soz. quia significat q̄ multi sūt d̄ cognatione soz. Negatur tamē q̄ multi sunt soz. quoniam significat q̄ multi sunt illo homo aliquo certo homine demōstrato. ⁊ ita sicut plures hoies nō possunt esse ille hō ita nō possunt plures esse. soz. nā sor. ꝫm Thisberū i quarto pricipali pmi sophisma. ē nomē ppriū impositū ad significādū taleꝫ hominē ɔpositū ex materia ⁊ hac forma. verꝫ est q̄ multi sunt termi q̄ apparēt ppria nomina sed nō sūt imo sunt ppria cognomina pentellaꝝ vt sūt isti termini Rober. Ricardus ⁊ hmōi. ⁊ ita cōcedi pōt q̄ multi sūt roberti aut q̄ plures sunt Ricardi ⁊c. Sꝫ cōtra ponat̄ q̄ generarent̄ duo hoies gemelli. a. ⁊. b. q sint oio similes q̄ oia accidētia ⁊ nascant̄ eodē tpe ⁊ ab eodē sacerdote imponat̄ etiā illis hoc nomē soz. eodē tpe ⁊ q̄ tū est possibile instanter similes q̄tū ad oēs pprietates accidētales ⁊ nūq̄ fuerit hoc nomen soz. ante hoc sed nūc sit prio ipositū illis. s. a. ⁊. b. quo stāte patet q̄ duo sunt soz. q̄z nō est maior ratio quare. a. sit soz. ⁊ non b. aut ecōuerso ergo cū sint similes ⁊ nulla pperate differt imo si vnus sine altero vide ret̄. nō poterit discerni q̄ ille sit soz. ⁊ non alius sequit̄ q̄ duo sūt soz. Ad hoc argumētū respōdent quidā q̄. a. ⁊. b. ex quo vocāt̄ eodē noie sic se habēt q̄ q̄libet illoꝝ ē soz. Differt tñ. a. a. b p quandā rōeꝫ occultā quā nō hꝫ. b. ⁊ ecōuerso. Alij dicūt q̄ neuter illorū est soz. qm̄ tm̄ vnus illoꝝ debuit vocari soz. ⁊ nō alius ⁊ ille ita vocat⁹ fuisset soz. et nō alter. Hee respōsiōes volētes Hesberū sustinere ipi ɔtradicūt vt sui pmi sophismatis. iiij. pncipali māifestū ē. vult. n. Thisb. q̄ soz. est soz. q̄z ē ɔposit⁹ ex materia ⁊ hac anima intellectiua ⁊ dato q̄ nunq̄ fuisset sic vocat⁹ sed fuiesset vocat⁹ asin⁹ nō min⁹ fuisset. soz. q̄ nūc est verū cum inquit ipse illa ppositio i voce vel i scripto ille hō est sor.

nō fuisset vera q2 ille t'min⁹ sor. non signifi
casset sor. sed aliquid aliud vel nihil respō
detur ergo aliter. ad argumentū amisso ca
su ꝙ ex illo nō sequitur plures esse sor. licet
ex casu sequatur plures esse quorū quilibet
vocatur sor. Ista tamen impositio nō facit
plures esse quorū quilibet sit sor. vnde in ca
su illo. ille terminus sor. est terminus equiuo
cus significās illos duos homines sic voca
tos hoc nomine sor. quelibet tamen illarum
est vera tam de. a. q̄ de. b. ille homo ē sor.
quar' est impositū hoc nomē sor. his duob⁹
hominibus quare nō valet illa cōsequentia
illa propositio est vera ille homo est sor. er
go sor. est sor. cū oppositū consequentis sta
re cum antecedēte sit possibile. si autē in ca
su addat' ꝙ alter illorū sit sor. tunc cōcedit'
ꝙ aliter illorū sit sor. cū proponit'. a. ē sor.
dubitat'. ⁊ similiter de. b. vnde scio alterū
illorū esse sor. nullū tamē illorū scio esse sor.
concedit' tamen semp ꝙ illa est vera. ille hō
est sor. siue demonstret'. a. siue. b. ⁊ si demō
stretur ille qui est sor. significat illū esse sor.
si vero alter demonstret' significat hūc esse
hunc vel equiuoce significat illos secundos
⁊ ita soluitur argumentū. Secūdo notā
dum est ꝙ nomina demonstratiua absq; re
latione ⁊ demōstratione sunt cassa ⁊ vana
vt inquit Priscia. in minori volumine. vn
de talia p quanto sunt pnomina ex sua. nā
sunt quedā intentiōes indeterminate signifi
cantes tamen dū demonstrent' vel inferunt
significāt per modū determinate apprehen
sionis. talē autem actū. s. demōstrare ⁊ refer
re nō habent illa pronomina demōstratiua
vel relatiua quia importāt solū aptitudinē
demōstrādi vel referēdi. actualiter vero de
monstrare est ab ipso intellectu seu ab ip
so homine demōstrante. vnde non valet illa
consequētia pronomina significāt ex relati
one ⁊ demōstratione. ergo ipsa sunt act⁹ q2
quāuis ex acta ipsius hominis. animal intel
lect⁹ demōstrantis sequat' act⁹ demōstra
tiuus vt dicendo hoc est seu. sor. est ⁊ huius
modi nō sequitur ꝙ pnomina sint act⁹ nec
ꝙ ly hoc sit actus sed bene ꝙ talis demon
stratio est quidā actus. ⁊ per hoc patet ali
quos errasse satis volunt pnomina demon
stratiua vel relatiua posita in propositione
esse actus. Nam dicūt ꝙ talia nō significāt
nisi ex relatione ⁊ demōstratione sed demō
stratio vel relatio sunt actus intellect⁹. ergo
talia sunt actus ⁊c. patet ꝙ illa consequētia
non valet vt supra ex dictis clarū est.

Tertio notandū est ꝙ illa cōsequētia nō
valet illa consequētia est bona scita esse bo
na ⁊ antecedēs est scitū a me ⁊ nō repugnat
me. scire cōsequens ergo ꝯsequens est scitū
a me quia ponat' ꝙ tu scias ꝙ illa ꝯuertan
tur homo est ⁊ antropos est ⁊ nō intelligas
aliquā propositionē grecā ⁊ fiat ꝯsequentia
ab. a. que sit illa homo est ad aliā que sit. b
⁊ patet ꝙ illa est scita esse bona quia bene
scis ꝙ arguit' a cōuertibili ad ꝯuertibile. ⁊
antecedēs est scitū ⁊ non repugnat scire ꝯse
quens ⁊ tamen ꝯsequens nō est scitū q2 non
est intellectū. ⁊ quāuis illa propositio greca
conuertat' cū vna propositione latina scita
a te nō sequit' ꝙ illa sit scita a te quoniā iā
de facto scis ꝙ vere omnes ppositiōes gre
ce conuertunt' cū ppositionib⁹ latinis ⁊ ta
men nō scis illā vt patet. nec etiā sequit' illa
ꝯsequentia est bona scita esse bona ⁊ antece
dens est scitū a te ergo ⁊ ꝯsequens est scitū
a te vt patet de illa ꝯsequentia que ante op
positū adducebat'. s. omnis ppositio scita
a te est affirmatiua ergo nulla ppositio sci
ta a te est negatiua quoniā consequēs nō po
test sciri. Iste tamen modus arguēdi est op
timus. vz illa ꝯsequentia est bona scita esse
bona ⁊ antecedens est scitū a me ⁊ ꝯsequēs
est intellectū a me ⁊ nō repugnat ipsum con
sequens sciri. ⁊ scio ꝙ in ꝯsequentia formali
ex vero nō sequit' falsum ergo ꝯsequens est

ſcitũ a me ponit̃ vltima ꝑticula quia ſi cre
derem aliqđ falſum ſequi de forma ex ali
quo vero vel ſcito tũc ꝯſequẽs tale non eſ
ſet ſcitũ a me quãuis eſſet verũ quoniã non
ſic crederẽ.ſ.illud eſſe verũ. Quarto no
tandũ ꝙ duo ſunt boni modi arguẽdi in il
la materia ⁊ duo mali.mali ſunt iſti.ꝑmus
iſte ꝯſequẽtia eſt bona ſcita eſſe bona ⁊ an
tecedẽs eius eſt ſcitũ ergo ⁊ ꝯñs eius .ſecun
dus iſta ꝯſequentia eſt bona ſcita eſſe bona
⁊ antecedens eſt ſcitũ eſſe verũ . ergo ⁊ con
ſequens eſt ſcitũ eſſe verũ ꝙ primꝰ ſit malũ
patet in caſu Strodi dato ꝙ tres ſint tantũ
homines in mũdo.ſoꝛ.plo.⁊ ci.⁊ facio illã
ꝯſequentiã ſoꝛ.eſt ergo iſte homo ẽ.ſoꝛ. vbi
per ly iſte demonſtretur ſoꝛ.lateat tamen te
quis illoꝝ ſit ſoꝛ.⁊ patet ꝙ ꝯſequentia ẽ ſci
ta eſſe bona ⁊ antecedẽs eſt ſcitũ ⁊ tamẽ cõ
ſequens eſt dubiũ . In ſecũdo etiã caſu pri
cipali Heſberi in tractatu de ſcire ⁊ dubi
tare illa ꝯſequentia eſt bona.a. eſt verũ er
go hoc eſt veꝝ ⁊ ſcita eſſe bona ⁊ antecedẽſ
eſt ſcitũ ⁊ ꝯſequenſ dubiũ ꝙ ſecũdus modꝰ
arguẽdi ſit malus ꝓbat̃ .Nã illa ꝯſequen
tia hoc eſt falſum.ergo hoc eſt falſum ẽ bo
na ⁊ ſcita eſſe bona vtrobiqꝫ demõſtrando
ꝯſequens per ly hoc ⁊ antecedẽs eſt ſcitum
eſſe verũ ⁊ tamẽ ꝯſequens nõ eſt ſcitum eſſe
verũ vt patet cum ſit inſolubile . Boni ſunt
iſti primus illa conſequentia eſt bona ſcita
eſſe bona ⁊ antecedẽs eſt ſcitũ eſſe verum ⁊
nõ repugnat ſcire ꝯſequens eſſe verũ nec cre
ditur ꝙ ex vero ſequat̃ falſum.ergo ꝯñs eſt
ſcitũ eſſe verũ.Alter modꝰ bonuſ arguendi
eſt iſta ꝯſequẽtia eſt bona ⁊ ſcita ⁊ añs ẽ ſci
tum ⁊ nõ repugnat ſcire ꝯſequẽs ergo conſe
quens ẽ ſcitũ.Circa ꝙ aduerte ꝙ adhoc ꝙ
aliqua ꝯña ſit ſcita. opoꝛtet ꝙ ſit intellecta
⁊ ꝙ intelligat̃ habitudo añtis ad ꝯñs ⁊ ecõ
uerſo ⁊ hoc nõ põt eſſe niſi intelligat̃ añs ⁊
ꝯñs ⁊ ad intelligẽdũ añs ⁊ ꝯñs oꝫ intellige
re terminos añtis ⁊ ꝯñtis cũ noticia cõple

xoꝝ preſupponat intellectionẽ ſimplicium.
Inquit eni Strodꝰ in ꝓbatiõe.xxiiij. regu
le a ꝯña eſt intellecta ergo ⁊ eiꝰ ꝯñs.vbi pa
tet ꝙ ad intelligendũ ꝯñam oꝫ intelligere ip
ſius añs ⁊ ꝯñs ⁊ ex ꝯſequẽti terminos ante
cedẽtis ⁊ ꝯſequẽtis.vnde ſtat ꝙ aliqua con
ſequẽtia ſit ſcita ſeu intellecta eſſe bona ⁊ ta
men nõ ſit intellecta. Circa vltimũ arti
culũ reſtat reſpõdere ad rationes.Ad ꝑmã
dicit magiſter amiſſo caſu ꝙ ꝯſequẽtia eſt
negãda.ſtat eni vt inquit plures eſſe ſoꝛ . ſi
autẽ addat̃ ly aliquis iſtoꝝ triũ predicato
añtis tũc ꝯña eſt cõcedenda ⁊ ꝯñs ⁊ quan
do dicit̃ ꝯſequẽs iſtius nõ eſt ſcitũ a me ne
go ad probationẽ cũ dicit̃ quocũqꝫ illoꝛum
demõſtrato.tu dubitas an ille ſit ſoꝛ. hic q̃
rit magiſter quẽ iſtoꝝ demõſtres ꝑ ly iſte ſi
platonẽ vel ciceronẽ concedẽdo ꝙ dubito.
Ex quo nõ ſequit̃ ergo dubitas an iſte ho
mo ſit ſoꝛ.demõſtrãdo ſoꝛ.ꝑ ly iſte ⁊ negat
vlteriꝰ illã.ſ.quocũqꝫ illoꝝ demõſtrato du
bitas an iſte ſit ſoꝛ.quoniã quocũqꝫ illoꝛum
demõſtrato ſcio ꝙ iſte ẽ ſoꝛ. dũmodo ꝑ ly
iſte certificer ſolũ ſoꝛ.demõſtrari ⁊ ſi arguit̃
ꝙ hoc repugnat caſui qui ponit ꝙ neſciam
quis de illis tribꝰ ſit ſoꝛ.Reſpondet̃ ꝙ illa
nõ repugnãt imo ſtat illa ꝯcluſio.Scio ꝙ il
le eſt ſoꝛ.cũ demõſtres ꝑ ly iſte ſolũ ſoꝛ.⁊ ta
men neſcio quis ẽ ſoꝛ.vnde nõ valet iſta cõ
ſequẽtia tu ſcis ꝙ iſte eſt ſoꝛ. demõſtrato ꝑ
ly iſte ſoꝛ.ergo ſcis quis eſt ſoꝛ.qꝛ ſtat ꝙ ſci
as ſoꝛ.eſſe ſe ipſum ⁊ ipſum met eſſe ſoꝛ. ⁊
tamẽ nõ ſcias quis eſt ſoꝛ.ſicut ſtat ꝙ hoc
ſcias eſſe hoc demõſtrato ꝑ ly hoc ſaturnũ
licet neſcias quis planetaꝝ ſit ſaturnꝰ. Sci
re eni quis ẽ ſoꝛ. vel ſaturnꝰ nihil aliud eſt
quã ꝑ cauſam noſcere demõſtratione ſẽſua
li facta ꝑ me ſolũ vt viſu auditu tactu ⁊ hu
iuſmodi vt quẽ vides vel audis aut tangit
⁊ hmõi eſt ſoꝛ.vel ſaturnus ſicut cõcederet̃
ab vno neſciẽte interrogato quiſ eſt ſaturnꝰ
ꝙ ſaturnus ẽ ſaturnꝰ ſicut concedit̃ ꝙ ſor.
E

ē soꝛ. vel ꝙ hoc ē soꝛ. dūmodo certificetᷣ so
lum soꝛ. demonstrari. Sed contra si nō cer
tificetur quis demonstretur nō concederes
ꝙ hoc est soꝛ. sed ex demonstratione non se
quitur hoc esse soꝛ. cum nō sequatur demō
strato soꝛ. per ly hoc ergo hoc ē soꝛ. vel er
go soꝛ. ē ergo licet certificeris nō habes con
cedere illā hoc ē soꝛ. respondetur negādo cō
sequentiam quia dico ꝙ demonstrās soꝛ.
non ē totalis causa. quare concedo hanc ꝓ
positionem hoc est soꝛ. sed quia scio soꝛ. esse
⁊ nunc scio hanc propositionē hoc ē soꝛ. pre
cise significare ꝙ hoc ē soꝛ. plures ergo eui
dentie requiruntur ad concedendū hanc h̾
ē soꝛ. vt manifestum ē ex dictis. Possumꝰ
etiam aliter responderi ad argu. principale
amisso casu. concedo consequentiā illam es
se bonam ⁊ scitam esse bonā ⁊ ꝙ antecedēs
ē scitum ⁊ consequens non. ⁊ ratio ē quoniā
consequentia illa nō ē scita sicut intelligi de
bet regula. ⁊ ꝙ non sit scita patet quia ipsa
non ē intellecta eo ꝙ consequens non ē intel
lectum quia nescio in rei veritate quid de
monstretur per subiectū consequentis illius
consequentie. ⁊ ita nescio quid significet illō
consequēs quoniā pronomina demonstrati
ua absq; demonstratione sunt cassa ⁊ vana
⁊ si ponatur ꝙ sciam sicut ponitur in casu
habeo cōcedere ꝙ scio tamen semper dubi
to illam consequentiā ⁊ nego me dubitare
⁊ concedo me scire illam quare ⁊c.

Sed contra vnū dictuȝ magistri supra
arguitur dicit enim ꝙ si per ly iste platoneȝ
vel Cice. demonstres. cōcedo ꝙ dubito an
iste sit soꝛ. sed demonstrando soꝛ. per ly iste
non dubito an iste sit soꝛ. sed scio ꝙ iste est
soꝛ. contra sicut scis ꝙ iste ē soꝛ. demonstrā
do soꝛ. ita scis ꝙ iste non ē soꝛ. demonstran
do plato. vel Cice.

Ad hoc respondent aliqui ꝙ duplex est
demonstratio scilicet ad sensum ⁊ ad intelle
ctum. prima ē tantū de his que existunt in
rerum natura vt que videntur que sentiun
tur ⁊ que audiuntur ⁊ huiusmodi. secunda
vero ē tam de existentibus quā de non exi
stentibus vt hoc non ē demonstratio soꝛ. coꝛ
rupto ⁊ dicunt isti ꝙ quando Strodus di
cit demonstrādo platonem vel Cicero. con
cedo ꝙ dubito vtitur demonstratione sensu
ali. Cum vero dicit ꝙ demōstrando soꝛ. ꝑ
ly iste scio ꝙ hoc est soꝛ. sumpsit demōstra
tionem intellectualē. Consimilē respōsioneȝ
dicit Pau. perg. asserens duplicem esse de
monstrationē ad solutam scilicet ⁊ condicti
onatam. exemplū primi dicendo hoc ē soꝛ.
exemplū secundi dicendo hoc ē soꝛ. demon
strando plato. aut hoc est soꝛ. demonstrādo
soꝛ. prima nanq; demonstratio nunq̄ certi
ficat quid demonstratur sed bene secūda et
inquit ipse ꝙ prima demonstratione habet
iste dubitari hoc ē soꝛ. quocūq; illoꝛum de
monstrato quia non certificatᷣ quid demon
stratur. Sed secūda demonstratione scilicȝ
conditionata habet concedi ꝙ iste ē soꝛ. de
monstrato soꝛ. ⁊ ista negari scilicet iste est
soꝛ. demonstrando plato.

Aliqui autem credunt his respōsionibꝰ
contradicere adducentes hoc ꝓ inconueniē
ti scilicet ꝙ Strodus in tam paruo tempo
ris spacio vtatur modo demōstratione sen
suali modo intellectuali ⁊ ꝙ in vna proposi
tione sumpsit demonstrationē absolutam ⁊
in alia propositione accepit demonstratio
nem respectiuā seu conditionatam que im
pugnatio qualem efficaciā ⁊ quantā viȝ ha
beat cuilibet sani capitis innotescit nonne
magister vt supra expressum est vsus est v
traq; demonstratione pluribus vicibus vt
cum dixit. stat eniȝ ꝙ scias soꝛ. esse soꝛ. seu
scias hunc esse soꝛ. demonstrato soꝛ. ita ta
men nescias quis ē soꝛ. sicut etiam stat ꝙ h̾
scias esse hoc demōstrato per ly hoc satur
no. licet nescias quis planetarū sit saturnꝰ.
vbi patet ꝙ ipse vtitᷣ sensuali ⁊ intellectua

li demonstratione. ita etiam sumpsit diffor mem demonstrationem in illis propositio nibus quas adduxit Paulus perg. ⁊ alte ra opinio. Con. etiam Pau. perg. Dicunt isti ꝙ illa hoc ē sortes non debet dubitari quia non est intellecta. Respondetur ꝙ illa est intellecta quoniam bene intelligo aliqd demonstrari vt puta homo vel aliquid ali ud. licet tamen nesciam quid determinate demonstratur. Isti vero sic volentes respõ siones bonas impugnare adducunt suam q̄ talis est ꝙ demonstrato Plato. ad intellec tum scis ꝙ ille non ē sor. sed ad sensum du bitas. Et ita intellexit Strodus vt dicũt ⁊ cõceditur ꝙ dubitas an ille sit sor. demõ strato sor. ad sensum. Sed argumentum ꝙ ipsi adducunt contra Paulum perg. vadit contra eos scilicet ꝙ Strodus in tam par uo tẽporis spacio vtatur de formibus de monstrationibus intellectuali scilicet ⁊ sen suali. Item si illa non ē intellecta hoc ē sor. ad sensum qualiter ergo ē dubitanda ꝙ nõ sit intellecta. patet ſm eos quonia3 nescitur quid demonstretur ⁊ etiam isti in respondẽ do ad argumentum principale dicunt ꝙ cõ sequentia est distinguenda quia non intelli gitur quid demonstretur per ly ille inconse quente. quare ergo dicunt ꝙ sit dubitanda Alij sunt modi adhuc soluendi qui vel coin cidunt cum duobus primis vel male soluũt quos breuitatis causa obmitto sufficiãt re sponsiones prime adducte quoniam vere ⁊ valide sunt.

Ad secundum argumentum principale respondetur secundũ magistru3 ꝙ casus nõ debet admitti cum impossibile sit partem supponere pro toto cuius est pars aliter si mul intelligeretur pars ⁊ totum vt subiectũ propositionis ⁊ tota propositio quoniam intellectus totius naturaliter presupponit i telligentiam partium quare ⁊ propositiõis notitia presupponit notitiam subiecti ⁊ pre dicati intellectus enim compositorũ presup ponit intelligentiam partiũ. Sed contra in quit Strodus ly hoc est vox seu scriptum ad placitum significans vel significatũ er go poterit ad placitum imponi ad significã dum qõlibet significabile ergo ⁊ possibile ē ꝙ demonstretur ⁊ significet se ipsum ɔñs. Respondetur ꝙ consequentia nõ valet sed bene ex illo antecedente sequitur ꝙ potest i poni ad significandũ quidquid possibile ē significari sed vt dictum est illud consequẽs non est possibile significari per ly hoc ⁊ sic ad argumentũ ꝙ propositio que ponebat̃ pro consequente non est intelligibilis quare nec scitum est illud consequẽs quare nec cõ sequentia cum non sit eo ꝙ non habet cõse quens. propositio vero que sumebatur pro antecedente est scita ⁊ intellecta sed non est antecedens in illa consequẽtia. Possumus etiam aliter respondere si velimus tenere ꝑ tem posse supponere pro toto cuius ē pars admisso casu ꝙ consequẽs illius consequen tie nõ est scitum quoniã ipsum sciri est repu gnans nec hoc contradicit regule quoniam ipsa intelligitur quãdo consequens nõ repu gnat sciri vt dictum est supra ⁊ intelligitur quando consequens nõ asserit se esse nescitũ potest etiam aliter responderi querẽdo nun quid illud consequens significet precise vel non si sic non est casus amittendus vt tenet cõmunis opinio. si vero significat non preci se tunc consequẽtia nihil valet nec arguitur ab vno conuertibili ad reliquũ cum antece dens sit sic ꝑcise significans. cõsequẽs vero non. Alij multi sunt modi soluẽdi ſm diuer sas opi. in materia insolubilium varias te nentium positiones vt ibi patet.

Ad tertium argumentũ principale pa tuit responsio supra quoniam consequẽs il lud repugnat sciri. modo hoc non est contra

regulam vt declaratum est.

Ad vltimum argumentũ sunt plures mo
di dicendi quos omnes adduxi in tractatu
de scire ⁊ dubitare illum tamē accipio quē
puto inter alios esse verũ dico ergo amisso
casu ꝙ illa consequētia est concedēda.b.est
verum ergo hoc est verũ ⁊ concedendũ ē eti
am ꝙ.a.est verum ⁊ quando arguit̄ illa cō
sequentia ē bona scita esse bona ⁊ antecedēs
est scitum a te ergo ⁊ consequens neget̄ con
sequentia vt supra iam expressum est ⁊ si ar
guitur tu scis.a.esse verũ ergo.a.scis eē ve
rum negetur argumentũ propter falaciā cō
positionis ⁊ diuisionis. Nec valet ista cōse
quentia vz.a.propositio est scita a te eē ve
ra ergo.a.propositio est scita a te vt patuit
supra i suppositis ⁊ correlarijs quoniā aliđ
est concedere propositiones ⁊ aliud est cōce
dere eas esse veras quare ⁊c.

Queritur octauo. Nunquid.xv.et
xvi. regule sint vere ⁊ arguitur ꝙ
non suppono tamen.primo ꝙ nul
lus rex sedeat credat tamen sor. firmiter ꝙ
rex sedeat ⁊ pla.sciat sor.sic credere. dubi
tat tamen pla.an rex sedeat.secundo suppo
no descriptionē cōmunem ipsius scire reruʒ
contingentiũ que talis est. Scire cōmuniter
sumptum est rem firmiter credere absq; ex
itatione cum hoc ꝙ ita sit ex pte rei quali
ter ista descriptio intelligi debeat infra no
tatis declarabitur. His suppositis stanti
bus arguitur sic sor.credit firmiter ꝙ rex se
det ⁊ ita est ꝙ rex sedet ergo sor. scit regem
sedere illa consequētia est scita a platone vt
etiam suppono ⁊ antecedens est sibi dubiũ
⁊ tamen consequens est a platone negandũ
cum repugnet primo supposito ꝙ autem an
tecedens sit dubium plato.patet quia pla.
non scit illud antecedens esse verũ nec scit il
lud antecedēs esse falsum seu non credit illđ
antecedens esse verũ nec credit illud esse fal
sum ⁊ considerat de illo antecedente ergo il
lud antecedens est sibi dubium. possemus
etiaʒ loco platonis in casu loqui de te ⁊ tũc
argumentũ haberet clariorem efficaciam.se
cundo principaliter arguo contra regulā sic
pono tibi istam rex sedet qua admissa fa
cio istam consequentiā nullus rex sedet vel
papa comedit sed nullus papa comedit. er
go nullus rex sedet que consequentia est de
se manifesta a disiunctiua cum destructiōe
⁊c. super alteram partem ⁊ antecedens est
dubitandũ ⁊ tamen consequens est negādũ
quia falsum scitum nunc esse falsum vt patʒ
secunda pars antecedentis probatur quoni
am antecedens est vna coplatiua cui⁹ vtra
q; pars est dubitāda ⁊ nulla alteri est repu
gnans ergo antecedens est dubitandũ qua
re ⁊c.. Tertio sic ista consequentia est scita
hoc est sor.ergo hoc est sor.vbi vtrobiq; p
ly hoc demonstratur sor.⁊ antecedens ē du
bitandũ ⁊ tamen consequēs est negandũ er
go ⁊c. Assumptum pro qualibet parte pba
tur stāte primo casu.s.ꝙ tu scias ꝙ hoc sit
hoc demōstrato sor.⁊ nescias ꝙ hoc sit sor.
scias tamen ꝙ hec propositio hoc est hoc si
gnificat precise ꝙ hoc est hoc ⁊ ꝙ illa ppo
sitio hoc est sor. significat precise ꝙ hoc est
sor.⁊ sit sor.coram te quem nescias esse sor
tem.sed bene illum scias esse hominem quo
casu stante patet ꝙ antecedens pro prima p
te est manifestum quoniam tu scis bene om
nem consequentiam in qua scis ꝙ arguitur
ab eodem ad idem.secũda pars anteceden
tis probatur sic tu scis istam propositioneʒ
significare precise sicut tu dubitas esse. ⁊ đ
ista consideras scilicet de ista hoc est sortes
ergo ipsa est tibi dubia tenet consequentia
assumptum probatur tu scis hanc proposi
tionem hoc est sor.significare precise ꝙ hoc
est sor.⁊ ita tu dubitas esse scilicet ꝙ hoc ē

sor. Igitur ipsa est tibi dubia. Tertia pars
antecedentis probatur sic. ista propositio ħ
est sor. que est consequens non est conceden
da vt patet. nec credenda quia hoc repug
nat casui nec distinguenda cum bene scias
ꝙ aliquid demonstratur imo ꝙ hoc demō
stratur demonstrato sor. quamuis nescias
illud demonstratum esse sortez vt ponit ca
sus. nec dubitanda ergo neganda tenet con
sequentia a sufficienti diuisione ⁊ ꝙ illa nō
sit dubitanda probatur quoniam illa ē sci
ta ꝙ sic arguitur tu scis illam significare p̄
cise sicut tu scis esse ergo illa est scita a te.
Clarissima est consequentia assumptum ar
guitur tu scis ꝙ illa ꝓpositio significat pre
cise ꝙ hoc est sor. ⁊ ita tu scis esse scilicet ꝙ
hoc est sor. ergo tu scis illam seu illa est sci
ta a te tenet consequentia cum prima parte
antecedentis. ⁊ secunda probatur tu scis il
lam propositionem hoc est hoc demonstra
to sor. ergo qualitercunqꝫ ipsa significat ita
tu scis esse sed illa significat ꝙ hoc est sor. er
go tu scis ita esse ⁊ vltra tu scis ita esse ꝙ ħ
est sor. ergo tu scis ꝙ hoc est sor. ⁊ scis hanc
propositionem hoc est sor. significare preci
se ꝙ hoc est sor. ex quo sequitur ꝙ tu scis il
lam. Quarto sic ista consequentia est sci
ta a te hoc est homo. ergo hoc ē homo sem
per eodem demonstrato ⁊ aliquo casu pos
sibili posito est antecedens dubium ⁊ conse
quens negandum ergo regula falsa tenet cō
sequentia cum prima parte antecedentis. et
secunda probatur ⁊ ponatur ꝙ tu scias qd
demonstretur per ly hoc in ista propositio
ne hoc est homo ⁊ scias ꝙ ista propositio ħ
est homo precise significat sicut termini pre
tendunt ⁊ ꝙ aliquid scias esse hominem et
nihil dubitas esse hominem quo stante pa
tet ꝙ ista propositio hoc est homo que ē an
tecedens ē dubia ꝙ probatur sic ipsa est in
pertinens ⁊ extra casum dubitanda ergo et

in casu. Clara est consequentia ⁊ assumptū
probatur quia ipsa nō sequitur ex casu nec
ipsi repugnat. ergo est inpertinens tenet con
sequentia assumptum arguitur quoniā pro
posita tibi ista hoc est homo in casu isto ip
sa non est concedenda cum non sequatur tu
scis quid demonstretur per subiectum hui
us propositionis hoc est homo ⁊ scis ꝙ ista
significat iuxta compositionē suorum termi
norum ergo tu scis ꝙ hoc est homo seu ista
est scita a te ⁊ ꝙ ista non sit repugnans. pa
tet de se in casu ⁊ nō est dubia quia per ca
sum efficiatur dubia sed quia in rei verita
te est dubia in casu ⁊ extra casum. tertia ꝑs
antecedentis probatur scilicet ꝙ consequēs
sit negandum quoniam ista propositio hoc
est homo que est consequens non est conce
denda. vt patet nec credēda neqꝫ distinguē
da vt clarum est in casu ergo dubitanda vl'
neganda non dubitanda ergo neganda ꝙ
non sit dubitanda probatur sic illa est con
cedenda ergo non dubitanda tenet ꝯsequē
tia assumptum probatur quoniam ipsa est
scita non repugnans in casu isto ꝙ arguitur
sic tu scis quid demonstratur per ly hoc in
ista propositione hoc est homo ⁊ aliquid
scis esse hominem ⁊ nihil dubitas esse ho
minem ergo istud demonstratum scis eē ho
minem vel scis esse non hominem si scias ħ
demonstratiuum esse hominem ⁊ scis istaꝫ
propositionem sic significare precise sequit̄
ꝙ tu scis istam. si autem scias istud demon
stratiuum esse non hominem ⁊ scias hāc ꝓ
positionem significare hoc esse hominem se
quitur ꝙ tu non scis illam seu ꝙ tu scis illaꝫ
esse falsam. ⁊ ita patet ꝙ consequens illud
est negandum ⁊ per ista duo argumēta pñ
cipalia nūc facta possemus probare ꝙ idē
est alicui scitum ⁊ dubium. Ultimo sic con
tra regulam arguitur ista consequentia est
scita. Omnis rex loquitur iste est rex er

go iste loquitur ⁊ antecedēs est dubitandus quoniam quelibet pars est dubitāda ⁊ nul la alteri contradicit ⁊ tamen consequēs est ne gandu₃ dato ꝙ per ly iste demonstret sor. qui sit tacens coram te. In oppositu₃ est magister in littera probās istas regulas ve ras esse sic si regule non sunt vere stet oppo situm consequētis regule cum antecedēte.s. ꝙ consequētia sit scita ⁊ antecedēs sit dubi u₃ ⁊ consequēs negandu₃. ⁊ arguo sic conse quens est negandū ergo aut quia falsum sci tum esse falsum non sequens aut quia repu gnans si primū.ergo ⁊ antecedens esset fal sum non sequens ergo esset negandū ⁊ non dubitandū. Si secundū ergo ⁊ antecedens esset negandū quia repugnās quoniā cuicū ꝗ₃ repugnat consequēs alicuius conseqētie de forma eidē repugnat antecedēs eiusde₃. Potest etiā aliter probari regula sic conse quens est negandū ⁊ ꝯsequētia ꝯcedēda q₃ scita ergo ⁊ antecedēs est negandū tenet cō sequētia per sextā regulā. Ex ꝓbatione hu ius sequit̄.xvi.regule que est si aliqua cōse quentia est scita ab aliquo ⁊ ꝯñs est ab eo dem negandū añs eiusdem non est ab eodē dubitandū non tamen valet iste modus ar guendi inquit magister.v₃ ista consequētia est scita a te ⁊ antecedens est tibi dubiū .er go consequens nō est a te negandū vt depo sita tibi hac Papa sedet a te admissa tunc ista ꝯsequentia est scita a te papa sedet ergo papa sedet ⁊ antecedens est tibi dubiū ⁊ ta men consequens est a te negandum quia de positum. Circa secundū articulū est ꝓpri mo notandū ꝙ tria requirunt ad hoc ꝙ ali qua propositio sit scita. Primo de sensu cō posito ꝙ sciam qualiter illa primo ⁊ princi paliter significat ⁊ ideo ista Antropos ē ho mo non est scita quia non scitur a me quali ter ista principaliter significat. Secūdo req ritur ꝙ sicut illa primo ⁊ principaliter signi

ficat.ita sciā esse ⁊ sciā illa significare. ⁊ ita ista propositio hoc est verū posito ꝙ cōuer tatur cum vero istorū contradictoriorū rex sedet ⁊ nullus rex sedet mihi dubiorū ē mi hi dubia vbi etiam in eode₃ casu nescirē ꝙ illorū esset veru₃ quoniam qualitercūq₃ illa primo ⁊ principaliter significat ita dubito esse ⁊ per consequens illa nō est scita a me. Et etiam ista propositio rex sedet est mihi dubia dato ꝙ nescirem regem sedere s₃ be ne scirem illam sic significare. ⁊ de illa con siderarem.tertio requiritur ꝙ non repugnet illam sciri vt sunt ista hoc est non scitū hoc non est scitum se ipsis demonstratis signifi cantibus precise iuxta compositionē suorū terminorum ⁊ omnes alie asserentes se ipis esse nescitas vt declaratu₃ est in materia in solubilium. Secūdo notandū iuxta do ctrinam Hesberi in quinto principali sui p̄ mi sophismatis ꝙ propositio dubia quinq₃ modis dicitur primo quia de sensu diuiso sicut illa principaliter significat ita dubito esse vt de ista propositione hoc est verum que est mihi dubia.secūdo quia de sensu cō posito dubito an ita sit totaliter sicut illa p̄ mo ⁊ pricipaliter significat sicut est ista pa pa sedet dato ꝙ sciā illam significare iuxta compositionē suorum terminorū papam se dere ⁊ considerem de illa. tertio quia ex re flexione dubia dicitur vt ista hoc est dubi u₃ se ipa demōstrata. quarto quia nescitur quid illa primo ⁊ principaliter significat vt ista hoc est homo non facta mentione quid demonstretur per ly hoc ⁊ de isto. quarto modo fecit mentionē Hesberus in quarto casu principali in suo de scire ⁊ dubitare vbi vult ꝙ illa propositio hoc est sor. est ti bi dubia vbi scirem ꝙ ly hoc demonstret̄ sor. vel pla. coram te existentibus. nescires tamen an esset sor. vl' pla. illud ꝙ demōstra tur. quinto dicit̄ dubia q₃ dubitatur an sit

sequens vel repugnãs vt est ista hoc est sor. posito q sor. sit corã oculis tuis quez cognoscas ⁊ scias esse sor. ⁊ te aduertente oculos in aliã partem discedat sor. ⁊ accedat vnus per omnia similis sor. q si ꝑponat hoc est sor. est dubitanda cũ nescias ipsaz repugnare aut sequi exposito eo q est facta euidentia in oppositũ faciens dubitare illam propositionem hoc est sor.

Tertio notandũ est q illa descriptio de scire rerum contingentiũ quaz supponit magister in littera ⁊ Hesberus in suo de scire ⁊ dubitare nõ est sufficiens nisi addatur illa pticula q notitia seu euidentia per quaz scio sic esse vel sic nõ sit falsa seu non sit euidentia opposita mee credulitati vel sub aliis verbis q idẽ est. s. q in credendo sic eẽ vel sic non sim deceptus ⁊ hoc credo Hesberum forsitã intellexisse in tali descriptione. ratio quare nõ est suffitiens sine illa particula est quoniam si ponatur q tu credas firmiter pla. currere ante oculos tuos sit tamen pla. rome currens et ille qui est ante te sit sor. currens quem firmiter credas eẽ plato. patet q tu non scis pla. currere cum euidentia quam habes de plato. currẽte sit falsa cum istũ sic currentem ante te credas esse pla. ⁊ non est. Tũ etiam quia illũ currentez rome credis non esse pla. tamen est pla. vt patet in casu imo nullam euidentiã habes de plato. currente ⁊ tamen credis firmiter absq excitatiõe pla. currere ⁊ ita est q pla. currrt. Quarto notandũ est q triplex ẽ significatũ propositionis. primum est significatum totale seu primariũ ⁊ adequatum. secũdũ est partiale seu primariũ ⁊ adequatũ ptis. Aliud est assertiuũ seu secũdariũ ⁊ de his omnibus fecit mentionem Hesber⁹ in responsione secundi casus principalis in suo de scibili ⁊ dubio vbi dicit q est impossibile q illa propositio hoc est hoc precise significat q hoc est hoc vbi scias aliquid demonstrari quoniam inquit ipse si ipsa significat q hoc est hoc etiam significat q hoc ẽ ⁊ etiam q sor. est ⁊ q hoc est sor. ⁊ qđ hoc est homo. In quibus propositionibus facit Tisber. mentionem de illis tribus significatis adductis. Nam in prima ⁊ secunda loqtur de significato totali ⁊ partiali. In aliis vero propositionibus de assertiuo et secundario ⁊ dicit qđ nunq̃ dz admitti qđ aliqua propositio significat precise sic esse vel sic ⁊ qđ illa non significet aliter esse vbi aduerte qđ ipse intelligit qđ aliqua propositio significet sic esse vel sic primaria ⁊ adequate seu summ significatuz totale ⁊ tamẽ ñ significet aliter esse assertiue vt secũdarie. ⁊ omnia alia partialia significata que in ipsa includuntur ⁊ illud qđ cõmuniter dicit̃ qđ propositio significat precise sic esse. vel sic intelligitur qđ propositio significet primo ⁊ principaliter ⁊ non aliter significet primo ⁊ principaliter. sed bene alio modo scilicet partialiter ⁊ assertiue vt supra dictum est ⁊ iuxta hoc colligit̃ q iste termin⁹ ꝑcise dupliciter in aliqua propositione accipi potest ꝑmo stricto ⁊ sic est sensus q talis propositio vt puta hoc est hoc significat precise hoc eẽ hoc ⁊ non aliud. secundo modo summitur precise id est primo ⁊ principaliter ⁊ ita cõmuniter accipitur. ⁊ ita propositio hoc est hoc significat primo ⁊ principaliter hoc eẽ hoc. si primo modo sũmitur ly precise non admittatur sic nec aliqua alia ꝓpositio dicit Thisber. ẽ suo de scire ⁊ dubitare potest sic significare precise sed bene summendo ly precise secundo modo.

Ultimo notandum q ad omne sequens scitum esse sequens ⁊ ad omne intellectum ẽ Respondendum per hoc verbum concedo ⁊ ad omne repugnans scitum esse repugnãs ⁊ intellectum est respondendum per hoc ver

buz nego. Et ad omne inpertinens est respõ
dendum secundum sui qualitatem. Non ta
men valet ista consequentia . a . est inperti
nens. ergo non est dubitanda nisi quia du
bia vbi aduerte ꝙ aliqua proposi tio dici
tur dubitanda aut quia dubia aut quia cõ
uertitur cum propositione dubitãda. ⁊ hoc
sufficit ꝙ ad ipsam respondeatur secunduz
sui qualitatem ⁊ per hoc soluitur motiuum
quorundam credentium concludere Pau.
perg. His sic anotatis adduco aliquas cõ
clusiones vtiles circa presentem doctrinam.
Prima aliqua est propositio quam scio es
se veram ⁊ tamen illa non est scita a me sed
scio ꝙ illa est mihi dubia probatur conclu
sio illa tanquã possibilis ponatur ꝙ illa p
positio hoc est verũ conuertatur cum vero
istorum contradictoriorum rex sedet ⁊ nul
lus rex sedet ⁊ scias bene illam sic conuerti
quo stante patet ꝙ ista hoc est verum est ti
bi dubia ⁊ scis ꝙ illa est tibi dubia quoni
az tu scis ꝙ illa significat primo ⁊ principa
liter sicut tu dubitas esse ergo scis ꝙ illa est
tibi dubia ⁊ ꝙ tu scias illam esse veram pa
tet quoniam scis illam conuerti cũ proposi
tione vera. Et aliter etiam probari potest
sic adducta conclusio ponatur ꝙ illa propo
sitio que est vera de illis duobus contradic
torijs significat se ipsam esse veram ⁊ vltra
hoc sicut illa solet communiter significare ⁊
addatur huic totus casus assumptus in pri
ma probatione tunc arguitur sic tu scis istã
esse veram hoc est verum quoniam scis eaz
conuerti cum vero ⁊ ista est tibi dubia quo
niam sicut ista primo ⁊ principaliter signifi
cat ita tu dubitas esse ergo illa nõ est scita a
te. Clara est omnis ꝯsequentia ⁊ antecedẽs
expresse habetur in casu ⁊ etiam posset pro
bari quia si illa non est tibi dubia ⁊ de illa
consideras vt suppono. ergo illa est scita a
te. ergo scis eius adequatum significatum.
ꝙ quidem scis adequate significari per ip
sam ⁊ hoc repugnat casui quare ⁊c.

Secunda conclusio est ista scis aliquã
propositionem esse veram quam nescis esse
veram probatur conclusio ponatur ꝙ scias
a propositionem esse contradictoriũ verum
istorum duorum. rex sedet vel nullus rex se
det. nescias tamen ꝙ istorum sit verũ nec ꝙ
istorum determinate sit. a. quo stante patet.
prima ps ꝯclusionis quoniã hec propositio
est scita a te. a. est verum istorũ contradicto
riorum tibi dubiorũ que sic adequate signi
ficat. ergo hec propositio est scita a te. a. est
verum ergo scis hanc propositionem. a. est
verum ⁊ per consequens scis aliquam pro
positionem esse veram. secunda pars cõclu
sionis probatur quoniam neutrum istarum
rex sedet vel nullus rex sedet scis esse veraz
imo quamlibet istarum scis esse tibi dubiã
⁊ scis bene ꝙ . a. est altera istarum ⁊ ꝙ ali
qua istarum que est vera est. a. ergo. a. scis
esse tibi dubium ⁊. a. nescis esse veruz ⁊ ita
patet conclusio manifesta. Ex quibus in
fertur hanc consequentiam non valere scili
cet omnem propositionem quã scis esse ve
ram scis. sed scis. a. propositionem esse ve
ram. ergo. a. propositionem scis . patet quo
niam arguitur a sensu cõposito ad diuisuz
in terminis complexis qui duo sensus om
nino sunt inpertinentes. Sed contra alterã
istarum scis esse veram demonstratis illis
contradictorijs rex sedet vel nullus rex sedz
in casu supra posito. sed. a. scis esse alteram
istarum. ergo. a. scis esse veruz ꝙ est contra
casum. Respondetur negando antecedens
in casu illo pro prima parte vt declaratum
est superius. Infertur secundo hanc aliam
consequentiam non valere. scio. a. propositi
onem ⁊ considero nunquid ita sit totaliter
sicut illa significat. ergo scio ꝙ ita est totali

ter sicut illa significat. sed illa significat qđ
hoc est sortes. ergo scio ꝙ hoc est sortes. vbi
a. sit ista propositio hoc est hoc in casu su
pra tertij argumenti principalis. sed opor
tet alteram premissarum esse in sensu cōpo
sito vel secū conuertibili. vnde oportet ad
dere istam propositionem in antecedente.
Uidelicet ⁊ scio ꝙ illa propositio seu ꝙ.a.
significat ꝙ hoc est sortes. ⁊ tunc valet argu
mentum sed antecedēs pro illa particula ad
dita est negandum in illo casu. Infertur ter
tio qđ aliqua est propositio quam scio esse
veram vel quam scio esse falsam ⁊ tamen il
la non est scita a me. sed scio qđ illa est mi
hi dubia que ꝯclusio est possibilis in casu
superius posito prime conclusionis scilicet
qđ tu scis istam propositionem hoc est verꝫ
conuerti. cum vero istorū rex sedet vel nul
lus rex sedet ⁊c. Illam tamen assero esse im
possibilem in casu quarti argumenti princi
palis adducti ante oppositum. nec inconue
nit eandē conclusionē aliquo casu esse pos
sibilem altero impossibilem quam sententi
am affirmat Hesberus in responsione ad
quintum argumentum principale in suo de
scire ⁊ dubitare.

Tertia conclusio est ista hoc est sor. de
monstrato solum alio a sorte. probatur con
clusio quoniam non valet illa consequentia
hoc est sortes ergo non demonstratur solū
aliud a sorte. quia posito qđ clas erit sor.
⁊ demonstretur solum aliud a sorte est. ita
sicut significatur per antecedens ⁊ nō est ita
sicut significat per cōsequens. ⁊ ita ex op
posito illius consequentis illius consequen
tie ⁊ antecedēte fit vna copulatiua possibi
lis que est conclusio principaliter assumpta
quare ⁊ cetera.

Quarta conclusio est ista que ponitur
tanquam possibilis. Omnis homo qui est
albus currit ⁊ quilibet istorum sedet proba
tur. ponatur qđ sint decem homines albi
qui currant ⁊ volo qđ clas isti efficiantur
nigri ⁊ sedeant. ⁊ alij decem homines albi
sint de nouo generati seu producti qui cur
rant ⁊ patet conclusio quoniam clas erit ve
rum dicere. omnis homo qui est albus cur
rit ⁊ quilibet istorū sedet demonstratis istis
qui nunc currunt. Ex quibus sequitur pri
mo hanc consequentiam non valere solus
sortes demonstratur. ergo hoc non est albꝰ
demonstrato aliquo albo quia possibile est
ꝙ aliquando erit ita sicut significatur per
antecedens quando non erit ita sicut signi
ficatur per consequens vt posito ꝙ clas so
lum sor. demonstratur ⁊ tamen sit aliquod
album. ⁊ ita stabit ista conclusio ꝙ solum
sor. demonstratur ⁊ tamen hoc est album.
Nec sequitur demonstratur solum sortes in
ista propositione hoc est sortes. ergo hoc est
sor. ⁊ hoc est quia non valet argumentū so
lum demonstratur tale vel tale. ergo hoc est
tale vel tale. Sequitur secundo hanc aliaꝫ
consequentiam non valere demonstratur so
lum modo propositio similis huic hoc est
falsum. ergo hoc non est falsum demonstra
ta illa propositione. hoc est falsum que seip
sam significat. patet quoniam possibile est
sic esse sicut per antecedens significatur. li
cet non sit sicut significatur per consequens.
⁊ ita stabit altera conclusio tanquā possibi
lis. vꝫ hoc est falsum demonstrando solum
modo propositionem similem huic hoc est
falsum.

Quinta cōclusio est ista aliqua propo
sitio est dubitanda que non est dubia ⁊ ecō
uerso. prima ps conclusionis probatur.
Nam si ponatur ista propositio homo est
lapis conuerti cum hac dubitāda rex sedet

tunc illa homo est lapis non est dubia. et tamen est dubitanda. Item si illa deus ē ponatur converti cū ista dubitanda rex sedet tunc illa deus est est dubitanda ⁊ non est dubia secūda pars cōclusionis probatꝰ. nā in casibus positis. illa rex sedet est dubia ⁊ tamen non est dubitanda quoniam in primo convertitꝰ cū propositione negāda ⁊ in secundo cū propositione cōcedenda vt patet. Itē secundo patet idē de propositione deposita in littera a Strodo que est dubia ⁊ tamen nō est dubitanda quia deposita. Itē in propositione principalis argumenti contra regulā inquit Strodus ꝙ illud antecedens sit a pla. dubitandu3 q2 licet sit sibi dubium tamen est ab eodē negandū quare ⁊c. Circa tertiū articulū restat soluere argumenta principalia. Ad primum dicit magister. primo de pla. dubitādo ꝙ illa sortes scit regem sedere. sit a pla. negandū quoniam dubito an sibi ponatꝰ ꝙ nullus rex sedet an non ⁊ nō dico. Inquit magister illa non est ab eo negāda sed dico ꝙ non est dubitanda ⁊ ita nego ꝙ antecedens illud sit a pla. dubitandū sed dico ꝙ licet illud antecedens sit sibi dubiū tamen illud est ab eodem negādū tanꝙ repugnās casui. ⁊ ita dico de me ꝙ dū ponitꝰ mihi iste casus nego ꝙ illud aňs sit a me dubitandū concedo tñ ꝙ est mihi dubiū quādocūꝙ tñ ꝓponitꝰ mihi ista nullus rex sedet ego cōcedo vt seqňs ex casu. est eni ps copulatiua que est casus. Nec ē inconueniēs ꝙ concedā mihi dubiu3 vt sequēs ex casu. Et si arguitꝰ de sor. ꝙ illud antecedēs est ab eo dubitādū ⁊ ꝯňs negandū. nego vtrūꝙ primū. primo quia neutra ps antecedētis est sibi dubia per casu3 ⁊ nego secūdū quia nō sufficit ad hoc ꝙ aliquid sit negandū ꝙ sit falsum ⁊ impertinēs sed ꝙ scitur esse falsum qualiter tamen non scitur a sor. illud esse. s. sor. scit regē sedere. ⁊

si queritur qualiter ergo respondendū est a sor. ad illud antecedēs ⁊ cōsequens dico ꝙ credendo ⁊ nō ꝯcedēdo nec negādo nec dubitando vt patet diffusius in suis obligationibus. Ad secundū argumentū respōdetur negādo ꝙ antecedens illius ꝯsequentie sit dubitandū ⁊ ad probatione3 nego argumentū amisso casu ⁊ ratio quia oportet supplere antecedēti ⁊ ꝙ tu scias ex illo antecedente non sequi aliꝙ falsum vel repugnans alicui posito ⁊ admisso qualiter ibi nō contingit cum tu scias ex illo antecedēte sequi aliꝙ falsum vel aliꝙ repugnans casui cuiꝰ oppositū requiritꝰ scire ad hoc ꝙ illa consequentia sit negāda adducta in probādo antecedens illud esse dubitandū ⁊ ad hoc ꝙ antecedēs illud vel aliꝙ aliud sit dubitandum ⁊c. Ad tertiū argumentū responde tur admittendo casum si ly precise sumitur pro primo ⁊ principaliter vt supra expositum est ⁊ ad argumentū nego ꝙ illa hoc est sor. sit scita a me sed dico ꝙ ē mihi dubia. ⁊ ad probationem nego ꝙ ita sciam esse sicut illa precise significat ⁊ ꝙ ita esse sciā sicut illā. primo ⁊ principaliter scio significare quoniā illa primo ⁊ principaliter significat hoc esse sor. ⁊ ita esse nescio ⁊ ad probationem cum arguitꝰ hanc propositionē scio hoc est hoc demonstrato sor. ergo qualitercūꝙ illa significat ita scio esse seu esse scio ꝙ idem est ⁊ dicitur ꝙ si sumatꝰ ly qualitercūꝙ. i. primo ⁊ principaliter concedo conseqňtiam. Si aute3 sumatur indifferēter ꝓ quolibet significato nego consequentiā quonia3 ego scio hanc propositionē nullus homo est lapis ⁊ tamen nō qualitercūꝙ illa significat ita scio esse cū sciā illā etiā significare hominem esse ⁊ vltra cū infertur ⁊ illa significat ꝙ hoc est sor. ergo ita scio esse scilice3 ꝙ hoc est sor. respondetur negando consequetiam quī oportebat miorē esse istā scilicet ⁊ illa si

gnificat primo ꝛ principaliter ꝙ hoc ē soꝛ. que ēst neganda vt patet ꝛc. Ad quartū argumentū respondet̄ amisso casu negādo ꝙ sciam illā propositionē hoc est homo vel ꝙ sciā illam esse falsam ꝛ ad probationē ne gando illā primam consequentiā.s. scio qđ demonstrat̄ per ly hoc ꝛc. quoniam plures particule alie ad inferendū illud consequēs requirunt̄. vnde sequitur tu scis quid demō streur per illā propositionē hoc est homo ꝛ nihil dubitas esse hominē ꝛ aliquid scis esse hominē ꝛ scis illam propositionē preci se significare iuxta cōpositionem suoꝝ termi noꝝ ꝛ nihil ꝙ nō est hō credis esse hominē ꝛ sufficienter ꝯsideras an illud ꝙ demōstra tur sit homo vel nō hō ꝛ scis illō demōstra tum esse. ergo illud scis esse hominē vel illō scis esse nō hominē ꝛ si diceret aliqua istaꝝ particularū nō concederet̄ tanquā sequens ꝙ illud demōstratum scio esse hominē vel illud scio esse nō hominē. vnde dato ꝙ con siderarē an illa sit hō vel non ad hoc possit esse ꝙ sine limitatione crederē illud esse ho minē ꝛ si tūc nō esset homo nec illud scirem esse hominē nec illud dubitarē esse hominē nec nō esse hominē. ideo sufficiēter ponit̄ pti cula illa ꝙ tu sufficiēter consideres an illud sit hō vel nō ꝙ nihil ꝙ nō est homo credas esse hominē qua concessa ꝛ ipsius ꝯñte tan quā sequens negat̄. altera consequētia vlte rius si arguit̄.s. hoc scio esse hominem vel scio nō esse hominē ꝛ scio quid demōstrat̄ p ly hoc ꝛ ꝙ illa ꝑpositio hoc est hō signifi cat primo ꝛ principaliter iuxta ꝯpositionē suoꝝ terminoꝝ ergo scio hāc hoc est hō vl̄ scio hāc esse falsam. Nec sequit̄ ꝙ sciā ꝙ il la ꝑpositio hoc ē hō significat ꝙ hoc ē hō. vnde quocūqꝫ demōstrato ꝯña ista nulla ē ꝛ scio quid demōstret̄ p ly hoc in hac ꝑpo sitione hoc ē hō. ergo scio ꝙ illa significat ꝙ hoc ē hō. Sed qꝛ in casu posito illa ē inper tinēs dubia ꝛ extra casum dubitāda ideo cōcedo ꝙ illa ē mihi dubia ꝛ non ꝙ hec se quatur ex casu nego illam esse scitā a me. Sed cōtra illa ꝑpositio est tibi dubia ergo dubitas an ita sit totaliter sicut illa signifi cat sed illa significat ꝙ hoc est hō ergo du bitas an hoc sit hō ꝙ est cōtra casum. respō detur negādo vtrāqꝫ ꝯñā quoniā potest eē ꝙ sciam ꝙ ita est totaliter sicut .a. proposi tio significat seu ꝙ sciā illā esse verā ꝛ tamē illa ē mihi dubia. vnde nō dubitat̄ illa pro positio qꝛ suū significatū sit dubiū. imo suū significatū ē scitū cū eo ipso ꝙ tu dubitas. an hoc sit hō tu scis te dubitare ꝛ si scis ꝙ hoc est hoc scis te scire sed ex hoc qꝛ nescit̄ qualiter ipsa primo ꝛ pricipaliter significat cū nescias quid demōstrat̄ quoniā licet po sitū sit ꝙ tu scias qđ demōstret̄ p subiectū huius ꝑpositiōis hoc ē hō tamē in rei veri tate tu scis ꝙ tu nescis. Sꝫ sequit̄ illa ē mi hi dubia ꝛ nō asserit se esse dubiā ergo ita significat sicut dubito esse vl̄ dubito an ita sit totaliter sicut illa significat. illa tñ ꝯña ñ valet hec ꝑpositio ē tibi dubia hoc est hō quē scis adequate significare vt termini eiꝰ cōiter pretendūt. ergo dubitas an hoc sit hō qm̄ añs ē veꝝ ꝛ ꝯñs falsum vbi ꝯñs teneat̄ ꝑsonaliter seu in ꝯñte habeat̄ respectꝰ ad si gnificatū ꝛ vbi p ly hoc tu demōstraris sed lateat te. vñ aduerte ꝙ q̄uis i illo casu illa ꝑpō hoc ē hō significet ꝙ hoc ē hō nō tamē scio ꝙ illa sic significet. Jđo ꝯcedo i illo ca su ꝙ illa ē mihi dubia hoc est homo ꝛ nego quod hoc est homo sit mihi dubiū eodem demonstrato sed scio ꝙ hoc est homo vel ꝙ hoc non est homo ꝛ ad quamlibet istarum Respondendū est dubitatiue cū proponū tur vt sunt iste scio ꝙ hoc est homo scio ꝙ h̄ non est homo dubito ꝙ hoc est homo dubi to quod hoc non est homo ꝛ huiusmodi qui bus propositionibus. Respondendum est

dubie si in sensu m̄ali .i. pro ipsis proposi tionibus accipiantur ⁊ non in sensu persona li .s. pro ipis significatis. vnde qualibet ista rum propositionum scio quod hoc est ho mo dubito ꝙ hoc est homo ⁊ huiusmodi si tamen significat aliqua istarū sicut ego du bito esse sed sicut ego scio esse vel sicut scio non esse imo earū significata sunt scita quia eo ipso ꝙ tu dubitas an hoc sit homo quo cunqꝫ demōstrato tu scis te dubitare ⁊ si sci as hoc esse hominē tu scis te scire sed tales propositiones dubito vt declaratū ē supra

Ad vltimum argumentū respondetur ne gando ꝙ antecedens illius consequentie sit dubitandū imo est negandū cum ex ipso sci as sequi aliquod negandū. Et nō sequitur q̄ libet pars antecedentis est dubitanda ergo totū antecedēs est dubitandū vt patet in il la consequentia rex sedet ⁊ nullus rex se det ergo rex sedet ⁊ etiam de consequentia habita in casu argumenti.

Onsequēter moueo de quattuor sequentibus regulis vnicaꝫ questi onem quoniā in simul quo incide re videntur. nunquid sint vere arguitur ꝙ non. Primo contra regulaꝫ duobus me diis. primo sit nam capta illa propositiōe filius est sequitur ꝙ suus pater vel sua ma ter est ⁊ ex illa sequitur ꝙ suus filius vel̄ sua filia est. ergo a primo per regulā sequitur fi lius est ergo suus filius vel sua filia est. se cundo sic verū antecedit ad verū vel falsuꝫ ⁊ verum vel falsum antecedit ad falsum et tamen verum nō antecedit ad falsum ergo regula falsa. clara est consequētia cum pria parte antecedētis ⁊ secūda probatur sic fal sum antecedit ad falsum ergo veruꝫ vel fal sum antecedit ad falsum tenet consequētia quoniam quicquid est falsum est veruꝫ vel falsum vt patet. ij. ꝯtra. xviiij. regulā dupli

citer arguitur. primo sic ⁊ formo illam cōse quentiam. b. lignum corrumpebat̄ ergo il lud impossibile est esse que est bona. vt pa tet ⁊ cum antecedēte stat illa propositio ali qđ animal erit ⁊ tamen illa non stat cū con sequente illa enim est impossibilis aliqꝫ ani mal erit ⁊ illud impossibile est esse. secundo sic contra eandem regulam arguitur. Aliq̄ est propositio que stat cum qualibet singu lari alicuius vniuersalis ⁊ cuilibet supposi to sibi correspōdet sua singularis que tamē non stat cum vniuersali tali ergo regula fal sa tenet consequētia quia omnes singulares sic accepte sunt debitū antecedēs ad inferē dum talem vniuersalē. Assumptū patet d̄ il la ꝑpositione aliquis homo est que stat cū qualibet tali singulari pla. est ille sor. est ille ⁊ hmōi que tamen nō stat cū vniuersali illa quilibet hō est ille que est vniuersalis illarū singulariū vt patet. vnde illa est impossibi lis quilibet homo est ⁊ aliquis homo ē ille.

In oppositū est Strodus in littera pro bans eas regulas veras esse. xvij. regule ꝑ bationē nō adducit cū in quinta probatiōe ipsius clara habeat̄ declaratio ex qua etiā veritas. xviij. regule innotescit. Ex quibꝰ re gulis infert Strodus hoc correlarium ꝙ in quibus modis nō variatis quādo arguit̄ a primo ad vltimū si ꝯn̄e intermedie sūt bo ne ⁊ formales ⁊ vltia ꝯposita ex primo an tecedēte ⁊ vltio ꝯn̄te erit bona ⁊ formal̄ vt si ex. a. sequit̄. b. ⁊ ex. b. c. ⁊ ex. c. seqnit̄. d. ergo ex. a. sequit̄. d. semp intelligēdo forma liter. sed cōtra ex. a. sequit̄. b. ⁊ ex. b. sequit̄ c. ⁊ tamē ex. a. n̄ seq̄. c. ergo correlariū fal sum tꝫ ꝯn̄a ⁊ an̄s ꝑ q̄libet pte ōndit̄ posito ꝙ. a. sit illa tu es albus. b. vero sit illa tu es albus vel homo est lapis ⁊ tu non es albus c. illa homo est lapis ⁊ patet ꝙ ex. a. sequi tur. b. quoniam. b. sequitur ex. a. tanquaꝫ a parte disiunctiue ad totam disiunctiuam a

c.sequitur ex.b. tanquã a disiunctiua affir matiua cum destructione vnius partis sup alteram ptem et tamen non sequitur.c.ex.a Respondetur q consequens prime cõseque tie potest teneri coplatiue et disiunctiue.si p mo modo tenetur scilicet coplatiue cõseque tia illa nihil valet sed si teneatur disiunctie tunc valet bene prima consequentia sed non secunda.cum vero dicitur q arguitur a dis iunctiua cum destructiõe etc. Dico q illa re gula est aliter intelligẽda vt supra in suppo sitis et correlarijs expositum est et si dicitur volo q teneatur postea illud consequens cũ sit antecedens in secunda consequẽtia copla tiue.dico q tunc essent variate medie et nõ argueretur per regulã quare etc.Decima ve ro regula sic probatur a magistro stet oppo situm consequentis regule cum antecedente si regula non est vera et sit antecedens conse quentia bona.a.consequens vero.b.et.c.sit illud q stat cum.a.et non cum.b.et arguitur sic.c.est cõpossibile .a. ergo stat esse sicut p ipsa significatur.ponat ergo inesse et argui tur sic.ita est sicut per.a.significatur et.b.se quitur ex.a.per casum vt concessum est. er go est ita sicut per.b.adequate significatur. Clara est consequẽtia per primam regulã tunc sic ita est sicut per.b.significatur. et ita est sicut per.c.significatur. ergo.b.et.c. sunt vera et per consequẽs compossibilia q ẽ op positum assumpti.

Circa secundũ articulũ est primo notan dum q ille modus arguendi nõ valet.s.illa consequẽtia est bona ergo quicquid stat cũ antecedente stat cum consequẽte eiusdẽ quo niam ex consequente illo sequitur q aliquid stat cum antecedente.tunc vbi consequentia esset bona et antecedẽs eiusdem esset impos sibile nihil staret cum antecedẽte et etiã vbi non esset nisi antecedens et consequens et nõ alie propositiones tũc nulla alia propositio stat cum antecedente ab ipso ꝯsequente nec aliqua stat cum consequente alia ab antece dente. Secũdo notandũ est q illa conse quentia non valet vz oppositum consequen tis.a.consequẽtie non potest stare cum ante cedente.ergo.a.consequentia est bona pba tur quoniam capta ista consequẽtia. hec cõ sequentia est bona ergo homo est lapis vbi per ly hoc demonstretur ipse met consequẽ tia patet q oppositum consequẽtis non po test stare cum antecedẽte. cũ antecedens sit impossibile et tamen consequẽtia non valet. nam si antecedẽs esset possibile ergo et cõse quens esset possibile q falsũ sed oportet sic arguere oppositum consequẽtis.a.consequẽ tie repugnat antecedẽti et ad ipsam cõseque tiã esse bonã non sequitur ipsam esse malã ergo.a.consequẽtia est bona sed secũda ps antecedẽtis est falsa.in consequẽtia superius nunc habita.Nam sequitur si a consequẽtia est bona et antecedẽs eiusdem sic precise sig nificat vt suppono ergo antecedẽs est verũ tunc sic antecedẽs.a.consequẽtie est verũ et consequens falsum ergo.a.consequentia nõ est bona quare etc. Tertio notandũ est q idem est dicere corpus esse albũ antecedit ad hominem esse albũ et dicere corpus est album ergo homo est albus.et ideo pria est falsa sicut et secũda et si arguitur contra sor. esse album antecedit ad hominẽ esse albũ ergo corpus esse album antecedit ad homi nem esse albũ negetur consequentia.Aliqui vero volentes veritati contradicere sic argu unt illa singularis est vera.s. hoc corpus ẽ al bum antecedit ad hominẽ esse albũ demõ strato sor.et sua indiffinita est ergo sua indif finita est vera.hec.s. corpus esse album an tecedit ad hominẽ esse albũ ẽ.n.regula q si a singularis ẽ vera et indeffinita sit q indef finita ẽt sit vera rñdet ꝯcedẽda regulã et vl terius nego hãc ꝯñam.s.h corpus ẽ albũ de

monstrato sor. antecedit ad hominem esse album ergo corpus esse albu3 antecedit ad hominem esse album. arguitur enim in prima ab inferiori ad suum superius ⁊ in secūda a superiori ad suum inferius. Et vltra admiror quare isti velint hanc propositionem hoc corpus esse albu3 antecedit ad hominem esse album esse singulare3 istius corpus esse album antecedit ad hominem esse album cum qualibet illaru3 equiualeat vni ypothetice rationali. licet bene illa hoc corpus ē album sit singularis istius corpus est album que est sua indeffinita nō autē alia.

Quarto notandum ē ꝙ alique sunt singulares que proprie in voce vel in scripto non habent aliquam vniuersalē vt sunt ista videlicet iste homo demonstrato sor. ⁊ iste homo demōstrato plato. ⁊ iste homo ē iste homo demonstrato in prima cice. ⁊ in secūda petro in mente autem inferunt hanc vniuersalem omnis homo ē alius a se. Item iste singulares iste homo demonstrādo sor. ē iste homo demonstrādo eundem sor. ⁊ iste homo demonstrando Cice. ē iste homo demonstrato eodem semper in subiecto ⁊ in pdicato non habent aliquam vniuersalē proprie in voce vel in scripto sed in conceptu inferunt hanc vniuersalem omnis homo ē ipse met. Singulares vero quas adducit Hetisberus in principio probationis primi sophismatis. possunt multipliciter considerari. primo nanqȝ si per subiecta illarum singularium semper idem homo demonstret ⁊ per predicata diuersi tūc tales singulares inferunt hanc propositione3 cu3 debito medio. iste homo vt puta sor. vel aliquis aliter determinate ē omnis homo. Si vero econuerso scilicet per predicata talium singulariu3 idem semper demonstretur vt puta sor. ⁊ per subiecta diuersi homines demonstrātur tunc tales singulares. iste homo est iste homo ē ⁊ iste homo ē iste homo ⁊ sic de singulis inferunt hanc vniuersalem omnis homo ē iste homo.

Circa tertium articulū restat respondere ad argumenta.

Ad primum dicitur ſm Strodu3 ꝙ illa regula non tenet cum terminis relatiuis vniuersaliter nisi cōtinuo remaneat relatio. ad idem qualiter ibi in argumento non contingit ⁊ ratio quoniā variatur consequētia seu consequens per diuersā acceptionem relatiui. Na3 ly suus ⁊ ly sua refert in vltima cōsequentia antecedens primū scilicet hunc filium ⁊ in penultima refert patrem ⁊ matrē. Circa ꝙ sciendu3 ē ꝙ relatiuū reciprocum semper refert antecedēs suū simpliciter ⁊ nō cum aliquo respectu vbi antecedens sit terminus discretus vt dicēdo iste homo videt se non plus significat talis propositio qua3 iste homo puta sor. videt se vbi autem antecedens est terminus cōmunis refert in comparatione ad sua supposita vt dicendo omnis homo videt se ly se stat confuse distributiue mobiliter ratione signi vniuersalis ⁊ refert ly homo non simpliciter sed per respectum ad supposita distributiue vt sor. videt se plato videt se ⁊ huiusmodi. Relatiuū autem existens in eadem cathegorica cu3 suo antecedente si non sit reciprocum si additur imediate suo antecedenti refert antecedens simpliciter ⁊ eodem modo supponit sicut suum antecedens. Exemplu3 vt aliquis homo qui currit mouetur. ly qui refert ly hominem simpliciter ⁊ supponit determinate sicut suum antecedens. Item dicendo quilibet homo qui currit mouetur ly qui supponit distributiue sicut ⁊ antecedens. Si autem relatiuum non reciprocu3 addatur mediate suo antecedenti ⁊ non imediate tunc refer ipm aňs in cōpatiōe ad predicatū vt sor. currit qui mouetur ly qui refert ly sor.

in respectu ad ly currens supponit tamen semper eodem modo sicut antecedens .dū modo antecedens supponat discrete vel determinate ⁊ non sit ibi aliquod signum distribuens sicut dicendo quilibet homo currit qui mouetur vbi ly qui supponit distributiue sicut etiam ⁊ suum antecedens.non tamen refert solūmodo antecedens sed antecedens in respectu ad predicatuꝫ . Si autē tale relatiuum sit in diuersa cathegorica. tunc sequitur naturaꝫ signi vel situs in suppositione ⁊ hoc etiam seruat in cathegorica sed in ypothetica refert antecedens in respectu ad totam compositionē antecedētis vt dicēdo aliquis homo ē latro ⁊ tu es ille ly ille nō refert solū ly homo sed ly aliquis homo qui est latro ⁊ ista etiā est sententia hesberi qui tamē nō vult ꝙ relatiuū supponat confusius quā suū antecedēs sed bene limitatius.secūda autē opinio quaꝫ ipse adducit in tractatu de relatiuis ⁊ in secūdo principali primi sophismatis tenet oppositūꝫ.s. ꝙ relatiuū supponit confusius ꝙ̄ suū antecedens sm naturā sui signi vel situs vt dicēdo aliquis homo est ⁊ quilibet homo est ille ly ille stat confuse tm̄.Itē aliquis homo est ⁊ nullus homo est ille supponit ly ille distributiue quā opi. visus est tenere Hesb. in secūdo principali primi sophismatis verum tamē in tractatu relatiuoꝝ aliā assumpsit opinionē que sua est ꝙ relatiuuꝫ potest confusius supponere quā suum antecedens quā imittuntur moderni vt pau.venetus ⁊ pau.perg.⁊ alij.vnde relatiuū antecedentis substantie ypothetice relatum stat sicut suū antecedens sed magis limitate nisi antecedens supponat confuse tantū.quare tunc relatiuuꝫ non solū stat magis limitate sed determinate.vnde in illa aliquis homo est et tu es ille ly ille stat determinate sicut suum antecedens sed magis limitate quia refert antecedens in respectu ad totam compositionem antecedentis.Sed dicendo omis homo est animal ⁊ illud ē rationale significat secūda pars ꝙ illud animal ꝙ est omnis homo est rationale ꝙ ē falsum vt patet ⁊ hoc est ꝙ relatiuum stat cōfuse tantū ⁊ añcedēs determinate.

Ad secundū arg.principale respondetur negando consequentiā . oportet enim addere in antecedente ⁊ idem verū vel falsum ꝙ sequebatur ex vero antecedit ad falsum .ergo ⁊c.sed hoc negatur quia non ideꝫ numero verū vel falsuꝫ ꝙ sequebatur ex vero antecedit ad falsum sed aliud quoniā illud verum vel falsum ꝙ sequebatur ex vero ē verum ⁊ illud verū vel falsuꝫ ꝙ antecedit ad falsum est falsum ⁊ quare non est idem verū vel falsum ꝙ sequitur ex vero ꝙ antecedit ad falsum ergo ⁊c.

Ad tertium arg.principale respondetur inquit Strodus sicut in proximo argumento precedenti contra .xvij. regulam adductam ꝙ si relatiuuꝫ referatur continuo eodē modo ad idem concedendū ē illud bene stare ꝙ animal erit ⁊ impossibile ē illō esse demonstrando vel referendo lignuꝫ corruptū per ly illud sed si variatur relatio non oportet tenere per regulam.

Ad quartum respondetur dupliciter a Strodo.primo sic ꝙ licet illa propositio aliquis homo est sic cum omnibus singularibus illius vniuersalis quilibet homo est ille diuisim non tamen coniunctim ꝙ requiritᷣ ad hoc ꝙ improbatur regula quāuis enim iste sint vere aliquis homo est ⁊ iste homo ē iste ⁊ aliquis homo ē ⁊ iste homo ē ille demonstrando alium simul tamen capiendo singulares hec ē falsa aliquis homo ē ⁊ iste homo ē iste ⁊ iste demonstrando aliū . Uel potest aliter respōderi ꝙ quādo singulares capiuntᷣ diuisim nō sunt alicuiꝰ vlis qꝛ continuo variatᷣ predicatū p diuersam relationē.Sꝫ ɔtra qlibꝫ singlaris hꝰ vlis qlibꝫ hō

est ille est vera cum iste aliquis homo est et cuilibz supposito sbiecti correspōdz ꝛc. ergo ꝛc. tenet cōsequentia ꝛ antecedēs probatur sic iste omnes sunt vere aliquis homo est ꝛ iste homo est demōstrato sor. est iste ꝛ aliqs homo est ꝛ ille homo demonstrādo pla. est ille ꝛ sic de singulis. ergo illa vniuersalis ē vera cum prima pte illius copulatiue. Nā sequitur optime aliquis homo est ille ꝛ sic de singulis ergo aliquis homo ē ꝛ quilibet homo est ille respondet negādo illam cōsequentiā. s. aliquis homo est ꝛ ille hō demōstrando sor. est ille ꝛ aliqs homo est ꝛ ille homo demonstrādo pla. est ille ꝛ sic de singulis ergo ꝛc. quoniā sub termio cōi distributo mobiliter respectu termini stantis determiate oportet fieri inductio in ordine ad singulares illius vniuersalis mediāte hoc termino idem addito termino stātis determinate vel addito relatiuo referenti eundē terminū. exemplū primi aliquis homo est ꝛ iste demonstrādo sor. est ille ꝛ idem aliquis homo est ꝛ ille est ille ꝛ sic de singulis semp addendo ly idem omnibus talibus propositionibus excepta prima. exemplū secundi aliquis homo est ꝛ ille homo demonstrando sor. est ille ꝛ aliquis homo est ꝛ iste hō ē ille idem ꝛ aliquis homo est ꝛ ille homo ē ille idem ꝛ sic de singulis ꝛ ita consequētia est bona sed semper eodē modo antecedēs est falsum sicut ꝛ consequens. Posset etiaz aliter induci fm doctrinā Hesberi in tractatu de relatiuis aliquis homo est ꝛ iste homo est ille demonstrādo sor. ꝛ iste homo est ille demonstrādo pla. ꝛ iste homo ē ille demonstrādo Cice. ꝛ sic de singulis ergo ꝛc. sed cum similiter antecedēs est falsum vt p̄us. Et si queritur quid sequitur ex illis singularibus superius assignatis vz aliqs homo est ꝛ iste homo est ille ꝛ aliquis homo est ꝛ iste homo est ille ꝛ sic de singulis. Respondetur ꝙ proprie nihil sequit̄ possemus tamē probabiliter tenere ꝙ sequit̄ ista vniuersalis. s. omnis homo est ipse met. Similiter dicitur de illa copulatiua que est falsa aliquis homo est ꝛ nullus est ille quoniā secunda ps significat ꝙ aliquis homo qui est nullus homo est vel ꝙ aliquis homo nullꝰ homo est. licet enim si loco relatiui debeat poni suū antecedēs assumere propositiones de incōsueto modo loquendi ꝛ hoc vt salue tur eadem supposita. ꝛ ista assumpta aliqs homo est ꝛ quilibet homo est ille ē falsa. nō enim significat ꝙ quilibet homo est aliquis homo ita ꝙ ly homo positum loco relatiui stet confuse tm̄ quoniā tunc esset vera vt tenuit secunda opinio de relatiuis sed significat ꝙ aliquis homo qui est quilibet homo est quod est falsum.

Onsequenter queritur nunquid. xxi. ꝛ. xxij. regule sint vere ꝛ arguitur ꝙ nō. ex. a. sequitur. b. ꝛ. c. est contradictoriū. b. ꝛ. d. est contradictoriū. a ꝛ tamen ex. c. nō sequit̄. d. ergo regula falsa tenet ꝯsequentia ꝛ ponat̄ ꝙ. a. sit ista tu es homo ꝛ. b. sit ista tu non es asinus ꝛ. c. sit ista tu es asinus. d. ista tu nō es homo quo posito patet totū preter vltimā pticulā que sic probat̄. nam ex. c. sequitur. a. sed. d. ē cōtradictoriū. a. ergo. d. repugnat. c. ꝯsequētia patet de se ꝛ per consequēs cū. d. repugnat c. nō sequit̄ ad. c. ꝛ probatur assumptū. s. ꝙ ex. c. seqnitur. a. nam sequitur tu es asinus. ergo tu es ꝛ vltra tu es. ergo tu es tu tu es tu ergo tu es iste hō te demōstrādo ex q̄ sequ tur. ergo tu es hō tenet penultima consequētia ab vno cōuertibili ad reliquum vltia tenet ab inferiori ad suū superius.

Secūdo sic ꝛ pono ꝙ omnis homo qui est albus currit ꝛ nigri sedeāt quo stante illa ꝯsequentia est bona omnis homo qui est albus currit tu es homo ergo tu curris ꝛ tamen ex opposito ꝯsequētis. nam infert op

positum antecedētis ergo regula falsa tenet consequētia cū secūda parte antecedētis qꝛ nō sequit̄ tu nō curris ergo tu non es hō vel aliquis homo qui est albus nō currit cū oppositū ꝯsequentis stet cū antecedente prima pars antecedētis probat̄.s. ꝙ ꝯsequentia illa sit bona quoniā ista nō sunt simul ꝯpossibilia.s.omnis homo qui est albus currit tu es hō ⁊ tu nō curris qꝛ ex illa copulatiua sequitur ꝙ omis homo qui ē albus currit.ex qua sequit̄ ꝙ omis hō est currēs ⁊ ille est albus.cū ergo tu sis hō sequit̄ ꝙ tu es homo albus currēs tenet ꝯsequētia penultima per resolutionē relatiui in ⁊.⁊ ille illa illud. Nā a simili sequit̄ omnis hō currit qui mouet̄ ergo oīs homo currit ⁊ ille mouet̄. Jtē aliquis homo qui est albꝰ currit ergo aliquis homo est albus ⁊ ille currit ⁊ hmōi tales.

Tertio sic illa ꝯsequentia est bona vꝫ tu qui es audiēs es audiens ergo tu es ⁊ tamē ex cōtradictorio ꝯsequentis nō infert̄ ꝯtradictoriū antecedētis.ergo regula falsa tenꝫ ꝯsequentia cū prima pte an̄tis ⁊ secūda probatur.nā non sequit̄ tu nō es ergo tu qui es audiens nō es audiēs cū antecedens sit possibile ⁊ ꝯsequēs impossibile vt patet.

Quarto sic illa ꝯsequentia est mala hoc non demonstrat̄.ergo hoc nō demōstratur vtrobiqꝫ sor.demōstrato ⁊ tamē ex cōtradictorio ꝯsequentis sequit̄ contradictoriū antecedentis.ergo regula falsa tenet ꝯsequētia cū minori de se ⁊ maior arguit̄ sic illa conuertibilis cū illa adducta est mala ergo ⁊ ꝑ assumpta ꝯsequētia clara an̄s probat̄ de illa sor.nō demōstrat̄ ergo hoc nō demōstratur vbi ꝑ ly hoc demonstrat̄ sor. Naꝫ posito ꝙ nihil demonstret̄ est an̄s verū ⁊ consequens falsum quoniā ponere ipsū ꝯsequēs esse verū est ponere ipsum ⁊ eius ptes esse ⁊ sic est ponere aliquid demōstrari cuꝫ subiectum talis ꝯsequētis sit pronomē demōstratiuū ꝙ est falsum ⁊ vanū absqꝫ demonstratione vt vult Priscianus.

Jn oppositum est Strodus probans regulas illas veras esse si.a. antecedēs.b. ꝯsequens.c.ꝯtradictoriuꝫ ipsius.b.d. vero contradictoriū.a.tūc stet oppositū ꝯsequentis cū an̄cedente si regula nō est vera.s.ꝙ arguat̄ a cōtradictorio ꝯn̄tis ad cōtradictoriuꝫ an̄tis vt.a.c.ad ipsum.d.⁊ sit ꝯn̄a bona de forma ab.a.ad.b.⁊ ꝙ ꝯsequētia non sit bona a.c.ad.d.ergo stat esse ita sicut adequ͞ate significat̄ per.c.⁊ nō esse ita sicut adequate significat̄ per.d.ponat̄ inesse.⁊ ita habemus ꝙ.c.est verū ⁊.d.falsum. Ex quo sequitur ꝙ.a.est verū ⁊.b.falsuꝫ tenet ꝯsequētia quoniā.a.est contradictoriū.d.⁊.b.est ꝯtradictoriū.c.⁊ ex hoc sequit̄ ꝙ.b.nō sequitur ex.a.ꝙ est oppositū concessi. Cōsimiliter ꝓbatur.xxij.regula.nam sit aliqua formalis ꝯsequentia cuius prima premissa sit.a.secūda.b.ꝯcedo vero.c.⁊ arguit̄ cuꝫ ꝯtradictorio cōsequentis cū ipso.b. ad contradictoriuꝫ.a.⁊ non sit ꝯn̄a de forma.ergo.a. stabit cū.b.⁊ cū ꝯtradictorio.c.ergo arguendo ab a.cū ipso.b.ad.c.nō valet ꝯsequentia cuꝰ oppositū inesse est ⁊ subdit magr̄ ꝙ iste regule sunt de vtilioribus quibus cognoscēt̄ alie ꝯn̄e formales.nā sepe in arguendo volēdo ꝓbare aliquā esse bonā ꝯn̄am sic arguimus ex opposito ꝯn̄tis infert̄ oppositū antecedētis.ergo ꝯn̄a est bona vel sic ex opposito ꝯn̄tis cū altera premissarū infert̄ oppositum alterius premisse ergo ꝯsequentia est bona. Circa fm articulū est primo notādum ꝙ ille modus arguendi nō valet.a. cōsequentia est bona. ergo ex opposito consequentis sequit̄ oppositū an̄tis patet. nā posito ꝙ non essent in mundo plures propositiones nisi an̄s ⁊ ꝯn̄s tunc esset an̄s illius consequentie verū ⁊ ꝯn̄s falsum nec sequit̄.a. ꝯn̄a est bona ergo ex contradictorio ꝯn̄tis cū altera premissarū.sequitur oppositū alterius premisse ꝑꝑ eandem causam.

Secũdo notandũ ꝙ ex verbis magistri
eligit͛ in littera ꝙ vniuersaliter quolibet im
possibile includãs cõtradictionẽ cuilibet al
teri ꝓpositiõi repugnat ⁊ quãlibet infert si
cut ex tali soꝛ. differt ab ente sequit͛ ꝙ bacu
lus stat in angulo ⁊ eidẽ repugnat. Nã seq
tur soꝛ. differt ab ente ergo soꝛ. est ⁊ idẽ sor
tes nõ est ex qua sequit͛. ergo soꝛ. est vel ba
culus stat in angulo ⁊ idẽ soꝛ. nõ est tenet cõ
sequẽtia ista inquit Strodus quoniã pꝛia
pars copulatiue ɔñtis sequit͛ ex pꝛima pte
añtis vt a pte disiunctiue ad totã disiuncti
uam ⁊ secũda sequit͛ ex secũda vt ab eodẽ
ad idẽ. ergo totũ ɔñs stat cũ toto añte ⁊ ex
toto añte sequit͛ ꝙ baculus stat in angulo.
arguendo a disiũctiua cũ cõtradictoꝛio pꝛi
me ptis ad ſm ergo a pꝛima sequit͛ soꝛ. dif
fert ab ente ergo bacul⁹ stat in angulo ⁊ cõ
sequens repugnat añti qꝛ eius oppositũ seq
tur ex eodem añte ꝑ eadẽ media ꝑ qua ip
suȝ sequebat͛. Circa ꝙ aduerte ꝙ nõ credo
esse verũ illud ꝙ dicit magister. s. ꝙ illa ɔse
quentia secũda in deductiõe facta sit de foꝛ
ma tenendo illud ɔsequẽs copulatiue vt ip
se tenet quoniã oppositũ ɔñtis illius ɔsequẽ
tie est imaginabile stare cũ añte ꝓpter possi
bilitatẽ vnius ptis oppositi ɔñtis vt patet i
tuenti ⁊ supꝛa in suppositis declaratũ est ⁊
alibi etiã. Nec credo ꝙ hoc pꝛesuppositum
sit vniuersaliter veꝝ. s. a. sequit͛ ex. b. ⁊. c. se
quitur ex. d. semp ꝺ foꝛma. ergo totũ aggre
gatũ ex. a. ⁊. c. sequit͛ simul ex. b. ⁊. d. dato
ꝙ. a. sit ista. soꝛ. est vel bacul⁹ stat in angu
lo. b. illa soꝛ. est ⁊. c. sit ista soꝛ. nõ est. ⁊. d. il
la eadem. s. soꝛ. nõ est illud aũt ꝙ dicitur in
arguendo in altera ɔsequentia. s. a disiuncti
ua cũ contradictoꝛio ⁊c. intelligit͛ vt supꝛa
expꝛessum est. s. a copulatiua ⁊ ꝙ illa fuerit
etiã intentio magistri. patet quoniã si intelli
geretur a disiunctiua ⁊ cum pꝛimitus illud
idem dixit esse vnã copulatiuã incõsequẽte
secũde consequentie ergo sequit͛ ꝙ non rec
ta deductio facta esset. Si post intelligeret
disiunctiue teneri antecedens in tertia cõse
quentia qꝛ tunc essent variata media quali
ter autem illa deducatur de pꝛimo ad vlti
mum. s. baculus stat in angulo ex verbis eli
gi potest vt supra etiam manifestũ fuit.

Tertio notandũ ꝙ quelibet istarũ ɔñaꝝ
est bona de foꝛma pꝛima. Si scis te esse la
pidem tu nõ scis te esse lapidẽ. secũda si suȝ
lapis sum homo. tertia si sum lapis nõ sum
homo. quarta si tm̃ pater est non tm̃ pater ẽ
pꝛima ɔsequentia pꝛobat͛. nam antecedens
implicat cõtradictioneȝ foꝛmaliter ergo ex
ipso infert͛ quelibet altera ꝓpositio vel sic
⁊ melius deducat͛ tu scis te esse lapideȝ. er
go tu scis te esse ergo tu scis te eẽ istũ hoiem
ergo tu scis te esse hoieȝ. ergo tu nõ scis te eẽ
lapidem. Secũda sic deducit͛ si sum lapis
sum ego. ergo sum iste homo me demonstra
to. ergo sum hõ. ergo a pꝛimo si sum lapis
sum homo. tertia ɔsimiliter deduci potest.
quarta vero sic deducit͛ si tm̃ pater est pa
ter est ergo filius est. ergo aliud a patre est.
ergo nõ tm̃ pater est nec valet dicere ꝙ tales
non sunt de foꝛma quoniã nõ quelibet simi
lis illis in foꝛma tenet quoniã illud est volũ
tarie dictũ ⁊ difficile esse contra aliqueȝ im
pugnare volentem accipere talem fugam in
respondendo dicendo semper ɔsequentias
sibi adductas nõ esse de foꝛma quia queli
bet sibi similis in foꝛma tenet ⁊ de alijs cõ
sequentijs quas quis adduceret in pꝛoban
do tales consequentias esse de foꝛma.

Quarto notandũ est ꝙ illa bene stant si
mul. s. ꝙ. a. contradicat. b. ⁊ econtra ⁊ tamẽ
si. a. est verã significando pꝛecise pꝛimarie
sicut per ipsum significatur. b. est verũ ꝓba
tur sit. a. ista. b. est verũ ⁊. b. ista nullũ. b. est
verũ significando pꝛecise iuxta compositio
nem suoꝛũ terminoꝛũ sicut nũc significãt cõ
tradictoꝛio modo ⁊ arguo sic si. a. est veruȝ
ita est sicut per ipsum adequate significat͛

sed p ipsum adequate significat q.b.ē ve
rū ergo.b. est verꝫ.ergo si vnū contradicto
rium est verꝫ sic significādo precise alterum
ꝯtradictoriū est verꝫ.Ex quo casu sequitur
q si.a.est verū sic significādo nullū.b.est ve
rum patet quoniā.a.⁊.b. sunt contradicto
rio mō significātia ⁊ pono q vnū.b.sit oē.
b.⁊ sic patꝫ q talis non est admittendꝰ quo
niam claudit insolubile simpliciter. Cir
ca tertiū articulū restat respondere ad argu
menta. Ad primū dicit magister q non
valet illa consequentia.d.repugnat ad.c.er
go.d.non sequit ex.c.⁊ ꝯcedit q ex c.sequi
tur.d.⁊ tamen sibi repugnat ⁊ q quodlibet
impossibile includens cuilibet alteri ꝑposi
tioni repugnat ⁊ quamlibet infert.

Ad secundū amisso casu dicit illā conse
quentiā primo factā non esse bonā ⁊ ad ꝓ
bationem dico q oppositū ꝯñtis stat cū an
tecedente ⁊ nego q ex illa ꝑpositione omis
homo qui est albus currit sequat illa omis
homo currit ⁊ ille est albus ꝓ quo nota q
arguendo a sensu ꝯposito ad diuisum medi
antibus terminis relatiuis frequenter fallit
argumentū causat.n.sensus ꝯpositus cum
imediate hoc relatiuū qui que qđ addit ter
mino distributiuo sic.s.q non mediet inter
relatiuū ⁊ terminū distributū verbū princi
pale diuisus vero sensus ꝯmittit cū resolui
tur relatiuū actualiter aut cū inter terminū
distributū.s.antecedens ⁊ relatiuum cadit
verbū principale.ideo nō sequit.omnis ho
mo q est albꝰ currit ergo omnis homo cur
rit ⁊ ille est albus.maior.n. fit distributio ī
ꝯñte q̄ in añte in illa vero de sensu ꝯposito
fit distributio tm̄ ꝓ homine albo in illa au
tem de sensu diuiso fit distributio omni ho
mine simpliciter pluribus etiam aliis mo-
dis fallit argumentū quos Thisber.omnes
adducit in tertio modo sui tractatus ꝯpositi
onis ⁊ diuisionis ⁊ illos dimitto. vꝫ tū ali
quando vbi non arguitur modo dicto nec
in terminis ꝯfusiuis vt in illa.sort.currit q
mouetur.ergo sor.currit ⁊ ille mouet. patꝫ
etiam in consequentiis a simili adductis su
pra in probatione argumenti principalis.

Ad tertiū respondet q ex contradicto
rio consequentis illius consequētie sequitur
contradictoriū añtis sequitur enīꝫ tu non es
ergo tu qui es audiens non es audiens nec
licet resoluere relatiuū in antecedens.⁊ ille
illa illud cuꝫ sit propositio negatiua sicut ē
in illa chimera que currit non mouetur.

Ad vltimum dicitur concedendo totum
ad q deducitur propter hoc q consequētia
illa sit mala.s.sor.non demonstratur.ergo
hoc non demonstratur ⁊ in casu dicitur q
illa non est consequentia quia non habet cō
sequens ipsam enim esse consequentiā ⁊ nō
habere consequens repugnat casui.

Onsequenter queritur. Nunquid.
xxiii.⁊.xxiiii.regule sint vere ⁊ ar
guitur q nō vnico medio q addu
cit magister in littera sic illa consequētia tu
non intelligis.a.⁊.a.est ergo.a.est vnū non
intellectum a te ⁊ volo q.a.sit littera vna ī
telligibilis sicut est in rei veritate tūc tu scis
illam consequentiā esse bonā quia arguitur
a negatiua de predicato finito cum cōstā
tia subiecti ad affirmatiuā de predicato in
finito ⁊ intelligis antecedens vt patet. nam
si proponatur tibi tu concederes istud bene
respondendo sed non intelligis consequens
quia non intelligis subiectum.s.hanc litterā
a.nec predicatū quia tunc per predicatum
intelligere non intellectuꝫ a te q est falsum
quoniā soluꝫ intelligis istud q intelligit a te
ergo solum intelligis intellectum ergo nō in
telligis non intellectum a te.

In oppositū est Strodus q ꝓbat regu
lam istam sic si ꝯñs non est intellectū a te er
go nec ꝯña non est intellecta a te tenet ꝯña q̄
niā intellectꝰ ꝯpositoꝝ ꝑsupponit intelligen

tiam simplicium partium componentiũ vt prius dictum est ⁊ qualiter intelligatur huiusmodi proprositio expressum est ⁊ si consequentia non est in tellecta a te.ergo non scis ꝙ illa sit bona. Confirmatur ratio sic si nõ intelligis consequens .ergo ꝯñs nihil significat tibi vel ergo tibi non ẽ ꝑpositio sed nihil ꝙ nõ sit propositio scis sequi ex ꝑpositione intellecta a te vt cõstat ergo nescis id cõsequens sequi ex illo añcedente intellecto a te ex ꝑbatione istius sequit̃ veritas alterius regule. Circa secundũ articulũ est primo notandũ ꝙ si ꝯña nõ v₃ quã adducit Strodus in ꝑbatione regule.s.ꝯña nõ est intellecta a te ergo nõ scis ꝙ illa sit bona cũ opposito ꝯñtis possit stare cũ añcedẽte de ꝯña scita esse bona auctoritate ꝑceptoris q̃ non sit intellecta bene tñ sequit̃ ꝯña nõ est intelleeta ergo nõ scita. Jtẽ sequit̃ ꝯña nõ est scita esse bona.ergo nõ est intellecta. Jsta superius pluribus vicibus declarata sunt ideo breuiter per trãseo. Secũdo notandũ ꝙ licet nun quã ꝯtradictoriũ ꝯñtis ꝯñe bone stet cũ añcedẽte suo nõ tamẽ o₃ ꝙ semp oppositũ ꝯsequẽtis repugnet añcedẽti. Repugnãtia nãq₃ dicunt̃ ex quoꝝ vno sequit̃ formaliter contradictoriũ alterius vt tu sedes ⁊ tu stas tu es hõ ⁊ tu es lapis ⁊ hmõi. Multe enĩ ꝑpositiones nõ stãt simul q̃ tamẽ nõ repugnãt vt tu nõ es albus ⁊ nihil ẽ nunq̃ enĩ due pure negatiue dicunt̃ ad inuicẽ repugnare.

Tertio notandũ est ꝙ duo conuertibilia possunt ad inuicẽ repugnare vt patet d istis tñ pater ẽ ⁊ tñ pater ẽ que sunt ꝯuertibilia ⁊ tamẽ repugnat cũ ex qualibet illarũ sequitur ꝯtradictoriũ alterius vt supra ostensum est ⁊ ex hoc põt cõcedi ꝙ vna ⁊ eadẽ propositio repugnat sibi ipsi sicut sequit̃ ex ipso.

Quarto notandũ est ꝙ nõ oportet aliq̃ repugnãtia duo distincta supposita ꝑ extremis exigere sed sufficit in vno dũmodo ad idẽ sint diuersi respectus sicut respectu eiusdem.vnũ est ꝙ est practicus ⁊ ꝑcussum conceditur.ergo illa cõclusio ꝙ ex.a.sequit̃.b. ⁊ tamen contradictoriũ.b.conuertitur simpliciter cum.a.⁊ patet conclusio posito ꝙ.a.sit ista tñ pater est.b.illa non tñ pater ẽ c.est tñ pater ẽ ꝙ sit contradictoriũ.b.⁊ si.xxiiij. ⁊ vltima regula sit nobis manifesta ex probatione.xxiij. imo ex cuiuslibet alterius regule declaratione.tamen ipa potest sic probari.sit.a.antecedens ⁊.b.consequẽs ⁊.a.contradictoriũ.b.⁊ arguitur sic.sic põt stare cum.a.ponatur ergo in esse ⁊ habetur ꝙ tam.c.q̃.a.est verum ⁊ cum consequentia facta ab.a.ad.b.sit bona de forma. ergo ⁊.b.est veru₃ tenet consequentia per primam regulam tunc sic.b. est verum ⁊.c. verum ⁊.b.⁊.c.sunt duo contradictoria.ergo duo contradictoria sunt simul vera ꝙ est ĩpossibile.

Quantum ad tertiũ articulũ respondeo ad argumentũ principale ꝯcedendo illã cõsequentiam factam sed componitur ꝙ.a.sit littera intelligibilis. nego casum. Nam dico ꝙ omnis littera cum sit sui representatia memorie est intelligibilis.volo tamen ꝙ nõ sit intelligibilis vel representatiua pro aliqua re a se ipsa sicut nec littere sunt sed bene primo modo.⁊ tunc dico ad argumentũ ꝙ intelligo consequens prioris consequẽtie ⁊ subiectum ⁊ etiam predicatũ vt iam dictum est ⁊ dico ꝙ per predicatum non intelligit̃ a me negatiue vel priuatiue ꝙ pro eodem summit̃ apud magistrum.

Jsta est tertia pars istius tractatus de consequentijs.

Uper est nunc vltimo dubitare simul de quattuor generalibus regulis quas ponit philosophus secundo perg. quaꝝ prima est ista. Ab affirmatiua de predicato infinito ad negatiua₃ de predicato finito est bona ꝯña de forma

ſecūda regula ab negatiua de predicato finito cū conſtantia ſubiecti ſequitur affirmatiua de predicato infinito. Tertia regula ab affirmatiua de ꝑdicato priuato ſequit̃ affirmatiua de predicato infinito ſed non ecōuerſo. quarta regula ex affirmatiua de ꝑdicato finito ſequit̃ negatiua de ꝑdicato infinito ⁊ nō ecōuerſo. p̄io ꝯtra duas primas arguo ſic nulla iſtaꝝ ꝯñaꝝ quas nūc adducā ē de forma ⁊ tñ in qualibȝ illaꝝ arguit̃ ꝑ regulā ergo regula falſa tȝ ꝯña ⁊ q̄libet ꝑs añcedētis probat̃ de iſtis ꝯſequētijs p̄ia hec eſſentia ē nō pater ergo hec eſſētia nō ē pater. ſecūda ſoꝛ. diligit nō hominē. ergo ſoꝛ. nō diligit hominē. tertia iſte aſinꝰ eſt nō ſoꝛ. ergo iſte aſinꝰ nō ē ſoꝛ. quarta ſoꝛ. videt nō aſinū ergo ſoꝛ. nō videt aſinū. quinta ſoꝛ. ē nō albedine coloratꝰ. ergo ſoꝛ. nō ē albedine coloratꝰ. ſexta ſoꝛ. eſt nō albꝰ. ergo ſoꝛ. nō eſt albꝰ. ſeptia ſoꝛ. fuit nō currens ergo ſoꝛ. non fuit currēs. octaua ſoꝛ. ē non numerꝰ binariꝰ ergo ſoꝛ. non ē numerꝰ binarius. ꝙ p̄ia ꝯña non ſit de forma ꝓbat̃. naȝ añs ē veꝝ ⁊ ꝯñs falſum. ergo tenet ꝯña aſſumptū ꝓbat̃ qꝛ hec eſſentia ē filiꝰ ⁊ filius ē nō pater. ergo ⁊ tñ ꝯñs eſt falſū qm̄ hec eſſentia ē pater ⁊ hec eſſentia ē filius volo ꝙ ſunt ſꝑ ly hoc demōſtret̃ eſſentia diuina ꝙ ſecūda ꝯña ſit mala ēt probatur ponat̃ ꝙ ſoꝛ. diligat hominē ⁊ equū ⁊ pȝ ꝙ tūc añs ē verū qꝛ diligit equū ⁊ equus ē non hō ergo ⁊ tñ ꝯñs ē falſum vt pȝ ꝙ tertia ſit mala ꝓbatur ponat̃ ꝙ iſte aſinꝰ ſit ſoꝛ. ⁊ pla. ꝙ ē poſſibile tūc añs illiꝰ ꝯñe eſt veꝝ qꝛ iſte aſinus ē plato. ⁊ plato eſt non ſoꝛ. ergo ⁊ tñ cōſequēs eiuſdē eſt falſū. ergo ⁊c. quarta eſt ēt mala. poſito eni caſu ꝙ ſoꝛ. videat aſinū et leonē eſt añs veꝝ qm̄ ſoꝛ. videt leonē ⁊ leo eſt non aſinꝰ ⁊ tñ ꝯñs eſt falſū. ergo falſitas q̄nte ꝯñe pȝ. poſito ꝙ ſoꝛ. ſit coloratꝰ albedine ⁊ nigredine. ſexta ē mala i caſu ꝙ ſoꝛ. eſſe muſicꝰ ⁊ albus eſt añs veꝝ ⁊ ꝯñs falſuȝ ꝙ ſeptia ſit mala pȝ poſito ꝙ ſoꝛ. aliq̄n curret ⁊ aliq̄n non ꝓbat̃ etiā ꝙ octaua ſit mala qm̄ añs eſt veꝝ ⁊ ꝯñs falſuȝ ergo ꝙ añs ſit veꝝ ꝓbat̃ qm̄ ſoꝛ. eſt numerꝰ ternarius ſed ternariꝰ ē non binariꝰ. ergo añs ꝓ ſcd̄a ꝑte qꝛ tūc ſequeret̃ ꝙ paria eſſent imparia ⁊ ꝙ binariꝰ eſſet equalis ternario ꝙ eſt falſum p̄ma ꝑs añcedētis ꝓbat̃ qꝛ ſoꝛ. eſt tres tertie ⁊ tres tertie ſūt numerꝰ ternariꝰ. ergo ſoꝛ. eſt numerꝰ ternarius ⁊ tñ ꝯñs p̄icipalis ꝯñe eſt falſū. ſ. ꝙ ſoꝛ. non ſit numerus binarius qm̄ ſoꝛ. eſt due medietates ⁊ om̄ia duo ſunt numerꝰ binarius. ergo ſcd̄o principaliter ſic illa ꝯña non ē bona ſoꝛ. non eſt currēſ ⁊ ſoꝛ. eſt ergo ſoꝛ. ē non currēs ⁊ hic arguit̃ ꝑ ſecūdā regulā ergo regula falſa tenet ꝯña ⁊ añs ꝓ ſecūda ꝑte ē manifeſtū ⁊ prima ꝓbat̃ ⁊ ſuppono ꝙ cuilibet verbo de preſenti correſpondeat tm̄ inſtās indiuiſibile patȝ hoc de intētione cōiter ꝓbantiuȝ. ⁊ Priſcianus dicit i maiori volumīe ꝙ de p̄ñti ñ habet̃ niſi inſtāſ ⁊ vltra ponat̃ ꝙ ſoꝛ. currat q̄bus ſtātibus arguo añs illius ꝯñe eſt verū ⁊ ꝯñs falſum. ergo ꝯña non valet ꝙ ꝯñs ſit falſum. ſ. ſoꝛ. eſt non currēs patȝ ⁊ ꝙ añs ſit veꝝ ꝓ ſcd̄a ꝑte eſt claꝝ. ſed p̄ma ꝓbat̃ qꝛ ſuū ꝯtradictoriū eſt falſū hoc. ſ. ſoꝛ. eſt currenſ. ergo illud eſt veꝝ aſſumptū ꝓbat̃ qm̄ ſequit̃ ſoꝛ. eſt currens. ergo ſoꝛ. eſt currens i tꝑe p̄ñti ⁊ ſequit̃ ſoꝛ. eſt currens i tꝑe p̄ñti ergo ſoꝛ. eſt currēs i iſtāti. ſȝ hoc vltimū ꝯſequens eſt falſū. ergo ⁊ primū añs ⁊ oēs ꝯſequentie inter medie ſunt bone ⁊ formales vt patet ex preſuppoſito. tertio contra ſecūdā partem tertie regule arguitur ſic quelibet harū ꝯſequentiarū eſt de forma prima. deus eſt potentie non finite. ergo deus eſt potentie infinite. ſecūda punctus eſt non diuiſibilis. ergo punctus eſt indiuiſibilis ⁊ in qualibet iſtarū arguit̃ ab affirmatiua de predicao infinito ad affirmatiuam de predicato priuato vt patet. ergo regula falſa te

net ɔña ⁊ quelibet ps añcedētis ē de se ma/
nifesta. quarto arguit᷑ cōtra aliā regulā in q̄
dicit᷑ q̄ ab affirmatiua de predicato finito
sequit᷑ negatiua de p̄dicato infinito sic ista
ɔña nō valet. iste asinus ē sor. ergo iste asi/
nus nō est nō sor. posito q̄ idē asin⁹ sit sor.
⁊ pla. ⁊ tñ ibi arguit᷑ p regulā. ergo regula
falsa tenet ɔña ⁊ añs est verū ⁊ ɔñs falsum
ex casu. Itē nō sequit᷑ sor. fuit currēs. ergo
sor. nō fuit nō currēs ⁊ tamē hic arguit᷑ p re
gulā. ergo regula falsa tȝ ɔña cū secūda pte
añcedētis ⁊ prima pbat᷑ qm̄ añs illius ɔse
quētie est verū ⁊ ɔñs falsum posito q̄ sor. a
liquādo fuerit currēs ⁊ aliqñ nō. preterea ñ
sequit᷑ hec essentia ē pater. ergo hec essentia
nō est nō pater demōstrata essentia diuina.
qm̄ añs est verū ⁊ ɔñs falsum q̄ pbat᷑. naȝ
hec essentia ē fili⁹ ⁊ filius nō est pater. ergo
hec essentia ē nō pater tȝ ɔña p locū a cōtra
dictorijs ⁊ tamē ibi arguit᷑ p regulā ergo ꝛc
Itē hec alia ɔña nō valet sor. ē albedine co
loratus. ergo sor. nō est nō albedine colorat⁹
⁊ tamē arguit᷑ p regulā ergo tȝ ɔña cū secū
da pte añcedētis. prima probat᷑ posito q̄
sor. sit albedine ⁊ nigredine coloratus.

In oppositū ē Aristo. ij. perg. asserēs ta
les regulas esse veras vbi etiā vult q̄ ex ne
gatiua de predicato finito non sequit᷑ affir
matiua de predicato infinito nisi cū ɔstātia
subiecti. vñ nō sequit᷑ sor. nō est lapis. ergo
sor. est nō lapis posito q̄ sor. nō sit est añs ve
rū ⁊ ɔñs falsuȝ. Itē nō sequit᷑ hō et leo non
sunt hoīes. ergo hō ⁊ leo sunt non hoīes an
tecedēs eni est verū ⁊ ɔñs falsum qm̄ sequit᷑
hō ⁊ leo sūt nō hoīes. ergo hō ⁊ leo sūt duo
nō hoīes ⁊ p ɔñs hō est vn⁹ non hō. Stro
dus ēt in lrā pbat ipsas regulas esse veras
sic p̄supposita tñ veritate primi pncipij vt
q̄ ipossibile ē idē simul esse ⁊ nō esse q̄ stan
te dicit si nō sequit᷑ hoc ē non. a. ergo hoc ñ
est. a. tūc stabit oppositū. s. q̄ hoc ē non. a. ⁊

tamē hoc ē. a. ⁊ sic duo ɔtradictoria incōple
xa predicarent᷑ p ly hoc de eodē q̄ est ab/
surdū ⁊ contra primū pricipiū. Itē secūda
regula sic pbat᷑ si non vȝ ista ɔña hoc non
est. a. ⁊ hoc ē aliqd ergo hoc ē non. a. stet op
positū ɔsequentis cū añte. s. q̄ hoc est aliqd
q̄ nec ē. a. nec non. a. ⁊ sic de aliquo demō
strato p ly hoc nō diceret᷑ vnū ɔtradictoriū
incōplexū nec reliquū. Itē tertia regula de
clarat᷑ pcedit ex descriptione termini puā
tiui vt cecū est q̄ non videt tamē est vł fuit
aptū videre naturaliter sic sumit᷑. vnde seq
tur hoc ē cecū vel iniustū ergo hoc nō videt
vel hoc ē nō iustū nō tamē seqt᷑ ecōtra qm̄
non sequit᷑ hoc ē non iustū vel non vidēs er
go hoc ē iniustū vel cecū qm̄ añs est verū et
ɔñs falsum vbi p ly hoc lapis demonstret᷑
In hoc etiā dicit phs. iiij. metha. q̄ priua
tio est negatio in subiecto apto nato ⁊ ideȝ
ī p̄dicamētis q̄ puatie opposita differūt a cō
trarie oppositis qꝛ priuatiuū .s. significat
habitus sui negatiue cū notat tamē habitu
dinē ad ipsum ideo dr̄ q̄ opposita priuati
ua habēt fieri circa idē specie. In ista q̄
stione more solito erunt tres articuli in prio
videbit᷑ nunquid hoc sit primū principiū. s.
īpossibile ē idē simul esse ⁊ non esse q̄ assū
mit᷑ p fundamento veritatis istarū quattu
or regularū generaliū. in secūdo aliqua erūt
notāda. in tertio vero respōsiones ad argu
mēta in oppositū facta adducent᷑. Quā
tū ad primū p pte affirmatiua ⁊ veritate ē
phs. iiij. metha. qui dicit hoc principiū ipos
sibile ē idē simul esse ⁊ nō esse. esse primum
omniū dignitatū ⁊ est firmissimū ex eo qꝛ
sibi ɔueniūt ɔdictiones principij firmissimi.
qm̄ circa ipsum non ɔtingit dubitare. tum
qꝛ non est ɔdictionale. tū ⁊ qꝛ necesse ē oēm
docendū in mente hr̄e. vñ dicit phs ⁊ com
mentator. iiij. metha. q̄ ñ ɔtingit circa ipsū
dubitare qm̄ aliter posset imaginari cōtra
ria esse eideȝ simul vt calidū ⁊ frigidū. Sȝ

cōtra arguit primo ꝓbando illud non esse principiū sic stat eni vtraqꝫ istaꝝ esse falsa tu es currens tu es nō currēs vt posito ꝙ tu nō sis sicut iā nec es hō nec nō hō. secundo sic falsum ē ꝙ hoc instās ꝙ est pñs fuit accidens vel nō accidēs ⁊ ipsum esse substātia vel nō substātia. Jtē sicut isti termini hō et nō hō sūt incōplexa ꝯtradictoria sic isti termini hoies ⁊ non hoies ⁊ certū est ꝙ multa sunt q̄ nō sunt hoies nec nō hoies vt hō asinus ⁊ hmōi. Jtē iste terminꝰ hō ⁊ asinꝰ contradicit huic incōplexo. nā hō ⁊ asinꝰ ⁊ nullus istoꝝ dicit de te Jsta enim est falsa tu es hō ⁊ asinus ⁊ ista similiter tu es nō hō et asinus. Jtē capio vnū corpus cuiꝰ vna medietas sit sūma alba ⁊ alia sit sūma nigra ⁊ arguit sic hoc album ⁊ hoc nigrū sunt hoc corpus demonstrando illas duas media ta in mēte. ergo albū ⁊ nigꝝ sunt hoc corpꝰ ergo albū ⁊ non nigrū sunt hō totū tenet cōsequētia qꝛ iste terminꝰ non albū est pse superius ad ly nigrū ⁊ vltra couertēdo simpliciter sequit ꝙ hoc totū est albū ⁊ non albū sed ly albū ⁊ nō albū sunt contradictoria incomplexa ergo d̄ eodē ꝑdicat ꝯtradictoria incōplexa. Jtē signo aīa hominē ⁊ eius animam intellectiuā q̄ sit. a. ⁊ eius corpus seu materiā que sit. b. ⁊ arguo sic. a. ⁊. b. sunt hȝ aīal qꝛ totū est sue partes ⁊. a. est indiuisibile ⁊ rationale ⁊ est incorruptibile ⁊. b. est irrationabile corruptibile ⁊ diuisibile. ergo rationale ⁊ irrationale corruptibile ⁊ icorruptibile diuisibile ⁊ indiuisibile sunt hoc aīal ⁊ sic per conuersionem simplicem sequitur ꝙ de eodem verificant priuatiua opposita. Jtem sequitur prima causa est infiniti vigoris. ergo prima causa ē finiti vigoris tenet consequētia quia infinitū qōlibet finitum includit ergo ille terminus infinitus nō se habet per abnegationē sui habitus. s. finiti ⁊ tamen sibi priuatiue opponitur ergo sequit ꝙ priuatiua opposita sunt in eodē.

Jtē idē est duplū ⁊ dimidiū sequit enim si aliquid ē duplū ad hoc ergo est dupluȝ qa oppositū ꝯñtis non pōt stare cū añte. Similiter si est dimidiū ad hoc ergo est dimidiū ergo idē duplū est ⁊ dimidiū. Preterea arguit sic. Aliqua opposita possunt eidē inesse ergo ꝯtradictoria tȝ ꝯsequentia qꝛ ꝯtradictio includit in qualibet specie oppōis cum sit prima oppositio. x. methaphi. añs ꝓbatur cuicūqꝫ inest genꝰ inest aliqua species ȝ scutū cuius vna medietas ē alba ⁊ alia medietas est nigra est coloratū. ergo denomiatur ab aliqua specie coloris qua autem ratione denominat ab albedine denominat. a nigredine ergo simul est album ⁊ nigrum ergo contraria sunt in eodem ergo ⁊ contradictoria. Jtem sic omnis nostra cognitio oritur ex sensu sed circa omnem cognitionē sensitiuam contingit errare. ergo circa intellectiuam sed istud principium cognoscitur a cognitione intellectiua. ergo circa tale principium etiam contingit errare. Jtem contingit ignorare in particulari sciri autem ī vniuersali. primo priorum ita contingit opinari in pticulari oppositum vniuersalis ȝ istō pticulare ē oppositū vniuersalis sciti vt omnem mulā esse sterilē ⁊ aliquā nō ergo contingit ꝯtradictoria oppinari. Ultio arguit ꝓbando ꝙ illud principiū non esse simplr. primū qm̄ est resolubile in alia principia incōplexa vnūqōqꝫ eni resoluit in ea ex qbus ꝯponit.

Ad primū istorū respondet. primo sic ꝯcedendo ꝙ si non sū non currens ⁊ ex ipa non sequit ergo sum sicut ex ista. homo est mortuus non sequit ergo homo esse. ista responsio non est suffitiens. ideo dicit aliter ꝙ illud assumptum sic intelligi debet ꝙ de quolibet termino simpliciter significante vl supponente pro aliquo ꝙ est potest vere ꝑdicari cū verbo d̄ presenti singularis numeri. vnum contradictoriorū incomplexoꝝ et

de nullo tali ambo ɔtradictorio simul quo itellectu dato p3 rñsio ad argumētū primū q2 posito ꝙ nō sim tāc iste termin⁹ ergo nō supponit ꝓ aliquo ꝙ ē ergo nō oꝫ alterū cō tradictorioꝝ affirmari de illo simĺr ad ſ3 vno mō pōt dici cōcedēdo ꝙ isti sūt nō ho mines ⁊ nō sequit̄ ergo quilibet istoꝝ ē nō hō sed sequit̄ ecōuerso. In negatiuis .n. nō tenet arguere a plurali numero ad singula rē. vñ nō sequit̄ isti nō currūt. ergo null⁹ isto rū currit sed bñ sequit̄ ecōuerso. Ad aliud dicit̄ ꝙ regula itelligit̄ de ɔtradictoriis in cōplexis singularis numeri vel dicat̄ ꝙ ta les ꝓpōes pluralis numeri nō dicunt̄ ɔtra dictoria. ⁊ cū simĺr dicit̄ ad argumētum se quēs ꝙ illi termini ɔpositi nō dicunt̄ cōtra dictoria incōplexa q2 nō sūt termi simplices nec termi quoꝝ vn⁹ ē alteri⁹ determiatiu⁹ vel posset cōcedi illa de toto extremo. l3 ne garē illā tu es nō hō q2 licet affirmatiue te neat talis ɔña a toto copulato ad ei⁹ simpli cē terminū nō tñ a termio toto coplatiue te nēdo tñ illā rōem ad argumētū sed oꝫ nega ri ꝙ iste medietates sūt hoc totū ⁊ neget̄ ꝙ totū ē sue ptes ⁊ si alleget̄ ph̄s. i. phisico. ꝙ totū ɔponit̄ ex suis ptib⁹ tñ ſm illā aliam viā pōt negari ꝙ generaliter a termio toto coplato ad terminū simplicē. vꝫ ɔñe. l3 quā doq3 teneat gratia materie vel habitudinis terminoꝝ. Ad aliā de priuatiuis dico cōce dēdo oēs illas cōclusiones esse falsas si ly i teneat̄ ibi priuatiue. si tñ negatiue ꝙ nō sit iste cōis mod⁹ respōdēdi cōcedēdo istas et cū simĺr dicim⁹ ꝙ hec medietas ē inequal toti ⁊ sic de multis aliis. ⁊ qñ ponit̄ ꝙ ocu li sortis eruant̄ dico ꝙ soꝛ. est apt⁹ nat⁹ ad videndū nō q2 ipse possit videre. sed q2 ipe ē hō cui naturale ē videre. ⁊ cū dicit̄ ꝙ tal aptitudo ē frustra q2 ñ deducit̄ ad actū ne gēā ɔña sicut nō sequit̄ ista terra nō descen dit vel iste ignis nō cōburit ergo naturaliter cōburendi sibi ē frustra vel naturalr̄ descē dere terre ē frustra. de isto tñ nō ꝑtinet pñti ꝓposito pōt ergo dici breuiter ꝙ naturalit̄ ē sorti videre q2 videre inest homini a tota spetie ⁊ capit̄ videre nō ꝓ actu vidēdi s3 ꝓ uisiuo actu q2 non est in vsu ꝓ illo videt̄ ꝙ vidēs ⁊ cecū nō sunt priuatiue opposita tuꝫ aial dormiēs nec ē vidēs nec est cecū. Ad a liud de infinito dico ꝙ nō opponit̄ priuati ue ad ly finitū nisi per adiunctionē exclusio nis vt illud dicit̄ vigoris infiniti q2 est tan ti vigoris quocūq3 finito demōstrato ⁊ non solū tanti sed maioris posset etiaꝫ ꝓbabili ter adiungi relatiuis suppositis ꝙ tñ in ter minis nō relatiuis sicut sunt hō animal ⁊c. tenet ⁊ non in relatiuis equipantie saltēꝫ vt sunt concedendū negandū iniustū ⁊c. etiam ꝙ tenet solū cū loquitur de predicato cuꝫ ta le predicatū ponitur per vnū pricipale ⁊ nō aparte āte. i. a parte subiecti vt nō sequitur tu homo non es ergo tu non homo es. Ad aliā de relatiue oppositis dico ꝙ illud non est ſm idem. nā mons dicitur magn⁹ ⁊ par uus. ⁊ idem dr̄ duplū ⁊ dimidiū nō referē do ad idem sed ad diuersa. ergo simpliciter idem est magnū ⁊ paruum duplū ⁊ dimidi uꝫ negatur consequētia propter fallaciā ad secundū quid a simpliciter consequentia ta men ista que est philosophi in predicamen tis est bona. s. a est duplum ad hoc ergo a. est duplū ⁊ propter hoc probat philosoph⁹ magnum ⁊ paruum non esse cōtraria quia dicuntur de eodem non tamen simpliciter. sed ſm quid ⁊ in compatione ad diuersa. Ad aliam de contrariis dico ꝙ ista contra ria non insunt scuto simpliciter sed secundū quid. cum ergo dicitur ꝙ cuicūq3 inest gen⁹ inest aliqua species dico ꝙ verū est vel sim pliciter vel secundū quid ⁊ sic est hic quia i scuto est albedo ⁊ nigredo secundum aliam ⁊ aliam partem. et sic inesse eidem contra dictoria scilicet secunduꝫ quid non ē impos sibile quia non sunt secūdū idem. Ad aliud

dicit q omis deceptio que pot fieri extra p sensum no falsificat primu principiu. nunq eni aliquis sensus iudicat q hoc sensibile sit hoc et no sit hoc in eode instanti vt dato q sensus erraret circa ipsum tamen per intellectum tanq p potetia nobiliorez corrigit sensus error. Ad alia dicit q contingit scire in vniuersali ignorado in pticulari cuius ca e quia no pertractat minor cu maiori s3 phi losophu .i.posterior. maior pot sciri prius tepore q minor vel ecouerso. quado .s. mior no applicat cu maiori si tame applicet eodem tepore scit maior simul et minor et ecotra ad forma cu dicit q otingit errare in p ticulari et scire in vniuersali dico q verum est q hoc q nescit in pticulari cotinetur sb vniuersali. sed pter hoc no sciunt cotradictoria. no eni oppinor cotradictione nisi oppinarer hanc mula esse cotenta sub mula. et hoc no facio vt supponit q si oppinor hac mula cotineri sub mula impossibile est hac mula ignorare esse sterile. na applicata minori cu maiori statim scit oclusio vt dictu3 est. Ad vltimu respodet q ph. iiij. methaph. vocat istud principiu primu no q sit simpliciter primu sed respectu istor de quolibet dicit affirmatio vel negatio. omne totu est maius sua pte et si ab equalib equalia demas remanetia sut equalia respectu quor istud principiu est primu et dicit dignitas dignitatu sicut eni totu et pars no intelligit nisi intellecto ente. ita nec hoc principiu oe totu est maius sua pte et sic de alijs no intelligit nisi intellecto illo pmo principio ex intellectu cuius dependet intellectus aliorum principior etc.

Quantu ad secundu ar iculu est primo notandu q ois ppositio habens predicatu explicitu est de tertio adiacete et ois no habens predicatu explicitu sed implicite e de secudo adiacete. patet. na in qualibet ppositione cathegorica sunt tres ptes principales. s. subiectu et predicatu et copula propositio enim habes solu subiectu et copula carens explicito predicato est de secudo adiacente q2 habet solu duas ptes principales explicitas. Aliter tame et credo melius dicitur omne ppositione cathegorica esse d tertio adiacete preter illa in qua no ponit hoc verbu est cui predicatu est ille termin ens vel sibi equiuales etia si illa ppositio habeat illud predicatu ens explicite. et ita illa propositio est de secudo adiacete homo e ens et ista etia hoc est et similes et omes alie sunt de tertio adiacete vt homo currit sor. est ho et hmoi et ratio est q2 nulla ppositio est de tertio adiacete nisi q2 predicatu est res sup addita copule. s. huic verbo est vt si dicat sor. est homo huic verbo est sup addit hec dictio seu hoc predicatu extraneu ho significando sor. esse homine. et ita in alijs sed si dicat sor. est ens ille terminus ens no debet dici odictio addita copulatiue q2 res significata p istu terminu ens non est distincta a re importata p istud verbu est. na li ens icludit in ly e nec illi copie fit appositio rei extranee a verbo principali. ideo illa sor. e ens est de secudo adiacete q2 e ppo de cui subiecto denotat puru esse et ibi ens e pur esse si vero dicat sor. est alb vel sor. currit denotat esse cu coditione no inclusa in h verbo e et no denotat puru esse. Hesberus eni in tertio pricipali pmi sophismatis dicit q ppositio i voce de secudo adiacente vt ista ho est subordinat vni metali de tertio adiacete puta huic ho e ens et ly est i voce de secudo adiacete repntat in mete et subordinatur actui et inteтioni. vnde in voce verbu3 p dicans secundu adiacens est verbu et no intentio pter suu modum significandi. et si dicitur q eadem ratione poterit esse alterius partis orationis cum subordinatur in mente actui et intentioni. dico hoc non est verum quia non est alterius partis oratio/

nis ex̄ eo ꝙ subordinat̄ tali actui ⁊ intenti
oni sed ꝑ alterū modū significādi dicit̄ alte
rius ꝑtis orationis. ⁊ ita est verbū. ⁊ ita cō
cedit̄ ꝙ in mente nō est verbū adiectiuū sꝫ
solū substantiuū qꝛ omne verbū adiectiuuꝫ
resoluit̄ in est ⁊ suū ꝑticipiū. vnde ꝓpositio
nes mentales cōponunt̄ ex duabus intētio
nibus ⁊ ex vno actu ad minus ⁊ ē causa qꝛ
hoc verbū est significat quandā compositio
nem quā sine extremis non est intelligere vt
ait ph̄s primo perg. ⁊ aduerte ꝙ ly est i mē
te. potest dupliciter cōsiderari formaliter. s.
⁊ materialiter. formaliter est tm̄ actus ⁊ vt
sic non pōt esse cōpositꝰ in intellectu sine ex
tremis nec pōt intelligi ꝙ ↄponat aliquid si
ne cōpositiōe extremorū. materialiter vero
est conceptꝰ seu intentio ⁊ sic bene pōt affir
mari de aliquo vel diuidi ab illo qꝛ tūc nō
est actus sed intētio. Nec aliqua propositio
constat solū ex actu vel actibus. nec illa pro
positio ly est ē ly est cōstat solūmodo ex ac
tibus imo ex actu vno formali ⁊ principali
⁊ ex duabꝰ intentionibus qꝛ ly est naturali
ter sumptū est intētio ⁊ pōt esse extremū pro
positionis ⁊ cū similiter accidit de signis di
stributiuis. Secūdo notandū ꝙ terminꝰ
mentalis capit̄ dupliciter. vno modo capi
tur ꝑ intetione existente in aīa simpliciter.
Alio mō capit̄ pro intentione simul cū mo
do quo intellectus apprehēdit illā. ⁊ primo
modo terminꝰ mentalis nō est nisi quedam
similitudo ⁊ ita nō est variabilis ꝑ casum.
vnde ille terminꝰ mētalis petri i obliquo n̄
est alia similitudo in aīa quā hic terminus
Petrus in recto. nā nulla similitudo exn̄s i
aīa est variabilis per casū rectū ⁊ obliquuꝫ
sicut nec similitudo speculi ⁊ ita in aīa non
sunt distincti casus accusatiuꝰ ⁊ genitiuꝰ et
ablatiuꝰ ⁊ hmōi qm̄ sūt vna ⁊ eadē similitu
do ⁊ ēt ↄsimil̄r possemꝰ teneri capiendo ter
minū mentale. primo mō vt dictū est ꝙ nul
la ē orō cōgrua de verbis actis nec silibus

⁊ ꝙ i mēte nullꝰ est casus nec verbū nec ali
qua ꝓpositio nec aliq̄ sincathegorema ⁊ si
instat̄ ꝙ hoc ē cōtra ph̄m ⁊ cōem moduꝫ lo
quēdi. r̄ndet ꝙ ipsi itellexerūt accipiēdo ter
minū mētalē. scd̄o mō. s. ꝑ intētione vel intē
tionibꝰ simul cū mō intelligēdi seu ↄcipiēdi
vn̄ cuilibet verbo correspōdet intētio simul
cū mō cōcipiēdi ⁊ nō intentio sola ⁊ ita nul
lū est verbū in mēte siue mētale capiēdo ter
minū mētalē ꝑmo mō. Si aūt capiat̄ t̄mi
nus mētalis. scd̄o mō. s. ꝑ intētione sil̄ cum
mō ↄcipiēdi sic terminꝰ mētal̄ variat̄ ꝑ ca
sus ⁊ hꝫ rectū ⁊ obliquū pꝫ qm̄ itellectꝰ alio
mō apprehendit istū terminū sor. ⁊ alio mō
istū terminū sor. ⁊ sic de alijs. Accusatiuus
tm̄ ⁊ nomiatiuꝰ sꝫ aliq̄s nō distiguunt̄ i aīa
qꝛ eodē mō apprehendūt ⁊ ita sūt ēt varia
biles termī mētales ꝑ numeꝝ singularem et
pluraleꝫ qꝛ alio mō apꝑhendit̄ iste terminꝰ
hō ⁊ alio mō iste terminꝰ hoīes ⁊ h̄ capien
do terminū m̄talē. s̄o mō ⁊ isto mō i m̄te sūt
ꝓpōes ⁊ verba ⁊ hmōi. vn̄ cuilibet ꝓpositi
oni corr̄ndet actꝰ vl̄ intentio ⁊ i tentiones ⁊
nulli ꝓpoī corr̄ndet intentio sine actu s̄ bn̄
pōt ↄtigere econuerso ⁊ sic i ꝓpoibꝰ menta
libꝰ possumꝰ saluare ↄgruitateꝫ. si vero pri
mo mō accipit̄ terminꝰ mental̄ sic n̄ est va
riabil̄ ꝑ numeꝝ singulareꝫ ⁊ pluraleꝫ qꝛ ea
dem i tentio corr̄ndet huic termino hoīes ⁊
huic termio hō. Tertio notāduꝫ ꝙ ad h̄
ꝙ regl̄e hīte sint vere requirunt̄ iste ↄditiones
ꝑma ꝙ arguat̄ termīs rectis. s̄a ꝙ arguat̄
respectu rei q̄ non est disticta res sꝫ numeꝝ
tertia potest addi ꝙ arguat̄ respectu verbi
de pn̄ti cui corr̄ndet instās. Quarto no
tādū ꝙ ille ꝓpōes ↄuertūt̄ hn̄tes noīa ⁊ ver
ba trāsposita q̄ sūt i termīs simplicibꝰ ⁊ nō
hn̄tibus distribuere nec āpliare nec appella
re nec aliq̄d hmōi officiū sicut sūt iste quas
ponit philosophꝰ. ij. perg. vt sunt iste homo
albus est ⁊ homo est albus. sortes homo est
⁊ sortes est homo et huiusmodi in quibus

est regula vniuersaliter vera in termis tamē cōpositis refert vt dicendo soz. albus ē monachus ꝛ soz. est albus monachus. omnis homo caput nō habet ꝛ omnis hō nō hab; caput mortuū est homo hō ē mortuꝰ ꝛ sic d talibus in quibus variatur determiatio termini propter appellationē vel ampliatiōe; ꝛ hmōi. Aduerte tamē ꝙ illa ꝑpositio. s. nomina ꝛ verba transposita idē significāt habent duplicē intellectu;. vnus est ſm intentionem philosophi. Nā ista noīa ꝛ verba idē significāt hō currit qui disputat ꝛ hō q currit disputat patet qꝛ per illā trāspositione; nulla istoꝝ terminoꝝ variatᷣ significatio. Alter intellectus ē ſm virtutē sermonis. s. ꝙ illa nomina ꝛ verba trāsposita non ide; significāt ita ꝙ ille terminꝰ hō nō vtrobiqꝫ significat idē sic ꝙ nihil significat in vna ꝙ nō significet in alia. Nā iste terminus hō aliud significat in ista mortuū est hō ꝛ aliud ī ista hō est mortuus. Quantū ad tertiu; articulū restat respōdere ad argumēta. In oppositū ad primū respondetᷣ negādo minorē ꝛ ad probationē dico ad primā consequentiam ꝙ illa cōcludit veritatē sed hoc tamen nō est cōtra regulas datas quoniā ibi deffīcit vna cōdictio. illa eni essentia est diuisu; in plures res distinctas ꝛ ꝑpter hoc multi negant silogismū in quolibet mō in diuinis. Ad secundā ꝯsequentiā dico ꝙ ibi non infinitatᷣ totū predicatū sed ps illius vt pat;. ꝛ aduerte ꝙ iste terminꝰ diligēs hominē non est terminꝰ infinitꝰ sed bene infinitatꝰ sed h̄ totū non diligēs hominē est terminus infinitus ꝛ nō infinitatus. Ad tertiā consequentiā dico ꝙ ibi arguitᷣ in termis obliquis sō nō est cōtra regulā. Ad quartā respondetᷣ ꝙ totum predicatū nō est infinitatū sed tm̄ pars quare nil ꝯtra dicit regule vt dictū ē. Ad quintam consequentiā dico illā non valere propter defectū vnius condictionis p̄missę. arguitur eni in termis obliquis. Ad sextā consequentiā patet responsio ex dictis. Ad septimā dico ꝙ in talibus verbis non valet argumentū sed bene valeret in presenti tempore vt soz. est nō currens. ergo soz. nō ē currēs. Ad octauā consequentiā respondetᷣ cōcedo conclusionē ꝛ negando aāns. s. soz. non est numerus binarius ꝛ cōsequenter possumꝰ ꝯcedere ꝙ numerus trinariꝰ est equalis numero binario ꝛ ꝙ numerus par est impar ꝛ ꝙ numerus binariꝰ aliquo mō ternario ē maioz quia numerus binariꝰ qui ē vnus equꝰ est maioz numero ternario qui est formica.

Ad secūdū argumentū principale respōdetur admissis suppositis cōcedendo totu; preter hoc ꝙ cōsequentia illa sit mala ꝛ nego ꝙ antecedēs in casu pro illa prima pte sit verū ꝛ ad ꝓbationem nego istam cōsequentiam. s. soz. est currēs in presenti tempore ergo soz. est currēs in instanti q̄uis sequantur ergo in istāti soz. currit. Aliqui vero dicunt primū negādo suppositū ꝛ dicūt ꝙ instans nō est aliquid in rerū natura sicut nec punctus ꝛ tenēt ꝙ huic verbo est ꝛ aliis verbis p̄sentis tēporis correspōdet tēpus diuisibile ꝛ non instans indiuisibile sed prima responsio est bona. secūda vero est contra communem opi. ꝛ veritatem.

Ad tertium argumentū principale respōdetur ꝙ si consequēs vtrūqꝫ illarū ꝯsequentiarum teneatᷣ priuatiue nulla talis ꝯsequētia est de forma quoniā priuatio dicit actitudinem in subiecto. deus autem nō ē actꝰ natus esse finite potentie. nec punctus est actus natus esse diuisibilis. ꝛ ita intelligitᷣ regula. si autem quodlibet consequens teneatᷣ negatiue quelibet consequētia est de forma sed contra regulam.

Ad quartu; argumentū principale ꝯtra aliam regulam patet respōsio ex dictis quoniā in nulla illarū ꝯsequētiaꝝ arguitᷣ per regulā ex defectu alicuius cōditionis.

Iam compleuimus Reuerēdissime do mine Johānes medices locubratonē quā promisimus in secundis ꝛ primis intētionibus terminorūq; omniū suppositionibus atq; ꝓbationibus sufficienter nec non etiā de ɔsequentijs ꝛ alijs quibusdā argumentationum speciebus de vniuersalibus vero ꝛ ex predicamentis ac etiam quedā alia in dyaletica necessaria posterius sermonem alium faciemus.

Itaq; ergo longitudini parcens hoc quidem finio in rationali disciplina orationē ꝛ transeo ad eam que de potentia actiua ꝛ passiua materiā declarat ꝛ si iam sup omnes tractatus regularum Thisberi expositionem completam fecerim preterquā sup tribus predicamentis quoniam amicorum nostrorum q̄plures petierunt q̄ ille de maximo ꝛ minimo impressoribus traderetur. ideo placuit isti precedenti addere cuius nūc sermo finitur seu cum tali istū coniungere tractatum. tum etiā quia valde vtilis est in omni parte disciplinalis sapientie in quo non solum potentie actiue et passiue omnis euacuabitur difficultas. verum etiam de intentione charitatis ꝛ remissiones aliarūq; formarum ꝛ de primo ꝛ vltimo instanti multa pulcra dicta indagabimus ꝛ quindecim cōditiones circa omnē predictā materiā subtiliter per scrutatas cū argumentis ꝛ respōsionibus suis inducemus si deus faciet in illis sua gratia prouentū. ꝛ veri luminis anime mee incrementū tribuat quem inuoco.

Incipit tractat⁹ mgr̄i oliuieri artiū ⁊ medicie doctoris de potētia actiua ⁊ passiua.

Um enim scriptū sit pmo celi nos oportet diffinir̄ potentiā p vltimū potentie rei vbi sequtur ph̄s maifestū est igitur ꝙ potentia diffiniēda est in fine eius quod potest. Debile aūt diffinit̄ p min⁹ ꝙ̄ pōt ⁊ comēta eodē loco comē.c.xvi. virtus actiua inquit diffinit̄ in vltimo augumēti sui ꝫ passiua in vltio detrimenti sui ⁊ metha.v.potentia actia ⁊ passiua.d.ph̄s ad inuicē se respiciūt vn̄ cuilibꝫ potētie passiue correspōdet actiua ⁊ econuerso ⁊ qm̄ circa finem seu terīatōeꝫ tā actiue potentie ꝙ̄ passiue diuisiones fieri solēt multiplices q̄ arguenti difficultatem ⁊ respondenti ingerūt ideo nos huiusmodi omnes indagantes drās ⁊ conclōes oīs fere intelligentes pñti materie ptinentes Tisberi psertiꝫ ⁊ calculatoris tractat⁹ decimi ⁊ alioꝝ i hac pte scribētiū ordinē istū huabim⁹ qm̄ pmo quorūdaꝫ terioꝝ ponem⁹ dclaratōes ⁊ diuīōēs vtriusqꝫ potētie ac rg̃las q̄sdā cū qbusdā notādis ⁊ correlarijs ⁊ erit pma ps pncipal's tractat⁹. Secūdo 9clōes adducem⁹ magis nostro pposito ptinentes ⁊ euacuātes vt credo complete in omni pte nr̄e scie q̄ adduci poterūt in oppositūꝫ rōes ⁊ pars ista erit seda pncipal' istius tractatus. In tertia vo obiciem⁹ 9tra aliq̄s pdictaꝝ 9clonuꝫ. Et in vltima quibusdā dictis poitis et notādis dmū respōes adducem⁹ ad argumenta. Termini declarādi sunt isti maxiūꝫ ⁊ mimum. primū.vltimū.grad⁹.latitudo.potentia actiua.⁊ potentia passiua. Unde maxiūꝫ sigt sic.s.tm̄ ⁊ nō maius minimū aliqqd ⁊ nō minus ⁊ maximum quod non .i. non tantum sed omne maius. Et minimū qd nō.i.nō tm̄ ƀ om̄e minus maxiūꝫ ergo affirmatie sic diffinit̄ maxiūꝫ quod vel i ꝙ vel a quo vel in quo vel vltra qd aliqua potentia actiua vl' passiua pōt ⁊ ñ in maius vl' a maiori ⁊ sic de alijs sed in minus vel a minori pōt agē vel pati seu in minori aut in habētib⁹ rōeꝫ minoris .minimū affirmatiue est quod vel in quod vl' a quo ⁊ sic d alijs. Aliqua potētia pōt ⁊ in nulluꝫ minus ƀ in maius vel in habētib⁹ rōeꝫ maioris seu a nll'o minori potest agere vel pati ƀ maximū negatiue est i quod vel a quo ⁊c aliq̄ potentia nō pōt nec in aliqd minus ƀ in aliquod mai⁹ ⁊ loquor de maximo negatiue pcedentis potētie .s. a pte añ respcū.s.talis potentie qm̄ sequens non dat̄ a pte post. s. qꝛ nō pōt tm̄ successiue pcedere in agendo qn etiā possit vlteri⁹ pcedere in agendo sicut de vltimo nō esse dicimus alicui⁹ sequentis esse ꝙ nō datur Sed vltimū ñ eē ad pmū eē bene dat̄ minimū negatiue qꝛ in illud nō pōt nꝫ aliqd maius sed in minus ⁊ sic de alijs a quo vl' in quo ⁊c. Ultimuꝫ esse sic declarat̄ qꝛ in ƀ est ⁊ nō i mediate post hoc istans erit Ultimuꝫ nō esse vero sic qꝛ non i hoc est sed in mediate p⁹ hoc erit .⁊ istd vltimuꝫ nō esse est pcedens ipsius rei incipientis esse qm̄ post suū esse nō dabitur vltimū nō esse posita mūdi eternitate. Primū aūt esse est in q̄ res pmo est ⁊ nō in mediate ante illud istan fuit. Primum aūt non eē rei ē in quo pmo res nō est sed imediate añ illud fuit ex quo tūc illa desinit esse ⁊ intelligendū est hic ꝙ in successiuis dat̄ pmum nō esse ⁊ vltimuꝫ non esse in rebus aūt pmanētib⁹ dat̄ pmū esse ⁊ primuꝫ nō esse in rebus dico q̄ notabili pmanent tpe in hijs vero q̄ tantū durāt p instans datur pmū esse ⁊ vltimuꝫ esse ⁊ vbi dare est vltimū affirmatiue ibi cōueit remouere vltiuꝫ negatiue ⁊ pmū nō esse qm̄ non possunt duo 9tradictoria esse simul vera neqꝫ duo 9traria ecōuerso cōtingit vbi ē assignare vltimū nō esse eodem mō remouē oꝫ sibi 9trariā ⁊ 9tradictoriā. Et qūis duo

ꝯtraria nõ possunt eẽ simul vera possunt tñ esse falsa ⁊ iõ a quodlibꝫ remouet̃ vltimuꝫ esse põt ⁊ remoueri vltimũ nõ esse ⁊ ecõtra Et qm̃ subalternãtes ꝓpões inferũt subalternatas ⁊ non econuerso ideo ex vltio esse sequit̃ pmũ esse ⁊ ex vltimo negatiue infert̃ pmũ negatiue exẽplũ pmi vt in his q̃ tm̃ durãt p instãs exẽplũ secũdi vt pꝫ in successiuis in quibus dat̃ vltimũ nõ esse ⁊ est vltimuꝫ non esse aũs ad esse talis rei successiue ita ꝙ in tali instanti talis res incipit esse qm̃ in illo non est ⁊ inmediate post illud erit ⁊ in decisione taliuꝫ reꝝ successiuaꝝ ẽ dare primuꝫ non esse qm̃ tũc in illo nõ ẽ ⁊ ĩn mediate ante illud fuit ergo desinit. ⁊ hic volui hui⁹smodi terminos ĩ figura declarare qm̃ nos adiuuabit ad ꝯsimileꝫ ꝯstituẽdã dema ꝓo et mimo vt⁹inferius apparebit. Et sequtus sum ꝑ nũc cõeꝫ opionẽ dimissa illa petri mãtuani ⁊ alioꝝ in tali materia d̾ pmo ⁊ vltio loquentium q̃s fortassis huiusmodi difficultates speculãtes memorabim⁹. Restat modo vlterius declarare qd sit gradus qm̃ potest eius noticia esse satis vtilis ĩ casibus ⁊ argumẽtationib⁹ que possũt fieri iõ vt inueni a. bernardo gordonio in suo tractatu de gradibus medicinaꝝ sic diffinitur gradus est situs altus pfecte in se distinguibilis a vicino depsso situs loco generis ponit̃ in tali notificatione Alia loco draꝝ p hoc ꝙ dixit a vicino intellexit ordinem q ẽ q̃litatis eleuate ad depssam ponit̃. a. vicino depsso ad denotãduꝫ ꝙ non est gradus nisi sit ibi q̃litas vincens ⁊ q̃litas victa notabilit̃ qꝛ depressuꝫ est victũ. ⁊ qꝛ imaginarie multa sunt distinguibilia sicut sũt inimicitie ⁊ aliqua similitudinarie vel transũptiue ideo posuit in se distinguibilis vñ grad⁹ potest dupl̄r considerari vnomodo vt sumitur ꝑ quaquũqꝫ graduali intensione ⁊ ita q̃libet forã gradualis est vnus gradus. alio modo dicit̃ gradus pro quacumque parte intensiua seu pro quacumqꝫ pte gradus ⁊ ita nulla latitudo totalis dicit̃ gradus illa scꝫ q̃ non est ps gradus. Tertiomodo sumitur ꝑ quocũqꝫ termino inclusiue alicuius latitudinis ⁊ ita cuiuslibet latitudinis extensiue infiniti sunt gradus ex quibus apꝑ ꝙ gradus in latitudine nichil aliud est quã ps latitudis. alia pte eiusdeꝫ ĩtensior vel remissior exñs gradus summ⁹ caliditatis est caliditas ſm se totã equal̄r maxie distans a non gradu vnde si sit aliquod vniformiter difforme terminatũ ad summũ a. cuius ex extremo intensiori incipit esse pticl̄aris generatio alterationis p parteꝫ ante partem vniformi ꝑgressione vnius gradus alterationis vniformis non variati ad omneꝫ pũctum manente quousqꝫ gradus summus ad illum deuenerit ita ꝙ extẽdat̃ in parte maiori quousqꝫ ad extremuꝫ remissius deuenerit gradus summus per idem subiectum vniformiter inducet̃ vt pꝫ calculanti ꝫ particl̄aris acquisito gradus sũmi quo ad partes subiecti dicit̃ inductio gradus summi vnde secũduꝫ calculatoreꝫ inductio gradus summi nõ est nisi ꝑgressio isti⁹ gradus seu pticularis acquisitio gradus illius quo ad ptes subiecti sicut signato vno subiecto vniformiter difformi ⁊ sit vndiqꝫ equalis alteratio tũc ad pũctuꝫ minus distãteꝫ a sũmo citius deueniet gradus sũmus qꝛ est vndiqꝫ equalis acquisitio qualitatis ⁊ sic gradus sũmus erit citius ad vnũ pũtuꝫ istius subiecti ⁊ deinde ad aliũ ac si esseꝫ pũctus moueñ sup ideꝫ sbiectũ illud subiectũ p transiẽs ptialit̃ siue sit vera seu imaginaria ꝑgressio vt satis pꝫ bñ intelligenti gradus intentissimus q nõ est in. a. est grad⁹ vniformis q ñ est in a. quo quolibet gradu intensior grad⁹ remissior est ĩ. a. ⁊ ĩ eodẽ gradu nullus gradus remissior vel ita remissus est in. a. sed remississimus gradus vniformis q nõ est in. a. est gradus vniformis qui non est in. a.

quo quolibet gradu viformi reissiori gradus intensior est in.a.⁊ in eodez gradu nullus gragus ita intensus est in.a.vñ gradus remissus caliditatis est caliditas ꝑm ptem eius intensaz diuisibilis ꝑ latitudinem vel distans a sũmo gradu vel gradus remissus dicit̃ quo in eius latitudine est aliquis intẽsior ⁊ aliquis remissior vel põt esse vel qui minus ꝯtinet de intensione siue distãtia q̃litatiua vel qui min⁹ distat.a.nõ gradu gradꝰ aũt intensus caliditatis est caliditas ꝑm se totã vel ꝑm extremũ intensius distans a nõ g̃du ꝑ latitudinez. Non gradus autez duplr̃ accipit̃ vnomõ sicut pũtũ indiuisibile ĩn linea put li pũtũ exponit̃ in infinitum pũa pars est terminus linee vñ illa ꝑpositõ non gradus est terminus latitudinis sic exponit̃ qualz parte latitudis i infinitum minor pars est terminus eiusdez sicut hoc pũctũ est eius linee in q̃libet pte in infinitũ sumitur ꝯdo modo non gradꝰ ꝑprie ⁊ ita q̃lbz ꝯz mũdi ꝑ se exñs põt dici ñ gradus ⁊ appz quid sit intellgẽdũ per hanc ꝑpõez a. latitudo terminat̃ a non gradu.i.quocũq3 gradu dato ad infinitũ remissiorez terminat̃ ⁊ pi forniter ita dicat̃ de latitudine incipiente a non gradu ad huc a bernardo gordonio aliã gradus inueni descriptõem in eodem tractatu gradus igit̃ inquit est augumẽtuz ꝑmaxꝫ q̃litatũ supra tẽpamentũ ꝑm distantiam integraz vel sequenti caplo gradus ẽ excessus alicuius qualitatis notabiliter. ꝑ alio termino declarando qui est latitudo ẽ intelligẽdum ꝙ ille terminus latitudo put importat qualitatez põt sumi ꝑ latitudine in intensione vel ꝑ ipa intentõe vel ꝑ distãtia graduali vt accipiũt tenentes velocitatẽ motus alteratõnis attendi penes latitudiẽz absolute põt etiam sumi latitudo vt significat vnã trinã dimensionez ⁊ vt sic nõ habz aliquomõ comparí ad latitudinẽ prius dictaz cũ ñ fieret in aliquo vniuoco cõparatõ vt patz Itẽꝫ itelligeñ ꝙ isti termini latitudo vniformis latitudo difformis ⁊ etiã latitudo vniformiter difformis cõnotãt extẽsionẽ in subiecto sed ille terminus latitudo forte hoc non cõnotaret qa in subiecto in diuisibili potest acquiri vt si aia inciperet dilligere a non gradu vsq3 ad certũ gradũ tũc ipa acquireret latitudinez dilectionis ⁊ tunc latitudo vniformiter difformis nõ est maior latitudo si terminet̃ ad non gradũ q̃ꝫ tota latitudo q̃ꝫ contineret maximus gradus ad quem terminatur tũc minor latitudo q̃ꝫ latitudo inter gradũ a quo incipit ⁊ gradũ ad quẽ terminat̃ vnde talis latitudo ea rõne qua est latitudo sic intensa est vniformis ꝟ quo ad intensionez est difformis ideo est latitudo vniformiter difformis vnde dicitur ꝙ ea rõne qua latitudo debz attendi penes ꝑportionem arismetricam sic ꝙ tota latitudo in eadẽ ꝑportõe arismetrica excedit tres quartas ei⁹ sicut ille quarte excedũt medietatẽ ⁊ sicut medietas excedit vnam quartã ꝟ intensio debet attendi penes ꝑportionez geometricam sic ꝙ sicut vna medietas excedit aliam sic medietas ꝯde medeetatis excedit suam medietatez exemplũ patet de latitudine vniformiter difformi cuius gradus maxiũs ad quem terminat̃ signet̃ per octo ⁊ gradus medius per iiij.⁊ medi⁹ medij per ij.⁊ sic in infinituz vnde vna medietas est equalis latitudo ad aliã medietatez ⁊ tamen si tota latitudo terminet̃ ad non graduz prima medietas ẽ plus quaz dupla immo tripla ꝑcise ad aliaz medietatẽ ⁊ sic est d̃ qualibet latitudie vniformiter difformi terminata ad non gradum. Unde qualitates q̃ sũt in ꝯbo indiuisibili sũt vniformit̃ difformes qm̃ viformes q̃tũ ad hoc ꝙ eq̃libz ptibus tpis eq̃lis acqurit̃ latitudo vel qꝛ equalib⁹ ptibus subiecti in eodẽ tpe vl' equali acquirit̃ eq̃lis latitudo. Difformes aũt dicunt̃ qm̃ quacũq3 forma accidentali

data illa est dupla ad suum subduplū ⁊ tri
pla ad suum subtriplū ⁊ ita de alijs vel di
catur ꝙ predicta latitudo est difformis res
pectu suaꝝ ptium gradualiū est enim scien
dum secūdum comunez modū loquendi ꝙ
excessus gradualis latitudo gradualis ⁊ in
tensio forme sunt idem sciendū est vlterius
ꝙ ab auctore de latitudinibus formaꝝ sic
diffinit̄ latitudo difformiter. Difformis q̄
est cuius non est equalis excessus graduum
interse eque distātiuz ⁊ per oppositū latitu
do vniformiter difformis ⁊ vt ab alijs acce
pi ꝓ maiori declaratōne amplius intellige
dū ē ꝙ latitudo caliditatis ē caliditas vifor
miter difformis siue distātia q̄litatiua mo
tus alteratōis caliditatis inter grad⁹ penes
quā distantiam attendit̄ motus alteratōis
caliditatis siue distantia a gradu sūmo vs
que ad non gradum q̄rto est intelligenduz
ꝙ extēsio forme ymaginād̄a est per lineam
rectā intensio vero per lineam planam sup
lineam rectam consurgentē ⁊ ex hoc appa
ret ꝙ cū per lineam rectam intelligat̄ exten
sio ⁊ in linea curua non pōt esse rectam mē
sura longitudinis siue extensionis oppoz
ꝙ hoc fiat per lineā rectā ⁊ ꝑ eandem ratio
nem patet ꝑ figuraz planam quia sicut intē
sio forme est additio forme in eadem par
te subiecti ⁊ lōgitudo figure est addicio su
perficiei sup eandē longitudinez vnde sicut
in quacūq; pte eadez subiecti est plus de fo
rma tāto est forma intēsior ⁊ manet eadem
extensio ita quāto plus de supficie super eā
dem lineam figura est latior ⁊ tamē eadem
remanet latitudo vnde omnis latitudo cui⁹
cūq; forme imaginād̄a est per figuram pla
naz super rectam lineam consurgentē ⁊ nul
la est per aliquā latitudinem imaginanda
omnibus lineis curuis omnis eniz latitudo
qualitercūq; variat̄ ymaginād̄a ē per figu
ram simil'r variatam qa latitudo formaꝝ
⁊ forme eius correspōdētes infinitis modis

possūt variari nz pōt dari regula spealis
vnā latitudo vniformis ē cuius q̄libet ps qua
litatiua est toti ⁊ cuilibet parti totius equa
lis intensiue nam signet̄ ꝑ quadratū ortogo
niū.a.b.c.d.talis latitudo viformis est ei⁹
dē gradus per totū ideo imaginād̄a est ꝑ fi
guraz que sit eiusdez latitudinis qualis est
figura ex pararellis ↄstituta ⁊ ex quo ē lati
tudo vniformis eiusdē gradus per totuz q̄
libet talis icipit a certo gradu ⁊ t̄iātur ad
certuz gradū ⁊ ideo sequit̄ ex ista ꝙ omnis
latitudo incipiens a non gradu est diffor
mis sed quo ad tempus dicit̄ latitudo vni
formis que tempal'r acquiritur cuius queli
bet ps in eodem tempor̄ vel equali acquiri
tur cum q̄libet pte subiecti equali vel est ili
la cuius omnes partes subiecti inuicez eq̄
les intensiue adequate equalibus partibus
temporis acquirunt̄ latitudo difformis ē
cuius alique partes q̄litatiue vel nulle sibi
inuicem intensiue sunt equales vel cuius q̄
rumdam partiū qualitatiuaꝝ vna est alia
intensior describit̄ enim talis latitudo per
lineam a.b.c.sed quo ad subiecum ⁊ ad tē
pus dicit̄ latitudo difformis cuius partes
intensiue ⁊ extensiue inequales adeq̄te equ
alibus tpibus acqrūt̄ vel ptes eq̄les ade
q̄te i eq̄lib⁹ tpib⁹ quo autez ad tempus
tantum dicit̄ latitudo cuius aliq̄ partes si
bi inuicez intensiue equales temporis eq̄li
bus ptibus vel inequales temporis equali
b⁹ ptibus acquiruntur ita de vniformi di
cat̄ latitudine vnde.a. Iohāne de casale i
sua magna q̄stione de mouentibus ad qua
litatem in rūsione ꝑ intellectu cuiusdam ar
gumenti ⁊ alioꝝ notat̄ ꝙ tūc dicit̄ latitudo
vniformis quando vnus certus gradus
cum tota latitudine quā continet ille grad⁹
s.a se ipso vsq; ad n̄ gradū correspōdz cuili
libet puncto illius vniformis ⁊ tunc dicit̄
latitudo aliqua esse vniformiter difformis
quando quilibet gradus citra gradum illi⁹

ad quem terminat͛ vniformiter difformiter extenditur sic ꝙ gradus maior cū tota sua latitudie correspondet vni pūcto sic gradꝰ minor cum tota sua latitudine cōrespondet ille gradus maior ⁊ ab aliquibus caliditas vniformit͛ difformis sic declaratur dicunt ꝙ est caliditas difformis cuius quarūlibet duaꝝ ptium sibi inuicem inmediataꝝ gradus vniformis intensissimus. qui non est in vna pte est remississimus q nō est in alia vel secūdum alios sic. Caliditas vniformit͛ difformis est cuius prima pars excedit secundā per gradū ⁊ secūda tertiam ⁊ sic deinceps ab alijs dicit͛ ꝙ latitudo vniformiter difformis est illa cuius omnes gradus ad inuicem equaliter distantes situalit͛ equaliter se excedūt iste due vltie videt͛ idē dicere sed hec declaratio etiam competere videt͛ latitudini difformiter difformi vt patet calculanti. nam tantū distat equale ab equali extensiue quātum duplum ad duplum describitur aliter ab alijs sic latitudo vniformiter difformis est latitudo in qua quibuscumq̧ tribus pūtis signatis eque distātibꝰ per tātum pūtus medius in intensione excedit pūtum remissiorez per quantuz excedit͛ ab intensiore ⁊ ista videt͛ esse eadem cuz illa quā ponit calculator in tractatu de gradu summo vbi dicit vniformiter difforme est quando cuiuslibet partis date gradus medius vel existens a d gradum mediū eq̄liter excedit͛ ab extremo intensiori eiusdez partis sicut ipse istius partis excedit extremum remissius. nā si aliquid sit vniformit͛ difformiter alteratum vno gradu vniformi totū ↄtinue manebit vniformiter difforme alteratum vno gradu vniformi totū ↄtinue manebit vniformiter difforme equali latitudine extensiue sicut in principio habet ⁊ voco illas latitudines equalis extentsiue in quit calculator quaruz extrema intensiora equaliter excedunt extrema remissiora earundem sicut sunt latitudines ab viij. vsq̧ ad sex ⁊ ad iiij. vsque ad duo hoc patz ex quo semper vno gradu vniformi alterant͛ ad omnia pūcta equalis qualitas acquiret͛ ergo qualitates ad omnia pūcta eq̄liter se excedent sicut in principio ergo erit vniformiter difforme equali latitudine extensiue si vniformiter difforme alteretur latitudine vniformiter difformi Totum continue manebit vniformiter difforme quousque aliqua pars fuerit summa seu sub non gradu vel totū fiet vniforme. Tisber autem in sophismate illo omnis homo qui est albus currit in quo difficultates tanguntur nō nulle circa materiā de maxio ⁊ minimo atque primo ⁊ vltimo quas infra diffuse in hoc presenti tractatu adducemus sentire videtur ꝙ latitudo vniformiter difformis terminatur exclusiue q2 si terminaretur inclusiue tunc quādo sor. haberet latitudinem albedinis. a. non gradu ad quatuor ⁊ non maiorem gradū haberet mediū ad quem illa inclusiue terminaret͛ in extremo intensiore ⁊ non maiorez. nam quādo alteratur ab extrinseco vt supponit͛ erit talis albedo vniformiter difformis sed quomodo sor. incipiet habere gradum mediuz inferius declarabitur ⁊ si prius habebit gradū medium quam ipse erit albus ⁊ vtrum prius habebit gradum mediuz quaz aliquē vltra mediū vbi monstrabitur ꝙ est dare maximuz gradū albedinis qui non sufficit ad hoc ꝙ aliquid sit album ⁊ tale maxiūz erit gradꝰ medius tenet etiam in eodem sophismate vel ex suis verbis elici pōt quod gradus ē pars latitudinis vt ipsam terminat aut vt eius partes ad inuicem copulat. capta. n. latitudine a. nō gradu ad viij. vniformiter difformi secūduz vnā opinionem non est nisi vnus gradus medius puta vt iiij. sed secū

dum aliam opinionem quaȝ entisber sequi tur ⁊ multi alij dici ur ꝙ infiniti sunt grad⁹ medij adinuicem cõmunicantes vt pars q̄ est a duobus a.sex ⁊ pars que est a tribus adq̄ꝫ ⁊ pars que est a tribus cũ dimidio ad quatuor cum dimidio ⁊ sic in infinituȝ ⁊ huiusmodi gradus licet sint inequales ex tensiue sunt tamen equales intensiue quia ꝑ vno reputant̃ vt patet in littera ibidem vn de scien um est quod cuiuslibet latitudinis incipientis ab aliquo gradu quocũque vo lueris ⁊ terminate ad non gradum gradus medius est subduplus ad gradũ terminan tem illã latitudinem in extremo intensiore vel gradus medius illi⁹ latitudinis est p̄ci se subduplus ad gradum a quo incipit ta lis latitudo ⁊ nullius incipientis ab aliquo certo gradu terminate ad gradum qui est minor quã sit gradus a quo incipit gradus medius est p̄cise subduplus ad gradum a quo incipit talis latitudo ⁊ ista sufficiãt ad presens sic breuiter inducta ꝑ declaratiõe ⁊ aliq̄ gradus ⁊ latitudinis intelligẽtie nũc autẽ vltimos terminos declaremus nostro precipue tractatui pertinentes. Et est am pli⁹ intelligẽdũ ꝙ ois latitudo incipiens a nõ gradu ẽ difformis ⁊ nll'a tal's si teriat̃ ad nõ gradũ ẽ visformis aut visformit̃ difformis'lȝ posset habere ptes visformes vel visformit̃ difformẽs qr si incipit a ñ g̃du ⁊ t̃minat̃ ad non gradum ergo incipiet intensior ⁊ itensi or ⁊ p⁹ea r̃missior ⁊ reissior vsqȝ ad ñ g̃dũ ꝙ ñ stat cũ visformiter difformi põt bñ lati tudo f'm se totã difformiter difformis inci pre a ñ gradu ⁊ t̃minari ad ñ g̃dũ qm̃ lati tudo tal' imaginãda est ꝑ figurã cui⁹ latitu do teriat̃ ꝑ lineã curuã ⁊ sic ois latitudo fȝ se totã difforit̃ difforis ẽ imagianda nulla igit̃ latitudo i aliq̄ sui pte difforis imagi anda ẽ ꝑ q̄dratũ rectiãgulũ q̄tũcũqȝ sit viso ris i pricipio ⁊ i fine qr nll'a talis ẽ ꝑ totum eiuidem grad⁹ ⁊ licet latitudo sit visoris i p̄ncipio ⁊ i fine põt tñ esse difforis i medio vl' vltra mediũ vñ tal's latitudo vl' i medio variat̃ vl' vltra mediũ ⁊ tũc vel i medio re mittit̃ vel ptim itendit̃ vel ptim remittitur vel vltra mediũ p̄cipue intendit̃ ⁊ hoc vel visormit̃ vl' difforit̃ vl' vltra mediũ p̄cipue remittitur. si aũt pti intendit̃ ⁊ reittit̃ vel solũ semel itendit̃ vel pluries si semel vl' vẽ que visormit̃ vel itentõ est visformis ⁊ remi ssio difformis siue extra si aũt circa mediũ pluries itendit̃ ⁊ remittit̃ tũc poteris ifini tis modis variare figuras. ois. n. latitudo q̄litercũqȝ variat̃ imagiãda ẽ ꝑ figurã simi lit̃ variatã qr latitudo formaꝶ ⁊ forẽ ei⁹ cor respondentes infnitis modis variari possũt vt clarũ est in tractatu de latitudib⁹ formaꝶ

Est igitur potẽtia actiua principiuȝ trãs mutãdi alteꝶ inquãtum est alteꝶ vt poten tia calidi actiua est principiũ transmutan di passum in quantuȝ passum est vnde ea deȝ potentia est actiua ⁊ passiua. nam potẽ tia actiua calidi non solũ est infrigidũ sed etiam põt pati vel patit̃ a friõ sed diuer simode quoniam de actiua inquantũ trans mutat frigidũ ipsum sibi assimilando pati tur v̄o ꝑpt reactionem. Potentia vero passiua est principiũ transmutandi ab alte ro vt ab agente inquãtum est alterum idest agens potentiaꝶ autem quedaȝ est actiua quedam passiua ⁊ prima quidem vel est in finita simpliciter vt potentia dei vel est in finita inclusiue limitata determinato terio vt intelligentie ⁊ iteꝶ actiua vel est infinita absolute vt dei potentia vt dictum est vel cõditionata vt potentia ignis respectu com bustibilium ⁊ potentia passiua vel est fini ta ⁊ terminata vt potentia sensitiua que ẽ potentia cogitatiua vel iudicatiua q̄ iudic at de sensibus ⁊ potentia vilius aut est in determinata vt potentia prime materie ⁊ quedam est potentia passiua que in patien

do reagit ⁊ illud inuenit̄ ī qualitatibus a tiuis ⁊ quedā nō reagit vt potētia passiua medij Nā potentia passiua mere passiua q̄ꝫ tum est de se pōt pati a quocūque agēte si cut est potentia materie prime respectu cui uscunque informātis siue sit agens infinitū seu finitū sic ēt potētia passiua medij illuīa bilis n̄ resistit a quocūque in terminate po te potest illuminari siue fuerit illumināns in finitū siue finitum qꝛ potētia medij non re sistit agenti nꝫ reagit in lucidum corpus licꝫ forte depssitas alicuiꝰ medij resistat illumi nationi quo ad gradū quem illuminans est actus inducere in medium rarius quia nō ad illū gradū illumiat̄ ꝫ nō resistit absolute qꝛ dūmō sit illuīabile in istāti totū illuiat̄ q̄ꝫtū ē de se ⁊ dicit̄ q̄damō actiua qꝛ ē ꝓdu ctiua qualitatis sensibilis in aliud licet nō in agens vt medium illuminatū agit calidi tatem sed non in corpus lucidum ⁊ potētia ruꝫ actiuaꝝ quedam motiua quedam por tatia q̄dā leuatiua.q̄daꝫ ꝓductiua ⁊ ꝓduc tiaꝝ q̄dā ꝓductia substātie q̄dā ꝓductia q̄li tatis sibi siīs vt caliditatis ⁊ q̄dā ē ꝓducti ua qualitatis sibi dissimilis sicut est ꝓduc tiua luminis ⁊ calor productiuus spei visi bilis. Productiuaꝝ quedam est ꝓduc tiua alicuius effectus qui postquam ꝓduc tus est adiuuat ad ꝓductioneꝫ vlterius po tentia vt potētia ignis ⁊ quedam hoc non facit sicut est lumen quod postquam prod uctum est a luce non iuuat ad vlterius pro ducendum lumen nec filius postquam .a. patre productus est adiuuat patrē ad vnū aliū filium producendum qui sit eiusdem patris filius amplius potentiarum quedā mutabilis quedam inmutabilis potentia actiua mutabilis est eo ipo quod potest in aliquod potest in maius ⁊ minus vt patet de potentia sor.portatiua si enim sort .pōt est portare aliquem lapidem ⁊ maiorem potest ⁊ minorem portare licet non quemli

bet maiorem sed omnem minorem potētia actiua immutabilis secundum chilberum est que non eo ipso ꝙ potest in aliquid po test in maius ⁊ minus patet nam contingit dare distantiam quam pertransiret ⁊ sor. in hora adequate vniformiter.a.gradu ve locitatis ita quod non maiorem nec mino rē pertransiret mouendo.c. adequate per horam .a .gradu velocitatis vniformiter potentia passiua mutabilis est que eo ipso ꝙ pōt pati ab aliquo potest pati a maiorī ⁊.a.minori patet vt de potentia sortis visi ua si enim aliquod visibile potest videri.a sorte ⁊ aliquod minus ⁊ quodlibet maius potentia passiua immutabilis est que non eo ipso ꝙ potest pati ab aliquo potest pati a.maiori vel minori vt quia aliquod erit instans in quo antecristus erit ita ꝙ non in aliquo instanti ante illud erit sed in ali quo instanti post illud primo erit ⁊ sic illud erit primum instans in quo antecristus erit iterum potētie duplex ponit̄ diuisio vna per affirmationem de maximo ⁊ negatōe de minimo ⁊ alia per negationeꝫ de maxiꝫ mo ⁊ affirmationem de minimo est igitur diuisio vna per maximū i quod potest ali qua potentia vel minimum in quod nō po test talis potentia vel per maximū in quod non potest talis potentia vel per minimum i quod potest sit altera diuisio ⁊ vbi habꝫ veritatem diuisio per maximum in quod potest vel minimum in quod non potest ali qua potentia non habet veritateꝫ alia diui sio per maximum negatiue ⁊ per minimuꝫ affirmatiue exemplum primi vt puta potē tia sor.ad portandum lapidem finita est oportet dare maximū lapidem quem sor. potest portare vel minimum quod non pōt portare vnde maximū affirmatiue imagi nādum est sicut vniuersalis affirmatiua ⁊ maxiuꝫ negatiue sicut viuersalis negatie ⁊ mimū affirātia sicut ꝑticularis ꝯtrarie

nimum verò negatiue ſicut particularis ſu
bcontraria negatiua ⁊ ſeruant naturam cō
tradictoriorum ꝯtrariorum ſubalternorum ⁊ ſub
cōtrariorum in figura conſtitutorum ita ꝙ nun
quam poſſunt verificari duo ꝯtraria ſimul
ſed bene poſſunt ſimul falſificari in aliqua
materia vbi enim datur maximum affirmā
tiue ab eo remouet̃ maximū negatiue ali
qua tamen potentia poteſt eſſe que nō ter
minatur maximo affirmatiue nec maxi
mo negatiue ⁊ omnis potentia que termi
natur per maximum affirmatiue ab ea re
mouetur terminari per minimū negatiue ⁊
econtra ⁊ omnis que terminat̃ per maxim
um negatiue ab ea remouet̃ terminari per
minimū affirmatiue ⁊ econtra per naturā
cōtradictariorum quia non poſſunt eſſe ſil'
falſa nō ſimul vera ideo nulla poiētia eſt q̄
non tenminet̃ aut maximo affirmatiue aut
mīmū negatiue aut maximo negatiue aut
minimo affirmatiue loquēdo de potentia
finita quleibꝫ autem potentia que termina
tur per maximū etiam terminatur per mini
mū ⁊ non econtra quoniam vniuerſalis af
firmatiua infert ſuam particularem ⁊ ſuba
lternans ſuam ſubalternatam. non autē ecō
tra poteſt bene aliqua potētia terminari ꝑ
minimum affirmatiue ⁊ per minimū nega
tiue quia poſſunt ſubcontrarie eſſe ſimul vere

Hic modo ponit̃ prima regula valde
vtilis ⁊ neceſſaria que eſt iſta ad inferēdā
aliquam dictarum diuiſionū requirit̃ vna co
pulatiua ex ſubcontrarijs ꝓpoſitōibus con
ſtituta vt quia quelibet potentia finita eſt de
qua eſt ſermo ideo in aliquid pōt ⁊ in ali
qd non pōt nā potentia ſor. ad portandū la
pidē eſt finita quia ſi quocūque lapide da
to maiorem poſſet portare ⁊ in duplo ⁊ in
triplo ⁊ ſic vltra tūc non eſſet finita ſed infi
nita talis potentia ⁊ oportet quod particu
laris affirmatiua talis copulatiue verifice
tur pro aliquō ⁊ quolibet minori illo pro
quo ſic verificatur ⁊ requiritur etiā ꝙ ꝑti
cularis negatiua talis copulatiue verificet̃
pro aliquo ⁊ omni maiori eo ꝓ quo ſic ve
rificatur ⁊ ꝙ quodlibet pro quo ſic verifi
tatur particularis affirmatiua ſit minus oī
eo ꝓ quo verificat̃ particularis negatiua
⁊ illa copulatina ſic conſtituta requiritur ⁊
eſt ſufficiens iſto modō ad inferendum illā
diſiunctiuā factam ⁊ ſubcōtrarijs per ma
ximū affirmatiue vel per minimum negati
ue Sed ad hoc vt inferatur diſiunctiua ex
ſubcōtrarijs conſtituta per maximum nega
tiue vel per minimū affirmatiue oppꝫ ꝙ ꝑ
ticularis negatiua talis copulatiue verifi
cet̃ ꝓ aliquo ⁊ oī minori eo ꝓ quo ſic ve
rificatur ⁊ ꝙ ꝑticularis affirmatiua verifi
cetur pro aliquo ⁊ omni maiori eo ⁊ ꝙ qđ
libet pro quo ſic verificat̃ ꝑticularis affir
matiua ſit maius omni eo ꝓ quo verifica
tur negatiua vnde oppoſito modo eſt đ co
pulatiua que infert illam diuiſionē per ma
ximum ꝙ ſic ⁊ minimum ꝙ non quia hic opp
ortet quod particularis affirmatiua verifi
cetur ꝓ aliquo ⁊ omni minori eo pro quo
ſic verificatur ⁊ ꝙ quollibet ꝓ quo ſic veri
ficatur negatiua ſit maius omni eo pro q̄
verificatur affirmatina ſed alio modo ⁊
iſti oppoſito eſt de copulatiua q̄ infert iſtā
diuiſionem per maximum ꝙ non ⁊ mini
mum ꝙ ſic vt claruit ſupra illa enim copu
latiua ſic prolata vt pote aliqua potentia
in aliquid poteſt ⁊ in aliquid non pōt. Nō
eſt ſufficiens ad inferendū aliquā dictarum
diuiſionum quod ſic declararur. Nam ex
iſta copulatiua aliquod pondus quodlibꝫ
debilius ſorte poteſt portare ⁊ aliquod pō
dus non quodlibet debilius ſorte poteſt po
rtare non ſequitur diuiſionum aliqua pars

Nam iſta eſt falſa aliquod pondus
quodlibet debilius ſorte poteſt portare

quoniam li debilius stat pro eo quod est
vel pōt esse debilius ⁊ non datur aliquod
pondus quod quodlibet quod est vel pōt
esse debilius sorte possit portare ⁊ hoc q̄
non sunt verificata subcontraria quia req
uiritur etiam quod illud quod in predica
to vnius stat determinate in predicato alte
rius stet distributiue ⁊ ecōuerso verbi grā
aliqđ pōdꝰ aliqs hō pōt portare ⁊ aliqđ
pōdꝰ ñ aliqs hō pōt portare in ꝓpositione
enim affirmatiua predicatū stat deterīate
⁊ in negatiua distributiue ista autē non bñ
assignant̄ vꝫ aliquod pondus aliquis ho
mo potest portare ⁊ aliquod pōdus aliqs
homo non potest portare. Similiter aliqđ
pōdus quilibet hō pōt portare ⁊ aliqđ pō
dus nullus hō potest portare ⁊ hoc quia
non sunt recte assignata. Preterea iste sub
contrarie non habent modū potentie vꝫ ali
quis homo currit ⁊ aliquis homo non cur
rit licet sint bene assignate ⁊ ideo quā pri
mum habueris subcontrarias recte assig
natas ⁊ verificatas requirit̄ videre ꝙ si
ille subcontrarie possint in aliquid ꝙ in
quodlibet minus possint sequitur cuꝫ ali
quod pondus aliquis homo potest porta
re ⁊ aliquod pōdus non aliquis homo pōt
portare ergo dat̄ maxiuū pondus quod
sic vel minimum quod non aut altera di
uisio infertur. Nam si aliquod pon
dus aliquis homo potest portare quodli
bet minus vel sibi equale aliquis homo
potest portare ⁊ non quodlibet maius nō
tamen si aliquis homo currit sequitur ꝙ q
libet maior vel minor currat vel possit cur
rere quia posset esse aliquis homo ita dis
positus ꝙ nullomodo posset currere.
Preterea accipio istas sub contrarias per
aliquod tempus antecristus potest esse fu
turus vt per tempus finitum ⁊ per aliquod
non vt puta per tempus infinitum ⁊ tamen
non sequit̄ illatio alicuius partis non eniꝫ
datur maximū tempus per quod ipse pōt
eē futurus quoniā vel illud estꝫ finitum uł
infinitū non primum quia quocūque dato
dabitur maius per quod ipse pōt esse futu
rus nec secundū quia implicat contradictō
nē ꝙ aliqđ sit futuꝝ ꝑ tēpꝰ īfinitū q̄ ex illo
seqt̄ ꝙ añxp̄ꝰ erit nā seqt̄ hoc ē futurū er
go hoc erit ⁊ ex alia parte cuꝫ nichil possit
esse post tempus infinitum nec aliquod erit
post tempus infinitū ergo antecristus non
erit nꝫ datur minimū quod non quia vel il
lud est finitum vel infinitum non finitum
quia quocūque dato dabitur minus nꝫ in
finitū quia quocunque signato ad huc pōt
minus signari per quod ipse non potest eē
Nam tempus incipiens ab instanti diei cr
astine vsque in infinitum est minus hoc tē
por̄ incipiente ab hoc instanti presente vsq̄
in infinitum ⁊ hoc apud eum qui vult vnū
infinitum esse maius altero infinito ⁊ ideo
oportet illā copulatiuam intelligere apud
eū qui hoc non putet sed ñ penes illos qui
hoc putāt quoniam illa copulatiua quam
superius expressimus apud eos non est suf
ficiens per se ad inferendū tales diuisiones
per maximum quod sic ⁊ minimum quod
non ⁊ per maximum quod non ⁊ minimuꝫ
quod sic seqniritur secundum istos qđ qđ
libet illorum subcontrariorum verificet̄ ꝑ
aliquo finito quia ipsi tenent ꝙ vnum infi
nitum est maius alio ⁊ ꝙ per infinitum tem
pus potest antecristus esse futurus vnde se
cundum tisberuꝫ in sophismate illo anima
antecristi necessario erit est aliter sentiendū
ꝙ tempus .s. infinitum est minimum tempꝰ
per quod antecristus non potest esse futurꝰ
incipiēte tempore ab hoc instanti vsque in
infinitum ⁊ si ad huc velles quod inciperet
in aliquo alio instanti futuro tale tempus
infinitum quod est minimum non foret cō
tra ipsum nꝫ assignare minus esset minimo
aut minimū qđ eēt minꝰ illo tēpore īfinito

non potest esse futurus qm̄ vnum infinitum
non est maius altero nec minus nec habet
veritatem illud principium omne totum ē
maius sua parte nisi ð toto finito ⁊ non in
finito secūdum Thysberuz vnde multe sūt
partes quātitatiue alicuius que non sunt di
cēde maiores vel minores seu quaꝝ nulla
est maior suo toto neqꝫ minor neque equalis
illi vt patet de partibus futuri temporis in
finiti que possunt esse multe non solum fini
te sed etiam infinite ⁊ i infinitū designari
Jlla autē propositō tempus infinitum est
minimū per quod antexp̄us nō potest ꝛc. sic
exponatur tēpus infinitū ē tēpus ꝑ qð ante
cristus ñ pōt esse futurus nec ꝑ aliqð mai⁹
sed per quodlibꝫ tempus finitum potest eē
futurus. ⁊ non dicit̄ ꝑ ꝙlibꝫ minus qꝛ tem
pus finitū non est ꝓprie loquēdo minus in
finito igit̄ tp̄us infinitū est minimū temp⁹
ꝑ quod añxp̄us non pōt esse futurus ꝟ per
ꝙlibet tempus finitū añxp̄us pōt esse futu
rus posito ꝙ in different antexp̄us possit
ꝓduci ⁊ non ꝓduci Sed supposito ꝙ esset
eius cause ꝓductiue cōcurrentes ad suaꝫ ꝓ
ductioneꝫ ita iam ꝓpinque sue ꝓductōni ꝙ
a nullo agēte possent naturalr̄ impediri qn
ꝓducāt antexp̄m tunc dat̄ maximū tp̄us
per quod antexp̄us pōt esse futurus ⁊ illud
totū est quod incipit ab hoc instanti vel ab
aliquo post hoc ⁊ terminat̄ ad p̄mū instās
esse antexp̄i ⁊ dato ꝙ a. sit illð tūc hec aīa
antexp̄i in. a. instanti necessario erit qꝛ hec
anima erit in. a. instanti futuro ⁊ in. a. non
habebit potentiam ad non esse cōcedit̄ tñ
sophistice ꝙ in. a. instanti hec aīa non nccō
erit q̄uis necesse sit ꝙ in a. instanti hec erit
anima sicut necesse est ꝙ adā fuit licet adā
non necessario fuerit vnde in casu posito ꝙ
in. a. instanti futuro ꝓ productione antexp̄i
ipse cause erūt sufficientes ita ꝙ non prius
neqꝫ post qꝛ tūc dabit̄ p̄mū instans esse an
texp̄i si sit diuisio respectu rei imutabilis

est dicendum ꝙ est dare maximū tempus
per quod antexp̄us erit terminatū ad p̄mū
instans esse sui ⁊ illud instās erit p̄mū in q̄
erunt iste cause sufficientes ad ipsum ꝓdu
cendum sed facta diuisione respcū rei mu
tabilis ita ꝙ ille cause in aliquo instāti fu
turo poterūt esse sufficientes ⁊ in aliquo nō
ꝓ eius productione tūc dabitur vltimum
in quo nō poterunt esse sufficientes ille cau
se ⁊ prius erit vltimū instās in quo nō pote
rit esse antexp̄us q̄ erit primū instās i quo
ip̄e primo erit ⁊ vltimū instās in quo ante
xp̄us non poterit esse erit p̄mum instās in
quo ip̄e poterit incipere eē qꝛ i illo ⁊ in nul
lo priori poterit incipere esse sed bene in q̄li
bet posteriore poterit incip̄e esse qm̄ in illo
nō poterit esse ⁊ inmediate post illud pote
rit esse igit̄ in illo instanti poterit incipere eē
⁊ in illo instāti tales cause incipiēt posse ꝓ
ducere antexp̄m per remotionem de prese
nti ⁊ positōeꝫ ð futuro ⁊ tunc illud instans
quod erit vltimū in quo ille cause non pote
runt producere antecristum nec in aliquo
priori erit vltimū i q̄ antexp̄s nō poterit eē
supposito ꝙ antecristus contingenter erit ⁊
ꝙ eius cause continue meliorabuntur vsqꝫ
ad instans in quo non poterūt ipsuꝫ produ
cere neque in aliquo priori sed in quolibet
posteriori in quo incipiēt tamen ipsum pro
ducere vt dictū est iteꝝ declarat̄ illa copu
latiua q̄ est tamquam regula omniū in hac
materia dicēdorum Naꝫ indiuidua in sp̄e
hominis non possunt esse sub quacumque
parua quantitate nec sub quacūqꝫ magna
cum ergo nulla erit maxima quātitas nec
minima ꝯpetens tali spēi tūc agētia talia
aliquem effectum possunt producere in in
diuiduis talis speciei ⁊ aliquē non vt patet
⁊ tamen non est dare maximum effectum
quem possunt ꝓducere nec minimum queꝫ
non possunt in tali sp̄e. Nā si dicat̄ sb aliq̄
q̄titate pōt aliqs hō eē ⁊ sb alia ñ ñ sequit̄

ergo datur maxima vł minima qm̄ aliqua quantitas sub qua non potest aliquis ho mo esse est maior quam sit aliqua sub qua potest aliquis homo esse ex aliqua est mi nor ponat̄ ergo ꝙ tota latitudo quātitatis sub cuius quolibet contento potest aliquis homo esse incipiat in extremo remissior a pedali exclusiue ⁊ in extremo intensiore extremo remissiore a pedali exclusiue ⁊ in vsque ad decupe quantitatem exclusiue terminet̄ cum non det̄ maximus hō q pōt esse neq₃ minimus tūc ex hoc nō sequit̄ illa tio alicuius ꝑtis ⁊ hoc q₂ subcōtraria nega tiua indifferenter verificat̄ ꝑ maiori ⁊ pro miori illo ꝑ q̄ verificat̄ sbcōtraria affirātiā ⁊ ideo sequit̄ llmitatio regule illius coppu latiue vel.n.subcontraria negatiua verifi catur solu₃ ꝑ maiori ⁊ erit diuisio respecū potentie actiue vel fiet imitatio ꝙ subcon traria negatiua solū ꝑ minori verificatur ⁊ est diuisio respectu potentie passiue ⁊ ex pria licebit inferre disiunctiuam illi deser uientem si potentie actiue ex fda vero dis iuctia deseruientē potētie passiue tm̄ vñ si diuisio taliter limitet̄ v₃ sub aliqua q̄titau te supra q̄titatē vnius pedis pōt aliqs hō esse ⁊ sub aliqua non erit diuisio solū resp ectu potētie actiue q₂ subcōtraria negatiua solum ꝑ maiori verificabit̄ ideo bñ sequit̄ ꝙ vel dat̄ maxia q̄titas supra q̄titatē vni us pedis sub qua pōt aliqs hō eē aut mīma sub qua nō pōt ⁊ dat̄ minima sup̄ q̄titatē vnius pedis sub qua nō pōt aliquis hō eē vtputa q̄titas decupedalis si aūt sic disio limitet̄ sub aliqua q̄titate ꝗ q̄titatē decu pedalem pōt aliquis hō eē ⁊ sub aliqua nō erit tūc diuisio respectu potētie passiue assi gnanda q₂ subcōtraria negatiua solū ꝑ mi nori reddetur vera q₂ sequit̄ ꝙ aut est dat̄ maximā q̄titatē ꝗ.decupedalē sub qua nō potest aliquis homo eē aut mīma sub qua pōt ꝗ patet ꝙ est dāda maxia sub qua nō

qm̄ q̄titas vnius pedalis est maxima in.x. pedū q̄titatē sub qua nō pōt aliquis hō eē igit̄ absolute illa copłatiua non est sufficiēs ad inferendū aliquā diuisionū ꝑtē que ēt pl uriā indiget declaratōe ⁊ exemplificatione nā ponat̄ ꝙ aliquod calidū sit vniformiter difforme in calore cuius vtrūq₃ extremū tā intensius q̄ remissius ad calorem exclusiue termin etur ita ꝙ gradus extremi intēsioris sit intensior inter oīs gradus quoꝝ quilib est intensior q̄ aliquis gradus qui sit i illo sic difformit calido ⁊ ḡdꝰ extrei r̄missioris sit remissior quoꝝ quilibet est remissior int̄ illos gradus q̄ aliqs q ē in illo corpe vifor mit̄ difformit̄ calido tc̄ aliqs ḡdꝰ caloris ē.in.a.⁊ tñ n₃ dat̄ maximꝰ gradus caloris qui nō sit in.a.neq₃ minimꝰ qui sit in .a.p₃ ex eo ꝙ ex vna ꝑte terminat̄ ad gradū ab aliquē itensiore₃ q̄ sit i illo ⁊ ex alia ꝑte ad gradū remissiore₃ q̄ sit in.a.⁊ ita pt₃ ꝙ tal̄ copulatiua nō est sufficiēs per se ad inferen dum talem diuisionem i ezum ponatur ꝙ a.sit vnum subiectum calidum vniformiter difformiter terminatum in extremo remissi ori ad gradus vt q̄tuor in latitudine calidi tatis ⁊ in extreō intentiori ad gradꝰ vt sex ex hoc si dicat̄ aliquem gradū caliditatis habet.a.⁊ aliquem non habet non sequitur diuisionis aliqua pars sed requiritur sic li mitare aliuqem gradum caliditatis infra sex habet a.⁊ aliquam non habet ⁊ tunc se quitur diuisio respectu potentie passiue ⁊ tenendum est ꝙ gradus vt quatuor est intē sissimus gradus .ꝗ sex quem non habet.a. ⁊ ita sequitur quod aut datur intensissimꝰ gradus.ꝗ sex que₃ non habet.a .vel remissi issimꝰ quē h₃.a.vt p₃ si vero dicat̄ sic ali quē ḡdū caliditatis sup q̄tuor h₃ a ⁊ aliquē ñ h₃ tc̄ iset̄ disio r̄spcū potētie actie s tc̄ da tur ḡdꝰ vt sex q ē r̄issiſſimꝰ sup.iiij.que₃ ñ habet.a.⁊ ita sequit̄ ꝙ est dat̄ aut intensi ssimū gradum super quatuor quem habet

a aut remissis͞simũ que3 nõ habet.a.ꝑterea sit.a. calidũ in summo ⁊.b.frigidum ⁊ eq̃l resistentia.b.potentie.a .q̊ stãte .b.ẽ maxi mũ quod nõ põt pati ab.a.nec.a.minori.a q2 a ꝓportione eq̃litatis ⁊ minoris non ꝓue nit actio sed.a.maiori.a.põt pati. b. ⁊ res pcũ potentie actiua dicendum est ꝙ.a. est minima potentia que non põt ageꝛ in.b.q2 neq3 põt agere.a.in.b.nec in maius.b.sed i ꝗlibet minus.b. ergo.b.est minimũ in qð nõ põt agere.a.⁊.a.ẽ mima potẽtiã q̃ ñ põt agere in.b.ꝫ q̃lib3 maior ⁊ nulla mior am plius si potentia sor. sit vt .iiij.⁊ resistentia a. non gradu vsq3 ad viij . est daꝛ minimã pte3 huius resistentie in quã sortes non po test agere vt illa q̃ est a. non gradu vsq3 ad q̃tuor q̃ est ⁊ qualis potentie ipsius sortis. Item si sor.sit optime sanus ⁊ viuat in de bita administratione sex rex non naturali um ꝫm omne3 modũ ⁊ meliorem dispositõ nem q̃ possit esse vel ymaginari ꝫm naturã etiam concurrẽte amicabili planetaꝝ aspe ctu sibi ꝯueniente p3 necessario ꝫ3 ipsius nẽ cursũ ꝙ tãde3 deueniet sor.ad mortem ⁊ to tũ tempꝰ ab hoc instanti vsq3 ad primũ nõ esse sor . est minimũ ꝑ qð ipe non potest vi uere si võ sor.fuerit sanꝰ ⁊ hic ad horã vel annum aut amplius aut minꝰ ñ curo de beat mutari a sanitate in egritudine3 eodẽ modo dicendũ est ꝙ totũ tempus ab hoc i stanti vsq3 ad instans primum in quo non erit sanusq; erit primũ instans in quo icipit et esse eger erit minimũ tempus ꝑ quod ipe non erit sanus q2 in illo instãti non erit sa nus neq3 post illud dato ꝙ ex illa egritudie moriaꝛ ⁊ in q̃libet tpe ante illud instãs erit sanus ⁊ hoc est q2 non daꝛ vltimũ esse sai tatis ꝫ primũ non esse sicut cuiuslibet rei ꝑ manentis durantis per tempus ⁊ illa disp ositio sor .seu ꝯplo ꝫm quã viuet q̃uis pote rit meliorari ⁊ continue melius ⁊ melius ꝑ fici ꝫm melius regimen ⁊ nutrimentũ ⁊ quo

cũq3 dato potest dari melius ⁊ meliꝰ ⁊ sic in infinitum non tñ sequiꝛ ꝙ in duplo meli us vel in triplo ⁊ sic in infinitũ neq3 sequiꝛ ꝙ possit sor. semꝑ viuere seu ꝑpetuari q2 est deueniꝛ ad primũ non esse sor.ad ꝙ ter minaꝛ totũ minimũ tempus per ꝙ ipe sor. non potest viuere vt patuit. Circa ista3 regulam primo aduertendum est ꝙ modꝰ potentie actiue est ille.ꝙ si aliquis potest i aliquod in quolibet minori potest ⁊ non in ꝗlibet maiori modus aũt potentie passiue est ꝙ si aliqs põt in aliquid vel pati ab ali quo ⁊ in ꝗlib3 maiꝰ pt seu a q̃libet maiori pati põt ⁊ ñ i ꝗlib3 minꝰ seu a quolib3 mi nori põt ⁊ vtriusq3 modus tã actie q̃3 passi ue potentie inquiriꝛ. Circa ꝓpõnem nega tiuã nã si aliquod pondꝰ non aliqs hõ põt portare neq3 aliꝗ maius ꝫ ꝗlibet minus tẽ inferꝛ maximu3 ꝙ sic vel mimũ ꝙ non ⁊ ꝫ in potentia actiua in passiua võ cõsilr pat3 si.n.aliqð visibile nõ põt videri neq3 aliꝗ minus ꝫ q̃libet magis tũc opp3 iferre ma ximũ ꝙ nõ vel mimũ ꝙ sic. Secũdo ad uertendũ est ꝙ si subcõtrarie sint assignate respcũ potentie passiue debes inferre ꝓpor tionabiliꝛ disiunctiuã de potentia passiua ex istis.n.subcõtrarijs in aliquo instanti tu poteris esse ⁊ in aliquo instanti non poteris inferꝛ diuisio potentie actiue q2 sub contra rie sunt de potentia actiua ⁊ ideo debes in ferre ꝙ daꝛ vltimũ in quo sic vel in quo ñ ⁊ non debes inferre disiunctiuã ꝓportiona tam potentie passiue.s.primũ in quo sic vl vltimũ i quo nõ ⁊ ita de alijs exẽplis .Ter tio aduertendũ est ꝙ in talibꝰ diuisionibꝰ requiriꝛ quod nõ excludaꝛ ꝫminus ipsius potentie qm̃ non esset tũc illatio alicuius ꝑ tis vt sic dicendo Aliqð pondus quod nõ est.a.sor.põt portare ⁊ aliquod pondꝰ qð non est.a.sor.nõ põt portare ista.n. est po tentia actiua q2 si aliquod pondꝰ quod ñ ẽ a.sor.põt portaꝛ ꝗlib3 minꝰ sor. põt porta

re ⁊ non q̈libet maius ex quo tamen nō se quitˀ q̄ datˀ maximū pōdus q̄ non est.a. quod sortes pōt portare vel mīnuꝫ pōdus quod non est.a.quod sor. nō pōt portarˀ pꝫ enim quod nō datur maximū posito q̄ sor. sit potentie vt quatuor ⁊ similiter.a. equalˀ potentie ad resistendum implicat enim q̄.a sit illud pondus maximum quod nō est.a. q̄ sor.pōt portare. Item.a.sor. non potest portare ergo non est maximū quod potest nō etiam est aliquod pondus minus.a. qd non est maximū quod sor pōt portare quia quocūqꝫ dato potest dari maius ⁊ maius pondus quod non est.a.ꝫc Non etiā est aliquod pondus maius.a.quod sor. pōt portare qr si.a.nō potest nec aliquod maius.a n̄ etiā ē dare minimū q̄ n̄ pōt qꝛ nec .a.qꝛ īplicat q̄.a.sit minimū q̄ nō est.a.nec etiaꝫ minus.a.qꝛ quodlibꝫ illorum pōt portare ergo non ē minimū q̄ nō potest portare nec etiam maius.a.est minimū q̄ sort.non pōt quia quocūqꝫ dato dabitur minus q̄ non ē a.q̄ sor.non potest portare ⁊ ratio q̄r nō se quitˀ disionis aliqua pars est quia excludi tur in subcōtrarijs terminꝰ potētie qui tūus erat .a .⁊ ille excludebatˀ a potentia sortis Quarto aduertendum est q̄ aliquādo talis terminus excluditˀ implicite ⁊ aliquādo explicite ita quod non pōt fere discerni si excludatur terminus aut non vt sic dicendo ab aliq̄ potētia iequalitatis potest fieri actio ⁊ ab aliqua non potest. Iteꝫ demōstratis solū pōderibus maioribus ⁊ minoribꝰ potētia sor.aliquod istoꝝ pōt portare ⁊ aliquod nō ⁊ tamen nulla pars diuisionis est eligenda.preterea supposito vt dictum est q̄.a.sit pondus equale in resistentia potentie sor.tūc aliquod est pondus q̄ nec est a nec equale a.q̄ sor.pōt portarˀ ⁊ aliquod non ⁊ tamē nec datˀ minimū q̄ nō est.a.nec equale q̄ sor.nō pōt portarˀ nec etiā maxiū q̄ pōt.itē aliqua ps istorū est maior medietate ⁊ aliqua nō demōstratis solū maioribꝰ medietate ⁊ minoribꝰ tamē nec datˀ mīma ps istarū q̄ nō est maior medietate nec etiā maxia q̄ ē maior pꝫ.n.prio q̄ si ab aliqua potentia seu ꝓportōe maioris inequalitatis pōt ꝓuenire actio a qualibet maiori pōt ⁊ nō a qualibꝫ minori ⁊ tamē nō infertˀ aliq̄ ps diuisionis nō.n.datˀ maxia qꝛ imaginā da est latitudo potētiaꝝ a non gradu vsqꝫ ad summum cuius gradus medius sit potētia equalitatis a quo nō pōt esse actio nec a minori ex.ꝯsequenti tunc terminus taliuꝫ potentiaruꝫ est potentia equalitatis que excluditˀ in subcōtrarijs assignatis ⁊ iō non sequitˀ aliqua ps diuisionis qm̄ ibi nō fit mētio de potentia equalitatis que est terminꝰ ymo implicite excluditur.si vero subcōtrarie sic assignanantur ab aliqua potētia potest esse actio ⁊ ab aliqua non bene infertˀ disiūctiua de potentia passiua quia datur maxima potentia a qua non pōt esse actō ⁊ illa est poteutia equalitatis quia ab ea n̄ nec a minori ẞ aqualibet maiori ⁊ hoc qꝛ ibi nō fit exclusio termini vt patꝫ in exēplo auteꝫ de potentia sor.⁊ resistentia patet q̄ nec est dare maxiūꝫ pondus q̄ sor. sufficit portare vel mīmuꝫ q̄ nō pōt portare demōstratis omnibus ponderibus citra ⁊ supra aliqd pondus istoꝝ sor.pōt portare ⁊ aliquod istoꝝ non pōt vt pꝫ ⁊ tamē non infertur disiunctiua cum explicite excludatˀ terminus qui non est aliquod illoꝝ per casuꝫ nec maius.a.quia quocumque dato dabitˀ maius nec etiam datˀ minimū istoꝝ q̄ sor. non potest portare vt declaratū est. Ex hijs infertur primo q̄ interdū subcontraria accipiuntˀ simpliciter aliquando vero secūduꝫ quid si primo modo simplr̄ inferas diuisiones verbi grā aliquod pondus aliquis hō potest portare ⁊ aliquod pondus non aliqs homo potest portare iste subcontrarie accipiuntˀ simpliciter quia si aliquod pondus

aliquis homo potest portare q̄libet minus illo pōt portare ⁊ nō quodlibet maius ⁊ iō simplr̄ infertur diuisio de potentia actiua si autem secundū q̄d subcōtrarie assignent̄ s̄m quid diuisiones inferant̄ verbi grā vt supra dictū est sub aliqua quātitate homo potest esse ⁊ sub aliqua non q² iste subcontrarie non simpliciter assignant̄ sed sub certa differētia ideo disiones secundū aliquā differentiā inferantur ⁊ nō simpliciter vt supra declaratū est. Sequit̄ secundo q̄ subcontrarie possint recte formari ⁊ verificari secundum modum potentia actiue vel passiue ⁊ tamē ex eis nō infert̄ aliqua diuisio nec simpliciter nec secundum quid grā exēpli aliquod spatium pōt sor. pertrāsire precise in hora mouendo se continue gradu vt quatuor vniformiter ⁊ aliquod nō ⁊ tamē non infertur aliqua ps diuisionis q² si qua deberet inferri maxie daret̄ maximum q̄ pōt pertrāsire ⁊c. sed hoc non est verum ⁊ illud est falsum vt patet ex quibus omnib⁹ apparet q̄ alique subcōtrarie ptinēt ad potentiam actiuam ⁊ passiuā aliqua ad potētiam actiuam tantū aliqua ad passiuam tātum ⁊ ista ptinent ad ꝓpositū aliqua vero ad neutram potentiā pertinent que non spectant presenti ꝓposito ⁊ omne id quod declaratum est vsque modo sit tātum ꝓ vna prima regula vniuersali requisita necessario in omni tali materia. Nunc autem ascēdam⁹ ad alias regulas magis patriculares consimiles huic nostro tractatui necessarias ⁊ est secunda in ordine. Secunda regula quod vt diuisio que datur per maximū q̄ sic ⁊ minimū q̄ non inferatur ex copulatiua cōstituta vt diximus in prima regula requirit̄ perticularē affirmatiuam illius ꝓ aliquo verificari ⁊ quolib₃ minori illo pro quo verificat̄ ⁊ quod pticularis negatiua verificat̄ ꝓ aliquo ⁊ omni maiori eo pro quo verificat̄ ⁊ q̄ omne pro quo verificat̄ particularis negatiua sit maius eo pro quo sic verificatur pticularis affirmatiua ⁊ si particularis affirmatiua ⁊ pticularis negatiua fiant sine omni termino distributo semper est dare minimū effectu₃ quem nō potest producere vel qui non potest produci loquēdo defectibus non producentibus consimiles effectus du₃ ꝓducunt̄ ꝓbat̄ regula quo ad omnes eius partes nam aliqua virtus potest portare. a. lapidem ⁊ tamen non est dare maximum q̄ potest portare. a. lapidem quia quacunque virtute data que potest ⁊ ⁊ maior virtus potest quia maior pōt portare q̄ minor virtus pōt non etiam contingit dare minimam que non possit quia si tunc. b. ⁊ virtus a. que nō pōt portare. b. ergo nec aliq̄ minus a. pōt portare. b. q² qō maius non potest nec quod minus est facere potest ⁊ ratio est q² particularis affirmatiua non verificat̄ pro alquo ⁊ omni minori eo nec pticularis negatiua verificat̄ pro aliquo ⁊ omni maiori eo nec etia₃ est dare maximam virtutem que pōt portare. b. qm̄ quaꝝ data que possit ⁊ etiam maior virt⁹ potest portare. b. vt patuit ⁊ ita ex defectu vnius cōdictionis non sequit̄ diuisio. Ite₃ accipio hanc copulatiuam aliquē lapidem potest sor. portare mediante sua potentia ⁊ patet q̄ particularis negatiua verificat̄ ꝓ aliquo ⁊ ꝓ maiori illo q² si nō pōt q̄ min⁹ est nec id quod est maius ⁊ omne pro quo verificat̄ negatiua est maius eo ꝓ quo verificat̄ affirmatiua qm̄ quilibet lapis qui non potest portari a sor. cū sua potentia est maior quocunq₃ lapide qui pōt portari. a sorte ⁊ particularis affirmatiua illius copulatiue verificatur pro aliquo lapide ⁊ ꝓ omni minori illo q² si potest portare q̄ maius est ⁊ illud q̄ est minus pōt portare altera pars pricipalis regule declarat̄ nam in talibus effectibus vel est dare maximum affirmatiue aut mīmū negatiue alijs requi

sitis cōdictionibus sed nō maximū ꝙ ꝓba tur q₂ sit.b. effect⁹ ille maxius quē.a.agēs pōt ꝓducere vt suppono accipio tūc totā₃ resistētiā passi que est in ꝓductōe·b.ad.a. ⁊ sit illa tota resistentia.c.⁊.quero an.c.sit maio₂ potētia actiua vl' equalis si ſm ergo c est minima resistētia quā.a. nō pōt vince re ⁊ omnem mino₂e₃ pōt ⁊ per ꝯsequens se quit̄ ꝙ.a.non pōt ꝓducere.b .q₂ resistētia c.est tāta sicut potentia actiua.a. si p₂imu₃ det̄ ergo sequit̄ ꝙ potentia actiua .a.exce dit.c.resistentia₃ ⁊ per ꝯsequens in aliquo diuisibili ⁊ sic ad huc posset vincere. c.resi stentiā ergo. c.non fuit maxima quā poten tia actiua.a.posset vincere ⁊ sic.b. non fuit maxim⁹ effectus quem .a. pōt ꝓducere q₂ potētia actiua.a.est maio₂ tota resistentia que est in p₂oductōe ipsius.b.⁊ ita pōt vin cere.a.maio₂em resistentiā quam illa data ⁊ excōsequenti est dare minimū effectū quē a.non potest ꝓducere verbi gratia qn̄ albe do ꝓducit̄ ve₂ est dicere ꝙ.a.aliquam al bedinem pōt ꝓducere ⁊ quamcumq₃ mino ₂em vel consimilem ⁊ aliquam non pōt nec aliquā maio₂ē vbi est dare minimā albedi nem quā.a.non pōt ꝓducere ita ꝙ illam n̄ potest ⁊ quamlibet mino₂em potest ⁊ non ē dare maximam ꝙ ꝓbat̄ sic quantum par tes passi plus distant ab.a. tantū remissio ₂em albedine₃ causabit cū ergo non sit da re albedinem infinite remissionis sequit̄ ꝙ ad quēcūq₃ punctū causabit albedinem ita ꝙ vlterius etiam causabit albedine₃ ⁊ per cōsequens nulla erit maxima albedo que pōt causari ab.a.p₂eterea fortius causabit a albedinē in partem ꝓpinquio₂em agenti quam remotiorem ergo sequit̄ ꝙ nulla erit maxima albedo que causabit̄ ab ip̄o a. q̄₂ si sic quero tunc aut illa erit infinite remissi onis aut certe intentōnis in extremo remo tio₂i ab.a.aut non p₂imum non contingit dare quia nulla talis est ergo opo₂tet ꝙ sit

certe intensionis ⁊ per consequens remotio rem albedine₃.a.causare posset ergo data albedo non erit maxima. Tertia regula est ꝙ vt diuisio que datur per maximum ꝙ n̄ ⁊ minimū ꝙ sic ex copulatia preassignata infertur opp₃ ꝙ particularis negatiua ve rificet̄ ꝓ alrquo ⁊ omni mino₂i eo pro q̊ sic verificat̄ ⁊ ꝙ pticularis affirmatia veri ficet̄ ꝓ aliquo ⁊ oī maio₂i eo ⁊ ꝙ quolib₃ ꝓ quo verificat̄ pticularis negatiua sit mi n⁹ eo ꝓ quo verificet̄ pticnlaris affirmati ua ⁊ si pticularis eegatiua verificat̄ ꝓ ali quo ⁊ omui mino₂i eo ⁊ particularis affir matiua ꝓ omni maio₂i eo ⁊ cum hoc si ali bet ꝓ quo verificat̄ particularis affirmati ua sit maius omni eo ꝓ quo verificat̄ ne gatiua in effectibus non ꝓducentibus consi miles effectus du₃ ꝓducunt̄ sēp est dare maximū quod non vbi particularis affirā tiua ⁊ negatiua sint sine omni termio distri buto ⁊ sic semp infert̄ diuisio per maxiu₃ ꝙ non vel minimu₃ ꝙ sic ꝓbat̄ regula ista quo ad ambas duas suas partes p̄cipa les verbi gratia ponatur ꝙ hic sit vnu₃ co₂ pus cuius vna medietas sit alba ⁊ alia ni gra tunc aliquam albedinem in se habet h̄ co₂pus ⁊ aliquam non ⁊ tamen nulla est maxima albedo quam non habet nec minima quam habet illud co₂pus ꝓbatur q₂ quacūq₃ accepta quam nō habet ex quo ꝯtigit dare albedinē maio₂ē ⁊ maio₂ē i infi nitum quam non habet sequit̄ quod nulla est maxima quam non habet q₂ quacumq₃ data quam non habet contingit dare maio ₂em in duplo ⁊ in triplo ⁊ sic i infinitū quā non habet ꝙ aute₃ nulla sit minima albedo quā habet illud co₂pus patet cum nulla da tur albedo infinite remissiōis ⁊ ita non seq tur diuisio ꝓpter defectū vnius condictōi nis vt patet.si autē dicat̄ aliquod est diui sibile ꝙ potest videri a so₂te ⁊ aliquod ꝙ n̄ potest videri a.so₂. ꝓpter suā paruitate₃

cũ alijs circũſtantijs q₂ negatiue verificatur pro aliquo tali ⁊ omni minori illo vt patet q₂ ſi tale viſibile nõ põt uidere nec alquod minus ⁊ pticularis affirmatiua verificatur ꝓ aliquo ⁊ omni maiori illo ꝓ quo ſic veri ficatur quia ſi illud tale poteſt videri a ſor ⁊ ꝙ maius eſt ⁊ quodlibet ꝓ quo affirma tiua verificatᷣ ẽ maius omni eo ꝓ quo veri ficatᷣ negatiua ⁊ ita ſufficiteer potes iferre diuiſionẽ per maximũ ꝙ non ⁊ minimum ꝙ ſic ⁊ datur maximũ non viſibile aut ꝙ non poteſt videri a ſoꝛt. vel mimu₃ ꝙ ſic ꝓ batur nam contingit dare aliquod coꝛpus ꝙ ꝓpter ſuam paruitatem ſi per ſe exiſtit ñ põt videri a ſoꝛte ſecundũ diſpoſitiões q̃s nunc habet omnibus requiſitis ex pte calo ꝛis diſtãtie medij ⁊ ſic de talibus tunc tale coꝛpus poteſt augeri in tãtum ꝙ poterit vi deri a ſoꝛte accipio ergo totũ tempus per ꝙ ñ põt videri a ſor. ⁊ totũ tempus per ꝙ põt videri ⁊ quero aut in inſtãti medio põt vi deri aut non ſi ſic ⁊ imediate ante hoc ũpo terit videri ergo erit mimũ viſibile ꝙ põt videri a ſor. ſi nõ poteſt videri ⁊ inmediate pᵒ h̃ poterit videri ſequitᷣ ꝙ illd̃ ẽ maximũ nõ viſibl'e a ſoꝛte quia in tali inſtãti medio non poterit videri ⁊ in mediate poſt illud poterit videri quia erit maius nec põt alte ra diuiſio que datᷣ per maximũ ꝙ ſic ⁊ mi nimũ ꝙ non hic habere locum quia in illo inſtãti nec erit dare maximũ ꝙ põt videri a ſoꝛte nec minimũ ꝙ non põt videri.

Secunda pars principalis regule ꝓbatur videlicet ꝙ ſp in illeffectibus ⁊c. non ſit da re minimum quia ſi ſic ſequitᷣ ꝙ pticularis affirmatiua verificatur verbi grã ſi eſt da re minimũ ꝙ põt videri a ſor. ſit ergo illud ꝓ quo verificatᷣ talis pticularis affirmati ua potentia reſiſtitiua. a. viſibilis grã ex̃ pli tũc talis potentia vel eſt maior quã po tentia ſor. aut minor aut equalis ſi maior ergo potẽtia viſiua ſor. non põt illud ⁊ ita a. non eſt minimum in quo poteſt potentia ſor. ſi autẽ ſit minor ergo potentia ſor. exce dit reſiſtentiam. a. ⁊ per conſnquens in alq̃ diuiſibili quia tales exceſſus non poſſunt fieri in indiuiſibili ergo ſi excederet per me dietate₃ illius exceſſus ad huc potentia ſor poſſet in. a. ergo poſſ₃ etiã i minus q̃ꝫ in. a. ergo. a. non fuit minimũ in quo põt poren tia ſor. ſi autẽ ſit equalis ergo a. eſt minimũ in quo non poteſt ſor. ⁊ per conſequens. a. non eſt minimũ in quo põt ſed miuimũ in q̊ non poteſt. Preterea aliqđ eſt viſibile ita puum quod per ſui puitatem vt dictum eſt ſi per ſe exiſtit nõ poteſt videri a ſorte ſecun du₃ diſpoſitiones quas diximus ⁊ per con ſequẽs nllu₃ minus poteſt videri a ſorte ſ₃ qđlibet maius ⁊ omne quod põt videri . a. ſorte eſt maius omni eo ꝙ non poteſt videri. a. ſorte ⁊ ita vt diximus infertᷣ diui ſio ⁊ non eſt dare minimũ ꝙ põt videri. a. ſorte vt declaratũ eſt quia etiam ſi ſic eſſ₃ ſequeretᷣ ꝙ aliquid videretᷣ. a. ſorte cuius nulla pars poſſ₃ videri a ſorte ſecundũ eas diſpoſitõnes quas habet ꝙ eſt inconueniẽs relinquitᷣ ergo ꝙ eſt dare maximum ꝙ non poteſt videri a ſorte ſecundũ eaſde₃ diſpo ſitiones quas hab₃ ſor. ex hijs inferuntᷣ ali qua corolaria primũ ꝙ oppoſito modo ſe habet copulatiua que infert diuiſionem re ſpectu potentie actiue ad copulatiua₃ ex q̃ infertᷣ diuiſio reſpectu potentie paſſiue nã prima que infert diuiſionem per maximũ ꝙ ſic ⁊ minimũ ꝙ non requirit pticularem affirmatiuã ꝓ aliquo verificari ⁊ omni mi noꝛi eo pro quo ſic verificatᷣ ⁊ ꝙ omne illđ ꝓ quo ſic verificatᷣ pticularis affirmatiua ſit minus omni eo ꝓ quo verificatᷣ particu laris negatiua alia vero copulatiua que in fert diuiſione₃ p maximũ ꝙ non ⁊ mĩmum ꝙ ſic ecõtrario modo ſe habet. Secũdũ correlariũ eſt ꝙ in effectibus ꝓducẽtibᵒ cõ ſimiles effectus cũ principalibᵒ agentibus

nec est dare maximū effectū quē talia poss
unt pducere nec minimū quē nō possunt p
ducer posito q possint sibi assimilare passa
sicut est ignis qui potest assimulare sibi ali
quod passum ⁊ illud passum cū principali
agente possunt sibi assimilare aliud passū
⁊ sic in infinitū ⁊ qr vbi est pcessus i infini
tum nō possunt verificari copulatiue ex sb
contrariis asignatis ideo nō potest talis di
uisio inferri nam pticularis negatiua non
potest ibi verificari vt patet ergo. ꝛc. Item
secundo de aīa ꝯmento q̄rto pbat philoso
phus q ignis non pōt esse causa nutrimen
ti quo aīa nutrit quia tunc talis mot⁹ alte
ratōnis per quem nutrimētū alterat in sub
iecto esset in infinitus qr id qđ alitur esset i
finitū qr ignis poss3 crescere in infinitum si
cōbustibilia aponant ergo ignis non est cā
talis motus ⁊ commentator ibidē dicit cū
oīs talis motus sit finitus ⁊ nullus talis mo
tus pōt esse infinitus ⁊ iquit ibidem q igis
est talis nature q non cessabit sua actō in
aliquo du3 fuerit cōbustibile ex qua aucto
ritate p3 q quantū est ex natura ignis non
est dare maximū ignem quē ignis pōt pro
ducere ⁊ tota causa est qr ignis cū pducit
pducit ignē sibi equalem ⁊ assimulat sibi
passum. Tertiū correlariu3 est quod si fiat
diuisio respectu potentie actiue respiciēda
est subcōtraria ⁊ tūc requirit vt sequat di
uisio vbi fiat respectu potētie mutabilis q
eo ipso q illa potētia pōt in aliquod q po
ssit in quodlibet minus vl aliquod illi equa
le deinde respicienda est subcontraria nega
tiua p qua verificat q si aliqđ sit inquod
illa potentia non possit quod in nullum tan
tum aut maius possit vt si. a. lapidem sort.
pōt portare quēlibet minorem aut equale3
etiam possit ⁊ si b. graue non pōt portare
q nullum maius aut equale in grauitate vl
grauius possit portare vnde si ponat q. a
caliditas sit vniformiter difformis cuius
aliqua pars est intentior. b. gradu qui sit
gradus medius caliditatis ⁊ aliqua est cali
ditas cuius nulla pars est intentior. b. gra
du tunc non sequit q sit dare intensissimam
caliditatem vniformiter difformem cuius
nulla pars sit intensior. b. gradu vel remisi
ssimā cuius aliqua pars est intensior ꝛc. ⁊
hoc est quia non eo ipso q aliqua est calidi
tas vniformiter difformis cui⁹ nulla pars
est intentior. b. gradu nulla est eque intensa
cum illa aut remissior cuius aliqua pars sit
intensior. b. gradu nam caliditas vniformi
ter difformis a tribus ad quatuor est cui⁹
nulla pars est intensior. b. gradu ⁊ tamē ca
liditas vniformiter difformis ab vno ad
quinq3 est remissior cum intēsiue correspon
deat gradui in medio remissiori cuius aliq̄
pars est. b. gradu intensior ⁊ hoc est qr i ta
li copulatiua bita non reseruant conditio
nes quas opportet vt patet ex declaratis.
Quartū correlariu3 est q si fiat diuisio
respectu potentie passiue mutabilis respici
enda est subcontraria affirmatiua p qua
verificat vt diuisio sequatur ⁊ requirit q
eo ipso q aliquid est a quo aliqua potentia
pōt pati q a quolib3 maiori aut aliquo illi
equali possit pati. deinde respiciendum est
subcontraria negatiua p qua requirit q si
aliquid est a quo aliqua potentia non pōt
pati pter illius debilitatem q a nullo eq̄
li illi aut minori pati possit vt delaratū fuit
đ visibili ⁊ potētia visiua sor. Quintū
corrlarium est q si particularis negatiua ta
lium subcontrariaꝝ p minori verificet q̄
affirmatiue tunc diuisio respectu potentia
passiua est eligēdā si autem negatiua verifi
cet p maiori quam affirmatiua tūc contin
git respectu potentie actiue diuisionē assig
nare. Sextum correlarium est si subcontra
ria negatiua verificat p equali illi p quo

verificatur affirmatiua tunc nulla ps diui sionis est inferenda quia nec fit diuisio res pectu actiue potentie nec passiue vt ptinet ad ppositũ vnde capto scuto cuius vna me dietas sit totaliter alba ⁊ alia totaliter nig ra non sequit̃ aliqua pars huius scuti est al ba ⁊ aliqua non ergo est dare maximam p tem huius scuti albã aut minimam non al bam vel maximam que nõ vel mimaz que sic qꝛ non maioꝛ pars est alba quam non alba nec ecõuerso. Quarta regula est si mediate termino comuni distributo fiat di uisio habente infinita supposita in quibus distribuit̃ ⁊ totum illud sit distributuz res pectu cuius fit diuisio vbi respectu multitu dis ĩfinite ñ det̃ debilissimũ siue vltiuz ꝙ tota latitudo illaꝝ terminetur exclusiue ps diuisionis affirmatiua est eligenda pbat̃ regula quo ad primã pticulaz ponat̃ ꝙ soꝛ. sit potentie vt quatuoꝛ ⁊ infinita sint fortio ꝛa eo ⁊ infinita eo debilioꝛa tunc aliquod põdus est debilius soꝛ. ⁊ quolibet fortius soꝛ. sufficit poꝛtare ⁊ aliqd non vt patet ⁊ tamen non datur maximũ põdus ꝙ aliqd debili⁹ ⁊ quodlibet fortius soꝛ. ꝛc. quia non vt quatuoꝛ nec maius nec ẽt minus qa quo cunqꝫ minoꝛi dato ad huc dabit̃ maius ꝙ aliqd debilius soꝛ. ⁊ quodlibet fortius soꝛ sufficit poꝛtare ⁊ rõ est quia tam subcontra riũ affirmatiuum quã subcõtrariuz negati uum verificatur p foꝛtioꝛibus soꝛ. ⁊ debili oꝛibus subcontraria aũt contrario modo debent se habere ita ꝙ facta diuisione res pectu plurimũ vnum illoꝝ subcontrarioꝝ verificet̃ p parte latitudis respectu cuius fit diuisio alterum vero p parte sibi contra ria ita ꝙ vnum solum p foꝛtioꝛibus veri ficet̃. Alteꝝ vero p debilioꝛibus similiter capto medio vnifoꝛmiter diffoꝛmi ĩ resistẽ tia incipiente. a. non gradu ⁊ terminãte ad viij ⁊ sit potentia diuisiua vt viij. tũc sic ali

qua est pars huius medij incipiẽs a gradu medio in extremo remissioꝛi cuius quãlibs partẽ sufficit soꝛ. diuidere ⁊ aliqua est sic ĩcipiens cuius non quãlibet partem sufficit soꝛ diuidere ⁊ tamen quia non totus termi nus mediãte quo fit diuisio distribuit̃ sed solũ pars non est dare talem maximam p tem cuius quãlibet partez sufficit soꝛ. diui dere sed pars diuisionis negatiua est eligẽ da vnde illa pars que incipit. a. quatuor ⁊ terminat̃ ad viij. est minima cuius nõ quã libet partẽ.

Secunda pars regule pꝛobatur eodẽ modo. Nam sit soꝛte. potentie vt quatuoꝛ ⁊ plat. vt sex ⁊ sint ĩfinita alia que oĩa sint foꝛtioꝛa soꝛ. ⁊ pla. quo stãte pz ꝙ nõ datur maxĩuz ꝙ qdlibz foꝛtius soꝛ. sufficit poꝛta re sz mĩmuz quod plato nõ sufficit poꝛtare est mĩmũ qd nõ quodlibz foꝛti⁹ soꝛ. sufficit poꝛtare. Itẽ aliqd põd⁹ quodlibz foꝛtius soꝛte vel equale soꝛ. sufficit poꝛtare ⁊ aliqd nõ ⁊ tñ nõ dat̃ maximũ ꝙ qdlibz ꝛc. Itez supposita eẽnitate mundi ⁊ ꝙ infiniti erunt homines ponat̃ ꝙ soꝛ. erit debilissim⁹ ho minũ qui erit potẽtie vt quatuoꝛ tũc pz ꝙ ñ dabit̃ maximũ põd⁹ quod quilibz homo sufficit poꝛtare sed mĩmuz ꝙ nõ quia illud ꝙ erit mĩmuz ꝙ soꝛ. nõ sufficit poꝛtare erit minimũ ꝙ nõ quilibet hõ sufficit poꝛtare. ⁊ hoꝝ ratio ẽ qꝛ respectu multitudis infinite datur debilissimũ ⁊ illoꝝ latitudo tota nõ terminat̃ exclusiue sicut requirit regula. his sic requisitis ⁊ declaratis p̃supposita diui sione sufficiẽti semp tenẽda est pars affirã tiua ponat̃. n. ꝙ cuilibz gradui velocitatis vnifoꝛmi coꝛꝛespondeat vnũ pedale in per trãsitõe ⁊ ꝙ. a. sit grad⁹ velocitatis vt qua tuor ⁊ seqt̃ ꝙ magitudo q̃dripedal ẽ max ima q̃ pertrãsietuꝛ in hoꝛa quolibet gradu velocitatis pbat̃ quia illa pertrãsiet̃ ⁊ nul la maioꝛ qꝛ si aliq̃ maioꝛ sit illa. v. pedum

otra illa nō ptrāsiet in hora gradu velocita tis vt q̄tuor cū dīdio qui ē intēsiora ergo ⁊c ex qb⁹ p3 q̄ dat̄ maxīa magitudo que po terit ptransiri ī hora quolib3 gradu veloci tatis intēsiori ipso.a.⁊ nō dat̄ mīma q̄ nō. ⁊ si q̄rat̄ aut dat̄ maxim⁹ excessus quo q libet grad⁹ intēsiora.excedit gradū subdu plū ad.a.vel mimus q̄ nō dicēdū est q̄ da tur maximus vñ sit a gradus vt viij. tunc gradus subduplus ad ipm.a.erit vt iiij.⁊ excessus vt quatuor quo gradus vt viij.ex cedit gradu3 vt q̄tuor sibi subduplū ē maxi m⁹ excessus q̄ ql3 grad⁹ intēsior.a. excedit gradū subduplū ad.a.qa illo qlib3 gradus intētior a.excedit ⁊c. ⁊ nullo maiori qlibet gradus intentiora pbatur q2 sit excessus vt quinque ⁊ arguo sic gradus vt octo cum dimidio qui est intentior.a.non excedit gra dum vt quatuor subduplum ad . a . exce ssum vt quinque vt patet. Item ponatur quod sortes sit potentie vt quatuor tunc graue vt octo quodlibet fortius sufficit portare ⁊ nullum maius quia si aliquod maius quodlibet fortius sortes sufficit por tare sit illud graue vt octo ⁊ arguitur q̄ nō quia forte quatuor cum dimidio q̄ est for tius sortes non sufficit illud portare ⁊ ita datur maximum graue q̄ quodlibet fortī us forte . sufficit portare ⁊ est illud graue quod sor.non sufficit portare. Circa istā regulā primo aduertendu3 est q̄ cū in aliq̄ diuisione fit cōpatio inter aliqua extrema vnum se hēt tāq̄ illud mediāte quo fit diui sio ⁊ aliud tāquam illud respectu cuius fit diuisio p terminū mediāte q̄ fit diuisio debe mus intelligere extremū cōpatōnis acceptū in tali diuisione quodcūque sit illud indiffe renter siue super ipsum cadat diuisio siue importet potentiam respectu cuius fit diui sio ⁊ p terium respectu cuius fit diuisio de bem us intelligere solum terminū in portan tem potentiam respectu cuius talis diuisio pporcionatur ⁊ ita terminus respectu cui⁹ fit diuisio ē posterius ad terminum mediā te quo fit diuisio verbi gratia aliq̄d graue sor.p ōt portare ⁊ aliq̄d n̄ ille termin⁹ gra ue est terminus mediante quo fit diuisio ⁊ iste terminus sort.est terminus respectu cu ius fit diuisio.

Secundo aduertendum est q̄ diuisio que fit respectu termini comu nis haben tis infinita supposita necessario requirit q̄ excludatur terminus sicut dictum fuit supra ⁊ respectu talis diuisiois datur ps affirmatiua datur.n.maximum pondus q̄ quodlibet fortius sort. potest portare ⁊ est pondus vt quatuor dato q̄ sor.sit potentie vt quatuor ⁊ hoc est quia excludit̄ termin⁹ videlicet sor.qui est vt quatuor si eni3 inclu deretur daretur minimū q̄ nō ⁊ non maxi mum verbi gratia aliquod pondus quod libet fortius sort. ⁊ sor.potest portare ⁊ ali quod non ista eni3 est potentia actiua quia si aliquod potest quodlibet minus pōt ⁊ n̄ quodlibet maius ⁊ istud pond⁹ equale po tentie sor.est minimu3 q̄ quodlibet fortius sor.⁊ fortes non potest portare nec aliquod maius sed quodlib3 minus verūtn̄ aliomō subcontrarie fieri possunt videlic3 aliquod pondus quolibet fortius sorte vel sortes potest portare aliquod ⁊c.affirmatiua ha rum est vera quia pondus vt tria quodli bet fortius sor.vel sortes potest portare.ne gatiua etiam est vera quia pondus vt cen tum non quodlibet fortius sorte vel sortes potest portare ⁊ quia est potentia actiua datur maximum quod quodlibet fortius sorte vel sortes pōt vel minimum q̄ non ⁊ vterque pars eligi potest quia respectu i li us termini sort.assignanda est pars nega tiua. Nam eni3 pondus equale sortis est

minimum qd sor. non potest ergo &c. sed re pectu alterius termini vt de ly fortius sort. datur pars affirmatiua q pondus equale sor. est maximum qz quodlibet fortius sor. potest &c. vn in qlibet istarum subcontraria rum respecu termini omnis habentis infinita su pposita excludit terminus si ps eligitur affir matiua si autem pars negatiua eligenda e terminus induci debet. Tertio aduertendu est q regula habet veritatez vbi diuisio ta lis ex subcontrarijs constituta non equiualz vni copulatiue facte mediante ratio distribu to Nam vt dictum fuit supra de motu vni formit difformi in resistentia incipiete a no gradu &c. tunc aliqua est pars illius medij i cipientis a gradu medio in extremo remissi ori cuius quamlibz ptez sufficit sor. diuide re et aliqua est sic incipiens cuius non qua libet ptem &c. que diuisio equiualet huic ali quam resistentiam vniformit difformez in cipientem a gradu medio in extremo remiss iori sufficit sor. diuidere et aliqua no qr &c. vbi tamen tenendum est q datur remississi ma existentia sic incipiens vt puta que inci pit a quatuor et terminat ad octo quam no sufficit sortem diuidere. Quarto aduerten dum est q interdum diuisio fit respectu rei mutabilis respectu termini distributi. inter dum respectu rei imutabilis aliqn mediate termino distributo aliqu vero sine. si enim respectu rei imutabilis siue cum termio dis tributo. siue sine. siue habente finita. siue in finita supposita semper diuisionis pars aff irmatiua est eligenda Nam ponatur q vni gradui vniformitez difformi in hora corres pondeat vnum pedale spatij in pertransitoe et q sor. per horaz moueatur super aliqua spatia vniformiter intendendo motum suuz a gradu vt quatuor qui sit a ad graduz vt octo qui sit b. cum latitudo motus vnifor mitez difformis correspondeat effectiue gradui medio ipsius sequitur q sor. i hora adequate pertransibit spatium sex peduuz et maxima distantia quam pertrasiret sor. in hora intendendo motum suum vniformi ter est assignare et non minimam quam no Et si queratur an sit dare maximam dista tiam que ceteris paribus in hora pertransi ri poterit vniformiter a gradu velocitatis vel minimam que non poterit et vtrum sit dare maximam latitudinem difforme huic gradui caliditati vniformi equalem vel mi nimam non equalem sempez danda est ps affirmatiua. preterea pono q sort. sit debi lissimus hominum qui sit potentia vt quatuor et lapis sit pondus vt quatuor quod incipi at grauefieri ei sorte. incipiat fortificari sed proportionabiliter minus gratificetur la pis quam fortificetur sortes. et patet q ille lapis est maximus quem quilbet ho mo imediate post hoc sufficiet portare quia illum quilibet homo imediate post hoc suf ficiet portare et nullus e lapis maior illo que quilibet homo &c. vbi sit diuisio respectu rei inmutabilis et ideo pars affirmatiua e eligenda Nam non eo ipso q aliquod est pondus quod quilibet homo in mediate post hoc sufficiet portare maius illo est pondus et etiam minus quod quilibet ho mo inmediate post hoc sufficiet portare vn de licet maius pondus illo lapide quilibet homo inmediate post hoc sufficiet portare Nullum tamen est maius pondus qz sit ille lapis datus q quilibz homo imediate post hoc sufficiet portare quia non pondus vt. v. et sic de alijs. Ex quibus sequitur primo q in talibus diuisionibus factis ex copula tiuis ex subiontrarijs ppositionibus inqui bus ponuntur termini sincathegoreumatici cuiusmodi sunt omnis quilibet et huiusmo di interdum diuisionis quelibz pars elige da vt supra patuit verbi gra couenit dare

maximuȝ lapideȝ qui pōt portari ab omnī
homine qui pōt eſſe fortior ſor. ⁊ minimum
quē ſor. non pōt portare naȝ illū lapidē quē
pōt quilibet hō qui poteſt eſſe fortior ſorte
⁊ aliū maiorem lapidē poteſt quilibȝ homo
qui eſt fortior ⁊ qui pōt eſſe fortior ſor .pōt
portare non.n.poteſt dari aliqs homo ita
pue fortitudis vltra ſor. quin inter illum ⁊
ſortem poſſit eſſe vnus qui eſſȝ minoris for
titudinis ꝙ̄ eēt iſte hō ⁊ maioris quam eſſȝ
ſort.ex quo ſequitur manifeſte ꝙ iſte lapis
q eſſet minimū non portabile a ſorte eſſet
maximus qui pōt portari a quolibet homi
ne fortiori ſort . ⁊ nullus lapis maior eſſet
maximus lapis quem qlibet homo fortior
ſor.pōt portare. Sequit̃ ſecundo ꝙ in tali
bus diuiſionibus vt dictū eſt conuenit int̄
dū dar̃ minimuȝ affirmatiue vt verbi grā
aliquod ꝙ̄tū qlibȝ homo qui poteſt eſſe me
lius videns ꝙ̄ ſor.poteſt videre quia ita eſt
magnum. ⁊ aliquod non quia eſt ita puum
tunc eſt dare minimuȝ lapideȝ quē quilibȝ
qui pōt eſſe melius videns ꝙ̄ ſor.poteſt vi
dere quia iſte lapis qui eſt maximus non
viſibilis . a. ſorte poteſt videri a quolibet
qui pōt eſſe melius videns ꝙ̄ ſor.vel miuª
eo. Sequit̃ tertio ꝙ aliquando in talibus
ſubcōtrarijs modo dictis ſit dare maximū
ꝙ ſic ⁊ interdū maximū ꝙ nō.primū patuit
ſcōm vero ſic declarat̃. Nā aliqđ quantuȝ
eſt ꝙ qđlibet nō vidēs in.a. pōt videre qꝛ
eſt ita magnum ⁊ aliquod non quia eſt ita
paruum in iſto caſu eſt dare maximum.
ꝙ nō poteſt videri a quolibet nō vidēte ī.a
⁊ hoc eſt illud quod ē maximū non viſibile
ab illo q eſt tunc debilis virtutis in.a. id n̄
poteſt qlibet tunc videns in.a.videre. Se
qtur q̄rto hanc conſequentiam non valere
.a.eſt maximū ꝙ poteſt portari a quolibet
fortiori ſor.ergo .a. eſt maximū ꝙ pōt por
tari.a.ab iſto fortiori ſor. ⁊ ab iſto ⁊ ſic de
ſingulis. Sed aduerte ꝓ huiuſmodi proba

tione ꝙ ſignum vniuerſale poſitum a pre
p̄dicati nō cfundit ſic ꝙ contingat deſcēde
re copulatiue ꝓbatur ponat̃ ꝙ ſor.poſſit p
tranſire .c.ſpaciū ⁊ pla.b. ⁊ non.c. ⁊ cice.
poſſit ptranſire.a.ſpatium tunc. a.ē maxi
mū ꝙ poteſt pertranſiri a quolibet illorum
quia.a.poteſt pertranſiri a quolibet iſtoꝝ
⁊ non maius ⁊ tamen non ſequit̃ ergo . a.ē
maximū ſpatium ꝙ poteſt pertrāſiri ab h̄
iſtoꝝ qa a plato.poteſt pertrāſiri ſpatium
maius.a.ſimiliter.a.ci.ſic eſt in ꝓpoſito qꝛ
a.eſt maximuȝ ꝙ pōt pertranſiri a quolibȝ
fortiori ſort.qꝛ apōt ptrāſiri a q̊libȝ fortiori
ſor. ⁊ nichil maiꝰ ergo a ē maximū ꝙ pōt p
trāſiri a quolibȝ fortiori ſor .nichilominus
poteſt pertranſiri. a . quolibet fortiori ſor.
ꝙ probatur qnia ſi aliquod maius poteſt
ſit illud .b.ergo cū.b.ſit maiꝰ.a. ⁊.a. eſt mi
nimum non pertrāſibile.a.ſor. ⁊ p cōſequēſ
potentia reſiſtitiua ipſiꝰ .b . eſt equalis po
tentie actiue ſor.ergo ſequit̃ ꝙ potentia re
ſiſtitiua ipſius.b.ſit maior quā potētia ſor.
actiua ⁊ ita illa potentia que eſt media int̄
potentiā ſor. ⁊ illā.b.eſſet minimū non per
tranſibile ⁊ iſta potentia media eſſȝ maior
quam potentia ſor . ⁊ ſic arguendo erit de
omni maiori.a.patȝ igit̃ ꝙ nichil maius.a
poteſt pertrāſiri a quōlibet fortiori ſorte ⁊
tn̄ .a.pōt ptrāſiri a quolibet fortiori ſor .ex
non a ſor.q̄rīc . ⁊ ita ſolui poteſt inſtantia
quorumdā probātium ꝙ nec eſt dare max
imū lapidem qui poteſt portari a quolibet
fortiori ſor.nec mimuȝ qui non poteſt por
tari nec alterius diuiſionis aliqua ps eſt aſ
ſignāda vt ſuaderi pōt . Sȝ vbi habitū eſt
in q̄rto correlario rn̄det̃ negādo illā ꝯſequē
tiam ⁊ dicit̃ ꝙ in caſu ſuppoſito eſt dare
maximū ꝙ quilibet fortior ſor . poteſt por
tare ⁊ illud eſt minimū nō portabile a ſorte

Secūda pars principal huius trctatª

Quando enim calculator inquit in ſuo
de maximo ⁊ minimo. Sequit̃ ergo pone

re quasdam regulas ꝺcernentes diuisiones faciendas per maximū ⁊ minimū intelligē dum de subscriptis declaratis regulis de inceps veniamus ad conclusionū indaga tionē quarū prima sit ista. Siue fiat diui sio respectu potētie debilitabilis siue inde bilitabilis existente medio vniformi vniue rsaliter est pars negatiua substinēda respcū potentie actiue limitate nō limitata resistē tia medij nec tempore limitato existēte me dio vniformi. Sed ꝓ declaratione ꝓbatō nis huius conclōnis est primo intelligaudū ꝙ est dare vnam potentiam que sic moue ret aliquā resistentiā a ꝓportione dupla ꝙ nec minor illa hoc potest facere cum ce teris paribus ⁊ illa potentia dupla ad illā resistentiā est mīma a qua potest mo ueri a ꝓportione dupla data enim resisten tia illa non potest moueri ab aliqua poten tia sibi equali sed ab omni maiori potētia quā est sua resistentia ergo potentia alicui resistentie equalis est maxima a qua nō pōt moueri illa resistētia est vlterius sciendū ꝙ omne mediū vel est vniforme vel est diffor me. quid autem sit vnum ⁊ qd alterū satis ex supius dictis potest intelligi. Et omnis potentia agēs in aliquid vel in actione sua debilitaꝛ vel non Itē est aduertēdum ꝙ cū dicitur aliquod mediū aliqua potētia ñ potest pertransire respectu sue resistentie ē hoc intelligendum duplr vel ꝙ est aliquid tante quantitatis ꝙ ratione sue magnitudis potentia illa non potest pertransiri ⁊ hoc ē fallū ex q̄ quātitas sibi nō resistit nec aliq̄ magnitudo quoniā maiora quacūq; poten tia pertransiri potest. vel possumus intelli gere ratione virtutis. i. ꝙ ratōne resistentie hec potētia potest aliquid pertransire ⁊ ali quid non ⁊ hoc secundomodo intelligiꝛ cō clusio que sic ꝓbaꝛ p̄supposito ꝙ a propor tione equalitatis ⁊ minoris non prouenit motus neque aliq̄ actio vt cōcedunt phan tes. quo stante ponaꝛ ꝙ a sit aliqua poten tia indebilitabilis ⁊ sit. b. equalis potentia debilitabils ⁊ sit. c. resistentia vniformis ⁊ sibi equalis tunc. a. non potest diuidere. c. medium vniforme quoniam a ꝓportione equalitatis non ꝓuenit actio vt dictū est cū sit equalis potentie illi resistentie per casū quod q̄dem mediū vniforme est minus re sistens potentiori agenti quam sit. a. quod quidē potentius agens seu potentia maior ipso. a. potest diuidere illud mediū vnifor me cū ad illud se habeat in ꝓportione ma ioris inequalitais ⁊ si potest aliquam par tem pertrāsire illius medij potest etiam to tum illud mediū pertrāsire cum sit mediū vniformie ⁊ sit potentia in debilitabilis. ⁊ similiter ēt. b. non potest illud mediū diui dere nec pertransire cum se habeat ad illō in proportione maioris inequalitatis cum sit potentia debilitabilis ⁊ si posset aliquā partem illius medij. b. diuidere seu pertrā sire posset etiā totū illud pertransire cum illud medium sit vniforme ⁊ quantumcūq; b. debilitaꝛ potest minꝰ debilitari ⁊ ex cō sequenti totū sufficit pertrāsire ꝙ est fallū nullam ergo partē. c. sufficit. a. pertransire ergo. c. est minimū in quod non sufficit per trāsire nec in aliquid maius. sed in quodli bet minus ergo tā respectu potētie actiue debilitabilis q̄ ñ debilitabilis limitate ñ litata resistētia medij existēte medio vifori sustinēda ē ps negatia q̄ fuit ꝺclō ꝓbanda. Secunda conclusio de mente eiusdem est ista quando fit diuisio respectu potentie ac tiue limitate ⁊ in comparatione ad partem medij vniformis limitati tempore limitato potentia illa existēte indebilitabili istis sub cōtrarijs verificatis vniuersaliter est substi nenda pars affirmatiua ⁊ facta diuisione respectu potentie debilitabilis cū p̄dictis vniuersaliter est pars negatiua substinēda ista conclusio habet duas ptes pro vtri

usq; ꝓbatione est primo sciendū ꝙ semꝑ re
quirit̃ verificatio illius copulatiue ex sub
contrarijs cōstitute. Secūdo est sciendū
ꝙ vbi est limitatio tam ad gradum poten
tie q̃ȝ ad gradum medij medio existente fi
nito ⁊ vniformi altera subcōtrariaruȝ erit
falsa diuisione facta respectu potentia acti
ue in comparatione ad partem medij limi
tati non habentis limitatio ıem ex parte tē
poris vt sic dicendo aliquā ꝑtem huius me
dij vniformis pōt hec potentia trāsire ⁊ di
uidere ⁊ aliquā non. quia omnis potentia
que potest aliquā ꝑtem illius diuidere po
test ⁊ totū si sit indebilitabilis vt satis patȝ
ex dictis ⁊ si sit debilitabilis q̃ȝtumcumq;
modice debilitet̃ pōt ⁊ minꝰ debilitari vt
notū est ⁊ ideo quācūq; eius ꝑteȝ potest di
uidere ⁊ transire ⁊ ideo non facta limitatō
ne temporis non sequit̃ ex illis subcontra
rijs etiā verificata copulatiua aliqua potē
tie diuisio. Sed si fiat temporis limitatio
hoc modo aliquā ꝑtem huius medij in tan
to tēpore trāsire potest ⁊ aliquā non ⁊ tunc
possunt huiusmodi subcontraria verifica
ri ⁊ ideo ꝓbat̃ cōclusio sic quo ad primaȝ
ꝑtem ponatur ꝙ. a. sit potētia indebilitabi
lis ⁊. c. sit mediū vniforme ⁊. d. sit tēpus li
mitatū quo stāte pȝ ꝙ. a. non pōt transire. c
in. d. tempore posito ꝙ resistētia. c. excedat
potentia. a. in. d. tempore ⁊ tamē. a. aliquā
ꝑtem. c. pōt transire in. d. que certū est ꝙ est
maxima ps. c. quam. a. potest transire in. d
qm̃ moueat̃. a. per totū. d. tempus secūdnȝ
vltimum sui ⁊ vt cōstat erit aliquid ab. a.
pertransitū ⁊ id est maximuȝ qꝺ ꝑtrāsibit
a. in. d. tempore cum igit̃ sua potentia sit i
debilitabilis ⁊ moueatur secunduȝ vltimū
sui in. d. tempore poterit illam partem. c. ꝑ
transire ⁊ non partē maioreȝ ipsius. c. in. d.
tempore. a. poterit pertrāsire ⁊ ideo ista ps
est maxia pars. c. quā. a. sufficit in. d. tem
pore ꝑtransire ⁊ sic patet pria pars conclu

sionis. ⁊ secūda arguit̃ in eodē casu addito
ꝙ. e. sit pars. c. maxima quam sufficit in. d
tempore pertrāsire. ⁊ sequit̃ ꝙ si. b. poten
tia debilitabilis sit equalis. a. potētie inde
bilitabili ꝙ erit. e. mima pars quaȝ. b. non
sufficiet transire in. d. tempore ꝓbat̃ quia
non sufficiet transire. e. in. d. tempore quia
sua potentia debilitabit̃ q̃ si nō debilitare
tur trāsiret totā. e. parteȝ in. d. tempore sed
omneȝ partē. c. maiorē quaȝ est. e. sufficiat
in d. tempore pertransire ⁊ diuidere quia
si non debilitaretur transiret totam. e. par
tem in. d. tempore sed quādocūq; modicuȝ
debilitet̃ minus possit debilitari ergo non
est aliqua pars. c. minor quā. e. qn partem
maiorem ista in. d tempore sufficit pertran
sire est ergo. e. minima ps quā. b. potentia
debilitabilis in. d. tempore non sufficit per
trāsire ⁊ sic patet tota cōclusionis declara
tio vnde generaliter est tamquā pro regula
obseruādū ꝙ verificata copulatiua ex sub
cōtrarijs tempore limitato in medio vnifor
mi id quod est maximū ꝙ. a. potentia i de
bilitabili in illo tempore poterit pertrāsiri
erit mimum quod a. potentia debilitabili
equali illi potentie in debilitabili nō pote
rit in eodē tempore pertrāsiri. nam. b. potē
tia debilitata in casu dicto non potest totū
id maximū pertrāsire sed omneȝ parteȝ mi
noreȝ vt ostensum est facta aūt diuisione re
spectu medij vifori ⁊ limitati limitato tꝑe
in comparatōe ad potentiam debilitabileȝ
vniuersaliter substinēda est pars negatiua
qm̃ vt supra diximus potētia medij est po
tentia passiua ⁊ si sit vniforme respcū po
tentie debilitabilis certū est ꝙ ab aliqua
potentia potest pati seu pertrāsiri in hora
que potētia sit. a. in debilitabilis ⁊. b. sit po
tentia debilitabilis. a. equalis ab. a. ergo ꝑ
trāsiri potrit illꝺ mediū ⁊. a. ē aliq̃ potētia
ergo ab aliq̃ potētia poterit ꝑtrāsiri ⁊ ñ a
q̃lȝ ergo ē dar̃ mimā potētiā a q̃ poterit vel

maximā a qua non poterit pertransiri.s.i debilitabili ⁊ est cōcedendū ꝙ sit dare minimam a qua poterit que potentia mouēs secūdum vltimū in hora illud mediū adeq̄ te ptransiret ⁊ nulla minor in hora potentia illud transirȝ.potentia aūt debilitabilis equalis.illi idebilitabili qꝛ sic mouens in hora debilitatur erit maxima potentia debilitabilis a qua non poterit pertransiri illud mediū in hora.omnis tamen potentia maior ista debilitabilis si nō debilitaret i minori tpe quā in hora totū trāsiret cum ñ ita modice potentia aliqua mouens debilitet qn minus possit debilitari ergo omnis potētia maior in hora cū debilitatōe totū potest tranlire ⁊ semper oportet nos preintelligere in cūctis sermonibus his ꝙ copulatiua vcrificabilis sit ex subcontrariis cōstituta quotiensc̄ūq; aliquā istarūȝ diuisionum volumus inferre q̄uis nō semp causā memoremꝰ.Et si potentia limitat̄ in debilitabilis limitato medio vniformi in cōparatione ad tempꝰ vniuesaliter est subsṫinenda ps affirmatiua verbi grā si fiat diuisio isto modo.a.in aliquo tempore pertrāsire potest. b. medium vniforme ⁊ non in quolibet quia .a .est potentia in debilitabilis ex quo sequit̄ ꝙ vel est dare minimū tempus in quo.a.illud medium snfficit trāsire vel maximū in quo non ⁊ patet quod est dare minimū tempus in quo.a. sufficit transire illud medium mouendo secunduȝ vltimū ad extremum ipsius .b.medij deueniet ⁊ non in minori tempore illo posset ꝑtransire quia ex certa ꝓportione mouebitur ⁊ secundum vltimū q̄r illud tempus est minimū in quo.a.totum.b.sufficit pertransire.sed respectu potentie debilitabilis substinenda est pars negatiua vnde illud tempus quod est mimuȝ in quo. a.potentia in debilitabilis sufficit.b.pertransire est maximū tēpus in quo non potest potentia debilitabilis totum.b .mediū trnasire que potentia debilitabilis ponitur esse equalis potentie.a.indebilitabili.nam talis potentia debilitabit̄ in isto tempore ergo illa potentia ex quo est debilitabilis ⁊ in tali tempore debilitabitur non pōt totuȝ.b. mediū pertransire in illo tēpore ⁊ in quolibȝ maiori potest ꝙ ꝓbatur sit.c. potentia debilitabilis tunc sic in quocunq; maiori tpe dato posset aliqua potentia minoꝛ quam est. a. transire totū.b.spatium sed nulla pōt dari potentia ita minoꝛ.a.ꝙ ad gradum ita remissum perueniat ipsum.c.cum ipsum.c.i pertrāseundo debilitabitur eo ꝙ quātūcū que debilitat̄ potest minus debilitari igit̄ in omni tempore maiori isto quod est minimum in quo.a.potest vel sufficit trāsire totum.b.medium potest ipsum.c.pertranlire totū.b.⁊ illud ꝙ est minimum tempus in q̄ aliqđ mediū a.b potentia in debilitabili potest pertransiri est maximum quod ab potentia debilitabili non potest ⁊ est hoc viuersaliter verum vel minimum tempus in quo .a .potentia indebilitabilis potest aliquod mediū transire est maximū in quo .b.potentia indebilitabilis non potest illud tale mediū per transire quod idem sub aliis verbis cōcludit. Si vero mediū vniforme fuerit infinitum diuisio tunc vel fiet respectu potentie in cōparatione ad parteȝ medij vel respetu medij in cōparatōne ad potētiā aut potētie ⁊ medij limitatoꝝ in cōparatōe ad tempus vel ad tempoꝛa aut respectu potentie actiue ⁊ siue fiat diuilio respectu potentie debilitabilis siue indebilitabilis ⁊ q̄ ad partes limitatas illius medij infiniti verificat̄ illa copulatiua non limitato tempoꝛe pars negatiua est substinenda nā aliquā partem huius medij infiniti potest.a.potentia transire ⁊ aliquam non quia nullaȝ ptē infinitam sufficit huiusmodi potentia transire ideo pars infinita potest dici minimā

que non potest ab aliquo mobili in aliquo tempore finito pertrãsiri vt patet. iste tamẽ modus loquendi est in propri⁹ quoniaꝫ ex quo vt dictum est aliquã ptem huius medij non potest pertrãsire vt illã que est infinita ꝛ quãlibet ptem minorem. illa potentia pot pertransire. sequit̃ ergo illud infinitũ esse p uum quia omne compatiuum presupponit suum positiuuꝫ. vel dicatur omnis pars fi nita huius medij infiniti potest ab hoc mo bili pertransiri ꝛ pars infinita est illa q̃ nõ potest ab hoc mobili pertransiri. ergo pars infinita est minima que nõ potest pertransi ri. vnde pars infinita est minima que nõ po test ptransiri a potẽtia indebilitabili ꝛ oĩs pars finita potest a tali potentia pertransi ri. ergo pars infinita est minima que nõ po test. ꝛ sic dicat̃ respectu potentie debilita bis. alij tamen dicunt ꝙ quando fit diuisio respectu potentie infinite vel alicuius infini ti ñ valet nec infert̃ aliq̃ dĩsio. Usqꝫ huc declaraui aliquas regulas ꝛ ꝯclusiones cal culatoris secundũ ordinẽ positas in suis tra ctatibus de maxĩo ꝛ minimo generales et etiam speciales quo ad pertransitionem seu diuisionẽ medij vniformis. Sed ꝙ̃tum ad pertransitionem medi difformis ponere re gulas hic non intendo concernentes huius modi diuisiones per maximũ ꝛ minimũ q̃ niam habita supradictorũ intelligẽtia defa cili poterit vnusquisqꝫ singula intelliget̃ q̃ sequunt̃ in eodẽ tractatu.

Tertia conclusio est ista in effectibus q dum producunt̃ nõ producunt consimiles effectus est dare minimũ quẽ aliqua poten tia nõ potest producere ꝛ nõ maximũ ꝑ cu ius ꝯclusionis declaratione est intelligendũ ꝙ aliqua sunt agentia que dum producunt suos effectus. illi effectus producũt consimi les effectus vel adiuuãt ad producenduꝫ si cut est ignis qui assimilat sibi aliquod pas sum quod quidem cum predicto igne prin cipali agente adiuuat ad producendũ vl'ẽt potest illi equalem ꝛ consimilem effectuꝫ ꝑ ducere. ꝛ hec duo possunt sibi assimilare e quale. ꝛ sic in infinitũ quia in his nec est da re maximã ptem quam possunt sibi assimi lare nec minimã quam non possunt quia vt dictum est vbi est processus in infinitũ non potest verificari copulatiua quoniam parti cularis negatiua ibi non potest verificari. ideo non potest inferri talis diuisio. Si er go in talibus effectibus qui dũ producu t̃ non producunt cõsimiles effectus particula ris affirmatiua copulatiue ex sub cõtrarijs constitute pro aliquo verificet ꝛ omni mino ri eo ꝛ particularis negatiua pro aliquo et omni maiori eo ꝛ q̃õlibet ꝑ quo sic verifi catur negatiua sit maius eo ꝑ quo verifica tur affirmatiua ꝛ tam pticularis affirmati ua ꝙ̃ particularis negatiua fiant sine om ni termino distributo. in talibus dico est da re minimũ effectũ quem non potest produce re. ꝛ non est dare maximum ꝙ sic quia si es set dare maximum sit ille effectus . b. albe do ꝛ generans illũ. sit. a. tunc. b. est maxim⁹ effectus quem. a. potest ꝑducere ꝛ accipio totam resistentiam passi que est in producti one ipsius. b. ab. a. ꝛ sit. c. ꝛ tũc quero an re sistentia. c. sit maior potẽtia. a. aut illi equa lis. aut minor si ꝑm ergo. c. est minima resi stentia quam. a. non potest vincere. ꝛ tamẽ minorem põt. ergo quia resistentia. c. est tan ta sicut potentia actiua. a. sequitur ꝙ. a. nõ potest producere. b. si vero resistentia. c. sit minor quam potentia actiua. a. ergo poten tia. a. excedit. c. ergo in aliquo diuisibili ꝛ per consequens si excederet per medietateꝫ illius excessus. adhuc. a. posset vincere. c. ꝛ sic infra. ergo. c. resistentia nõ fuit maxĩa ꝙ̃ potentia actiua ipsius. a. posset vincere. ꝛ ꝑ consequẽs. b. nõ fuit maximus effectus quẽ a. potest producere quoniam. a. potest vin cere maiorem resistentiam ꝙ̃ est illa tota re

sistētia ī pductōe ipsi⁹.b.ꝙ aūt r̄sistētia.c.n̄ sit maior p₃ qꝛ tūc.a.nō possit agere qꝛ a.p portōne minoris in equalitatis nō prouenit actio ꝙ autē sit dare mīmum effectū quem a.nō pōt pducere in dcō casu argnit̄ .nam albedo est quidē effectus vel q̄dam forma que dū pducit̄ non adiuuat nec pducit ꝯ similē effectū a ergo agens pōt generare seu pducere aliquā albedinem ⁊ omnem mino rē vel ei cōsimilē ⁊ aliquā non pōt nec aliq̄₃ maiorem ⁊ tamē nō est dare maximā quā potest produtere quod pbat̄ quoniam for tius causat albedinē secūdum partes ppin quas quā remotas ⁊ in quātum plus par tes passi ab agente distaut in tantū plus re missiorem albedinē cansabit. a. agēs cum non sit dare albedinem infinite remissiois sequit̄ ꝙ ad quēcumq₃ punctum causabit albedinē₃ sic ꝙ etiā vlterius causabit albe dinem remissiorem ergo nulla erit albedo maxima que possit causari quia illa vel esset infinite remissionis in extremore motō rī ab.a.⁊.hoc non quia nulla talis est ergo opp₃ ꝙ sit certe intēsionis ⁊ per ꝯsequēs re missiorem albedinē vlterius.a.causaret vl̄ causare posset ergo data albedo non fuit maxima relinquitur ergo ꝙ dare minima₃ albedinem quam a.non potest pducere ita ꝙ illā non potest ⁊ quamlibet minorem po test. Quarta conclusio ⁊ est illi subalter nās in talibus effeetib⁹ videndum est si pti cularis negatiua verificet̄ p aliquo ⁊ om ni minori eo ⁊ particularis affirmatiua p omni maiori eo ⁊ si quodlib₃ p quo verifi cat̄ particularis affirmatiua sit maius eo pro quo verificat̄ particularis negatiua ⁊ si affirmatiua sint sine omni termino distri buto ⁊ tūc semper est dare maximum ꝙ n̄ quia semper diuisio tunc infert̄ per maxi mum ꝙ non vel minimu₃ ꝙ sic ⁊ nō est da re minimum quod probat̄. Nam aliquod est continuum ita paruu₃ quod per sui par uitate₃ si per se existat non pōt videri a sor te secundum dispōes quas tunc habet sor. ⁊ per consequēs nec aliquod ꝯtinuū minus sed omne maius poss₃ videri ⁊ oē id quod pōt videri a sorte est maius eo quod non potest videri a sorte igit̄ infertur diuisio p maximū negatiue ⁊ minimum affirmatiue ⁊ non datur miniūm ꝙ potest videri a sor. quia tūc nulla eius pars poss₃ videri a sor te ⁊ sic esset quoddā indiuisibile illud mini mu₃ quod posset videri a sor.vel opportet dicere ꝙ non detur illō minimū ergo dat̄ maximum quod non pōt videri a sorte sp intelligo secundū dispōnes quas tūc habet sor.item si detur minimum ergo erit dare mimum p quo verificat̄ particularis affi rmatiua illi correspōdens sit ergo illud mi nimu₃ potētia.a.resistitiua ⁊.b.potētia sor tes actiua tunc vel.a est maior quam.b.vl̄ equalis vel minor si maior ergo.b.non po test illud ⁊ ita non est minimū.a. in qō po test.b.si autē sit equalis ergo.a.est minimū in quod non potest.b.⁊ per consequens.a. non est minimum in quod pōt. b. potentia sor.Si vero sit minor potentia resistitiua a.quam.b.potentia sortis ergo potentia.b excedit resistentiā.a.⁊ per consequēs in ali quo indiuisibili ergo si exceder₃ per medie tatem huius excessus ad huc.b.potest in.a ergo adhuc posset in minus quam in.a.igi tur.a.non fuit minimum in quod potest.b.

Quinta conclusio diuisiones date per affirmationem de maximo ⁊ negationem de minimo ⁊ huic opposita sunt bone ⁊ re cte assignate probatur sic coclusio .Aliquē lapidem pōt sor.portare mediante sua po tentia quā nunc habet ⁊ aliquem non tunc enim particularis affirmatiua illius copu latiue verificatur pro aliquo lapide ⁊ om ni minori e particularis negatiua verifica tur pro aliquo lapide ⁊ per omni maiori covt patet ⁊ quodlibet pro quo verificat̄

particularis negatiua est maius eo pro quo verificatur particularis affirmatiua vt etiam clarum est. nam iste lapis quem sor. pot portare potest sic augeri quod non poterit portari a sorte et diuidatur tunc totum tempus in tempus per quod potest portari et in tempus per quod non potest et quero in instanti illo medio an iste lapis poterit portari a sorte vel non si sic ergo ille lapis erit maximus quem poterit portari a sor. quia ille poterit portari in illo instanti et non immediate post illud poterit si vero dicitur quod in illo instanti medio non poterit portari sed immediate ante illud poterit portari ergo ille lapis in illo instanti erit minimus quem sor. non poterit portare sed quemlibet minorem poterit que conclusio amplius infra declarabitur. preterea est dare aliquam rem que propter sui paruitatem non potest videri a sor. secundum dispositiones quas nunc habet sor. sed ista res poterit ita augeri quod poterit videri a sor. tunc ista sunt contradictoria ista res potest videri a sor. ista res non pot videri a sor. accipio autem totum tempus per quod pot videri et totum per quod non pot et quero in instanti illo medio terminante illas duas partes temporis numquid videatur ista res a sor. vel non si dicitur quod sic et ante illud instans non videtur ergo illa res est minimum quod videtur a sor. in illo instanti si vero dicitur quod non videtur et tamen in mediate post illud videtur per casum ergo illa res est maximum quod non videtur seu quod non potest videri a potentia visiua sor. illo instanti secundum dispositionem quam habet sor. et tamen poterit videri et videbitur in mediate post illud instans medium quia particularis negatiua verificatur pro aliquo tali et omni minori quia si sit aliquid quod non possit videri a sor. propter sui paruitatem secundum dispositiones quas nunc habet sor. nec aliquod minus eo poterit videri a sor. et particularis affirmatiua verificatur pro aliquo et omni maiori eo pro quo sic verificatur quia si aliquid tale potest videri a sorte et quodlibet maius illo poterit videri a sorte et quodlibet pro quo verificatur affirmatiua est maius omni eo pro quo verificatur negatiua nec tenet hic alia diuisio per maximum quod pot vel minimum quod non potest. sicut nec ista per affirmationem de minimo et negationem de maximo tenet in priore data. Aristoteles. n. cum primo celi dicit quod est dare maximum per quod pot potentia actiua terminari non intellexit sic. s. quod potentia in hoc potest. et non in maius sed ibi fuit intentio sua ponere quod est dare maximum numerum talium per quem potentia actiua terminetur vt ibi patet per exempla sua nam postquam posuit diffinitionem virtutis actiue exemplificat sic si quis posset ambulare 100. possit facere duos passus et quod pot ferre 100. libras pot ferre duas ecce exempla philo. vadunt ad hoc quod est dare maximum numerum talium in quem potest vnde sic loquendo est dare maximum in quod potest potentia actiua. i. maximum numerum talium in quem pot talis potentia actiua verbi gratia ponatur quod sortes possit portare 100. libras et non plus tunc centenarius numerus librarum esset maximus numerus talium in quem sor. posset et centenarius et vna libra esset minimus numerus talium in quem non posset sor. vnde est dare maximum numerum talium in quem pot talis potentia vel minimum in quem non cum illo tamen stat quod non est dare maximum quod sor. posset portare quia cum illo stat centenarius librarum et vna libra est minimum quod non potest portare et omne minus pot ergo potest portare centum libras et medietatem vnius libre et centum libras et tres quartas et sic in infinitum ita quod nullum est simpliciter maximum quod potest portare. sunt enim verba philosofi ista dicamus modo quod si potentia alicuius fuerit moueri per 100. miliaria et ferre per centum aurenas

poterit etiam in partibus que sunt inter ea oportet ergo nos diffinire potētiā dicamus ergo quod diffinitio potētie est vltimū potētie rei quod .n. pōt ambulare per centum leucas pōt ābulare per duas leucas ꝛ ꝙ potest ferre centū libras pōt ferre duas libras manifestuꝫ est igitꝰ ꝙ potētia diffiniēda est in fine eius quod pōt. debile aūt diffinitur per minus quam potest. quoniam si aliqd non potest fere aliquod pondus non poterit maius verbi gratia si non potest ferre cētū libras non potest ferre centuꝫ ꝛ vnam ꝛ quod non poterit ambulare mille leucas nō poterit ambulare mille ꝛ vnam ꝛ ait cōmentator sup hoc quod est cōmentū centesimum decimū sextum cum maifestum est per se ꝙ si aliquis pōt aliquem actū ꝙ pōt illō quod est sub eo. Manifestum est ꝙ potentia eius non est diffiniēda nisi per vltimū istius actionis ꝛ cum ita sit manifestum est ꝙ potentie reruꝫ non terminantur nisi per suos fines ꝛ per eos distinguitur quelibet potētiaꝝ rerum habentiū potentias diuersas verbi grā ꝙ cū voluerimꝰ diffinire potentiā illud ꝙ pōt moueri per cētum leucas non dicemus ꝙ habet potētiā moueri per minus ꝙ̄ per centum ꝛ cum ita sit potentia igitur non diffinitur nisi per finem sui actus ꝛ non per illud quod est ante finem ꝛ cum demōstrauit quid est dicere hoc habet potētiam ꝛ ꝙ ipse intendebat per hoc finem potentie non quemcumque incepit dicere modum ex quo diffinitꝰ debilitas potētie ꝛ suum defectum ꝛ dicit debile aūt terminatꝰ per minus quaꝫ pōt.i. defectus potentie terminatꝰ per minimuꝫ in posse cū enim non poterit minus necessarium est vt non possit magis econuerso determinatōnibus potentie.s.quo potentia diffinitur ex fine sui actus. Defectus autem eius diffinitur ex primo in posse cum .n. poterit ferre quinque libras quod est plus dicemus ꝙ est impotēs ferre quinq; libras ꝛ plus qm̄ si quinq; non potest plus necessario non pōt ꝛ cum ita sit maifestum est cum dicimus hꝫ habet potētiam intendimus terminū potentie.i.finem ꝛ similiter cuꝫ dixit hoc non habet potētiā non intendit nisi terminum hec verba phi ꝛ ɔmentatoris hic placuit inducere quoniam ista conclusio quinta est totius istius tractatus libra seu aliaꝝ omniuꝫ regula ꝛ iō circa istā huiusmodi sententia adducere tantorū auctoꝝ non est inutiles imo necessarium valde vt ꝛ legentes etiam quales illoꝝ fuerint mentes intelligant ꝛ temerarie non respondeāt argumētatōnibus illis factis in tali materia negātes de maximo ꝛ mimo huiusmōdi habitas diuisioēs eandem que ex ignorantia materiā ꝛ diuisiones sophistas appellātes calculator. n.i suo tractatu quē specialiter fecit de maxiō ꝛ minimo superius declarauit philo .mentem que fuerit circa maximū per quod pōt potentia actiua terminari ꝛ circa potentiā passiuam ait. Et hoc etiam patet de potentia passiua postquam dicit. scilicet. philoso. ꝙ potentia passiua diffinitur per minimū eius ꝙ pōt ita ꝙ philosophus vult ꝙ est dare minimum numerum taliuꝫ per queꝫ terminetꝰ potentia passiua ꝛ non minimum simpliciter per quod terminatur ita ꝙ lycen tū terminat potētiā passiuā alicuiꝰ minor numerus non terminabit eius potentiā passiuā vnde idē numerus ē qui ē maximꝰ nūerꝰ terminās potētiā actiuā ꝛ ideꝫ nūerꝰ ē q ē terminās potētiā passiuā eiusdē

Sexta cōclusio que habꝫ duas partes quaꝝ prima ad materiaꝫ pertinet rarefactionis ꝛ condensatōnis ꝛ secunda ad intentionem ꝛ remissionem qualitatis sit ista aliquid est corpus qō nec est rarefactum nec condensatuꝫ cuius aliqua pars est rarefac

ta ⁊ non quelibet ⁊ tamen nõ est dare maximam partem illius rarefactã nec minimã non rarefactam ⁊ aliqd est corpus qd quã diu albefit per motum per partem ante ptem manẽs vniformiter difforme in albedine secundum se vel aliquid sui ⁊ tamen nulla erit danda maxima albedo que erit in toto illo subiecto dũmõ ipsum vel aliquid sui manet sic vniformiter album probatur prima pars cõclusionis posito q a.sit vnũ corpus pedalis quantitatis cuius vna medietas incipiat rarefieri per totum ⁊ continue rarefiat vniformiter ⁊ alia medietas cõdensetur vniformiter sic q illa deperdat tantũ per condensatõnem quãtum a acquirit per rarefactionẽ sic q.a.continue maneat similis quantitatis sicut est in principio ⁊ arguit̃ sic non est dare talem maximam partem cuius illa medietas que continue rarefit per totũ est pars ⁊ quelibet talis ẽ rarefacta ergo non erit dare maximaꝫ ptẽ a.rarefactam tenet consequentia ⁊ maior similiter ẽ nota qꝛ nõ est dare maximã partem quantitatiuam a cuius c.est pars ⁊ ꝓbatur minor quia quecumque fuerit talis pars illa componitur ex duabus partibꝰ quaꝝ vna est rarefacta per totum ⁊ alia ꝯdensata per totuꝫ sed illa que est rarefacta per totum plus acquirit per rarefactioneꝫ quam alia pars deperdat per condensatõneꝫ vt arguit̃ sit.f.illa pars composita ex tota medietate rarefacta ⁊ altera medietate condensata ⁊ sit.c.tota medietas per totum rarefacta ⁊.d.pars maxime condensata per totum illius.b.tunc arguit̃ q.b.est rarefactum quia est compositũ ex.c.⁊.d. ⁊ tantum acquisiuit per rarefactioneꝫ quãtum totum residuum ipsius.a. deperdit ꝑ condensationem et totũ residuũ.a.plus deꝑdit ꝑ ꝯdensatõeꝫ quã.d.ergo.c.plꝰ acquisiuit quaꝫ deperdit.d.⁊ vltra ergo b.est rarefactum Et per idem concedi põt q quelibet pars quantatiua.a.cuius pars.c.est rarefacta vt dictuꝫ est non est dare maximã partem quantitatiuam.a.cuius.c.est pars sequitur quod non sit dare maximam partem .a rarefactã ⁊ per idem argumentum q non sit dare minimam.a.non rarefactã quia quacũque parte signata pars maior illa parte est non rarefacta ⁊ per consequẽs nulla est minima non rarefacta.

Secunda pars conclusionis arguitur naꝫ accipio aliquod vniformiter difforme album cuius vna medietas sit. a. ⁊ alia medietas sit.b.tunc cuiuslibꝫ partis que debꝫ sic albefieri vniformiter difformiter ꝑ motum est dare primuꝫ instans in quo illa ps secundum extremum remotius ab agente est albefacta sub tali gradu ⁊ nõ plus qꝛ qñ habet illũ gradum ⁊ non maiorem tunc est albefacta tanto gradu ⁊ non maiori ⁊ per consequens illius.a.que est medietas tota istius q sic albefit vniformiter difformiter est dare primũ in quo ipsum est albefactuꝫ secunduꝫ extremũ remotius ab agente sub tanto gradu ⁊ non maiori sit ergo modo ꝑmum instans in quo illa medietas albefacta est sub tanto certo graduet non maiori et arguitur sic isto gradu nunc primo ẽ a.albefactum secundum id extremum remotius ab agente ergo.a.tunc est.albefactum sub gradu tanto ⁊ nichil vltra ⁊ per consequens nichil ipsius.b .est albefactuꝫ sub tãto gradu ergo in extremo ipsius.b. continuato ad ipsum.a.est modo omnis gradꝰ citra istum gradum qui est in extremo ipsius ⁊ non ille gradus ⁊ per consequens nullus erit maximus gradus albedinis qui est modo in extremo ipsius. b. continuato ad ipsum. a. quia da q in illo instanti ali

quis erit gradus maximus qui esset in extremo ipsius.b.continuato ad ipsum.a.cū ista albedo non est ita intensa sicut illa albedo q̄ nūc prīo inducitur in extreō ipiꝰ.a ↄtinuato ad extremū ipiꝰ.b.oꝫ ꝙ sit minꝰ intensa et sub minori gradu cum ergo quicūqꝫ duo gradus distant diuisibilter tempꝰ foret anteqꝫ induceretur eque intensus in extremo ipsius.b.cōtinuato ad ipsuꝫ.a.sic est modo gradus ille qui est modo in extremo ipsius.a.continuato ad ipsum.b.et per consequens non inmediate induceretur simul siue eque intense inextremo ipsius.b.continuato ad ipsum.a.sicut est gradus maximus qui est in extremo ipsius.a.continuato ad ipsum.b.quod est falsum et sequitᷣ ergo ꝙ ipsum.b.inextremo illo habet omnem gradum citra illum qui est inextremo ipsiꝰ.a. continuato ad ipsum.b.et non illum et per consequens nulla est maxima albedo quaꝫ habet.b.in illo extremo et ex consequēti nō est maxima albedo que est in.b.et ita nulla erit maxima que erit in toto copulato ex.a et.b.que fuit conclusionis probatio

Et si arguitur contra primam partem istiꝰ cōclusionis sic ponatuꝛ ꝙ.e.sit minus punctus incipiēs moueri supeꝛ.a.ab illo extremo vbi partes ꝛarefactionis incipiunt moueri ⁊ moueatur versꝰ aliđ extremū q̄usqꝫ desinat moueri sup ptes rarefactas ⁊ signo illud instans in quo desinet moueri super a.quod sit.f.⁊ capiatur totum quod erit ꝑ transitū ab.e.a primo instanti motus vsqꝫ ad.f.de ipso.a.⁊ erit illud maxima pars rarefacta de.a.vt patet. Respondetur ⁊ dicitur ex casu isto non sequi ꝙ totum ꝙ erit per transitum in.f.instanti ab e.esset pars rarefacta ex casu ideo non sequitur plus nisi ꝙ foret.a.est pars maxi. rarefacta ꝑ totū ꝑtrāsita ab.e.ex q̊ n̄ seqꝛ ꝙ aliqua sit pars maxime rarefacta ab.e.

Septima conclusio.cuiuslibꝫ albedinis et cuiuslibet gradus albedinis est dare primum in quo inducitur per motum probatᷣ quia si non ergo esset dare vltimum in quo non inducitur per motum talis albedo vel talis gradus albedinis sit ergo.a.gradus vel albedo inducenda per motum et sit.b. vltimum instans in quo non inducetur per motum talis gradus et sit modo.b.instans et sequitur stante casu possibili ꝙ aliquid erit inductum per motum quod prius nūqꝫ fuit inductum per motum et tamen nūqꝫ id desineret induci per motum vt ipsuꝫ.a.sed consequens est falsum et probatur consequētia quia si.a.desinet induci per motum aut in.b.aut in aliquo instanti post.b.non in.b. quod arguitur.a.nunc non inducitᷣ per motum in hoc instanti.b.⁊.a.inducetur per motum anteqꝫ ipsum.a.inducetur per motū quod est falsum si vero dicitur ꝙ in aliquo instanti post.b.a.desinet induci per motuꝫ et cum inter.b.et illud instans post.b.sit tēpus mediū ergo si.b.sit vltimum in quo.a non inducitur per motum sequitur ꝙ imediate post.b.a.inducitur per motum et ita non in aliquo instanti post.b.vt probatuꝫ est ergo in.b.desinet induci per motum.a. et incipit induci per motum patet per te qꝛ des ꝙ in.b.a.non inducitur per motum et inmediate post inducitur per motum ergo b.in.a.incipit induci per motum Amplius si sit dare vltimum in quo non inducitᷣ.a. per motum sit modo illud vltimum instans et quero aut in.b.instanti est aliquid acquirendum vel non ipsius.a.si detur secūdum ergo.b.est vltimum in quo nō inducitur ipsum a per motū cum nihil restet tunc acquirendum de ipso.a.cum.a.non ponatur aliquod indiuisibile nec aliquid ipsius.a.et ex

consequenti si detur primum cum.a.sit ali quid diuisibile tempus erit anteq̄ inducit id q restat inducendum et ita hoc instans b.non est vltimum in quo non inducetur ip sum.a.per motum ergo est dare primum in quo talis albedo vel gradus albedinis inducitur.

Octauo conclusio. quãuis sit dare max imum actiuum a quo passiuum pati nõ po test non tamen est dare minimum actiuum a quo potest pati prima pars conclusiois sic probatur .nam sit.a . aliqd actiuũ cui potentia sit equalis resistentie b passi tũc.b. passiuum ab.a.actiuo pati non potest quia a proportione equalitatis non potest actio prouenire neque motus quia potentia.a.se habet ad resistentiam.b.in proportione eq̄ litatis vt ponitur sed a quolibet maiori.a. b.potest pati probatur quoniam quolibz potentia maior.a.excedit resistentiaz ipsi b.per aliquem excessum diuisibilem sed omnis potentia excedens remissum excessũ diuisibilem sufficit agere in.b.et.b.ab illa tali potest pati igitur a quolibet maiori.a. potest pati.b.ergo.a.est maximum a quo b.non potest pati Secunda pars conclusio nis est sequens que sic probatur quoniaz si sit dare sit illud.a.et arguitur sic ab actiuo a.potest pati.b.ergo per aliquem excessum potentia.a actiua excedit resistentiã.b.pas siuam sed non per excessum indiuisibilem vt patet ergo per diuisibilem tunc diuido illum excessum in duas partes et diuido vlterius vnam istarum partium istius tal excessus et arguo sic dempta ab.a. aliqua istarum pratiuz diuise medietatis illius ex cessus ad huc.a.est minor q̄ prius fuit ergo si.a.prius fuit.a.non fuit minimum a quo pati potest.b.clara est consequentia et ante cedens patet quia dempta illa medietate ad huc potentia .a.excedit resistentiam.b. per excessum diuisibilem sed quelibet potẽ tia data que excedit remissiuum alicuius passiui ab ipsa potentia id ipsũ passũ pati põt ergo.b.potest pati a potentia actiua.a adhuc illa perte dempta ergo non est mini mum actiuum a quo.b.potest pati.

Decima conclusio quamuis sit dare m nimum pondus quod sortes nõ sufficit por tare non tamen est dare maximum grau quod quodlibet fortius sor. sufficit porta re nec est dare minimum q quodlibet forti us sor. sufficit portare probatur prima ps quoniam sor.sufficit portare aliquod pon dus et aliquod non Sed non est dare max imum pondus quod sor. sufficit portare er go est dare minimum quod sor.non sufficit portare clara est consequentia et pria pars antecedentis est copulatiua vera seu verifi cabilis et secunda probatur scilicet q non sit dare maximum quia si sic sit illud.a. et arguitur sic sor. sufficit portare.a.ergo per aliquem excessum sor. potentia excedit re sistentiam.a. ponderis tenet consequentia vt prius arguebatur quia per diuisibile ex cedit indiuisibile enim additũ indiuisibili non facit id maius tunc accipio illum exces sum vt prius et diuidatur in duas medieta tes et arguitur sic inmediate illius excessus potest sor. portare.a.per aliam medietatez cum residua potest portare maius.a. itaq si vna medietas illius excessus sufficit ad portandum.a.manifeste apparet q altera medietas addita isti medietati talis excess us scilz iste abe medietates et ille totus exces sus potentie sortis sit sufficiens ad portan dum maius q̄ est.a.quoniam quilibet ex cessus est sufficiens ad actionem et motum et a proportione maioris in equalitatis p uenit actio ergo.a.non est maximũ pondus

q̄ sor. sufficit portare et q̄ arguitur de. a. potest argui de quocunq̄ pondere maiori a. q̄ sortes sufficit portare Sed q̄ sit dare minimum pondus q̄ sor. non sufficit portare arguitur quia sit. a pondus equale potētie sor. ergo. a. pondus potentia fortis non sufficit portar̄ quia a ꝓportione equalitatis non prouenit actio sed quodcunq̄ illo eq̄li minus sor. sufficit portare q̄ patet satis clare quia resistentia ipsius. a. grauis excedit q̄dlibꝫ minꝰ eo graue aliq̄ excessu igit̄ ꝛ potētia sor. cū sit eidē r̄sistētie eq̄lis excedit q̄dlibet tale pondus minus graue ipso. a. per aliquem excessum diuisibilem ergo potentia sor. sufficit portar̄ pōdus minus resistēs quā a ꝛ quocūque dato miori. a. omne maius eo seu magis resistens potentia sort. sufficit portare cum ergo. a. sit equale potentie sor. est minimum pondus quod sor. nō sufficit portare. Sed q̄ non sit dare maximum graue quod quodlibet fortius sor sufficit portare nunc ostenditur ꝛ accipio vt supra aliquod pondꝰ quod sit equale potentie sor. ꝛ sit. a. ꝛ arguit̄ sic. a. sufficit portare quodlibet fortius sor. ꝛ nullum maiꝰ sufficit portare quodlibet fortius sort. ergo a est. maximum consequentia clara est cuꝫ maiori ꝛ minor ꝓbatur quia si sit falsa detur oppositum videlicet quodlibet maius a. sufficit quodlibet fortius sor. portar̄ ꝛ sit illud. b. ꝛ capio pla. qui est fortior sor. qui pla. cum potentia sua sufficit portare ꝛ arguitur sic inter gradum correspondentē potentie pla. ꝛ potentie sor. cadit latitudo media ꝛ in illo medio plur̄s sunt gradus quorum quilibet est seu correspōdet aliqua potentia for sor. que potentia non sufficit portare. b. quoniam ꝛ si pla. sufficit portare b. qui est fortior sor. certum est q̄ inter sor. qui non sufficit portare. b. ꝛ pla. q̄ sufficit portare. b. sunt plures homines fortiores sor. ꝛ tamen plures debiliores plat. q̄ non possunt portar̄. b. ergo. b. non est maximū q̄ quodlibꝫ fortius sor. sufficit portare nec etiaꝫ est dare maximuꝫ graue q̄ quodlibꝫ fortius sor. sufficicit portare quia si sic sit illud. b. ꝛ tunc vel. b. est magis graue ꝛ resistens quam sit potentia sor ad portandū vel est equale illi vel est minus existens ꝛ quodcūque detur patet q̄. b. graue est minimum id q̄ quodlibet fortius sor. sufficit portare quod probatur quia si minꝰ sequitur q̄ quodlibet fortius sor. excedit resistentia. b. ꝛ per aliquem excessū diuisibilē ergo etiam per medietatem illius excessus sufficiens erit quodlibet fortius sorte ad portādum. b. ergo cum toto illo excessu q̄libet fortius sorte est sufficiens ad portandum maius quam. b. vt est clarum cum quilibꝫ excessus sit ad hoc sufficiens ergo. b. non ē minimuꝫ portabile a quolibet fortiori sor. vel minimū graue q̄ quodlibet fortius sorte sufficit portare. Si maius sit. b. quam potentia sort. ergo cum inter illud maius ꝛ potentiam sortis. sit latitudo media vbi ꝛ in quo medio sunt plures gradus resistētia rum ꝛ potentiarum sequit̄ q̄ non q̄libet fortius sorte est sufficiens ad portandū b. graue cuꝫ in latitudine illa media possit esse aliquis fortior sort. ꝛ tamen minus potens ad portandum. b. quam. b. ad resistendum ita q̄ resistentia. b. grauis erit excedens potentiam illius qui tamen est fortior sor. igitur ꝛc. Si autem dicatur q̄. b. sit equale sorti manifeste apparet q̄. b. nō est mimum graue q̄ q̄libet fortius sort. sufficit portare ꝛ sic patet totius conclusiōis declaratio.

Undecima ꝯclusio sit ista q̄uis sit dare

dare maximū viſibile ꝙ ſor.non poteſt vi
dere non tamē eſt dare minimū corpus ꝙ
ſor.poteſt videre prima pars concluſionis
ſic probat̃ quia ponatur ꝙ ſit.a. aliquod
corpus ita peruum ꝙ ꝑ aliquam diſtantia
ſor.non poſſit videre ſed omne maius ⁊ ar
guitur tūc ſic.a.eſt maximum ꝙ ſor.nō po
teſt videre ⁊ nihil ē maiꝰ.a.quin illō poſſit
videre ſor.ergo.a. eſt maximum ꝛc.clara ē
conſequentia quia ponitur cum caſu illo ꝙ
a ſit aliquod viſibile ſic diſpoſitum ⁊ qō
impeditū per quod ſor.impedit̃ a viſiōe
illius.a.ſit equale ipſi.a.ſecundum omnes
dimenſiones ⁊ tunc pꝫ ꝙ omne excedens
a.poteſt ſor.videre ſed nichil eſt maius.a
quin excedat.a.ergo nichil eſt maiꝰ.a.qu
id poſſit ſor. videre ergo eſt maximum ꝙ
ſor.non pōt videre. Secunda pars cō
cluſiōis arguit̃ ſic quia ſi ſit dare minimū
ꝙ ſor.pōt videre ſit illud.a.⁊ tunc ſic. a.ē
minimum ꝙ ſor.poteſt videre ergo nullū
minus.a.poteſt ſor.videre ꝯſequentia pꝫ
⁊ conſequens eſt falſum ꝙ ꝓbatur quoniā
aliqua parte ablata ab.a.adhuc ſort. pōt
videre a.ſed aliqua parte ablata.a.eſt mi
nus quā ſit modo igitur.a.non eſt tunc ſeu
nunc minimum ꝙ ſor.pōt videre tenet ꝯña
cum prima parte antecedentis quia. a.nō
videt̃ ſecundum aliquid indiuiſibile igit̃
ſecundum aliquid diuiſibile a quo aliqua
parte remota ad huc.a.videri poteſt a ſor
te.minor eſt manifeſta cum totum ſit maiꝰ
ſua parte ⁊ diminuat̃ ſemper ꝑ ablatione
partium a igit̃ non eſt minimum ꝙ ſor.pōt
videre vt patet. Duodecima concluſio
non datur minima materia de cuius potē
tia poſſit aliqua forma educi vel in quaꝫ
poſſit introduci neque maxima affirmati
ue probatur prima pars quoniaꝫ quacum
que data materia que ſit mīma per te i mi
norem poteſt introduci ⁊ per partem ante
partem prius poteſt introduci in partem
propinquiorem agenti ⁊ prediſpoſitam
quam in diſtātiorem ⁊ poſterius diſpoſitā
⁊ ita non eſſet verificabilis. ſ. ꝙ de nulla
minori poſſet educi ſeu in nullam minoreꝫ
poſſet agens introducere.

Secūda pars etiaꝫ ꝓbatur quoniaꝫ ſi de
tur maxima ſit illa.a.et arguitur ꝙ in ma
iorem materiam poteſt agens introducere
forma quia certum eſt ꝙ per aliquem exceſ
ſum diuiſibilem excedit agens reſiſtentiaꝫ
ſiqua eſt in tali introductione ꝙ dico quia
materia per ſe nullius eſt reſiſtentie ergo ſi
reſiſtentia reſpectu alicuius alterius diuiſi
bilis et per medietatem illius exceſſus poſſ
et et per medietatem medietatis in talē ma
teriam agere ergo cum toto illo exceſſu po
teſt in maiorem materiam ſeu reſiſtentiam
et ſic illa non eſt maxima materia in quam
poteſt preterea ex quo vt dictuꝫ eſt et bene
materia nō reſiſtit igitur ſi reſiſtentia eſt ra
tione medij et circunſtantiarum poteſt eē
medium melius circonſtātiōatuꝫ et diſpo
ſitum et maior materia melius diſpoſita
ergo agens poteſt in maiorem materiam
ergo illa non eſt maxima .Decima
tertia concluſio cuiuſlibet compoſiti natura
lis animati anima rationali vl' in rationali
perfecti et per ſe exiſtentis datur maxima
materia qualitatiue et quantitatiue diſpoſi
ta in qua non poteſt ſua forma introduci ⁊
conſeruari vt poſſit naturales operationes
exercere ſeu ſuſcipere actiones naturales ſꝫ
qua non poteſt naturaliter agere et etiā da
tur minima inquā non poteſt. Sed inqua
cunqꝫ minorem datam infra minimam in
quam non poteſt i illam poteſt ⁊ inquācūqꝫ
maiorem datam ſupra vel vltra maximaꝫ
inquam non poteſt in illam poteſt. Et iſta
concluſio veritatem habet in rebus ethe
rogeneis que ſi non eſſent terminate ad

aliquā quantitatem in magnitudine vel p̄uitate sequeretur ꝙ posset esse tam paruus homo sicut est vna formica pfectus ⁊ per se existēs qui posset actiones naturales suscipere easque exercere hoc autē est absurdū ⁊ ꝙ vna formica potest esse ita magna sic est tota terra imo in infinitum maior clara est ꝯsequentia eo ꝙ per aduersariū nullam determinatā quantitatē habent huiusmodi res. preterea sequeretur ꝙ hominis organizatio posset esse in tam parua quantitate sicut est formice organizatio. hoc aūt sanus intellectus naturaliter capere non potest qꝛ tunc ille quomodo posset suscipere actiones naturales. quomodo etiā potest dari magnꝰ homo sicut est tota terra que omnia sunt absurda ⁊ hec sequunt̄ ex opposito conclusionis qualitatiue autē ⁊ q̄ titatiue disposita dico non pro forma tali suscipienda. sed imo quia in tali dispositōe ⁊ quantitate talis forma in talem materiā non potest ab agēte naturali seu super naturali naturaliter induci Amplius si esset dare maximum ꝙ illa forma posset informare tunc sequitur ꝙ ille hō non posset nutriri nec inpinguari nec aliqua eius pars rarefieri quin corrumperet̄ ⁊ sic esset debilior homo mundi imo ex morsu pulicis si aliqua pars eius corporis tumescerē totū corrumpētur. Item vel anima posset illud corpus informatū mouere vel non si potest ergo excedit per aliqđ diuisibile illud corpꝰ igitur pōt informare aliquod aliud corpus quod minus excedit quia omnis excessus sufficit ad mouendū quod erit illo maius ⁊ sic illud non est maximum. Si vero non posset illud mouere ergo ille homo esset inmobilis localiter ⁊ sic tunc opporteret dare maximum corpus ꝙ illud anima posset informare ⁊ mouere ⁊ fierē argumentum sicut prius si etiam esset dare minimum hominem sequeretur ꝙ non posset q̄cumque paruam passionē suscipere imo etiam ex qualibet parua diminutione alicuius partis moueretur seu statim corrumperetur ex qualibet tristitia cū ex ea aliquid de sui substantia deperderet ⁊ si approximaretur illi aliquod cōdensatiuum absq̄ aliqua praeuia alteratōne corrūperetur ⁊ ita ex quacūque parua re seu alteratione sequeret̄ ꝙ nō esset homo ⁊ sic concluditur ꝙ non sit dare maximam materiā neq̄ minimā sub qua potest agens agere sed est dare maximam matereriā ⁊ mimā in quā non pōt vt dicit cōclusio que sic exēplariter oñdit̄ ponendo ꝙ latitudo quantitatis sub qua pōt materia eē ad hoc vt forma humana introducat̄ ⁊ sit tale cōpositū perfectū ⁊ per se existens potens actōes naturales suscipere sit a semipedali quātitate exclusiue vsq̄ ad quātitatē decem pedū etiā exclusiue ⁊ tūc pꝫ ꝙ semipedalis quātitatis materia ē maxia in quā nō potest sed in quācunq̄ maiorem potest vsque ad decem pedum quantitatē exclusiue ⁊ decupedalis quantitatis materi est minima in quā non pōt sed in quamcūq̄ minorem potest vsq̄ ad semipedalem quātitatē exclusiue ⁊ inter minimā talē materiā in quā non potest ⁊ in quācumq̄ in q̄ potest est latitudo magna īmo ꝙ in infinitū post illam vel vltra illam maxiam in quā non pōt est dare maiorē ⁊ minorem ita ꝙ quacūq̄ data adhuc potest dari maior q̄uis non in duplo maior ⁊ in triplo maior ⁊ sic in infinitum ⁊ inter minimam in quā nō potest ⁊ quamcūq̄ inferiorē in quā potest etiam est latitudo quod quacūq̄ minori data infra illā decupedalem quātitatē in infinitū est dare minorem ⁊ miorem nō tamen in duplo minorem ⁊ in triplo ꝛc.

Et de dispositione qualitatiua dicendū ē ꝙ quia nō dat̄ dispō in infinitū bona per quam possit formā hominis perpetuari opꝫ dare talē dispōem finitam ⁊ terminatam

talem dispositionem finitam et terminatam exclusiue quoniam inclusiuus gradus talis dispositionis non est singnandus quod proba tur quia sit. a. et quero an sit maxima dis positione que possit dari an minima ex quo terminatur inclusiue et nullum istorum potest assignari quoniam si minima illa non possit remitti nec diminui si maxima illa si non posset remitti nec diminui si maxima illa non posset intendi neque augeri et quodcunque istorum est falsum tum etiam daretur vltimum esse rei permanentis relinquitur ergo quod est danda maxima dispositio cum qua non potest forma humana conseruari in materia et introduci verbi gratia gradus vt duo exclusiue et minima cum qua non potest vt gradus di ponis vt. x. exclusiue et decimus dispositionis latitudine dicendum est vt superius de latitudine diximus a semipedali quantitate ad decupedalem. Diuina etiam potestas cum primum hominem formauit ex puluere de inde reliquit nobis exemplum vt ostenderet quod non in quantacunque parua quantitate sed nam debet humana natura existere quando ex vna costa ade voluit corpus facere eue humanum quod ipse poterat ex aliqua particula illius perficere sine hoc quod totam costam a primo homine auferret et ambos proceris statuere factos a tanto optimo conditore fore nemo debet ambigere. Utrum autem corpus eue. factum ex costa fuerit cum additione alterius materie quante non de nouo iterum creste sed preexistentis non coste sed alterius vel fuerit per rarefactionem si eiusdem materie coste vel multiplicationem vt factum fuit in quinque panibus ex ordeaceis et duobus piscibus hoc ego hic perscrutari non valeo sed sacris dimitto auctoribus vt sancto doctori et doctori subtili et aliis super secundo sententiarum distinctione xviii. similem sententiam huic nostre xiii. conclusioni sentire videtur sanctus doctor et bene super primo phisicorum

vbi dicit si partes alicuius totius non habent aliquam determinatam magnitudinem vel paruitatem sed contingit totum esse cuiuslibet magnitudinis vel paruitatis et hoc ideo quia quantitas totius dependet ex partibus vel colligit ex illis sed hoc intelligendum est de partibus existentibus actu in toto sicut sunt caro neruus et os que actu existunt in animali et hoc est quod dicit aristotiles. Dico autem talium aliquam partium in quam cum insit diuiditur totum et per hoc excluduntur partes continui totius que sunt in potentia in ipso. Sed impossibile est quod animal vel planta vel aliquid huiusmodi habeat se indeterminate ad quamcunque magnitudinem vel paruitatem est enim aliqua quantitas ita magna vltra quam nullum animal extenditur et aliqua ita parua infra nullum animal inuenitur et similiter dicendum est de planta ergo ad extructione consequentis sequitur quod neque aliqua partium sit indeterminate quantitatis quia simile est de toto et de parte sed caro et os et huiusmodi sunt partes animalis et fructus sunt partes plantarum ergo impossibile est quod caro et os et huiusmodi habeant indeterminatam quantitatem vel secundum magis vel secundum minus non est igitur possibile quod partes carnis aut ossis sint insensibiles propter paruitatem dicitur autem quod hoc dicitur esse diuisioni contrarium continui in infinitum si enim continuus in infinitum est diuisibile totum autem continuum quod est videtur quod sit in infinitum diuisibile omnem igitur paruitatem determinatam transcendit pars carnis secundum diuisionem infinitam sed dicendum quod licet corpus mathematice acceptum sit diuisibile in infinitum corpus tamen naturale non est in infinitum diuisibile in corpore enim mathematico non consideratur nisi quantitas in qua nichil inuenitur diuisioni in infinitum repugnans sed in corpore naturali consideratur. forma naturalis que requirit determinatam quantitatem sicut

⁊ alia accidentia. vnde non potest inueniri quantitas in specie carnis nisi infra aliquos terminos determinatos. idem ponit secūdo sententiarū dist. xxx. q. ij. ar. ij. Corpus inqt naturale non est diuisibile in infinitū. s; mathematicū vt ex primo phisi. ex verbis philosophi ⁊ cōmentatoris hēri potest ⁊ dicit corpus mathematicū corpus consideratum sub dimensione q̄titatis hoc enim in infinitum diuidi potest quia in ratione quantitatis continue non est aliquid quod diuisioni repugnet corpus autem naturale dicitur ꝙ consideratur secundū aliquā determinatam speciem ⁊ virtutē. ⁊ hoc nō potest diuidi in infinitum quia quelibet species determinatam quantitatē requirit ⁊ in plus ⁊ in minus sicut dicitur secūdo de anima. omniū natura constantiū positus ē terminus ⁊ ratio magnitudinis ⁊ augumenti. ⁊ ideo est inuenire aquam minimā ⁊ minimā carnem vt dicitur primo phisico. que si diuideretur nō esset vlterius aqua vel caro. Hec sanctus doctor ⁊ prima parte. q. vij. ar. iij. sic dicit. oē corpus naturale habet determinatā formā cū igitur ad formam naturalem consequantur accidentia necesse est ꝙ ad determinatā formam sequantur determinata accidentia inter que est quantitas. vnde omne corpus naturale habet determinatā quantitatem ⁊ in maius ⁊ in minus determinatā quantitate; intelligitur exclusiue vt superius dictum est. s. quod datur maxima quantitas ⁊ minima negatiue quemadmodū declarauimus a semipedali vsq; ad. x. pedum quantitatē ⁊ dicta sancti doctoris sunt vera in maiori pte ⁊ subtiliter perscrutata q̄uis in aliquibus vt de partibus homogeneis aliqua; ingerant difficultatē vt in sequenti patebit cōclusiōe que est. xiiij. ista v;.

Nulla res homogenea determinatur ad aliquam quantitatē in magnitudine ⁊ puilitate. nam ignis est res homogenea ⁊ quocū ꝙ igne dato ē dare maiorē ⁊ quocūq; pu dato illo est dare minorem vt probabitur et ita nō terminatur per minimu; nec per maximum. ⁊ sic de alijs homogeneis. sed pro declaratione istius cōclusionis est intelligendum ꝙ nullum corpus vere ⁊ proprie dici debet homogeneū vel etherogeneū sicut nullum proprie corpus dicitur equiuocum vel vniuocū. sed ꝓprie ipsa nomina illa corpora significantia debent taliter appellari. ⁊ tamen per rem ipsam nos exprimimur illō qō importatur per nomen breuitate sermonis quia verius ⁊ proprius hoc nomen aq̄ homogenee importat hoc corpus a qua q̄ni am vno modo significandi generali hoc nomen aqua conuenit toti corpori ⁊ cuilibet parti illius. sed hoc nomen caput vel manus etherogenee importat hoc corpus caput vel manum qō nomen non cōuenit capitis cuilibet parti sicuti ⁊ ipsi capiti vl ipsi manui hoc nomen manus vt patet. ⁊ ideo noīa illa vt caput pes manus debent dici etherogenea ⁊ homogenea. hec nomina aqua ignis ⁊ hmōi. est enim transumptiua facta locutio vt dicamus res homogeneas vel etherogeneas. Et est sciēdū ꝙ eadē res vno potest homogeneo ⁊ etherogeneo nomine importari vt hec res que est vna cera figurata herculis figura potest significari homogenee quia quelibet pars huius cere est cera. ⁊ etherogenee quia non quelibet pars huius cere est figurata herculis figura. ite; eadem res vel essentia que est lignum ex q̄ factū est scampnū importatur homogenee et etherogenee vt quia quelibet pars huius rei est lignum. ⁊ tamen non quelibet pars huius rei vel ligni est scampnū. Ulterius est sciendu; ꝙ omnes t̄mi etherogenee importātes sunt cōnotātes seu cōnotatiui. Termini vero mere absoluti homogenee ⁊ nō etherogenee dicūtur importare vt ignis aqua ⁊ huiusmodi quia nō sunt cōnotatiua. vt caput

manus pes et termini singulares vt sor. plato ⁊ huiusmodi qꝛ termini etherogenei sunt cōnotatiui aliquaꝝ disposicionū vel organizationū vel alicuiꝰ naturalis opationis seu positionis circa talē rem iportataꝫ p talem terminū ↄnotatiuū nō tñ omne cōnotatiuū etherogenee inportat qꝛ hec nomia caro os neruus forma sunt noīa cōnotatiua et tñ nō sunt etherogenea sed homogenea qdā vero termini medio modo se habent inter homogeneū et etherogeneū vt hec nomina album et nigrū ⁊ hmodi. Est tertio sciendum ꝙ isti termini homo ⁊ asinus cū nō sint mere absoluti sed connotatiui existētie sūt noīa homogenea ⁊ ideo res inportata p aliqđ istorum nominū nō etherogenee inportatᷣ sed homogene ideo q̄libet ps hominis est homo ⁊ q̄libet ps asini estᷣ asinus. si vero volumus hec nomina hō ⁊ asinus cōnotare nō solū existētiam sed extra naturalem potētiā ad exercēdū naturales opationes sic talia nomia sūt etherogenea et res per ipsa inportate. et negatur ꝙ q̄libꝫ ps hominis sit hō isto modo et ꝙ q̄libet ps asini sit asinus qꝛ vt dictū est in pcedenti cōclusione impossibile est ꝙ in tam pua q̄titate exerceātᷣ opationes naturales ⁊ ꝙ corpus quātūcūqꝫ peruū sit possit naturales suscipere operationes nec inquacūqꝫ magnitudine. his ita scitis exēplis aliqbus. cōclusio declaratur nam si ↄtigit dare minimā albedinem sequitur ꝙ illa in istanti corrūperetᷣ qꝛ adproximato aliquo agente potente illam corūpere vel imediate post h̄ remanet aliquid illius albedinis vel non si non ergo sequitur ꝙ dictū est si sic ergo illa non fuit minima vel daretur minꝰ minimo preterea agens illi ad pximatū citiꝰ ⁊ pꝰs agit in ptem vnā q̄ in aliam ⁊ pmo in sibi ppinquiorem q̄ in remotiorem aliter daretur minimū alterabile qđ est falsum. tum ēt qꝛ tūc nō esset dare pmū instans esse rei sed vltimū nō esse rei pmanentis amplius si eēt

dare minimū ignē ergo esset dare minimaꝫ visionē ⁊ sic ille qui p illaꝫ minimā visionē intelligeret nō posset minꝰ dare intellectum qđ est falsum. Sed diceret forsitan aliquis ꝙ in rebus accidentalibꝰ nō est dare minimū in substantialibus vero per se exn̄tibus sic qꝛ accidentia nō per se subsistūt vnde est dare minimū ignē nō ꝙ non possit dari minor sed ꝙ nō pōt dari minor quin ille inmediate incipiat destrui et corrūpi successiue ita ꝙ ignis iste minimus pōt durare aliqualiter sine sui corruptione ⁊ nullus minor eo pōt durare quin aliqualiter incipiat corrūpi sed hoc nichil valet qꝛ tūc ignis talis nō esset minimus per se sed ꝑm qd pretera ille ignis qui ponitur minimus p se existēs qui pōt cōseruari vel est equalis potentie suo agenti vel est excedēs agens ne incipiat corrumpi si est equalis tūc non debet dici minimū simpliciter sed minimū qđ non pōt corrūpi a tali agente et isto modo pōt esse vnꝰ ignis centū graduū minimꝰ. si excedit agēs ergo per aliquē excessū diuisibileꝫ et sic medietas illiꝰ ignis pōt cōseruari p medietatē illius excessus ne corrūpatur per aliqđ tempus igitur illud nō est minimū qđ possit cōseruari ne incipiat corrūpi immo q̄tūcunqꝫ peruus sit ignis pōt per tempus resistere qꝛ aliter sequitᷣ ꝙ illa resistentia per tēpus cōponeretᷣ ex resistentijs instantaneis nam si aliquis ignis conponeretur ex talibus minimis sequitᷣ ꝙ qđlibet minimū ē duo paria illius resistentie ergo si totum pōt per horaꝫ resistere sequitᷣ ꝙ aliq̄ eiꝰ ps potest resistere per. x. partem hore et q̄uis partes se iuuēt inconposito hoc non tollit difficultatē quin possit per tempus existere qđlibꝫ istoꝝ. nec obstat illud phi. ij. de anima ōnium natura cōstātiū. ꝛc. qꝛ intendit ibi de etherogeneis et de homogeneis vt patet cū ibidem dicit ꝙ ignis cōbureꝫ i ifinitū si habereꝫ cōbustibile ita ꝙ q̄tuꝫ est de se ignis non est deter-

minajus ad aliquem q̄titatem nec obstat q̄ dicitur primo phisicorum q̄ est dare minimam carnem quia illud forte non fuit de intensione sua sed dicit hoc arguendo cōtra antiquos vel pōt dici q̄ accepi minimam pro parua carne cum id sibi sufficit quia ē dare ita peruam a qua non possit aliquid segregari sicut dicebatur per illos philosophos vel aliter intellexit vt credo et meli⁹ quia vt diximus supra ista nomina caro neruus os et huiusmodi quāuis sint homogenee inportātia res tamen sunt termini cōnotatiui aliquarum dispositionum vel organizationum vel alicuius naturalis operationis seu positionis circa tales res sic per illos inportatas que requirunt d̄terminatā quantitatem vt dixim⁹ in conposito vt conpositum possit recipere naturales actiones ita q̄ non sub quacunq̄ perua carne et osse posset illud fieri que intētio fuit philosophi naturalis cum ibi naturaliter loquat̄ et nō mathematice.

Decima quinta coῳclusio.et vltima p̄ncipalis huius partis sit ista anima intellectiua potest informare materiam sub quacunque perua quantitate et in infinitum sub quacunque minori per diuinam potentiam potest existere que potest facere in infinitum creaturam nobiliorem quacunq̄ data et ininfinitum potest aliqua creatura perfectiorem aliquem effectum producere ista conclusio habet quatuor partes et quo ad omnes est p̄babilis et prima apud phideles est manifesta et apud tenentes tantū vnum deum et primam causam vnam omnium tantum esse que potest supplere vices omnium aliarum causarum igitur q̄ natura non poss; in aliqua perua quātitate operare et in quacunque perua materia potest per diuinam potentiam hoc facere et quacunque perua data materia in qua; possit induci anima intellectiua adhuc in minori et minori per dei potentiam in infinitu; potest induci vt illud tale sit homo et in diuiduum in specie existens humana quamuis non possit induplo in minorem et in triplo in minorem et sic in infinitum. secunda p̄s conclusionis sic probtur inter ea que distāt in infinitum sunt infiniti gradus possibiles fieri sed quelibet creatura facta distat ī infinitum ergo inter deum et creaturam sunt gradus infiniti quorum vnus est nobilior alio possibilis fieri ergo ꝛc. secūdo sic quecunque per se referuntur si vnum eorum secundum q̄ huiusmodi est infinitum et reliquum sed potens in eo q̄ potens et possibile in eo q̄ possibile sibi correspondens per se referuntur ergo si possibile in eo q̄ huius est finitum et potens secundum q̄ huius est finitum sed potēs habet q̄ sit potēs per potentiam ergo si gradus entiu; a deo possibilium fuerint finiti potentia sub ratione qua potentia erit finita hoc autem videtur inconueniens q̄ dei potentia sit finita Tertio sic quelibet substantia et quodlibet accidens citra deum est finitum sed quocūque tali ente dato in infinitum deus potest perfectius et perfectius causare ergo.ꝛc.Tenet ɔña cū maiori et minor ē maifesta quia da q̄ aliquo ente finito dato deus non possit perfectius causare et perfectius et sequeretur q̄ potentia dei esset limitata quod est absurdum immo plus forte credendum est q̄ quacunque substantia finita data deus potest accidens perfectius et nobilius producere vnde non est ita perfectu; indiuiduum in specie angeli quin albedo possit ita intendi per dei potentiam ita q̄ talis albedo esset ita perfectum ens et ita bonum in entitate sicut indiuiduum date speciei et etiam vt esset in entitate pefectius ens q̄ȝ angelus posset deus ita perficere talem albedinem et aliam perfectiorem ista data et ita infinitum vnde vna species non dicitur per

fectior alia quia perfectiora in diuidua cõtineat quaz alia vel quia in ea perfectiora indiuidua possint esse quam in alia vnde aduerte ꝙ omnis actus creature est actus admixtus potẽtie talis infinitas que attribuitur creature consequitur actum admixtum potentie ⁊ non actum simpliciter sed ponitur in processu infinito in accipiendo vnum post aliud in infinitum ⁊ ideo non conuenit ꝙ tale infinitum possit conuenire creaturis. s.ꝙ in hijs sit ponere infinitum sic accipere semper aliquid nobilius quocumque dato sicut manifestũ est i numeris ⁊ figuris ⁊ hoc dicitur infinitum secundũ determinatam rationem seu quantum ad aliquam rationem contractaz ⁊ est illud ꝙ determinatur ad genus determinatum vel ad spetiem determinatam entis vtputa ꝙ dicatur infinituz quãtũ ad magnitudinẽ essẽtie sue determinate tamen ad spetiez vt si dicatur linea carens punctus infinita vel dicatur in infinitum multitudine spetierum sicut figure in potẽtia sunt infinite vnde sub genere figure ⁊ sub genere numerorum continentur infinitum spẽs possibiles illis vtsi ponatur aliqua linea in infinitum extensa aut extensibilis talis esset infinita quia non haberet punctum terminantem eam ad tantũ graduz magnitudinis ita ꝙ licet talia sint in infinita quo ad quid sunt tamen finita ⁊ determinata quo ad genus ⁊ spetiez sicut linea subalterna ⁊ figura que est in quarta specie qualitatis ⁊ tale in infinitum non dicitur quo ad rationez essentie quia tale soli deo conuenit nam infinituz quo ad ratõnem essentie.i.in infinitum simpliciter est nõ determinari aliquo fine cuiuscunque entitatis vel perfectionis qualitercũqz est illius qui in vno solo simplici habet quid quid ẽ perfectionis in natura entitatis totius huius autẽ soli deo conuenit quia habere omnez perfectionem in tota entitate possibilem nõ potest conuenire pluribus formaliter differentibus quia in eis que formaliter differũt vnum semper est perfectius altero ⁊ ideo nõ potest esse ꝙ vtrumqz habeat omnẽ perfectionez talia ẽt constat quod non possint ꝙ materialiter vel nũeraliter non possint differre si illis talis infinitas conueniret ideo illa soli deo cõuenit vnde est sciendum ꝙ in perse ordinatis secundum aliquod genus cause est processus in infinitum impossibile quia impossibile est ꝙ aliquis effectus ab infinitis causis per se sit sed ꝓcessus in infinitum in per se ordinatis secundum ordinem nobilitatis ⁊ non secundum aliquam causalitatem non est impossibilis talis aũt est ordo qui ponitur inter creaturas in infinitum ꝓcedentes sicut etiam partes temporis habent perse ordinem prioris ⁊ posterioris sed non causalitatis ⁊ tamen secũdum ponentes mundum fuisse eternum infinite fuerunt partes in tempore ⁊ equales vt in infiniti dies ⁊ anni est etiã sciendum secundo ꝙ aliud est ponere lineam esse infinitam secundum rationẽ essentie ⁊ aliud est ponere lineam esse infinitam secundum rationem sue magnitudinis quia ratio cuiuslibet essentie secundum ꝙ essentia se extendit ad omne ens siue ad omnem entitatem ⁊ ideo si linea diceretur non habere finem secundum rationem denotaretur ꝙ comprehenderet omnem perfectionem entitatis absqꝫ determinato gradu cuiuscunqꝫ generis vel speciei entis sed magnitudo linee nõ se extendit nisi a linee essentiã que est eius longitudo ⁊ ideo non habere finem magnitudinis linee non est se extendere ad omnẽ perfectionem ⁊ rationem entitatis ⁊ ideo aliud esset ponere lineam infinitam secun

dum q̄ talis specialis essentia. s. secudum q̄ linea vel secūdu₃ magitudinē linee ⁊ ali ud est ponere lineam infinita₃ secūdū rōe₃ essentie infinite absolute. Tertio sciēdum ē q̄ distantia que est inter deū ⁊ creatura₃ ē infinita distātia. s. infinitus excessus vnius extremi respectu alterius sicut si diceretur aliquis calor infinite intensionis distare in infinitū a frigiditate ⁊ isto modo essētia di uina distat in infinitū ab vniuersitate crea ture possibilis distantia autem infinita ac cepta pro quada₃ latitudine infinitorū gra duū creature possibilium non est aliqua la titudo ⁊ isto modo iter deū ⁊ creatnrā quā libet factam actu esset distantia infinita ⁊ non latitudo aliqua inter vtrumque extre mū in qua sint infiniti gradus possibiles s₃ distatur distantia infinita ⁊ sicut in eis in quibus ꝓceditur in infinitū non est dare p̄ mum sic etiam in in vniuersitate creatura rum possibilium non est dare supremū non enim est dicere pfectio creature possibilis est infinita vel contingat accipere vnam su premam creaturam habentem infinitam p erfectionem sed quia in accipiendo vna₃ post aliam non est finis ⁊ licet perfectio cre aure possibilis sit infinita quo ad nume rum specierum non tamen talis infiuitas ē perfectio equalis diuine essentie seu perfec tioni quia ex hoc non ponitur vniuersalit̄ infinita sed quo ad aliquid. Et q̄ infinitu₃ aliquis effectus perfectior ⁊ perfectior po ssit ab aliqua creatura produci probatur hoc primum intellecto q̄ ex gratia dei vn usquisq̄ perfectus producitur effectus vno quidem modo accepi gratia consueuit ꝓ dilectione scilicet alicuius sicut consueuim us dicere quod iste miles habet gratiam regis id est rex habet eum gratum aliomo do pro aliquo dono sumitur gratis dato

vt cum dixerit aliquis hanc gratia₃ facio tibi vel sumitur pro recompensatione be neficij gratis dati secnudum q̄ dicimur a gere gratias benefactori. Secundo depen det ex primo ⁊ ex secundo procedit tertiu₃ qui enim gratia₃ dei dicitur habere signa tur in se recipere quemda₃ effectum gratui te dei voluntatis homo quidem ex gratui ta dei voluntate dupliciter aiuuatur vno modo inquantum anima eius mouetur a deo ad aliquid cognoscendum vel agendū vel volendum ⁊ hoc modo ipse gratuitus effectus in homine nō est qualitas sed mo tus quidam anime actus enim voluntatis mouentis in moto est motus vt dicitur ter tio phisicorum alio modo aiuuatur homo ex gratuita dei voluntate secundum q̄ ha bituale donū a deo anime infunditur ⁊ h̄ ideo quia non est conueniens q̄ deus mi nus prouideat his quos diligit ad super nale bonum quam creaturis quas diligit ad bonum uaturale habendum creaturis autem naturalibus sic prouidit vt non so lum moueat eas ad actus naturales sed etiam largiatur eis formas ⁊ virtutes q̄s dam que sunt principia actuum vt secun du₃ se ipsas inclinentur ad huiusmodi mo tus ⁊ sic motus quibus adeo mouentur fi unt creaturis connaturalea ⁊ factibiles se cundum illud sapientie septimo. Quod di sponit suauiter ꝛc. quo prenotato probat̄ conclusio primo quantum ad creaturam inrrationalem quoniam ignis in infinitū potest producere ignem perfectiorem ⁊ p fectiorem ⁊ maiorem ⁊ maiorem approxi mato combustibili in quod sufficiat age re ⁊ sic ēt p₃ de quibusdā alijs effectibus qui producuntur a suis agentibus qui pos sunt in infinitum augeri seu intēdi quos bre uitatis causa dimitto quātum vero ad ra

tionalem creaturam arguitur cõclusio naꝫ vnusquisque homo diligens deum potest ampliꝰ et ampliꝰ ipꝫ deũ diligere ita ꝙ q̃ cunque gradu caritatis dato adhuc potest perfectioꝛ et perfectior dari et augeri ab ipsa creatura vsque infinitum naꝫ dilectio talis creature est quedam caritas que non habet terminum vltra quem non possit intẽdi igitur aliquis effectꝰ in infinitum perfectioꝛ et perfectioꝛ potest creatura rationali ꝓduci ita ꝙ talis nec terminatur per maximum nec per minimnm augumentum enim cari non peruenit ad aliquem terminũ vltra quẽ non possit augeri cuius ratio est quia terminus in augumento alicuius forme potest ꝑfici aut ex ratione ipsius forme que habet terminatam mensuram ad quam cum peruentum fuerit non potest vltra procedi ifor ma sed si vltra processuꝫ fuerit peruenietur ad aliam formam sicut patet in pallore cuius terminos per continuam alterationem aliquis transit vsque ad albedinem vel nigrdinem perueniens aut ex parte agentis cuius virtus non se extendit ad vlterius augendnm formam in subiecto aut ex parte subiecti quod nõ est pacax perfectionis amplioris sed nullo istorum modorum inponitur terminus augumento caritatis in statu vie de qua loquor ipsa enim secundum rationem proprie speciei terminum augumenti non habet est enim perticipatio quedam infinite caritatis que est spiritus sanctus similiter etiam causa agens ast infinite virtutis scilicet deus similiter ex parte subiecti terminus huic augumento prefigi non potest quia semper caritate est crescente super crescit habilitas ad vlterius augumentum igitur nulla potest dari maxima caritas in via que augeri et perfici non possit illud eni ad quod mouetnr anima in augumento caritatis est similitudo caritatis diuine cui assimulatur ad quam cum infinita sit in infinitum potest accedi plus et plus et nunquam adequabitur perfecte et ipsa anima quantum plus recipit de ipsa bonitate diuina et lumen gratie ipsius tanto capatioꝛ ad recipiendum efficitur et ideo quanto plus recipit tanto plus potest recipere quia potentie materiales sunt determinate et finite secundum exigentiam materie et ideo non possũt recipere nisi tantum vel tantum secundum proportionem materie. potentie autem immateriales non limitantur ex materia sed magis secundum quantitatem bonitatis diuine in eis percepte vnde quanto additur plus de bonitate tanto magis de potentia ad capacitatem additur sicut patꝫ in exemplo philosophi de sensu et intellectn tertio de anima vbi dicit ꝙ sensns a fortibus sensibilibus corrumpitur et non augetur coruꝫ capacitas quia snnt potẽtie materiales sed itellcũs quanto magis intelligit difficilia tãto etiam plus potest ita etiam quanto natura spetialis plns recipit d̃ caritate tanto plus potest recipere. sequitur secunda pars tractatus.

¶Nunc autem in secunda parte pricipali arguamus contra aliquas positarum conclusionum et primo contra tertiam sic ¶Naꝫ si esset dare maximam albedinem quam. a agens potest ꝓducere illa tunc esset infinite remissionis in extremo remissioꝛi ab agẽte vel da ꝙ non. ergo esset certe intensionis in illo extremo ergo remissiorem albedineꝫ causaret vlterius et tunc illa potentia data non fuit maxima plus per tempus egisset in illo extremo inducendo albedinem non agendo in partem contratiam in illo extremo inducendo albedinem remissioreꝫ et sic diceretnr communiter de omni parte illius ꝙ sic albesit ꝙ prius inducit albedineꝫ ad aliquem certum gradum q̃ ad totam illam ꝑtem antequam induceret aliquaꝫ albedinẽ in partẽ contrariam illi parti et ita nullus

huius ꝙ si debet albefieri continue albefiet
per aliquod tempus quod est inconueniens
sed contra ex hoc sequitur ꝙ sit aliꝙ corpꝰ
ꝙ sic albefieri debeat per motum per par-
tem ante partem quod non conuenit dare
primū in quo hec pars vel illa esset albefac
ta quacunque demonstrata quia si sic sit il
la pars tunc.a. tunc est dare primum i quo
hec pars est albefacta ergo in illo instanti
esset albedo infinite remissionis in extremo
remotiori illius.a.ab agente quia si esset in
illo instanti alicuius certe intensionis sequi
tur ꝙ albedo prius fuisset causata in illo ex
tremo secūdū medietatē huius intēsionis ꝙ̄
secundum totam illam quia agens vnifor-
miter intendet albedinem in extremo remo
tiori ipsius.a.et in extremo propinquiori
illius.a.modo in extermo propīquiori illi-
us.a.nulla albedo potest causari vel ibi ca
usatur secundum intensionem aliquam qui
in illo extremo prius fuerit causata albedo
minus intensa ergo eodem modo in extre
mo remotiori et per consequens non est da
re primum in quo hec pars erit albefacta
et similiter arguitur de quacunque parte si
cut de ipso.a.igitur.a. non fuit minimum
in quo hec ps fuit albefacta et si respōdea
tur concedendo conclusionem ꝙ nullius ꝙ
debet albefieri est dare primum in quo al-
bedo inducitur per motum. contra ergo si
non est dare primum in quo hec pars sit al
befacta sequitur ꝙ est dare vltimuȝ in quo
hec pars non erit albefacta alterum oppor
tet dari per viam contradictionis accipien
do totum tempus in quo non erit albefactū
et totum in quo erit albefactum et queritur
vtrum in instanti medio erit ista pars albe
facta vel non et patet ꝙ opportet dare pri
mum in quo hec pars primo erit albefacta
vel vltimum in quo non ex quo ergo nō est
dare primum vt ostensum est sequitᷣ ꝙ est
dare vltimum in quo nō et immediate post
erit hec pars albefacta que sit.a.et tūc que
ro aut totum.a.est albefactum vł non si sic
ergo certum est ꝙ non prius fuit albefactuȝ
ergo nunc primo ergo illud est primum in
quo primo.a.est albefactum et non vltimū
in quo non si non sit totum albefactum.a.
ergo aliquid restat albefiendum ipsius.a.⁊
cum illud quod est albefiendum de ipso.a.
non sit indiuisibile tempus erit antequam
ipsum erit albefactum et per consequens tē
pus erit antequam totum.a.erit albefactuȝ
et ita illud non erit vltimum in quo .a.non
erit albefactum patet ergo ꝙ opportet darᷣ
primum in quo hec pars erit albefacta et
non vltimum in quo non preterea si conce
ditur illa conclusio scilicet ꝙ nullius quod
debet albefieri est dare primum instans in
quo albedo inducitur per motum instatur
contra quia sit.a.vnum nigrum et agat.b.
in.a.corrumpendo nigredinem inducendo
albedinem et arguitur sic cuiuscunque pῑs
ipsius.a.est dare primum in quo tota nigr
edo corrumpitur in illa parte ergo cuiusꝗ
partis.a.est dare primum in quo ipsa erit
albefacta consequentia est bona et antece-
dens est verum ergo et consequens cōsequē
tia probatur quia aliqua parte ipsius .a.
que debet albefieri ab ipso.b.si esset dare
primum in quo totaliter corrumpatᷣ nigre
do in illa parte nisi illud esset primum in q̊
illa pars esset albefacta sequitur ꝙ in illo
instanti illa pars non erit albefacta nec ni
gra et ita esset dare vnum instans in quo
subiectum non esset sub aliquo inter medi
orum quod est inconueniens nam ponitur
ꝙ albedo et nigredo suntᷣ contraria inmedi
ata et probatur antecedens scilicȝ ꝙ sit da
re primum in quo nigredo totaliter corrum
patur in illa parte quia si non ergo est dare
vltimum in quo non corrumpitur nigredo
totaliter in illa parte et si sic sequitur ꝙ ad
huc nigredo est in illa parte et per cōsequēs

tp̄us erit aliq̄ꝫ nigredo tōl'r cōrūpat' i illa p̄
te cū ql'ꝫ nigredo sit diuisibil' p̄ꝫ ex̄tēsōeꝫ q̄ nl
la nigredo existere pōt i subiecto idiuisibili ⁊
per consequens non est dare vltimū in q̄ n̄
corrumpatur nigredo totaliter in illa par
te sed primum ⁊ ita vt probatum sequitur
ꝙ est dare primum in quo illa pars est al
befacta amplius ꝑbatur ꝙ sit dare primū
in quo illa pars est albefacta per motum
quia sit hic vnum spaciuꝫ ꝙ sit.b.⁊ moue
tur.a super ipsum.b.continue ipsum albe
faciendo per partem ante partem ita ꝙ.a
habeat solum virtutem albefaciendi par
tem ipsius.b.super quam mouetur seu sup
ponitur ⁊ non maiorem tunc cuiuslibet pa
rtis illius.b.est dare primum in quo ipsū
a supponitur ipsi parti ergo cuiuslibet talis
partis est dare primum in quo ipsa erit al
befacta perimotum ab ipso.a.ꝙ fuit pro
bandum. Preterea si non sit dare pri
mum in quo hec pars erit albefacta per
motum ergo eadem ratione in mobili loca
li non erit dare primum in quo hec pars
vel illa erit pertransita per motum localeꝫ
cōsequens est falsum ergo illud ex quo seq
tur. Contra quintam conclusionem argui
tur sic.a.calidum potest agere in.b.frigid
um inducendo caliditatem ⁊ tamen non ē
dare maximum tempus per quod potest
agere in.b.frigidum nec minimum per q̄d
non potest probatur quia si sic sit illud tē
pus maximuꝫ.c. tunc in.c.potest agere ali
quid ⁊ in tempore maiori quaꝫ sit.c.quia
quod potest aliquid in tempore minori ⁊ i
maiori pōt ergo non est dare maximum
nec etiam est dare minimuꝫ scilicet ꝙ quo
cunque dato in quo non potest agere ꝙ in
quolibet maiori potest agere ꝙ est falsum
nec etiam est dare minimuꝫ in quo potest
quia cum omnis calor partibiliter induca

tur nullum est tempus minimuꝫ in quo po
test inducere caliditatem ꝙ etiam non sit
dare maximum in quo non probatur naꝫ
si i illo nō potest ⁊ i omni maiori pōt i illo
stanti terminante illud tempus non agit in
ducendo caliditatem ⁊ in mediate post h̄
aget tunc quero aut in illo instanti aliqua
frigiditas sit in illo extremo propinquiori
ipsi.a.aut non si sic sequitur ꝙ erit infinite
remissionis quia da ꝙ esset certe intensiōis
tunc tempus esset aliquam corrumperetur ⁊
per consequens nō inmediate post hoc age
ret inducendo caliditateꝫ.si non sit aliqua
frigiditas in illo extremo ergo aliqua cali
ditas est in illo extremo ⁊ cum illa calidi
ditas sit certe intentionis sequitur ꝙ pars
istius prius fuit inducta ⁊ per consequens
illud instans non est vltimū in quo non in
ducitur caliditas ꝙ est oppositū positi se
cundo contra eādem conclusionem sic arg
uitur intellectus sortis est alicuius perfecti
onis ⁊ potest attingere intellectionem alicu
ius ⁊ alicuius non quia aliter intellectus
angeli non esset maioris perfectionis quaꝫ
intellectus sortis ⁊ tamen non est dare ma
ximam intellectionem quam intellectus so
rtis potest causare nec minimam quam nō
potest primum probatur quia infitā intel
lectionem potest ipse causare ergo nulla est
maxima quam potest tenet consequentia ⁊
antecedens probatur quia intellectus sor
tis potest intelligere in isto instanti vt sup
pono mediāte aliquo conatu volo tunc ex
quo intellectus potest intelligere ⁊ intende
re suum actum ꝙ sor.intendat suum actuꝫ
cum aliquo conatu per aliquod tempus
per quantum conatum ipse modo eligit ac
tum suum sequitur tunc ꝙ actus suus erit
infinite perfectionis quia in quolibet tem
pore per quod sic continue intendit suum

actum tantu; causabit de actu suo sicut faciebat in principio qz si virtus aliqua potest aliquid causare in minori mensura tanta virtus potest tantũ causar in maiori mẽsura ⁊ cum infinite sint partes in illo tẽpor sequitur ꝙ in qualibet parte illaꝝ partium tantum causabit sicut in prĩo instanti ⁊ ita actus quasi infinitus ⁊ per consequens nõ est dare maximum nec eadem ratione per fectissimum actum quem potest causare ꝙ aut non sit dare aliud membrum nec alterius diuisionis altera pars de se patet ⁊ ita sequitur diuisionem illã esse falsa;. Tertio principaliter contra eandem conclusionem sic arguit ponatur ꝙ sor. sit tunc per aliquod tempus sor. põt esse ⁊ per aliquod tempus non ⁊ tamen non est dare maximũ tẽpus per quod sor. potest. ꝛc. nec minimu; per quod non potest primum ꝓbatur quia si sic tunc sequeretur ꝙ rei permanẽtis esset dare vltimum instans esse contra philoso. octauo phisic. vel post illð instans etiã sor. erit clara est cõsequẽtia nec etiam est dare minimum ꝙ probatur sit illud. a. ⁊ arguo sic in quolibet instanti extrĩseco. a. sor. erit ergo. a. non erit minimu; per quod sor. nõ potest esse. Preterea quocunque dato in quo non potest esse illud non est minimum quonia; quocunq; causa data qua illð dicit minimum ⁊ eadem causa ⁊ ratione potest dari maius vel saltem in aliquo instanti illius temporis sor. erit vt patet intelligẽti . Quarto principaliter arguit sit. a. vnum calidum ⁊. b. vnum frigidum ita forte ad agendum sicut. b. ad resistendum tũc a. potest alquam frigiditate; ipsius. b. corrumpere ⁊ aliqua; non potest a. corrumpere ⁊ tamen nec est dare maximu; ꝙ sic nec minimu; ꝙ non probatur primum quia a ⁊. b. sunt eque potentes ad agendum in se inuicem ergo sequitur quod quantum corrumpitur de frigiditate tantum corrumpatur de caliditate ⁊ econtra ⁊ per consequẽs in quolib; instanti sue actionis erunt equales in potentia ad agendum in se inuicem ⁊ sequitur ꝙ erunt sufficientes quã diu manebit aliqua pars illoꝝ quia continue est ꝓportio equalitatis inter illa sicut in principio ⁊ sic sequitur ꝙ nulla est maxima pars frigiditatis in. b. quam. a. non potest corrũpere ⁊ omnem minorem potest patet per illud quia si aliquam potest ⁊ omnem potest ⁊ per consequens non est dare minimã partem frigiditatis quam. a. non potest corrumpere ita ꝙ illam non potest sed omne; maiorem potest quia si non potest corrumpere illud ꝙ minus est nec illud ꝙ maius ẽ potest corrumpere sicut pat; nec est dare ꝑtem minimam quam. a. potest corrumpere de. b. quia si illam potest corrumpere ⁊ ꝑtem illius potest etiam corrumpere ⁊ sic nõ datur minima quam potest. a. corrumpere Preterea ponatur ꝙ. a. sit vnu; summe calidum ⁊. b. vnum summe frigidum que sint equalia ⁊ eque potentia ⁊ sint ad inuicem approximata ita ꝙ vnum agat in reliquũ ⁊ econuerso ⁊ equaliter sic ꝙ cu;. a. induxerint vnum gradu; caliditatis in. b. corrumpendo vnum gradum frigiditatis ita. b econuerso faciat in. a. ceteris aliis omnibus paribus ita ꝙ cõtinue durante actiõe remaneat inter ea equalis proportio quo stante arguitur sic aliquam frigiditatem sufficit. a. corrumpere in. b. ⁊ aliquam non ⁊ tamen non est dare maximam frigiditate; quam. a. sufficit corrumpere in. b. nec minimam quam non sufficit primum probatur quia si aliquam frigiditatem sufficit. a. corrumpere in. b. que sit maxima ergo vel illa frigiditas est tota frigiditas. b. aut pars ĩ tota quia proportione equalitatis non est

actio possibilis cum.a.et.b.secundum se tota sint equalia ergo etc. nec est pars latitudinis frigitatis ipsius.b. quoniam quacunque parte data que sit maxima frigiditas quam sufficit a corrumpere et adhuc maiorem sufficit.a corrumpere in.b.cum continue.b. erit minoris resistentie et.a. magis adsimilet sibi ipsum.b.et partes.b.inducendo caliditatem nec datur minima quam.a.non potest corrumpere quoniam aut illa esset tota frigiditas.b.aut pars non pars quoniam non est aliqua pars latitudinis frigiditatis.b.que sit minima quam.a.non sufficit corrumpere quia tunc maxima esset medietas ipsius b.que sit.f.gratia argumenti et tunc patet quod non potest illam corrumpere partem sed bene usque ad illam utputa aliam medietatem ipsius.b.que sit.c. nec aliquam maiorem ex consequenti sed quamlibet minorem citra.f.sed hoc est falsum ut patuit nec etiam tota frigiditas.b.est minima quoniam.c. potest assimulare sibi aliquas partes ipsius b .et corrumpere aliquas partes latitudinis frigiditatis ipsius.b.ex proportione totius potentie active ipsius.a.ad partes resistivas ipsius.b. et non ex proportione totius ad totum cum illa sit proportio equalitatis ut patet ergo divisio insufficiens.

Contra secundam partem vi.conclusionis arguitur sic si nulla est maxima albedo in casu posito que esset in tali subiecto uniformiter difformi albo vel secundum omne vel secundum aliquid sui sequitur quod infinita albedo esset in illo subiecto quia omni albedine que esset i illo subiecto adhuc esset maior albedo in illo subiecto et per consequens infinita albedo esset in illo subiecto. Item sequeretur quod quacunque parte demonstrata illius qui sic esset in albedine uniformiter difformi nulla esset maxima albedo que esset in illa parte hoc posset probari per divisionem illius partis in duas partes et tunc in extremo medietatis albedinis continuato cum alia medietate est aliquis certus albedinis gradus ita quod nullus gradus minor in extremo continuato alterius medietatis cum alia medietate est aliquis certus albedinis gradus ita quod nullus minor est in extremo illo continuato alterius medietatis in altera medietate est omnis gradus albedinis citra illum gradum et non tantus gradus et per consequens nulla est maxima albedo que est in mediate talis remissiori ita nulla est huius partis albedo cuius iste sunt medietatis et hoc idem patet de quacumque parte sic uniformiter difformi amplius sequeretur quod.a.erit album et.b.album et.a.albior .b. et tamen.a. in nulla proportione esset albior.b. probatur quia sint.a.et.b.tales due medietates alicuius qui sit uniformiter difformis in albedine et sit.a.illa medietas que est albior tunc ex quo nulla est maxima albedo illo casu posito que sit in.b.ut probatum est et.b.est remissius album quam sit.a .sequitur quod.a esset albior quam.b.et tamen in nulla proportione erit albior quam.b. Contra septimam conclusionem et tribus arguitur mediis et primo cuiuscumque albedinis est datur primum in quo ipa inducitur per motum ergo totius albedinis acquisite per motum est datur primum consequentia probatur per hoc quod non est maior ratio quare unius albedinis acquirende per motum sit datur primum quam alterius acquirende per motum ergo si alicuius albedinis est datur primum et totius albedinis inducende erit datur primum consequens est falsum et falsitatem.s.quod totius albedinis etc.sit datur primum quia ponatur quod sortes et plato incipiant de albari et similiter continue dealbentur uniformiter usque ad .a .instans ita quod.b. gradus albedinis foret summus gradus quem sor.haberet per motum in .a instanti cum hoc pono quod quelibet albedo que erit acquisita implatone corrumpetur primo i.a.ita quod nihil erit eius in. a.isto posito

arguitur sic ita diu ante.a.mouebitur pla
to.acquirendo albedinem sicut sor. et quo
cunque motu mouetur sor. añ.a .tanto vl'
consimili mouebitur plato.ante. a.ergo q̃
cũque albedinem acquiret.sor.per motuꝫ
acquiret plato . per motum ex quo neuter
istoꝝ habebit albedinem nisi que erit acq
sita per motuꝫ ergo per consequens si sor.
acquiret . b. gra dum albedinis ⁊ plato
etiam acquiret.b.gradum albedinis vel ꝯ
similem ergo vel in.a.vel post. a. vel ante
a.non in.a. quia per casum tota albedo q̃
erit in platone corrumpetur in eo in.a.ita
ꝙ nichil albedinis erit in.a.in platone ⁊ si
sic ergo sor.acquiret.b.gradum albedinis
in mediate ante .a. ⁊ per consequens non
primum erit.b .gradus albedinis acquisi
tus in sor.in.a instanti ergo ps huius toti⁹
albedinis acquisite in sorte per motum nõ
est dare primum in quo illa albedo acqui
sita est in sorte per motum secundo sic po
natur ꝙ sor. ⁊ pla.sint equales ⁊ sint preci
se eque albi puta.a.albedine ⁊ incipiãt sil'
intendi eoꝝ albedines ⁊ dealbetur sort .ꝯ
tinue in duplo velotius platone quousq̃
sor.fuerit precise albus gradu quadruplo
ad.a.qui sit. b . tunc plato foret precise al
bus per duplum gradum ad. a.tunc si eẽt
dare primum in quo sor.fuerit albus ipso
b.qui erit quaduruplus ad.a.i illo instanti
pla.foret albus precise per duplum ad.a.
ꝙ aũt sequatur apparꝫ ex quo sor.per idẽ
tempus in duplo velocius dealbatur pla
tone ⁊ sor.in fine istius temporis erit alb⁹
quadruplo gradu ad.a.sequit' vt videtur
ꝙ in fine istius temporis plato erit albus
sub duplo gradu ad.a.ad sortem ⁊ per cõ
sequẽs plato erit tunc albus precise gradu
sub duplo ad.a. sed hoc consequens est fal
sum. s. ꝙ in illo instanti plato erit albus

gradu ℞.quia ex quo sor.in duplo veloti⁹
alterabitur ad albedinem per totum tem
pus quam plato sequitur ꝙ in fine istius
temporis plato erit albus in eo gradu albe
dinis inter.a.⁊.b. ⁊ que est quadrupla ad
a .⁊ hoc precise ⁊ iste gradus est gradus
medius inter.a.⁊.b.⁊ multo maior quam
subduplus ad .a . quia est in sexquialtera
proportione sicut patebit in respondendo
ergo in fine istius temporis plato nõ habe
bit precise ad subduplam albedinem ad
sortem nec erit in subduplo minus albus
quam in illo instanti erit sor. ergo sequitur
ꝙ non cuiuslibet albedinis est dare primũ
amplius si cuiuslibet albedinis esset dare
primum sequeretur ꝙ alicuius albedinis
infinite intentionis erit dare primum clara
est consequentia sed consequens est falsum
ergo ⁊ antecedens ⁊ probatur ꝙ cõsequẽ
tia sit' bona nam posito ꝙ sortes ⁊ plato
sint eque albi. a . gradu albedinis ⁊ volo
ꝙ albedo corrumpatur in sorte vniformit'
per partem ante parteꝫ ⁊ cum hoc ꝙ sicut
albedo in sorte corrumpitur ita ꝓportiona
biliter augeatur albedo in platone tunc cuꝫ
sit dare primum in quo albedo in sorte co
rrumpitur vsque ad gradum subduplum
sequitur ꝙ in illo instanti augebitur albe
bedo in platone ad duplum ex quo propo
rtionabiliter augetur albedo in platonem
tantũ sꝫ quod corrumpitur in sor.⁊ cũ tal'
albedo corrũpat' ad gradũ sbduplũ ⁊ sb q̃
druplũ ⁊ sic i infinitũ cũ ergo sit dare pmũ
i q̃ tõlr cõrũpit' sic albedo sor. sequit' ꝙ ẽ
dat' pmum in q̃ sor. habebit albedinẽ infi
nitã ꝙ fuit ꝓbandũ contra octauaꝫ conclu
sionem arguitur sic est dare maximum ac
tiuum ⁊ minimum a quo.b.passum potest
pati ergo conclusio falsa clara est cõsequen
tia quoniam hoc est oppositum conclusio

ũis vt patȝ quãtũ ad vtrãq; ptẽ ⁊ ant cdẽs
ꝓbat̃ ⁊ accipi orbẽ saturni q mouet̃ a sua
intelligentia et etiam orbem infimum scili
cet lune qui mouetur etiam a sua intelligen
tia et arguitur sic est dare maximam poten
tiam actiuam a qua mouet̃ orbis saturni
quia potentie sue intelligentie quoniam a
nulla maiore potentia finita potest talis or
bis moueri et est dare minimam actiuam
potentiam a qua orbis lune moueri potest
quia a sua potencia intelligentie quia nulla
minori immo quelibet talis potẽtia est max
ima et minima que potest mouere vt patet
discurrendo per diffinitiones maximi et
minimi affirmatiue. Contra .x. conclusionẽ
et contra vltimam partem vnico tantum in
statur medio nam quodlibet fortius sorte
excedit potentiam .a. per excessum diuisibi
lem tunc capiatur ille excessus et diuidatur
in duas partes et addatur tantum .a. gra
uitati sicut est medietas primi excessus et
tunc arguitur sic adhuc quodlibet fortius
sorte sufficit portare .a. et .a. iam est maius
q̃ȝ prius ergo prius non fuit maximum ꝙ
quodlibet fortius sorte sufficit portare. con
tra vndecimam que maxime ad potentiaȝ
partinet passiuam pluribus medijs instat̃
per philosophum primo de celo et mundo
potentiam diffinientem passiuam per mini
mũ sic dicentẽ autẽ ꝯbile diffinitur per mi
nus q̃ȝ potest vt supra adduximus omnia
illius textus verba igitur conclusio illa fal
sa que in prima parte dicit ꝙ est dare max
imum visibile quod sor. non potest videre
et non minimum quod sic igitur .ꝛc. Item
insequenti textu philosophus dicit ꝙ potẽ
tia diffinitur aut in fine rei aut in vltio sue
potentie sed cum potentia visiua sit aliqua
potentia sequitur terminabitur vel in fine
rei vel in vltimo sue potentie et quocunque
modo dicatur sequitur ꝙ terminatur affir
matiue ergo conclusio falsa et amplius rati

one sic est dare minimum a quo aliquid
potest pati ergo conclusio falsa probatur
antecedens et ponatur ꝙ a. sit in distantia
in qua non possit videri et appropinquet̃
versum visum quousque videri possit tunc
sic est dare instans a quo id primo videtur
ergo id est minimum quod potest in tali di
stantia videri quia in tali distantia potest
videri et nullum minus eo potest in tali di
stantia videri ergo id est minimum quod
primo in tali distantia videri potest. item
ponatur ꝙ a. ignis non possit agere in istaȝ
a. aquam et augeatur quousque sit .a. maxi
mũ quod non potest agere i .b. et sit in .c. in
stanti tale maximum et arguitur sic aut in
c. tale maximum quod est .a. excedit istam
b. aquaȝ aut est equale si excedit ergo agit
quod est ꝓpositum si non excedit igitur tẽ
pus erit antequam .a. possit agere in istam
b. aquam preterea sequeretur ꝙ nec visio
aliqua nec intellectio fieret in instanti conse
quens est falsum et probatur consequentia
si non est dare minimum esset dare maxi
mum quod non potest et per consequens in
illo primo instanti visio poterit fieri seu ge
nerari similiter si non est dare minimum
fantasma quod posset mouere potentiam
intellectiuam sed maximum ꝙ non tunc in
illo instanti primo intellectus intelligit et
mouebitur quod est falsum ergo .ꝛc. prete
rea si non esset dare minimum in quo sic a
possit pati potentia passiua sed maximum
in quo non .s. a quo non potest pati ista po
tentia passiua sequeretur ꝙ .a. aqua potest
corrumpi a tanto igne et a minori et tam
minori et sic in infinitum quod est falsum
Item ponatur ꝙ .a. calor possit videri i .b.
medio tali claritate et nullus minor possit
videri in tali medio tanta claritate isto stã
te patet quod illud est minimum quod po
test videri in tali medio tãta claritate quia
aliter eq̃ potẽs esset magnꝰ sicut ꝓuus prete

terea accipio aliquam resistentiam vnifor
miter difformem cui⁹ partem aliquã et nõ
quãlibet sufficit sor. diuidere tũc aliquam
partez huius resistẽtie põt sor. diuidere ad
aliquam non et tamen nõ ẽ dare maximuz
ꝑtem huius resistentie quã sor. põt diuider̃
nec minimã quã non põt diuidere nec mini
mã quã potest. nec maximaz quã nõ potest
nõ enĩ põt dari maxima qz si sic sit ista ꝑs
a. tũc potentia actiua excedit. a. aliter non
diuideret. a. ergo in aliquo excedit et ꝑ con
sequens si excederet secũdũ medietatem hu
ius adhuc illã medietatem diuideret quia
potentia actiua ad huc esset multo maior
ꝙ̃ potentia resistiua ipsius. a. ergo non est
maxima ꝑs ꝙ̃ sor. potest diuidere quia po
tentia minor ꝙ̃ potentia sortis potest eã di
uidere ergo potentia sort. potest plus diui
dere et per consequens. a. non fuit maxima
huius resistentie ꝙ̃ sor. põt diuidere nec est
dare minimam quam non potest quia est
dare maximam partem illius resistentie ꝙ̃
potest diuidere ergo non minimam quam
non potest probo assumptum quia cuilibet
puncto intrinseco huius resistentie correspõ
det certus gradus resistentie cum ergo ali
quis sit gradus cui correspondet gradus re
sistentie maior ꝙ̃ sit potentia sor. et aliquis
punctus cui correspondet gradus minor re
sistentie equalis potentie sortis quo signato
sequitur ꝙ vsque ad illum punctum sufficit
sor. diuidere et non vltra ergo tota pars ci
tra illum punctum est maxima ꝑs hui⁹ re
sistentie quã sor. sufficit diuidere et non ma
iorez potest diuidere qz si põt diuidere ma
iorem et illã põt quã dicis maximam quaz
nõ potest quia illa est minor nec etiã est da
re minimam quam potest diuidere qz qua
cunque parte signata ꝙ̃tumcunque perua si
illam potest diuidere et ꝑtem suam potest
diuidere ita ꝙ nulla est minima ꝑs quam
potest diuidere ergo non solum est illa ꝺdu

sio falsa sed immo tota illa diuisio reliqui
tur in sufficiens. Nunc autem vltimo argu
amus contra. xv. conclusionem ⁊ ꝑmo ꝯtra
ꝑtem ꝑmaz ꝓbando ꝙ illud sit etiã possibi
le naturaliter vz ꝙ non est deuenire ad tam
ꝑuam carnem vel ad tam ꝑuuz os ꝙ non
possit naturaliter esse minor seꝑabilis dico
et ꝑ se existens quia quacũq₃ data cõtingit
dare minorẽ nã aristotiles in de sensu et sẽ
sato soluẽs dubitatõez hãc. s. an forme sen
sibiles sint diuisibiles in ĩfinitũ dicit ꝙ qua
litates sensibiles sĩt diuisibiles in ĩfinitũ de
termĩate ſm spẽz sed de ꝗcũq₃ vna q̃litate
sĩgulari vtꝝ ipa habeat termĩabilitatẽ inse
videt̃ dicere ꝙ non qz inquit hẽt aliud in
actu aliud in potentia sicut ꝯtinuũ hoc ẽ si
cut ꝯtinuũ est vnũ ꝑ se in actu ⁊ plura ĩ po
tẽtia lz ꝑ accñs ⁊ tũc r̃ducta potẽtialite ꝙ̃ti
ad actuz ꝑ se reducitur ẽt potẽtialitas pass
iõis ad actũ ꝑ accñs ita ꝙ nũq₃ ꝙ̃titas per
diuisionẽ diuidit̃ ĩ quãta mathematica qz
sicut naturale nõ ꝯpoit̃ ex mathẽaticis ita
nec diuidit̃ in mathematica ſ₃ in naturalia
ãplius quãdocũq₃ aliq̃ passio ꝯueĩt alicui ꝑ
cise ſm aliq̃ rõez cuicũq₃ ꝯueit ſm illã rõez
eidẽ ꝯueĩt siplr̃ et essẽtialiter sicut si videre
natũ ẽ cõuenire animali ꝑcise ſm oculos et
nõ ſm man⁹ cuicunq₃ conuenire essẽtialiter
secũdũ oculos ei simpliciter essentialiter cõ
niret licet nõ cõueĩat ei ſm man⁹ sed diuidi
in ꝑtes ĩtegrales e⁹dẽ rõnis extẽsas nulli cõ
ueĩt formaliter nisi ꝑ ꝙ̃titatem nec maximo
naturali magis ꝙ̃ minimo ergo cũ minimo
cõueniat ſm istã rationẽ ita siplic̃iter ꝯueĩt
minimo sicut maximo Tertio nõ est intelli
gibile aliquid esse quãtũ quin sit ex ꝑtibus
nec ꝙ sit ex ꝑtib⁹ quin pars sit minor toto
⁊ ita nõ ẽ ĩtelligibile ꝙ aliq sit ꝙ̃tũ ĩ diuisi
bile ꝙ nõ sit ĩ eo aliq̃d min⁹ eo in exñs sibi
nec ẽt põt poni aliqua caro simpliciter indi
uisibilis in tota carne qz sicut pũct⁹ seꝑat⁹
nõ facerz ꝙ̃tũ seꝑatũ ita nec caro pũctualis

si esset cum alia faceret aliquid maius nec
continuũ nec contiguũ vñ rões pħi vi. phi.
ita ip̄robāt indiuisibilitatē alicuius rei na
turalis sicut alicuiꝰ quāti inquantũ quantũ
forte diceret aliqs ꝙ licet nõ sit aliqua ca
ro q̄ nõ hēat ptes quaꝝ quelibet est caro ⁊
minor caro q̄ʒ illa totalis caro tamē nõ q̄li
bʒ illaꝝ ptiũ possʒ solitarie pmanere ⁊ isto
mõ intelligit minimũ forme naturalis con
tra qꝛ sicut essentiale ē quāto posse diuidi
in ptes ita est ei essentiale ꝙ singulũ corũʒ
in que diuidit possit eē hoc aliqd igit nul
li eoꝝ repugnat per se eē cõfirmat qꝛ ptes
sunt eiusdē rõis quo ad materiā ⁊ formaʒ
cũ toto igit possũt hēre p se exñtiā sicut to
tum põt. Itē si essent p se eēnt idiuidua illi
us spēi cuius totum est indiuiduũ absurdũ
aũt videt ꝙ aliq hēat i se naturam illā vñ
sit idiuiduũ vel possit esse indiuiduuʒ ali
cuius spēi ita ꝙ sibi nõ repugnet eē per se
indiuiduum illius ⁊ sibi repugnet posse eē
simplr ⁊ hoc saltem de illis q̄ nõ sunt acci
dentia nā mõ loquimur de substātijs hõge
neis que ñ iherēt eēntialit. Iteꝝ qꝛ partes
sunt essentialit priores toto igit non repũg
nat eis cõtradictorie posse eē priores toto
duratione qꝛ naturaliter nõ repugnat ipsi
toti eē prius tēpore hoc mõ quia nõ repũg
nat sibi contradictorie ex parte sui eē pri
us duratione videt ergo quo ad hoc esse
dicendum ꝙ forma naturalis nõ tollitur a
toto naturali quin ita sit totum diuisibile
semper per quātitateʒ sicut quātitas esset
si sola esset ita ēt non tollit quin ꝗlibet di
uisum possit per se esse quantum ex se ⁊ ex
parte sui sicut posset quelibet pars quanti
tatis in quantum diuidētur quantũ ⁊ si di
cas ꝙ statim cõuerteretur incõtinens cõtra
queratur ⁊ fiet argumentũ đ minimo si ꝙ
possit esse ex ratione sua intrinseca. s. cui p
aliquod intrinsecum non repugnet contra
dictorie minus eo posset per se esse nulla au
tem ratio intrinseca huius incompossibili
tatis ad signat si totũ corrũpt circũscri
bamꝰ. n. oē ɔtinēs ⁊ oē corruptiuuʒ ⁊ sola
aq̄ sit i in vniuerso q̄cũqꝫ aq̄ data diuidat h
ē possibile illa in q̄ fit diuisio ñ erũt nihila
qꝛ h ɔtra rõeʒ diuisionis nec erũt ñ aq̄ qꝛ tũc
aq̄ ɔponeret ex ñ aq̄ ꝙ ē absurdũ ñ repũg
nat ēt illa puitas q̄ sit i actu qꝛ illa pua pf
uit licet in toto neqꝫ p ipaʒ diuisionē corrũpe
tur aq̄ qꝛ circũscriptũ ē ēt corruptiuũ ñ igit
vr aliq rõ itrinseca q̄re forē nāli repugnʒ qn
sp ꝓ q̄lʒ p se exñte possit aliqd minꝰ eē per
se exñs lʒ forte rõ extrinseca ipeditiua talr p
se exñtie assignet vel ɔtrarietas corrũpētis
Quarto sic vnũ mimũ aeris põt ɔuerti i a
quā ergo si ē dar mimũ vt puta aeris illõ
poterit ɔuerti i aquā añs pʒ qm̄ elemẽta ge
nerāt ex iuicē alternatiʒ supiora ex inferio
ribus ⁊ econuerso ⁊ superiora generan
tur ex inferioribus secundum multipli
catam anologiam ita ꝙ ex vno pugillo ter
terre fiunt decem aque ⁊ ex vno aque de
cem aeris ⁊ sic vltra ex secundo de genera
tione ⁊ ita etiam patet consequentia tunc
quero aut illud minimum aeris conuer
titur in minimum aque aut in minus mini
minuo non. n. est dare secundu m ergo con
uertitur in minimum aque sed ex minimo
aque possunt fieri. x. minima aeris ergo se
quitur a primo ad vltimum ꝙ ex vno me
nimo aeris possunt fieri. x. minima aeris
ergo illud minimuʒ aeris ꝙ tu dixisti esse
minimum non fuit minimum hoc auteʒ fit
⁊ fieri põt sine additione materie ⁊ absqꝫ
rarefactione quia eque raruʒ fuit illud mi
nimum aeris primuʒ ex quo fuit generatũ
minimum aque sicut illa. x. minima aeris

q̃ue generatur ex illo minimo aq̃ue genera
to ex prīo mīmo aeris. Quinto arguit̃
sic si ñ poss; sub quacũq; pua mã ⁊ q̃cũq;
data sub minori in infinitũ forma natural̃
introduci vel de quacunq; educi sequeret̃
ꝙ materia adhuc vt sufficienter esset disp
osita p talis forme susceptione require
ret esse sub certa quantitate ita ꝙ sub mīo
ri non possit sed hoc est falsum ⁊ ꝯsequẽ
tia patet falsitas arguitur ꝯsequentis quo
niam tunc sequeretur ꝙ esset dare primu;
instans in quo per aliquam generationem
esset generatus asinus q2 requirit̃ aliq̃ tota
mã simul eẽ disposita qualitatiue sub cer
to gradu quantitatis in quam prīo subito
est generata forma asini sed ꝯsequens est
falsum quoniam sit illud instans.a.in quo
est nũc subito introducta talis forma ⁊ ar
guitur sic ante hoc fuerunt introducte om
nes dispositiones facientes pro tali forma
in tali materia que sit.b.ergo ante hoc fuit
introducta forma asini clara est ꝯsequẽtia
quia inductis dispositõnibus sufficientibꝫ
pro aliqua forma in materia aliqua indu
citur illa forma vt omnes cõcedunt antece
dens illud arguitur quia in.a.instanti nul
la dispositio inducitur nec aliquid restat ĩ
ducendum illius dispositionis ergo tota
illa dispositio prius ante a.est introducta
igitur.a.non fuit primum instans sed ante
a.fuit generatus asinus talis ⁊ ita de om
ni alia forma que generationem introdu
citur ⁊ de quacunque sic arguatur requi
rente huiusmodi dispositiones ꝙ non pote
rit assignari primum si determinatam req
rit quantitatem in materia vltra debitum
gradum qualitatiue dispsitionis imo seq̃
retur vlterius aliud inconuenens ꝙ rei p
manẽtis esset dare vltimum instans ꝙ est
absurdum ⁊ probatur ꝯsequentia sit nunc

primum instans in quo nisi aliqua mã di
sposita sub certa mensura quantitatis
quam dicis requiri ad hoc vt introdu
ci debeat talis asini forma vel hominis
ita quod sub minori non possit ⁊ arguitur
sic incipiat nunc diminui ista materia in
quam est introducta talis forma ⁊ arguit̃
sic ⁊ in mediate post hoc nõ erit iste hõ ⁊
nunc est iste homo ergo hoc est vltimu; in
stans istius hominis clara est consequentia
⁊ antecedens ꝓbatur quia inmediate post
hoc sũb minori quantitate erit illa materia
sub qua non potest esse forma talis vt pro
batum est sicut cõcedit positio ergo.⁊c.con
tra aliam ptẽ conclusionis arguit̃ in qua
dicitur ꝙ diuina potentia potest facere
in infinitum creaturã nobiliorẽ quacunq;
data prīo sic iij.phisico.dicit pħus ꝙ ꝓce
dẽdo ad pfectũ seu ad pfectõem ⁊ actũ nõ
cõuenit abire ĩ ĩfinitũ s; ꝓcessus ad creatu
rã ẽ ꝓcessus ad id ꝙ habet rõe; pfectõis ⁊
actus ⁊ ꝙ ẽ minus nobile habet rõem potẽ
tie ergo ⁊c.Secũdo in p se ordinatis dato
prīo ⁊ vltīo ñ cõuenit habire i infinitu; in
medijs s; in entibus est dare primũ q̊ ñ ẽ
dare aliud ꝑus vel nobiliꝰ.s.deũ ⁊ vltimũ
quo ñ est dare ĩferiꝰ.s.ꝑmã mã; ego int̃ ꝑ
mã mã; ⁊ deũ ascẽdẽdo ad deũ nõ ẽ dare
ĩfinita media ⁊ p ꝯñs g̃dꝰ creaturaꝝ ñ sũt
ĩfiniti.Cõtra aliã ptẽ ꝯclõis q̃ ẽ d̃ caritate
arguit̃ sit ĩpossibile ẽ vt motus rectꝰ sit cõ
tinuis ĩ infinitũ vt ꝓbat pħus viij.phisi.
alioqn d̃mõstratões pħi nulliꝰ sũt momẽti
quibꝰ ꝓbat ꝙ solꝰ motꝰ circularis põt eẽ
ꝯtinuꝰ ĩ ĩfinitũ vñ ꝯmẽtator ꝯmẽ.lxiij.dic̃
ꝙ aristotiles declarauit ꝙ ĩpossibile ẽ trãs
mutatõe; in qualitate ⁊ quãtitate aut sub
stãtia eẽ ꝯtinua i ĩfinitũ ⁊ ꝯmẽ.inq̃d ꝯmẽ
lxxij.ꝙ aristot.declãuit ꝙ nullꝰ motuũ rec
toꝝ ẽ ꝯtinuꝰ ⁊ ꝑpetuꝰ ⁊ sĩẽ testĩoĩo eoꝝ p;

ex terminis quia omnis motus hab3 termi
num a quo et terminum ad quem inter du
os autem terminos impossibile ē continue
in infinitū moueri nisi fiat circulatio ꝼm li
neam quidem circularem potest mobile re
dire ad punctum et sic moueri in infinitum
secundum lineam rectam vero īpossibile est
cum igitur de ratione motus sit habere ter
minum ad quem et a quo inter istos autē3
duos terminos non possit motus continua
ri in rectum in infinitum sed hoc tantu3 po
test esse in motu circulari sed manifestu3 est
ꝙ si charitas vel alia forma posset crescere
in infinitum motus alterationis qui rectus
est posset esse continuus in infinitum sed hō
est impossibile ergo. ꝛc. Secundo sic natura
non incipit moueri ad aliquid ꝙ attingere
non potest non enim incipit motum quem
non potest consumare cuius ratio est quia
motus ex intrinseco suo requirit terminum
ad quem igitur illud poni non potest in ali
qua forma quo posito seqnit̃ ꝙ est possibi
lis motus qui non habebit terminū adque3
sed si caritas aut alia forma posset intendi
in infinitum motus intensionis non habet
quantum est ex se terminum essentialem ad
quem nullus enim terminus ante gradum
infinitum est sibi essentialis cu3 possit vltra
protendi sed nec gradus infinit⁹ quia talis
impossibilis est ergo impossibile est vt for
ma aliqua possit intendi in infinitum Ter
tio sic accipio aliqua3 caritatem finitam q̃
sit. a. et quero vtrum ascendendo sit status
ad aliquam supremam possibilem et tunc
non proceditur in infinitum in ei⁹ augumē
to aut non est status et tunc cum quāto ali
qua magis excedit tanto sit perfectior seqt̃
ꝙ illa que in infinitum excedit sit in īfinitu3
perfectior et per consequens in se infinita et
cum ipsa videat̃ a deo vt vnum quoddā
factibile poterit ab ipso vnica creatione cre
ari et sic posset fieri aliqua charitas īfinita

quod est īpossibile Quarto sic omnis vna
potentia potest reduci ad actum sed poten
tia ad augumentum forme est vna igit̃. ꝛc.
minor probatur quoniam quecunque potē
tie eiusdem rei sunt ad actus ptiales vnu3
actum rationalem constituentes sūt partes
vnius potentie demonstrate sed potentie
ad augumentum sunt huiusmodi nam om
nes actus partiales constituunt vnum tota
lem centesimus enim gradus cum omnib⁹
precedentibus et mille gradus vnum tota
lem constituunt et per consequens vnus tā
tum actus totalis est ad quem res augumē
tabilis est in potentia ex quo sequit̃ ꝙ ad
totum quod est possibile acquiri per augu
mentum est vna tantum potentia totalis si
igitur per augumentum potest procedere ī
infinitum infinita forma erit in potentia et
per consequens poterit esse ī actu Quinto
impossibile est enim vt charitas procedat
et intendatur vt fiat terminus et inquirat p
cessum ad esse deum sed processus in dilec
tione dei in infinitum est processus ad esse
deum nulla enim dilectio dei est infinita
nisi illa que est deus et si alia daretur illa
statim esset deus cuius ratio est quia adeq̃
r3 obiectū caritatis nihil aūt adequat diui
nitatem nisi deus ergo impossibile vt in di
lectione sit processus in infinitu3 et si dicat̃
ꝙ nunquam est dare talem dilectionem in
finitam quia tunc esset deus nō valet cona
retur quidem saltem natura ad hoc ad qḋ
sui intentione procederet nulla autem natu
ra conatur vt sit de⁹ sicut nec ad aliud im
possibile vnde manifestum patet ꝙ ponēs
formam aliquam procedere in infinitu3 se
cūdum perfectionem necessario ponit ꝙ na
tura mouet̃ ⁊ conat̃ ad īpossibile. Sexto
null⁹ pcess⁹ ē possibil' nisi īfra aliq̄ȝ specie3
sed ꝯstat ꝙ si processus dilectionis in infini
tum esset adeptus dilectio infinita que per
tineret ad illu3 pcessū eēt extra limites spe

ciei nam esset deus ergo dilectio creata nõ potest intendi in ĩfinitum. Ultimo deus nõ est in tantũ diligibilis a nobis inquantũ est diligibilis a se sed non est plus diligibilis a se ꝙ̃ in infinitũ ergo non est a nobis diligibilis in ĩfinitũ et per consequẽs actus dilectionis nostre non potest in ĩfinitũ ꝓcedere Contra omnes conclusiones vel saltim contra diuisiones datas tam actiue potentie quã passiue arguit̃ sic ponat̃ ꝙ plato quiescat et ꝙ non quocũq; gradu imaginabili possit sor. moueri versus platonem sed quolibet gradu citra .d. gradu; et non .d. gradu tunc sor. in aliquo tempore poterit attigere platonem et in aliquo non et tamen non est dare maximu; tẽpus in quo non potest nec minimum in quo potest quia accipio illud tempus ꝙ foret maximũ in quo sor. potest attingere platonem et arguo sic in minori tẽpore potest sor. attingere platone; ergo in maiori tempore illo accepto potest sor. attingere platonem quia qui potest aliquid facere in minori tempore potest illud facere in maiori igitur non est dare maximu; tẽpus in quo potest attingere nec ẽ dare minimu; tempus in quo non potest eu; attingere ita ꝙ bene in omni minori quia si potest eu; attingre in minori et in maiori potest eu; attingere ergo si põt eũ attingere in õni minori tempore illo tempore ꝙ est sic minimum in quo non potest sic attingere platonem et in illo similiter cu; illõ sit tempus ita peruum in quo non potest eum attingere vel minus illo ergo nullu; temp⁹ erit minimũ in quo non potest eũ sic attingere quia in omni potest minori probatur etia; in casu illo ꝙ nõ sit dare maximu; tẽpus in quo non potest eum attingere nec minimum in quo potest quia aut ergo est dare primum instans in quo potest eũ attingere aut vltimum in quo non potest alterum opportet dari si est dare primum in quo potest sequitur ꝙ temp⁹ terminatum ad illud instans sit minimum in quo potest si vero est dare vltimũ in quo non potest tũc tempus terminatum ad illud instans est maximũ in quo non potest ergo si non est dare primũ in quo potest nec vltimum in quo non potest sequitur ꝙ non est dare minimum in quo potest nec maximũ in quo non potest ꝙ non sit dare primum probo quia si sic sit illud instans .b. tunc in b. potest sor. attingere platonem quia ponatur cum antecedente ꝙ sor. attingat plato. et arguitur sic sor. tãget platone; in .b. instãti et sor. non potest prius attingere platonẽ solum propter distantia; inter platonem et se ergo continue ante .b. mouebitur sor. ita velociter sicut potest ꝑ illo instanti moueri consequens est falsum quia nullus est maximus gradus quo potest illo casu moueri ergo sor. non continue ante .b. distetit a platone et sic illud non est maximum in quo potest attingere platonem consequentia ꝓbat̃ quia .da. ꝙ ante .b. non mouebat̃ ita velociter sicut potest et sequitur tunc ꝙ poterit moueri velocius ꝙ̃ tunc mouebatur et sic citius potest attingere platonem ꝙ̃ in .b. ꝙ est opposítu; positi non ẽ ergo dare primu; instans in quo sor. potest attingere platone; ergo nec minimum in quo sor. potest nec etiam erit dare vltimum instans in quo sor. non potest attingere ita ꝙ in omni vlteriori potest quia sequitur tunc ꝙ sor. ita cito põt tangere partem remotiorem platois ab ipso sicut partẽ ꝓpinquiorem quia imediate post illud instans põt sor. attingere pte; sup ficialem platonis versus eu; ⁊ ptem nõ terminatam ad supficiem cũ q̃lib; nõ terminata sit remotior a sor. ꝙ̃ alia terminata ad supficiẽ ergo nõ ẽ dare vltimũ istãs i q̃ sor. nõ põt attigere pla. ⁊ ita nõ maximũ tẽpus in q̃ non põt eũ attigere ⁊ sic apparet manifeste ꝙ neutrũ potest dari igitur diuisio ꝙ̃ tu; ad omnes sui ptes falsa vel insufficiens

In parte tertia ꝑncipali hui⁹ tractatuſ
quedā dicta ſunt intelligenda. Primum ē
ꝙ triplex eſt modus formaruȝ.quedam.n.
ſunt forme recipientes magis ⁊ minus ſm e
lōgatōneȝ a contrario ⁊ ſm acceſſuȝ ad cāȝ
ꝓpriā ſicut albedo ⁊ ideo talis forma ſuc
ceſſiue recipit̄ in ſubiecto ⁊ poſtquā recep
ta ē intēdit̄ ⁊ remittit̄ quedā aūt eſt que ñ
recipit magis ⁊ minus nec ſic nec ſic quia ī
poſitio eius in indiuiſibili cōſiſtit ſic forma
ſubſtātialis ⁊ talis forā nec recipit̄ ſucceſſi
ue in ſubiecto nec intēdit̄ aut reitrit̄ poſtꝗ̄
ſuſcepta fuerit . Quedā aūt medio mō ſe
hēt qꝛ non recipit magis ⁊ minus ſm elon
gatōeȝ a cōtrario eo ꝙ nullomō ſuo contra
rio miſcibilis eſt ⁊ in hoc ꝯuenit cū forma
ſubſtātiali.ſed tamē ſuſcipit magis quātū
ad oppoſitū acceſſuȝ ad ſuā cāȝ ſicut patȝ
de luce ⁊ ideo talis forma non recipit̄ ſuc
ceſſiue ſicut nec forma ſubſtantialis .ſed
tamen poſtquā in eſt poteſt intendi ⁊ remit
ti ſicut forma accidentalis cōtrariū habēs
⁊ talis forma eſt grā quia nulla admixtōeȝ
ſeu hēt ꝯmiſtionē pariter cū ſuo oppoſito
eo ꝙ ſuuȝ oppoſitū magis hēt naturā ꝓua
tōis quaȝ alicuius poſitiui ſeu poſitōis ſic̄
tenebra eſt ⁊ ideo opȝ ꝙ recipiat̄ ſubito in
ſubiecto ⁊ tamē poteſt intendi ⁊ remitti ſm
acceſſuȝ ad grē cauſam . Secūdo intelligē
dū ꝙ formarum quedā ſunt vnius generis
quedam diuerſoꝝ ⁊ he ſ̄de diuerſas reſpi
ciūt potētias cū vnitas generis ex vnitate
materie ſiue potentie ꝓcedat ſm ꝑ ſm vñ
de poſſibile eſt vnū ſubiectū ſimul ꝑfici di
uerſis formis diuerſoꝝ geneꝝ quia tunc v
na potentia nō determinabit̄ ad diuerſos
actus.ſ diuerſe ſicut aliq̄ corpus eſt ſimul
album ⁊ dulce albedo.n.in eſt ei ſm ꝙ ꝑti
cipat de natura diaphoni dulcedo aūt ſȝ
naturam humidi. forme vero que ſunt vni
us generis vnam potentiam reſpiciunt ſiue
ſint contrarie vt albedo ⁊ nigredo ſiue non
vt triangulus ⁊ quadratum he igit̄ forme
in ſubiecto tripliciter ſe habent vno modo
in potētia tantū ⁊ ſic ſunt ſimul qꝛ vna po
tentia eſt contrarioꝝ ⁊ diuerſaꝝ formarū
vnius generis alr̄ omō ſecūduȝ ꝙ ſunt in ac
tu inperfecto vt cū ſunt in fieri ⁊ ſic ēt ſimul
eſſe poſſunt vt pȝ cū aliqs dealbatur tūc.n
tota dealbatōis tpe albedo ē vt ī fieri nigre
do potētia vt in corrūpi Tertiomodo vt in
actu ꝑfecto cū iam albedo in terio eſt deal
bationis ⁊ ſic impoſſibile eſt duas formas
vnius eiuſdē generis eſſe ſimul in eodē ſub
iecto oporterȝ.n.eādeȝ potētiā ad diuerſos
actus teriari ꝙ eſt impoſſibile ſicut ⁊ vnaȝ
lineā ex vna ꝑte teriari ad diuerſa puncta.
Amplius ⁊ tertio intelligendū eſt ꝙ caritaſ
creata poteſt augeri vnde auguſtin⁹ ſuper
iohannem caritas inquit meretur augeri
a uita mereat̄ ꝑfici omne.n.id in quo atten
dit̄ ꝓgreſſus ſm diuerſos grad⁹ cuiuſmoi
eſt caritas augetr̄ cū.n. caritas fuerit nata
nutrit̄ cū nutrita fuerit roboratur a robora
ta ꝑficit̄ que diuidit̄ in caritatē incipientē
ꝑficienteȝ ⁊ ꝑfectā vñ ſanctus doctor ſ̄da
ſecūde q.xxiiij.caritas ī quid augetr̄.ſ.ſolū
per hoc ꝙ ſubiectū magis ac magis ꝑticip
at caritatē.i.ſecūdum ꝙ magis reducitur
in actum illius forme ⁊ magis ſubditur illi
hic.n.eſt modus ꝓus augumenti cuiuſlibet
forme que intēditur ⁊ ꝙ eſſe huius forme
totaliter cōſiſtit in eo ꝙ inheret ſubceptibi
li ⁊ ideo cū magnitudo rei ſequatur eſſe illi
us formā eſſe maioreȝ hoc eſt cauſa magiſ
in eſſe ſubceptibili non aūt aliaȝ formā ad
uenire hoc.n. eſſet ſi forma haberet aliam
quantitatē ex ſe ipſa non ꝑ ꝯparationem ad
ſubiectū ſic igit̄ caritas augetur per hec ꝙ
intendit̄ in ſubiecto ⁊ hoc eſt ipam augeri
ſm eſſentiā vnde ſicut corpus ꝙ mouet̄ ad
quātitatē dicit̄ augeri ⁊ ipa quātitas ꝑfec
ta dicit̄ magna reſpectu iperfecte ita illud
ꝙ mouetur de qualitate inꝑfecta ad ꝑfectā

dicit augeri sꝫ qualitatē ⁊ ipa pfecta qua litas dicitur magna respectu impfecte ⁊ qꝛ perfectio vnius cuiusqꝫ rei est eius bonitas ideo dicit augustinꝰ ꝙ in his que non mole magna sunt idem est esse maius qꝺ melius moueri aūt de imperfcā forma ad perfectā nichil ē aliud quā subiectū magis reduci in actum nā forā est actus. vñ subiectū formam magis ptipare nihil aliud est quaꝫ ipsum reduci magis in actum illius forme ⁊ sicut ab agente reducit̄ de pura potētia in actuꝫ ita etiā per actōeꝫ agētis reducitur ꝺ actu inperfecto in actū perfectū non eniꝫ efficit̄ maioꝛ caritas p additōeꝫ caritatis ad caritatē qm̄ si simplici adat̄ mihi maiꝰ efficit vt vult pħs caritas aūt certū ē ꝙ est qd simplex vnde quarto pħicoꝝ comenta.comen.octuagesimosexto idem inquid corpꝰ transfertur de maioꝛi quātitate in maioꝛeꝫ non aliqua quātitate in actu adueiente ex qua fit maius sed sit maius eo ꝙ sit in potētia aliquid nō ex illo ꝙ est in actu ⁊ postea ibidē dicit ꝙ caliditas nō crescit ex alia caliditate adueuiente ⁊ hec est etiaꝫ sententia pħi ⁊ ita dicimus de caritate ⁊ dionisius c.v.de diuinis noībus tm̄ inquid distat inter ipsas diuinas pticipatōes ⁊ participantes ꝙ participatio quanto simplicioꝛ est tāto nobilioꝛ pticipans vero quātū maioꝛem hēt cōpositōeꝫ donoꝝ pticipatoꝝ tāto nobilius est sicut eē est nobilius q̄ viuere ⁊ viuere quā intelligere si vnū sine altero intelligat̄ oībus.n.esse oportet pēligere. Sed ꝙ hēt plura ex his melius est sed caritas est q̄dā pticipatio diuine bonitatis ergo q̄to cōpositioꝛ est per additōeꝫ caritatis ad caritatem minus valebit ergo si caritas augetur per additōeꝫ quāto magis auget̄ minꝰ eret eligenda ꝙ est incōueniēs non igit̄ auget̄ ꝑadictōeꝫ implicat.n.cōtradictōem ponere caritatē augeri isto modo ꝙ magis firātur ⁊ radicat̄ in subiecto ⁊ ꝙ nō auget̄ essentialiter nihil.n.aliꝺ est qualitatē augeri q̄ subiectum magis pticipare qualitatē non.n.ē aliud esse caritatis nisi ꝙ hēt in subiecto ex hoc aūt ipso ꝙ subiectum magis pticipat caritatem vehemētius operatur quia vnūquodqꝫ agit inquātū est actu vnꝺ ꝙ magis reductū ē in actu perfectius agit ponere ergo ꝙ aliqua qualitas non videt̄ secunduꝫ essentiam sed secundū radicatōem in subiecto vel secūdum intentionem actus ē ponere contradictoꝛia esse simul vnꝺ doctoꝛ sanctus pꝛimo sentētiaꝝ ex hoc inquid ꝙ caritas firmatur magis radicatur i subiecto sequitur ipsaꝫ augeri essentialit̄ nulla.n.foꝛma pōt intelligi magis firmari in subiecto nisi per hoc ꝙ habet maioꝛem victoꝛiaꝫ super subiectum suum augmentū aūt victoꝛie redundat in augmentū virtutis ⁊ perconsequens in augmentū essentie qꝛ veritas si ñ est ipsa essentia oportetqꝫ sit ab essentia ⁊ cōmensuret̄ sibi sicut effectus cause vnde sanctus doctoꝛ secūda secunde. q. xxiiij.quidam dixerūt inquid caritatem non augeri secūdū suā essentiam sed solū sꝫ radicātōeꝫ in subiecto vel secūdum feruoꝛem sed hij ꝓpriā vocē ignoꝛauerūt cū.n.sit accidēs eiꝰ esse est in esse vnde nichil aliꝺ ē ipaꝫ secundum essentiā augeri quam eāꝫ magis in eē subiecto ꝙ est magis cā in subiecto radicari similit etiam ipse essentialiter est virtus oꝛdinata ad actū vnde idē est ipsam augeri secūdū essentiā ⁊ ipsam haberi efficatiaꝫ ad ꝓducendū actū feruentioꝛis dilectōnis auget̄ ergo secūdum essentiam non quideꝫ ita ꝙ esse desinat vl̄ incipiat i subiecto sed ita ē ꝙ magis i subiecto eē incipiat. Quarto dcm̄ sumit̄ ab eodē de veritate.q.xxiij.oꝫ inquid patiens assimulari agenti ⁊ ideo si sit fortissimū erit similitudo effectus ad cām agentem perfecta . Si autē sit debile erit silitudo īperfecta sicut ꝓpt̄ foꝛtitudinē virtutis foꝛmatiue in semine filius assimi

latur patri non solum in natura speciei sed etiam in mul
tis aliis accidentibus econtrario vero propter
debilitatem predicte virtutis deficit predicta
assimulatio voluntas autem diuina est agens
fortissimum vnde oportet eius effectum ei omnibus
modis assimilari vt non solum fiat illud quod
deus vult fieri quod est etiam quasi assimila
ri secundum speciem sed vt fiat illo modo quo deus
vult illud fieri vt necessario vel contingenter
cito vel tarde quod est quasi quedam assimi
latio secundum accidentia hunc quidem modum re
bus diuina voluntas prefigit ex ordine sue sa
pientie et co.li.q.xxvi.nulla inquid creatu
ra simpliciter est anima xpi nobilior sed secun
dum quid omne accidens eius est ea nobilius
inquantum operatur ad ipsam vt forma eius.gratia
etiam inquantum creatura non est nobilior anima
xpi.Sed inquantum est quedam similitudo di
uine bonitatis expressior quam similitudo na
turalis que est in anima xpi et idem dici potest de
caritate vnde nobilitas aliquorum potest attendi
dupliciter.s.simpliciter vel secundum quid
dicitur autem simpliciter dignus esse quod secundum suum
esse est nobilius et hoc modo anima xpi et anima
cuiuslibet iusti nobilior quam caritas creata
que habet esse accidentis sed secundum quid
caritas est nobilior anima xpi in quolibet.n.
genere actus est nobilior potentia quantum ad
illud genus vnde sicut albedo corporis xpi
quantum ad hoc esse quod est esse album est no
bilior quam sit corpus xpi et scientia eius creata
est nobilior quam anima eius quantum ad hoc quod
est esse scientem quod est esse habet quod consimiliter
caritas quantum ad tale esse quia se habet in illo esse
ad animam cristi sicut actus ad potentiam
et dicit idem doctor primo sententiarum quod gratia
vel caritas creata cristi quamuis secundum essentiam
esse finita tamen secundum quid fit infinita
inquantum.s.erat dispositio congruitatis ad vnio
nem et inquantum congruebat in operationem
quia erat virtutis infinite ex hoc quod erat diu
ine persone et aliis modis secundum quod dicitur

tertio sententiarum et ex hoc habebat quod non
poterat augeri formam.n.aliquam non posse
augeri contingit vno modo ex parte ipsius subi
ecti alio modo ex parte ipsius forme ex parte
quidem subiecti quando subiectum attigit ad vl
timum in participatione illius forme secundum mo
dum suum sicut si dicatur quod aer non potest crescere
in caliditate quando pertigit ad vltimum gra
dum caloris qui potest saluari in natura aeris licet
possit esse maior calor ignis ex parte autem for
me excludit possibilitas augmenti quando aliquod
subiectum attingit ad vltimam perfectionem qua
potest talis forma haberi sicut si dicamus quod
calor ignis irex non quia est calor non potest augeri
quia non potest esse perfectior gradus caloris quam ille ad
quem pertigit ignis sicut autem aliarum formarum ex di
uina.est sapientia determinata mensura propria ira
et gratie sapientie.xi.omnia in numero pondere et men
sura disposuisti mensura autem vniuscuiusque
forme prefigitur per operationem ad suum finem si
cuti non est maior grauitas quam grauitas ter
re quia non potest esse inferior locus loco terre
finis autem gratie est vnio creature rationalis ad
deum non potest autem esse nec intelligi maior vnio
creature rationalis ad deum quam que est
in persona et ideo gratia cristi pertigit vsque
ad summam mensura gratie et sic manifestum
est quod gratia cristi non potuit augeri ex parte
ipsius gratie sed neque etiam ex parte ipsi
us subiecti quia cristus secundum quod homo a primo
instanti sue conceptionis fuit verus et ple
nus comprehensor vnde in eo non potuit esse
gratie augmentum nec in aliis beatis quo
rum gratia non potest augeri eo quod sunt in ter
mino hominum vero qui sunt pure viatores
gratia potest augeri ex parte forme quia non at
tingit summum gratie gradum et ex parte sub
iecti quia nundum peruenit ad terminum et di
cit doctor sanctus iii. senten.di. xiii. q.i.et
de veritate.q.xxix.quod gratia seu caritas cristi
fuit infinita secundum rationem gratie et non
secundum esse quia eius esse erat receptiuum

in tali natura nec fm eē debitu3 grē q2 non solū nō habuerit pleitudiem essendi simplr nec totū eē qd nē vł illius est possibile fore q2 forma illa erat recepta in subiecto ⁊ nō subsistens sed non erat limitata q̄tū ad ra tionem grē q2 habebat omnē modū cōplex ionis grē ⁊ omnē pfectionem ad quā ratio gratie se pōt extēdere nā gratia eius pficie bat eū non solū quātū ad oēs virtutes sed etiā quātum ad omnes vsus virtutū ⁊ q̄tū ad omnes effectus gratie gratis date ⁊ ite rum ad omnis peccati remotiorē non solū actualis sed originalis. sed hec materia al tiorē pscrutatōnē requirit ⁊ alio i loco ⁊ ita ēt qualiter intensibiles forme intēdant ⁊ re mittant ⁊ taliū cā hic ↄpletā facet dedātō nem nimis in lōgū ꝓtelarem sermonē tamē aliqua3 de huiusmodi narrationē breuem faciemus Et ideo est quinto loco hic intelli gendū ꝙ dissimiliter intēdunt qualitates prime ⁊ secunde simplices ⁊ cōposite. Na3 lic3 generaliter quel3 intēdat ex hoc ꝙ per fectius actuat suum susceptibile tamē aliq̄ non possunt hoc facere nisi prius subiectu3 disponatur per raritatē ⁊ densitatē sicut ↄ tingit in qualiatibus simplicibus actiuis ⁊ passiuis. Nam summus gradus caloris n̄ posset recipi nisi i subiecto raro nec summa caliditas nisi in subiecto denso alique aūt requirūt subiectū disponi secundum diuer sa3 mixtōe3 qualitatū actiuaꝝ ⁊ passiuaꝝ sicut sapor color odor q̄cūq3 tamē qualitas ad hoc ꝙ intēdit requirit agēs educēs ea3 de iperfecto actu ad perfectū siue requirat cū hoc subiectum magis disponi siue non aliquādo tamē ē dispositū nec indiget rare factione nec codensatione aut alia predia dispōe ⁊ tamē forma non est itēsissima imo pōt intendi ⁊ licet forma accidentalis det esse specificū accidentale tamē illud esse nō est quo res formalit̄ existit aut simpliciter est in reꝝ natura sicut est esse quod dat for ma substantialis quod eē si variaret non maneret ide3 ens quod prius non aūt opp3 rem substantialiter variari ꝓpter hoc ꝙ ha bet aliud esse accidentale q̄ prius similiter eē dat qd forā accidentalis adueit enti sub sistenti ideo variari pōt cū hēat subiectum fixum ⁊ stans esse aūt quod dat forma sub stantialis n̄ aduenerit alicui subsisteti in eē completo ideo q̄tūcūq3 materia disponitur forma non dabit aliud eē q2 variatio taliū esse diuersorū non haberet aliquod deferēs in actu ideo non posset fieri sue corruptōne substātiali plusq̄ transitus de substantiali forma in substāntialē formā in eadē tamen spē vna forma substātialis dat perfectius esse sue materie vel composito q̄ alia ꝓpter maiorem susceptiui dispōe3. similiter ex h̄ contingit ꝙ vna aīa est nobilior alia q2 per fectius esse suscipit in materia magis dispo sita tamē non ex hoc vna forma substatia lis est intensa ⁊ alia remissa licet vna sit ꝑ fectior alia tamen nulla earu3 ꝓcedere pōt de eē inperfecto ad esse perfectu3 per motū nec augeri l3 ꝓcedere possit de potentia in actum vnde omnis additio differentie ad quiditatem mutat spēm omnis aūt additō forme ad formā est differentialis presertī3 si sit additio ad constituendū aliquid ꝑ se vnum secundum mentem philosophi ⁊ cō mentatoris comento xij. metha. quia semp forma q̄ additur erit alterius rationis a p̄cedente nam si sit additio in esse quidita tiuo ↄstat ꝙ forma vnius rationis non est nisi vna si fiat additio in esse reali. constat etiā ꝙ forme vnius rationis in eodē suscep tiuo non est nisi vna ⁊ sic constat ꝙ nec in esse reali nec in eē quiditatiuo ⁊ secundum rationem forma additur forme ad constitu endum aliquid vnum nisi sint diuersarum rationem illo modo quo forma generis ⁊ forā differētie sunt forē alteriꝰ alteriꝰ ra tionis ⁊ si querit an quādocunq3 augetur ce

ritas acquirer nona forma in aia dicitur
q si actus ille vocet forma ocedit osequet
et osequetia qncuq. n. deus vult gra in aia
vel caritate intedere disponit ea ad hoc vn
sanctus doctor prima secude ages inquid in
finite virtutis non exigit materia vel dispo
sitoem materie quasi psupposita ex alteri
cause actione. sed opp tamen q secudum
condictionem rei causande in ipsa re cau
set et materiam et debitam dispoe ad for
mam et ad hoc q deus gram infundat aie
nulla prepatio requirit qua ipe no faciat et
sicut dicit de dispoe ad infusioe ita de d s
poe ad augumetu parit est dicedum veru
tame ad alia pparatione non necessario se
quit intesio vel infusio gre secudu q e a li
bero arbitrio s secundum q illa dispo est
adeo mouete habet necessitate non quide
creatonis sed infallibilitatis quia dei inten
tio deficere non pot dedit. n. vnicuiq secu
dum ppria virtutem ista. n. virtus secundu
quam deus sua dona dat vnicuiq vt dicit
sanctus doctor secunda secunde est dispo
vel pparatio precedens vel conatus gratia
accipientis. sed hac. n. dispoe vel conatu
precedit spiritus sanctus mouens mentem
hominis plus vel minus secundum suam
voluntatem et prima secunde dicit q bon
motus li. ar. moti adeo est preparatio ad
donum gre suscipiendum et est quadoq sil
cu infusione gratie et est operatio merito
ria quadoq autem precedit donu gratie
gratu facientis et primo sententiaz dicit q
operationes anime se habente ad perfectio
nes acquisitas non solu per modu disposi
tiois s sicut principia actiua sed ad perfec
tiones iufusas se hnt solumodo sicut dispo
sitioes. mesura igit sm qua dat caritas e
capacitas ipsius aie que ex natura ipsius
simul et dispoe que est per conatu opum et
qr secudum eudem conatu magis disponi
tur na melior ideo qui habet meliora natu
ralia dummo sit par conat magis recipit
de pfectioibus infusis et q peiora nalia qn
q magis recipiet si assit maior conat aia
n. dicit esse magis disposita ad cariratem
nuc q prius ppt maiore conatu vel mnotu
li. ar. a spu sancto mouente mete hois. mo
tus aut augumeti caritatis non e otinu sed
dispo illa qnq est maior intensiue qnq e
maior extesiue sicut dicit sanctus doctor. i
senten. Nam eode mo se habet inquid qui
lib actus caritatis eo q vn pot ee magis
intensus et etia vnus pot ee dispones in vir
tute pluriu precedetiu qm ho e dns sui act
pot. n. ager sm coe virtute sue ne qnq sm
pte qd non contigit in illis q agut ex neces
sitate sp. n. agut tota virtute sua. qn igit ita
est q ho no hns caritate ex tota virtnte na
lis boitatis idite sibi mouet ad caritatem
vnus actus dispoit eu vltia dispone vt sibi
det qn vero no sm totam virtute s solum
aliqd eius ppat adcaritate tunc ille actus
no est sicut vltia disposito. s reota et p plu
res actus poterit pueire ad vltia dispoe
silr dico ex alia pte q qn act caritatis p
cedit ex tota virtute habitus et quatu ad vi
rtutes hitus ifusi tuc vn act dispoit et me
ret caritatis augmetu vt stati fiat qn aute
no secudum tota virtutem pcedit actus ille
tuc est vt dispo remota et poterit tuc p ples
acus pueire ad caritatis augmentu no tm d
necessitate qa ho quantucuq sit dispositus
pot agere sm no recta dispoe illud q non
cotingit in dispoib non volutarijs. Aliud
dictum intelligedu est ex doetrina doc. sci
iiij. sen. di. xvij. qda mot est iqt q e notus
ipsci et qda q e aet psci et d magis opato
q n exspectat aliquid i futuz ad coplemen
tu sue spei sicut sentire et talis mot n e suc
cessiuus s subitus et si otingat dicere q tal
mot sit in tpe hoc erit paccidens qa mesu
rat et quol instanti illi tpis in quo dicit
ee sicut hoie esse in tpe est et in istati et talis

motus est li. arb. ⁊ iõ est in istāti actus igit causatiuus habitus agit quidquid potest agere in instanti sicut luminosum ag t in in stanti lumē in medio nec aliquid agit in tē pore qd nõ agat in instā i. similiter ē de visibili agēte in visuȝ nõ ergo opȝ ꝙ agens approximatū passo ↄtinue agat aliquid in illud imo si lumē causatū in medio ab aliq̄ luminoso esset qualitas remanēs post absē tiam sue cause ita ꝙ luminosum nõ plus ↄ seruaret lumē quod causat quā calidū calo rem a se causatū ipsum non ageret aliquid in mediū post illud instās in quo causauit lumen ⁊ postꝗ̄ actus aug t habitum instāti q̄tum põt augere post illud instans tale pa ssum nõ est dispositū ad suscipiendū aliquē effectuȝ illius actus qui ꝑus augebat sicut calidū remissuȝ ex quo assimilauit sibi pas sum si per mille annos staret in eadē ꝓxita te nichil agēt qꝛ passum ex quo est ei simile nõ põt pati ab eo nec tale calidū est actiuū in tale passū tale aūt agēs eē i debita ꝓxi matōe ad illd ꝙ pꝰ patiebat̄ ab eo p tp̄us ⁊ cū agē in illd nõ est incōueiens augmētuȝ n. sp̄ūale caritatis quodāmõ simile est augu mento corpali augmentuȝ aūt corpale i aia libus ⁊ plātis nõ est ↄtinuꝰ motus ita ꝙ. s. si aliq̄d auget̄ tm̄ i toto tpe necesse sit ꝙ ꝓ portionalit̄ in q̄lȝ pteillius tp̄is aliquid au geat̄ sicut ↄtigit in motu locali sed per ali quod tēpus nā opat̄ disponēs ad augumē tū ⁊ nichil augēs actu ⁊ postmodū ꝓducit in esse tū illud ad qd disposuerat ad augē dū aīl vl̄ plātā in actu ita etiā nõ quolibet actu caritatis auget̄ caritas in actu sed q̄ libet ac us caritatis dispoit a caritatis au gumētū inq̄ātuȝ ex vno actu caritatis hõ redd t̄ promptior ad agendum ꝭm carita tem ⁊ habilitate crescēte hõ prūpit ad actū dilectōis feruēt orē quo conat̄ ad caritatis ꝑfectum ⁊ tunc caritas augetur in actu. si miles aūt actus similes causāt habitꝰ vt di

citur secūdo ethi. simil itudo aūt ⁊ dissimili tudo non solū attēditur secūdū eandem q̄li tatē vel dissimilē sed et secūduȝ eundeȝ vel diuersum moduȝ participatōis est. n. dissi mile ñ solū nigꝛ albo ꝭ t magis albū minꝰ albo nā motꝰ fit a minꝰ albo ad magis al bedum tāꝗ̄ ex opposito vt dicit̄. v. ph. qꝛ vere vsus habituum in voluntate hominis ↄsistit sicut cōtingit vt aliqu s habēs habi tum nõ vtitur illo vel etiā agit actum cōt a riū ita etiā põt cōtigere ꝙ vtatur haitu ꝭm actuȝ nõ correspōdentē ꝓportionalr̄ inten tioni bitus. Si igit̄ intēsio actus ꝓportōa liter equatur intētioni bitus vl̄ superexcedat quilibȝ actus vel auget bitum vel dispoit ad augumētuȝ ipsius vt loquimur de augu mento ha itus ad similitudinē augumenti aialis. non. n. q̄libȝ alimētuȝ sumptū actu auget aial sicut nec q̄ ibet gutta cauat lapi deȝ sed multiplicato alimento tādē fit alim entū ita et m̄tiplicatis actibꝰ crescit bitus Si vero intensio actus ꝓportionalr̄ defici at ab intensiore bitus talis actus nõ dispo nit ad augumentū habitus sed magis adi minutioneȝ ipsius. Sextū dictū st hoc licet sol a ꝓximetur medio motu continuo tñ illuminatio que ē terinus illius motus lo calis fit subito ⁊ per ↄñs nõ p motum con tinuū ⁊ licet motus localis huius luminosi sit cōtinuus tamen illumiatio est subita ⁊ ñ continua ꝭ idiuisibil̄ q̄ncūq̄ȝ. n. duo teri mo tus vel mutatōis sūt affirātio ⁊ negatō siue priuatio ⁊ forā accipiēdo huiusmõi muta tiones scdȝ ꝓprios terios p se loquēdo opȝ eas esse i instāti seu instāta neas ⁊ nõ in tpe sicut ē illuiatō generatō ⁊ corruptio ⁊ alia huiusmõi accipiendo vero eas q̄tū ad cās suoꝝ terioꝝ põt in eis ↄsiderari successio si cut hȝ illuiatōe. Nā q̄uis aer trāseat subito de tenebris ad luceȝ tñ cā tenebrositatis to llitur successiue. s. absentia solis qui per mo tū localē successiue fit pñs ⁊ sic illuiatō est terminus motus localis ⁊ est indiuisibilis

ſicut ⁊ qualꝫ terius cõtinui ⁊ ſicut de illuia-
tõe ſic de itẽſiõe luĩs eſt dicendũ vñ poſito
ꝙ aliqđ mediũ ſit ſũme diſpoſitũ ad lumẽ
⁊ ꝙ aliqđ corpus luĩoſũ hẽat illuĩare illđ
mediũ ſm aliq̃ꝫ diſtãtiã ⁊ ꝯſtat ꝙ ꝛeõtioꝛeꝫ
ꝑtẽ reõtiꝰ illuĩabit ⁊ illuĩet illud mediuꝫ ⁊
ſignetur in medio aliq̃ ꝑs diſtãs a coꝛꝑe lu-
minoſo ⁊ moueat corpus luminoſũ verſuſ
illã ꝑtẽ dico ꝙ ſignata illa ꝑte ad q̃ꝫ mouet
luĩoſuꝫ nõ ĩ quolꝫ ĩſtãti tꝑis mẽſurãtis a ꝑx-
imatõeꝫ ꝑs illa luĩoſioꝛ eſt q̃ꝫ pꝛiꝰ vl̃ magiſ
lucida nec opꝫ ꝙ ĩ quocũq̃ꝫ ĩſtãti corpꝰ luĩo-
ſuꝫ eſt ꝓpĩquiꝰ tali parti illuĩande q̃ꝫ fuerit
p̃us illa pars ſit magis lucida q̃ꝫ pꝛiꝰ qꝛ lꝫ
per aliquã appꝛoxĩatõeꝫ luĩoſi pars illa ſit
lucidioꝛ non tñ per q̃libꝫ ymo dico ꝙ ſi ta-
le luminoſũ diſtãs a tali ꝑte illuĩanda per
vnã leucã cãt lumẽ ĩ ea vt q̃tuoꝛ añq̃ꝫ inten-
dat lumẽ pꝛiꝰ cãtũ ĩ qualicũq̃ꝫ gradu oppo-
ꝛteret ꝙ approximãt per certũ ſpaciuꝫ ĩ in-
ſtãti. vltio tẽpoꝛis mẽſurãtis motũ appꝛoxi-
matõnis ĩtẽdet lumen in illa parte ⁊ cã eſt
qꝛ oppꝫ dare mĩmum gradũ luminis ſiẽ ⁊
cuiuſlibet alterius ſenſibilis qualitatis vñ
nõ oppꝫ ꝙ ſi luminoſuꝫ ꝓpt̃ talẽ appꝛoxĩa-
tionẽ puta cubitalẽ intendebat lumẽ in ꝑte
ſignata đ illo g̃du ꝙ ĩmedietate tẽpoꝛis vl̃
ĩ inſtãti medio ĩtẽdcret de medietate illiꝰ
gradꝰ. ſimilit̃ qñ ſol ſucceſſiue appꝛoxĩat
partibus tenebꝛoſ nõ opꝫ ꝙ ſi ĩ pꝛinc. hoꝛe
ñ illuĩabat niſi medietatẽ domꝰ ⁊ ĩ fine ho-
ꝛe illuminat totã ꝓpt̃ ꝯtĩnuã appꝛoxĩatõeꝫ
ꝙ in medietate hoꝛe illuĩauerit iiij. partẽ ⁊
ſic ſucceſſiue cõtinue didat motus illuĩatio-
nis ſicut motꝰ locaĺs vl̃ ꝙ ſicut ſol ſucceſſiue
ap ꝓxĩat ita q̃libꝫ pars lucis ſucceſſiue cã-
tur eſt. n. mĩma pars ſm extẽſioneꝫ ſicut
ſꝫ intẽſionẽ que põt in aliqua mẽſura ade-
quate cauſari eſt. n. aliqua pars lucis ſꝫ ex-
tenſionem ita modica ꝙ illa in nulla mẽſu-
ra adequata ꝓduci põt ſed ꝓducitur cum
alijs partibus ⁊ totĩ ꝯpoito ꝯꝛeſpõdꝫ men-
ſura adequata nõ ãt alicui parti cõmen.

n. viij. phicoꝝ comen. xxiij. videt̃ etiam h̃
ſentire. ſ. ꝙ intenſione põt eſſe ꝯtĩnua vbi ẽt
phs videt̃ dicere hec verba neq̃ꝫ augeri ne-
q̃ꝫ minui ꝯtĩnue poſſibile eſt ſed eſt etiã me-
diũ. ſ. quies ⁊ ĩfra dicit. ſimilit̃ aũt ⁊ ĩ alte-
ratõe qualꝫ ñ. n. ſi partibile ĩ infinitũ eſt ꝙ
alterat̃ ꝓpt̃ h̃ ⁊ alteratio. ſed velox fit mĺ
totiens ſicut ꝯgelatio ⁊ littera ꝯmenti loco
illius ꝙ noſtra dicit velox h̃ eſt ſubito e ꝯ-
menta. expoit ĩ inſtãti ex q̊ pꝫ ꝙ mens phĩ
eſt ꝙ neq̃ꝫ augmentatio neq̃ꝫ dĩnutõ neq̃ꝫ al-
teratio eſt continua ſꝫ ĩterrũpit̃ per qetem
cuius ratõneꝫ aſſignat ideꝫ ꝯmentatoꝛ qa
cuiuſlibet foꝛme nãlis eſt dare mĩmã ꝑteꝫ
in actu ⁊ illa fit ĩ inſtãti ⁊ iõ ꝯmen. ibidem
dic̃ ꝙ nõ eſt hic motꝰ ꝯtĩnuꝰ ĩ rei vitate ni-
ſi motꝰ localis q eſt velociſſimꝰ motuũ ⁊ ĩ
fine ꝯmen. ꝯtra alpharabiũ diceteꝫ ꝙ de
diffinitõe motus in vl̃i appꝫ ꝯtĩuato dicit
ꝙ iſte ſmo ũ eſt verꝰ. ſed h̃ ñ appꝫ niſi in
motibus localibꝰ de qbus dicit̃ hoc nomẽ
motus pꝛincipalit̃ in alijs aũt motibus in
qbuſdã eoꝝ eſt poſſibile vt appareat conti-
nuatio. ſ. vt partes eoꝝ ĩueniant̃ nõ diſtic-
te ab inuiceꝫ ⁊ in quibuſdã nõ apparꝫ hoc
qꝛ partes eoꝝ ñ inueiunt̃ ſm hũc modum
ideꝫ poit tertio phoꝝ ꝯmen. vi. videmꝰ in-
quid ꝙ motꝰ augumenti ⁊ diminutõis ſũt
plures motus ⁊ ſimilis eſt diſpõ pluribꝰ
motibꝰ ex qbus appꝫ ꝙ motꝰ altrationis
non eſt ꝓpꝛie continuus nec in infinitũ di-
ſibſbilis ſm ꝙ eſt motus localis. Sep-
tĩo eſt intelligendũ ꝙ cuꝫ alteratõ ⁊ motus
recipiãt ſolũ ſpeciem a terio ad quem ⁊ ñ
a terio a quo nõ oppoꝛtet ad hoc ꝙ altera-
tõ ſit alteriꝰ rois q̃ꝫ terĩnꝰ a q̊ ꝙ terĩꝰ a q̊ ⁊
ad quẽ ſint poitiui vl̃ vniꝰ rõnis ſꝫ ſolũ ter-
minꝰ ad quẽ ⁊ lꝫ mutatõ đ ñ ſbo ſimplr in
ſbꝫ ſiplr fit gnãtio tñ mutatõ de ñ ſbo ſm
qd in ſbm ſm qd ñeſt generatio pꝛopꝛie ſed
alteratio vel alius motus vnde ſi intentio
ſuccipiatur vt quidam motus tunc eſt a
ſubiecto in ſubiectum ſed vt eſt mutatio

sic ē a nō sbo ī sbm vn̄ itēsio vt ē mutatō est
alicui⁹ forē iupfectioris ad forāz pfectiorē
sz vt est motus sic est a forma inpfcā ad for
mā pfectā ita q̄ forā ipfcā nō vt forma sim
plr ß vt forma hn̄s eē ī pfectū sit terminus
a quo nec ipa illo mō se hz p modū non su
biecti pmo per modū ī subiecti inpfecti nec
illo modo ipa est ꝯpossibilis terio ad quez
in tali alteratione seu intensione alicui⁹ for
me aliqua noua introducit forma.nec opz
q̄ in oī alteratione aliqd pducat p̄terquā
in generatōe simplr ꝛ in augmēt o forme nō
pducit forma nec subiectū nec cōpositum
ß illud q̄ p̄us erat min⁹ tale postea fit ma
gis tale terminus tamen augumenti est for
ma sub esse ꝯpleto sub quo nō pfuit ꝛ ideo
cōcedendū q̄ eadem forma sub eodem mō
essendi vel actuādi non pōt bis acquiri .ß
sub alio ꝛ alio mō ū ē ī ꝯueniēs q̄ sit terminus
duaꝝ mutatōnuz nec opz q̄ si forma est in
diuisibilis in essentia nullā hn̄s latitudinez
q̄ similit det in diuisibilit esse eadez.n.for
ma multipliciter pōt actuare idem suscepti
bile qn̄do nō dat illi speciem essentialem
ꝯcedit tn̄ q̄ nūq̄ subietū esset magis tale p
formam illam nisi forma illa esset perfecti
or non quidem p additōem ß p suū esse qd
est in esse.in motu igit alteratōis duplr pōt
esse successio vno mō ex pte mobilis put fo
rma habet esse extensum p accidens sicut si
successiue calefiat aliq̄ ps post ptez ꝛ vitas
talis motus requirit vnitatem cōtinuitatis
quā hēt forma p accidens q̄ta sit put dici
tur albedinē totā alicuius nō discōtinuatā
esse vnam ꝛ si ēt tale mobile sic alteret q̄
quātuz ad aliquid sui forma corrumpat ꝛ
q̄tum ad aliquid sui acquirat sicut ꝯtingit
in illuiatione aeris a sole qui vertit circu
lariter circa aerem ꝯtinue.n.ex vna parte
deficit lumen ex alia parte acquirit ſz mo
tum solis ꝯtinuitas talis illuminatōnis p
venit ex hoc q̄ aliquid p̄mi luminis semp
manet cōtinuatum cum sequēte ꝛ si etiam
dico de lensatōe si est q̄ta peraccidēs q̄ ꝯti
nuat trāseundo p aliqd sensibile p hoc q̄
aliqd p̄oris sp manet ꝯtinuatū cū secūdo si
cut portaret specu'ū iuxta parietū albū cō
tinue mutatio in speculo ꝯtinuaret ex hoc
q̄ aliqd p̄ie ī mutatōis remaēt sup ꝯsequē
te ꝯtinuatū. Alio mō pōt esse successio secū
dū intēsuz ꝛ remissuz in eadē pte mobilis ꝛ
successio ꝯtinua in talibus opz q̄ sit vel p
hoc q̄ totū acceptū remaneat idem cum se
quēte vel per hoc q̄ aliquid p̄accepti rema
neat idem cū sequēte alit.n.nō posset salua
ri vnitas in tali successione int p̄mū ꝛ fm
sz qd ad phm vi.phicoꝝ dicētē q̄ añ q̄li
bet mutatū esse ē aliqd mutari ꝛ añ muta
ri est mutatū esse in motu ꝛ hoc in ifinitum
dicit.n.sic eadē aūt demōstratio ꝛ in nō cō
tinuis accipiemus.n.tempus in quo ē mo
tus ꝛ sic videtur dicere q̄ nō opz q̄ altera
tio sit continua.sed ppt ꝯtinuitatē motus
requirit vnitas forme ergo in alteratōe nō
requirit vitas forē ꝛ ꝯtinuitas pprie dcā
ū ē nisi in q̄titate dimensiua ß hoc dictū si
mplicit est falsum ꝛ ad aristotilem dicitur
q̄ illud nō dicit quia non poneret alteratō
nem eē cōtinuā qz aliter sua demonstratio
nulla esset qua intendit probare in talibus
moueri ante mutatū esse ꝛ econuerso sed in
tentio sua est quod quando est successio in
motu alterationis per hoc q̄ eadem pars
subiecti magis ac magis alteratur non pōt
accipi mediū ad pbandū conclusionē pre
dictam ex partibus continuitatis mobilis
vel ex parte etiam partium signabilium
forme secundū se accepte sicut possunt acci
pi ī spatio ꝛ ideo oportuit q̄ acciperet me
dium ex parte temporis conrespondentis
ꝛ medietas medietatis alteratōnis fit ime
diate medietatis temporis conresponden
tis ꝛ medietas medietatis alteratōis in me
dietate medietas tēporis ꝛ sic in ifinitū vn̄

drã est inter motum ⁊ mutatióné nã mot⁹ vnus ẽ quo aliđ affirmatiue signatũ abici tur ⁊ aliud affirmatiue signatur acquirit̃ est.n.motus de nõ subiecto in subiectũ .v phisicoꝝ per subiectũ intelligit̃ ibi aliquid mõstratũ affirmatiue vt albũ erit nigrũ vñ vnus motus alteratioĩs ẽ quo albũ abicit̃ ⁊ nigrum acquirit̃ sed in mutatónib⁹ que sunt generatio et corruptio aliter est nam generatio est mutatio de nõ subiecto i sub iectũ vt de nõ albo in album corruptó võ est mutatio de albo in non albuȝ.s. de sub iecto ĩ nõ subiectum ⁊ ideo in abiectõe vni us affirmatiui ⁊ adiectõne alterius opoȝ duas mutatões intelligi quaꝝ vna sit gene ratio aliã sit mutatio vel simpliciter vel ƀ quid sic ergo de trãsitu qui ẽ de albedine nigredinem si ↄsideret̃ ipẽ motus idẽ mot⁹ significat̃ per ablatõnem vnius ⁊ ĩductõeȝ alterius non aũt significatur eadem mutatõ sed diuerse tamẽ se inuicẽ ↄcomitãtes quia generatio vnius nõ est sine corruptõe alte rius illud aũt quod dicit ↄmẽtator.iiij.phi sicoꝝ ꝙ motus est generatio partis post p tem perfectionis ad quaȝ vadit mobile di co ꝙ cõmentator partes forme vel perfectõ nis ad quam vadit mobile vocat formam sub alio ⁊ alio cẽ ⁊ non aliqua que formaȝ ↄstituãt sicut partes ĩ tegrales vł essẽtiales sed contra si manȝ semper eadẽ forma nul lo sibi adito tũc mobile moueretur ↄtinue ad illud qđ hȝ ⁊ tũc ociose ↄñe est phi iiij. pħcoꝝ ↄmẽ.xviiij.vbi ꝓbat ꝙ loc⁹ ñ ẽ mã nec formã q2 si sic cũ mobile moueret̃ ad lo cũ moueret̃ ad illđ quod hȝ ⁊ sic ociose dr̃ ꝙ subiectũ forme que intẽdit̃ ñ mouet̃ ocio se quia nõ mouet̃ ad habendũ formaȝ sim pliciter sed ad ꝑfectius hñdũ quã prius.oc tauum ⁊ vltimũ dictũ sit hoc dimissis opi nionib⁹ in hac materia loquẽtibus de ratõ ne suscipiendi magis ⁊ minus ꝙ ratio susci piendi maius ⁊ minus intrinsece ⁊ formali

ter est latitudo forme licet cũ hoc cõcurrat subiectũ ⁊ agẽs ⁊ ad hoc faciat diuersitas agentis ⁊ diuersa dispõ subiectoꝝ vñ sicut ad hoc ꝙ aliquid sit tale puta albuȝ reqrit̃ albedo vt qua formaliter ẽ tale ꝑter subiec tũ ⁊ agens ita ad faciẽdũ magis tale puta magis albũ requirit̃ maior ꝑfectõ in albe die ꝑt̃ sbm ⁊ agẽs ita ꝙ põt formãri rõ ad ꝓ positũ q2 sic se hẽt albedo ad faciẽdũ formã lr albũ ita ꝑfectior albedo ad faciẽdũ ma gis album sed ad faciendũ formaliter al bum requiritur albedo preter subiectum ⁊ agens vt qua aliquid est formaliter album ergo ⁊ ad faciendũ magis album requirit̃ ꝑfectior albedo siue maior inꝑfectõe ꝑ ter agens ⁊ subiectũ.sed maioritas ⁊ mino ritas in ꝑfectione dicit forme latitudinem igit̃ ꝛc.diuersitas tñ agentis põt facere ad minus ⁊ magis respectu eiusdem subiecti secundum ꝙ vnum agens virtuosius est al tero ⁊ etiam diuersitas subiectoꝝ respectu eiusdem agentis põt facere ad magis ⁊ mi nus secundum ꝙ vnum subiectum est ma gis dispositũȝ vel minus sed tamen preter istam dispositionem ex parte agentis ⁊ sub iecti requirit̃ semp latitudo forme per quã conuenit formaliter ꝙ aliquid secunduȝ eã dicatur magis ⁊ minus tale vnum.n.sub iectum est aliquãdo magis dispositum ꝗ̃ aliud per hoc ꝙ magis ⁊ minus participat eandem formam spẽ sicut aer est magis di spositus ad lumen quam aqua quia est ma gis diafanus ꝗ̃ aq̃ vt dictũ ẽ sed q̃re ẽ ma tatem specificaȝ forẽ substãtialis i aq̃ ⁊ in aere ꝗ̃ sequit̃ talis passio i tali gradu ⁊ ibi est standũ q̃tũ ẽ ex diuersitate q̃ est ex pte sbi vñ intẽsũ ⁊ remissuȝ pñt ↄsiderari adi uicẽ vł siẽ ꝑmanens ad ꝑmaẽs vł sic fluẽs ad ꝑmanẽs vł sic fluẽs ad fluẽs exẽpli grã poãt̃ ꝙ aliqđ reisse calidũ calefiat ãpli⁹ ⁊ q̃rit̃ vtꝝ calidum qđ prius erat in esse per manenti sit idem cum calore qui habetur

intermino motus vel queratur vtrum calor q est in fluxu alteratõne sit idē cū calore qui est terminus ad quē vel cum calore qui ē terminus a quo vel põt queri vtrum intensum ⁊ remissum in motu alteratõnis sint eadem forma nūero si loquamur de intenso ⁊ remisso put sunt in fluxu forme sic oportet q sint eadem forma quia alit sequeretur q essent infinite forme actū in eadem alteratõne vel q nulla alreratio esset continua qđ falsum est item sequeret q quelibet alteratio numero esset acceptio indiuisilis numero.sed acceptio indiuisibilis est instãtanea ergo quelibet alteratio esset instantanea qđ est falsum.si autem comparat forma que ē in termino a quo ad ⁊ ipsam formā fluentē oportet ponere q sit eadem forma siue in intendi siue i remitti quia illa forma remissa vel abicitur in tempore vel in nunc solum si in nunc solum seu in instanti eadem ratione sequens forma esset acquisita in instanti ⁊ sic esset ois alteratio instantanea si in tempore abicit ergo in tempore alterationis p cedens forma remansit cum eo quod acquisitum est per alterationem ⁊ per consequēs forma prius permanēs cedit in eadem essentia cum forma fluente quia due forme solo numero differentes nō possunt esse in eodē subiecto pretera sicut se habet forma perānens remissa ad motū sequentē vel formam fluentem sequentē ita se habet in forma fluente remissum vnius nunc ad intensum alterius nunc sed remissum vnius nunc in formā fluēte ⁊ itensum alti⁹ nūc sūt vna forma nūero ergo ⁊c. maior patet qr in nūc i quo terinat motus posset adhuc fluere vlteri⁹ abs q iterpellatõe ⁊ in quolibet nūc ipius flux⁹ posset terminari mot⁹.ß si illud qđ terminatur flueret vlterius sic se haberet ad inuicē sicut fluens ad fluēs ergo ēt si teriaret ⁊ postea fluer3 sic se hēbit ista forma permanēs a q icipit flux⁹ ad formā i fluxu sicut vn⁹ gradus vni⁹ nūc in fluxu ad gradū alteri⁹ nūc in fluxu vnus.n.gradus otinet in alio eminenter sicut minus perfectū in maius pfectū q qdē diuersitas graduum fm magis ⁊ minus perfetū nō solū iuenit in diuersis spēbus.s.vbi attendit pfectū ⁊ inpfectū fm diuersos grad⁹ specificos sed etiā inuenit in diuersis gradibus drūtib⁹ nūero eiusdē spēi sicut ē in forma suscipiente magis ⁊ minus ⁊ auctor sex pncipiorum intellexit formā indiuisibilem diuisione q est i materiā ⁊ in formā aliogn si ois forma vlr eēt in diuisibilis omnino tunc quantitas erit indiuisibilis q est flm similr intelligit q forma non est variabilis qr nō est subiectū variatõnis vel motus nō aūt q secūdum eam ⁊ eius latitudinem sit mot⁹ ⁊ variatõ oio iō ois motus pp̄e dictus est fm aliquā formam hūtē latitudiem si aūt oprem⁹ motū siue fluxum ad formā pmanētē put ptinz ad terium ad quē silr opz dare q forma fluēs q ē in tpe flux⁹ reissior q in tmio sit eadem cum illa que est in termino quia fm comunio rem oppioem ⁊ forte veriorē forma q acqritur p motū ⁊ motus sūt idē re ita q dnt eadem rem sed motus dicit eam vt i fluxu et fieri terminus autē dicit eam vt i esse pmanēti ⁊ sic fm hoc forma q est in fluxu remissior q i terio saltē qtū ad aliq ptē fluxus est eadē forma. ptrea si q qualitas acqsita p alteratõem nō esset eadē cū qlitate q ē in fluxu alteratõe qualitas acqsita nō pl⁹ eēt terminus intrinsec⁹ alteratõis q itroductõ forme substãtialis q ē termin⁹ extrinsecus alteratõnis qm alteratõ teriat ad generationem substãtie sz hoc ē falsum qr introductõ forme sbãtial poit tius extrinsecus altratõis.Sed cõpando formam pmanētem remissa que ē terminus a quo in motu intensionis ad formam intensam permanētem que est terminuus ad quē respectu eiusdē mot⁹ sic dico q sunt eadem forma quia forma

que est remissa que est terminus a quo est
eadē cuȝ forma influxu ⁊ illa eadē influxu
est eadem cū forma intensa que est t̃min⁹
ad queȝ ergo a primo ad vltimū forma re
missa que est terminus a quo ⁊ forma intē
sa que est terminus ad quem est eadem nu
mero ⁊ sic habetur ꝓpositū quātum auteȝ
ad intēsum ⁊ remissum ꝓut sūt influxum v
num oportet esse idem cū alio altero duo
rum modoꝝ vel ꝙ toto prius accepto remā
nente qđ superueit cedat in vnitate cuȝ eo
sicut in eo qđ nutrit̃ materia tota p̃existē
te manēte illa manente q̃ supueit redit ĩ idē
titatē cuȝ precedēte vel qđ aliquo precedē
tis manente qđ superuenit cedit ĩ vnitateȝ
cū illo manente quoꝝ primū videt̃ impro
babilius quia non videt̃ q̃r secūdus grad⁹
sit intensior primo nec tertius secundo si sic
fiat motio talis ꝙ aliquid p̃existens expel
latur quando aliquid sequens inducit̃ sicut
etiam nec mobile maius vbi habet ĩ quali
bet parte spatij qꝛ non acquirit aliquid de
nouo nisi cuȝ expulsione alicuius ꝑmanentis
ad precedēs dico igit̃ ꝙ ipsum intensū di
ffert a p̃cedente remisso sicut ipsum habēs
⁊ plus nō secundū partes signabiles distic
tas ita ꝙ vna possit signanter distingui ab
alia sed sicut totū perfectioāle ꝯprehendit
aliq̄ ñ s̄m ꝑ tes signabiles distinctas vt pȝ
de conuersione materie alimenti ĩ nutritū
vbi mā̃ adueniens ñ pōt signanter distigui
a p̃cedēte Itē pellis efficit̃ maior ꝑ extēsio
nē maioritas adueiens nō potest distingui
a precedente ⁊ sic est in ꝓposito ⁊ ita patȝ
de rare factōe qꝛ corp⁹ rarefactū fit mai⁹
⁊ maioritas adueiens ñ pōt distingui a q̃
titate ⁊ si q̃rat̃ uñq̄d agñs intēdēs aliquā
formā ĩprimat aliq̄d diuersū dr̃ ꝙ ĩprimet̃
agēs aliq̄d a p̃cedente pōt dupl'r ĩtell'i vno
mō ꝙ fiat forāȝ distructō oīo a p̃cedēte alio
mō pōt accipi inꝑmere aliq̄d diuersū a p̃ce
dēte facer̃ p̃cedēs ꝑfecti⁹ ⁊ sic fit diuersū

a p̃cedēte mō quo idē magis ꝑfectū differt
a se ip̃o minus ꝑfctō si aūt fiat vis ĩ noīe
imp̃ssiōis pōt dici ꝙ nichil ĩp̃mit de nouo
s̄ ĩpressuȝ ꝑficit ⁊ sic agit vnde gradus sūt
idē cū forā qa sicut eadē forma est intensa
⁊ remissa ita ideȝ grad⁹ dicit̃ seu est remi
ssus q postea ē ĩtēsus siue fit intēsuȝ. differt
n. intēsuȝ a reīsso solū sicut includēs ipsum
et plus nō s̄m ꝑtes signabiles eodē mō sic̃
dictū est de forma intēsa ⁊ r̃eīssa ⁊ si dicit̃
ꝙ si nō est nisi vnus grad⁹ nō est aliq̄ vari
atio dico ꝙ veꝝ est si ille grad⁹ nō pōt hē
re latitudinē secudum esse maius ⁊ minus
ꝑfectū. Si aūt vim facias in hoc ꝙ dicit̃
gradus ita ꝙ dicit̃ grad⁹ remissus ipsa fo
rma cū p̃cisiōe maioris ꝑfectōis ⁊ gradus
intensus ip̃a forma cum ĩclusiōe maioris ꝑ
fectiōis. tunc isti gradus differunt nō sicut
diuerse essentie diuersaꝝ formaꝝ sed sicut
eadem essentia accepta cum p̃cisione maio
ris ꝑfectōnis. vñ intēsuȝ ⁊ reīssuȝ differunt
aliquo mō realiter nō tamen differunt s̄m
diuersas forās numero. Sȝ differunt sicut
sic eadeȝ forā magis ⁊ min⁹ ꝑfcā vl' sic̃ ma
ius ⁊ min⁹ ꝑfcē hita ⁊ si dicit̃ ꝙ illa q̃ ñ di
fferūt nuēro sūt idē cōcedit̃ ꝙ sūt idē nūero
qꝛ eadeȝ essentia nūero ñ tñ seq̄t̃ ꝙ illa q̃ ñ
sūt diuerse eēñtie nūero ñ differāt real'r sic̃
eadē eēñtia magis ⁊ min⁹ perfcā non igit̃
valȝ ista ꝯña differunt realiter ergo sunt
diuerse eēñe nūero est. n. fallatia ꝯñtis. vñ
variatio q̃ ē ĩ motu ĩtēsiōis ē ĩ ip̃a forā ñ tñ
seq̄t̃ ꝙ sint pl'es forme qꝛ ē eade fallatia vl'
a pl'ib⁹ caīs veritatis ad vnā qꝛ illa varia
tō pōt eē vl' qꝛ sūt pl'es forē vl' qꝛ eadē forā
ē mai⁹ ⁊ min⁹ ꝑfcē hita nūc aūt aliq̄s poā
m⁹ suppōis. pꝛia suppō mā q̃ ē s̄ꝫ genera
tōis ĩ generabil' ⁊ ĩ corruptibil' ꝑmanēs s̄ꝫ
vtroq; terio trāsmutatōis non pōt naturali
ter existere absq; forā subāli alicuius intro
ductōeȝ ip̃a ab agēte ĩducente dispōēs pri
us diffōmit̃ alterat̃ ꝓbat̃ suppō q̃tū ad oēs

ptes prima.ii.est pbi prio pBoꝝ cōmen.lx ⁊ lxxiij.⁊.v .pBicoꝝ tex.⁊ cōment.viij.et plerisqꝫ alijs locis. Secūda pars est eiusdē primo pBoꝝ tex.come.lxxxij. Tertia pars habet a pBo primo pBoꝝ cōme.lxiij.⁊ tex ꝯmen.lx.vbi inquid ꝙ vnū ⁊ idem subiec tū numero est quod transfert de caroeita te in terrestreitatē ⁊ alibi subiectū quidem permanꝫ oppositū vero non. Quarta pars conceditur ab omnibus tā pBis quam the ologis nūquid autem illud per diuinaꝫ po tentiam possit esse non est presentis specula tionis Quinta pars suppōis sic pbat nam tale agens alterans mām p introductione sufficientiuꝫ dispōuꝫ facientiū p forma in ducenda ⁊ cōseruanda in materia aut agit ⁊ alterat passum vniformit aut difformit Si difformiter habet ppositūꝫ ꝙ non vni formiter pbat naꝫ agens melius est appli catum ſm suum instrumentū ad partē sibi ppinquioreꝫ quā remotiorē ⁊ citius proue nit actio ad partē magis propinquā quam minus propiquā ergo sequitur ꝙ intensior forma qualitatiua ⁊ dispositio inducitur in parte ppiquiori quā remotiori ergo illd agens difformiter alterat. Preterea talis alteratio aut pueniſt ab intrinseco vel ab ex trinseco non primū vt pꝫ ſm oēs pBos qꝛ in omni generatōne concurrit agens extrin secum sol enim ⁊ homo generat hominem ſdo pBicoꝝ comen.xxv .ꝙ ēt pueniat ab extrinseco est impossibile nam tunc tale vl esset in dispōne sibi ppria ⁊ naturali vel ñ si sic ergo tunc sequit ꝙ tale ageret aliquid ad sui destructioneꝫ Si vero non sit in dis positōne sibi ppria ergo sequit ꝙ talis in dispositio fuit introducta ab aliquo extrin seco agēte ergo illa est difformis tenet vtra que ꝯña de se ex eo ꝙ omne tale agens for tius ⁊ citius agit in partē ppinquam quā in remotā ⁊ ex consequenti vbi dabitur mi nus de resistentia ibi dabitur plus de suo

simili ⁊ de sua ppria dispositiōe ⁊ cum ta lis dispositio sit quoddaꝫ instrumentū me diante quo agens naturale agit ⁊ disponit māꝫ p introductōe forē sequit ꝙ tale agēs nō potest nisi difformit agere ⁊ alterare vn de si agens naturale velotius agit in parte remotiori aut minus velociter ꝙ̄ in pte p pinquiori aliquā dispōeꝫ p pparatōne ad formā introducendaꝫ tunc minus est de q̄ litate contraria ad partem remotam nūq̄ tamen potest vniformit agere vt pbatum est vnde est hic aduertēdū ꝙ potentia in ge neratōne formaꝝ accidentaliuꝫ attenditur penes talem formam ⁊ non penes gradum nec penes formam ⁊ extensionē subiecti sic quod pꝫ per coīter loquētes in hac materia ideo vbi equalis dabit forma equalis da bit actio ⁊ vbi minor forma minor dabit actio ⁊ vbi dupla forma.i.induplum intē sa aut itriplū ibi dupla erit aut tripla actō ⁊ vbi plus erit de multitudie forme seu intē sione ibi maior erit resistentia p alia forā introducenda ab ipso agente in ipsum pa ssum ex maiori tamē resistentia non seqnit maior actio licet ex maiori multitudie siue ex intēsione forme maior actio sequat ⁊ ex dupla aut tripla dupla aut tripla sequit actio amplius est aduertendō quod cuiusli bet resistentie finite in infinitū modicū resi stit aliqua pars put in existit toti pbat nā quacūqꝫ resistentia finita data eius pars in duplo minus resistit alicui agenti vtputa.a dicenti ⁊ eius q̄rta pars in quadrupio mi nus ⁊ sic in īfinitū ergo quacūque pte eius data ad huc in infinitū resistit aliq̄ pars eiꝰ dem ⁊ sic in infinitū quoniam quelibet tal est alicuius resistentie immo put existit toti est tante resistentie pcise quante est suum to tuꝫ qm̄ quelibet pars in tantū aiuuat a suo toto inquātum ipsum totū sufficit aiuuare put pars sibi in existit. preterea accipiat vna resistētia pedalis vniformiter habens

habēs vniformiter de intensiōe forme secū dū quaꝫ resistere pōt q̄ secūduꝫ vnū eius extremū terietur ad vacuuꝫ. ⁊ moueat poten tia vt quatuor i infinitū v̄sus vacuū. tūc sic nulla potētia i infinitū velocitabit motū suuꝫ deducto ipetu ergo aliquādo i infinitū modicum resistet sibi aliqua pars prout in existit toti clara est ꝯña ⁊ añs pbat̄ q2 illius resistentie solū resistit pars pertrāseūda sed bñs ꝺ forā raritatis ⁊ quātitatis ifinite modicā restabit aliquādo ps ptrāseunda ergo in infinitū velociter mouebit̄ aliqñ talis potentia nam q̄cumq3 resistētia finita data ipsa pōt taꝫ male i infinitū applicari diuidēti q̄ i ifinitū modicum pōt illi diuidēti resister̄ illud pꝫ quoniā quacūq3 resistētia data applicata alicui diuidēti in ifinitū melius pōt illa applicari eideꝫ diuidēti ⁊ in ifinitū aliqua ps eius modicū resistit illi diuidēti ex ista suppōne sequit̄ pˀo q̄ omne cōpositūꝫ naturale q̄ incipit vel icipiet vl̄ desinit aut desinet esse q̄ ipsum incipit aut incipiet desinit aut desinet esse per eius formā accidēsalem vel substantialem pꝫ quoniaꝫ natura liter nec plus est aut fuit vl̄ erit de materia in reꝝ natura excepta que ex eucaristie cōsecratione desinit esse potētia dei dessoris aūt substātialibus ex accidentalibus aliter est senciendū quoniaꝫ aliquādo plures aliquando v̄o pautiores existūt oīs.n. forma f̄m cōmentatorem est corruptibilis septio methaphisice ⁊ f̄m fidem de forma habet veritateꝫ de potentia educta materie in cu ius essentia nullus icludit̄ actus pˀimo phisicoꝝ illo caplo subiecta auteꝫ natura. Jō cum ipsa sit subiectuꝫ deferens omneꝫ trāsmutatōnē si ipsa includeret actū in sua essētia tūc generatō in sbstātia eēt alteratio pꝫ ꝯña q2 oīs trāsmutatō q̄ fit circa sbm ens i actu ē altratō itē ipa mā ē ens i pura potētia f̄do ꝺ aīa sed nihil ē i potētia ad id qꝺ habet actu ergo in essentia materie nullus

includit̄ actus. Jteꝫ in causis materialibꝰ impossibilis est f̄do methaphi. infinitus processus est .n. ipsa materia omnino simplex ad quā stat vltimata resolutio ⁊ phisi. pˀmo dico autē pˀimaꝫ materiaꝫ pˀmū subiectuꝫ vniculq3 entium cōmento octuagesimo f̄do ipsa p̄terea nec ē q̄d nec q̄lis ralis nec quanta .nec aliquod coꝝ quibꝰ diuisuꝫ est ens septio metha. f̄dum correlarium est q̄ non ē possibile aliquod mediū esse vniforme quo ad resistentiā quoiam quocūq3 dato sui medietas est subdupla sibi ⁊ quarta ps sub q̄trupla ad resistentiam ⁊ sici infinitū. Tertium correlariū cuiuslibꝫ medij i infinitū modicum resistit aliqua ps pꝫ q2 numquaꝫ aliquid ita bene applicat̄ alicui medio diuidendo quin possit melius applicari naꝫ applicet̄ gratia exempli vnum pedale medio diuidendo tūc illud pedale resistit f̄m formam sui pedaliter extensam ⁊ si cōdenset̄ vsq3 ad subduplū. tūc illud resistit f̄m semipedalem formaꝫ ⁊ ita minor est resistentia q2 subdupla ⁊ sic vlterius nō pōt ita cōdensari quin melius ad huc possit nec ita bene applicari quin etiam possit melius applicari ⁊ ita cum quolibet tale pedale i infinituꝫ possit diminui ⁊ sit diuisibile sequit̄ q̄ in infinitum modicum resistit eius aliqua ps Quartū correlarium est q̄ nulla resistentia est vniformis patet q2 quacūq3 resistentia data potentia per illam nō variata velocitabit motū suum ergo non erit vniforis pꝫ ꝯña ⁊ antecedens quia sit.a. resistentia vniformis si detur gratia argumenti resistens vt quatuor ⁊ moueat̄ in ea potentia vt sex versus extremū finitū ad vacuum deducto impetu ⁊ sequitur vt dictū est q̄ in ifinitum modica pars eius illi resistet ⁊ idem potest fieri argumentuꝫ in pleno ponat̄ q̄ resistentia data vt quatuor terminet̄ ad medium extrinsecū resistens solū vt vnuꝫ q2 si media ad que teriatur illa resistentia resisterent tā

ff

tū q̄z nō illa resistētia tc̄ n̄ velocitar3 mobile motū suum ḃ media extrinseca adiuuabūt ergo in dicta resistentia potentia nō varia ta mobile pōt velocitare vl̄ tardabit motū suu3 preterea si aliqua ess3 resistētia vnifor mis ergo illa ess3 eiusdem resistentie per to tū cū qualibet eius pte p3 per diffinitōnem vniformis latitudis nā calidū dicit̄ vnifor me ḃm coīter loquentes cuius quelibet ps ē eiusdem intentōnis cū toto sed q̄cūq3 data resistentia sui medietas est subdupla ad to tā ⁊ sic in ifinitū quare nulla est resistentia vifor mis sed q̄libet aut difformis aut vni formiter difformis. Secūda suppō oīa cō posita substantialia hn̄tia formas eiusdem speciei spālissime sunt eiusdem speciei speā lissime in quibus diuersitas materie nō va variat speciem pbat̄ pria suppositōis ps oīa cōposita substancialia homogenea sūt ei⁹dē spēi spālissime ḃ oīa cōposita substā tialia hn̄tia formas eiusdē speciei specialiss ime sunt homogenea ergo oīa talia sunt ei⁹ de3 ꝛc̄. clara est ꝯsequentia ⁊ maior patet p ph̄m iij. ⁊. vi. ph̄iorꝝ ⁊ ḃdo ⁊ iiij. celi minor sic pbat̄ oīa ꝯposita substātialia que sunt eiusde3 actōis ⁊ incliatōis sunt homogenea ⁊ eiusde3 spēi spetialissime nā actus ⁊ opa tiones sunt a forma vt ph̄i cōcedūt. pterea oīa que sūt sub eadem forā in specie spāli ssima hn̄tia eande3 inclinatōe3 opatōe3 na turale3 sunt eiusdē spēi specialissime ⁊ hō genea ergo ꝛc̄. Secunda ps suppositōis p batur sic oīa ꝯposīa nālia ponūtur in spē p formas earꝝ vltias ergo in illis vniuersitas mē n̄ variat spē3 nā forme substātiales eius de3 spēi spālissime nāliter nō possunt distin gui materijs diuersarꝝ spetierꝝ. Item oīa composita hn̄tia formas eiusdem spēi spā lissime hn̄t etia3 materias eiusdem spei spā lissime ergo oīa talia nō variant̄ in spē pp mā3 tenet ꝯn̄a q2 forme substantiales eius dem spēi spālissime nāliter distingui nō po

ssunt p materias diuersarꝝ specierꝝ subalt̄ naliū ampli⁹ si variatō mē facit ad varia tōe3 spēi ergo sor. ⁊ pla. nō sunt eiusde3 spēi ⁊ ita ꝺ alijs indiuiduis iterꝝ si materia va riat spēm ergo nulla ꝯposita substantialia hn̄tia formas eiusdem spālissime sunt ei⁹ dē spēi spālissime q2 est falsu3 ⁊ p3 ꝯn̄a qm̄ in omnibus talibus est diuersa mā. Itē exp̄ mentu3 est quotidie q2 eandē mām diuerse forme substantiales informāt vbi semp cō positū substanciale est alterius spēi spālissi me. ergo diuersitas nō est per mām. Circa istā suppōne3 ē aduertendū q2 omne cōposi tu3 nāle ⁊ oīs forma extensa ⁊ oīs materia ⁊ oīs res quanta est quid homo geneum ⁊ est eiusdem spēi spālissime cū q̄l3 pte sui ⁊ hoc est q2 omnes ptes totius sumunt eandē denominatōe3 a toto cuius sunt ptes ⁊ iō omne ꝯpositū substantiale ē homogeneum ⁊ q̄lib3 ps cuiuslibet talis est eiusde3 pfectō nis essentialis ⁊ incliatōis cū suo toto verꝝ tamen ē q2 ḃm aliquas denoiatōes acciden ta'es talia cōposita substātialia sunt ethero genea qm̄ ḃm illas tales ptes habent diuer sas denominatōnes qm̄ aliqua caro aliq̄s neruus aliquod os ⁊ huiusmodi q̄ q̄dem p tes ḃm essentiale3 pfectōe3 sunt substātial's capientes consimilem denoiatōe3 substātia lem qualem capit suū totū nec incōuenit q2 vnu3 ⁊ idem sit homogeneū ⁊ etherogeneū Ex quibus p̄mo sequit̄ q2 q̄libet ꝯpositu3 naturale hn̄s aīam extensam est eiusdē spēi spālissime cū qualibet sui parte patet ex dic tis vbi sciendū est defectu3 locabilitatis ex trinsece pfectionē nō impedire essentialem nec virtute3 opantis q̄tū in se est vnde eadē aīa q̄ est in pede hēt eande3 virtutē vt in pe de ⁊ vt in aure vel oculo quātum est ex se ⁊ ita in alijs ptib⁹ nā vt dictū est forā sub stātial' vtputa forā vltia q2 sp ꝺ illa itellexi ē que poit ꝯpositū nāle in spē. Secūdo seq tur q2 q̄l3 pars quātitatiua alicuius aīalis

⁊ alicuius ꝯpositi naturalis est eiusdeȝ spẽi spãlissime cū ipo aiali ⁊ eiusdem pfectiois essentialis cum suo toto pȝ.n.qm̄ q̄libet ps quãtitatiua aialis ⁊ cōpositi nãlis hēt eandem formã substãtialem eiusdē spēi spãlissime cū suo toto cōposito ⁊ talia ponunt̄ in spē p formãs eaꝝ vltias vt dictū est. Tertio sequit̄ ꝙ nulle due spēs ad inviceȝ differentes nō comunicantes sunt eiusdē pfctōis pȝ nam forme ꝗ per se ponunt̄ in spē ⁊ pfectō essentialis sumit̄ ab vltia spē ita ꝙ vbi nobilior forã ⁊ spēs ibi nobilior pfectio essentialꝭ ⁊ vbi minus nobilis minor pfectio essētialis existit ⁊ vbi equalis ergo vbicūq; species nō sunt cōmunicãtes ꝫ differētes ibi nō sūt eq̄les perfectōes essentiales. Quarto sequit̄ ꝙ q̄libet pars aialis est aial ⁊ q̄libet pars hois est hō ꝓbat̄ etiam sic oē cōpositū essētialr̄ ponit̄ in specie essentiali per eius substãtialem forma ꝫ in q̄lȝ pte aialis ⁊ hois est eadeȝ forma essentialis ergo quelibȝ talis pars est hō ⁊ al' ꝯfirãtur omne cōpositū ex mã ⁊ aīa intellectiua ē al' rōale. ꝫ q̄libet pars hois est cōposita ex materia ⁊ frõã intellectiua ergo q̄lȝ tal' est aial roale ergo hō ꝫ ad ista dūt tenentes ꝯtrariã positioneȝ ꝙ illud ꝙ assumunt̄ in añte vtriusq; ꝯñe ñ est veꝝ qm̄ reqrit̄ ꝙ tale perse sit ens exñs ⁊ ñ pars alteri⁹ ⁊ alia vltra ꝭ addūt reqri partiū organizatōem ꝓ operatōibus exercendis. Alit̄ talia erūt frustra in natura ꝓducta ꝫ quodlibet dictū istoꝝ ñ est verū ꝙ ꝓbat̄ nullū accñs variat essentiã substantie ꝫ per se existere est accidens ergo tale non variat essentiam substñtie. Item per se existere est modus ꝭbe se modus non variat essentiam cui⁹ ē mod⁹ amplius nullum posterius variat essentiã pōris ꝫ p se existñtia est qd posteriꝯ ꝭbaergo ñ facit ad eē eēñale substãtie.itē defcūs istrī ñ destruit pfectionē eēñalē forē ergo i q̄cūq; corpe vbi nulla eēt organizatio ꝓ operatōib⁹ exercē

dis dūmō ibi eēt materia ⁊ aīa itellectiua illō tale esset hō pȝ ꝯña ⁊ añs qm̄ hō ⁊ si careat labijs q̄ sūt istrȝ act⁹ ridēdi ñ min⁹ tamen dr̄ risibilis aut rōal' vñ isti termini risibile rōale ⁊ huiusmoi significãt tm̄ q̄ntū hñs potētiã ex natura sui risus aut rōis ꝓductiuaȝ ⁊ iō tã pes hois ꝙ̄ et man⁹ ⁊ idiferet̄ q̄lȝ ps est risibil' ⁊ rōal' qz q̄lȝ istaꝝ hēt potētia qz aiaȝ ex natura sui ꝓductiuaȝ rōis ⁊ risus ꝗuis deficiat natural' actus ex alteri⁹ reqsiti defectu vt puta instrumēti ergo organizatōes nō faciūt adeē hois cēntia le pterea ponat̄ qō naturalr̄ siue sup naturalit̄ ꝙ materia ꝓforma hois introducēda disponat̄ ita sufficient̄ ꝙ aīa intellectiã sit introducta ⁊ sit a materia q̄ sit sub figura forme pedalis aut sub q̄ntitate forē manus vel alterius q̄ postmodū lineabit̄ ꝑm alias organizatōes ꝑm augm̄tatōeȝ suã q̄ materia pcise remanebit sub ista eadē q̄ntitate p⁹ꝙ̄ hō ē perfcē organizatus ⁊ erit pars illi⁹ vt puta pes vel man⁹ vel si nō maēret sub eadeȝ qnãtitate ꝫ augumentet̄ ⁊ litet̄ sufficit tm̄ ꝙ ipsa erit pars illi⁹ toti⁹ perfecte organizati ꝙ erit homo ⁊ q̄ro nūqd ꝭ ꝯpoitū ex.a materia ⁊.b.forã grã exēpli sit hō ⁊ certuȝ est qō sic qz est ens ⁊ per se existit ⁊ est corruptibile ergo est in aliquo pnōto ⁊ nō nisi in pnōto subē ergo ē ꝭbã ⁊ non nisi aiata sesibil' roal' ergo hō pȝ totus casus ⁊ discurr⁹ rōeȝ hñti ergo p se exñtia ⁊ orgaizatōes nō faciūt ad essentia hoēs ⁊ ita quelibȝ ps hois est hō qz ñ ē maior rō vnius ꝙ̄ alteri⁹ ⁊ ñ ē maior rō q̄re ꝭ ꝯpositū ex.a.mã ⁊.b forã sit mō hō ꝙ̄ qñ postea erit pars hois i existens tori pterea disponat̄ materia.b.ꝓ forma asini introducenda ⁊ volo ꝙ.b.materia ita disponat̄ ꝙ forã asini in illa introducat̄ sed ad huc nō sit sub sufficieti q̄tita te vt tale ꝯpositū noiet̄ asinus caūs est possibilis qm̄ per istã positōeȝ ⁊ ꝯmuiter dat̄ mima materia de cuius potentia pōt forã

asini deduci vt totū ↄpositū dicat̃ asinus
q̃ stante arguit̃ sic h̃ est subā aīata sensitiua
per se exñs ergo est aīal ergo alicuius spēi ī
diuiduū ex q̊ seqt̃ ꝙ cū illō totū sit ꝑ se ex
istēs ⁊ aliqñ erit ꝑs alterius qm̄ augumēta
bit̃ ad quātitatē in quatruplo maiorē vt
suppono ꝙ illa per se exñtia nō facit ad h̃ ꝙ
illud sit aīal qꝛ ꝑcise erit tūc ea. forma q̃ mō
est ⁊ mā q̄ntūo sub maiori q̄titate ꝫ hoc non
destruit qm̄ lineatiōes ⁊ organizatiōes non
variant essentiā sbe sed forte diceret̃ ad h̃
ꝙ in ea materia nō inducet̃ forma asini qa
ipsa nō est sub sufficienti q̄titate ꝙ requirit̃
hoc nihil est qm̄ sit. a materia ꝑs. b. pedalis
q̄titatis sufficientis ꝑ aduersariū ad ītrodu
ctionē forme asini ⁊ volo ꝙ prius sufficiē
ter q̄litatiue disponat̃. b. q̄ꝫ tota illa mate
ria ⁊ certū est cū forma asini sit extensa qō
ipsa prius ītroducet in. b. mā q̄ꝫ in tota quā
uis ꝑte nō sit sufficiens ad h̃ vt dicat̃ asin⁹
⁊ fiat arg. vt prius posses dicere ꝙ. b. ē tūc
pars alic⁹ qm̄ illius totalis materie cōtra.
b. materia est aīata ꝫ tota materia ↄposita
ex. b. ⁊ residua est ī aīata ꝑ te. ergo. b. non
est pars illi⁹ totius materie tꝫ ↄñā qm̄ ī aīa
tū nō est pars aīati sicut ꝑs arida ⁊ sicca in
arbore nō est pars viride arboris ⁊ manus
mortua nō est pars hoīs itē aut illud ↄpo
situ nūc dictū asinus aut nō ꝫm qꝛ illud est
indiuiduū alicuius speciei ⁊ nō nisi asinine.
ergo illud indiuiduū est asinus añs pꝫ. qꝛ ē
ens per se exñs ergo alicuius generis. ergo
alicuius speciei ⁊ nō nisi dicte. ergo si detur
primū igit̃ illud indiuiduū pōt uere noīare
asinus q̄ꝫuis nūq̄ꝫ aliquis eū sic noīaret qꝛ ⁊
si ipsum actu noīari asinū a nostra volūtate
dependeat tam ipm sic esse noīatū seu posse
nominari a nullius volūtate dependet. pre
terea si pars hoīs nō est hō. ergo cū ipsa sit
alicuius speciei specialissime sequit̃ ꝙ ē al
terius speciei q̄ꝫ humane ⁊ per ↄñs habētia
formas eiusdē speciei specialissime specifi
ce differūt ꝙ est superius dicta amplius as
cindat̃ pes bouis a boue ⁊ arguit̃ sic idem
bos q prius fuit non absciso pede est nunc
bos ⁊ nō eiusdē speciei cuius prius erat. er
go aliquid manens idē numero pōt transi
re de specie in speciem ↄñs est absurdū. er
go ⁊ añs sed hoc est ꝑpter hoc ꝙ pars bo
uis non sit bos. ergo ⁊c. tꝫ ↄña cū maiori et
minor ꝓbat̃ qm̄ prius nō erat hoc eiusdē
speciei cum boue demōstrato boue absciso
pede qm̄ per te pars bouis nō est bos ergo
nec nūc est eiusdem speciei cū boue tꝫ ↄña a
liter sequit̃ ꝓpositū vel ꝙ aliqō qō fuit ens
⁊ nō eiusdem speciei cū boue est nūc ens in
eadem specie cū boue ⁊ q̄ꝫuis ↄcedat̃ ꝙ ꝑs
hoīs est hō tñ concedit̃ ꝙ pars sortis sit sor
tes accipiendo istū t̃minū sor. ꝓut est t̃min⁹
discretus. nam si aliqua pars sor. est sor. sit
illa. b. gratia argumenti ⁊ sit sor. pedalis q̄
titatis ⁊ ei⁹ pars q̃ est. b. semi pedalis ⁊ ar
guitur. b. ē sor. ⁊. b. est semi pedalis q̄titatis
ergo sor. est semipedalis q̄titatis ⁊ etiā seq
tur. b. est sor. ⁊ sor. est pedalis q̄titatis. ergo
b. ē pedalis q̄titatis ⁊ q̄libet istoꝝ est falsū
qꝛ sic pars esset eq̄lis toti cuius ē pars ⁊ ecō
uerso. ⁊ oīs ↄña est clara. sed ꝓ isto ē aduer
tendū ꝙ iste termin⁹ sor. accipitur vno mō
vt cognotat per se exñam ⁊ naturalē poten
tiā exercendi debite organicas operatiōes
q̃ in quacūq̄ꝫ parua materia exerceri ñ pos
sunt qm̄ ad illas exercēdas requirit̃ materi
am esse non solū qualitatiue sed ⁊ q̄titatiue
dispositā hac debite organizatā vt cuilibꝫ
operationi correspōdeat suū actuatiuum in
strumentū ⁊ hoc modo dico ꝙ nō quelibet
pars sor. ē sor. vt pꝫ. sumit̃ ⁊ alio mō iste t̃
minus sor. vt cognotat totū indiuiduū ꝑ se
exñs. ita ꝙ ꝫm vsum loquēdi sumunt̃ sīles
termi cū tali ↄgnatatiōe totalitatis ⁊ per se
exñtie ⁊ tūc tales termini non sumunt̃ mere
substātialiter sed sūmunt̃ vt sunt in ꝑdito q̄
litatis qm̄ ↄgnotāt sbam cū mō se habēdi ī

lius substãtie totius ⁊ etiã hoc mõ nõ q̃libȝ pars sor. est sor. nec q̃libet ps hoĩs est hõ. alio mõ accipiunt̃ mere s̃baliter ⁊ essentialit̃ vt iste termin⁹ sor. iportare significat s̃bam hanc ꝯpositã ex hac materia. ⁊ ista forma vel ex mã ⁊ ista forma demõstrãdo per ly hac s̃bam sor. ⁊ ita q̃libet ps sor. est sor. ⁊ q̃libet ps hoĩs est hõ ⁊ q̃libet ps aĩalis ẽ aĩal et isto mõ dr̃a hoĩs sũmenda est a differentia essentiali ꝑ quã hõ est hõ. s. ab aĩa intellectiua nihil aliud cognotãdo. ⁊ talia noĩa sunt mere absoluta ⁊ s̃balia ⁊ in p̃dicamento substãtie reponibilia. Sȝ dictũ est supra ꝙ hõ vno mõ sũptus est homogeneũ ⁊ alio mõ est q̃d etherogeneũ. sed ꝯtra suppono ꝙ denomiationes hõgenei ⁊ etherogenei cum suis ptibus sunt aut s̃m denominationẽ substantialẽ ⁊ essentialẽ aut accidẽtalẽ quo stãte. sic arguit̃ non est hõ etherogeneũ aliqua dictaꝝ denominationũ ergo ⁊c. añs ꝓbat̃ q̃m s̃m denominatiõnẽ essentialeȝ hõ est homogeneũ vt probatũ est. Preterea nec ẽ verum ꝙ per se ⁊ seorsum existere debeat poni in essentiali hominis diffinitione. Item etiam nihil hoc modo esset homogeneuȝ tenet consequentia quoniã nullius corporis ꝑtes sunt per se ⁊ seorsum existentes ꝯsequẽs est contra omnes quia tunc nec aqua nec ignis nec os vel caro essent homogenea. si dicitur ꝙ homo est quid etherogeneuȝ s̃m denominationem accidentalẽ contra totus homo est quantus. ⁊ ita quelibet pars homĩs est quanta non loquor de partibus essentialibus. item totus homo est coloratus ⁊ q̃libet pars hominis est colorata. Item totus homo est viuens ⁊ quelibet pars hominis est viuens ⁊ sic de aliis.

Respondetur ad hoc ꝙ homo est quid etherogeneum secundũ aliquas denominationes accidentales. licet non secundũ omẽs et hoc sufficit. vnde partes quantitatiue hominis habent diuersas denominationes a suo toto quoniã caro neruus os ⁊ hmõĩ. vnde dicit̃ homogeneũ id cuius quelibet ps ẽ eiusdẽ vel consimilis denominationis cum suo toto patet aũt illas per te nõ habere easdem denominationes accidẽtales cum toto essentialiter vero totũ ⁊ omẽs partes habẽt eandẽ ⁊ ꝯsimilem denominationẽ. vnd̃ primo de historiis ⁊ .ii. de partibus membroꝝ quedã sunt omiomera que ⁊ homogenea cõsimilia simplicia ⁊ incõposita etiam dicuntur. alia v̾o Anomiomera vel etherogenea officialia vel instrumentalia aut organicha composita ⁊ secunda ⁊ Auicenna. i. prima ⁊ alii primo thengi ꝯsimilia membra vocãt quoꝝ si sensibilẽ quãcũq; assumpseris partem erit toti cõmunicans in nomine. ⁊ diffinitione vt os raro ⁊c. Officialia vero quorum quãcũq; sensibilem partem susceperis toti non cõmunicabit nomine ⁊ diffinitione vtputa digitus. manus. cor. cerebrum. epar. ⁊ hmõĩ. Unde est aduertendum ꝙ nõ est aliqua pars seu membrũ adeo consimile quin aliquo non possit modo dici sub alia ratione officiale. Omnia enĩ quãtũcũq; forma quantitate numero percipient ⁊ situ et vnitate ⁊ proprie s̃m Auerroim. cõsimilia. nec aliquod ita est officiale quin necessario in eo similitudinis non reperiatur natura. cũ officiale ex consimili ꝯstituatur. vnd̃ de partibus. ii. Omiomeron ꝓpter formam figure Anomiomeron existit.

Tertia suppositio est ista ꝙ inductis sufficientib⁹ dispositiõib; ꝓ aliqua forma necessario naturalr̃ inducit̃ forma ⁊ illis remotis remouet̃ talis forma. pȝ suppositio q̃m inducta cã sufficiẽti inducit̃ effectus illius cause. sȝ tales dispões sunt sufficiẽs cã inductiõis illius forme pȝ q̃m talis forma de potẽtia istaꝝ dispositionũ inducit̃. dicitur aũt naturalr̃ q2 deus inductioneȝ illius forme posset suspendẽ adhuc stãtibus ⁊ inductis sufficientib⁹ dispõnibus vbi est ad

uertendū q̄ p sufficiētes dispōes ītelligo di spōes qualitatiuas sub certa q̄titatis mēsu ra ⁊ nō sub gradu qualitatiuo tm̄ ⁊ sufficiē tez dispōem qualitatiuā sp intelligo isto mō vt supra expressū ē. vn̄ inductis dispōnib⁹ qualitatiuis sufficiētib⁹ correspōdentib⁹ a/ licui forme statim iducit illa forma ⁊ si aīa ītellectiua q̄ s̄m veritatē adeo creat sine ma teria aliq̄ induci possit ⁊ sine suis dispōnib⁹ tn̄ deus ipam creat ⁊ iducit in materiaz di spositā qualitatiue vt dictū ē in qua h3 po tentiā vel attitudinē exercēdi suas opatiōes quas dz in materia ad hoc ne frustra pduc ta sit nec semp requirit naturalis act⁹ q2 in terdū deficit instrumētū pp paruitatē mate rie aut ex alteri⁹ requisiti defectu quidā tn̄ actus reqrunt de nccitate nature ne repug/ naret tali forme iductio vt supra dictū est ⁊ ampli⁹ dicem⁹. ⁊ ita etiā de alijs omibus formis q̄ de potētia materie educunt vl in ducunt in eandē. dicendū ē vbi nemo ambi gere dz q̄ nō solū vigore q̄litatiuaꝝ dispo sitionū pductiōe illaꝝ formarū facientiū ⁊ oseruatiōe earundē naturalr i mā inducūt sed vltra reqrit q̄ q̄libet forma substātial certā q̄titatē magis pdispositā habeat inq̄ tota sil. postea inducit ⁊ nō in quacūq3 mo dicā materiā induci pōt nec p partē añ par tem s̄m q̄ declarauim⁹ q2 nō minor ē dispō q̄titatiua nec min⁹ reqsita p forma inducē da quā dispō q̄litatiua pbat. nā finis iduc tiones forme i materiā est opari organice. sed ad tales opatiōes organicas non requi rit min⁹ dispō q̄titatiua q̄ qualitatiua. er go ⁊c. t3 ōñā cū maiori aliter tal forma fru stra pduceret minor aūt de se p3 qm̄ nō in quacūq3 pua materia ē sufficiēs organizatō ⁊ lineatio p diuersis opationib⁹ exercēdis ampli⁹ dispō pfectiua q̄litatias depēdet ex certa mēsura q̄titatis materie ad h̄ vt possit ōpositū naturale p se existere ⁊ opatiōes na turales exercere vt i ōclusionib⁹ fuit supius

declaratū. vn̄ facimus d̄fam iter has duas ppositiones. s. sufficiēs grad⁹ qualitatis re q̄situs. p ista forma vel p ista ⁊ sufficiens gradus dispōis q̄litatiue p ista forma vel p ista. vn̄ sufficiēs grad⁹ q̄litatis ⁊ si sit ī in tēsione debita ī quacūq3 pua pte pōt eē ma terie s3 sufficiēs gradus dispōis q̄litatie de pendet a certa extensione i ista materia ido dicendū ē q̄ i inductione foraꝝ s̄baliū necel sario reqrunt ista duo. s. sufficiens grad⁹ q̄ litatis ⁊ sufficiēs gradus dispōis q̄litatiue.
Pro ista ēt positione est auctoritas p̄hi di centis. viij. phisi. q̄uis q̄libet subiectū i in finitū sit ptibile non tn̄ generatio imo ipa ē velox q̄ exponit ōmētator. i. subito iteꝝ in desensu ⁊ sensato q̄ non ē sil̄r dicit in motu locali ⁊ i generatione vl i alteratione. ōtigit eni sil̄r totū alterari ⁊ n̄ mediū p̄us ex q̄bus dictis colligit q̄ oēs forma s̄bālis sil̄ s̄m se totā inducit in mateiiā ⁊ nō per ptem añ p tē. ita q̄libet talis p̄us certā q̄titatē reqrit p̄ dispositā. h̄ ōtra p̄suppono. pmo q̄ oīs ma teria naturalr n̄ pōt separi a q̄titate nec ecō uerso p3 suppositio ista p cōem p̄hiam. s̄a suppositio sit q̄ oīs materia inquā dz aliq̄ forma s̄balis iduci ex q̄ per positionē prius reqrit determinatā q̄titatez q̄ illa quātitas gr̄a argumenti sit pedalis ita q̄ sub minori nulla forma possit induci q̄ suppositio ōce dit ab ista positiōe. tertia suppositio sit ista q̄ non magis faciat caliditas vt octo p in troductione forme ignis ⁊ eiusdez ōseruati one q̄ frigiditas vt octo p introductiōe for me aq̄ ⁊ illius ōseruatione. quarto suppono q̄ nulle due forme s̄bāles possunt stare i ea dez materia nec i ea. parte mē ⁊ q̄ nulla ta lis forma possit stare cū dispositionib⁹ oio sibi oppositis. his sic statib⁹ arguit. sit eni q̄ in. a. materia pedali debeat iduci forma asini. ⁊. b. sit forma inducenda. ⁊. c. sufficiēs grad⁹ p ista forma iducenda. d. vero sit suf ficiens grad⁹ q̄litatis p forma ista ōseruā

da q̄ actualr est i.a.materia ⁊ q etiā fuit suf
ficiens i itroductione eiusdez forme i.a. ma
teria ⁊ sit.f.medietas.a. ꝓpinquior agenti et
q̄ pus disponatꝰ ꝑ sufficienti gradu iducen
do q̄litatis ꝑ.b.forma generāda q̄ tota.a.
materia ⁊ q̄ro tūc qn̄ erit inductꝰ sufficiens
gradꝰ q̄litatis i.f.q̄uis n̄ sufficiens gradus
dispōis q̄litatiue ꝑ te qꝛ illa i tota materia.
a pedali dr̄ iduci. Nunqd illud ꝯpositū sit
id ꝙ pus erat vel sit forma asini itroducta
si pm habeo itērū.s.ꝙ materia n̄ reqrit certā
q̄titatez pus ꝑdispositā ⁊ ꝙ forma inducitꝰ
i materia ꝑ ptem an̄ ptem ⁊ ꝙ dispositio q̄
litatiua ꝭ sola sit ad ꝭ sufficiens.si aūt dēt
primū ergo sequitꝰ ꝙ illa forma erit i.f. me
dietate.a.m̄ē absq̧ ō gradu q̄litatis ꝙ ē cō
tra istā positionez.ampliꝰ in.f. medietate n̄
dr̄ magis esse forma p̄ exn̄s q̄ iducenda pz
qꝛ est ibi sufficiens dispō q̄litatiua ꝑ forma
iducenda ⁊ n̄ est ibi dispō qualitatiua ꝑ il-
la forma p̄ exn̄ti ꝯseruanda et materia dis
ponitꝰ ꝯtinue vlterius ad gradū q̄titatis ꝑ
forma iducenda ⁊ oīa tendūt ad corrupt. ꝑ
forma p̄ exn̄ti. ergo n̄ maior videtꝰ rō ꝑ v
na forma q̄ ꝑ altera vel maior ꝑ forma in
ducēda .itē aut tūc illō ꝯpositū totū erit ali
nus aut illud ꝙ pus erat si primū habetꝰ p̄
positū.si pm contra ⁊ suppono ꝙ n̄ minꝰ re
quiratꝰ.c.gradus ꝑ forma iducenda q̄.d.
grado ꝑ illa forma ꝯseruanda q̄ actualr ꝑ
te est i.a.materia ꝭ pz ⁊ seqtꝰ tunc ꝙ aliqō
esset ꝯpositū naturale ex materia ⁊ forma ſb
stantiali ꝙ nō esset alicuius generis ꝙ ē cō
tra oēs ⁊ ꝯn̄a ꝓbatꝰ.nam illud totū non est
asinus per te nec illō ꝙ pus erat qꝛ deficit
sibi sufficiens dispō vt pz.ergo ⁊c.vel opor
tebit dicere ꝙ ambe ille forme informabūt
sitꝰ eandē materiā ꝙ fl̄m est.ꝑterea.c. dispō
q̄litatiua est oīo opposita forme p̄ exn̄ti. er
go si tūc forma p̄ exn̄s remaneret essz cū di
spositione q̄litatiua sibi opposita ⁊ sine dis
positiōe qualitatiua sibi conuenienti ꝙ om

nes negant.item ponatꝰ ꝙ.a.materia peda
lis q̄titatis sit sub forma aq̄ .⁊.b. sit ignis
sūmus q debeat agere in .a. materiā ⁊ idu
cere formā ignis.⁊.c.sit medietas.a. inquā
iā tm̄ egerit.b.ꝙ induxerit caliditatem sum
mam ⁊ siccitatem ⁊ non sit inducta sufficiēs
dispositio adhuc i tota.a.materia ⁊ quero
nunqd i.a.materia sit forma aq̄ vel ignis.
si pm habetꝰ prepositū.si primū ergo forma
aque stat in mā absq̧ sufficienti dispōe tz ꝯ
sequētia qm̄ sufficiens dispositio per te ē suf
ficiens gradus qualitatis ⁊ materiā esse ſb
certa q̄titate.sz primū deficit hic qm̄ tota.
a.mā nō est sub sufficiēti gradu qualitatis.
qꝛ in eiꝰ medietatē est iaz inducta caliditas
sūma ⁊ siccitas sūma. Itez per tertiā suppo
sitionez nō magis facit caliditas vt octo ꝑ
introductiōe forme ignis ⁊ eiusdē ꝯseruatio
ne q̄ frigi.vt octo ꝑ introductiōe forme aq̄
⁊ eiusdez ꝯseruatiōe. sz in.c. medietate.a.ē
inducta caliditas vt octo ⁊ siccitas vt octo
⁊ in alia medietate.a.est frigiditas vt octo
⁊ humiditas vt octo. ergo in vna medieta
te.a.materie est forma ignis ⁊ in altera me
dietate est forma aque tenet consequentia.
non maior ratio videtur de vna q̄ de alte
ra vel oportebit dicere ꝙ illa materia sta-
bit absq̧ forma aut ambe ille forme contra
rie simul informabūt eādem mām quoꝝ ꝙ
libet est falsū.preterea illud ꝯpositū nec erit
aqua nec ignis ꝙ ꝓbatꝰ.nā si sit ignis cum
q̄libet pars ignis sit ignis.ergo aliqua pars
forme ignis stabit in aliq̄ pte materie cū sū
ma frigiditate ⁊ humiditate vel habetur ꝑ
positum quoniā iam est disposita pars ma
terie qualitatiue ⁊ nō q̄titatiue nec aqua ꝑ
eandem rōem quoniā cū quelibet pars aq̄
sit aqua sequitur ꝙ in aliqua parte materie
stabit forma aq̄ seu pars forme aq̄ cū sum
ma caliditate ⁊ sicci.ꝙ videtꝰ falsum. Itez
quero nunqd in.c.medietate.a.sit inducta
forma ignis vel sit ibi forma pre existens

aq̄ si primū habet̄ intentū nō b3 qm̄ sicut re
quirit̄ totā.a.materiā esse sufficiēter huius
q̄litatiue ⁊ q̄titatiue dispositā ꝑ forma ig/
nis inducēda ⁊ ꝯseruāda.ita etiā requirit̄ ip
sam totā.a.materiā esse sufficiēter qualitati
ue ⁊ q̄titatiue dispositā ꝑ forma aq̄ ꝯseruā
da.ergo cū.a.materia tota nō sit sufficiēter
qualitatiue dispositā.vt p3 in ea tota nō cō
seruat̄ forma aq̄ ⁊ cū materia nō stet natu
raliter absq3 forma sequit̄ q in aliq̄ pte.a.
materie ē inducta forma ignis. preterea in/
ducta sūma caliditate i.c.ab eo tota frigidi
tas remouet̄ ⁊ inducta sūma siccitate in.c.
ab eo tota humiditas remouet̄. sed in.c.
medietate.a.materie est hmōi. ergo si in.c.
adhuc est forma aq̄.sequit̄ q aliqua forma
stat in materia absq3 dispōe qualitatiua si/
bi ꝯuenienti q ē cōtra oēs tenet ꝯn̄a cū mio
ri maior p3 q2 cū vna qualitate in sūmo nō
stat aliq̄ qualitas eidē q̄litati opposita sub
aliquo gradu.preterea q̄libet materia ⁊ ps
materie semp est q̄titatiua disposita suffici
enter qm̄ naturalr ipsa ē insepabilis a q̄tita
te semp ergo materia ē q̄ta.nō ergo ab aliq̄
agēte naturali q̄titatiue disponit̄ sed nō ꝑ
q̄libet materia vel pars ei9 est sub sufficien
ti gradu q̄litatis ꝑ ista forma vel ꝑ ista qm̄
talis ab agēte naturali inducit̄. nā aliq̄n ꝑ
vna forma inducēda in aliquā materiā req
ritur caliditas aliq̄n frigi.aliq̄n humiditas
⁊ ita de aliis qualitatib9 amplius materia
nec auget̄ nec diminuit̄ qm̄ nunq̄ fuit plus
de materia nec erit q̄ modo sit ⁊ nulla ma/
teria naturalr pōt esse absq3 q̄titate. l3 mul
te diuersorū corpoꝝ materie naturalr pos
sint esse absq3 humiditate vt sex aut cali. vt
sex.vel vt octo.⁊ ita de aliis ꝯpositū.n.est il
lud q ꝑprie ⁊ vere auget̄ aut diminuit̄.vñ
dispō qualitatiua bñ inducit̄ ab agēte natu
rali sed dispō q̄titatiua i existit materie. p̄
terea.b.ignis i casu posito pōt inducere for
mā suā in totā.a.materiā.ergo pōt corrūpe
formā ibi ꝑ existē.i.formā aq̄ t3 ꝯn̄a de se ꝟ
b.ignis per te.nā pōt īducere suā formā ime
dietatē.a.ergo.b.nō pōt corrūpe medietatē
a.ergo seqt̄ q.b.ignis pōt corrūpere totū.a
⁊ tñ nō pōt corrumpe aliquā partē.a. q̄lib3
ꝯn̄a ē manifesta.ꝟ ꝯn̄s videt̄ falsuz ergo ⁊c
Ex his apparet q fūdamentū positiōis isti
us ē falsū p3 ēt rñsio ad aucto.primaz phi.
viij.phisi.⁊ dico q ipse phs ⁊ ꝯmētator in
expoē intelligūt q generatio ē velox.i. subi
to. q i generatiōe forme ſbalis non est gra
dual' successio respectu termi acqrēdi ꝟ fmi
nus acqrēdus fm se indiuisibilr acqrit̄ quā
uis respectu partiū subiecti sit gradual' suc/
cessio ꝯtra.ergo generatio ad subām simplr
est per se mot9 t3 ꝯn̄a qm̄ generatio ess3 tūc
mutatio successiua per partē post partē vel
ꝑ partē añ partē respectu partiū subiecti.s3
ꝯn̄s ē ꝯtra phm.iij.phisi.⁊ rñdet̄ negando
ꝯn̄am.o3.n.ad hoc vt aliqs dicat̄ proprie
mot9 q successiue acqrat̄ forma ⁊ termin9
gradualr ad quē ē mot9 ⁊ nō sufficit q ibi
sit gradual' successio solū respectu partiū ſb
iecti imo illud nō requirit̄. ad ꝟam auctor.
phi dico q ibi ipe sūpsit ly totū cathegori.
⁊ ē sensus ꝯtingit sil' aliquā partem alterari
⁊ nō mediū pri9 vbi ly aliquā ptem stat cō
fuse tm̄ ⁊ hoc ē veꝝ ⁊ ꝯcedendū nullā tñ ptē
sil' ꝑus ꝯtigit alterari qm̄ quacūq3 data ⁊ il
lius medietas ꝑpinquior agēti ꝯtigit prius al
terari.⁊ q̄rta ps prius illi9 medietatis ⁊ sic
de aliis. S3 volētes hāc positionē substine
re ad illa oia incōueniētia ⁊ adducta argu
mēta rñderi posset his duob9 fundamētis.
Primū q i materia ē actitudo ad recipien
dū formas gnāndas q̄ dr̄ esse inata ipi mē vt
oēs phi ꝯcedūt ⁊ nō inducit̄ ab aliquo agē
te ⁊ ꝯcedimus ipam solū qualitatiue dispo
ni ⁊ non quantitatiue quoniā q̄titatiue cōti
nue ex se disposita est sed addo hoc aliō q
tunc materia ē sufficiēter qualitatiue dispo
sita cum sufficiens qualitas in gradu ⁊ de

dita extēsiōe ē inducta q̄ extēsio nō pōt sine certa mēsura mē haberi. vñ q̄uis forēt tales qualitates i gradu ꝛ i intēsione sufficiēti essent tñ in pūcto aut multū pua pte nō tñ deberēt vocari sufficiētes dispōes qualitatiue ꝓ ista forma vel ꝓ ista inducēda qꝛ reqrūt etiā preter intentionē certā multitudinē forme ꝛ certā extensionē vt suffitiēs dispō qualitatiua debeat nomiari fm fundamentū ē ꝙ in mā prima sūt certe dispōes generales ꝓ oi forma q̄ nō possunt ab ea remoueri et per hoc ꝛ multa dicta sepius possunt solui facta argumēta ꝛ obiectiōes oēs q̄ ꝯtra hāc possunt fieri positionē ꝛ dicit ꝙ nō vocat aliqua dispō qualitatiua sufficiēs si nō fuerit in certa mēsura ꝛ debito gradu q̄titatis ꝛ q̄uis materia nunq̄ absoluat a quātitate nec possit esse ñ quāta nō tñ ista mā vel ista est sub determinata mēsura ꝛ sufficienti dispositione ꝓ ista forma vel pro ista qm̄ alia mēsura requirit in indiuiduis alic⁹ specieī ꝛ alia mēsura in indiuiduis alterius vt possint nāles pfici opationes vt nō repugnet forme alicui illoꝝ inductio ꝓpter puitatē quātitatis vt supra diximꝰ ꝛ etiā declarauimꝰ ꝙ suo minori pōt q̄titate forma conseruari q̄ introduci ꝛ cū dicit aduersariꝰ ꝙ aliqd agens posset corrūpere totū ꝛ nō ptem ex q̄ in totū illud ꝙ ponit minimū pōt formā inducere ꝛ nō in ptez. rñdetur ꝙ agens ꝙ pōt corrūpere totū pōt etiā corrūpere partē vnitā illi toti minor aūt per se exñs nō pōt dari ꝓ tali forma q̄uis illi toti nō repugnet diuisibilitas rōne q̄titatis repugnat tñ sibi rōne forme vt superiꝰ declarauimꝰ ꝛ satis nāle etiā est ꝙ aliqꝙ agens potens inducat aliquā magnā cali. seu formā in aliqꝙ passuz sibi ꝓportionatū ꝛ tñ illaz cali. vel formā nō possit agere vel inducere in vnaz ptem illiꝰ vel in pūcto si per se existeret cū il a talis pars parua seu punctꝰ nō esset de se susceptiuus actionis ab illo tali magno agente. ꝛ si diuicat ꝙ ergo illa pars si per possibile sepera retur q̄ esset aer ꝛ poneret in spera ignis nō posset ignis agere in illaz partez ꝛ sic posset ibi ꝑ manere semp sine corruptiōe dicit qd statim induceret ibi forma ignis nō tñ ꝺ potentia illiꝰ mē aeris tantū sic diuisi. ß de potentia istius ꝛ alteriꝰ simlr q̄ cū ista ꝯtinuabitur q̄ ꝓ forma ignis erit sufficienter disposita ꝛ sic dicat de parte mīma aq̄ si cōuerteret in aerē vel ecōuerso vt superiꝰ declaratū fuit. ꝛ si. a. b. c. essent tres tertie vnius pedalis sufficienter disposite ꝛ simul applicarent vel vnirent vt sepe de partibꝰ cōtingit aeris vel aq̄ ꝛ tūc ex quo requirit quātitas sufficiens vtputa pedalis sequit ꝙ per solā illaz applicationez vel per solū motū localē fieret generatō nō ꝑ alterationez p̄cedentez. rñdet ꝙ ille partes nō sūt sepatim exñtes in sufficienti dispōe cū deficiat debitꝰ gradus q̄titatis ꝙ si ponat .s. habeant talē sufficientez dispōem ꝛ applicant nō iter iecente aliq̄ alteratōe tūc imediate facta ꝯiūctione. a. b. c. introducit forma. d. rñdetur admisso casu siue nāliter siue super nāliter quo statim facta vnione i istanti illo fiet generatio neqꝫ per solū motū localez fiet gnātio ß ꝑ alterationem p̄cedentez illā gnātionez q̄uis nulla signanda sit alteratio ꝓ illa gnātione sufficit ꝙ ante p̄cesserat alteratio gnātionez. veꝝ tñ si viaz auerois velimꝰ seq de formis elemētoꝝ ꝙ sint medie iter ßbam ꝛ accñs ꝛ ꝙ successiue generant ꝛ sūt diuisibiles ꝛ intendi possunt ꝛ remitti qm̄ sicut ꝛ qualitates illorū oꝫ successiue induci ita ēt ꝛ formas illas sic difficile esset hanc sustinere positionez teneamꝰ igit vt superius diximꝰ in conclusionibꝰ. imixt's aūt positio ista inter ceteras reputat verior ꝛ bñ merito ab excellentioribus posita absolute igit loquendo fm istaz positionē datur maxia mā de cuiꝰ potentia non potest forma hominis vel alicꝰ alteriꝰ speciei iduci qꝛ ñ infinitꝰ gradꝰ bōitatis di

ſpōis pōt eſſe ꝙ̊ forma aſini poſſit īduci ga alꝫ i oi modica mã poſſit īduci. abſolute ēt loquēdo dico ꝙ nō daṫ mīma in ꝙ̃ introducaṫ aīa intellectīa. ita ꝙ ſuo minori nō poſſit ītroduci imo in infinitū ſub mīori quacūꝗ data pōt induci nō tñ in duplo mīori vel in triplo ⁊ tale ꝯpoſitū naturale poterit dici hō ſeu aīal vt ly hō vel ly aīal tm̄ connotat ꝑtes eſſentiales. ſ. materiã ⁊ formã non connotādo ꝑ ſe exñtiã cū organicis oꝑationibꝰ ⁊ ī tali materia pōt ꝑ aliqđ ꝑuū tēpus ꝑmanere ſine tenentia ad corruptionē ⁊ adhuc ſub mīori poterit ꝑ aliꝗ minꝰ tēpus cōſeruari ſine tendētia ad corruptionē ⁊ ē in ꝑceptibile tēpus nec eſt aliꝗ determinate ſignandū ſꝫ dato ꝙ nūc in. a. īſtāti ſit. b. forma aliq̃ introducta in. c. minimã materiam gratia exēpli ꝙ̃ diuidaṫ ⁊ tūc dico ꝙ imediate poſt. a. ꝑ aliꝗ tēpus inperceptibile permanebit illa minor ꝑs illa mīma data ſi deṫ ſine tendētia ad corruptionē ⁊ imediate poſt a. etiã corrūpeṫ vel incipiet corrūpi in aliq̃ īſtāti in nullo tñ corrūpeṫ vel incipiet corrūpi imediate poſt. a. imo ēt poſſumꝰ recte ꝯcedere ꝙ in. a. inſtāti incipit corrūpi per remotionē de. a. ita ꝙ in. a. nō corrūpiṫ ſꝫ immediate poſt. a. corrūpeṫ poſito ꝙ in. a. icipiat diuidi illud minimū ⁊ ꝙ imediate poſt a. ſit diuiſuꝫ repugnat tñ alicui ꝑue materie vtputa ſi eſſet ita ꝑua vt nō poſſet nutriri ⁊ recipere alias naturales oꝑationes vt cōpoſitū naturale ſit per ſe. vnū repugnat inductio talꝭ forme naturaliter loquēdo nec repugnat nr̃e poſitioni ꝯcedere ꝙ reſpectu partiū ſubiecti poſſit aliq̃ forma per priꝰ introduci in ꝑte aliq̃ vnita toti ꝓ pinguiore agenti ꝙ̃ in toto illo ꝯpoſito ⁊ ꝙ nulla ſit ſignāda ꝙ̃ ſic ꝓmo iformaṫ vt ē toti vnita cui parti repugnaret inductio ſi eſſet ꝑ ſe exñs ꝗ̃uis illi nō repugnaret ꝯſeruatio talis forme poſtꝗ̃ eſſet inducta in illud totū dato ꝙ illud totū diuidereṫ vſꝗ ad illã partē qꝛ ſub illa poſſet per aliꝗ tēpus ꝯſeruari ꝗ̃uis nō induci daṫ tñ mīma materia cū quibuſdã circūſtãtijs ⁊ diſpōibus de cuiꝰ potētia pōt forma naturalis induci qꝛ cū talibꝰ diſpōibus poteſt induci ⁊ ꝯſeruari forma vt ꝯpoſitū ſit ꝑ ſe exñs ⁊ poſſit recipere naturales oꝑatōes qꝛ ſb minori nō poſſet forma illa introduci cū illis diſpōibus ⁊ circūſtātijs qꝛ nō poſſēt in minori mã ſtare vel inueniri tales diſpōnes ⁊ circūſtātie ꝗ̃uis forte cū melioribꝰ poſſet ſub minori ſed h̓ eſt difficile naturalꝫ vt poſſint tales diſpōes ⁊ circūſtātie reperiri ⁊ induci ab agēti nãli in q̃cūꝗ ꝑua materia. ꝓ iſta vel illa forma ñ etiã daṫ minima materia ꝑ ſe exñs in ꝙ̃ talis forma poſſit per tēpus manere ſine tendētia ad corruptionem nec daṫ abſolute mīma de cuiꝰ potētia poſſit forma aſini ꝯſuari aut alia certa forma in materia qꝛ q̃cūꝗ data materia in ꝙ̃ eſt aliq̃ forma. ſi iſta diuidaṫ ꝑtes remanebūt ꝑ certū tempꝰ vt dictū eſt qꝛ nō poterūt ab aliꝙ̊ agente naturali finito ſubito corrūpi iſta ꝑs de ſe pꝫ ex dictis neꝗ etiã abſolute daṫ maxīa de cuiꝰ potentia nō pōt ſꝫ daṫ maxima materia de cꝰ potentia nō pōt aliq̃ forma ꝑ tempꝰ ꝯſeruari ſine tendentia ad corruptioneꝫ ꝙ̃ oīa ex ꝯcluſionibꝰ ſupra declaratis manifeſta apparent. Quarta ſuppoſitio ꝓncipalꝭ ſit iſta qñ aliqđ mouebiṫ continue ab aliq̊ inſtāti ꝯtinue remittendo motū ſuū vꝉ intendendo nꝉla eſt maxīa velocitas ꝙ̃ imediate poſt h̓ tale inſtās mouebiṫ ſꝫ aliꝗs eſt gradꝰ a quo excluſiue incipiet motuſ intendi vꝉ remitti ꝙ arguiṫ incipiat. a. moueri remittendo motū ſuū ꝯtinue ⁊ capiaṫ gradꝯ a quo incipit remitteṙ motū ſuū ⁊ ponaṫ ꝙ. b. ꝯtinue añ h̓ remittebat motū ſuuꝫ velotius mouendo ꝗ̃. a. ita ꝙ ꝯtinue poſt h̓ eq̃ velociteṙ moueaṫ cū. a. ⁊ ſit nūc inſtās illđ in ꝙ̊. b. icipit moueri eq̃ velociṫ cū. a. ⁊ arguiṫ ſic aliꝗs ē gradꝯ ꝙ̃ b inſtāti ꝑñti moueṫ qꝛ īpoſſibile ē ꝙ. b. nūc moueaṫ ⁊ tñ nꝉꝉꝰ ſit

certꝰ gradꝰ quo mouet̃ cũ ergo motꝰ .b. cõ
tinuit remittet̃ sequit̃ ꝙ nunq̃ꝫ mouebit̃ .b.
ita velociter sicut nũc mouet̃ . ergo gradꝰ q̊
nũc mouet̃ nõ ẽ intẽsissimꝰ quo imediate pꝰ
hoc mouebit̃ .b. nec aliqs aliꝰ gradꝰ ĩtẽsior
eo ꝙ motꝰ suus ꝯtinue remittet̃ nec remissi
or gradꝰ quo nũc mouet̃ . nã det̃ tẽpus erit
anteq̃ꝫ ita remisso gradu moueat̃ .b. ergo nl
la ẽ maxĩa velocitas q̃ imediate post h̃ mo
uebit̃ .a. idẽ ẽt est arg. vbi motꝰ itendat̃ cõ
simĺr deducit̃ ꝙ si motꝰ alicꝰ icipiat intẽdi
vel remitti q ꝯtinue tardius ⁊ tardiꝰ ĩtẽdet̃
vel remittet̃ vl̃ velocius ⁊ velociꝰ nullꝰ est
gradus ĩtensissimꝰ q̊ ĩmediate post h̃ ĩtẽde
tur vel remittet̃ . vñ bñ stat ꝙ .a. icipiat itẽ
dere motũ suũ velotius q̃ꝫ .b. suũ ⁊ minusq̃ꝫ i
duplo velotius. ⁊ tñ i nulla ꝓportiõe minꝰ
q̃ꝫ in duplo velotius vbi .s. nullꝰ ẽ gradus i
tẽsissimus q̊ aliq̃d illoꝝ ĩcipit intendere mo
tũ suũ vbi tñ respectu vtriusq̃ꝫ essꝫ dare ma
ximã velocitatẽ q̃ ipm incipit intẽdere nõ ẽ
illud possibile v̾bi grã remittat̃ motꝰ aliqs
ab octo vsq̃ꝫ ad q̃ttuor vniformiter exclusi
ue incipiẽdo ab octo ⁊ remittat̃ alius motꝰ
a q̃ttuor exclusiue vniꝰ vsq̃ꝫ ad tria ⁊ remit
tat̃ totius motꝰ vnius ad q̃ttuor exclusiue
vsq̃ꝫ ad duo. nũc ṗmus motꝰ ꝯtinue erit du
plus. ad tertiũ q2 a gradu duplo i duplo ve
lotius ꝯtinue remittet̃ ⁊ secũdus motꝰ cõti
nue erit ĩtẽtior. tertio eo ꝙ ab eo. gradu cõti
nue remittet̃ ⁊ tertiꝰ i duplo velotior. ẜo er
go ṗmus motꝰ nũq̃ꝫ erit duplus ad ẜꝫ. ⁊ tñ
ṗmus motus ĩcipit esse ĩtentior. ẜo ⁊ i nulla
ꝓportiõe icipit ṗmus motꝰ esse mĩor q̃ꝫ du
plꝰ ad gradũ vt q̃ttuor q gradꝰ ꝯtinue erit
intẽtior illo. ẜo motu q2 ab illo gradu icipit
remitti sic ẽt est de intentõe motus q̃ intẽtio
remittet̃ ⁊ adhuc vlteriꝰ ꝓ meliori declara
tiõe est ĩtelligẽdũ ꝙ nigredo remissa põt sta
re cũ albedĩe nõ ꝑcise q2 nigredo est nec qa
hec nigredo ẜ q2 est nigredo citra sũmũ ⁊ si
dr̃ ꝙ si ꝓportionaliter sicut calor intẽditur

ita frigus remittit̃. ergo aliq̃n calor ⁊ frigus
erũt eq̃lia ꝯcedit̃ .s. q̃n erũt i medio suaꝝ la
titudinũ. ẜ i tali gradu nõ erit status nec illa
simultas erit nisi potẽtial̃r q2 oꝫ alteꝝ ꝯtrari
orũ ꝑ dñari i oi mixto vt vl̃ sanctus doctor
ij. senten. di. xix. q. i. ⁊ di. xv. q. ij. ṗsertiꝫ dũ
ꝯtraria sũt actie adinuicẽ dato tñ ꝙ ibi est
status ⁊ ꝙ aliq̃d subiectũ hr̃et mediũ gradũ
latitudis albedis q ẽ vt q̃nq̃ꝫ ⁊ mediũ nigre
dinis q est silr̃ vt q̃nq̃ꝫ tale subiectũ nõ ẽẽt al
bũ neq̃ꝫ nigrũ neq̃ꝫ seq̃t̃ si illi duo gradꝰ eq̃
les se ꝯpatiunt̃ ꝙ silr̃ alij duo gradus equa
les se ꝯpatiãt vtputa quoꝝ q̃libet sit vt sec
tem ⁊ q̃libꝫ vt tria. ⁊ cã ẽ q2 lꝫ illi duo ṗmi
sint eq̃les ⁊ alij tñ i suis latitudinibꝯ non di
stãt vt pꝫ si ꝯstituat̃ figura cuiꝰ gradus suꝫ
mus ex vna ꝑte sit frigus vt .x. diuisa ꝑ gra
dus vsq̃ꝫ ad vnuꝫ ⁊ ex alia ꝑte opposita sit
calor vt vnũ vsq̃ꝫ ad gradus vt decẽ ꝑ line
as diuidẽdo ⁊ designãdo oẽs .n. alij gradus
ab illꝭ ṗmis eq̃libus dictis eq̃les distant ad
inuicẽ. naꝫ calor vt tria distat a frigore vt
tria. naꝫ q̃libꝫ coꝝ nõ patit̃ aliũ gradũ sui
ꝯtrarij nisi vt septẽ vt pꝫ ĩ dc̃a figura ⁊ si dr̃
ꝙ de ꝯtrarijs approximatis alicui subiecto
equal̃r habẽti de formis ꝯtrarijs ẽ dicẽdũ.
Rñdet̃ ꝙ nec deus nec nã ĩtẽderet talia cõ
traria sil̃r ⁊ semel q2 seq̃t̃ ꝯtradictio. lꝫ .n. ex
hoc ꝙ calor sic vt q̃nq̃ꝫ ⁊ frigus vt q̃nq̃ꝫ ĩfor
mãt aliq̃d tale subiectũ nõ dicat̃ illud cali
dũ aut fri. ĩmo nec h̃ nec illud tñ si calor vt
sex ⁊ frigus vt sex idẽ subiectũ ĩformarẽt ta
le subiectũ esset cali. ⁊ fri. ⁊ ꝯñter ꝯtradicto
ria sil̃r eidẽ iessent q2 oĩs gradus vltra medi
uꝫ latitudis põt denoĩare subiectũ tale vel
tale. vñ. i. scd̃e. q. c. xiiij. inq̃t sanctus doct.
ꝙ recessus a ꝯtrario ⁊ accessus ad terminũ
dupl̃r possũt cõsiderari. vno mõ ex ꝑte mo
bil̃r ⁊ sic nãl̃r recessꝯ a ẗmio ꝑcedit accessuꝫ
ad terminum . prius .n. ẽ in subiecto mobili
oppositum quod apicitur ⁊ postmoduꝫ est
illud q̃d per motum assequitur mobile. sed

ex parte agentis ẽ ecõtra agens. n. per for
mã que in eo p̃existit agit ad remouendum
contrariũ sicut sol per suã lucẽ agit ad reõ
uendũ tenebras ⁊ iõ ex pte solis prius est ĩ
luminare q̃ tenebras remouere. Ex parte
autẽ aeris in luminandi prius est purgari a
tenebris q̃ cõsequi lumẽ ordĩe nature licet
vtrumq; sit simł tempore ex quibꝰ verbis
habet̃ quõ recessus a ꝯtrario prior est quo
dãmodo accessu ad terminum ⁊ quodãmõ
posterior ⁊ eodẽ mõ est causa quodãmodo
⁊ quodãmõ effectus sicut ipse met dicit q̃r
to sententiarum distintione xvij..q. i. ois
prioritas ſm ordinez nẽ aliquomõ reduci
tur ad ordinẽ cause ⁊ causati qꝛ p̃ncipiuz ⁊
causa idem sunt in cã aũt contingit ꝙ idem
est cã ⁊ causatum ſm diuersuz genus vt pz
ſo phiorꝝ ⁊ iij.metha. sicut ambulatio est
causa efficiẽs sanitatis ⁊ sanitas est cã fina
lis ambulationis similit̃ est de hitudĩe que
est inter materiam ⁊ formã qꝛ secũdũ genꝰ
cause materialis materia ẽ causa forme sb
stentans ipsam ⁊ forma ẽ causa materie q̃i
faciens eaz eẽ actu secũduz genus cause for
malis ex parte autem cause materialis ſm
quãdam reductionem omne illud p ꝙ ma
teria efficitur ꝑpria huius forme sunt dis
positões ⁊ remotiones impedimẽtorꝝ ⁊ iõ
in generatõne naturali qꝛ generatio vnius
est corruptio alterius nam per hoc ꝙ vna
forma inducit̃ alia expellit̃ remotõ forme
p̃existentis. sed tenz ex pte cause materialis
⁊ ideo ſm ordinez cause materialis p̃cedit
naturałr introductionez alterius forme sed
ſm ordinem cause formał est ꝯuerso ⁊ qꝛ
forma ⁊ finis ⁊ agens coincidunt in idem
numero vel spẽ ideo etiam in ordine cause
efficientis introductio forme prior est quia
forma introducta est quedã similitudo for
me agentis per quã agens agit ⁊ similiter ĩ
ordine cause finalis quia natura principa
liter intendit introductionẽ forme ⁊ ad hãc

ordinat ⁊ pulsionẽ ois illius rei cũ qua nõ
potest stare forme ĩtroductio vnde secundũ
ordinẽ cause materialis remotio forme p̃ce
dentis p̃cedit introductionẽ alteriꝰ ſm aũt
ordinen cause formalis efficientis ⁊ finalis
introductio est prior quarto aũt sententiarꝝ
distinct. v. q. i. contrariũ inquid sanctꝰ doc
tor elongat potentiam subecti per indispo
sitionez ab actu forme cõtrarie ⁊ alibi li ha
bilitas potentte passiue ad actũ suuz minui
tur per appositõez contrarij vnde quanto
plus fuerit appositum de calore tãto minui
tur habilitas ad frigus ⁊ alio loco cõtrari
um ligat potentiam ne reducat̃ in actuz al
teriꝰ ꝯtrarij ampliꝰ ponit ꝙ habilitas sub
iecti ad formam remittit̃ per dispõnes con
trarias nõ per subtractionem alicuius igit̃
ista inpermixtio albedinis a nigredine inte
lligẽda est isto modo qꝛ. s. subiectũ eius sol
uitur ab actu nigredinis ⁊ econtrario nigre
do dicit̃ permisceri quia subiectũ eius tra
hitur ad actum albedinis ⁊ habilitat̃ ad
actum nigredinis ⁊ sic nigredo continue re
mittit̃ vsque ad non gradum quãdo nigre
do non est ibi nisi in potentia pura ⁊ tunc
ipsa non dicitur permixta albedini qꝛ per
mixtio dicit duo. s. ꝙ talis forma aliquali
ter fit in actu secũdario ꝙ actus ille sit incõ
pletus ꝑpter ligatõnem potentie ad actum
oppositum que quidem permixtio ⁊ inten
sio se habent quodammodo sicut causa ⁊
causatum vt dictum est.

De caritate autẽ dico ꝙ nõ datur maxi
ma nec mima cum non possit ibi verificari
copulatiua superius exp̃ssa. naz caritas au
getur solum per hoc ꝙ subiectum magis ac
magis perticipat caritatem idest ſm ꝙ ma
gis reducitur in actũ illius forme et magis
subditur illi hic enim est modus ꝑprius au
gmenti cuiuslibet forme que intenditur eo
ꝙ esse huiusmodi forme totaliter consistit
in eo ꝙ inheret subsceptibili ⁊ ideo cũ mag

nitudo rei sequatur esse illi⁹ formā esse ma iorem hoc est eam magis inesse susceptibili non autem aliā formā aduenire. hoc enim esset si forma haberet aliā quantitatē ex se ipsa non per compatione ad subiectū sic igi tur charitas augetur per hoc ꝙ intendit in subiecto ⁊ hoc est ipsam augeri ſm essentiā ⁊ est sententia sancti doctoris scda scde.q. xxiiij. Intensio igitur charitatis nō contin git ex hoc ꝙ virtus agentis fortificet. ſz tan tum ex hoc qđ natura recipiens que ꝗtum in se est dispositionē quandā habet ſm ꝙ ē ad plura magis atꝗ magis preparatur ad su sceptionē gratie ſm ꝙ ex dicta multitudine vel confusione potētialitatis in vnā colligit per operationes quibus ad charitatē susci piendā preparat ⁊ ideo Dionysius perfcm̄ sanctitatis semper designat per hoc ꝙ est ex partita vita in vnicā consurgeē ⁊ sic patz ꝙ augmentū charitatis simile est augumento qualitatū naturaliū. licz origo eius differat ab origine illarū quoniā qualitates natura les educunt de potētia materie quarū icho ationes quasdā materie deus in opere indi dit creationis. ⁊ ideo quando in actum pro deunt est exitus de imperfecto ad perfectū dona autē gratuita non reducunt quasi de potentia materie qz nihil est in potentia na turali quod per agēs naturale educi nō pos sit ⁊ ideo origo gratie est per nouaz infusio nem. sed augmentū eius est per hoc ꝙ de i perfecto ad perfectū actus iufusus educit.

Quarta pars principalis tractatus.

Is prenotatis ⁊ suppositis restat vltimo loco respōdere ad obiectio nes factas cōtra aliquas nostrarū conclusionū. ⁊ primo ad illā que fuit contra tertiā. Respondet cōcedendo illā videlicet nullius qui debet albefieri est dare primuz instans in quo albedo inducit per motuz ꝗ

cōclusio patet ex pbatione ibi facta imo et concedit ista alia ꝯclusio nō est dare primū instans in quo aliquis gradus albedinis si ue albedo inducit in aliqua pte istius ꝙ de bet albefieri qz si sic ponatur ꝙ.a. sit illđ in stans tūc in.a. est primo verum dicere ꝙ ne cessario inducit aliquis gradus albedinis in aliquā partē eius ꝙ sic debet albefieri et nunꝗ inducebat prius aliqs gradus albe dinis in aliquā partez huius ꝙ sic debet al befieri ꝙ est manifeste falsum qz ante quem cūqz gradū inductū in aliquā partem istius prius inducebat aliquis gradus remissior ⁊ per ꝯsequens nō est dare primū in quo ali quid albedinis inducit per motū.

Ad primū argumentū cōtra illā conclusi onem primā ꝯcessaz cū arguit aut est dare primū in quo hec pars erit albefacta aut vl timū in quo nō erit albefacta dicitur ꝙ est dare vltimū ⁊ cū dicitur sit mō illud instās admittat ⁊ cum arguitur ꝙ est mō totaliter albefacta vel non dico ꝙ non sed imediate erit ⁊ cū arguit ergo nunc restat aliquid ip sius.a. albe fiendū ꝙ nunc non est albefactū ꝯcedit ꝙ infinite ptes ipsi⁹.a. restāt adhuc albefiende qz quelibet pars termiata ad ex tremū remotius illius ab agente qz nulla ta lis pars ad extremuz remotius illius.a. ab agente quia nulla talis pars est nūc albefac ta quelibet tamē pars illius.a. nō terminata ad illud extremū est albefacta. vñ non ē im maginandū in illo casu sicut imaginat ꝙ ñ sit aliqua pars istius.a. albefacta ſm illud ⁊ qđlibet sui quin in illo non est aliqua ps quin ipsa sit albefacta ſm e ⁊ quālibet sui partem tamē sunt partes illius.a. que nunc nō sunt albefacte puta quelibet pars illi⁹.a terminata ad extremū remotius illius.a. ab agente. Ad ſm cōcesso illo casu negatur ꝯsequentia cū arguit cuiuslibet partis ipsi⁹ a. est dare primū in quo est albefacta ⁊ ad probationē cū dicit ꝙ aliter sequeret ꝙ in

illo instanti illa pars nō esset alba nec nigra concedit᷑ ↄclusio ex quo nō est dare. primū in quo est albefacta sequit᷑ ꝙ dat᷑ vltimū in quo nō est albefacta concedit᷑ ergo manifeste ꝙ in illo instanti illa ps nō erit alba ne ꝗ nigra ⁊ ita de talib⁹ cōtrarijs inducibilibus per mediū que oīa sunt imediata cōceditur ꝙ ē dare vnū instans in quo subiectū nec denominat᷑ ab vno ↄtrariorū nec ab alio que ↄclusio est calculatoris ⁊ est notandū inquit ipse vlterius ꝙ aliqua dicunt᷑ eē ↄtraria imediata qꝛ quādo est primo verū dicere nūc nō est istud subiectū sub aliquo ↄtrariorū ſm se vel aliquid sui ꝙ imediate post denominabit᷑ ab altero extremorū et hoc est illa ↄtraria esse imediata. Ad aliud argumentū respondet᷑ stante casu ꝙ nō sequtur est dare primū in quo. a. supponit isti ꝑti ergo est dare primū in quo ista pars erit albefacta ab ipso. a. sed in illo instanti hec pars nō erit albefacta. sed quelibet ps hui⁹ partis nō terminata ad finē illius ptis erit albefacta in illo instanti ⁊ nō ista pars quia si esset albefacta in illo instanti tota pars sequit᷑ ꝙ albedo esset infinite remissionis i extremo istius partis super quā ponit᷑ ipsum a. sicut prius sepe deductū est. Ad quartū argu. negat᷑ ↄsequentia ista nō est dare primum in quo hec pars est albefacta per motū. ergo nō est dare primū in quo hec pars est pertrāsita pe motū localē ⁊ causa est qa in motu locali spaciū est sicut forma in motu alterationis qꝛ sicut in motu alterationis forma ptibiliter acquirit᷑ per motū ita i motu locali spaciū acquirit᷑ ptibiliter per motū. vnde sicut cuiuscunqꝫ albedinis est dare spaciū in quo ipsa est pertrāsita per motum nō tn̄ ꝑpter hoc sequit᷑ ꝙ in motu alterationis est dare primum in quo hec pars erit albefacta. ita nec in motu locali est dare pmū in quo hec ps erit pertransita. vn̄ nō est silr̄ de partib⁹ spatij ⁊ de partib⁹ huius ꝙ sic debet albefieri qꝛ partes spatij se habent sicut illa que dicunt᷑ acquiri per motū sꝫ partes subiecti q̄ debent albefieri sicut illa non se habent q̄ debēt acqri per motū. sed sicut illa q̄ debent alia acqrere per motū ⁊ non ē simile de vno ⁊ de alio. Ad primū arg. factū cōtra secundā ↄclusiōnē rn̄det᷑ qꝺ est dare maximū tempus i quo. a. calidū nō pōt inducere cali. in. b. frigidū ⁊ in oī tp̄e maiori aget inducendo calorē ⁊ dico vlterius qꝺ in illo extremo. b. versus. a. agens erit aliq̄ frigiditas qꝛ extremū illius corpis nō est nisi pars corporis ꝑtensa vsqꝫ ad finē corporis. vnde si ille sint tales partes ꝑtense vsqꝫ ad finem talis corporis ⁊ in oī parte sua nō ꝑtensa vsqꝫ ad finem hꝫ frigiditatē sicut ꝙ ſm extremū illius corporis habet in se vel i aliquo frigiditatē nec tamen talis pars est i illo instanti frigida qꝛ in illo instāti ꝑtenditur frigiditas vsqꝫ ad finem talis partis iō in oī instanti nulla talis pars existens sic ꝑtensa vsqꝫ ad finem talis partis est frigida. nec etiā totū cuius iste sunt partes erit i illo instanti frigidū. sed pōt dici minimū nō frigidū aliquo modo qꝛ hoc nō erit frigidum in illo instāti ⁊ qꝺlibet huius qꝺ nō erit terminatū siue nō ꝑtensum vsqꝫ ad finem talis corporis est frigidū. vn̄ in illo instanti nulla est maxima frigiditas que est in tali subiecto. sed aliqua potest dici minima frigiditas que non est in eo quia aliqua frigiditas q̄ non est in eo ⁊ quelibet frigiditas minor vel sibi equalis est in illo subiecto. vnde in illo instanti tale subiectū nec est frigidū nec est calidū tn̄ quelibet eius pars nō ꝑtensa vsqꝫ ad finem versus. a. agens est frigida ⁊ nulla pars sic ꝑtensa est frigida vt dictū est.

Ad secundū respondet᷑ ꝙ intellectus sor. potest aliquā intellectionē causare alicuius ꝑfectionis ⁊ alicuius nō ⁊ dico ad quesitum ꝙ est dare minimā quam nō potest. ⁊ minima perfectione cui⁹libet perfectionis nō

potest ipse intellectus causare intellectiorem seu intensiorem et ista est propria intellectõ ...itius intellectus. vnde quantum est ex parte intellectus sortis nõ repugnat sibi cuiuslibet perfectionis citra perfectionẽ propriã posse causare ipse intellectus quantum est de se intellectionem et tante perfectionis potest ipse causare intellectionem quia omẽ perfectionem citra propriã perfectionem exercet intellectus sortis. ita quod intellectus sortis est minima perfectio quã nõ excedit et ex quo quemlibet perfectionem citra perfectionem propriã excedit intellectus sortis inquantũ intellectus sor. ipse intellectus ẽ minima perfectio quã non excedit. apparet quod cuiuslibet perfectionis citra propriã põt ipse causare etc. quia nõ apparet rõ quare alicuius perfectionis citra perfectionẽ propriã põt ipse causare intensiorem quia cuiuslibet alterius circa propriã perfectionẽ põt ipse causare intensiorem quia cuiuslibet alterius citra propriã perfectionem et ad arg. nego hanc propositionem. s. intellectionem infinitã põt itellectus sor. causare hoc est aliquã potest causare et duplam ad illã põt causare et triplã ad illam et sic in infinitũ quia aliqua potest esse seu dari tante perfectionis quod illã non potest causare. puta illam itellectionem que esset tante perfectionis sicut ipse itellectus et vel maioris perfectionis et ad probationem cũ arguitur posito quod intellectus sortis itendat itellectionem suã quã eligit in illo instãti mediãte toto conatu. sicut nũc eligit sequitur sicut argumentũ probat quod in infinitũ põt causare quia duplã ad illã et triplam ad illã et sic in infinitũ ad illud dicitur quod non est possibile quod ibi supponitur imo si intellectus sortis eliciat mõ aliquã itellectionem mediante aliquo conatu si oportet itellectionem imediate post hoc itendere oportet quod imediate post hoc remittatur eius conatus. aliter eni vt probat argumentũ sequeretur quod infinitã intellectionem causare imediate post hoc quia idem itellectus in aliquo et eodem conatu plus causabit de actu in quocunque tempore paruo quem i instãti vel saltẽ equalẽ et quecunque illorum detur sequitur quod in infinitũ causabit ideo imediate post hoc remittet conatũ suũ si imediate post hoc intendet actũ illũ. possumus tñ aliter respõdere et credo melius quod in infinitũ quacunque itellectiõe data quã põt intellectus sortis causare põt intensiorẽ nõ tñ potest itellectus sor. i infinitam itellectionẽ causare ita quod duplã et triplam et ita de alijs nulla eni datur quã ipse potest quin etiã intensiorẽ possit citra propriam que est minima quã nõ põt. vñ quacunque albedine data ifra summũ gradũ aliquod agẽs põt intensiorẽ infinitum causare nõ tñ aliquam infinitã põt nec ita in infinitũ quod duplã et triplam etc. nec credo esse verum quod aliqui dicũt quod si itellectus sortis elicuit mõ aliquã intellectionẽ mediante aliquo conatu. ergo si debet illã itellectionem imediate post hoc intelligere oportet quod imediate post hoc remittatur eius conatus negatur illa consequentia. nam in agentibus corporeis et patientibus vbi est resistentia non sequitur illud. immo potius oppositũ. nam si. a. agens intendat nunc aliquã albedinem et intendet vsque ad summũ vel incipiat intendere non requiritur quod imediate post hoc remittatur eius conatus imo fortificatur eius potentia actiua quoniam sibi minus resistit passum propter hoc quod sibi continue magis assimilatur et tamẽ continue actus de forma ipsius agentis imediatur vt patet ita a fortiori in agentibus i corporeis producentibus qualitatis in materiales illud videtur minime habere veritatem nec est verum quod illo negato sequatur vt probat argumentũ quod infinitã intellectionẽ causaret imediate post hoc et quamuis idem intellectus in aliquo et eodem conatu plus causet de actu. i. intendat suũ actũ in quocunque tempore paruo quam in instanti non tamen sequitur quod in infinitũ causabit intellectionem ita quod duplã et triplã etc. licet in infinitũ possit intendere suũ actũ. vnde intellectus sor. pos

set intendere actum suum quem iam imme diate ante hoc habuit ⁊ etiam potest moueri a quiete. ⁊ ita intendere qđ nunc non haberet aliquem actum ⁊ imediate post hoc causaret actum suum ita qđ nullus esset remissior gradus quez haberet imediate post hoc de tali actu sed quocūqȝ gradu talis actus quantūcunqȝ remisso quez habebit post hoc instans adhuc remissiorem habebit ipse post hoc ⁊ hoc modo potest ipse intendere actum suum mediante aliquo conatu per aliquod tempus ⁊ si dicis ponatur qđ.c.sit instans medium illius temporis vtputa.a. tunc in.c.instanti intendit suum actuȝ mediante illo conatu.ergo ⁊ in quacunqȝ parte tēporis.a.mediante eodem conatu causabit plus de tali actu vel equaliter ⁊ cum infinite sint partes meditetatis.a.temporis sequtur qđ totus motus erit infinitus ex quo in qualibet parte huius medietatis tantū causabit q̄tum in illo instanti medio.

Respondetur negando ꝙ sic intendit actuȝ suum ꝙ aliquem gradum non habeat talis actus ꝓm se ⁊ q̄libet sui ita ꝙ nil huiꝰ gradus prius habuisset qr nil penitus ipse modo habet de tali actu quin partem illius habent prius habuerit bene tamen habet tūc de actu ꝙ prius non habuit ⁊ concedo qđ in quacūqȝ parte illius temporis sequentis illud instans tantum causabit de actu sicut nunc causat imo ⁊ plus sed illud plus nō totaliter distinguitur ab illo ꝙ modo causatū est in illo instanti quia semper de actu illo habebit illud ꝙ causabit pro parte sua đ illo actu ex quo nou sequitur ꝙ in fine actus ille erit infinitus sicut dicimꝰ de eo ꝙ albe sit quoniam mouetur a forma remissa ad intensam ⁊ aminus perfecto ad magis perfectum qui motus non est a contrario ad contrarium vt loquuntur philosophus ⁊ cōmētator de contrarietate motus proprio dicta quinto ⁊ sexto phisicorum. vbi dicitur qđ omnis motus est a contrario in contrarium qui quidem actus ⁊ forma est cadem intensa que prius fuit remissa ⁊ eadem magis ꝑfecta que prius fuit minus perfecta qui termini nō sunt proprie contrarij termini motꝰ sed concomitantes que forma intenditur. Ita ab agente ꝙ aliquem graduȝ talis forme habuit ꝓm se ⁊ q̄libet sui ⁊ aliquē gradum habebit quem nunc non habet qui tamen non totaliter distinguitur ab isto q nūc causatus est ⁊ quacūqȝ tali forma data potest tale agens intensioreȝ causare infra gradum summū ⁊ tamē non sequitur ꝙ illa forma erit infinita aut quod in infinituȝ possit producere formam intensiorē.i.ꝙ duplam triplam ⁊c.

Ad aliud argumentum respondetur naturaliter loquendo ꝙ est dare minimum tēpus per quod sor.non potest esse ⁊ hoc est tempus terminatum ad primū non esse sor. nam si sortes gratia exempli erit per annuȝ ita ꝙ vltimum instans anni erit primuȝ nō esse sortis tunc ille annus ita terminatus erit minimū per ꝙ sor.non potest esse quoniam in vltimo instanti illius anni sor.non erit aliter post illud etiam esset ꝙ est contra casuȝ vel esset dare vltimum instans rei permanētis vt probat argumentum ꝙ est contra philosophum octauo phisicoꝝ.⁊ cum arguitur sit.a.illud minimum tempus conceditur et negatur illud assumptum.s.in quolibet istāti extrinseco.a.sor.erit vt ex casu patȝ ⁊ ad secundam probationē nego ꝙ quacūqȝ causa data vel ratione qua.a. erit minimuȝ eadem dabitur ⁊ minus ⁊ dico ꝙ in quolibȝ instanti intrinseco preter vltimum ꝙ est primum non esse sortis.sor.erit ⁊ quocūqȝ tempore accepto minori a nō in quolibet instāti intrinseco illius sor.erit ⁊ non solū intrinseco.imo ⁊ extrinseco possumus etiam aliter respondere sophistice ꝙ nec est dare maximum tempus per quod Sor.potest esse nec

minimum per quod non potest esse quoniam ꝺ virtute sermonis soꝛ. non potest esse per tempus quia quocunq; tempoꝛe accepto in nullo instanti intrinseco huius temporis erit ipse per illud tempus quia in nullo instanti huius tempoꝛis erit ipse per totum illud tempus nec per partem tempoꝛis illiꝰ ⁊ ratio est quoniam ipse erit continue per instans. ergo non per tempus bene tamen quocunq; tempore dato in quo soꝛtes erit in quolibet instanti intrinseco illius erit veruꝫ dicere ꝙ Soꝛtes nunc est in nullo tamen instanti illius tempoꝛis erit verum dicere ꝙ soꝛtes est per annum aut per aliquam partem tempoꝛis illius anni. vnde aduerto magnam differentiam inter has propositiões soꝛtes erit per tempus ⁊ aliquando erit verum dicere ꝙ soꝛtes est per tempus ⁊ inter has alias in aliquo instanti erit verum dicere ꝙ soꝛtes erit per tempus ⁊ in aliquo ēt statim erit verum dicere ꝙ soꝛ. est per tempus cum pꝛima ⁊ tertia sint vere. secunda ⁊ quarta false ꝺ vi votis. Nam in quolibet instanti in quo soꝛtes erit tunc erit semper vera ista pꝛopositio soꝛtes ē pꝛecise per instãs nec valet ista consequentia. soꝛtes erit per tempus. ergo in aliquo instanti soꝛtes erit ꝑ tempus. Sed bene ex eodem antecedente infertur. ergo in aliquo instanti erit verum quod soꝛtes erit per tempus vel erit verum dicere quod soꝛtes erit per tempus in quo tamen instanti soꝛtes non erit per tempus. nec erit verum dicere quod soꝛ. tunc est per tempus nec in quocunq; alio. vnde conceditur quod in quolibet instanti huius anni futuri erit soꝛtes quia in illo instanti erit soꝛt. ⁊ in illo instanti erit soꝛtes. ⁊ sic de alijs. et tamen Soꝛtes non erit per totum istum annum quia nec antequã annus sit. nec in anno nec postquã annus erit. erit soꝛtes per annum vt patet nec in aliquo instanti intrinseco seu extrinseco illius anni erit soꝛtes per illum annum nec erit vnq̃ verum dicere ꝙ soꝛtes est per annum vt pꝛobatum est ⁊ per consequens nec est dare maximum tempus per ꝙ soꝛtes potest esse nec minimum per quod soꝛtes nõ potest esse. sed pꝛima respõsio est communioꝛ. secunda vero pꝛobabilis.

Ad aliud argrmentum admisso casu respondetur negando ꝙ aliquam frigiditatē possit. a. coꝛrumpere in. b. quoniam in omni actione opoꝛtet ꝙ agentis ad passum sit aliqua ꝓpoꝛtio maioꝛis inequalitatis qualiter non est in pꝛoposito quia a pꝛopoꝛtione equalitatis non est possibilis. motus ibi enim est huiusmodi ideo. a. nullam partem b. potest coꝛrumpere dum continue manebunt. a. ⁊. b. equaliter in potentia ad agendum quoniam si vnum illoꝛuꝫ ageret in alterum corrumpendo qualitateꝫ sibi contrariam assimilando sibi passum. tunc. a. coꝛrumperet totam frigiditateꝫ in. b. ⁊ induceret caliditatem in totum. b. ⁊ per consequẽs a simili. b. pariformiter corrumperet totam caliditatem. in. a. ⁊ induceret frigiditateꝫ in totum. a. ⁊ cum fuerit totum. a. frigidum ⁊ b. totum calidum. iterum agent in se inuicem sicut prius. ⁊ ita nunquã cessabit actio inter. b. ⁊. a. sed consequens est inconueniẽs. ergo sequitur quod nihil frigiditatis b. posset causare in. a. ⁊ econtra. a. nihil caliditatis potest causare in. b. Sed contra ponatur quod. c. sit remissius frigiduꝫ quã b. tunc sic. c. potest agere in. a. ergo ⁊. b. potest agere in. a. tenet consequentia quia qꝺ potest agẽs debilius potest. ⁊ fortius agẽs eiusdem speciei. antecedens probatur. quoniam. a. agit in. c. ergo. c. agit in. a. tenet consequentia quia omne agens in agẽdo repa

titur Respondetur negando q̄.c. agat in.a
corrumpendo formam ipsius.a. ⁊ inducen
do formam suam. Sed bene agens patitur
difficultatem in agendo.
Ad confirmationem dicunt aliqui q̄ est
dare maximā latitudinem frigiditatis q̄.a
sufficit corrumpere in.b.quia.a.sufficit age
re in.b.corrumpendo frigiditatem nō ex p
portione totius ad totum quia illa est equa
litatis ⁊ vtrūq̄ illorum tante est actiuitatis
quante est resistentie ⁊ econuerso. sed ex p
portione totius ad partem alterius quousq̄
ipsa erunt similia fm extrema ad proxima
ta quia cōtinue erit sufficiens contrarietās
⁊ erunt alia ad actionem requisita. sed hoc
erit cum vtrūq̄ induxerit in reliquum me
dietatē sue latitudinis corrumpendo medie
tatem latitudinis alterius ⁊ nō vlterius suf
ficit vnum reliquum agere ex quo fm extre
ma inuicē approximata tunc erunt similia.
ergo sequitur vt dicunt isti q̄ cuiuslibet illo
rum medietas sue latitudinis est maxima
latitudo q̄ alterum sufficit corrumpere aut
ipsum sufficit in alterum inducere. sed ista
responsio videtur in dictis suis contradice
re. vt patet contra quos arguo sic ⁊ presup
pono primo q̄ ipsi aut concedūt q̄ si sint a
liqua ad inuicem in gradu ⁊ in forma per
omnia similia fm extrema applicata inde
bita distantia omnibus alijs remotis impe
dimentis ⁊ iuuamentis q̄ tunc non agūt ad
inuicem. Secundo presuppono q̄ q̄uis ma
ioris potentie sit totum per se exñs q̄ eius
pars per se tamen pars in existens toti intā
tum iuuatur a toto q̄tum illud totū sufficit
iuuare tunc sic inter.a.⁊.b. ē proportio eq
litatis. ergo.a. non agit in.b.nec econtra te
net ɔsequentia ex primo supposito ⁊ antece
dens ex casu preterea quelibet pars.b.intā
tum resistit ipsi.a.inquantū ipsū.b.sufficit
resistere ⁊ ecōtra de qualibet parte.a. respe
ctu.b.sed tam.a.q̄.b.resistunt fm equalem
resistentiā ⁊ proportionē.ergo ⁊c. ⁊ cum v
trūq̄ illorū tante sit actiuitatis quāte resistē
tie ⁊ econuerso ⁊ ex tali proportione non p
uenit actio ergo ⁊c. ⁊ ita nec pars.a.agit in
partem.b.aut econuerso. nec totum in partē
aut totum in totū vt patet ⁊ ideo p̄z respon
sio ad confirmationē ⁊ conceditur in casu q̄
nec est dare maximā frigiditatis latitudinē
q̄.a.sufficit corrūpere nec minimā quā.a.nō
sufficit corrūpere in.b.
Ad argumēta facta contra sextā conclu
sionē respondetur ⁊ primo ad primū conce
do q̄ in omni tali subiecto q̄ est vniformi
ter difforme albū fm se totū vel aliquid sui
nulla est maxima albedo que est in illo sub
iecto quia vltra q̄cūq̄ albedinē que est i ta
li subiecto est albedo ibi maior ⁊ vltra illā
maiorē est alia maior. ⁊ sic in infinitū ⁊ per
consequens per illū motum infinita albedo
est in illo subiecto. sed infinita albedo non ē
in illo subiecto per illum motū q̄ ibi sit ali
qua albedo dupla ad illā ⁊ tripla. ⁊ sic vl
tra per istum enim motū infinita albedo nō
est in illo subiecto.
Ad secundū conceditur conclusio q̄ pro
bat argumentū.
Ad tertiū autem sequitur conclusio que in
fertur. s.a.est album ⁊.b.est album. ⁊.a.est
albior q̄.b. ⁊ tamen in nulla proportione ē
albior q̄.b.quia nulla est albedo maxima
q̄ habet.b.q̄ tamen requiritur ad hoc q̄.a
esset albior q̄.b.in aliqua proportione cū
illo tamen stat q̄ cuiuslibet albedinis in.a.
ad qualibet albedinem in.b. est certa ppor
tio. Ad argumēta facta contra septimā
conclusionē respondetur ⁊ primo ad primum
cōcedēdo q̄ infertur. s.q̄ totius albedinis ac
quirēde p motū erit dare primū in quo ipa

acquirit per motũ siue inducet̃ ⁊ ad aliud in oppositũ ꝙ pbat ꝙ non istius albedinis erit dare .primũ admitto casuʒ totũ ibi po sitũ ⁊ cũ arguit̃ ita diu mouebit̃ plato an tea sicut sortes in acquirẽdo albedinẽ conce do ꝙ illo casu posito quãdocũqȝ sor. moue bit̃ ⁊ pla.mouebit̃ ⁊ ↄcedo ꝙ quocũqȝ mo tu ⁊ q̃to mouebit̃ sor.ãtea tãto ⁊ taliter mo uebit̃ pla.antea ⁊ nego ↄñam q̃ vlterius in fert̃ .ergo quantã albedinẽ acquiret sor.per motũ tantã acqret pla.p motũ qꝛ ad hoc ꝙ pla.illo casu posito tñ acquirat de albedie sicut sor.oportet ꝙ foret in.a.sicut sor.erit. vnde illo casu posito nulla erit maxĩa albe do quã acquiret pla.p motũ aliqua tñ erit maxĩa quã acquiret sor.puta illã quam ha bebit in.a.instãti . sed ↄtra ex illo sequit̃ ꝙ aliquid posset cõtinue alterari vniformiter ꝭm albedinẽ p aliq̃ tẽpus ⁊ tñ plus acqret de albedine in vna medietate tpis q̃ i alia Rñdet̃ ↄcedẽdo ↄclusionẽ qꝛ ponat̃ ꝙ pla to tã diu alteret̃ vniformiter sicut sor. tunc nulla erit maxĩa albedo q̃ pla.habebit i se cũda medietate huiꝰ tpis tamẽ aliqua erit albedo maxĩa quã habebit pla.in pria me dietate tpis ⁊ qualibet albedinẽ quã hẽbit in scda medietate buius tpis pla.excedit il la albedo q̃ habebit pla.in prima medieta te huius tpis.vñ ad hoc ꝙ tantã albedineʒ hẽbit pla.in scda medietate sicut in prima oʒ ꝙ pla.esset in illo instãti terminato ad se cundã medietatẽ huiꝰ tpis ꝙ ẽ ↄtra casum ↄtra ex illo sequit̃ ꝙ illo casu posito pla.es set premiandꝰ a deo nesciẽter q̃tũ euʒ debe ret p̃miari qꝛ ponat̃ ꝙ pla. mereat̃ per ali qd̃ tps terminatũ ad primũ instãs sui nõ esse vniformiter tũc sequit̃ ꝙ nullũ esset maxi muʒ tale ⁊ p ↄñs si deꝰ p̃miaret eũ ꝭm me rita illiꝰ tpis p ꝙ ipse meret̃ p̃miari a deo nullũ esse. maxĩmũ.premiũ q̃ sciret p̃miare

pla.p suis meritis ⁊ ita deus nesciret q̃tuʒ premiaret.ita ꝙ tantũ ⁊ nõ plus rñdet̃ ꝙ il lo casu posito nullũ esset maxĩmũ premiũ quo eũ premiaret.si deꝰ precise premiaret eũ ꝭm sua merita ⁊ p ↄñs nesciret q̃to pre mio ita ꝙ nõ maiori premio eũ premiaret qm̃ tali casu stante nullũ esset aliq̃ tale ma ximũ premiũ quo eũ premiaret ⁊ ex ↄñti ne sciret quãto premio.ita ꝙ nõ maiori p̃mio eũ premiaret qꝛ nullũ erit tale maximũ pre mium cũ hoc tamẽ stat ꝙ q̃to premio deꝰ eũ premiaret scit tãto premio eũ premiare. quia illo premio quo deus p̃miat scit eũ p̃ miare deus ⁊ sic de singulis p̃mijs qbus eũ p̃miabit. Ad aliud arg.rñdet̃ admitẽdo casum ⁊ cũ arguit̃ ꝙ sor.habebit quadru plũ ad.a.ꝙ tũc habebit pla. gradũ precise duplũ ad.a.negat̃ qꝛ sicut pbat argumẽtũ gradus ad.a.duplꝰ p̃cise nõ est gradꝰ me dius iter.a.⁊ gradũ quadruplũ ad.a.sʒ ma ior.vñ ad hoc uidendũ imaginandũ est ꝙ latitudine albedinis ⁊ gradibus eius sicut de ↄtinuo ⁊ pũctis eius ꝭm illã opi.que po nit puncta in cõtinuo .vnde sicut incõtinuo iste punctus q equaliter distat ab extremis dicit̃ medius ita gradꝰ medius alicuius la titudinis albedinis dicit̃ gradꝰ ille q eque distat ab extremis illius albedinis ⁊ hoc si ue vtrũqȝ extremũ sit gradus equalis sicut alterũ extremũ siue nõ. Vbi gratia vbi vtrũ qȝ extremũ est alicuius gradus.si eni sor . ẽ albus aliquo certo gradu albedinis . puta a gradu.⁊ dealbet̃ sort.postea vsqȝ ad gra dum quadruplum.puta ad.d.gradum tũc iste gradus medius qui eque distat ab v troqȝ extremo ab.a.⁊.d.est gradus medius totius latitudinis ab.a.ad.d. extremuʒ vl timum.nam.a.est aliquis certus gradus ⁊ d. est aliquis certus gradus.⁊.a.⁊.d. sunt duo gradus extremi respectu etiã istius quĩ

dicitur gradus medius totius latitudinis. ab.a.⁊.d.exemplum vbi alterum extremū ē nō gd^s grad^s toti^s latitudinis est ille qui distat equaliter ab extremo in quo est gra/dus ⁊ extremo non gradu vt si soꝛ. non sit nunc albus ⁊ incipiat modo de albari ⁊ cō tinue intendatur albedo in eo vsqꝫ ad.c.gradum ita ꝙ nullus sit gradus remissius albedinis quā soꝛ.habebit immediate post hoc Sed quocunqꝫ gradu quantumcūqꝫ remissimo accepto quem post hoc habebit in infinitum remissioꝛem.soꝛ.post hoc habebit ꝙ̄ habebit illum gradum ostensum in illo casu posito soꝛ.incipit de albari a non gradu qꝛ quocūqꝫ gradu accepto tempus erit anteqꝫ habebit illum gradum ⁊ tota latitudo quā acquiret soꝛ.terminabitur ad illum graduꝫ tunc ille qui eque distat ab illo gradu ⁊ an nō gradu a quo incipit de albari est medi^s gradus totius latitudinis huius albedinis quā acquiret soꝛ.ita ꝙ semper ille gradus ē medius qui eque distat ab vtroqꝫ extremo siue vtrumqꝫ extremum sit gradus siue alterum tantum. vnde aliqua latitudo albedinis potest incipere ab aliquo certo gradu ⁊ terminari ad aliquem certum graduꝫ vtputa ab.a.ad.c.vel terminari ad aliquem alium maioꝛem vel minoꝛem ⁊ quando sic incipit a non gradu ⁊ terminatur ad aliquem certum gradum acquirendo albedinem ta lis dicitur secundū modernos incipere aquiete.vnde acquirendo albedinem est aduertenduꝫ ꝙ vnus gradus albedinis dicit̄ duplus ad alium gradum quia illa albedo in albedine inter illum gradum ⁊ aliuꝫ gradū qui est ad extremum illius latitudinis ē dupla ad illam latitudinem que est inter secundum gradum albedinis qui dicitur sub duplus ⁊ non gradum qui est ad extremum istius latitudinis. Unde ad gradum duplū

⁊ quadruplum opoꝛtet semper ꝙ in talibus foꝛmis incipiat moueri aquiete extremoꝛuꝫ

His visis patet inquit Calculatoꝛ ꝙ si Soꝛtes ⁊ plato incipiant de albari ab.a. gradu ⁊ soꝛtes non potest in duplo velotius de albari platone quousqꝫ Soꝛ.habeat gra gradum quadruplum ad.a.patet quia in illo instanti quo soꝛ.habebit quadrupluꝫ ad .a.⁊ plato habebit plus de albedine quam duplum ad.a.quia latitudo albedinis quā habebit plato in illo instanti terminabitur gradu aliquo ⁊ per consequens in illo instā ti plato plus habebit quā duplam albedinem ad.a.istud potest pꝛobari exemplo posito ꝙ soꝛ.⁊ plato incipiant simul moueri su per aliquod spacium cuius spatij sint quattuoꝛ quarte.b.c.d.e.⁊ ⁊ sit.b.pꝛima ⁊ sic vltra volo ꝙ simul incipiant moueri aquiete vnifoꝛmiter diffoꝛmiter intendendo motus suos.plato eque velociter cum soꝛ.vsqꝫ ad ī stans quo pꝛima quarta huius spatij erit ꝑ transiia ⁊ sic volo ꝙ incipiant de albari ab agente vnifoꝛmiter diffoꝛmi.pla.eque velociter cum soꝛ. Ita ꝙ in illo instanti in quo p̄ ma pars huius spatij fuerit pertransita que sit.b.ꝙ vtrumqꝫ illoꝛum habeat.a.gradum albedinis tunc volo ꝙ cum peruentum fuerit ad illud instans in illo instanti incipiant intendere suos motus super illud spaciū cō tinue soꝛ.in duplo velotius quā plato quo vsqꝫ soꝛ.pertransierit pꝛecise ad quadruplū ad illam datam quartam spatij. puta ad. b.⁊ similiter intendantur eoꝛum albedines ita ꝙ cum soꝛ.pertransierit quadrupluꝫ ad illam quartam dati spatij ꝙ tunc haberet.

Primo de albedine quadruplum ad il/lud quod habuit quando pꝛimo pertran sit pꝛimā quartā istius spatij isto posito patet ꝙ cum soꝛ.habebit pꝛimo quadruplum ad.a.qđ plato pertransit plus quā dupluꝫ

ad.a.quia ex quo Sortes ⁊ Plato eque
cito pertransibunt.b.per totum . ⁊ tunc pri
mo incipit sor. intendere suum motum con
tinue in duplo velocius platōe quousqꝫ per
transibunt quadruplū ad.b. Sequitur ne
cessario ꝙ cum sor.pertrāsierit quadruplū
ad.b.ꝙ pla.erit in puncto medio inter pū
tum extremum inter.b.⁊.c.⁊ inter punctū
terminantem ipsum.c.qui quidem punctus
est in medio penultime quarte. puta illius.
d.quia cum sortes ⁊ plato incipiant sic intē
dere motus suos.sor.in duplo velotius pla
tone tunc adhuc restant tres quarte pertran
seunde.puta.c.d.e.⁊ punctus medius isti⁹
continui ꝙ fit ex istis tribus quartis est pū
ctus medius illius.d.vbi erit plato cū sor.
pertrāsibit quadruplū ad.a.quia insexqui
altera proportione vt patet manifeste q2 il
la albedo quam habebit plato in illo instan
ti se habebit in duplo ad.b.quia duplū ad
b.⁊ quartam partem dupli ad.b. Ad aliō
argumentum principale et est tertium con
tra eandem conclusionē admisso casu respō
detur negando illam consequentiam que in
fertur.s.ꝙ albedo corrumpetur vsqꝫ ad sub
duplum ad.a.forte ꝙ tunc augetur albedo
in platone vsqꝫ ad duplum quia si ita esset
tunc in platone velotius augeretur albedo ī
duplo quā corrumperetur in forte ꝙ est con
tra casum ꝙ patet quia ista latitudo albedi
nis que est ab.a.ad gradum duplum ab.a
est dupla ad medietatem latitudinis istius
a.sicut manifeste patet.vnde in talibus for
mis acquisitis per motum velocitas motus
in talibus attenditur penes latitudinem for
me acquirende vel deperdende in illo si illo
instanti in quo albedo corrumpitur in sor.
ad gradum sub duplum ad.a. augetur al
bedo platonis ad gradum d[illegible]lum ad.a.
Sequitur quod albedo in platone augebi
tur in duplo velocius quam corrumpetur ī
sor.qō est contra casum quia latitudo ab.
a.ad gradum duplum ad.a.est dupla ad
latitudinem mediam latitudinis istius.a.q̄
corrumpetur.

Ad argumentum contra octauam cōclu
sionem respondetur quando sic arguitur ē
dare maximum actiuum ⁊ minimuꝫ a quo
b.passum potest pati igitur conclusio falsa
clara est consequentia vt patet de intelligen
tijs dictis ⁊ dicitur ꝙ conclusio illa nostra
habet veritatem de potentijs actiuis non in
clusiue terminatis qualiter sunt potentie in
telligentiarum quoniam quelibet est suo or
bi limitata inclusiuo termino . ⁊ ita dico et
concedo ꝙ potentia motiua intelligentie nō
terminatur maximo nec minimo negatiue.
sed maximo ⁊ minimo affirmatiue ⁊ potest
etiam vlterius dici ꝙ orbis respectu intelli
gentie habet quodāmodo rationem maio
ris ⁊ minoris quia inquātum est maximuꝫ
ad quod terminatur potētia motiua intelli
gentie dicitur ꝙ in illud tale potest ⁊ in id ꝙ
est minus vel ꝙ habet rationem minoris et
illud est ipse met orbis cum dicimus ꝙ est
minimuꝫ ad quod terminatur intelligimus
quia in illud potest ⁊ in aliud ꝙ habet rati
onem maioris ⁊ illud est ipsemet orbis qa
orbis solum comparatur ad intelligentie po
tentiam que habet rationem maximi affir
matiue.si comparatur maiori vt puta addi
ta vna stella habet rationem minoris simi
liter si compatur eidem potentie solū est mi
nimum affirmatiue sed si compatur solum
minori eo vt puta sub tracta vna stella ab
eo tunc habet rationem maioris non est au
tem sic in a ijs potentijs actiuis finite termi
natis ⁊ limitatis exclusiue de quibus intelli
git conclusio. Ad argumentum factum
contra tertiam parteꝫ decime ↄclusionis rn̄
detur qō illa ↄclusio ē ↄcedēda ⁊ ad rōem
in oppositū qn̄ arguit̄ ꝙ qlibet forti⁹ forte
excedit potentiā.a.p excessū diuisibilē ⁊ vl
tra capiat̄ ille excessus dico ꝙ nō ē dand⁹

q₂ stat ibi apte p̄dicati ↄfuse tm̄ ⁊ nullo mō ↄtingit ibi descēdere nec copulatiue nec dis iūctiue. Ad rōem ↄtra. xi. cōclusionē rn̄det ⁊ ad primū dico casu illo posito q̄ nō ē dare primū instās in q̄ illud videbit̄. sed vltimū in quo illud nō videbit̄. dico tm̄ q̄ si illud pōt esse diuisibile q̄ diuideret̄ ⁊ tūc dico q̄ ē dare instās in quo nulla pars isti⁹ videbit̄ ⁊ imediate post istud instās aliq̄ ps istius videbit̄ nō tm̄ q̄ vna ps parua habeat tātā potētiā q̄ possit vidēi nisi adiutorio aliaꝝ ⁊ sic illud videbit̄ successiue. ꝭ contra sit illud visibile citra punctū. a. ita q̄. a puncto. a. sit maxia distātia p̄ quā no pōt videri ⁊ quero vel ei⁹ radij p̄ducunt̄ vsq₃ ad oculū vel nō si sic. ergo videt̄ a pūcto. a. si n̄ ergo distāt. ergo per medietatē distātie ad huc nō videbit̄ q̄ ē ↄtra p̄positū. itē per totā istā distantiā ab. a. vsq₃ ad oculū hoc potest videri. ergo hec ē maxia per quā potest añs p₃ q₂ a quolibet pūcto illi⁹ distātie potest videri. R̄ndet̄ q̄ radij illius coloris n̄ vadūt vsq₃ ad oculū inclusiue. ꝭ exclusiue q₂ species ille ibi terminant̄ ad nō gradū. Ad aliud dico q̄ p̄ totā distantiā hoc pōt videri accipiēdo totā sincathegra. nō cathego. q₂ tunc videret̄ oē a pūcto. Ad 8m p̄ncipale qn̄ dicit̄ ponam⁹ q̄ ignis iste nō possit agere in istā aquā ⁊ augeat̄ tūc i aliquo instāti p̄mo incipiet posse agere ⁊ erit maximu₃ q̄ nō poterit ↄcedo illud ⁊ qn̄ arguit̄ q̄ non q₂ tēpus esset anteq̄ȝ posset agere. dico q̄ n̄ sed imediate post illud poterit ⁊ dico q̄ esset excessus sufficiēs ad inchoandū sed non ad cōtinuandū cōtra Albertū in suis quest. de potētia actiua ⁊ passiua. Ad aliud dr̄ q̄ de illis q̄ causant̄ a causis que successiue causant̄ sicut ē de illis fantasmatib⁹ veꝝ ē ⁊ ↄcedendū q̄ nec visio nec ītellectio fieret i instāti. si autē totū illud fantasma simul ess₃ ⁊ totū illud obiectū esset in distantia adhuc nō fieret in instāti vt superius patuit qm̄ fal

sum ē q̄ sit dare minimā intentionē que possit esse in aīa q₂ tūc sequeret̄ q̄ haberet vltimū instans sui esse. sed paululū remittet̄. ⁊ si dicit̄ cōtra si aīa nō de quacunq₃ possit p̄pendere ⁊ nō est dare maximū de qua non possit p̄pendere q₂ tūc aīa haberet vnā intētionē de qua ipsa nō p̄penderet. ergo ē dare minimā de qua pōt p̄pendere ⁊ eodē modo pōt argui q̄ sit dare minimū tēpus de quo aīa pōt p̄pendere vel q̄ aīa potest percipere dicit̄ qȯ nō est dare maximū in quo nō neq₃ minimū in quo sic imo q̄libet pōt videre ⁊ de qualibet p̄pendere ⁊ de tp̄e dico qȯ n̄ est dare maximū tēpus de quo aīa non pōt perpēdere vel minimū temp⁹ qȯ pōt. s₃ minimū de quo nō pōt ⁊ quod nō pōt. Ad aliud et est quartū respondet̄ posito casu qȯ est dare aliqua resistētia cui⁹ existentie non quēlibet partē sufficit soꝛ. diuidere ⁊ ↄcedo q̄ soꝛ. aliquā ptem hui⁹ resistentie pōt diuidere ⁊ dico q̄ est dare minimā pte₃ huius resistētie quā nō pōt diuidere ⁊ cū p̄bat̄ q̄ sit dare maximā q₂ cuilibet puncto intrinsece coꝛrespōdet gradus resistētie ↄcedit̄ conclusio ⁊ ↄcedo vlterius q̄ est dare aliquem punctū cui coꝛrespōdet gradus resistētie maioꝛ q̄ȝ potentia soꝛ. ⁊ cōcedo sim̄l'r q̄ aliquis est pūctus cui coꝛrespōdet gradus potentie soꝛ. eq̄lis ⁊ ↄcedo q̄ vsq₃ ad illū pūctum exclusiue pōt soꝛ. diuidere ⁊ nō inclusiue ⁊ ad oēm citra illū punctū ad quē terminatur extrinsece oīo nō tm̄ est pūctus certus intrinsec⁹ citra illum punctū q₂ nihil est citra suu₃ terminū intrinsecum imo illud totum terminatum extrinsece per illum punctum ad quem terminatur etiam, diuisio intrinsece est minimum qȯ nō potest diuidere q₂ illam partem nō potest diuidere ⁊ omnē minoꝛē non terminatam ad illū punctū potest diuidere vnde illo casu posito nullū est maximu₃ qȯ potest diuidi ab illo ⁊ ↄsimiliter ↄcedo qȯ si soꝛ. diuidat de illa resistentia q̄tu₃ potest

nullū erit maximū qđ diuiditur ab eo nec est dare a'iquē punctū citra illum ad quem stabit diuisio. sed est dare aliquid qđ erit minimū nō diuisum a forte ꝛ illud est illa pars cuius iste punctus ad quē terminaꝰ illa'diuisio extrinsece est terminus intrinsecꝰ punctus nullus certus diuidetꝰ in instanti illo.sed nō terminatus ꝭm se diuidetꝰ ꝛ qđlibet sui.nō enim est in isto casu accipere aliquam minimā partē nō diuisam qn̄ illa ꝑ parte sua haberet partē nō diuisaȝ ꝛ pro illo instanti ꝑ quo primo cessat talis diuisio

Ad auctoritatē philo.i. de celo respondent aliqui qđ potentia actiua terminatur per maximū.i.per maius eo vel per equale qđ est maius eo qđ potest agere ꝛ potentia passiua terminaꝰ per minimū.i. nō per posse pati ab aliquo qđ sit minus ea.sed a maiori ea potest nō est igiꝰ dabile minimuȝ a quo possit pati potentia passiua.nec est dabile maximū a quo possit pati potētia passiua.sed est dabile maximū a quo non pōt pati.vt patet ex datis expositionibus ꝛ ex superius declaratis. Textus aūt pħi formaliter quo ad singula verba talis est. Sit igitur terminus potentie finis sue potentie. ꝭm magis non igitur existimetis si aliqs dixerit nobis quoniā forte aliquis contradicet sermoni ꝙ diffinitio per quā diffinimus potentiam non est necessaria neqȝ recta qui eniȝ videt aliquid per distantiā vnius leuce potest videre minus ex distantia minori vna leuca.sed contradicet huic sermoni quia quis potest videre punctū aut audire minimam vocem potest videre plusqȝ punctum ꝛ audire magnā vocē. Dicamꝰ ergo ꝙ hoc nō destruit nostrū sermonē de diffinitōe potentie'qꝛ diffinitur autē in fine rei aut in vltimo sue potentie in precedēti pte textus huius capitoli secūdi primi celi ꝛ mūdi declarauimus superius mentē philosophi ꝛ cōmētatoris eius in textu illo qui dicit. Dicamus modo ꝙ ꝭ potētia ꝛc. nūc autē in alia parte tangit difficultatē qꝛ videtꝰ Arist. supponere ꝙ quicquid pōt in maximū pōt etiam in qđlibet minus ꝙ est falsum.visus enim videns vnū magnū stadiū nō videre punctum vn̄ pħs dicit ꝙ illa que dicta sunt intelligūtur de maximo ꝛ minimo ꝭm virtutē est.ii. auctoritas pħi ꝭm alios sic intelligēda ꝙ potentia actiua determinaꝰ infra ꝙ pōt ꝛ non per maximū in quos pōt ꝛ cōmētator cōmento.xvij.dicit. Dicamus igiꝰ ꝙ hoc non destruit nostrū sermonē.i.ꝛ hoc exemplum destruit vniuersitatē sermonis predicti.omnis enī potētia aut est actiua aut passiua si actiua terminaꝰ per vltimū finē eius ꝙ agit. sȝ passiua ꝑ minimū eiꝰ a q̄ patiꝰ.nā cū a minori patiꝰ patietꝰ a maiori. ꝛ potētia q̄ est fortioris passionis patiꝰ a minori. hec quidē ē dispō potētie.visus cū enī patietꝰ a grano milij ab aliquo spacio patietꝰ a maiori. ex illo codē spacio.sensus igiꝰ fortes sunt q cōprehendunt minimū eoꝝ q̄ sunt possibilia vt cōprehendanꝰ de spatijs ex qbus sepaꝰ visio ꝛ cū ita sit potētia nō terminaꝰ nisi ex suo fine siue fuerit actiā siue passiua hec cōmētator in forma. Ad argu.facta cōtra.xv. cōclusionē r̄ndetꝰ ꝛ prio ad ea q̄ cōtra primā ptem ꝓcedūt ꝛ diciꝰ primo ꝙ mēs pħi fuit in lib.de sensu ꝛ sensato ꝙ q̄libet qualitas sensibilis vt exn̄s cōtinuo ē vna in actu ꝛ plura in potētia.ad hūc sensū ꝙ hȝ plures ptes sicut ꝛ q̄titas nō aūt ꝙ cuiꝰlibet talis qualitatis ptes sine rarefactiōe possint ab inuicē separi ꝛ sepatim retinere nomē ꝛ diffinitionē totius sicut retinēt in toto exn̄tes nec ꝙ sicut q̄titati nō repugnat diuisio in infinitum ita qualitati sensibili nō repugnat diuisio i infinituȝ.vn̄ est intelligendū ꝙ dupl'r contingit aliquid esse i potētia.vno mō qꝛ nō hȝ ꝑ prīū ꝛ sepatum esse.sȝ pōt habere illđ. secūdo mō qꝛ nō ē ꝑ ꝑpuȝ ꝛ sepatū eē ꝭ ꝑ eē toti us.mō dico ꝙ accipiēdo eē in potētia.scđo

modo quelibet pars qualitatis sensibilis vł forme naturalis dicit̃ esse in potentia. non autẽ accipiendo esse in potentia. primo modo quia nec caput nec cor. neq̃ oculus aiał est illo modo in potentia. ⁊ ideo argumẽtũ supponit falsũ. s. q̃ quelibet pars forme naturalis sit in potẽtia reducibilis ad actũ per se ⁊ sepatum existendi.

Ad secundũ distinguo minorẽ per quã dicit̃ q̃ diuidi in partes eiusdẽ rationis cõueniat per quantitatẽ ⁊c. Duplex est enĩ diuisio quedã nãq̃ est actualis sepatio partis apte que prius erãt vnite. alia est diuisio q̃ nõ aliud importat nisi negationẽ vniꝰ ab alio ⁊ loquẽdo isto secũdo modo conceditur q̃ omis forma naturalis extensa per quantitatẽ est diuisibilis in tales ptes. qr. s. habet plures partes quarũ hec nõ est illa ⁊ sic diuisa vel diuisibilis ab illa diuisione que est negatio vel actio interius negantis hoc ab illo nõ autẽ diuisione que est actio exterior ⁊ realis sepatio partium dans cuilibet parti propriũ ⁊ sepatum esse de nouo. sed loq̃ndo de prima diuisione sic negatur illa minor si intelligat q̃ omnis forma naturał existens in continuo vel extensa per quantitatem sit diuisibilis in partes integrales eiusdem rationis nec oportet q̃ si magnũ naturale compatit̃ primã ⁊ secundã diuisionem suarũ ptium q̃ minimũ naturale ɔpatiatur vtrãq̃ qr quãtitas nõ necessario dat vtrãq̃ diuisionẽ vel diuisibilitatẽ cuiuslibet forme extense per eam. sed tantũ modo secundã vt dictũ est prohibet̃ enĩ talis diuisio minimo per formam minui nõ autẽ per quantitatẽ qr illud cõpeteret ei ex quantitate q̃ntum est ex parte q̃ntitatis ɔtra si alicui per se aliqua ɔsequentia sunt incõpossibilia ⁊ illa quecunq̃ sequunt̃ ad illa sunt incõpossibilia ⁊ multo magis si illa que sunt de essentiali ratiõe aliquoꝝ sunt incõpossibilia ⁊ ipsa erunt sed diuisibilitas in tales partes vel essentialiter ɔsequitur quantitatẽ vel est per se de ratiõe eius sicut pħus assignat rationẽ talẽ qualeꝫ v. metaphisi. ergo cuicũq̃ forme naturali ponit̃ istud incõpossibile eidẽ quãtitas erit incõpossibilis. ⁊ ita simpliciter nõ erit diuisibile inquantum qr simpliciter non est q̃ntũ respõdeo q̃ si intelligat̃ d̃ diuisione primo modo dicta. s. q̃ repugnet minimo naturali ratione forme nõ autẽ ratione q̃ntitatis. si ãt intelligatur q̃ tale minimũ ex ratione quãtitatis habet primam diuisibilitatẽ. non aũt ex ratione forme naturalis illud falsum est qr tali minimo nullo modo conuenit prima diuisibilitas nisi forte superueniret rarefactio ⁊ dico q̃ diuisibilitas in partes integrales vnius rationis consequit̃ quantitatẽ vł q̃ntum quo ad se. nõ autẽ quo ad sibi ɔiuncta q̃ sic intelligo quoniã de ratione quantitatis est q̃ possit illo modo diuidi nõ auteꝫ est de ratione quanti vt q̃ntum est sicut p oppositũ est de ratione anime intellectiue q̃ sit indiuisibilis nõ autẽ est de ratione animati per animam rationalẽ. s. hominis ⁊ ad pħilo. v. metha. dicit̃ q̃ mens eius est q̃ omis quantitas est diuisibilis vtroq̃ modo superius expresso. nõ autẽ qd̃ omne q̃ntum sit vtroq̃ modo diuisibile. sed sufficit qd̃ sit diuisibile. secũdo modo tamẽ qd̃ aliqd̃ q̃ntum non sit diuisibile vtroq̃ modo. hoc nõ ꝓuenit ex natura quantitatis sed aliunde pieta ex natura forme naturalis que requirit determinata accidentia tam s̃m speciẽ q̃ secũdum numeꝝ q̃ s̃m modũ ⁊ terminũ ⁊ figuram. ⁊ sic patet q̃ non omne qd̃ est indiuisibile diuisione realis sepationis sit nõ q̃ntum seu qd̃ cui repugnat diuisio. primo mõ dicta repugnet ⁊ sit incõpossibilis quantitas sicut non oportet qd̃ cuicũq̃ est incõpossibilis indiuisio sit incõpossibilis anima rationalis que penitus est indiuisibilis.

Ad tertiũ respondet̃ sicut ibi ⁊ ad argumentũ contra responsionẽ. primo ibi factam

dicit' q nō est essentiale quāto vt quantū ē posse diuidi. primo modo supius dicto. s; solū quātitati. Ad primā confirmationē dicit' q ꝯsequentia nō valet q2 per se existē tia non est passio ꝯsequens de per se naturā qualitercunq; sē habentem. sed speciali ⁊ de terminato. mō ideo nō oportet q si cōuenit vni imdiuiduo q possit cuilibet ⁊ qualiter cunq; se habenti indiuiduo sub illa natura cōuenire. Ad secundā dicit' q minor ē falsa q2 plus requirit' ad perse existere ⁊ so litarie. ⁊ in tertio modo dicendi p se q̄ ad esse indiuiduū alicuius nature q2 vnum po test ab alio separi sicut patet de humanita te christi ⁊ ptibus eius quarū quelibet est ī diuiduū alicuius nature nec tñ est p se pſei tates tertij modi de qua fit sermo in propo sito. Ad aliud dicit' q ꝯñā ibidē facta nul la est. non enī omne q est prius alio natura vel causalitate pōt naturaliter esse sine alio et solitarie perseitate tertij modi nisi loqua mur de põri pōritate cāe efficiētis vel forē nō educte de potētia materie vel materie in differētis ad diuersas formas manifeste nā q apparet q caput licet sit ps hominis non tamē potest per se esse ante vel post hominē vel sine homine. ⁊ sic patet ex predictis q forma naturalis non habet ex se possibili tatē ad hoc q sub quacūq; ⁊ quātacūq; q̄ti tate possit existere. imo ex natura sua deter minat sibi certū terminū ⁊ certā latitudine; vltra vel citra q̄ existere nō posset ⁊ q non est vsq; quaq; simile de quātitate ⁊ de for mis substātialibus autē qualitatibus phisi cis. Ad aliud dicit' q dū p uentū esset ad minimū naturale puta minimā carnem si il la vlterius diuideret' veri simile est q stati cōuerteretur in aerem vel aquā aut ignem aut aliud cōtinens vel forte in aliti substan tiā ⁊ dicit' q hoc nō solū fieret ab extrinse co imo haberet cām ab intrinseco q2. s. for me carnis repugnaret esse sub minori q̄tita

te q2 data q̄titas fuit minima sub qua po terat forma carnis existere dicit' etiā vlteri us q casus ibi positus est impossibilis per naturā illo tamen ꝯcesso dicit' q si aqua mi nima diuideret' ipsa cōuerteret' in aliquod elementū vtputa in terrā aut aliud sicut do placeret etiā vlterius dicit' q casus implicat cōtradictionē q̄tū ad hoc q ponit ex vna p te circūscribi omne corruptiuū ⁊ ex alia po nit aliquid diuisiuū carnis. nā omne diuisi uum talis carnis vel aque minime esset vti q; eius corruptiuū ⁊ vlterius dicit' q l; nul la puitas repugnet forme aque in existentis alicui toto tamen aliqua puitas repugnat forme aque p se ⁊ sepatim existentis. iō hec cōsequentia nō valet ista parua q̄titas pre cessit in toto. igit' illa parua pōt p se existere aliquā enī dispōem requirit forma natura lis in suo subiecto primo ⁊ adequato ⁊ tota li q̄ nō requirit in qualibet pte illius subiec ti ⁊ hmōi dispositio est figura ⁊ quātitas ⁊ ideo q2 pars a toto sepata nō habet in ppo sito dispōem q̄ requirit forma aque in suo primo subiectiuo totū aūt a quo sepata est illā dispōem habebat ideo nimirū si aliqua ps materie inexistens toti poterat informa ri aliqua forma aque nō autem dū est sepa ta q2 dum erat in toto nō erat primu; ⁊ ad equatū in formale sed partiale dū aūt sepa ratur efficitur primū in formale. sed contra in magnitudine super quā est motus nō con tingit accipere minimū. s. nec minimā ptem in existentem. ergo nec minimū transitū sup illam magnitudinē quia in illo minimo trā situ oporteret transire minimam ptem mag nitudinis. vnde in motu locali nullo modo potest esse minimū cum tamen motus sit in forma naturali seu forma naturalis ⁊ eodē modo argui potest de tempore. Responde tur q si loquamur de motu locali concedi tur q diuiditur talis motus in infinitum si cut ⁊ magnitudo super quam fit ⁊ ideo non

est dare minimū motum localem nec p consequens minimū tempus motus eni reducitur ad gen⁹ sui termini ⁊ forte non differt essentialiter a termino nisi secundū perfectum ⁊ imperfectū per motū ei localē non acquiritur mobili aliqua forma naturalis.absoluta sed so ū locus vel magnitudo exterior secundū vnam opini.vel si aliquid ponit imobili subiectiue inherens illud non est qd absolutū.sed respectus de genere vbi talis autem respectus diuisibilis est in infinitū quia ita bene fundari potest in paruo sicut in magno cū modice sit emptitatis.similiter loc⁹ exterior qui acquiritur diuisibilis est ēt infinitum tali diuisione que sufficiat motui .s. fm signationem partium sine actuali sepa-tione illarū.si vero loquamur de motu alterationis conceditᷣ ꝙ sicut est dare minimaꝫ qualitatē ita ⁊ minimā alterationē quia motus alterationis nō est proprie cōtinuus immo nec aliquis motus proprie loquēdo nisi motus localis quā opinionem tenet sanctus doctor in multis locis ⁊ maxime scda scde q.xxiiij.ideo non est simile de motu locali. ⁊ de alijs quibus est acquisitio noue forme absolute vel destructio antique.sed hec materia petit difficultates.ideo pertranseo.

Ad quartū dicitur ꝙ loquendo de minimo sepato ⁊ per se existente.sic enim est dare minimū in naturalibus . ita ꝙ in minori non saluaretur species imo propter debilitatem virtutis statim resolueretur in corpus continens sicut vult Aristo.in lib . de sensu ⁊ sensato ꝙ modic⁹ sapor in fusus mari statim resolueretᷣ incontinens minimū autem coniunctum toti non est dare.sed quocunqꝫ paruo dato semper est accipere minus. cuꝫ enim forma carnis extendatᷣ extentione continui sicut in continuo non est dare minimū sic nec in carne.sed qualibet data cuꝫ sit cōtinua est dare minorem forsan verum est ꝙ si separetur statim corrumperetur cuꝫ ergo dicitur ꝙ minimū aeris cōuertitur in minimum aque aut in minus minimo dicitur ꝙ conuertitᷣ in aquā ⁊ in minus fm decuplū minimo sepabili in minimū.n.sepatum cōuerti non potest quia nec illud potest conuerti in coniunctum minus minimo sepato qa in coniunctis non est dare minimū.⁊ si istō coniunctum minus minimo sepato conuerteretur iterum in aereꝫ conuerteretᷣ in decē parua aeris coniuncta que non efficerent nisi vnum minimū aeris sepati ⁊ nō in.x.minima sepata vt arguens putat . ⁊ ita nec fieret aer magnus ex paruo sed equalis ex eq̄li. Ad aliud argumentū principale Respondetur concedendo ꝙ datur primum instans ⁊ cum arguitur quia ante ista forma fuit hoc negatᷣ ⁊ cum instatur ante hoc fuerunt ille dispositiones facientes pro ista forma.ergo ante ista forma fuit. respondetᷣ negando consequentiā quia licet ante fuerint ille dispositiones non tamen ante fuerunt inducte dispositiones ille sed nunc primo habent inductū esse perfectum pro tali forma ꝙ ante hoc instans non habuerūt.licet ante hoc instans bene est veruꝫ dicere ꝙ inducebantur tales dispositiones.nam nunqꝫ ante hoc fuit ita ꝙ erant inducte ille dispositōes sed nunc in hoc instanti est ita ꝙ sunt inducte tales dispositiones sufficientes ꝓ tali forma quia est nunc.primo materia sub debito gradu dispositionis qualitatiue requisito ⁊ q̄titatiue faciente pro talis forme introductione quamuis sub minori possit cōseruari vt dictum est.⁊ per hoc patet respōsio ad aliud argumentum negando illam consequentiam ⁊ dicitur ꝙ nō immediate post hoc erit illud corruptū quia sub minori q̄titate potest forma conseruari quam ipsa possit induci.⁊ ideo non valet ista ↄsequentia non sub minori quantitate q̄ sit.a. pōt .b.forma introduci.ergo diminuta ista q̄titate.a.b.forma desinet esse propter causaꝫ

iam dicta ad argumenta adducta cōtra aliam partem conclusionis. Respondet ad primum ꝙ ad perfectionem ⁊ ad actuȝ cui non sit possibilis additio nō vadit in infinitum sic ꝙ non sit dari aliquid vltra ꝙ non possit vlterius inueniri sicut existimauit philosophus de actu magnitudinis ꝗtum ad vltimam speram sed nō habet veritateȝ de processu ad actuȝ ⁊ perfectionem cui possibilis est addictio qualis est processus creaturarum cum semper habeāt actum admixtum potentie. vnde licet non sit procedere i infinitum vltra quemcūqȝ actum quia ē dare supremum actum absolute qui est deus tamen nihil prohibet in genere determinato esse processum in infinitum. ita ꝙ non sit dare suprēmū in genere illo vt patet in figuris angularibus ⁊ sic etiā in proposito non est inconueniens in genere actus creati procedere in infinitū ꝙ non sit dare supremum actum creatum.

Ad scdm dicitur ꝙ posito primo ⁊ vltimo non est dare media infinita. si primum ⁊ vltimū sint i eo dē ordie. sed sipertinēt ad diuersos ordines bene est dare media infinita inter primum ⁊ vltimum. verbi gratia Supposito ꝙ mundus fuerit ab eterno inter solem qui est alterans ⁊ vltimum quod est alteratum. essent infinita media generalibus ⁊ corruptibilibus tamen non essent eiusdem ordinis media ⁊ vltimum cum primo Deus enim non est eiusdem rationis cum creaturis ⁊ ideo inter deum ⁊ infimaȝ creaturam possunt esse media infinita. ⁊ si diceres ꝙ vtrobiqȝ est ordo nobilitatis. Item sunt eiusdem rationis quia eiusdem predicamenti seu generis.

Ad primū dicitur ꝙ infinitas diuine nobilitatis imperfectione ⁊ gradus nobilitatis creaturarum infinitarum non sunt eiusdem rationis. ⁊ hoc secundū nobilitatem et perfectionem quoniam infinitas diuine essentie est simpliciter ⁊ vniuersaliter infinitas ⁊ non terminatur aliquo sine alicuius emptitatis vel perfectionis. quia deus habet omnem perfectionem in tota emptitate possibilem. infinitas autem creaturarum consequitur actum admixtum potentie quia talis infinitas non ponitur in actu sed in processu i finito accipiendo vnum potest aliud infinitum. ita ꝙ semper est accipere aliquid nobilius. Quocūqȝ dato ad secundum tenendo ꝙ deus sit in predicamento nō dico ꝙ deus non sit eiusdem rationis. id est predicamenti aut generis cum creaturis sed vt dixi nō sunt eiusdem rationis secundū nobilitatem ⁊ perfectionem. nec talis nobilitas ⁊ perfectio tollit rationem generis cum quo tamen stat ꝙ inter deum ⁊ infimā creaturam sint infinita media secundū magis perfectum ⁊ minus perfectum sed hoc non est modo ad propositūȝ. ideo pertranseam⁹ ad argumēta facta contra vltimam partem coclusiōis ⁊ ad primum dici ur negando minoreȝ talis enim motus augumenti charitatis de q̄ loquimur non oportet ꝙ sit continuus aut vnus sed multi nec forte est possibile ꝙ huiusmodi forme indiuisibiles secundum essentiam. ⁊ per accidens que scilicet sunt in subiecto indiuisibili cuiusmodi sunt charitas. ⁊ gratia inducantur per motum continuū sed sicut inducuntur i instanti. ita augumētum earum est instanti vel instantibus sicut patuit.

Ad secundū negatur minor. cum enim dicimus ꝙ charitas potest in infinitum augeri non intelligimus ꝙ sit aliqͦ augumentū charitatis in infinituȝ vel sine termino que omnia in prima claruere suppositione.

Ad tertium respōdet ꝙ sic ascēdēdo nunqȝ deuenitur ad aliquam charitateȝ supremam possibilem nec valet improbatio nam supponit ꝙ aliqua in infinitum exce

dat hoc enī falsum ē sicut enī in partibꝰ ꝓ portionalibus cōtinui nūq̄ʒ est deuenire ad aliquā in infinitū ꝑuam.licet ꝓcessus ad ꝑ uitatem sit sine statu ⁊ simpliciter sicut pro cessus in adiectione numeroꝝ in infinitū ꝓ cedit.nec tamē aliquis numerus illius ꝓces sus in infinitū excedit binariū.ita in ꝓposi to data charitate quattuor graduū licet sit ꝓcessus possibilis ad maiorē.⁊ ad maioreʒ sine statu nunq̄ʒ tn̄ deuenit̄ ad aliquā que in infinitū excedat charitatē quattuor gra duum.

Ad quartū negat̄ minor ⁊ ad probatio nē dico q̄ maior est falsa q2 implicat falsuʒ si licet q̄ oēs gradus charitatis possibiles sint ꝑtes vniuſ totalis forme qm̄ illa totalis forma est impossibilis poni. secūdo falsum est q̄ supponit formaʒ intēsam constitui ex multis ꝑtialibus actibꝰ tū q2 non est simile de ꝑtialibus potētijs ⁊ ꝑtialibus actibꝰ da to q̄ essent sicut est in alio ꝓposito puta in additione numeroꝝ q2 multi tales actus si mul esse possunt.puta binariꝰ in actu ⁊ ter narius ⁊ multe ꝑtes continui diuise in actu simul sunt. sed potētie ad tales diuisiones vel additiōes nō simul sunt imo dū secunda ponit̄.prima euacuat̄ nec habēt idē proxi mum fundamentū vel subiectū q2 potentia ad primā diuisionē fundat̄ in toto cōtinuo sed potentia ad scd̄m fundatur in medieta te illius sed similiter potētia charitatis ad tale augumētū fundat̄ in charitate tāti gra dus ⁊ presentia ad vlterius augumentū fū dat̄ in charitate maioris gradus.charitas autē maior ⁊ minor habēt distinctionē aliq̄ʒ vt diximus in suppositionibꝰ. Ad quin tū rn̄det̄ negādo minorē. nō eī motus augu menti charitatis est ad esse deū vel ad cha ritatē infinitā.sed ad finitā ꝑticipationeʒ di uine charitatis ⁊ similitudinis diuine ⁊ ad charitatē finitā q̄libet enī augumentū chari tatis est finitum ⁊ habet terminū finitū nec natura conat̄ ad esse deum nec ad infinitā dilectionē.cōcedo tamē q̄ si augumentū ca ritatis ꝓcederet in infinitū sic q̄ vnico mo tu ꝓcederet in infinitā qui quidē motus eēt vnus ⁊ cōtinuus tūc argumentū haberet ap parentiā nūc nullam vim habet q2 aliter im maginamur vt dictū est. Ad sextū dicit̄ q̄ si charitas ꝓcederet in infinituʒ mō quo ipse imaginatur forte exiret limites speciei non oʒ autē q̄ exeat limites sue speciei si ꝓ cedit in infinitum modo quo intelligimꝰ.

Ad septimū concedit̄ maior sed negat̄ minor si intelligat̄ infinitū stare ꝓ infinito ī potentia de quo nos loquimur. isto enī mo do deus ē a nobis diligibilis in infinitū q2 pōt tāto actu diligi ⁊ pōt maiori actu ī du plo diligi ⁊ sic in infinitum. si autem loqua tur arguens de infinito in actu sic dico q̄ deus non est diligibilis a se plusq̄ʒ infinituʒ sed nos non dicimus q̄ illo modo sit a no bis diligibilis in infinitum.sed solum finito habitu ⁊ finito actu.

Ad rationes vltimas specialiter factas contra diuisiones de maximo ⁊ minimo re spondetur ⁊ ad primuʒ dico q̄ casu illo po sito est dare maximum tempus in quo sor. non potest attingere platonem.⁊ hoc quia ē dare vltimum instans in quo non potest eū attingere ⁊ in omne maiori siue vlteriori po test eum attingete illo casu posito ⁊ concedo vlterius q̄ sortes potest ita cito attingere ꝑ tem remotiorem platonis sicut propinquaʒ nam partem remotiorem ita cito poterit at tingere sicut propinquam sibi quia immedi ate post.b.poterit sor. attingere platonis ꝑ tes remotiores ab ipso sicut propinquiores quelibet enim pars platonis terminata ad superficiem suam versus sor.est propinqui or quā aliqua non terminata ⁊ tamen pote rit ita cito attingere partem platonis nō ter

minatam ad illam superficiem sicut ad terminatam. contra non est possibile q̄ sortes illico. ita cito tangat partem platonis nō terminatam ad superficiem sicut terminatam conceditur ɔclusio quia equiualet huic propositioni. hec non est possibilis ita cito sor. tangit partem platonis non terminatam sicut terminatam cum illo tamen stat q̄ sor. ita cito potest tangere partem platonis nō terminatam ad illam superficiez sicut terminatam contra ex illo casu predicto esset dare vltimum instans in quo sort. non potest attingere platonez. sit illud. b. ⁊ arguitur sic b. erit vltimum in quo sor. non potest attingere ⁊ immediate post. b. poterit sort. attingere platonem ⁊ non in. b. instanti nec ante. b. ergo sortes prius posset tangere pla. quā esset possibile q̄ sortes tangeret platonem. hec consequentia vltima probatur quia ita immediate post. b. instans poterit sortē tangere ⁊ non est possibile q̄ ita cito tangat. ergo sort. poterit tangere platonē prius quā esset possibile sortez tangere platonem. minor probatur quia da oppositum q̄ sit possibile q̄ immediate post hoc tangat sortes platonem tunc in. b. non tangit ⁊ per consequens distabit per certam distantiaz a platone ⁊ per consequens tempus erit antequā ista distantia erit pertransita. ⁊ ita non est possibile qđ sortes tangat platonem immediate post. b. dicitur negando consequentiam illaz immediate post. b. potest sortes tāgere platonem ⁊ non in. b. nec ante. b. ergo sortes prius poterit tangere platonem quā sit possibile sortes tangere platonem. ⁊ concedo quod non est possibile quod sortes tāgat platonem immediate post. b. sicut probat argumentum cum illo tamen stat qđ immediate post. b. potest sortes tangere platonem contra ponatur qđ sortes moueat͂ cōtinue versus platonem intendendo motum suum. ita qđ omni gradu velocitatis moueatur. sortes antequā attingat platonem citra gradum velocitatis ⁊ non de gradu velocitatis. ⁊ tunc quero aut est dare primum in quo sortes potest tangere platonem. aut vltimum in quo non. qđ non primum quia sicut in argumento principali sequitur quod sortes continue ante illud instans mouebitur ita velociter sicut poterit moueri quod est falsum quia in casu argumenti nullus ē maximus gradus velocitatis citra. d. gradum quo sortes poterit moueri versus platonem. ergo est dare primum. In quo illo casu posito. sortes poterit tangere platonez nec est dare vltimum in quo sortes non poterit tangere platonem quia tunc in. b. ē hec copulatiua vera. sortes nunc non tangit platonem ⁊ immediate post. b. tanget platonē que repugnāt quia si in. c. erit hec vera. sortes non tangit platonem. ergo sortes distabit a platone per aliquam distantiaz ⁊ per consequens non immediate post. b. tanget platonem. Respondetur qđ non est possibile qđ sortes moueatur versus platonez omni gradu velocitatis citra. d. graduz. omni tamen alio gradu citra. d gradum pōt sor. moueri versus platonem ⁊ nō. d. gradu qa ex quo nullus est maximus gradus citra. d gradum. Sequitur qđ nunq̄ ante sortez tāgeret platonem. nec poterit tamen hec esse vera. sortes mouetur omni gradu velocitatis citra. d. gradum versus platonem quod tamen requiritur ad hoc qđ possibile esset sortem moueri versus platonem omni gradu velocitatis citra. d.

Contra illam responsionem que ponit quod possibile sit dare vltimum instans in quo sor. non potest tangere platonem. Arguitur sic est dare vltimū in quo sor. nō pōt tangere plato. ergo est dare vltimū in quo sort. nō tangit pla. ɔña bona ⁊ antecedens

patʒ ergo ꝛ ɔsequēs. si ergo ɔñs sit possibile tia ponat̄ ꝙ sit. b. ꝛ arguit̄ sic. b. est vltimū in quo soꝛ. non tangit plato. ergo. in. b. soꝛ. non tanget pla. ꝛ imediate post. b. soꝛ. tāget plato. ꝛ vltra imediate post. b. soꝛ. tāget plato. ergo in. b. nullū est spatiū pertranseundū inter soꝛ. ꝛ pla. ꝛ vltra. ergo soꝛ. tanget pla. ergo sequit̄ ꝙ si sit dare vltimuʒ instans in quo soꝛ. non tangit pla. ꝙ in illo instanti soꝛtes tanget pla. ꝛ nō tanget pla. ꝙ ēst falsum Respondet̄ negādo illā ɔñam est dare vltimum in quo soꝛ. nō potest tangere pla. ergo est dare vltimū in quo soꝛ. nō tanget plato. qꝛ añs est verū ꝛ ɔsequens falsum qꝛ nō est dare potentiā ꝑm quā soꝛ. mō illo casu posito per id instans ꝙ est vltimū in quo soꝛ. ñ potest tangere pla. quia id instans est vltimum. imo impossibile est dare vltimum instans in quo soꝛ. nō tangit pla. quia in eadē instanti simul tāgeret pla. ꝛ nō tangeret sicut argutū est. Ad argumentū secūdi principalis pōt dici ꝙ illo casu posito est dare ꝑmū in quo soꝛ. potest attingere pla.. puta in. b.

Ad argumentū in oppositū dicit̄ ꝙ non sequit̄ ex hoc ꝙ soꝛ. ɔtinue ante illud instās mouebit̄ ita velociter sicut pōt. Ad probationē quādo arguit̄ qꝛ si nō ɔtinue mouebatur ante illud instans ita velociter sicut pōt ergo poterit ante illud instans velocius moueri ꝙ̄ tūc mouebit̄ cōtinue concedit̄ ꝛ negatur ꝙ infert̄ ꝙ tūc citius poterit tāgere platonē ꝙ̄ in. b. instanti qꝛ da ꝙ illo instanti ante illud instās in quo pꝛimo posset tangere pla. mouebat̄ velocius ꝙ̄ tunc moueatur ꝛ tunc in aliquo instāti ante illud instans mouebit̄ tardius ꝙ̄ mouebit̄. ita ꝙ si detur ꝙ in illo instanti velocitabit motū ita pꝛopoꝛtionabiliter in aliquo instanti tardabit motum suum. ꝛ ita non sequitur ꝙ soꝛ. poterit tāgere pla. ante. b. instans. Sed amplius ꝛ vltimo hic dubitare contingit contra pꝛedicta arguendo ꝙ est dare maximum caloreʒ quē. a. caloꝛ vniformis potest pꝛoducere. Nam aliter sequeretur ꝙ nullus caloꝛ possʒ esse pꝛecise duple virtutis ad aliū calorem datū. ꝛ ꝙ nullū calefaciens posset esse pꝛecise duple virtutis ad aliū calefacientē clara est ɔseqnētia ꝛ ɔñs est falsū ergo ꝛ añs falsitatē autē pꝛobo ɔñtis quoniā aliquo calore vniformi dato totū est pꝛecise duple virtutis in causando calorē ad suā medietateʒ vel ad calorē pꝛocedentem a sua medietate vel equiualentē illi ɔsequētia ꝓbat̄ quoniā si nō esset dare maximū calorē queʒ. a. calidū vniforme pōt ꝓducere. ergo nullū posset dari tale quē posset ꝓducere pꝛecise duplū ad illū qui esset ꝓductus ab. a. ꝛ ꝑ ɔñs nullus caloꝛ ꝓduci posset qui esset pꝛecise duplus ad totū pꝛoductū ab. a. vel dari qui ꝑcise esset duple virtutis ad. a.

Secūdo arguit̄ sic si nō est dare maximum calorē quē. a. pōt ꝓducere. ergo aliqꝙ posset esse calidū ꝙ nō est ita potēs ad calefaciendū sicut. a. qꝺ tamē posset tm̄ ꝓducere de calore sicut. a. ꝓbat̄ ɔsequētia qm̄ accipio vnū calidū qꝺ hʒ omnē gradum caloris. citra summū gradū caloris quē hʒ. a. ꝛ sit. b. tūc. b. nō hʒ tm̄ gradum caloris sicut. a. ꝛ tamē. b. tantū pōt ꝓducere sicut. a. ꝓbatur. nā det̄ ꝙ aliquis sit gradus maximus caloris quē. a. pōt ꝓducere putā ꝓpꝛiū gradū vel sibi equalē. tūc sic tm̄. n. gradū sicut est gradus ipsius. a. nō pōt. b. ꝓducere quia tm̄ gradū nō hʒ. b. in se ꝛ oēm graduʒ citra gradū summū quē hʒ. a. potest ipsum. b. ꝓducere. igit̄ si a. non posset ꝓducere gradū sibi equalē ꝙ tm̄ posset. b. ꝓducere sicut. a. Confirmat̄ auctoꝛitate ꝑhi pꝛimo celi dicētis ꝙ potentia actiua terminatur per maximum in qꝺ potest ergo ꝛc.

Ad primū istoꝝ dicunt aliqui ꝙ aliqꝺ āgēs esse ꝑcise duple potētie vl̄ ꝟtutis ad aliꝺ ītelligit̄ qꝛ qꝺcūqꝫ ꝓducit̄ ab vno pōt aliꝺ ꝓducere aliquid ꝙ sit ꝑcise duplū ad illud

⁊ propter hoc potest vna potētia precise dici dupla ad aliā ⁊ non q2 ē dare maximū producibile ab aliquo quia nullū tale maximum potest dari. Sed ista respōsio videtur dubia vel falsa q2 sic sequeret̄ ꝙ minor potētia esset dupla ad maiorē q2 accipio calorē q̄ sit. a. tūc in quēcūq3 calorē pōt. a. ⁊ ps a. q2 ps. a. cōcurrit cū toto in creatione caliditatis pticularis. cū ergo in infinitū extensiue potest caliditatem causare seu augere sequitur ꝙ in quēcunq3 potest calorem ipsum a. ⁊ in duplum pōt ipsa ps. a. ⁊ ecōtra ergo fm istā responsionē sequit̄ ꝙ minor potētia est dupla ad maiorē q2 in casu in quēcunq3 pōt calor maior in duplo pōt minor in duplo ⁊ ista virtus minor esset dupla ad maiorē. Ideo est aliter rūdendū. vnde attendēdo virtutē agētis penes id in quo pōt. dico ꝙ nulla precise ē dupla ad aliā q2 demōstrata quacūq3 virtute nō est dare maximam q̄ potest ⁊ per cōsequens nullū in quod potest aliquod istorum est precise duplum ad id in quod potest aliud ꝙ tamen requiritur ad h̄ ꝙ aliquid sit precise dupla virtutis ad aliō

Ad secundū rūdetur ꝙ si sit possibile ꝙ. a. sit vniformiter calidum aliquo certo gradu quo non habet aliquem gradum in se maiorem illo. ⁊. b. habebit omnem gradum in se citra summū ipsius tunc quēcunq3 calorem potest. a. extensiue causare tantū potest. b. quoniam ad quācunq3 distantiam potest. a causare calorem quem. b. potest in eadē seu equali distantia. licet non intensiue quia. b. non potest tantu3 calorem intensiue sicut. a quoniam. a. potest causare gradum proprium. ⁊. b. non potest gradum tantū quia non habet gradum tm̄. Ad philosophum dicitur ꝙ non fuit de intentione phi primo celi ꝙ sit dare maximū per quod pōt potētia actiua terminari. ita ꝙ in hoc potest ⁊ non in maius. Sed que ⁊ qualis sua fuerit intētio superius declarauimus.

Alij dixerunt ꝙ est dare minimū calorē quem. a. non potest producere sed contra. Ex ista responsione sequeretur ꝙ. a. non pōt sibi assimilare aliquam ptē. pbat̄ q2 da ꝙ. a. possit ⁊ sit illa pars assimilata. b. tunc. b. cum ipso. a. possunt sibi assimilare. c. parte3 que esset equalis ipsi. b. ⁊ sic in infinitū cum quilibet calor ab. a. ita sit potens ad causādum calorem sicut. a. potest ⁊ per consequēs cum. b. fuerit assimilatū poterit ipsum. b. cū ipso. a. assimilar̄ sibi. c. ⁊. a. b. c. poterunt. d. ⁊ sic in infinitum. Cōfirmatur quia illud calidum habet aliquem calorem ⁊ aliquē potest producere ⁊ per consequens omnne3 minorem potest producē ⁊ omnē maiorem qa illud calidū vniforme potest sibi assimilare aliquod passum sibi equale ⁊ illa duo tertiu3 ⁊ sic in infinitū. ⁊ ita nullus calor erit maximus quem potest vel minimus quem non potest producere quia omnem calorem potest ipse producere. quod etiā probatur qa si aliquis esset calor maximus producibilis ab. a. sit ille. c. ⁊ quero an in extremo suo remotiori ab. a. terminet̄. c. ad aliquē gradu3 intrinsece vel non si non sequitur ꝙ null9 sit calor maximus qui sit in. c. quia quilibet calor terminat̄ ad aliquem gradum intrinsece quia quocūq3 calore accepto ille calor hab3 in vtroq3 extremo certum gradum intrinsecum. ⁊ si sic ergo gradū remissiorem poterit b. vlterius causare. Amplius accipio illum calorem sic maximum tunc ille calor produci potest in aliquo subiecto ⁊ per consequēs illud subiectum est maximum calefactu3 ab illo calore. ⁊ tunc quero an calor in extremo illius sic calefacti magis distāte ab agente sit aliquis calor aut nō si nō ergo illud n̄ fuit maximum qd̄ pōt calefieri ab illo calore. si sic aut ille calor est alicuius intensionis aut infinite remissionis non secundum quia nullus talis potest esse. Igitur opportet di-

cere q ille calor in illo extremo est alicuius intensionis et si sic ergo remissiorem calore poterit .a. causare vlteri⁹ clara est ?sequētia q2 agens remissiorem calorem ceteris pari bus semperagit vel causat in parte remotio ri. et per cōsequens illud nō fuit maximum qd possit calefieri ab illo igitur nec est dare maximū calorem quē .a. potest producere. nec minimū quā non potest. Et ideo respon detur vt superius in conclusionibus dictum fuit .s. q in effectibus qui producūt consimi les effectus dū producunt cū principalib⁹ agentibus nec est dare maximū effectū quē talia agentia possūt producere nec minimū quem nō possunt producere posito q talia agētia possint sibi assimilare passa sicut pa tet de igne. Et sic de materia potentie acti ue et passiue finio orationem cuius ?posui in animo querere et inuestigaret sapienter de omnibus que in hac parte vsq3 ad hoc tempus a doctorib⁹ scripta sunt. Nec val3 quisquam dicere. ecce hoc recti⁹ est nihil sb sole nouum. Et ille qui misericorditer nobis suā gratiā prestitit a qua non deficiat sit be nedictus in secula. Amen.

Et ita finitur feliciter opus hoc triparti tum cuius due prime partes ad rationale3 pertinent disciplinā. et tertia ad veram phi losophiam que de maximo et minimo cōīt est appellata. Summa3 cum diligentia im pressum in almo Seneñ. studio ac diligen tissime emendatu3 per eundem magistrum Oliueriū artiū et medicine doctore3. Anno ab humane salutis origine. M.CCCC. LXXXXI. Die vero. xxviij. Nouēbris ad laudem dei gloriosissimi.

Correptiones totius opis sunt iste.

a.

In quiterno soprscripto. a.i tertio vsu.ter tie col.ascēdēdo vult dicere ad declaratio nuȝ in primo folio.

In xiiij.vers.iij.collumpne secundi folij cā cellat ly nō ibi sillaba.sillaba n̄ significat.

In xvij.versu fde collūne tertij folij est ob iectiue in intellectu ⁊ in oī versu dicte col. vbi dicit intellectu vult dicere i intellectu.

i.3.co.eiusdē fo.vbi dic a ɔtrario ad ɔtrari uȝ vult star a ɔtradictorio adɔtradictoriū

In.v.versu prime collū.quarte carte vbi dicit perticula vult stare particula.

In.ij.versu iij.col.eiusdē fo.vbi dicit dem̄ stratiue vult stare demōstratōis.

In.v.vs. eiusdē co.i peō vbi legit nr̄aȝ fui sse loqutōis vult dicer mgr̄uȝ fuisse loqutū

In ij.vs iiij.col.eiusdē folij cuȝ dicit ego suȝ fortior leone adde ⁊ te ⁊ tamē non sum fortior leone ⁊ vbi legit tu est vult dicer tu es ⁊ in ea.col.vbi legit pdicate vult stare pdicatū in xiiij.vsu in pede ⁊ in.x.vsu vbi legit ɔtra mgr̄uȝ vult dicere contra mēguȝ

In sexto folio in pma calūna circa mediū in diffinitōne nōis vbi dicit aliqd significa tōis vult dicere aliquid significās.

In iiij.col.eiusdē fol.vbi stat sȝ vult dicer se

In iij.col.vij.car.in.xi.vs.ascēdendo vult dicere vel sequēs q ē vex vbistat falsum cācelletur falsum.

In vij.ver.i.ij.col.eiusdē folij vbi legitur vel in sin vult dicere par.in.sin.

In iiij.vs.iij.col.viij.carte vbi stat pbat vult dicere pponat.

.b.

In qui.sop̄ascr.b.i penl.vs. prie col.prie car.vbi stat ad hebreo vult dicere adhero

In viiij vs.iiij.col.eiusdē folij ascendendo vult dicere supponit ly presupponit.

In xviij.vs.eiusdē folij fde col.vbi legitur illi vult dicere ly ⁊ in iiij.col.eius.fo.in viij vs.ascēdendo vbi stat vel debet stare vt.

In xvij.ver.i ij.col.iij.folii.vbi stat aialia debet stare animal.

In viij.vers.⁊ in iij.ver.prime col.iiij.folij illud verbum est verbum ego.

.c.

In.q.c.i iiij.v.i.col.ij.fo.vult star obitto.

In vlt.v.vlt.co.iiij.fo. dēt dicere sciunt.

In xxvij.vs.prie col.v.fo.debet dicere si logismus ⁊ i eadē col. in versu xxxviij. de bet dicere probabilis.

d

In quin.sop̄ascrip.i pria car.in.ij.col.in vs.viij.ascēdendo vbi stat est vult dicere ⁊

f.

In quinter.sop̄ascrip.in p̄io ver.iiij.col. secūdi folii vult dicere pcutiens ⁊ pcussuȝ

In ea.col.i vs.xxij.vult dicere cū ponitur

In v.xv.prie col.iij.carte vult dicere vo lo q semper per ly hoc.

In xx.ver.prie collū.iiij.carte vult dicere hoc totū.

In uers.xxi.ij.collum.v.car. vbi dicit co puiatiue vult dicere copule.

In eo.in vltia col.⁊ est finis ibi tractatus ɔsequētiax in xi.ver.vbi stat hoc vult di cere hic ⁊ in quiter.ver.ascēdendo eiusdeȝ col.vbi dicit cōditōes vult dicere ɔclusioēs

aa.

In quinter.aa.inx ij.vers.iiij.col.fdi fol. vbi dicit tpis equalibus vult dicere in eq libus ⁊ in sequēti versu stat bene equalibus

In iiij.versu prime col.iij.fo.debȝ sic legi correspōdet alteri pūcto cui nō correspōdȝ ⁊ deinde sequit ille gradus in.v.versu.

i xxv.v.iiij.co.iij.fo.dēt legi d̄r vbi stat d

In fo.iiij.ii.col.in xviij.ver.vbi dicit sed debet stare neq; ⁊ in vltio ver.eiusdeȝ col. debet dicere affirātiue sicut pticularis sub contraria ⁊ in eo iiij.fo.in. x. versu vltime col.vbi stat ⁊ vult stare ex subcōtrarijs.

In.v.fo.prie colu.in vsu.xviij.ascēdendo

ij

vult dicere in quodlibet maius vel minus
Jn vi.fo.prie coll. in iiij.versu vbi stat ex vult stare ⁊.⁊ in ea.co.est superfluus non⁹ v̈. sed in octauo vult dicere in extremo remissiori ⁊ vade ad.x.ver.vbi dicit vsq̧ adde cupedalē q̄titatē ⁊ in xxiij.ver. eiusdē col. vbi est si vult stare.s.
Jn eo.fo.in prio versu secunde collumne debet dicere maxia infra.x.
Jn xvi. versu eiusdē collumne debes sic supplere vbi habetur est in calido posito q̄.a.sit illud vniformiter difformit̄ calidus ⁊ aliquis non est in. a . ⁊ deinde sequit̄ ⁊ tamen nec dat̄.
Jn xxi ver.vlti.col.eiusdem fo.ly magis vult dicere maius. Et in xij. versu vult dicere vltimū in quo sic vel primū in quo nō

bb.

Jn quiterno soprascripto in primo fo.⁊ i x.versu iiij.coll.vbi dicit̄ aliq̄ virtus pōt portare.a.lapidem supple ⁊ aliqua nō ⁊ i xxiiij.vers.vbi legit̄ quaꝝ vult dicere quacūq̧ data que ⁊ in.xxviij . vbi stat sua potētia ⁊ supple aliqnē nō.
Jn iij.v̈su secūde col.secūde car. vbi legit̄ diuisibile vult dicere visibile.
Jn primo versu iij.col.vbi legit̄ negatiue vult dicere p̄ticularis negatiua ⁊ in xvi.v̈su eiusdem collumne vbi dicit ex parte caloris vult dicere coloris.
Jn xij.ver.i.col.iij.car.respiciēda ē subeōtraria affirmatiua vult dicere vbi deficit ly affirmatiua ⁊ in secunda collūna eiusdē carte vbi in pluribus versibus inuenit̄ intentior vult stare ibi intensioe.
Jn iiij.fo.iij.col.viiij. v̈su vult dicere terinus includi dēt vbi stat induci.
Jn.v.fo.ij.col.ij.ver.vult dicere n̄ ꝯfūdit
Jn vi.folio.iij.col.xx. versu ly causa stat superflue vel dicas causa breuitatis

cc.

Jn quinterno soprascripto i fol. i.iiij.col. xxviij.versu vbistat indiuisibili vult dicere diuisibili.
Jn iij.fol .iij.col.secūdo versu ascendendo vbi stat foret vult dicere forte ⁊ in ea.col. vbi stat minus punctus vult dicere vnus punctus xv.versu
Jn iiij.fo.secūde col.vi.versu deb; dicere parte dēpta vbi dicit p̄ te ⁊ i.xxx.ver. ei⁹dē col. vult dicere ergo p̄ aliā medietatē
Jn v.fo.i.col.xij.v̈s.vbi dicit ipeditū vult dicere impedimentum ⁊ in iiij.col.in vi.v̈. vult dicere preuia alteratione
Jn vi.fo.i.col.xxviij.v̈su vbi legit̄ statuere debet dicere stature ⁊ in ver. xxxiiij.cācellet̄ ly si
Jn eo.fo.ij.col.xxviij. ver. vult dicere videtur autem

dd.

Jn quiter.soprascrip.in prio fol.pria col. versu.xx.vbi legitur extra vult dicere etiā
Jn fol.vij.in iij. col. in versu viiij.in pede deficit vnum per.ad ly generationem
Et i iiij.col.in prio uersu vbi stat nisi vult dicere sit

ee.

Jn quinterno soprascripto in prio fo.viiij. ver.secūde col.vbi stat potentia vult stare vero vt Et in versu xviiij.vbi stat anita d; stare aucta Et in versu xxviiij.vbi stat prius vult stare p̄prius Et in xv . v̈su tertie col.debet legi si simplex simplici addat̄ nihil ⁊ tolle ly mihi
Jn viij.versu iiij.col.primi fo. vbi legitur videt̄ vult dicere augetur
Jn iiij.versu prie col.secūdi fo. ly assimulatō vult dicere assimilatio Et in ver. xxxviij.eiusdē col.vbi dicit̄ esse finita vult dicere esset
Jn versu.xxx.secūde col.tertij folio.ubi dicitur acus debet stare per plures actus ⁊ i uersu xxxu.eiusdē col . ubi dicitur qui est notus vult dicere qui est actus

In eo.fol. tertie col·uersu xxiiij. ubi dicit cum agere uult dicere non agere
In iiij.secũde col.secunde uersu legiť ꝙ in tensiore dẽt stare ꝙ intentio non potest
In eo.fo.ubi legitur in quarta col.xi.uer. remoueat uult dicere remaneat idem
In fo.iiij.iiij.col. in tertio uersu ascenden do ly imediate uult dicere in medietate 7 i ultimo uersu eiusdẽ col . uult dicere ly me dietas medietatis tẽporis
In quinto fo.prie col.secũdo uersu ubi d cit aliud uult dicere aliquid 7 in tertio uersu ly signatur uult dicere signatum
In qnto fo.secũde co.icipias a xxxiij. vs. ubi legiť sed quare ẽ 7 supple hec uerba.s diafanus ꝙ aqua diciť ꝙ ꝑpẽ diuersitatẽ 7 sequiť specificã
In eo.fo.tertie col.secũdo uersu ubi legiť alteratõne uult dicere alterationis
In vi.fo.prima collumna xxxx.uersu ubi legitur formam distructio uult dicere forã distincta oio 7 in secũda col . ubi legiť ma ius i plibus locis semp uult dicere magis
In sexto folio secunde col.uersu iij.inpede ubi stat alicuius uult dicere ad cuius
In eodem folio tertie collumne uersu sep timo ubi legitur corocitate uult dicere de carneitate
Et in ultima coll. cum finem imposuimus operi in uersu xviij.ubi legitur inuestigant uult dicere inuestigare
Et in eadem colubi legitur rectius dẽt di cere recens

Et istas corrigendo prenotauimꝰ incorrec tiones si que sunt alie parum uel nichil ua lent 7 quisq3 poterit facile comprebend illas
In tribus igitur quinteruis a.b.c.signatis de primis 7 secundis intentionibus termi norũq3 ꝑbationibus 7 suppositionibus de clarationes babentur sufficienter

In alijs sex sequentibus magnis litteris de signatis A.B.C.D.E.F. de omni specie argumenttaionis specie agitur 7 super con sequentias strodi contra sermonetã in defẽ sionem pauli pergulẽsis expositõnẽ fecimꝰ

In toto residuo operis de maximo 7 mi nimo 7 primo 7 ultimo instãti cum multis pulcris dictis 7 conclussionibus xv.difficul tates omnes omnemq3 ueritatez indagaui mus ad laudem ueri summi 7 immortalis dei.

Registꝝ sequitur quinternorum

a	ꝑpositioib	
primuz uacat	illud cõse	que non.
ꝑbemiuz trac	tur cons.	ꝑticularis
sunt nomina	D	ta 7 non
tionis 7	est bona	dd
b	non 7	manus pe
tu es uel tu	conclusio	fectior ali
bomo materi	E	tionalem.
ad sua	scitum a	tẽpus erit
c	li demo	ee
inter subiectũ	sor.igitu	in parte.
supradictoꝝ	sequens	atur patr
ferenter possu	F	ritas acq
A	positum	ff
Quoniam su	sed per ip	habens .
positio sed cõ	secunda re	7 alicuius
fisico inquan	aa	lius subst
ergo ꝛc·	incipit	gg
B	quo quoli	nitudo re
cedens est	ad quem	potest ipe
ita dicit	bb	minimuz
cuius ab	re 7 non	hh
C	sitis cond	dicitur
7 ꝙ non	nec est da	iam dictã
	cc	ij
		correptõn

BIBLIOTECA NAZIONALE
FIRENZE